

Bundel – Commissie Leefomgeving van 16 maart 2026

Agenda bijlagen

SPREEKTijd COMMISSIE 3 uur

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving

Agenda commissie Leefomgeving 16 maart 2026

1 Opening en mededelingen

2 18:30 – Insprekhalftuur

3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen

Agenda commissie Leefomgeving 16 maart 2026

260319 Memo verklaring vervallen technische briefing Oprichting publiek warmtebedrijf

Agenda commissie Leefomgeving 19 maart 2026

Conceptverslag commissie Leefomgeving 16 februari 2026

Conceptverslag commissie Leefomgeving 19 februari 2026 (vervolg 16 februari)

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

3.a Strategische agenda PS

Toelichting:

De Strategische Agenda PS (verder StraPS) is in het Presidium van 2 februari j.l. vastgesteld. De geactualiseerde StraPS wordt twee keer per jaar geagendeerd in de vakcommissies voor input voor de onderwerpen op de StraPS. Input vanuit de commissies wordt teruggekoppeld aan de Agendacommissie.

Behandelaorstell:

U kunt input geven over de onderwerpen uit de Strategische Agenda die de commissie Leefomgeving betreffen. Voor de commissie Leefomgeving zijn dit de onderwerpen Gezonde Leefomgeving en Klimaat/Energietransitie. De StraPS geeft aan welke onderwerpen voor PS de meeste prioriteit hebben. U kunt met elkaar bespreken of u zich herkent in deze prioritering vanuit de commissie Leefomgeving. Het is aan de Agendacommissie om te bepalen bij welke commissie een onderwerp wordt geagendeerd.

Strategische Agenda – februari 2026

3.b Planningsoverzicht

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving 16 maart 2026

4 Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS en PS leden

Toelichting:

De agendacommissie heeft dit punt aan alle commissieagenda's toegevoegd. Naast terugkoppeling door externe vertegenwoordigers vanuit PS (voor deze commissie geen) geeft het punt ruimte aan GS leden om een korte terugkoppeling te geven over de activiteiten rond verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu – Omgevingsdiensten

5.a 19:00 – Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond en Kadernota 2027

Omgevingsdienst IJmond

Toelichting:

Het college van Gedeputeerde Staten stellen Provincialen Staten voor om geen zienswijze in te dienen op zowel de voorgestelde wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond als de Kaderbrief 2027 van deze omgevingsdienst.

Behandelaorstell:

De commissie wordt gevraagd of zij in kan stemmen met beide voorstellen. Desgewenst kunnen de commissieleden met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

Brief aan PS over Omgevingsdienst IJmond

Voordracht 15-2026 Zienswijze PS op wijziging GR Omgevingsdienst IJmond – Kadernota 2027

Wijzigingsvoorstel GR OD IJmond

Wijzigingsvoorstel GR OD IJmond – was-wordt-tabel

Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond

Bijlage Kadernota – Herijking van de financiering OD IJmond

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Gezondheid en Milieu

19:30 – Beleidskader Gezonde Leefomgeving – LINK NAAR KAARTJE 5.1 PAGINA 30:

7.a <https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/storymaps/stories/8b8378f6d8814c1b8a6834703f0ab78d>

Toelichting:

Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Daarom stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving op. Het beleidskader omvat ambities, doelen, het provinciaal belang en prioritering die we hanteren voor gezonde leefomgeving. Doel van het beleid voor gezonde leefomgeving is om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen. Dit doen we onder andere door in te zetten op ambitieus bronbeleid en door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dit kader vormt de beleidsgrondslag en krijgt uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd Provinciale Staten te adviseren over het vaststellen van het Beleidskader Gezonde Leefomgeving en aan te geven of zij kan instemmen met bijgaande voordracht en de afdoeningsvoorstellen voor M73-2024 en M105-2024 van GS.

Brief aan PS over Beleidskader Gezonde Leefomgeving

Voordracht 16-2026 Vaststellen Beleidskader Gezonde Leefomgeving

Beleidskader Gezonde Leefomgeving

Participatieverslag beleidskader Gezonde Leefomgeving

Inzichten uit participatietraject

M73-2024 AANGENOMEN

M105-2024 AANGENOMEN PvdD D66 CU Motie Onderzoek naar voorkomen cocktails van bestrijdingsmiddelen

8 SCHORSING TOT 19 MAART

9 C-agenda: ingekomen stukken commissie Leefomgeving 16 maart 2026

SPREEKTIJDEN COMMISSIES 2023–2027

op basis van memo Presidium 17 april 2023 en wisselingen in fracties (06–01–2026)

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 3 uur
VVD	9	11 min. (5+6)
BBB	7	10 min. (5+5)
GroenLinks	7	10 min. (5+5)
PvdA	7	10 min. (5+5)
D66	4	8min. (5+3)
PvdD	4	8 min. (5+3)
JA21	3	7 min. (5+2)
PVV	3	7 min. (5+2)
CDA	2	6 min. (5+1)
Forum voor Democratie	2	6 min. (5+1)
SP	2	6 min. (5+1)
50PLUS	2	6 min. (5+1)
VOLT	1	6 min. (5+1)
ChristenUnie	1	6 min. (5+1)
Fractie De Weerdt	1	5 min.
GS (25%)		36 min.

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	D66	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	In het stuk staat dat er import van waterstof nodig blijft vanwege de beperkte mogelijkheid om het lokaal te produceren. Echter staat er ook dat er geen rekening wordt gehouden met grootschalige opslag van waterstof. Hoe verhouden deze twee punten zich tot elkaar?	Deze twee punten zijn niet tegenstrijdig. De uitvoeringsstrategie gaat ervan uit dat Noord-Holland in de toekomst zowel eigen productie als import van waterstof nodig heeft, omdat de regionale en nationale vraag groter zal zijn dan wat lokaal duurzaam geproduceerd kan worden. Tegelijkertijd sluit de provincie voor grootschalige ondergrondse opslag in Noord-Holland aan bij de nationale lijn dat deze vooral in het noordoosten van Nederland en mogelijk op zee wordt voorzien. Dat betekent dat Noord-Holland vooral inzet op zijn rol als productie-, import-, doorvoer- en gebruiksregio, en niet als regio voor grootschalige seizoensopslag. Voor de werking van het systeem kan Noord-Holland wel behoefte hebben aan kleinschalige bovengrondse opslag om kortdurende fluctuaties in vraag en aanbod op te vangen, mits dat past binnen de geldende veiligheidsnormen en ruimtelijke randvoorwaarden.
2	Volt	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	Op blz. 12 van Uitvoeringsstrategie staat (een-na-laatste paragraaf): 'Waterstof kan hierin een aanvullende rol spelen, met name als energiedrager voor flexibele, CO ₂ -vrije elektriciteitsopwekking en als middel om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen' (Zie ook Doel 3 op blz. 13 en 14). Kunt u aangeven hoe waterstof deze	Waterstof kan vraag en aanbod in het energiesysteem beter op elkaar afstemmen door elektriciteitsoverschotten om te zetten in waterstof, en die waterstof later weer in te zetten wanneer er juist een tekort aan elektriciteit is. Concreet gaat het om twee functies: 1) Balanceren van het elektriciteitssysteem: bij veel zon en wind kan overvloedige elektriciteit via elektrolyse worden omgezet in waterstof. 2) Flexibele CO₂-vrije elektriciteitsopwekking: die waterstof kan later worden gebruikt als brandstof in centrales of

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
3					laatste rol (vraag/aanbod) kan vervullen?	andere toepassingen wanneer de productie uit zon en wind laag is. Daarnaast kan waterstof in specifieke situaties ook helpen bij netcongestie, bijvoorbeeld op locaties waar elektrificatie tijdelijk niet mogelijk is door een gebrek aan netcapaciteit. De strategie positioneert waterstof dus niet als vervanging van elektrificatie, maar als aanvullende systeemoplossing waar die echt nodig is.
	Volt	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	Is Resultaat 1.1 op blz. 16 gericht op groene waterstof of op blauwe? Als nu wordt ingezet op blauwe, wanneer wordt dan gedacht dat we over kunnen gaan naar groene? En hoe wordt hiernaartoe gewerkt?	De hoofdkoers van de uitvoeringsstrategie is gericht op groene waterstof, geproduceerd met hernieuwbare elektriciteit. Dat is ook het eindbeeld richting 2050. Tegelijkertijd erkent de strategie dat in de overgangsfase blauwe waterstof een rol kan spelen om de waterstofmarkt, infrastructuur en toepassingen op gang te brengen, zolang de beschikbaarheid van groene waterstof nog beperkt is. De provincie zet daarom in op het stimuleren van de randvoorwaarden voor groene waterstof, bijvoorbeeld door inzet op elektrolysecapaciteit, infrastructuurontwikkeling en het creëren van ruimte voor duurzame productie. Tegelijk is het belangrijk te benadrukken dat provincies niet bepalen welke vorm van waterstof uiteindelijk wordt geproduceerd. Dat is primair een beslissing van marktpartijen, binnen de kaders van nationale en Europese regelgeving en klimaatdoelen. De provincie richt zich op het faciliteren van de transitie naar een duurzaam waterstofsysteem, waarbij groene waterstof op termijn de dominante vorm moet worden.

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
4	Volt	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	Waarom in Doel 3 op blz. 17 niet meer inzetten op groene waterstof? Wij begrijpen dat blauwe nodig is in de overgangsfase, maar wanneer wordt er dan lobby gevoerd voor groene? Gebeurt dit nu ook al, of komt dit pas ná de blauwe waterstoflobby?	De provincie zet primair in op de opschaling van groene waterstof, in lijn met het Europese beleid dat sterk gericht is op hernieuwbare waterstofproductie via elektrolyse. Tegelijkertijd is in Europese regelgeving en beleidsinstrumenten niet altijd vanzelfsprekend geweest dat ook low-carbon waterstof (zoals blauwe waterstof) een rol kan spelen in de overgangsfase. Vanuit verschillende regio's, lidstaten en industriepartijen is daarom gepleit voor erkenning van deze vorm van waterstof als tijdelijke transitieroute. De reden hiervoor is dat low-carbon waterstof kan bijdragen aan het sneller op gang brengen van vraag, infrastructuur en investeringen, terwijl de productie van groene waterstof nog wordt opgeschaald. Dit wordt in Nederland en Europa vaak gezien als een manier om de waterstofmarkt te ontwikkelen richting een systeem waarin op termijn groene waterstof dominant wordt. De provincie stimuleert daarom primair de ontwikkeling van groene waterstof, maar erkent dat marktpartijen in de overgangsfase ook voor andere vormen van waterstof kunnen kiezen binnen de geldende nationale en Europese kaders.
5	Volt	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	(blz. 19) Aan het gebruik van het bestaande gasbuizenstelsel voor waterstoftransport zijn wel risico's verbonden. Zijn al deze risico's al bekend, en zo ja zijn er al oplossingen voorhanden? Zo nee,	De uitvoeringsstrategie gaat ervan uit dat hergebruik van bestaande gasinfrastructuur voor waterstof voor de hand ligt, omdat dit efficiënt kan zijn en kan helpen om sneller tot een waterstofnetwerk te komen. Tegelijkertijd is het terecht dat daar technische en veiligheidsvragen bij horen.

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
6					wanneer worden uitslagen van onderzoek hieromtrent dan verwacht? Is er een plan B als blijkt dat het huidige gasbuizenstelsel niet gebruikt kan worden?	Niet alle projectspecifieke risico's zijn op voorhand generiek te beantwoorden, omdat deze afhangen van onder meer het type leiding, de staat van de infrastructuur, de druk, de locatie en de beoogde toepassing. Juist daarom benadrukt de strategie het belang van: - duidelijke landelijke wet- en regelgeving; - een werkbaar beleidskader voor vergunningverlening; - en nauwe samenwerking met Hynetwork Services, omgevingsdiensten en andere bevoegde gezagen. Het is in de eerste plaats aan de landelijke netbeheerder (Gasunie) en bevoegde instanties om per tracé te bepalen of hergebruik veilig en technisch verantwoord is. Als hergebruik op bepaalde plekken niet mogelijk blijkt, zal maatwerk nodig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe leidingen of alternatieve tracés.
	Volt	11.a	Gielen	Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025-2027	Mbt Koelwaterlozing: (blz. 27) Doel is het verminderen van de impact van koelwaterlozingen. Waarom is het streven niet naar nul (negatieve) impact? En wat is de ondergrens van 'verminderen', m.a.w. wat is nog acceptabel?	De strategie kiest in de tekst voor een formulering gericht op het verminderen van impact, omdat de feitelijke impact sterk afhankelijk is van de gekozen techniek, waterbron, locatie en wijze van lozing. Daarnaast is koelwater uit waterstofproductie niet wezenlijk anders dan koelwater uit andere industriële processen en moet het dus voldoen aan dezelfde wet- en regelgeving. Tegelijkertijd is de ambitie van de provincie om uiteindelijk te streven naar nul negatieve impact op waterkwaliteit en zoetwaterbeschikbaarheid. In de praktijk betekent dit dat bij nieuwe initiatieven wordt gekeken hoe negatieve effecten zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of geminimaliseerd,

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
7						bijvoorbeeld door efficiënter watergebruik, hergebruik van water en het beperken van temperatuurverschillen bij lozing. Wat precies acceptabel is, kan niet generiek in de uitvoeringsstrategie worden vastgelegd, omdat dit afhankelijk is van de geldende wettelijke normen, vergunningverlening en locatie-specifieke ecologische beoordeling. De ondergrens van wat toelaatbaar is, wordt dus bepaald binnen het bestaande waterkwaliteits- en vergunningenkader. De strategie zet er juist op in om binnen deze kaders toe te werken naar een situatie waarin waterstofproductie geen negatieve impact meer heeft op het watersysteem.
	PvdD	7.a	Olthof	Beleidskader Gezonde Leefomgeving	Verwijzend naar 1.4, pagina 10: <i>“De provincie kan gebruik maken van bevoegdheden onder de Omgevingswet als sprake is van een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende manier door een gemeente kan worden uitgevoerd (Artikel 2.3, lid 2 van de Omgevingswet).”</i> Kunt u een of twee voorbeelden geven van situaties waarin dit al gebeurt of is gebeurd? Kunt u aangeven hoe u daarbij gebruikt maakt van de drie richtinggevende principes?	Dit speelt onder andere bij inrichtingen en industrieterreinen waar wij bevoegd gezag zijn in relatie tot aanwezige/toekomstige woningbouw. Bijvoorbeeld bij de casus Bazaarterrein (Beverwijk), waar de provincie zonebeheerder is van de milieuzonering rond het industrieterrein De Pijp en wil voorkomen dat er binnen de milieucontour nieuwe woningbouw gaat plaatsvinden. Daarnaast komt het voor dat bij individuele bedrijven waar de provincie bevoegd gezag is, mensen (komen te) wonen. Dit kan (gaan) schuren met een gezonde leefomgeving. Provincie is bevoegd gezag voor het bedrijf en gemeenten gaan over de ruimtelijke ontwikkeling. In deze situatie wordt het provinciaal belang gezonde leefomgeving geraakt, en kan de provincie zich inzetten voor het volwaardig meenemen van een gezonde leefomgeving bij de ruimtelijke beslissingen.

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
8	PvdD	7.a	Olthof	Beleidskader Gezonde Leefomgeving	Verwijzend naar pag. 17 – grafische weergave van ‘Niveaus van gezonde leefomgeving’: Op de tekening ontbreekt het aspect ‘landbouw’: de hinder of schade door veehouderijen en/of bestrijdingsmiddelen. Is dit een omissie en kan dit hersteld worden? (Veehouderijen bijvoorbeeld vallen onder IPPC-bedrijven en worden eronder, bij 2.1, wel genoemd, net als bestrijdingsmiddelen onder 2.6.)	De afbeelding is een schematische weergave, om de niveaus te kunnen onderscheiden en uitbeelden, geen exacte (limitatieve) opsomming. Het beleidskader gezonde leefomgeving legt prioriteit bij bronnen waar de provincie als bevoegd gezag impact op kan maken, zoals industrie en provinciale wegen. Vandaar dat die bronnen in de afbeelding staan. De prioritering betekent dat veehouderijen in dit beleidskader geen focus krijgen. Wij zijn in de provincie Noord-Holland geen bevoegd gezag van veehouderijen.
9	PvdD	7.a	Olthof	Beleidskader Gezonde Leefomgeving	Verwijzend naar 2.2, pagina 19: <i>“Waar de provincie de bevoegdheid heeft, willen we beleid opstellen om industriegeluid te verminderen.”</i> Geldt dit ook voor industriegeluid, veroorzaakt op het terrein van en rondom Tata Steel?	Bij geluidscontouren wordt vaak gewerkt met een jaargemiddelde geluidswaarde. De omzetting van geluidscontouren en geluidsplafonds rondom industrieterreinen gebeurt beleidsneutraal. Omwonenden hebben in de praktijk vaak last van specifieke geluiden die hinder veroorzaken, zoals geluidspieken, tonaalgeluiden en laagfrequent geluid. Deze zijn vaak niet terug te vinden in de jaargemiddelde geluidswaarden. Het beleidskader gezonde leefomgeving richt zich op die specifieke, hinderlijke geluiden.
10	PvdD	7.a	Olthof	Beleidskader Gezonde Leefomgeving	Verwijzend naar Bijlage B <i>“Raakvlakken andere beleidsopgaven met gezonde leefomgeving”</i>	De provincie is bevoegd gezag voor regionale vluchthavens. Bij het programma gezonde leefomgeving gaan we kijken in hoeverre we vanuit deze bevoegdheid ambitieus bronbeleid kunnen toepassen bij regionale luchthavens.

Technische vragen commissie Leefomgeving 16-03-2026 en 19-03-2026

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					<i>“Voor de 12 vliegvelden waarvoor de provincie bevoegd gezag is proberen wij de uitstoot van geluid en schadelijke stoffen naar de lucht zoveel mogelijk te beperken.”</i> Op welke manier probeert de provincie dit?	

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	16-03-2026
Tijd	18:30 – 21:30
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalfuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 13 maart) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalfuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

1 **Opening en mededelingen**

2 **Inspreekhalfuur**

18:30

3 **Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen**

3.a **Strategische agenda PS**

Toelichting:

De Strategische Agenda PS (verder StraPS) is in het Presidium van 2 februari j.l. vastgesteld. De geactualiseerde StraPS wordt twee keer per jaar geagendeerd in de vakcommissies voor input voor de onderwerpen op de StraPS. Input vanuit de commissies wordt teruggekoppeld aan de Agendacommissie.

Behandelaanpak:

U kunt input geven over de onderwerpen uit de Strategische Agenda die de commissie Leefomgeving betreffen. Voor de commissie Leefomgeving zijn dit de onderwerpen Gezonde Leefomgeving en Klimaat/Energietransitie. De StraPS geeft aan welke onderwerpen voor PS de meeste prioriteit hebben. U kunt met

elkaar bespreken of u zich herkent in deze prioritering vanuit de commissie Leefomgeving. Het is aan de Agendacommissie om te bepalen bij welke commissie een onderwerp wordt geagendeerd.

3.b Planningsoverzicht

4 Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS en PS leden

Toelichting:

De agendacommissie heeft dit punt aan alle commissieagenda's toegevoegd. Naast terugkoppeling door externe vertegenwoordigers vanuit PS (voor deze commissie geen) geeft het punt ruimte aan GS leden om een korte terugkoppeling te geven over de activiteiten rond verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu – Omgevingsdiensten

5.a Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond en Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond

19:00

Toelichting:

Het college van Gedeputeerde Staten stellen Provincialen Staten voor om geen zienswijze in te dienen op zowel de voorgestelde wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond als de Kaderbrief 2027 van deze omgevingsdienst.

Behandelveorstel:

De commissie wordt gevraagd of zij in kan stemmen met beide voorstellen. Desgewenst kunnen de commissieleden met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Gezondheid en Milieu

7.a Beleidskader Gezonde Leefomgeving

19:30

Toelichting:

Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Daarom stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving op. Het beleidskader omvat ambities, doelen, het provinciaal belang en prioritering die we hanteren voor gezonde leefomgeving.

Doel van het beleid voor gezonde leefomgeving is om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen. Dit doen we onder andere door in te zetten op ambitieus bronbeleid en door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dit kader vormt de beleidsgrondslag en krijgt uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd Provinciale Staten te adviseren over het vaststellen van het Beleidskader Gezonde Leefomgeving en aan te geven of zij kan instemmen met bijgaande voordracht en de afdoeningsvoorstellen voor M73-2024 en M105-2024 van GS.

8 SCHORSING TOT 19 MAART

9 C-agenda: ingekomen stukken commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	16-03-2026
Tijd	18:30 – 21:30
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalftuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 13 maart) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalftuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

1 **Opening en mededelingen**

2 **Inspreekhalftuur**

18:30

3 **Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen**

3.a **Strategische agenda PS**

Toelichting:

De Strategische Agenda PS (verder StraPS) is in het Presidium van 2 februari j.l. vastgesteld. De geactualiseerde StraPS wordt twee keer per jaar geagendeerd in de vakcommissies voor input voor de onderwerpen op de StraPS. Input vanuit de commissies wordt teruggekoppeld aan de Agendacommissie.

Behandelaanbod:

U kunt input geven over de onderwerpen uit de Strategische Agenda die de commissie Leefomgeving betreffen. Voor de commissie Leefomgeving zijn dit de onderwerpen Gezonde Leefomgeving en Klimaat/Energietransitie. De StraPS geeft aan welke onderwerpen voor PS de meeste prioriteit hebben. U kunt met

elkaar bespreken of u zich herkent in deze prioritering vanuit de commissie Leefomgeving. Het is aan de Agendacommissie om te bepalen bij welke commissie een onderwerp wordt geagendeerd.

3.b Planningsoverzicht

4 Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS en PS leden

Toelichting:

De agendacommissie heeft dit punt aan alle commissieagenda's toegevoegd. Naast terugkoppeling door externe vertegenwoordigers vanuit PS (voor deze commissie geen) geeft het punt ruimte aan GS leden om een korte terugkoppeling te geven over de activiteiten rond verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu – Omgevingsdiensten

5.a Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond en Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond

19:00

Toelichting:

Het college van Gedeputeerde Staten stellen Provincialen Staten voor om geen zienswijze in te dienen op zowel de voorgestelde wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond als de Kaderbrief 2027 van deze omgevingsdienst.

Behandelveorstel:

De commissie wordt gevraagd of zij in kan stemmen met beide voorstellen. Desgewenst kunnen de commissieleden met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Gezondheid en Milieu

7.a Beleidskader Gezonde Leefomgeving

19:30

Toelichting:

Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Daarom stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving op. Het beleidskader omvat ambities, doelen, het provinciaal belang en prioritering die we hanteren voor gezonde leefomgeving.

Doel van het beleid voor gezonde leefomgeving is om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen. Dit doen we onder andere door in te zetten op ambitieus bronbeleid en door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dit kader vormt de beleidsgrondslag en krijgt uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd Provinciale Staten te adviseren over het vaststellen van het Beleidskader Gezonde Leefomgeving en aan te geven of zij kan instemmen met bijgaande voordracht en de afdoeningsvoorstellen voor M73-2024 en M105-2024 van GS.

8 SCHORSING TOT 19 MAART

9 C-agenda: ingekomen stukken commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Hierbij informeer ik u dat het voor Gedeputeerde Staten (GS) op dit moment niet mogelijk is om de geplande technische briefing over de oprichting publiek warmtebedrijf te verzorgen.

Tijdens deze briefing zouden twee onderzoeken worden toegelicht. De conclusies van deze onderzoeken zijn echter nog niet met het college van GS gedeeld. Om uw vragen goed te kunnen beantwoorden is het bestuurlijk noodzakelijk dat GS eerst kennisneemt van deze onderzoeken en zich kan uitspreken over een mogelijk vervolg. Volgens de huidige planning vindt deze bespreking plaats in de GS-vergadering van 31 maart.

Ik begrijp heel goed dat het vervelend is dat dit besluit op een laat moment wordt genomen. Dat heeft niet ook zeker niet onze voorkeur. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om het proces bestuurlijk zorgvuldig te kunnen doorlopen.

Na bespreking in GS worden de onderzoeken, inclusief eventuele vervolgstappen, per brief met Provinciale Staten gedeeld. Uiteraard beantwoorden we op dat moment graag alle vragen die u over het onderzoek heeft. U kunt deze brief na de GS-behandeling verwachten.

Ik hoop op uw begrip.

Met vriendelijke groet,

Anouk Gielen

Gedeputeerde Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	19-03-2026
Tijd	19:15 – 20:45
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Anneke van der Helm-Chandansingh
Toelichting	VERVOLG COMMISSIEVERGADERING LEEFOMGEVING VAN 16 MAART 2026. Inspreken bij onderwerpen die niet op onderstaande agenda staan maar wel tot de portefeuilles van deze commissie behoren: UITSLUITEND BIJ HET INSPREEKHALFUUR OP 16 MAART.

0 18.30–19.00 uur Technische briefing Oprichting publiek warmtebedrijf – ook voor cie. Bestuur

10 HEROPENING COMMISSIEVERGADERING (VERVOLG VAN 16 MAART)

11 B-agenda Klimaat en Energie

19:15

11.a Uitvoeringsstrategie Waterstof 2025–2027

Toelichting:

Waterstof is een belangrijk instrument binnen de energietransitie en draagt bij aan zowel verduurzaming als economische ontwikkeling. In 2020 heeft de provincie Noord-Holland een waterstofstrategie vastgesteld, die in 2025 is geactualiseerd in het Waterstofprogramma Noord-Holland. Met de uitvoeringsstrategie Waterstof wordt deze koers vertaald naar concrete resultaten en activiteiten voor de uitvoering.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de door GS vastgestelde uitvoeringsstrategie en subsidieregeling bespreken. De commissie kan desgewenst aandachtspunten voor de verdere uitvoering en monitoring van het Waterstofprogramma aan gedeputeerde meegeven.

12 Rondvraag gedeputeerde Gielen (Klimaat en Energie)

13 B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

20:00

13.a Afdoeningsvoorstel Motie 52–2025 Steunpunt Cultuur

Toelichting:

Onderzoeksbureau Berenschot heeft in opdracht van GS onderzoek gedaan bij gemeenten en culturele instellingen in Noord-Holland om de behoeften voor ondersteuning en kennisdeling op te halen. Het uitgevoerde onderzoek laat zien dat er bij het culturele veld en bij gemeenten behoefte is aan netwerkvorming en kennisdeling. GS onderschrijven deze behoefte en stellen voor om de komende jaren als provincie geleidelijk (doorlopende) kennisdeling door te ontwikkelen.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken, waaronder het onderzoeksrapport van Berenschot, bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of ze motie 52–2025 Steunpunt Cultuur als afgedaan beschouwt.

13.b Afdoeningsvoorstel Motie 53–2025 Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid

Toelichting:

Gedeputeerde Staten hebben per brief een reactie gegeven op de door op 2 juni 2025 door Provinciale Staten Noord-Holland aangenomen motie 53–2025: ‘Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid’.

De strekking van de reactie is als volgt: het cultureel verenigingsleven in Noord-Holland wordt via het ‘Uitvoeringsprogramma Cultuur 2025–2028’ ondersteund. Specifiek door deelname van de provincie aan de landelijke matchingsregeling Versterken infrastructuur amateurkunst, uitgevoerd door de provinciale cultuureducatie en –participatie ondersteuningspartner stichting Plein C.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen bijgaande brief desgewenst met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of ze motie 53–2025 als afgedaan beschouwt.

14 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

15 Sluiting

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	16 februari 2026
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissie–adviseur	:	mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

5 **Aanwezig:**

Commissievoorzitter:		: T. van Wijnen
Commissiegriffier:		: mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie:	VVD	: dhr. N. Roosendaal, dhr. B. de Wit
	BBB	: dhr. M. Becker, mw. I. Rood, dhr. P. Teeuwen
	GL	: P. Laport, N. van der Waart
	PvdA	: mw. M. ten Ham, dhr. C. Vonk, dhr. T. Wagelaar
	D66	: dhr. W. van der Heijden, mw. N.S. Vroom
	PvdD	: mw. A. Egbers, mw. H. Vonck
	JA21	: mw. K. Uiterwijk
	PVV	: dhr. P. van Haasen, dhr. R. van Tiggelen
	CDA	: dhr. D. Heijnen
	FvD	: dhr. J. Dessing
	SP	: mw. H. Bouhlef-Lascaris, dhr. J. Kes
	50PLUS	: dhr. H. Faassen, mw. A. van der Helm
	Volt	: mw. B. van den Bogaerde, dhr. B. Bonekamp
	ChristenUnie	: mw. Y. Buit, dhr. M. Klein
	Fractie De Weerd	: –

30 Gedeputeerden: dhr. J. Beemsterboer, dhr. J. Olthof

Notulist mw. H. Fuite (Notuleerservice Nederland)

1 Opening vergadering

35 De **voorzitter** opent de vergadering om 18.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Deze vergadering heeft een vervolg op donderdag 19 februari, die ook om 18.30 uur zal starten.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Wagelaar, hij is voorzitter van de werkgroep Gezonde Leefomgeving. De heer **Wagelaar** (PvdA) koppelt terug dat hij namens de Statencommissie
40 Leefomgeving samen met de heer Teeuwen (BBB), mevrouw Egbers (PvdD) en mevrouw Van de Bogaerde (Volt) heeft meegedacht over activiteiten rond het beleidskader Gezonde Leefomgeving. De activiteiten die hebben plaatsgevonden zijn een excursie naar Opperdoes en de Bazaar in Beverwijk en een breder opgezet symposium. Deze bijeenkomsten leveren, mede dankzij de ambtelijke organisatie, waardevolle informatie op voor de bespreking van het
45 beleidskader en bieden een goede basis voor de commissiediscussie.

De **voorzitter** dankt de werkgroep voor het verrichte werk en deelt mee dat de werkgroep bij deze is opgeheven.

50 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) deelt mee dat Volt een discussienota voorbereidt over geluidsoverlast bij Schiphol in het kader van gezonde leefomgeving. Zij nodigt andere partijen uit om mee te denken en zich aan te sluiten.

Er zijn drie rondvragen voor de uitloopvergadering van donderdag 19 februari aangemeld. Een
55 rondvraag van de VVD over informatievoorziening windturbines gemeente Wijdmeren voor gedeputeerde Gielen. Een rondvraag van JA21 over Netcongestie voor gedeputeerde Gielen en een rondvraag van de SP over handhaving kunstmestfabriek ICL voor gedeputeerde Olthof.

2 Inspreekhalftuur

60 Er zijn geen insprekers aangemeld.

3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen

De agenda, het verslag en de lijsten met moties en toezeggingen worden ongewijzigd vastgesteld. Statenlid **Laport** (GL) vraagt of de door gedeputeerde toegezegde technische
65 briefing over het juridisch handelingsperspectief gewasbeschermingsmiddelen nog wordt nagekomen. De **voorzitter** zegt dat de commissie hierover nog wordt geïnformeerd.

3.a Planningsoverzicht

De **voorzitter** meldt dat het planningsoverzicht voor donderdag 19 februari aan de vergaderstukken wordt toegevoegd.

4 Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS en PS leden

Toelichting:

De agendacommissie heeft dit punt aan alle commissieagenda's toegevoegd. Naast terugkoppeling door externe vertegenwoordigers vanuit PS (voor deze commissie geen) geeft het punt ruimte aan GS leden om een korte terugkoppeling te geven over de activiteiten rond verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat in IPO-verband, binnen de bestuurlijke adviescommissie Cultuur, wordt gesproken over de verdeling van cultuurgelden en de toegankelijkheid van cultuur in landelijke gebieden. Hij schetst dat Noord-Holland daarin een dubbele positie heeft: enerzijds Amsterdam met nationale culturele instellingen van betekenis voor heel Nederland, anderzijds landelijke regio's waar de behoefte aan betere bereikbaarheid en spreiding van cultuur groeit. Die spanning speelt ook in andere provincies. De discussie is nog niet afgerond en gedeputeerde **Olthof** zegt toe de Staten te informeren zodra er meer duidelijkheid of richting is.

De heer **Roosendaal** (VVD) meldt dat vorige week het Waddendiner heeft plaatsgevonden en succesvol is verlopen. Hij benadrukt dat voorafgaand aan het debat in de Tweede Kamer een goede uitwisseling heeft plaatsgevonden tussen bestuurlijk Noord-Nederland over de leefbaarheid en ecologie in het Waddengebied. Daarbij is richting de Tweede Kamer de urgentie van de gezamenlijke ambities onderstreept.

5 A-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

5.a Beleidskader Nota Sportief Noord-Holland

Toelichting:

De Provincie Noord-Holland heeft de Nota *Sportief Noord-Holland* opgesteld om een kader te bieden en uitvoering te geven aan de ambities met Sport, verwoord in het coalitieakkoord Verbindend Vooruit! (2023– 2027). De uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen zijn in maart 2025 besproken in de Statencommissie Leefomgeving. Met de bestuurlijke regio's is hierover verder gesproken. Het beleidskader is hierop aangepast.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd advies uit te brengen aan Provinciale Staten. De voordracht wordt
105 geagendeerd voor de Statenvergadering van maandag 2 maart 2026.

Mevrouw **Vroom** (D66) vraagt de gedeputeerde hoe recreatie en sport concreet worden gekoppeld en pleit voor aantrekkelijke snelle fietsroutes en schoon water voor het surfseizoen. Zij stelt dat de ambities in de nota, onder meer op het gebied van breedtesport,
110 talentontwikkeling, inclusie en verduurzaming, niet haalbaar zijn zonder extra middelen. Noord-Holland investeert volgens haar per inwoner relatief weinig in sport. Zij benadrukt dat de grootste gezondheidswinst in de breedtesport zit en vraagt om gerichte investeringen in toegankelijk aanbod, ondersteuning van verenigingen en verduurzaming van accommodaties. Ook pleit zij voor een actievere inzet op inclusieve sport.

115 De heer **Dessing** (FvD) beoordeelt de notitie negatief. Volgens hem is sport primair een lokale verantwoordelijkheid en geen provinciale kerntaak. Hij verwacht weinig effect van extra provinciale inspanningen, vindt de inclusieagenda overdreven en ziet verduurzaming alleen als zinvol wanneer deze kosten bespaart. Sport moet volgens hem bij verenigingen en gemeenten
120 blijven.

De heer **Faassen** (50PLUS) kan instemmen met het brede beleidskader en benadrukt het belang van kennis, talentontwikkeling en regionale samenwerking. Hij vraagt of het realistisch is om met het lage budget per inwoner de doelen te halen, hoe de 1,5 miljoen euro wordt ingezet (ook
125 voor extra capaciteit of alleen voor uitvoering) en hoe de middelen over de doelstellingen worden verdeeld. Hij vraagt of bij succes een budgetverhoging mogelijk is. Ook vraagt hij of bestaande subsidies, zoals voor Jumping Amsterdam, worden meegewogen. Tot slot vraagt de heer Faassen aandacht voor toegankelijke en goed gespreide sportlocaties, ondersteuning van vrijwilligers en bestuurders en verbinding met het onderwijs.

130 De heer **Van Haasen** (PVV) benadrukt dat sport verenigt en een belangrijke rol speelt in buurten en dorpen. Verenigingen zijn volgens hem essentieel voor gemeenschapszin, maar staan onder druk door stijgende kosten en toenemende bureaucratie. Hij wijst op het verdwijnen van clubs door een tekort aan vrijwilligers. Volgens de heer Van Haasen moet het beleid zich richten op
135 betaalbaarheid, ruimte en vertrouwen, in plaats van de nadruk op inclusie en diversiteit. Behoud

van de verenigingscultuur en toegankelijke sport voor alle Noord-Hollanders moeten centraal staan.

140 De heer **Heijnen** (CDA) spreekt waardering uit voor de actieve sportnota. Het CDA vindt dat de provincie haar inzet op sport, cultuur en voorzieningen jarenlang op een minimumniveau heeft gehouden en is blij dat daar nu verandering in komt. Positief is volgens hem de koppeling van sport aan leefbaarheid, de coördinerende rol richting gemeenten en de verbinding tussen breedtesport, talentontwikkeling en topsport, inclusief aandacht voor inclusie en sociale veiligheid. Tegelijkertijd ziet het CDA de nota als een eerste stap en pleit het voor verdere
145 versterking van de provinciale rol en meer financiële ruimte. Voor deze statenperiode ziet het CDA twee belangrijke onderwerpen. Ten eerste vraagt de heer **Heijnen** extra inzet op ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers, onder meer via kennisdeling en vermindering van regeldruk; een motie wordt overwogen. Ten tweede vraagt hij om meer provinciale regie en ondersteuning bij onderhoud en verduurzaming van sportaccommodaties, waar gemeenten en
150 clubs vastlopen; ook hiervoor wordt een motie overwogen. Tot slot vraagt hij aandacht voor de beperkte deelname van Noord-Hollandse gemeenten aan het Volwassenenfonds Sport & Cultuur en of provinciale stimulering mogelijk is om sport financieel toegankelijker te maken.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) waardeert de provinciale inzet op een beweegvriendelijke
155 leefomgeving en de koppeling met leefbaarheid. Zij ziet vooral een stimulerende en ondersteunende rol voor de provincie. Wel vindt zij dat de nadruk op topsport te groot is en pleit zij voor meer aandacht voor toegankelijkheid en sociaaleconomische inclusiviteit. Daarnaast mist zij concrete provinciale acties om sportverenigingen, die onder druk staan, daadwerkelijk te ondersteunen en vraagt zij welke stappen GS gaat zetten.

160 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) spreekt waardering uit voor het overzicht en de aandacht voor toegankelijkheid, diversiteit en sociale veiligheid. Tegelijkertijd plaatst zij kanttekeningen bij het lage budget per inwoner (circa 20 cent) en de beperkte personele inzet van één fte. Zij vraagt waarom hiervoor is gekozen en of dit voldoende is om de ambities waar te maken. Volgens
165 mevrouw Van den Bogaerde mag de provincie ambitieuzer zijn. Zij ziet kansen in het sterker faciliteren van sportnetwerken en het stimuleren van actieve mobiliteit. Gezien de brede focus op gezondheid in het provinciale beleid vraagt zij waarom er niet nadrukkelijker en ambitieuzer wordt ingezet op sport.

170 De heer **Becker** (BBB) benadrukt dat sport, naast cultuur en erfgoed, essentieel is voor de
leefbaarheid. Sport moet volgens hem in de hele regio toegankelijk, bereikbaar, betaalbaar en
aantrekkelijk blijven voor alle inwoners. Hij ondersteunt de ambitie om de breedtesport te
versterken, talentontwikkeling regionaal te stimuleren en de verbinding met topsport te maken,
binnen de financiële kaders. Ook waardeert hij de extra aandacht voor sociale veiligheid en voor
175 evaluatie en monitoring in samenspraak met gemeenten. Hij geeft aan dat BBB het voorstel kan
steunen.

Statenlid **Laport** (GL) wijst op de beperkte provinciale inzet: circa 20 cent per inwoner en weinig
fte. Dat hoeft volgens hem geen probleem te zijn, mits het budget efficiënt wordt besteed. Hij
180 ziet parallellen met het cultuurbeleid: de provincie kiest vooral voor een verbindende en kennis
delende rol. Gezien de beperkte middelen vindt GroenLinks dat een verstandige focus. Wel
benadrukt Statenlid Laport dat de nadruk moet liggen op het vitaal houden van regio's en dat
breedtesport prioriteit verdient boven topsport. Tot slot vraagt Statenlid Laport hoe het staat
met de verduurzaming van sportaccommodaties, dat in de vorige notitie een speerpunt was. Hij
185 wil weten of daar nog inzet op plaatsvindt en hoort graag meer over de aangekondigde motie
van het CDA.

Mevrouw **Ten Ham** (PvdA) spreekt waardering uit voor de inzet op preventie, bewustwording,
sociale veiligheid, verduurzaming en vooral investeringen in breedtesport. Zij is positief over het
190 kennis- en netwerkevent en benadrukt het belang van samenwerking en innovatie, onder meer
rond e-sport als inclusieve en internationale sportvorm. Daarnaast pleit zij voor aansluiting bij
het Drentse initiatief *De Veilige Kleedkamer*, dat zij wil verbreden naar een Veilige en Inclusieve
Kleedkamer. Dit is een laagdrempelig programma waarbij sportverenigingen jaarlijks concrete
stappen zetten om sociale veiligheid en inclusiviteit te verbeteren, met ondersteuning via onder
195 meer NOC*NSF. Het initiatief is inmiddels landelijk en internationaal als succesvol voorbeeld
erkend. Mevrouw Ten Ham kondigt een motie aan om Noord-Holland bij dit initiatief van de
Veilige en Inclusieve kleedkamer te laten aansluiten en roept andere fracties op om hierin
samen op te trekken.

200 De heer **Roosendaal** (VVD) benadrukt dat een effectief sportbeleid vraagt om een duidelijke
rolverdeling tussen rijk, gemeenten en provincie. De provincie moet volgens hem vooral
regionaal afstemmen wat nodig is voor breedte- en topsport, zonder alles lokaal te willen
organiseren. Net als bij cultuur gaat het om spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen, niet

om volledige dekking per gemeente. Voor de VVD faciliteert en stimuleert de provincie, maar
205 neemt zij geen taken over van gemeenten. De focus moet liggen op het versterken van
bovenlokale sportinfrastructuur, talentontwikkeling en het verbinden van sport met gezondheid,
economie en leefbaarheid. Hij waarschuwt voor versnippering van subsidies en stapeling van
beleid. Elke euro moet aantoonbaar bijdragen aan meer sportparticipatie, betere voorzieningen
of sterkere verenigingen. Tot slot roept de heer Roosendaal op tot samenwerking met
210 verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners, met ruimte voor innovatie.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) spreekt haar steun uit voor het beleidskader en waardeert de inzet op
brede sportdeelname en inclusiviteit. Zij herhaalt haar eerdere zorg over het toegankelijk maken
van natuur voor recreatie, zoals via extra wandel- en fietspaden. Volgens haar moeten flora en
215 fauna niet verder onder druk komen te staan. Zij pleit ervoor expliciet op te nemen dat extra
voorzichtig moet worden omgegaan met kwetsbare en al zwaarbelaste natuurgebieden.
Mevrouw **Egbers** kondigt aan hierover een amendement 'Bescherming kwetsbare natuur bij
recreatieve ontwikkeling' in te dienen.

220 De **voorzitter** geeft het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde **Olthof** is blij met de brede steun voor structureel sportbeleid en benadrukt dat de
provincie een actieve rol oppakt. Het beperkte budget is volgens hem het gevolg van eerdere
keuzes; daarom kiest hij ervoor eerst de provinciale rol inhoudelijk te bepalen en niet te starten
225 vanuit extra middelen. Na overleg met gemeenten, sportverenigingen en initiatieven zoals rond
sociale veiligheid en Pride Sport blijkt dat er vooral behoefte is aan kennisdeling, regionale
afstemming en ondersteuning bij vraagstukken rond vrijwilligersbeleid, sportaccommodaties en
ruimtelijke keuzes. De provincie ziet haar rol daarom primair als verbindend en faciliterend:
gemeenten helpen bij samenwerking, het delen van expertise en het koppelen van sport aan
230 andere beleidsterreinen zoals recreatie en ruimtelijke ontwikkeling. Extra geld is niet het
vertrekpunt; samenwerking en inhoudelijke meerwaarde staan voorop. Interruptie van mevrouw
Vroom (D66), zij geeft aan de redenering van de gedeputeerde te volgen dat niet automatisch
extra geld moet worden toegevoegd. Zij vraagt of de ambities uit het beleidskader wel haalbaar
zijn zonder extra middelen, omdat gemeenten bij voorbaat weten dat er geen extra geld
235 beschikbaar is. Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat het sportbeleid bewust vanuit inhoud en
samenwerking is opgebouwd, niet vanuit extra geld. Noord-Holland komt van een situatie
zonder structureel sportbeleid; daarom kiest hij ervoor eerst een stevige basis te leggen via

kennisdeling, regionale samenwerking en ondersteuning van gemeenten. Uit gesprekken met gemeenten blijkt er vooral behoefte aan ondersteuning bij vrijwilligersbeleid, spreiding en
240 kwaliteit van sportaccommodaties, talentontwikkeling en verduurzaming. De provincie ziet haar rol als verbindend en faciliterend, niet als overnemend of primair financierend. Extra middelen sluit hij in de toekomst niet uit, maar dat is nu niet het vertrekpunt; eerst moet duidelijk zijn waar de toegevoegde waarde ligt. Inclusie en sociale veiligheid beschouwt hij als kerntaken van de overheid. De provincie ondersteunt initiatieven zoals Pride Sport en de Special Olympics en
245 wil versnippering van labels voorkomen. Ten aanzien van verduurzaming wijst hij op bestaande rijksregelingen en hij benadrukt dat eventuele provinciale inzet aanvullend en in samenhang met gemeenten moet plaatsvinden. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat het Noord-Hollands stimuleringsbudget Bewegen niet expliciet door gemeenten is gevraagd. Hij wil eerst met gemeenten in gesprek om te achterhalen waarom zo weinig gemeenten deelnemen en wat de
250 behoefte precies is. Hij benadrukt dat de provincie geen primair sociaal-maatschappelijk beleid voert, maar via sport wel gemeenten kan ondersteunen bij sociale inclusie. Die ondersteuning zal in het uitvoeringsprogramma vooral vorm krijgen via kennisdeling, hulp bij accommodatiebeleid en vrijwilligersvraagstukken. Het lage budget is volgens hem geen bewuste keuze, maar een erfenis uit eerdere perioden. Gezien de brede steun in de Staten wil hij eerst
255 structureel beleid verankeren en van daaruit verder bouwen. Interruptie van mevrouw **Vroom** (D66), zij vindt het flauw om het lage sportbudget te typeren als een erfenis. Zij stelt dat de gedeputeerde, indien gewenst, zelf een voorstel kan doen om andere financiële keuzes te maken in de huidige begroting. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er in deze periode juist weer middelen voor sport zijn vrijgemaakt, terwijl er eerder geen sportbeleid was. De keuze was
260 om eerst samen met gemeenten structureel beleid op te bouwen en niet om primair extra geld beschikbaar te stellen. Extra middelen sluit hij in de toekomst niet uit, maar dat is niet het vertrekpunt. Interruptie van de heer **Van Haasen** (PVV), hij wijst erop dat de gedeputeerde zegt vooral kennis te willen delen, terwijl in de begroting een relatief beperkt deel van het budget naar kennisdeling gaat en een groter deel naar maatschappelijke voorzieningen en
265 evenementen. Hij vraagt om toelichting op die verdeling. Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat het structurele bedrag van 1,5 miljoen euro ook middelen omvat voor sponsoring en sportevenementen, die volgens hem bijdragen aan sportbeleid, inclusief topsport, breedtesport en inclusieve evenementen zoals de Special Olympics. Het budget voor kennisdeling is momenteel beperkt, maar hij wil eerst samen met gemeenten de concrete behoefte bepalen
270 voordat een eventuele aanvullende budgetvraag wordt gedaan. Ten aanzien van verduurzaming wijst hij op bestaande rijksmiddelen (BOSA-regeling) en erkent hij dat daar vanuit gemeenten

wel behoefte aan ondersteuning ligt. Over inclusiviteit benadrukt gedeputeerde **Olthof** dat sport voor iedereen veilig en toegankelijk moet zijn, ongeacht de achtergrond. Het gaat volgens hem niet om het creëren van aparte hokjes, maar om het waarborgen van een vanzelfsprekende en veilige sportomgeving voor iedereen. Hij reageert op de waarschuwing van mevrouw Egbers (PvdD) door te benadrukken dat het sportbeleid geen natuurbeleid is. De provincie gaat geen fietspaden dwars door kwetsbare natuur aanleggen; zorgvuldigheid is geborgd binnen het bestaande natuur- en recreatiebeleid. Sport wordt waar mogelijk beter afgestemd op bestaande recreatieve infrastructuur, met aandacht voor interne kennisdeling. Hij onderstreept opnieuw dat breedtesport het fundament vormt van het beleid. Topsport speelt slechts een beperkte rol via sponsoring; de beleidsmatige focus ligt op talentontwikkeling en ondersteuning van sporters in de weg naar de top. In een interruptie vraagt de heer **Roosendaal** (VVD) aandacht voor toegankelijkheid van natuur als laagdrempelige vorm van bewegen, zoals wandelen met hond. Hij vraagt of de gedeputeerde bereid is zich in te zetten voor het verminderen van beperkende regels voor recreatie in natuurgebieden, zodat mensen in vrijheid en verantwoordelijkheid kunnen genieten van duin en bos. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan de vraag van de heer Roosendaal te begrijpen, maar stelt dat deze primair thuishoort bij het recreatie- en natuurbeleid en daarmee bij de betreffende portefeuillehouder. Als gedeputeerde Sport voelt hij zich niet vrij om uitspraken te doen over aanlijnbeleid of de toegankelijkheid van natuurgebieden. Zijn inzet beperkt zich tot het afstemmen van sport op bestaand recreatie- en natuurbeleid, niet tot het wijzigen daarvan. **Interruptie van de heer Heijnen (CDA), hij geeft aan dat hij de woorden van de gedeputeerde over ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers waardeert, maar constateert dat dit in de notitie niet expliciet terugkomt bij de oplossingsrichtingen. Het staat wel in de probleemanalyse, maar niet concreet bij de maatregelen. Gedeputeerde Olthof antwoordt dat kennisdeling breder moet worden opgevat en dat ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers nadrukkelijk wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma. Daarin zullen de genoemde knelpunten terugkomen. Hij zegt toe dat hij daar opnieuw naar zal kijken.** Interruptie van mevrouw **Buit** (ChristenUnie), zij vraagt of de gedeputeerde ook rechtstreeks met sportverenigingen in gesprek gaat, of uitsluitend met gemeenten. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat GS niet rechtstreeks met verenigingen in gesprek gaat. Dat zou volgens hem verwarrend zijn en voorbijgaan aan de rol van gemeenten. De provincie kiest ervoor via gemeenten te werken, omdat zij het eerste aanspreekpunt zijn voor verenigingen. Vanuit die samenwerking wordt bekeken waar behoeften liggen en welke rol de provincie daarin kan spelen.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor de tweede termijn.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) geeft aan dat zij het op prijs zou stellen als in het beleidskader expliciet wordt opgenomen dat de ondersteuning van sportverenigingen onderdeel is van de verdere uitwerking. Volgens haar zijn er nu nog vragen en onduidelijkheden. Door te benoemen dat in het vervolgtraject wordt onderzocht hoe verenigingen ondersteund kunnen worden, is het duidelijker wat wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma en hoeft niet uitsluitend op toezeggingen te worden vertrouwd. Gedeputeerde **Olthof** stelt dat er inhoudelijk geen verschil van mening is: ondersteuning van verenigingen via gemeenten valt al onder kennisdeling en wordt uitgewerkt in de uitvoeringsagenda. Extra tekst toevoegen vindt hij niet nodig, omdat dit volgens hem al voldoende is verwoord.

De **voorzitter** benoemt de besproken thema's zoals de kosten, inclusie, de wijze van overleg en het proces en dat er moties en een amendement is aangekondigd:

- *Motie Veilige en inclusieve kleedkamer (PvdA)*
- *Motie ondersteuning verenigingen en vrijwilligers (CDA)*
- *Motie verduurzaming sportaccommodaties (CDA)*
- *Amendement Bescherming kwetsbare natuur bij recreatieve ontwikkeling (PvdD)*

De **voorzitter** concludeert dat de voordracht Beleidskader Nota Sportief Noord-Holland als besprekstuk wordt doorgeleid naar de Statenvergadering van 2 maart.

6 A-agenda Algemeen

6.a Eerste begrotingswijziging 2026

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2026.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerden de onderwerpen in de begrotingswijziging bespreken die tot de portefeuille van de commissie Leefomgeving behoren. De commissie wordt gevraagd Provinciale Staten daarover te adviseren. De voordracht wordt geagendeerd voor de Statenvergadering van maandag 2 maart 2026.

340 De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt om verduidelijking van de extra € 375.000 aan sponsoring dit jaar. Hoewel D66 inhoudelijk meerdere sportevenementen steunt, waaronder deelname aan World Pride, plaatst hij vraagtekens bij het proces. Uit de beantwoording van
345 technische vragen maakt hij op dat toezeggingen mogelijk al zijn gedaan, terwijl de Staten dit via de jaarrekening nog moeten goedkeuren. Hij wijst op het budgetrecht van de Staten en vraagt de gedeputeerde om een reflectie.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) stelt dat de beste begrotingswijziging het schrappen van uitgaven
350 zonder meetbaar resultaat zou zijn, met name op het gebied van klimaatbeleid. Hij noemt dit geldverspilling en betoogt dat de energietransitie de leefomgeving van mens en dier onder druk zet. Daarnaast is hij kritisch over gasvoorraden en de betrouwbaarheid van energievoorziening, mede door afhankelijkheid van zon en wind. Hij waarschuwt voor mogelijke problemen bij verdere daling van gasreserves en plaatst vraagtekens bij de huidige beleidskeuzes rond klimaat
355 en energie.

De heer **Bonekamp** (Volt) waardeert dat realistisch wordt begroot en dat geen middelen worden opgenomen zonder concreet plan. Over de decentralisatie-uitkeringen vraagt hij wanneer het bestedingsplan beschikbaar komt, zodat de Staten dit tijdig vóór de kaderbrief kunnen inzien.
360 Hij vraagt daarnaast aandacht voor de uitgestelde intenties, met name in programma 2 (gezonde leefomgeving) en rond Tata Steel. Hij vraagt zich af of de gereserveerde middelen, circa 2,3 miljoen voor het milieubeleidsplan Tata Steel, voldoende zijn of slechts een druppel op een gloeiende plaat. Tot slot steunt de fractie van Volt de extra sponsorgelden voor de Pride en sportevenementen, maar vraagt hij waarom deze verhoging niet eerder in de begroting is
365 opgenomen, aangezien evenementen zoals de Special Olympics en wereldkampioenschappen ruim van tevoren bekend zijn.

De heer **Vonk** (PvdA) verwijst naar de meevallende inkomsten binnen het programma Klimaat en Energie en constateert dat het bestedingsplan pas in 2027 start. Hij vraagt of dit naar voren kan
370 worden gehaald, zodat de klimaatdoelen eerder kunnen worden gerealiseerd.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) vraagt naar de planning rond de decentralisatie-uitkering, met name voor versterking van vergunningverlening en omgevingsveiligheidsdiensten en de

maatwerkaanpak bij Tata Steel. Zij wil weten wanneer het concrete bestedingsplan voor de
375 geparkeerde middelen gereed is en of het college kan toezeggen dat de gecombineerde rijks-
en provinciale middelen voor de maatwerkaanpak Tata Steel in 2026 daadwerkelijk worden
bested, inclusief een tijdpad en meetbare resultaten gericht op verbetering van de
luchtkwaliteit.

380 De heer **Dessing** (FvD) is kritisch op de begrotingswijziging 2026. Hij vindt de extra 4,8 miljoen
euro voor programma Klimaat zorgwekkend, omdat dit volgens hem niet expliciet wordt ingezet
voor het oplossen van netcongestie. FvD pleit ervoor de energietransitie on hold te zetten
vanwege stijgende lasten voor consumenten en wil geen extra middelen voor vergroening bij
Tata Steel. Ten aanzien van het programma Economie en Cultuur overweegt de heer **Dessing**
385 een motie om het sponsorbudget te bevriezen of te herverdelen naar volgens hem “echte”
Noord-Hollandse evenementen. Hij stelt dat cultuur- en sportsubsidies neutraal en niet
ideologisch moeten zijn. Economische impulsen zoals steun aan de haven en het MKB kan FvD
wel steunen, mits zonder groene verplichtingen of nadruk op circulariteit. Interruptie van de
heer **Van der Heijden** (D66), hij vraagt aan de heer Dessing of Pride volgens hem een
390 ideologisch evenement is of een uiting van mensenrechten. De heer **Dessing** antwoordt dat FvD
pleit voor neutrale sponsoring en Pride niet beschouwt als een neutraal evenement.
Vervolginterruptie van de heer **Van der Heijden** (D66), hij vraagt wat FvD verstaat onder een
neutraal evenement en aan welke criteria zo'n evenement volgens hem zou moeten voldoen. De
heer **Dessing** stelt dat provinciale sponsoring neutraal en algemeen moet zijn en niet gericht op
395 specifieke doelgroepen; Pride ziet hij daarom niet als neutraal.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) benadrukt dat bij de besteding van sponsorgelden moet worden
gewaarborgd dat geen evenementen worden ondersteund waarbij dierenwelzijn, natuur of
milieu in het gedrang komen.

400

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **Olthof** erkent richting D66 dat de planning van sponsormiddelen beter moet.
Door het moment van binnenkomst van aanvragen en de systematiek van begrotingswijzigingen
405 was eerdere verwerking niet altijd mogelijk. Hij zegt toe te streven naar meer duidelijkheid
vooraf, onder meer bij de kaderbrief. Over het naar voren halen van klimaat- en
energiemiddelen geeft hij aan dat uitstel niet voortkomt uit gebrek aan ambitie, maar uit

uitvoeringsbeperkingen. Hij zal nagaan of versnelling mogelijk is, maar soms laten omstandigheden dat niet toe. Ten aanzien van Tata Steel stelt hij dat er geen apart bestedingsplan komt. De rijksmiddelen zijn gekoppeld aan vergunningverlening en maatwerk aanpak en moeten ook richting het Rijk worden verantwoord. Werkzaamheden lopen deels door naar volgend jaar; dat betreft uitvoering over meerdere jaren en geen afzonderlijke uitgestelde intentie. Interruptie van mevrouw **Van der Helm** (50PLUS), zij vraagt om duidelijkheid over het uitstel van middelen: als besteding wordt doorgeschoven, wil zij een concreet tijdpad met meetbare resultaten (SMART), inclusief het kwartaal waarin verantwoording volgt. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er geen apart nieuw bestedingsplan komt voor Tata Steel. De rijksmiddelen zijn gekoppeld aan bestaande werkzaamheden rond vergunningverlening en maatwerk aanpak. Door vertraging in procedures (o.a. MER) schuift de besteding door naar volgend jaar, maar de werkzaamheden blijven ongewijzigd. De Omgevingsdienst levert jaarlijks een uitvoeringsplan; daarin wordt verantwoord. Een nieuw plan voor dezelfde activiteiten vindt hij daarom niet logisch. Gedeputeerde **Olthof** stelt dat sponsoring plaatsvindt binnen wettelijke kaders en vergunningseisen. Hij herhaalt dat bijdragen beperkt zijn en dat bijvoorbeeld bij Jumping alleen nog het business-evenement wordt ondersteund. Paardensport is volgens hem een toegestane sport en er is geen aanleiding om die uit te sluiten.

De **voorzitter** concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn, dat er een motie wordt overwogen en de Eerste begrotingswijziging 2026 ook vanuit deze commissie als besprekstuk moet worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 2 maart.

7 A-agenda Gezondheid en Milieu – Omgevingsdiensten

7.a Zienswijze Provinciale Staten op de kadernota 2027 van de Omgevingsdienst

Noord-Holland Noord

Toelichting:

Op 15 december 2025 is de Kaderbrief 2027 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) door het Dagelijks Bestuur verzonden aan de raden en staten van de deelnemers van de Omgevingsdienst. Gedeputeerde Staten adviseren een zienswijze in te dienen.

Behandelaanbod:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd advies uit te brengen aan Provinciale Staten. De voordracht wordt geagendeerd voor de Statenvergadering van maandag 2 maart 2026.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden.

445 Statenlid **Laport** (GL) spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de Omgevingsdienst om
robuust te worden, maar constateert dat dit pas in 2027 wordt gerealiseerd. Hij juicht de
maatregelen toe om ICT en huisvesting op orde te brengen, maar vindt het zorgelijk dat deze
achterstanden zijn ontstaan en benadrukt dat dit in de toekomst moet worden voorkomen. Hij
merkt op dat de Omgevingsdienst eerder een taakstelling had, terwijl nu juist extra middelen
nodig lijken. Dat vindt zijn fractie geen structurele oplossing. Ten aanzien van de
450 loonontwikkeling sluit statenlid **Laport** zich aan bij GS: een stijging van meer dan 25% in de
periode 2024–2027 vindt hij buiten proportie en niet in verhouding tot inflatie en
loonontwikkelingen bij andere Omgevingsdiensten. Tot slot ondersteunt zijn fractie het voorstel
om af te stappen van de FUGR (Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen) –
systematiek en benadrukt hij dat richting medewerkers duidelijk moet worden gemaakt dat
455 financiering van deze loonstijging niet vanzelfsprekend is.

De heer **Roosendaal** (VVD) stelt dat de Kadernota 2027 van de Omgevingsdienst Noord-Holland
Noord een extra bijdrage van 30% vraagt (€ 3,5 miljoen meer dan in 2026). Dit vindt hij geen
reguliere indexatie, maar een substantiële groei, terwijl de provincie zelf nog € 1 miljoen in
460 2027 en € 2 miljoen in 2028 moet bezuinigen. Dat vindt hij bestuurlijk inconsistent. Hoewel de
heer Roosendaal het belang van robuustheid onderschrijft, vindt hij de onderbouwing van deze
groei onvoldoende. Hij vraagt duidelijkheid over welke kosten wettelijk onvermijdelijk zijn,
welke voortkomen uit beleidsintensivering en welke besparingsmaatregelen zijn onderzocht,
mede gezien de forse salarisstijgingen. De VVD vindt de voorgestelde groei te hoog en verzoekt
465 het college in gesprek te gaan over fasering of bijstelling en de Staten op korte termijn te
informereren. Zonder die duidelijkheid kan de VVD de Kadernota niet steunen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat ‘robuustheid’ zich volgens hem vooral vertaalt naar
een verzoek om extra middelen, mede als gevolg van landelijke besluitvorming. Hij vraagt zich
470 af wat PS hier daadwerkelijk in kan betekenen en verzoekt de gedeputeerde om opheldering.
Ten aanzien van de hogere salarissen erkent hij dat sprake is van krapte op de arbeidsmarkt en
concurrentie tussen Omgevingsdiensten, wat de stijging deels kan verklaren.
Hij ziet met belangstelling uit naar de uitkomst van het onderzoek naar een mogelijk visietraject
en mogelijke kostenbesparing. Tot slot sluit de heer Van Tiggelen zich aan bij de inbreng van de
475 heer Roosendaal van de VVD.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) geeft aan dat haar fractie de drie punten uit de zienswijze van GS onderschrijft. Zij stelt daarbij dat er voor haar fractie weinig twijfel hoeft te bestaan over het vinden van dekking voor de kosten van de OD, aangezien de investeringen noodzakelijk zijn voor de robuustheid van de dienst en het hier een kerntaak van de provincie betreft.

480 Wel benadrukt mevrouw **Egbers** dat de OD Noord-Holland Noord kritisch zal worden gevolgd waar het gaat om de uitvoering van de wettelijke taken in het belang van een gezonde leefomgeving.

485 De heer **Van der Heijden** (D66) dankt de ambtenaren en de gedeputeerde voor de beantwoording van zijn technische vragen. Op basis daarvan sluit hij zich aan bij de door GS voorgestelde zienswijze.

De heer **Klein** (ChristenUnie) kan zich vinden in het eerste deel van de zienswijze en steunt het afstappen van de huidige indexatiemethode; een indexatie van bijna 8% in 2027 vindt hij buiten proportie. Over het tweede deel heeft hij vragen. Hij wijst erop dat de coalitie zelf een bezuiniging tot € 2 miljoen op de Omgevingsdiensten heeft opgenomen in de kaderbrief. Hij vraagt wat de uitkomst is van het overleg met de Omgevingsdiensten over prioritering en efficiënte inzet, en hoe dit in de begroting is verwerkt. Zonder die toelichting vindt de heer Klein

495 het prematuur om het voorstel af te wijzen. Interruptie van de heer **Van der Heijden** (D66), hij vraagt wat de heer **Klein** ervan vindt dat uit de beantwoording van zijn technische vragen blijkt dat er nog gesprekken plaatsvinden over het op te stellen plan. Hij wijst erop dat de toon van de zienswijze op dit punt naar zijn oordeel vrij stevig is. De heer **Klein** antwoordt dat dit volgens hem precies het punt raakt: zolang nog in gesprek wordt gegaan over de invulling van de

500 bezuiniging, kan niet worden gesteld dat de Omgevingsdienst zich niet aan verwachtingen houdt. Eerst moet gezamenlijk worden bepaald hoe de bezuiniging wordt gerealiseerd. Daarbij benadrukt hij dat de Omgevingsdiensten belangrijke taken uitvoeren, terwijl PS tegelijkertijd het belang van stevige handhaving en zorgvuldige vergunningverlening onderstreept.

505 Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) geeft aan dat haar fractie de Kadernota 2027 in hoofdlijnen steunt, gezien de essentiële taken van de Omgevingsdienst op het gebied van gezondheid, toezicht en handhaving. Wel plaatst zij een kanttekening bij de forse indexatie en vraagt zij PS de uitvoering kritisch te volgen. Zij verzoekt om in bestuursrapportages expliciet te rapporteren over de besteding en effectiviteit van de robuustheidsmiddelen. Daarnaast wil mevrouw **Van der**

510 **Helm** tijdig worden geïnformeerd over de herijking van de financieringssysteem van 2028, inclusief een impactanalyse.

De heer **Teeuwen** (BBB) stelt dat uit het voorgestelde besluit van GS blijkt dat het nog onzeker is of de gevraagde aanvullende budgetten binnen de provinciale dekking passen. Volgens hem
515 moet de provincie eerst het eigen huishoudboekje op orde hebben voordat zij financiële knelpunten bij een gemeenschappelijke regeling oplost. Daarbij wijst hij op de voorbeeldfunctie van de provincie richting gemeenten. Hij benadrukt bovendien dat in 2027 een taakstelling wordt opgevoerd en dat besluitvorming volgens hem vooruit wordt geschoven. Gezien de financiële onzekerheid en het tijdsverloop maakt de heer **Teeuwen** zich zorgen. In de huidige
520 vorm kan BBB niet instemmen met de voordracht.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft aan dat JA21 de zorgen van de VVD deelt over de forse groei van de Omgevingsdienst. Tegelijkertijd vindt zij het lastig om te beoordelen hoe de taakstelling van € 1 miljoen in 2027, oplopend tot € 2 miljoen in 2028, wordt verdeeld over de vier
525 Omgevingsdiensten. Zij wijst erop dat Omgevingsdiensten daarnaast ook te maken hebben met bezuinigingen vanuit gemeenten. Zij vraagt hoe deze verdeling zal plaatsvinden en hoe daarbij een robuust VTH-stelsel kan worden behouden. Zolang de verdeling niet concreet is, begrijpt zij dat het voor de Omgevingsdienst moeilijk is om hiermee rekening te houden. Zij verzoekt de gedeputeerde om nadere duidelijkheid, ook over de vraag of een groter aandeel van de
530 taakstelling bij andere Omgevingsdiensten terechtkomt indien Noord-Holland Noord extra middelen nodig heeft. Verder kan JA21 instemmen met de zienswijze, met name het eerste punt. De heer **Roosendaal** (VVD) wijst er in een interruptie op dat de taakstelling minder dan 1% van de totale begrotingen van de Omgevingsdiensten bedraagt, terwijl nu een kostenstijging van 30% wordt voorgesteld. Hij vraagt mevrouw Uiterwijk hoe zij dat beoordeelt. Mevrouw
535 **Uiterwijk** erkent dat het om een relatief beperkt percentage gaat, maar benadrukt dat de kosten al jaren stijgen. Het realiseren van een bezuiniging zonder dat belangrijke provinciale taken onder druk komen te staan, vindt zij daarom lastig. Op de vraag van de heer **Roosendaal** of naar de organisatieopzet moet worden gekeken, geeft mevrouw **Uiterwijk** aan dat zij voor efficiëntie is, maar wijst op de krappe arbeidsmarkt, stijgende lonen en schaarste aan expertise, wat
540 structurele besparingen bemoeilijkt.

Mevrouw **Uiterwijk** rondt haar betoog af met de constatering dat JA21 zich met name kan vinden in het eerste punt van de zienswijze. De zorgen over de taakstelling blijven echter bestaan. Zij spreekt de hoop uit dat hierover meer duidelijkheid wordt gegeven.

545 De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat hij zich in hoofdlijnen kan vinden in de voorgestelde voordracht. Tegelijkertijd plaatst hij een vraag bij de wijze van communiceren tussen de Omgevingsdienst en de provincie. Hij vraagt zich af waarom PS een voordracht ontvangt waarin wordt aangegeven dat nog niet duidelijk is wat financieel kan worden geboden. Volgens de heer Heijnen zou het beter zijn wanneer provincie en Omgevingsdienst eerst gezamenlijk tot een
550 gedragen kadernota komen, in plaats van via brieven en zienswijzen te communiceren. Hij verzoekt de gedeputeerde om een toelichting op het proces en de onderlinge afstemming.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer.

555 Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat de kadernota de kaders vaststelt voor de begroting van de Omgevingsdienst en dat in het verdere proces nog gesprekken worden gevoerd voordat de begroting definitief wordt. In reactie op vragen van het CDA en de ChristenUnie erkent hij dat het wenselijk was geweest deze gesprekken al eerder te hebben afgerond. De overleggen met de vier Omgevingsdiensten zijn inmiddels gestart en verlopen volgens hem constructief.
560 Hij schetst dat in de provinciale kadernota eerder een forse bezuinigingstaakstelling is opgenomen, waarbij ook de aanvankelijke stijging van de budgetten voor robuustheid is teruggebracht van circa zes naar vier miljoen euro. De taakstelling van één miljoen in 2027, oplopend tot twee miljoen in 2028, is nog niet verwerkt in de voorliggende stukken. Hij benadrukt dat GS zowel verantwoordelijk is voor een sluitende begroting van de
565 Omgevingsdienst als voor die van de provincie. In reactie op de VVD gaat gedeputeerde **Beemsterboer** in op de belangrijkste posten. De indexatie vormt de grootste kostenpost. GS heeft eerder kritiek geuit op de FUGR-systematiek en hierover wordt regionaal overleg gevoerd, omdat de loonontwikkeling uit de pas dreigt te lopen met reguliere indexatie. Het plan van aanpak voor robuustheid vindt hij noodzakelijk en daarover adviseert GS positief. De herijking
570 van de bedrijfsvoeringskosten hangt samen met het feit dat bij de start van de Omgevingsdienst onvoldoende overhead is meegenomen; correctie voorkomt dat dit probleem wordt doorgeschoven. De middelen voor de Wet bodembescherming betreffen een wettelijke, maar eindige verantwoordelijkheid voor lopende saneringen. De zogenoemde VTH-plus taken, zoals toezicht op gewasbescherming en ruimtelijke ingrepen, zijn gebaseerd op inschattingen van
575 extra werk en kunnen nog nader worden bezien. Tot slot geeft gedeputeerde **Beemsterboer** aan dat over verdere efficiëntiemaatregelen met de Omgevingsdiensten wordt gesproken. Hij verwacht richting het najaar, bij de begrotingsbehandeling, een nadere terugkoppeling aan PS te

kunnen geven. Interruptie de heer **Teeuwen** (BBB): hij vraagt wat de verwijzing naar het najaar concreet betekent voor het tweede punt in het besluit, waarin staat dat nog niet zeker is hoe de
580 gevraagde aanvullende budgetten binnen de provinciale begroting worden gedekt en welke
bezuinigingen daarvoor nodig zijn. Hij wil weten of PS in het najaar een expliciet besluit
tegemoet kan zien over de dekking en eventuele bezuinigingen voor 2027, of dat dit op een
andere wijze wordt uitgewerkt. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat het gaat om de
verdeling van de taakstelling van € 1 miljoen in 2027 en € 2 miljoen in 2028 over de vier
585 Omgevingsdiensten. De meest logische lijn is om dit naar rato van de huidige
budgetverhoudingen te doen, waarbij het grootste deel bij de Omgevingsdienst
Noordzeekanaalgebied ligt en een kleiner deel bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
Hierover worden gesprekken gevoerd. In principe is een andere verdeling mogelijk, maar de
inzet is om de bestaande verhoudingen als uitgangspunt te nemen. Vervolginterruptie van de
590 heer **Roosendaal** (VVD): hij stelt dat sinds 2020 circa 150% meer wordt uitgegeven aan deze
Omgevingsdienst, terwijl de onderliggende problematiek volgens hem nog steeds niet is
opgelost. Hij vraagt waar het vertrouwen vandaan komt dat opnieuw extra middelen
beschikbaar stellen wél tot een structurele oplossing leidt, nu dit in de afgelopen vijf jaar niet
het gewenste effect heeft gehad. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de stijgende
595 kosten samenhangen met een duidelijke uitbreiding van het takenpakket. Hij wijst erop dat
Omgevingsdiensten de afgelopen jaren meer verantwoordelijkheden hebben gekregen, met
name op het gebied van natuur, toezicht en handhaving. Zo vraagt nieuwe jurisprudentie, onder
meer rond gewasbeschermingsmiddelen, om extra inzet. Ook het toezicht en de handhaving bij
vergunningverlening in het ruimtelijk domein hangen steeds nadrukkelijker samen met
600 provinciale natuurdoelstellingen. Dat vraagt om specialistische advisering en extra capaciteit
vanuit de Omgevingsdienst. Hij erkent dat de budgetverhoging fors is geweest, maar stelt dat
daar een substantiële taakverzwaring tegenover staat. Volgens gedeputeerde **Beemsterboer**
moeten die twee ontwikkelingen in samenhang worden gezien. Vervolginterruptie van de heer
Roosendaal (VVD): hij hoort vooral een verdedigende toelichting, maar weinig concrete
605 verbetermaatregelen. Volgens hem kan het bestuur niet volstaan met het constateren van
stijgende kosten zonder steviger te sturen als opdrachtgever en eigenaar. Hij vraagt hoe het
college daadwerkelijk grip houdt op de kostenontwikkeling. Gedeputeerde **Beemsterboer** stelt
dat de provinciale taakstelling wordt besproken met de Omgevingsdiensten en moet leiden tot
een sluitende begroting. Daarop wordt in het dagelijks en algemeen bestuur gestuurd. Hij
610 verwacht dat de taakstelling bij de begroting wordt verwerkt, conform het besluit van PS.

Laatste interruptie van de heer **Roosendaal** (VVD): hij vraagt of extra ruimte door de FUGR-indexatie kan worden ingezet voor andere kostenposten. Gedeputeerde **Beemsterboer** wijst erop dat in de kadernota inderdaad een deel van de hogere inkomsten uit de FUGR-indexatie wordt gebruikt om onder meer de kosten voor robuustheid te dekken. Interruptie van de heer **Van der Heijden** (D66): hij vraagt zich af hoe de gedeputeerde had kunnen verwachten dat de
615 bezuiniging al in de kaderbrief verwerkt zou zijn als het plan voor invulling van de bezuiniging nog niet gereed is. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat hij idealiter zowel de plannen als de financiële verwerking al bij de kadernota had willen presenteren. In de praktijk blijkt echter dat meer overleg nodig is. Daarom zal de verwerking van de taakstelling plaatsvinden bij de
620 begroting.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat de gesprekken over de FUGR-systematiek plaatsvinden binnen het gemeentelijke samenwerkingsverband in Noord-Holland Noord, waar de provincie geen deel van uitmaakt. Zodra daar meer duidelijkheid over is, wordt PS
625 geïnformeerd.

Interruptie van mevrouw **Van der Helm** (50PLUS): Zij vraagt of een impactanalyse mogelijk is en tijdig aan PS kan worden verstrekt. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat vanaf begrotingsjaar 2027 via de reguliere begrotings- en verantwoordingscyclus wordt gerapporteerd. Er komt geen aparte systematiek. Tot slot licht hij toe dat de taakstelling
630 uitsluitend betrekking heeft op de provinciale middelen binnen de begroting van de Omgevingsdiensten. Een eventuele bezuiniging kan dus worden gevonden in provinciale taken of aanvullende opdrachten van de provincie, zonder dat dit direct andere deelnemers raakt. Hij verwijst ter illustratie naar de OFGV (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek), waar een specifiek provinciaal budget niet volledig werd benut en een bezuiniging daardoor relatief
635 eenvoudig kon worden ingeboekt.

De **voorzitter** concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn, maar dat de voordracht Zienswijze Provinciale Staten op de kadernota 2027 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord als bespreekstuk zal worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 2 maart.
640 Op dit moment is het onderwerp voldoende besproken, waarbij robuustheid, financiën, achterstanden, salariering en de wijze waarop het gesprek wordt gevoerd aan bod kwamen.

7.b Gezamenlijk onderzoek Randstedelijke Rekenkamer en gemeentelijke Rekenkamers naar Omgevingsdienst IJmond – GEVOEGDE BEHANDELING 7b en 7b1

645 **7.b.1 Agenderingsverzoek VVD–BBB–GL: Rapport Bestuurlijke verkenning Onno Hoes naar samenwerking Omgevingsdiensten Noord–Holland**

Toelichting:

De Randstedelijke Rekenkamer en de rekenkamers van 8 deelnemende gemeenten hebben gezamenlijk onderzoek gedaan naar de Omgevingsdienst IJmond. De deelnemende gemeenten
650 zijn: Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Velsen en Zandvoort. Provinciale Staten hebben op 21 januari jl. een toelichting op het onderzoek gekregen.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De
655 commissie wordt geadviseerd de bestuurlijke verkenning van Onno Hoes naar de samenwerking van de Noord–Hollandse Omgevingsdiensten bij de bespreking te betrekken en advies uit te brengen aan Provinciale Staten. De voordracht wordt geagendeerd voor de Statenvergadering van maandag 2 maart 2026.

660 De **voorzitter** geeft het woord aan de indieners: de VVD, BBB en GL.

De heer **Roosendaal** (VVD) zegt dat de VVD in het rapport–Hoes en het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer drie belangrijke nieuwe inzichten ziet. Ten eerste blijkt het probleem van onvoldoende robuuste Omgevingsdiensten structureel en niet incidenteel. Sinds
665 het rapport–Van Aartsen (2021) zijn governance, rolvastheid en informatievoorziening kwetsbaar gebleven. Alleen meer geld is volgens de VVD geen oplossing. Ten tweede ligt de kern van het probleem in sturing en opdrachtgeverschap, niet primair in de uitvoering. Onduidelijke verwachtingen en versnipperd opdrachtgeverschap ondermijnen de effectiviteit. De Rekenkamer wijst bovendien op een democratisch tekort: raden en Staten betalen, maar hebben
670 te weinig grip. Ten derde blijft de informatiepositie van Staten en raden te zwak. Zonder tijdige en volledige data kunnen geen goede beleids– en financiële afwegingen worden gemaakt. Wat ontbreekt volgens de VVD is tempo, normstelling en een landelijk perspectief. Er mist een scherpe analyse van minimale schaalvereisten voor zware industriële toezichtstaken, een duidelijke positionering van Noord–Holland in landelijke ontwikkelingen en een concreet
675 implementatie–pad met harde termijnen om de informatiepositie te versterken. De VVD vindt dat voorstellen bijdragen aan verbetering, maar onvoldoende snel gaan. Sinds 2021 wordt over robuustheid gesproken; vijf jaar later is versnelling noodzakelijk. De partij pleit daarom voor bindende uitvoeringsprogramma’s met concrete mijlpalen en periodieke voortgangstoetsing

door de Staten. Binnen de directe invloedssfeer van de provincie wil de VVD versnelling van
680 governance: heldere provinciale uitgangspunten voor opdrachtgeverschap, gestandaardiseerde
prestatie-indicatoren en risicorapportages, en duidelijke normen voor deskundigheid en
continuïteit bij toezicht op zware industrie. Op langere termijn pleit de VVD voor opschaling
over provinciegrenzen heen, minder versnippering van specialistische capaciteit en een
duidelijke scheiding tussen beleid/vergunningverlening en toezicht/handhaving. Er wordt
685 verwezen naar voorbeelden uit Gelderland, Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen. Noord-Holland
moet dit debat actief voeren via IPO en het Rijk. Ten aanzien van motie 72-2025 (Onderzoek
naar samenvoeging Omgevingsdiensten Noord-Holland) vraagt de VVD om terugkoppeling in
het eerste kwartaal van 2026, onder meer over lessen uit fusies elders en mogelijkheden voor
schaalvergroting in Noord-Holland. De VVD benadrukt dat robuustheid niet mag leiden tot
690 minder democratische controle, maar ook niet tot inefficiënte versnippering. Het uitgangspunt
moet zijn: lokaal wat lokaal kan, centraliseren wat schaal vereist. De kernboodschap luidt: eerst
structuur en governance op orde, dan schaal waar nodig, en pas daarna extra middelen. Het
doel is een professioneel, onafhankelijk en effectief VTH-stelsel dat volksgezondheid, milieu en
rechtszekerheid adequaat beschermt.

695
De heer **Teeuwen** (BBB) sluit aan bij het betoog van de heer Roosendaal en herinnert aan de
vuurwerkramp in 2000 en de ramp bij Chemie-Pack in Moerdijk in 2011 als aanleiding voor de
oprichting en versterking van de Omgevingsdiensten. Volgens hem is robuustheid steeds een
reactie geweest op incidenten en wordt die robuustheid vanuit het ministerie vooral vertaald
700 naar schaalvergroting en intensievere samenwerking. Het gaat volgens hem niet alleen om meer
geld, maar om een duidelijke roep om versterking van het stelsel. Hij wijst daarnaast op de rol
van de ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) en het verschil tussen juridisch en bestuurlijk
kader, wat het spanningsveld rond toezicht en handhaving complex maakt. De U&H (Uitvoering
en Handhaving) brief wordt volgens hem steeds omvangrijker, wat onderstreept dat
705 Omgevingsdiensten te maken krijgen met grotere en complexere bedrijven.

De heer **Teeuwen** pleit daarom voor verdergaand onderzoek naar samenwerking op korte
termijn en werpt de gedachte op van een landelijk opererende 'super-OD' voor zware en
complexe dossiers. Om die reden kan BBB niet instemmen met het voorstel; de partij wil het
debat over structurele versterking van het stelsel nadrukkelijk in PS voeren.

710

Statenlid **Laport** (GL) sluit ook aan bij het betoog van de heer Roosendaal dat versterking van het
VTH-stelsel het centrale doel moet zijn. Hij wijst erop dat in het Rekenkamerrapport wordt

geconcludeerd dat OD IJmond zelfstandig moet blijven, maar vindt die conclusie onvoldoende onderbouwd. In de technische sessie heeft hij al aangegeven dat zelfstandigheid vooral als
715 uitgangspunt leek te zijn genomen, zonder stevige argumentatie. Hij constateert dat Onno Hoes in zijn rapport tot een andere richting komt en juist adviseert tot nauwere samenwerking en eventueel fusie tussen Omgevingsdiensten. Dat vindt hij een relevanter spoor. Met name het advies om uniform te rapporteren spreekt hem aan, omdat standaardisering de vergelijkbaarheid vergroot en administratieve lasten vermindert. Verder merkt Statenlid Laport
720 op dat in het rapport wordt gesteld dat er geen draagvlak is voor een scheiding tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving. Dat verbaast hem niet, maar hij plaatst vraagtekens bij de onderzoeksmethode: volgens hem is hier vooral onder betrokkenen zelf naar draagvlak gevraagd. Hij wijst erop dat in omringende landen functiescheiding anders is geregeld en mist een inhoudelijke reflectie daarop. Tot slot verwijst hij naar de aangenomen motie waarin
725 ook naar Gelderland werd gekeken, waar stappen zijn gezet richting fusie. Hij betreurt dat het rapport daar weinig op ingaat en vraagt GS hoe met deze bevindingen verder wordt omgegaan.

De heer **Kes** (SP) geeft aan dat hij schrikt van de richting van het debat. Vijftien jaar geleden zijn de Omgevingsdiensten met veel verwachtingen opgericht, terwijl volgens hem al voorzienbaar
730 was dat de financiële dekking onvoldoende was. Dat er verbeteringen nodig zijn, deelt hij, maar hij plaatst grote vraagtekens bij de reflex om dan opnieuw te kiezen voor schaalvergroting. Volgens de heer Kes dreigt bij verdere opschaling de afstand tot gemeenteraden en Provinciale Staten alleen maar groter te worden. Een grotere, meer zelfstandige organisatie maakt de democratische controle en governance juist ingewikkelder. Hij vraagt waarom de politiek niet
735 nadrukkelijker zelf verantwoordelijkheid neemt, in plaats van taken steeds verder op afstand te plaatsen. Hij waarschuwt voor herhaling van eerdere stelselwijzigingen die opnieuw jaren van reorganisatie en onzekerheid kunnen opleveren, zonder dat daarmee de kernproblemen worden opgelost. Interruptie van de heer **Roosendaal** (VVD), hij kan zich in delen van het betoog van de heer Kes kan vinden, met name waar het gaat om het meer naar de provincie toe trekken van
740 verantwoordelijkheid in plaats van verdere verzelfstandiging. Tegelijkertijd merkt hij op dat dit wel betekent dat het stelsel anders georganiseerd moet worden. Hij vraagt de heer Kes of hij het daarmee eens is. De heer **Kes** (SP) antwoordt dat wanneer de Omgevingsdienst rechtstreeks onder de provincie zou vallen en medewerkers provinciale ambtenaren worden, hij bereid is dat gesprek te voeren. Hij vraagt echter of hij de VVD goed heeft begrepen: bedoelt de heer
745 Roosendaal een grotere Omgevingsdienst binnen dezelfde gemeenschappelijke-regeling constructie, maar dan opgeschaald? In dat geval blijven volgens hem juist de governance-

vraagstukken bestaan. De heer **Roosendaal** (VVD) reageert dat hij doelt op een model waarin beleid en vergunningverlening duidelijk onder democratische verantwoordelijkheid blijven, maar toezicht en handhaving, vergelijkbaar met de politie, op zekere afstand worden gezet om
750 onafhankelijk hun werk te kunnen doen. Hij verwijst naar voorbeelden uit Duitsland, waar functiescheidingen helderder zijn georganiseerd. Volgens hem zou op provinciaal niveau de zware en complexe dossiers kunnen worden ondergebracht, terwijl eenvoudiger taken bij gemeenten blijven. Hij vraagt de heer Kes of de SP daarmee niet in dezelfde richting denkt. De heer **Kes** antwoordt dat hij het gesprek in theorie goed kan volgen, maar waarschuwt voor
755 opnieuw een ingrijpende stelselwijziging. Volgens hem is het huidige stelsel nog niet volledig uitgekristalliseerd en zijn er nog onvolkomenheden die eerst opgelost moeten worden. Hij vreest dat een nieuwe herstructurering opnieuw jaren van reorganisatie zal kosten, zonder garantie op verbetering. Hij verwijst naar ervaringen bij andere grote overheidsorganisaties waar opschaling en herstructurering niet automatisch tot betere sturing leidden. Hoewel hij het idee
760 van functiescheiding en meer provinciale verantwoordelijkheid niet principieel afwijst, vindt hij het te vergaand om nu het hele stelsel opnieuw op de schop te nemen. Op de vraag van de heer **Roosendaal** (VVD) of de rapporten niet juist aantonen dat het stelsel niet functioneert, antwoordt de heer **Kes** dat er problemen zijn, maar dat een drastische herziening niet automatisch de juiste oplossing is. Hij pleit ervoor om voort te bouwen op wat in de afgelopen
765 tien tot vijftien jaar is opgebouwd en verbeteringen te zoeken vanuit de bestaande structuur, in plaats van opnieuw een fundamentele stelselwijziging door te voeren.

De heer **Vonk** (PvdA) geeft aan dat de PvdA de lijn van geleidelijke verbetering uit het rapport-Hoes steunt. Hij pleit voor versterking in kleine stappen, voortbouwend op wat al goed werkt
770 binnen de Omgevingsdiensten. Hij ondersteunt het idee van één duidelijke frontoffice als loket, met daarachter specialistische ondersteuning, om transparantie te vergroten. Ook ziet hij meerwaarde in provinciale of zelfs landelijke expertisecentra voor complexe dossiers. Volgens hem biedt het rapport daarvoor goede aanknopingspunten. Interruptie van de heer **Teeuwen** (BBB), hij geeft aan dat hij waardering heeft voor het betoog van de heer Vonk, maar maakt zich
775 zorgen over het tempo. Hij vraagt of de PvdA zich voldoende rekenschap geeft van de urgentie en of er wel tijd is om het proces geleidelijk te laten verlopen. De heer **Vonk** antwoordt dat hij de zorgen over urgentie deelt; de signalen zijn duidelijk en er moet iets gebeuren. Tegelijkertijd wijst hij erop dat Omgevingsdiensten ook veel werk goed uitvoeren en dat dit niet uit het oog mag worden verloren. Volgens hem schuilt er ook risico in een snelle en ingrijpende
780 reorganisatie: waardevolle expertise kan verloren gaan en een nieuwe structuur kan opnieuw

problemen opleveren. Hij benadrukt dat snelheid en zorgvuldigheid in balans moeten zijn en dat beide zorgen legitiem zijn.

785 De heer **Van der Heijden** (D66) is kritisch op het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer. Hij vindt de aanbevelingen weinig concreet en vraagt zich af hoe PS hiermee moet omgaan, nu het een eigen sturingsinstrument betreft. Over het rapport-Hoes is hij positiever; dat biedt volgens hem meer aanknopingspunten. Hij staat open voor een bestuurlijke verkenning naar één Omgevingsdienst en ziet 'no regret'-maatregelen zoals datagericht werken als kansrijk, mits dit sneller kan. Tegelijk waarschuwt hij voor overhaaste besluiten en benadrukt hij dat gemeenten
790 goed moeten worden meegenomen.

De heer **Bonekamp** (Volt) is van mening dat het rapport-Hoes duidelijk maakt dat de Omgevingsdiensten toekomstbestendig moeten worden. Hij constateert dat er geen expliciet 'nee' ligt tegen samenvoeging en vindt dat, als risico's worden benoemd, daar ook een helder
795 plan tegenover kan staan om die te mitigeren. Over expertisecentra ziet hij dit als een mogelijke stap in verdere samenwerking, maar hij vraagt zich af of dit geen onnodige tussenlaag wordt en wil weten hoe GS hier tegenaan kijkt. Ook bij een fusieverkenning vraagt hij zich af wat die nog toevoegt, nu er al veel informatie beschikbaar is. Volt vindt, in lijn met de VVD, dat het tempo omhoog kan, met oog voor de organisatorische risico's. Wat het Rekenkamerrapport betreft,
800 sluit hij zich aan bij de kritische kanttekeningen van D66. Hij waarschuwt ervoor dat extra controle- en verantwoordingslagen niet moeten leiden tot meer taken bij PS of tot micromanagement, en pleit voor een goede balans tussen sturing en uitvoering door GS.

De heer **Dessing** (FvD) wijst erop dat beide rapporten volgens zijn fractie bevestigen wat FvD al
805 langer betoogt: de Omgevingsdiensten zijn uitgegroeid tot bureaucratische en bestuurlijk ineffektieve organisaties. Hij benadrukt echter dat dit niet primair de schuld is van de Omgevingsdiensten zelf. Volgens hem ligt de kern van het probleem bij de politiek, die steeds meer taken en regelgeving oplegt. Die overregulering leidt tot uitbreiding van capaciteit, gespecialiseerde functies en hogere kosten. Het is volgens hem daarom niet verwonderlijk dat
810 de organisaties groeien en duurder worden. De heer Dessing pleit ervoor niet alleen naar de symptomen te kijken, maar kritisch te reflecteren op de omvang van het takenpakket en het aantal regels. Minder regelgeving zou volgens hem leiden tot kleinere, beter beheersbare Omgevingsdiensten en minder structurele problemen.

815 Volgens de heer **Klein** (ChristenUnie) is de discussie prematuur, omdat nog niet alle informatie beschikbaar is. Dat de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten verbetering nodig hebben en dat met name OD IJmond versterkt moet worden, is bekend. Het Rekenkamerrapport biedt volgens hem echter weinig urgentie of richting; aanbevelingen zoals een inwerkprogramma voor Statenleden vindt hij weinig overtuigend. Hij ziet meer waarde in het rapport Hoes, dat concrete
820 en haalbare suggesties bevat voor betere samenwerking en functioneren van de Omgevingsdiensten. De heer Klein had verwacht dat GS op basis van beide rapporten en de lopende gesprekken met de Omgevingsdiensten, inclusief de bezuinigingen, met een duidelijk vervolgvorstel zou komen. Dat voorstel is aangekondigd voor het eerste kwartaal van 2026. Hij vraagt wanneer dat precies komt en merkt op dat hij meer urgentie bij GS zou verwachten dan
825 uit de formulering “zorgvuldig bestuderen” blijkt.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) geeft aan dat haar fractie de conclusies en aanbevelingen van zowel de Rekenkamer als het rapport Hoes onderschrijft. Een fusie tussen OD IJmond en de OD Noordzeekanaalgebied vindt het rapport-Hoes mogelijk en wenselijk, maar niet noodzakelijk,
830 gezien de al ingezette samenwerking. Een organisatorische scheiding tussen vergunningverlening en toezicht vindt zij niet wenselijk; eerdere onderzoeken kwamen tot dezelfde conclusie. Procesmatige waarborgen verdienen wel verdere aandacht. Mevrouw Egbers spreekt waardering uit voor de integrale aanpak van Hoes en benadrukt dat robuuste Omgevingsdiensten steun verdienen, mits zij effectief bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

835 De heer **Van Tiggelen** (PVV) plaatst vraagtekens bij het veelvuldige gebruik van het begrip ‘robuust’ en benadrukt dat samenwerking, mede vanwege de krappe arbeidsmarkt, nuttig kan zijn. Hij sluit aan bij de zorg over “betalen zonder bepalen” van de heer Roosendaal: gemeenten en provincie krijgen forse financiële verzoeken, terwijl hun invloed beperkt voelt. Tot slot
840 onderschrijft hij de vraag in hoeverre de groei van de Omgevingsdiensten het gevolg is van eigen beleidskeuzes en taakstellingen.

De heer **Heijnen** (CDA) deelt de zorgen over de slagkracht van de Omgevingsdiensten, zeker bij complexe bedrijven, maar benadrukt ook het belang van lokale nabijheid. Hij steunt de lijn uit
845 het rapport-Hoes: één lokaal loket voor VTH, met schaalvergroting waar nodig via samenwerking of fusie. De aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport wil hij overnemen, al vindt hij ze beperkt en vooral gericht op informatievoorziening. Wat hem betreft moet de discussie fundamenteeler worden gevoerd, met gebruik van de aanknopingspunten uit beide rapporten.

850 Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) geeft aan dat de discussie al loopt sinds de motie van 30 juni en dat de verkenning van Hoes een stap vooruit is. Toch is volgens haar nog niet duidelijk wat PS en GS nu concreet willen met de toekomst van de Omgevingsdiensten. Voor 50PLUS is het traject daarmee niet afgerond. Zij vraagt de gedeputeerde om helderheid over de vervolgstap en de verdere uitwerking.

855

De **voorzitter** geeft het woord aan de gedeputeerde voor een reactie in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat er, naast alle kritiekpunten, ook veel waardering is voor het werk van de Omgevingsdiensten. Onder hoge druk en met steeds veranderende
860 regelgeving leveren medewerkers volgens hem kwalitatief goed werk. In reactie op de VVD erkent hij dat het debat over democratische controle breder speelt bij gemeenschappelijke regelingen. Landelijke normering is deels al in ontwikkeling, met name rond zware industrie. De OD Noordzeekanaalgebied vervult daarin een robuuste rol en via ODNL wordt steeds meer kennis gebundeld. Een scheiding tussen vergunningverlening en toezicht ziet hij vooral als een
865 politiek debat; juridisch is die mogelijkheid er momenteel niet. Over Gelderland geeft hij aan dat daar geen volledige samenvoeging heeft plaatsgevonden, maar een fusie van twee kleinere diensten. Die situatie is niet één-op-één vergelijkbaar met Noord-Holland. Het onderzoek van Hoes gaf al invulling aan de motie om samenwerking of fusie te verkennen. Dat onderzoek laat zien dat met name tussen OD IJmond en OD Noordzeekanaalgebied serieuze stappen richting
870 fusie worden gezet. OD IJmond heeft gewerkt aan robuustheid en ziet dat zelfstandigheid op lange termijn lastig is. Bij OD Noord-Holland Noord is nog versterking nodig; mogelijk sluit ook zij in de toekomst aan. GS heeft toegezegd PS in het eerste kwartaal van 2026 te informeren. Dat gebeurt gezamenlijk met de vier Omgevingsdiensten. Mogelijk kan al een nadere uitwerking van uitvoeringsopties worden meegegeven. Als dat meer tijd vraagt, wordt PS daarover tijdig
875 geïnformeerd. Tegenover BBB benadrukt de gedeputeerde dat een fusie een ingrijpend proces is dat zorgvuldigheid vereist. Versnelling is wenselijk, maar forceren onder tijdsdruk vindt hij onverstandig. Richting SP en Volt erkent hij dat veel is gevraagd van de Omgevingsdiensten en dat verdere samenwerking via ODNL en onderlinge afstemming al in ontwikkeling is. Volgens hem gaat het de goede kant op, hoewel minder snel dan sommigen wensen. Interruptie van de
880 heer **Dessing** (FvD): volgens hem ligt de kern van het probleem bij de omvang van de taakstelling die de politiek zelf heeft opgelegd. Die heeft volgens hem geleid tot de huidige omvang en complexiteit van de Omgevingsdiensten. Hij benadrukt dat dit geen verwijt is aan de

medewerkers, maar een bestuurlijke keuze. Hij vraagt of er nog beleidsruimte zit binnen die taakstelling en waar het takenpakket kan worden versoberd of vereenvoudigd om tot een meer
885 “lean and mean” organisatie te komen? Gedeputeerde **Beemsterboer** vindt dit een complexe vraag omdat het takenpakket van de Omgevingsdiensten grotendeels wettelijk is bepaald. Veel budgetstijgingen hangen samen met nieuwe wetgeving die extra toezicht en handhaving vereisen. Wel is er binnen provinciale taken enige beleidsruimte, met name bij toezicht en handhaving. Daar kunnen politieke keuzes worden gemaakt over prioritering en acceptabele
890 risico's. Volgens hem is dat uiteindelijk een fundamentele politieke afweging waar PS zelf richting aan moet geven. Hij geeft aan dat het lastig is om daar als college zelfstandig een voorstel voor te doen zonder breed politiek draagvlak. Vervolginterruptie van de heer **Dessing**, hij stelt dat dit volgens hem precies de kern van het debat is. De gedeputeerde erkent dat er enige beleidsruimte bestaat en hij pleit ervoor om gezamenlijk te onderzoeken waar die ruimte
895 concreet zit en welke keuzes daarin gemaakt kunnen worden. Interruptie van statenlid **Laport** (GL), hij vraagt hoe PS nu verdergaat met deze discussie. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat GS bij de aangekondigde reactie ook een nadere blik zal geven op de uitvoerbaarheid bij de vier Omgevingsdiensten en de provincie. Daarbij zullen de verschillen tussen de diensten duidelijk worden. Hij noemt als voorbeeld de OFGV (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en
900 Vechtstreek) waar de provinciale bijdrage relatief beperkt is en de samenwerking goed verloopt; dat is een andere dynamiek dan bij OD Noord-Holland Noord, OD Noordzeekanaalgebied of OD IJmond. De reactie wordt aan PS toegezonden, waarna de Staten kunnen besluiten of zij het gesprek hierover verder willen voeren of het proces zijn gang laten gaan.

905 De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden in de tweede termijn.

De heer **Dessing** (FvD) herhaalt zijn oproep om gezamenlijk te onderzoeken waar binnen de taakstelling nog beleidsruimte zit, los van andere oplossingsrichtingen zoals fusie of samenwerking. Hij vraagt of de initiatiefnemers bereid zijn dit gesprek te voeren en of zij ideeën
910 hebben hoe een dergelijke verkenning concreet vorm kan krijgen. Hij nodigt de partijen uit om dit onderwerp gezamenlijk verder te agenderen en inhoudelijk uit te werken.

De heer **Kes** (SP) stelt dat het niet alleen moet gaan over wettelijke minimumeisen, maar over wat nodig is voor de inwoners. Als dat verder gaat dan de wettelijke taak, vindt hij dat politiek gerechtvaardigd. Het volledig terugbrengen van taken tot het wettelijk minimum vindt hij
915 ongewenst.

Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat het gesprek breder moet worden gevoerd dan alleen over de taakstelling. Hij vertrouwt erop dat de gedeputeerde dit onderwerp op korte termijn in een
920 ruimer kader zal agenderen.

De heer **Roosendaal** (VVD) wijst op de bredere taakverdeling tussen rijk, provincie en gemeenten. Volgens hem is het zinvol om ook die bestuurlijke verantwoordelijkheidsverdeling in de discussie te betrekken, ook al kost dat tijd.
925

De **voorzitter** meldt dat het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer als voordracht nog terugkomt in de Staten en gaat er niet van uit dat dit een hamerstuk zal zijn.

Statenlid **Laport** geeft aan het niet verstandig te vinden om het Rekenkamerrapport nu
930 inhoudelijk te bespreken. Hij stelt voor eerst de reactie van GS af te wachten. Daarbij wil hij in die reactie alsnog een nadere toelichting zien op de functiescheiding tussen vergunningverlening en toezicht en handhaving, waarover volgens hem nog weinig is gezegd.

De **voorzitter** concludeert dat Statenlid Laport hiermee een ordevoorstel doet om het onderwerp
935 voorlopig van de agenda te halen in afwachting van de reactie van GS.

De **voorzitter** geeft het woord aan de gedeputeerde in de tweede termijn en zegt het ordevoorstel daarna in stemming te brengen.

940 Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dat GS geen afzonderlijke inhoudelijke reactie zal geven op het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, maar wel met een gezamenlijke reactie komt op het rapport van Hoes. Interruptie van de heer **Klein** (ChristenUnie): hij vraagt om verduidelijking hoe die reactie op Hoes weer bij PS terechtkomt. Als die alsnog in de Staten wordt besproken, zou het Rekenkamerrapport afgedaan kunnen worden. Zo niet, dan pleit hij
945 ervoor de bespreking van het Rekenkamerrapport uit te stellen tot ook de reactie van GS op het rapport Hoes beschikbaar is. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat de reactie op het rapport Hoes op de B-agenda van commissie kan worden geplaatst.

De **voorzitter** vraagt de commissie vervolgens of het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer
950 als bespreekstuk of als hamerstuk doorgaat naar PS. Het gaat als hamerstuk door naar PS.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

Er is geen rondvraag aangemeld voor de gedeputeerde.

955 **9 Schorsing tot 19 februari**

De **voorzitter** sluit de vergadering om 21.45 uur en dankt de aanwezigen voor hun bijdragen.

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	19 februari 2026
Commissievoorzitter	:	mw. Van der Helm–Chandansingh
Commissie–adviseur	:	mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e–mail	:	023–514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

5 **Aanwezig:**

Commissievoorzitter: : mw. A. van der Helm–Chandansingh

Commissiegriffier: : mw. M. van Boheemen

Leden van de commissie:

VVD	: dhr. B. de Wit
BBB	: dhr. P. Teeuwen, dhr. V. Valk
GL	: P. Laport, N. van der Waart
PvdA	: dhr. C. Vonk
D66	: dhr. W. van der Heijden, dhr. E. Kanik
PvdD	: mw. A. Egbers, mw. H. Vonck
JA21	: dhr. I. Mantel
PVV	: dhr. P. van Haasen
CDA	: mw. R. Engels
FvD	: dhr. J. Dessing
SP	: dhr. J. Kes
50PLUS	: dhr. H. Faassen
Volt	: dhr. B. Bonekamp, mw. B. van den Bogaerde
Christen Unie	: mw. Y. Buit
Fractie De Weerdt	: –

25

Gedeputeerden: A. Gielen, dhr. J. Olthof

Afwezig met bericht: dhr. Roosendaal (VVD), mw. Rood (BBB), dhr. Bonekamp (Volt)

30

Notulist mw. H. Fuite (Notuleerservice Nederland)

De **voorzitter** heropent de vergadering om 18.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Deze
35 vergadering is een vervolg op de vergadering van maandag 16 februari.

Er zijn afmeldingen ontvangen van de heer Roosendaal (VVD), mevrouw Rood (BBB), zij wordt
vervangen door de heer Valk, en de heer Bonekamp (Volt), hij wordt vervangen door mevrouw
Van den Bogaerde.

40

Er is één inspreker aangemeld bij agendapunt 12.a Onderzoeksrapport Small Modular Reactors
in Nederland.

Er zijn drie rondvragen aangemeld. Twee voor gedeputeerde Gielen; van de VVD over
45 windturbines gemeente Wijdemeren en van JA21 over Netcongestie. Er is een rondvraag voor
gedeputeerde Olthof van de SP over handhaving bij kunstmestfabriek ICL.

Gedeputeerde **Gielen** meldt dat uit recent geluidsonderzoek langs de A9 blijkt dat de wettelijke
normen niet worden overschreden. Daardoor is er geen aanleiding om het provinciale standpunt
50 te wijzigen en is een zonnegeluidsschermbaan op dit moment niet aan de orde. Wel is met de
gemeente Heiloo besproken om de mogelijkheid van een zonnegeluidsschermbaan mee te nemen in
de toekomstvisie voor de Boekelermeer, zonder dat daarbij toezeggingen over realisatie worden
gedaan. Het betreft een verkenning van deze optie binnen de regieroute van de RES.

55 **12 B-agenda Klimaat en Energie**

12.a C NAAR B-VERZOEK VVD: Onderzoeksrapport Small Modular Reactors in Nederland

Toelichting:

Het rapport is afgelopen jaar op 11 december jl. door het ministerie van Klimaat en Groene
Groei gepubliceerd en ter kennisname aan de commissie gestuurd. Daarop heeft de heer De Wit
60 (VVD) een C- naar B-verzoek ingediend.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Derksen, hij spreekt in op persoonlijke titel.

De heer **Derksen** haalt de recente uitspraak van minister Sophie Hermans aan die als
65 hoopgevend wordt gezien voor een Small Modular Reactor (SMR)-initiatief in Opmeer. Maar hij
ziet hierin vooral een poging om eerder gemaakte afspraken aan de RES-tafels op de lange baan
te schuiven.

Op 13 februari 2025 besloot het gemeentebestuur geen wensen en bedenkingen te uiten tegen het voornemen van het college om een intentieovereenkomst aan te gaan voor een SMR. In
70 dezelfde vergadering zijn bovendien de bestaande beleidskaders voor wind- en zonne-energie tijdelijk buiten werking gesteld. Daarmee zijn lopende afspraken feitelijk gepauzeerd. De heer Derksen benadrukt dat hij op dit moment geen inhoudelijk oordeel heeft over kernenergie of een SMR. Zijn bezwaar richt zich op de bestuurlijke werkwijze. Het wekt de indruk dat besluiten
75 vooruitlopen op een uitkomst en dat alternatieven bewust worden vertraagd. Dat schaadt volgens hem het vertrouwen in zorgvuldig en consistent bestuur. Inmiddels blijkt de realisatie van een SMR onzeker en heeft de eerste initiatiefnemer zich teruggetrokken. Dat onderstreept zijns inziens hoe prematuur deze koerswijziging was.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen.
80

De heer **Kanik** (D66) vraagt wat de inspreker van de commissie verwacht, aangezien zijn betoog vooral gaat over gemeentelijke aangelegenheden. De heer **Derksen** antwoordt dat hij wil dat de provincie kritischer kijkt naar de positieve steun die hogere overheden geven aan het SMR-plan in Opmeer. Dat vindt hij onwenselijk. Ook wijst hij erop dat de provincie een rapport bespreekt
85 over wie het voortouw moet nemen bij SMR-initiatieven. Volgens hem is Opmeer juist een voorbeeld van hoe het mis kan gaan als overheden langs elkaar heen werken en niemand echt verantwoordelijkheid neemt.

90

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat zij vorige week ook bij de bijeenkomst was en het een interessant verhaal vond. Het genoemde amendement is daar toen niet besproken. Zij vraagt of er, naast het opschorten van de bestaande afspraken totdat de haalbaarheid van een SMR
95 duidelijk is, ook een einddatum aan dat amendement zit. De heer **Derksen** antwoordt dat hij verwacht dat dit zeker twee raadsperiodes zal duren, dus ongeveer acht jaar. Volgens hem bevindt de ontwikkeling van SMR's zich nog in de schetsfase. Hij denkt dat de wethouder deze keuze bewust en met voorbedachten rade maakt.

100 De **voorzitter** geeft het woord aan de heer De Wit (VVD) voor een toelichting en zijn eigen bijdrage.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat zijn fractie voorstander is van een bredere energiemix dan alleen zon en wind, waarbij ook Small Modular Reactors (SMR's) een rol kunnen spelen. Het
105 rapport bevat volgens de VVD waardevolle inzichten, onder meer over de koppeling van SMR's aan industriële warmte- en stroomvraag, het belang van ruimtelijke keuzes en de noodzaak van duidelijke regie. In de aanbiedingsbrief mist de VVD echter een heldere visie van het college op de uitkomsten van het rapport en op de vervolgstappen. De kernvraag is welke rol Noord-Holland wil innemen. Volgens de heer De Wit staat daarbij de rol van de overheid centraal. Het
110 rapport schetst verschillende opties, van volledig overlaten aan de markt tot een sterk initiërende rol van de overheid. De VVD ziet voor de provincie primair een stimulerende en faciliterende rol. Eigenaarschap van een SMR-installatie vindt zijn fractie niet passend, maar het onderwerp volledig aan de markt overlaten evenmin. De provincie kan richting geven door duidelijkheid te bieden over potentiële kansrijke en minder kansrijke locaties in Noord-Holland,
115 zodat marktpartijen weten waar zij aan toe zijn. Daarnaast vraagt hij hoe het college zich opstelt in de gesprekken met het Rijk over de mogelijke rol van de provincie als bevoegd gezag bij vergunningverlening. Als het Rijk die verantwoordelijkheid nadrukkelijk bij de provincie legt, wil de VVD weten hoe Noord-Holland zich daarop voorbereidt, onder meer wat betreft expertise en beoordelingskaders. Verder wordt gevraagd of er behoefte bestaat aan een ruimtelijke
120 verkenning, zoals die in andere provincies is uitgevoerd. SMR's lijken vooral kansrijk bij industriële clusters zoals het Noordzeekanaalgebied, Boekelermeer en Middenmeer, terwijl in Den Helder en Opmeer al initiatieven lopen. De VVD vraagt hoe dit wordt betrokken bij de Omgevingsvisie 2050 en welke vervolgstappen het college voor zich ziet. Tot slot stelt de heer De Wit voor om via een werkbezoek of expertbijeenkomst met NRG PALLAS aanvullende
125 inzichten te krijgen, in plaats van direct een nieuw rapport op te stellen. Interruptie van de heer **Mantel** (JA21). Hij begrijpt de suggestie van de heer De Wit om een ruimtelijke verkenning te overwegen, maar waarschuwt voor het risico dat de provincie van onderzoek naar onderzoek blijft gaan zonder dat dit tot concrete stappen leidt. Hij vraagt hoe dat kan worden voorkomen. De heer **De Wit** (VVD) antwoordt dat zijn voorstel juist bedoeld is als een pragmatische en snelle
130 stap. In plaats van direct een nieuw onderzoek te starten, stelt hij voor om een bezoek te brengen aan NRG PALLAS en zich te laten informeren over de aanpak in Brabant en Gelderland. Dat kan inzicht geven in wat daar is gedaan en helpen bepalen of een vergelijkbaar onderzoek in Noord-Holland nodig is, of dat een andere route verstandiger is.

135 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) geeft aan dat Volt voorstander is van kernenergie als onderdeel van een CO₂-arme energiemix in Noord-Holland, mede gezien de initiatieven in Opmeer en Den Helder. Een werkbezoek in combinatie met een expertmeeting vindt zij op dit moment zinnvoller dan een nieuwe onderzoeksopdracht. Volgens Volt is bij de realisatie van een SMR een gecoördineerde beleidsaanpak noodzakelijk, zodat verantwoordelijkheden van
140 verschillende overheidslagen goed op elkaar aansluiten. Per project moet worden bepaald wie de trekkersrol heeft, maar altijd in samenwerking met andere bestuurslagen. Een onafhankelijke commissaris zou kunnen zorgen voor monitoring en afstemming tussen betrokken partijen. Daarnaast pleit Volt voor duidelijke kaders: versterking van energieonafhankelijkheid (geen SMR's uit Amerika, China of Rusland), inzet op circulariteit in bouw en productie, investeren in
145 opleiding van Noord-Hollanders voor de kernenergiesector en het vergroten van kennis en draagvlak onder inwoners.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) stelt dat de discussie over SMR's te verwachten was, maar herhaalt dat haar fractie tegen kernenergie is, groot en klein. Zij pleit voor een energietransitie met 50%
150 energiebesparing in 2030 –in lijn met de EU-doelen– en vindt dat besparing altijd vóór uitbreiding van energieproductie moet gaan. Op die manier wordt de transitie naar 100% duurzame energiebronnen makkelijker. Op de vraag van de VVD over de rol van de provincie, antwoordt zij dat haar fractie geen rol ziet bij SMR's. Eerst moet duidelijk zijn welke industrie Noord-Holland wil behouden en moet serieus werk worden gemaakt van energiebesparing,
155 gebaseerd op systeemverandering en keuzes met lef. Zij ziet graag van de VVD een discussievoorstel voor een duurzame, toekomstbestendige industrie. Zij wijst erop dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord aangeeft extra middelen nodig te hebben en niet alle bedrijven te kunnen controleren en energiebesparende maatregelen door te voeren, zelfs met extra gelden. Daarom vindt zij een ruimtelijk onderzoek naar SMR's voorbarig. Daarnaast noemt
160 zij bezwaren tegen kernenergie, zoals het afvalprobleem, veiligheidsrisico's, hoge kosten en het feit dat SMR's nog in ontwikkeling zijn. Er is bij haar fractie geen draagvlak voor het voorgestelde onderzoek. Wel steunt zij het bevoegd gezag bij de provincies. Tot slot vraagt zij om inzicht in de echte energiebehoefte als we voldoen aan de energiebesparingsopgave, en hoe de optimaal duurzame energiemix van Noord-Holland
165 eruitziet, en waarschuwt zij om ons niet te laten verblinden door de lokroep van ongelimiteerde energie, maar te investeren in duurzame energiebronnen. Interruptie van de heer **Mantel** (JA21), hij stelt dat kernenergie veel minder ruimte inneemt dan zonneweides en windturbines. Gezien het beperkte ruimtelijk beslag zou volgens hem juist snel moeten worden begonnen met de

bouw van een kernreactor. Mevrouw **Vonck** antwoordt dat het volgens haar eerst gaat om de
170 vraag waarvoor de energie wordt gebruikt. Als duurzame energie vooral wordt ingezet om oude,
niet-duurzame industrie of grote datacentra te faciliteren, is dat niet wat haar fractie wil.
Volgens haar moet eerst duidelijk zijn welke economie en industrie Noord-Holland wil
ondersteunen; die keuze gaat vooraf aan de discussie over de energiebron. De heer **Mantel**
vraagt of mevrouw **Vonck** niet vindt dat SMR's juist kansen bieden, bijvoorbeeld om een
175 warmtenet aan te leggen voor woningen. Mevrouw **Vonck** antwoordt dat er met SMR's technisch
gezien veel mogelijk is. Toch wil haar fractie dat niet, omdat er volgens haar andere, duurzame
manieren zijn om in energie te voorzien. Zij vindt dat daar eerst veel meer op moet worden
ingezet.

180 De heer **Faassen** (50PLUS) spreekt zijn steun uit voor de ontwikkeling van SMR's en geeft aan
dat zijn fractie al contact heeft gelegd met Rolls-Royce in Sheffield. Volgens hem ziet ook de
rijksoverheid inmiddels in dat kernenergie een stabiele energiebron kan zijn voor Nederland.
Hoewel het rapport obstakels benoemt, vindt hij dat er meer visie nodig is om door te pakken.
Financieel maakt hij de vergelijking met de uitbreiding van het elektriciteitsnet, waarvoor tot
185 2040 circa 200 miljard euro nodig is. Als zulke bedragen via de burger kunnen worden
opgebracht, moet volgens hem ook financiering van SMR's mogelijk zijn. De provincie moet wat
hem betreft kansrijke locaties in kaart brengen, onder meer RES-gebieden en energiehubs, naar
voorbeeld van Noord-Brabant. Gemeenten met lokaal draagvlak, zoals Opmeer en Den Helder,
verdienen ondersteuning. De provincie moet vooral een verbindende en regisserende rol spelen,
190 bijvoorbeeld bij vergunningverlening en het versnellen van procedures. Financiële risico's horen
volgens hem echter bij het Rijk te liggen.

De heer **Kanink** (D66) benadrukt dat het debat niet los kan worden gezien van de landelijke
SMR-strategie die recent naar de Tweede Kamer is gestuurd. Daarin geeft het kabinet prioriteit
195 aan grote kerncentrales en wordt voor SMR's slechts beperkte, marktgerichte financiering
voorzien. Volgens D66 ligt de strategische keuze daarom primair bij het Rijk en niet bij de
provincie. De provincie heeft volgens D66 wel een rol bij ruimtelijke ordening en
vergunningverlening. Het huidige rapport vindt de heer Kanik echter onvolledig. Onderwerpen
als effecten op waterkwaliteit (KRW), omgang met radioactief afval, veiligheid in het licht van
200 sabotage en oorlogsdreiging, en draagvlak onder inwoners ontbreken of zijn onvoldoende
uitgewerkt. Landelijk onderzoek laat zien dat er geen duidelijke meerderheid is voor SMR's.

D66 concludeert dat op basis van het huidige rapport geen standpunt kan worden ingenomen. Eerst is aanvullend onderzoek nodig. Het is volgens de fractie daarom prematuur om SMR's nu al te betrekken bij de Omgevingsvisie 2050.

205

De heer **Vonk** (PvdA) benadrukt dat zijn fractie tegen kernenergie is. Volgens hem is kernenergie duur, levert het gevaarlijk afval op en is het geen toekomstgerichte oplossing. Een kilowattuur uit kernenergie is volgens hem altijd duurder geweest dan stroom uit duurzame bronnen. De PvdA kiest daarom voor maximale inzet op duurzame en hernieuwbare energie. Interruptie van
210 de heer **Valk** (BBB), hij hoort bedragen van 6 tot 8 cent per kilowattuur, wat hem niet duur lijkt en bovendien stabiel. De heer **Vonk** reageert dat zulke bedragen geen recht doen aan alle bijkomende kosten, zoals afvalopslag voor zeer lange tijd, veiligheidsmaatregelen, ontwikkelkosten en technische risico's. Als die worden meegerekend, komt de werkelijke prijs volgens hem hoger uit dan bij bijvoorbeeld windenergie. Interruptie van statenlid **Van der Waart**
215 (GL), zij vraagt of de heer **Vonk** het met haar eens is dat die genoemde prijs van 8 cent voorlopig niet realistisch is. De heer **Vonk** is het met haar eens dat die prijs niet realistisch is en de gepresenteerde plannen, onder meer in Opmeer, vindt hij te optimistisch. Volgens de heer **Valk** (BBB) is tijdens de presentatie gesproken over 6,6 tot 8 cent per kilowattuur op basis van een investering van 100 miljoen euro. Als de bouw duurder uitvalt, stijgt ook de kilowattprijs.
220 Volgens hem is het scenario dat daar is geschetst echter reëel, als binnen dat investeringsbedrag wordt gebleven.

De heer **Vonk** (PvdA) vervolgt zijn betoog en stelt dat kerncentrales in de praktijk vaak duurder uitvallen dan vooraf wordt gedacht. Hij wijst op het probleem van koeling, zeker met opwarmende rivieren en zeeën en vindt het onverstandig om in tijden van klimaatverandering
225 extra druk op water en natuur te leggen. Volgens hem schetst het rapport een te optimistisch beeld en zijn SMR's geen oplossing voor netcongestie of verduurzaming. De overheid moet volgens de heer **Vonk** vooral veiligheid garanderen, regie voeren op een schone energiemix en inzetten op energiebesparing. Minder verbruik is de basis. Een ruimtelijke verkenning vindt hij daarom te vroeg, eerst moeten risico's, kosten en afval goed in beeld zijn. Interruptie van
230 mevrouw **Engels** (CDA), zij vraagt hoe succesvol de provincie tot nu toe is geweest met energiebesparing. De heer **Vonk** (PvdA) erkent dat daar onvoldoende op is ingezet en waarschuwt dat SMR's nu als schijnoplossing worden gepresenteerd, terwijl echte besparing de kern van de opgave is. Mevrouw **Engels** vraagt wat de PvdA daar de afgelopen jaren aan energiebesparing heeft bijgedragen. Als dat de "heilige graal" is, moet daar volgens haar vol op
235 worden ingezet. De heer **Vonk** antwoordt dat er wel degelijk energiebesparingsprogramma's

lopen, zoals woningisolatie en verduurzaming van bedrijfsprocessen. Ook noemt hij voorbeelden van bedrijventerreinen waar bedrijven samen hun energie organiseren om netcongestie te verminderen. Dat komt volgens hem op gang, maar vraagt blijvende inzet; zonder stimulans kan het weer terugvallen. Een interruptie van de heer **Valk** (BBB), hij vraagt
240 waar energiebesparing echt succesvol is, zeker nu de samenleving steeds verder elektrificeert. De heer **Vonk** reageert dat dit een bredere discussie is over het energiebeleid richting 2050, waarin volledig duurzaam en elektrisch moet worden gewerkt. Dat is een grote opgave, maar volgens hem wel de juiste koers. De heer **Valk** wijst erop dat het rapport juist stelt dat een kleine reactor goed in die energiemix zou passen. De heer **Vonk** antwoordt dat hij op dit
245 moment meer nadelen dan voordelen ziet in SMR's.

Mevrouw **Engels** (CDA) noemt het rapport uitgebreid en waardevol. Zij is positief over het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet, waarin wordt ingezet op versnelling van het landelijke SMR-programma en waarin regionale overheden worden opgeroepen mee te werken, met name
250 in industriële clusters. Voor Noord-Holland ziet zij daar kansen, bijvoorbeeld in het Noordzeekanaalgebied. Volgens haar ligt de primaire verantwoordelijkheid bij het Rijk, maar moet de provincie een stimulerende en faciliterende rol pakken. In ieder geval moet worden voorkomen dat de provincie een blokkade vormt als het Rijk een initiatief ondersteunt. Het CDA wil het Rijk laten weten dat Noord-Holland bereid is mee te werken en mee te denken. Ook pleit
255 zij ervoor om in de Omgevingsvisie alvast rekening te houden met SMR's en randvoorwaarden te verkennen. Zij vraagt GS of er een zienswijze is ingediend op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en of het college het Rijk al heeft geïnformeerd over de ambitie van Noord-Holland ten aanzien van SMR's. Tot slot wil zij voortvarend aan de slag. Een nieuw onderzoek hoeft wat haar betreft niet per se; bestaande rapporten uit onder meer Noord-Holland en
260 Noord-Brabant kunnen als basis dienen. Zij staat positief tegenover een expertmeeting en werkbezoeken om kennis op te doen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) is van mening dat het beeld rond SMR's te rooskleurig wordt voorgesteld. Kernenergie is weliswaar niet fossiel, maar volgens haar niet "schoon", vanwege het
265 kernafval waarvoor nog geen definitieve oplossing bestaat en dat honderdduizenden jaren gevaarlijk blijft. Bovendien duurt het lang voordat SMR's operationeel zijn, waardoor zij niet bijdragen aan snelle afbouw van fossiele energie. Zij vreest dat de nadruk op SMR's ertoe leidt dat andere maatregelen, zoals energiebesparing en bestaande klimaatafspraken, minder prioriteit krijgen. Volgens haar wordt kernenergie als excuus gebruikt om andere keuzes uit te

stellen. Ook is zij niet overtuigt van het argument dat SMR's het elektriciteitsnet stabiliseren. In het rapport staat dat toepassing vooral "achter de meter" interessant kan zijn. Voor bredere netstabilisatie bieden SMR's volgens haar weinig meerwaarde, omdat juist flexibiliteit nodig is die meebeweegt met vraag en aanbod. Een interruptie van de heer **Valk** (BBB), hij wijst erop dat wind en zon ook niet altijd beschikbaar zijn wanneer energie nodig is, terwijl kernenergie wel

275 stuurbaarder is. Statenlid **Van der Waart** erkent dat verschil, maar wijst erop dat het vooral gaat om dag-nachtverschillen en korte termijn schommelingen. Volgens haar maken batterijontwikkelingen grote stappen en zijn die geschikt om zulke fluctuaties op te vangen. Statenlid **Van der Waart** (GL) vervolgt haar betoog en zegt dat er veel enthousiasme is rond SMR's, ook vanwege innovatie. Tijdens een bezoek aan Opmeer hoorde zij een positief verhaal,

280 maar zag zij grote financiële en praktische problemen, zoals gebrek aan koelwater, geen duidelijk tijdpad en afhankelijkheid van rijkssteun. Zij kreeg de indruk dat de hoop vooral op subsidie is gevestigd. Hoewel zij begrip heeft voor weerstand tegen windmolens, ziet zij weinig in een kerncentrale op zo'n locatie. Haar fractie ziet geen rol voor de provincie en wil inzetten op hernieuwbare energie en versterking van het net. Zij vraagt het college hoe het aankijkt

285 tegen de houding van Opmeer om via kernenergie onder RES-afspraken uit te komen. Interruptie van de heer **Kanink** (D66) hij wijst erop dat uit onderzoek blijkt dat wind op land en zee meer steun hebben dan SMR's en dat bij elke energiebron weerstand ontstaat. Statenlid **Van der Waart** erkent dat, begrijpt zorgen over het landschap, maar benadrukt dat elektrificatie nodig blijft en wind en zon dan de minst slechte opties zijn.

290 De heer **Mantel** (JA21) geeft aan dat zijn fractie enthousiast is over kernenergie en verheugd is dat Opmeer en Den Helder de mogelijkheden voor een SMR willen onderzoeken. Hij verwijst naar een positieve informatiebijeenkomst waar ook is gesproken over de rol van de provincie. Zijn belangrijkste vragen aan het college zijn welke rol de provincie moet en wil spelen als er

295 daadwerkelijk een aanvraag komt voor een SMR. Is Noord-Holland daar ambtelijk en inhoudelijk voldoende op voorbereid? Is er genoeg expertise en capaciteit om zo'n traject goed te begeleiden? En wat heeft het college nodig om dit mogelijk te maken? Kortom: wat kan, mag en wil het college doen om een SMR in Noord-Holland te faciliteren? Een aanvullend onderzoek vindt hij niet noodzakelijk; wat JA21 betreft kan vooral worden doorgepakt richting realisatie.

300 Hij staat positief tegenover een werkbezoek aan NRG PALLAS, beveelt ook een bezoek aan de kerncentrale in Borssele aan en is voorstander van een expertmeeting.

De heer **Valk** (BBB) vindt het goed dat het rapport op basis van feiten wordt besproken. Volgens hem kunnen SMR's bijdragen aan een betrouwbaar en CO₂-vrij energiesysteem richting 2040–
305 2050. Omdat het kabinet inzet op uitbreiding van kernenergie, moet de provincie zich hier actief op voorbereiden. Kernenergie levert volgens hem continu en voorspelbaar vermogen en kan zo een stabiele basis vormen in de energiemix, vooral bij industriële clusters zoals het Noordzeekanaalgebied. BBB ziet ook kansen in nieuwe technologieën zoals gesmolten zoutreactoren (molten salt reactors). De provincie moet geen exploitant zijn, maar wel kaders
310 stellen en ruimtelijk vooruitdenken via bijvoorbeeld de Omgevingsvisie. Zorgvuldigheid is belangrijk, maar mag geen stilstand betekenen. BBB wil kennis opbouwen en voorbereid zijn op de toekomst. De fractie staat positief tegenover werkbezoeken aan NRG PALLAS, Borssele en een locatie voor nucleaire afvalopslag.

315 De heer **Van Haasen** (PVV) vindt het rapport waardevol voor een betrouwbare en betaalbare energietoekomst. Volgens hem hebben SMR's vooral meerwaarde bij directe levering van warmte en elektriciteit aan industriële clusters zoals het Noordzeekanaalgebied en de Boekelermeer. Daarmee kan netcongestie worden verminderd en de industrie worden versterkt. Hij benadrukt dat een stabiele energiebron nodig blijft als zon en wind tekortschieten. Daarom
320 pleit hij voor duidelijke ruimtelijke keuzes en opname in de Omgevingsvisie 2050. De provincie moet niet afwachten, maar kansrijke locaties onderzoeken en initiatieven in Den Helder en Opmeer benutten. De PVV steunt een objectief ruimtelijk onderzoek, inzet op draagvlak en staat positief tegenover een expertmeeting of werkbezoek aan NRG Pallas. Ook innovatieve technieken zoals thorium moeten volgens hem serieus worden verkend.

325 De heer **Klein** (ChristenUnie) noemt het rapport nuttig en is blij dat het Rijk kiest voor één gezamenlijk onderzoek. De energietransitie moet volgens hem primair via hernieuwbare energie verlopen. Kernenergie kan eventueel aanvullend zijn op de lange termijn, maar mag niet het vertrekpunt vormen. Als het Rijk kernreactoren in Noord-Holland wil bouwen, moet het gesprek
330 volgens hem beginnen bij inwoners, leefomgeving en gezondheid. Hij wijst op risico's, kostenoverschrijdingen en voorbeelden als Fukushima. De ChristenUnie wil het gesprek voeren, maar onder duidelijke voorwaarden: bescherming van leefomgeving en veiligheid, geen afwenteling van risico's op inwoners, een zorgvuldig participatieproces (met lessen uit Groningen), integrale ruimtelijke en ecologische afweging en aantoonbare publieke meerwaarde
335 voor de regio. Financiële risico's mogen niet bij de samenleving terechtkomen. De fractie staat open voor een verkennende rol van de provincie, met een integrale afweging bij bijvoorbeeld

industriële clusters. Een ruimtelijke kansenkaart van het Rijk vindt hij een goede eerste stap. Een werkbezoek aan NRG PALLAS steunt hij, maar een uitgebreid provinciaal onderzoek zoals in Noord-Brabant vindt hij nu nog te vroeg.

340

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Gielen voor een reactie en de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Gielen** geeft aan dat het rapport over SMR-simulaties bedoeld was om de
345 potentie en voorwaarden voor haalbaarheid inzichtelijk te maken. Het rapport helpt daarbij, maar laat ook zien dat er nog veel vragen zijn, bijvoorbeeld over waterimpact, lokaal draagvlak, ruimte en warmtevraag. Verdere stappen zijn nodig voordat van daadwerkelijke haalbaarheid kan worden gesproken. De provincie ziet haar rol op dit moment vooral als onderzoekend, in IPO-verband. Het onderzoek is bewust gezamenlijk met alle provincies uitgevoerd, omdat de
350 vraagstukken niet specifiek Noord-Hollands zijn. Binnen het IPO wordt nu verkend of en hoe vervolgonderzoek richting het Rijk kan plaatsvinden. Volgens gedeputeerde **Gielen** is dat op dit moment de juiste plek voor het vervolg. Het Rijk is voorlopig bevoegd gezag. In de landelijke SMR-strategie staat dat het Rijk voor de eerste SMR zelf bevoegd gezag wil zijn en pas daarna wil bepalen of die rol naar provincies overgaat. Zolang er nog geen concrete eerste ontwikkeling
355 is, is een actieve rol voor Noord-Holland niet aan de orde. Op vragen over de concept-NRD geeft zij aan dat via het IPO een gezamenlijke zienswijze is ingediend, waarin onder meer is gevraagd rekening te houden met provinciale energieviesies. Noord-Holland heeft eerder bij het Rijk aangedrongen op onderzoek naar voor- en nadelen van SMR's; dat heeft geleid tot het huidige rapport. Verdere afstemming verloopt vooral via het IPO. Volgens gedeputeerde **Gielen**
360 zijn de initiatieven in Den Helder, Opmeer en Hilversum nog in een vroeg stadium en vereisen nu geen provinciale actie. Wel is er contact met de gemeenten. Een grotere rol van de provincie is pas aan de orde als landelijk vervolgonderzoek concreet wordt. Over Opmeer geeft zij aan dat het pauzeren van RES-zoekgebieden vanwege SMR-plannen niet past binnen de RES-doelstellingen, die tot 2030 over zon en wind gaan. Die opgave blijft staan. Daarom is vanuit de
365 energieregio een regieroute gestart om met Opmeer in gesprek te gaan over hoe de RES-doelen alsnog gehaald kunnen worden. SMR-verkenningen en de RES-opgave moeten volgens haar los van elkaar worden gezien. Interruptie van de heer **Faassen** (50PLUS), hij vraagt hoe gedeputeerde **Gielen** de verhouding ziet tussen de RES-doelstellingen en het eventueel wegvallen of pauzeren van zoekgebieden. Volgens hem kunnen zoekgebieden om verschillende
370 redenen afvallen en hij vraagt hoe dat zich verhoudt tot de gezamenlijke opgave. Gedeputeerde

Gielen antwoordt dat het vervallen van zoekgebieden niets verandert aan de RES-doelstelling zelf. Die blijft staan. In het geval van Opmeer is het punt dat zoekgebieden worden gepauzeerd vanwege de inzet op een SMR. Als een gemeente om een andere reden zoekgebieden zou pauzeren, zou hetzelfde gesprek volgen. Het gaat erom dat de regionale afspraak om het RES-
375 bod te halen overeind blijft en dat gemeenten elkaar daarop aanspreken. Vervolginterruptie van de heer **Faassen**, hij vraagt hoe het zit met gemeenteground en de zeggenschap die gemeenten daarover hebben. De gedeputeerde antwoordt dat een gemeente zoekgebieden kan pauzeren, maar dat dit gevolgen heeft voor de gezamenlijke RES-afspraken. Het gesprek hierover wordt binnen de energieregio gevoerd. Het gaat niet om afdwingen, maar om elkaar aanspreken op de
380 gezamenlijke doelstelling. De heer **Kanink** (D66) verwijst naar het rapport waarin staat dat door de vele aanlandingen van wind op zee in het westen van het land SMR's mogelijk niet nodig zijn. Hij geeft aan dat hij hierover nog geen duidelijke opvatting van het college heeft gehoord en vraagt gedeputeerde **Gielen** om haar mening hierover. Gedeputeerde **Gielen** geeft aan dat zij het te vroeg vindt om nu al uitspraken te doen over een kansenkaart of de noodzaak van SMR's in
385 West-Nederland. Eerst is vervolgonderzoek nodig naar de ruimtelijke en inhoudelijke impact. Als er in IPO-verband aanvullend onderzoek komt, zal dat volgens haar moeten kijken naar ruimtelijke inpasbaarheid, lokaal draagvlak, beschikbaarheid van koelwater en andere randvoorwaarden. De aanlanding van wind op zee kan daarbij zeker een rol spelen, omdat die invloed heeft op de beschikbare ruimte en netcapaciteit. Interruptie van de heer **De Wit** (VVD),
390 hij begrijpt dat veel in IPO-verband wordt verkend, maar wijst erop dat ruimtelijke keuzes uiteindelijk regionaal verschillen. Hij vraagt hoe PS wordt geïnformeerd over de IPO-besprekingen en wat de samenwerkingsagenda en bijbehorende tijdslijnen concreet betekenen voor Noord-Holland. Gedeputeerde **Gielen** benadrukt dat het traject nog in een verkennende fase zit. Binnen het IPO wordt nu besproken of en hoe vervolgonderzoek plaatsvindt. Er zijn nog
395 geen concrete plannen of tijdslijnen. Zodra er meer duidelijkheid is, of een vervolgonderzoek wordt gestart, zal zij PS daarover informeren. De heer **De Wit** (VVD) vraagt om vóór de zomer een update over de stand van zaken rond de samenwerkingsagenda in IPO-verband.

Gedeputeerde **Gielen** zegt toe dat zij vóór de zomer, via een mededeling over IPO, terugkomt op de voortgang van de werkgroep. Daarbij benadrukt zij dat nog niet duidelijk is welke vorm een
400 eventueel vervolg precies zal krijgen. Interruptie van mevrouw **Engels** (CDA), zij vraagt wat GS richting het Rijk heeft aangegeven over de ambitie rond SMR's. Zij wil weten of Noord-Holland daarin terughoudend is of heeft aangegeven bereid te zijn om mee te denken. Gedeputeerde **Gielen** antwoordt dat Noord-Holland eerder aan het Rijk heeft laten weten dat de provincie graag onderzoek wil doen naar de voor- en nadelen van SMR's. Het huidige rapport dat met PS

405 wordt besproken, is de uitwerking van dat verzoek. Op dit moment is het provinciale standpunt dus dat eerst zorgvuldig onderzoek nodig is. Mevrouw **Engels** (CDA) wil weten wat het standpunt van GS op dit moment richting het Rijk is over SMR's in Noord-Holland nu het onderzoek is afgerond. Gedeputeerde **Gielen** antwoordt dat het huidige standpunt aansluit bij haar eerdere toelichting: er zijn nog veel openstaande vragen over SMR's. Die vragen spelen niet
410 alleen in Noord-Holland, maar breder in het land. Daarom wordt in IPO-verband gezamenlijk verkend hoe hiermee om te gaan. Het Rijk is hierover ook in gesprek met het IPO.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden in de tweede termijn.

415 De heer **De Wit** (VVD) constateert dat er breed wordt gedeeld dat het huidige onderzoek nog veel vragen open laat. Dat geldt onder meer voor economische haalbaarheid, impact op industriële clusters, veiligheid, koelwater en risico's voor de leefomgeving. Juist daarom vindt hij het waardevol om het gesprek met NRG Pallas aan te gaan. Hij stelt voor een kleine werkgroep van Statenleden te vormen om, samen met de griffie, een passend vervolg te
420 organiseren. In reactie op opmerkingen van Volt over geopolitieke afhankelijkheid onderschrijft hij het belang van Europese energie-onafhankelijkheid. Volgens hem moet worden voorkomen dat Nederland opnieuw afhankelijk wordt van niet-Europese energieleveranciers. Over energiebesparing benadrukt de heer **De Wit** dat de VVD daar voorstander van is. Tegelijk verwacht hij dat de elektriciteitsvraag richting 2050 met een factor drie à vier toeneemt.

425 Energiebesparing alleen is volgens hem dan onvoldoende; aanvullende opwek is noodzakelijk, mogelijk ook via SMR's. Hij verwierpt de suggestie dat aandacht voor SMR's ten koste gaat van andere oplossingen. Volgens hem kan juist extra inzet op onderzoek en ontwikkeling bijdragen aan versnelling van de energietransitie. De heer **Kanink** (D66) reageert dat zijn eerdere opmerking vooral gaat over de situatie in Opmeer, waar wordt gesuggereerd dat met de komst
430 van een SMR andere opgaven, zoals de RES-afspraken, niet meer hoeven te worden uitgevoerd. Hij vraagt of de heer De Wit het met hem eens is dat dit niet de bedoeling kan zijn wanneer naar nieuwe energiebronnen wordt gekeken. De heer **De Wit** (VVD) antwoordt dat hij de discussie breder heeft geïnterpreteerd dan alleen de casus Opmeer. Specifiek over Opmeer stelt hij dat de bestuurlijke afspraken binnen de RES-regio Noord-Holland Noord leidend zijn. Verkenning van
435 andere technieken, zoals SMR's, mag volgens hem niet in de plaats komen van eerder gemaakte afspraken en doet geen afbreuk aan de ondertekende doelstellingen. Interruptie van mevrouw **Vonck** (PvdD), zij vraagt aan de VVD of energiebesparing niet breder moet worden bekeken. Als de elektriciteitsvraag twee tot drie keer toeneemt, kan volgens haar ook worden gestuurd via

keuzes over welke industrie Noord-Holland wil behouden of aantrekken. Zij vraagt of de heer
440 De Wit bereid is daar ook naar te kijken als onderdeel van energiebesparing. De heer **De Wit**
zegt dat de VVD inzet op behoud en versterking van energie-intensieve industrie in Noord-
Holland, vanwege het belang voor economie en werkgelegenheid. Daarvoor is volgens hem
voldoende duurzame en betaalbare energie nodig. Mevrouw **Vonck** vraagt in een vervolgvraag of
de VVD ook bereid is te overwegen om bepaalde industrie niet te behouden, zodat ruimte
445 ontstaat voor minder energie-intensieve bedrijvigheid. De heer **De Wit** antwoordt dat de VVD
geen voorstander is van een economie die alleen draait op diensten zoals marketing en
consultancy. Er moet volgens hem ook geproduceerd worden en daarvoor is energie nodig.
Daarom ziet de VVD geen reden om bewust energie-intensieve industrie af te bouwen.
De heer **De Wit** rondt af met een oproep aan collega's om zich bij hem te melden als zij willen
450 deelnemen aan een werkgroep die een werkbezoek aan NRG PALLAS voorbereidt. Samen met de
griffie zal worden gekeken naar een geschikt moment. Hij is tevreden met de toezegging van
gedeputeerde **Gielen** om PS voor de zomer te informeren over de voortgang in IPO-verband.
Verder benadrukt hij dat, mocht de provincie op termijn bevoegd gezag worden, tijdig duidelijk
moet zijn hoe dat wordt georganiseerd. Hij kijkt uit naar de uitkomsten van de IPO-
455 verkenningen en wat dat betekent voor Noord-Holland.

13 Rondvraag gedeputeerde Gielen (Klimaat en Energie)

Er zijn twee rondvragen ingediend voor gedeputeerde Gielen. Een rondvraag van de VVD over
informatievoorziening windturbines gemeente Wijdmeren en een rondvraag van JA21 over
460 Netcongestie.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer De Wit (VVD), indiener van de rondvraag over de
informatievoorziening windturbines gemeente Wijdmeren. De heer **De Wit** (VVD) meldt dat hij
de vergadering moet verlaten en dat de vragen schriftelijk beantwoord mogen worden door de
465 gedeputeerde.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Mantel (JA21) voor de rondvraag over netcongestie.

De heer **Mantel** (JA21) meldt dat in de afgelopen week er meerdere berichten verschenen in de
470 media over ernstige netcongestie in onder andere Utrecht, Flevoland en Gelderland. In deze
provincies is het elektriciteitsnet zodanig overbelast dat nieuwe aansluitingen voor bedrijven en
soms zelfs woningbouwprojecten onder druk staan of worden uitgesteld. Ook in Noord-Holland

is er al geruime tijd sprake van knelpunten op het stroomnet. In verschillende regio's, waaronder Noord-Holland Noord en delen van de Metropoolregio Amsterdam, zijn er
475 beperkingen voor grootverbruikersaansluitingen en staan uitbreidingen van bedrijventerreinen onder druk. JA21 maakt zich zorgen over de gevolgen van netcongestie voor de voortgang van woningbouwprojecten, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, de leveringszekerheid voor inwoners en ondernemers en de haalbaarheid van de energietransitie. De fractie van JA21 legt daarbij een aantal vragen voor aan GS. Hoe verhoudt de huidige situatie in Noord-Holland zich
480 tot de recente problematiek in Utrecht, Flevoland en Gelderland? In welke regio's binnen Noord-Holland zijn op dit moment de grootste knelpunten zichtbaar? Welke concrete gevolgen heeft dit voor geplande woningbouw en economische ontwikkelprojecten? Welke maatregelen treft de provincie in samenwerking met netbeheerders en gemeenten, om verdere vertragingen te voorkomen en uitbreiding van het net te versnellen? Verwacht GS op korte termijn aanvullende
485 beperkingen voor aansluitingen in Noord-Holland?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Gielen voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

490 Gedeputeerde **Gielen** geeft aan dat de netcongestie in Noord-Holland ernstig is. TenneT heeft in januari gemeld dat zonder extra maatregelen het net overbelast raakt; op sommige plekken al vóór 2027. In tegenstelling tot Utrecht, Gelderland en Flevoland gaat het in Noord-Holland vooralsnog vooral om grootverbruikers die op een wachtlijst staan. Kleinverbruikers, zoals woningbouw, lijken nu nog minder geraakt, maar de situatie kan snel veranderen. In vrijwel heel
495 Noord-Holland zijn maatregelen nodig, behalve rond Oostzaan waar nog beperkte ruimte is. Netuitbreiding wordt in het zuiden van de provincie verwacht tussen 2033–2036 en in het noorden tussen 2035–2038. De wijziging van de reserveringssystematiek door de ACM per 1 juli (volledig per 1 januari) brengt onzekerheid mee voor woningbouw; hierover lopen gesprekken met netbeheerders, ACM, VNG en IPO. De provincie werkt samen met partners via
500 onder meer de Taskforce Energie–infra om netuitbreiding te versnellen. Er wordt gekeken naar versnelling van ruimtelijke procedures, mogelijke overdracht van bevoegd gezag (in overleg met gemeenten), actief grondbeleid en initiatieven zoals energiehubs. Op korte termijn verwacht het college geen directe nieuwe beperkingen, maar de situatie is onzeker en vraagt blijvende aandacht.

505

Op verzoek van gedeputeerde Olthof heeft de commissie bij heropening van de vergadering

*ingestemd met de behandeling van de rondvraag over ICL **voorafgaand** aan de bespreking van
agendapunt 14a. Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale bedrijven
per 21 januari 2026*

510

**15 Rondvraag gedeputeerde Olthof (portefeuilles Gezondheid, Milieu, Voorzieningen,
Cultuur en Sport)**

Er is een rondvraag aangemeld over handhaving bij de kunstmestfabriek ICL door de SP.

515 De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Kes voor de rondvraag voor gedeputeerde Olthof van
de SP over handhaving bij kunstmestfabriek ICL.

De heer **Kes** (SP) vraagt of de door ICL toegezegde gaswasser, noodzakelijk om aan de
emissiedoelstellingen van de nieuwe vergunning te voldoen, mogelijk niet wordt gerealiseerd
520 vanwege financiële problemen. Hij geeft aan dat inmiddels is gebleken dat de vergunning al is
verleend. Dat roept bij zijn fractie verbazing op, omdat zij ervan uitgingen dat ICL moest
aantonen hoe de uitstoot zou worden verlaagd (bijvoorbeeld van 30 naar 12 mg) en dat de
gaswasser daarbij een voorwaarde was. Hij vraagt aan gedeputeerde **Olthof** hoe extra toezicht
en handhaving worden geborgd zodra de vergunning definitief is, zeker nu onzeker is of de
525 toegezegde installatie daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor de beantwoording van de
rondvraag.

530 Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de nieuwe vergunning voor ICL is gepubliceerd en ingaat. Hij
geeft aan dat ook hij verrast was door het besluit van ICL om de gaswasser niet in de eerder
aangekondigde vorm te realiseren. De nieuwe vergunning bevat echter de aangescherpte
emissienormen en die zullen onverkort worden gehandhaafd. Met het ingaan van de nieuwe
vergunning vervalt de oude LOD (last onder dwangsom), omdat die gebaseerd was op de oude
535 vergunning. Daarom is alvast een voornemen voor een nieuwe LOD naar ICL gestuurd. In de
oude situatie gold een emissiegrens van 30 mg; in de nieuwe LOD wordt dat 12 mg. Ook het
dwangsombedrag wordt fors verhoogd: van €125.000 naar €1.250.000 per overtreding, met
twee verbeuringsmomenten, wat kan oplopen tot maximaal €2,5 miljoen. ICL kan hierop nog
een zienswijze indienen; daarna volgt de reguliere procedure. Volgens gedeputeerde **Olthof**

540 onderstreept deze forse verhoging dat de provincie de nieuwe vergunning streng zal handhaven en hier actief op zal toezien.

De heer **Kes** (SP) vraagt wat “extra streng handhaven” concreet betekent. Gaat de provincie bijvoorbeeld zelf metingen uitvoeren in plaats van alleen te vertrouwen op ICL? Daarnaast vraagt
545 hij of ICL in de nieuwe vergunning niet had moeten aantonen hoe het de strengere emissienormen gaat halen, nu de eerder toegezegde gaswasser niet doorgaat. Gedeputeerde **Olthof** begrijpt de frustratie, maar benadrukt dat de provincie een norm vastlegt (12 mg) en niet voorschrijft met welke installatie ICL die moet halen. Die norm is gebaseerd op best beschikbare technieken en zal strikt worden gehandhaafd. De nieuwe last onder dwangsom is fors verhoogd,
550 wat volgens hem laat zien dat het menens is. Er komen onafhankelijke metingen, al is de uitvoering afhankelijk van beschikbare meetcapaciteit bij geaccrediteerde partijen. De heer **Kes** (SP) vraagt of de metingen in opdracht van ICL worden uitgevoerd en of ICL vooraf niet hoeft aan te tonen hoe zij de norm van 12 mg gaat halen, maar dat dit pas achteraf via handhaving wordt getoetst. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de omgevingsdienst opdracht geeft voor de
555 metingen, dus niet ICL zelf. De metingen worden uitgevoerd door een gecertificeerd bureau. De norm van 12 mg is volgens hem haalbaar op basis van beschikbare technieken. Hoe ICL die norm bereikt, via een installatie, minder productie of een andere maatregel, is aan het bedrijf zelf. De provincie schrijft geen specifieke techniek voor, maar handhaaft op het naleven van de vastgestelde norm.

560

14 B-agenda Gezondheid en Milieu

14.a Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale bedrijven per 21 januari 2026

Toelichting:

565 Het college van Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten drie keer per jaar over de uitvoering en handhaving (U&H) bij bedrijven die onder provinciaal gezag vallen (voorheen VTH-brief).

De heer **Kes** (SP) is kritisch op ICL en geeft aan dat zijn fractie het vertrouwen in het bedrijf kwijt
570 is. Hij vindt het onacceptabel dat op een bewonersavond een gaswasser is toegezegd, terwijl later via de media wordt gemeld dat die investering niet doorgaat. Volgens hem zijn de aangescherpte emissienormen realistisch en technisch haalbaar; andere bedrijven voldoen er immers ook aan. Dat ICL dat niet doet, vindt hij onaanvaardbaar. Hij wijst erop dat de huidige

systematiek vooral bestaat uit handhaving achteraf via last onder dwangsom en langdurige
575 juridische procedures, die bedrijven kunnen rekken. Dat frustreert hem, mede omdat de uitstoot
volgens hem breed als schadelijk wordt erkend. Zijn kritiek richt zich niet alleen op de
gedeputeerde, maar ook op de beperkingen van landelijke wetgeving. De SP overweegt een
motie in te dienen tijdens de Statenvergadering en kondigt een twee minuten debat aan onder
580 voorbehoud van het verloop van het debat. Daarnaast roept hij gedeputeerde **Olthof** op om zo
actief en streng mogelijk te handelen binnen de bestaande kaders en om te delen welke
aanvullende stappen mogelijk zijn om scherper toezicht te houden en herhaling in de toekomst
te voorkomen. Interruptie van de heer **Teeuwen** (BBB), hij begrijpt de frustratie van de heer Kes
maar tegelijkertijd heeft hij de indruk dat GS en de omgevingsdienst het dossier zeer serieus
oppakken, binnen de kaders van de geldende wetgeving. Die wetgeving kan niet zomaar worden
585 gewijzigd en ontwikkelt zich bovendien op basis van nieuwe inzichten. Hij wijst er ook op dat
het productieproces zelf invloed heeft op de uitstoot en dat het bedrijf inmiddels stevig is
gewaarschuwd. Daarom vraagt hij aan de heer Kes of hij werkelijk zo weinig vertrouwen heeft in
een goede afloop dat hij het nodig vindt om hierover een apart debat van twee minuten aan te
vragen. De heer **Kes** antwoordt dat zijn vertrouwen in ICL verdwenen is. Hij erkent dat
590 gedeputeerde Olthof moet handelen binnen de landelijke wetgeving, maar wil in het debat
expliciet horen dat dit ook echt het maximale is wat de provincie juridisch kan doen.
Hij vindt het belangrijk dat wordt vastgelegd dat de provincie alles doet wat binnen haar
bevoegdheden mogelijk is. Mocht blijken dat de wettelijke kaders tekortschieten, dan is dat
volgens hem ook een politieke conclusie die landelijk moet worden opgepakt. Dat kan wat hem
595 betreft een uitkomst van het debat zijn. De heer **Teeuwen** (BBB) zegt dat emotie en ratio
gescheiden moeten blijven en dat de commissie zich moet richten op wat juridisch haalbaar is.
De heer **Kes** antwoordt dat emotie en ratio voor hem samen kunnen gaan. Als
volksvertegenwoordiger wil hij het onbegrip uit de samenleving vertalen naar het debat. Zijn
kernvraag is of dit echt het maximale is wat de provincie kan doen. Als dat zo is, dan moet
600 volgens hem worden geconcludeerd dat het systeem tekortschiet.

De heer **Van der Heijden** (D66) is van mening dat de U&H-brief vaak een somber beeld schetst,
maar dat hij ook oog wil houden voor positieve ontwikkelingen. Over ICL zegt hij blij te zijn dat
de vergunning definitief is en dat de norm is aangescherpt. Tegelijk herkent hij, net als bij Tata,
605 een patroon van toezeggen en niet nakomen, wat het vertrouwen schaadt. Hij wil echter niet
direct pleiten voor sluiting van bedrijven; daar is het stelsel niet op ingericht. Over de
datacenters in de Haarlemmermeer vraagt hij waarom een gedoogbeschikking is afgegeven

terwijl de vergunning nog niet volledig rond was, zeker gezien de gevoeligheid van het
onderwerp. Ook vraagt hij of vier datacenters met dezelfde eigenaar als één geheel moeten
610 worden beschouwd, gelet op afspraken over vloeroppervlak en megawatt. Ten slotte vraagt hij
naar de stand van zaken rond Ketjen. De gemeente Amsterdam zou in maart een besluit willen
nemen en vooraf de provincie consulteren. Hij wil weten of er al zicht is op een oplossing.

De heer **Mantel** (JA21) sluit zich aan bij de vragen over de datacenters en vraagt de
615 gedeputeerde om daar duidelijkheid over te geven.

De heer **Teeuwen** (BBB) steunt de lijn van GS om duidelijk te handhaven en rechtszekerheid te
bieden. Hij merkt op dat de U&H-brief steeds omvangrijker wordt en vooral uit lopende
procedures bestaat. Daardoor is het lastig om te zien of de leefomgeving daadwerkelijk
620 verbetert. BBB pleit daarom voor een duidelijkere rapportage, bijvoorbeeld met een dashboard,
een managementsamenvatting en meer trendinformatie, zodat beter kan worden gestuurd. Ook
vraagt hij om inzicht in de inzet van capaciteit bij de omgevingsdiensten. Interruptie van de heer
Van der Heijden (D66), hij vraagt of de heer **Teeuwen** niet op de stoel van het management van
de omgevingsdienst gaat zitten door inzicht in capaciteit te vragen. De heer **Teeuwen** zegt dat
625 hij niet wil sturen op de uitvoering, maar inzicht wil in hoeveel capaciteit op specifieke bedrijven
wordt ingezet, zodat PS de controlerende rol goed kan vervullen. De heer **Van der Heijden** zegt
dat inzicht in OD-capaciteit via de begroting loopt en niet per se in deze brief hoeft. De heer
Teeuwen vervolgt zijn betoog met twee vragen: hoe verhouden de maatwerkafspraken met Tata
Steel zich tot de uitgebreide passages in de U&H-brief, en maakt de gedeputeerde zich zorgen
630 over de voortgang van het CO₂-gebruik van het AEB, onder meer voor de glastuinbouw?

Mevrouw **Egbers** (PvdD) vraagt of de commissie meer informatie kan krijgen over de activiteiten
van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Omdat de commissie over de financiële
middelen gaat, wil zij beter inzicht in wat de OD concreet doet, mede om draagvlak te
635 versterken. Over ICL sluit zij zich aan bij de verontwaardiging van de SP. Zij verwijst naar een
bewonersbijeenkomst waarin de algemeen directeur van ICL Europa expliciet toezegde dat de
gaswasser zou worden vervangen en dat er geen discussie was over financiering. Nu die
investering niet doorgaat, vindt zij dat een ernstige aantasting van vertrouwen. Zij vraagt of GS
bereid is een moreel appèl op ICL te doen, ook al is de gaswasser juridisch niet afdwingbaar.
640 Daarnaast vraagt zij naar de stand van zaken van de metingen van september en oktober vorig
jaar. Over Tata Steel heeft zij drie aandachtspunten. Ten eerste vraagt zij naar de voortgang van

het aanzeggingsbesluit rond de kookgasfabriek 2. Zij wijst op de gezondheidsrisico's en de vraag of herstel realistisch is zonder grote investeringen. Ten tweede stelt zij dat ook kookgasfabriek 1 sterk verouderd is en mogelijk niet kosteneffectief aan stikstofnormen kan
645 voldoen. Zij benadrukt dat de commissie zich bewust moet zijn van de beperkingen van de huidige wetgeving. Tot slot uit zij haar zorgen over de opslag van staalslakken op het Tata-terrein. Na verplaatsing van de berg vreest zij dat een nieuw bodemprobleem ontstaat. Volgens haar moet worden voorkomen dat een afvalprobleem wordt verschoven en nieuwe verontreiniging ontstaat.

650

De heer **Faassen** (50PLUS) complimenteert de gedeputeerde en de omgevingsdiensten voor hun inzet, maar stelt dat uit de brief blijkt dat bedrijven ondanks provinciaal toezicht jarenlang kunnen blijven opereren bij overtredingen. Hij sluit zich aan bij de zorgen van de SP en suggereert dat sommige bedrijven mogelijk rekken, omdat de erfpachtovereenkomst in 2040
655 afloopt. Hij vraagt op welke gronden in het algemeen tot onmiddellijke sluiting kan worden overgegaan. Bij bewoners groeit volgens hem het gevoel van rechtsongelijkheid: bij een zware snelheidsovertreding wordt direct het rijbewijs ingenomen en een restaurant kan bij overtreding van de Warenwet direct worden gesloten. Hij vraagt of economische belangen van grote bedrijven zwaarder wegen dan de bescherming van een schone leefomgeving en verzoekt GS
660 om een reactie.

Statenlid **Laport** (GL) vindt dat de informatievoorziening van ICL via een website onvoldoende is. Hij sluit zich aan bij de kritiek op het niet plaatsen van de gaswasser en vindt dat opnieuw financieel gewin boven gezondheid en woongenot wordt gesteld. Ook wijst hij op het
665 voornemen van ICL om slechts 10% van de vervuilde bodem te saneren, terwijl het bedrijf zelf de vervuiling heeft veroorzaakt. Hij vraagt GS hoe wordt voorkomen dat kosten uiteindelijk bij de samenleving terechtkomen. Over Tata Steel spreekt hij van een terugkerend patroon van vertraging, het aanvechten van maatregelen en het uitstellen van naleving. Hij wijst erop dat oude installaties, zoals de kookgasfabrieken, onder bestaande vergunningen kunnen blijven
670 draaien terwijl zij een grote belasting vormen voor de omgeving. Bij de sinterfabriek ontbreken normen voor niet-dioxineachtige stoffen; kan GS bevorderen dat daarvoor alsnog emissienormen worden vastgesteld? Bij de continugietmachine 22 zijn twee dwangsommen opgelegd zonder zichtbaar effect; welke zwaardere interventie wordt overwogen als ook een volgende dwangsom niet leidt tot naleving? Het meten van emissies loopt vertraging op door
675 capaciteitsgebrek bij meetbureaus; kan de provincie extra meetcapaciteit organiseren of Tata

verplichten zelf bij te dragen aan snellere metingen? Tot slot vraagt hij hoe wordt omgegaan met de opvallend hogere uitstootcijfers in het milieujaarverslag 2024 en hoe wordt geborgd dat er een betrouwbare nulmeting ligt in het kader van de maatwerkafspraken en toekomstige resultaatsverplichtingen.

680

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) valt het op dat de omgevingsdienst vaak pas actief communiceert wanneer er al onrust in een buurt is, zoals bij Ketjen en ICL. Zij vraagt hoe de communicatie proactiever kan, bijvoorbeeld door eerder aan te sluiten bij burgeroverleggen en inwoners beter en tijdiger te informeren. Daarnaast vraagt zij naar het proces rond een mogelijke intrekking van een vergunning bij Tata Steel. Als de OD besluit tot intrekking, gaat dat dan direct in? Wat gebeurt er in de periode tussen intrekking en een eventuele uitspraak van de rechter als het besluit wordt aangevochten? Ook wil zij weten wanneer de eerste meetresultaten worden verwacht. Tot slot noemt zij de onduidelijkheid rond het elektronisch milieujaarverslag zorgelijk en vraagt zij om snelle opheldering en terugkoppeling aan de Staten.

690

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) zegt dat zij het gevoel van de SP goed begrijpt en dat zij zelf ook cynisch wordt van de gang van zaken rond ICL. Tijdens een werkbezoek wekte ICL volgens haar de indruk omwonenden serieus te nemen en overlast te willen verminderen, maar het niet plaatsen van de gaswasser ondermijnt dat vertrouwen. Zij is wel positief over de verhoging van de last onder dwangsom en hoopt dat die zodanig is dat investeren in een gaswasser aantrekkelijker wordt dan het betalen van dwangsommen. Tot slot spreekt zij haar zorg uit dat ICL dreigt uit te groeien tot een “nieuwe Tata Steel” en vraagt zij wat de provincie kan doen om dat te voorkomen. Over Tata Steel zelf onderschrijft zij de zorgen die eerder zijn uitgesproken.

695

700 De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor een reactie en de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

705

Gedeputeerde **Olthof** begrijpt de emoties rond ICL en zegt die ook zelf te voelen, zeker richting de omwonenden. Afspraken moeten betrouwbaar zijn. Tegelijk benadrukt hij dat hij als bevoegd gezag op basis van feiten moet handelen. Hij maakt onderscheid tussen geurhinder en directe gezondheidseffecten. De geur veroorzaakt volgens hem ernstige hinder, wat impact heeft op het welzijn van bewoners. De GGD heeft echter aangegeven dat de zoutzuuremissies geen directe gezondheidsschade veroorzaken. Hij waarschuwt daarom voor stellige uitspraken over gezondheid die niet feitelijk zijn onderbouwd. Het beeld dat het bedrijf vooral tijd rekt, herkent

710 hij niet. Volgens hem laat de provincie juist zien dat zij stevig optreedt: er is direct een
voornemen tot een fors verhoogde last onder dwangsom opgelegd, tien keer zo hoog als
voorheen, met snellere verbeuringsmomenten. In de nieuwe vergunning moet ICL per direct aan
de zoutzuurnorm voldoen en binnen een half jaar aan de geurnormen. Over metingen erkent hij
het capaciteitsprobleem in de markt. Daarom heeft de omgevingsdienst een eigen meetdienst
715 opgezet. Die moet echter eerst een accreditatieproces doorlopen voordat metingen juridisch
gebruikt kunnen worden voor handhaving. Daarnaast zijn metingen technisch complex en
afhankelijk van omstandigheden zoals wind, toegang tot installaties en veiligheid. Interruptie
van de heer **Teeuwen** (BBB), hij vraagt of er wel echt sprake is van afspraken met ICL, of dat de
provincie misschien te goed van vertrouwen is geweest. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat GS
720 geen onderhandse afspraken met ICL heeft. Wat afdwingbaar is, staat in de vergunning. De
toezegging over de gaswasser was een uitspraak van ICL zelf op een bewonersavond, maar dat
is geen juridisch afdwingbare afspraak. Alleen wat expliciet in de vergunning is vastgelegd, kan
worden gehandhaafd. Over de metingen meldt hij dat de rapportages van september en oktober
op 16 december zijn ontvangen en inmiddels zijn geanalyseerd. De meting van september liet
725 een overschrijding zien; daarvoor is een voornemen tot invordering van de last onder
dwangsom verstuurd. De meting van oktober viel binnen de norm. Daarnaast zijn recent
opnieuw metingen verricht in het kader van de nieuwe vergunning; de resultaten daarvan volgen
later. Interruptie van mevrouw **Egberts** (PvdD), zij vraagt in een interruptie of deze cijfers ook
openbaar worden gemaakt. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de meetcijfers van medio
730 februari zijn. De rapportages worden deze maand openbaar gemaakt via de website. Interruptie
van de heer **Kes** (SP), hij vraagt of, wanneer de nieuwe vergunning ingaat en direct wordt
gemeten, de provincie dan echt een jaar moet wachten voordat die metingen juridisch gebruikt
mogen worden voor handhaving. Zit de provincie daarmee aan haar maximale
handhavingscapaciteit? En wat is het uiterste wat wel mogelijk is? Gedeputeerde **Olthof**
735 verduidelijkt dat zijn eerdere toelichting over meetcapaciteit zowel op Tata Steel als op ICL van
toepassing is. Het probleem is niet zozeer financieel, maar ligt bij de beperkte capaciteit in de
markt. In Nederland zijn slechts vijf geaccrediteerde meetinstituten. De eigen meetdienst van de
omgevingsdienst moet echter eerst een jaar draaien en worden geaccrediteerd door de Raad
voor Accreditatie voordat de metingen juridisch mogen worden gebruikt in
740 handhavingstrajecten. Dat jaar geldt als noodzakelijke proef- en certificeringsperiode.
Gedeputeerde **Olthof** vervolgt zijn betoog en benadrukt dat GS scherp vergunt en daarbij de
ondergrens van wat juridisch en technisch haalbaar is opzoekt. Als voorbeeld noemt hij de norm
voor zoutzuur: hoewel een lagere waarde wenselijk zou zijn, is 12 mg op basis van beschikbare

technieken en installaties het maximaal haalbare binnen de wet. Hij wijst erop dat de provincie actief handhaaft, wat ook blijkt uit de uitgebreide U&H-brief en de lopende lasten onder dwangsom, onder meer bij de kookgasfabrieken. Volgens hem wordt niet volstaan met waarschuwingen, maar worden daadwerkelijk maatregelen opgelegd en vervolgstappen voorbereid waar nodig. De provincie stelt duidelijke grenzen in vergunningen en handhaaft bij overtredingen conform landelijke protocollen. Binnen dat kader zegt hij dat GS het maximale doet wat juridisch mogelijk is. Gedeputeerde **Olthof** zegt dat de gedoogbeschikking voor het datacenter is afgegeven omdat de vergunningprocedure al lang liep en de vertraging niet aan het bedrijf lag. De beschikking geldt alleen voor fundering en ruwbouw en is verleend omdat er concreet zicht was op legalisatie. Dit gebeurt alleen bij bijzondere omstandigheden. De vier datacenters van EdgeConneX zijn afzonderlijke gebouwen en worden niet als één geheel of hyperscale gezien. De vergunning is verleend binnen de ruimtelijke kaders die de gemeente heeft vastgesteld. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij geen zicht heeft op eventuele afspraken rond Ketjen. Als die er zijn, is het aan Ketjen en de gemeente Amsterdam om daarover naar buiten te treden. Hij kan daar op dit moment niets over melden. Hij benadrukt dat de U&H-brief juist is uitgebreid op verzoek van de Staten. Hij begrijpt de wens tot verbetering en wil dit meenemen bij het beleidskader Gezonde Leefomgeving, maar wil voorkomen dat dit tot veel extra werk leidt. Voor nu verandert hij niets aan de brief, tenzij de Staten dat expliciet wensen. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat de U&H-brief bedoeld is om over deze specifieke casussen te spreken, niet om tussentijds een gedetailleerd overzicht van de capaciteit te geven. Jaarlijks wordt bij de begroting, het uitvoeringsprogramma en de jaarverslagen van de omgevingsdiensten integraal gekeken naar inzet en activiteiten. Hij heeft daarom geen voornemen om extra tussentijdse rapportages over capaciteit op te stellen. Wel benadrukt hij dat een groot deel van de capaciteit naar de bedrijven met de grootste impact op de leefomgeving gaat, zoals ook uit de brief blijkt. Gedeputeerde **Olthof** zegt dat er geen directe koppeling is tussen de U&H-brief en de maatwerkafspraken. Indirect kan het gedrag van Tata Steel wel meewegen, maar formeel staan beide los van elkaar. De gedeputeerde zegt dat hij zich geen directe zorgen maakt over de CO₂-levering aan de glastuinbouw. Een vergunning wordt pas verleend als vaststaat dat de CO₂ aan de vereiste kwaliteitsnormen voldoet. Zolang daar geen zekerheid over is, wordt er geen vergunning afgegeven. Volgens hem wordt hier zorgvuldig in gehandeld.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat het publieke signaal vanuit bewoners al een krachtig moreel appèl is. De taak van GS is om ICL aan de vergunning te houden, met name aan de zoutzuurnorm. De gedeputeerde zegt toe daarop te handhaven. Over de kookgasfabriek (KGF)–

2, licht hij toe dat de aanzeggingstermijn van 12 maanden in december is verlopen. De
omgevingsdienst beoordeelt nu wat er in die periode is gebeurd en wat de technische staat van
780 de ovens is. Zodra daar duidelijkheid over is, wordt PS geïnformeerd. De KGF-1 is een andere
installatie met een andere techniek en kon daarom niet gelijktijdig worden meegenomen. Ook
daar loopt een last onder dwangsom. Op basis van de beoordeling zal worden bepaald wat de
volgende stap is. Hij wil daar niet op vooruitlopen, maar wijst erop dat de aanpak bij KGF-2 een
indicatie kan geven van mogelijke vervolgstappen. De gedeputeerde geeft aan dat de
785 staalslakken een hardnekkig probleem blijven. Hij wacht op duidelijkheid vanuit het Rijk over de
toekomstige status en toepassing van staalslakken; dat is volgens hem cruciaal voor een
structurele oplossing. Een deel van de huidige staalslakken voldoet aan de vergunningseisen.
GS blijft dit toetsen. Een ander deel moet worden afgevoerd; daarvoor is een last onder
dwangsom opgelegd aan Tata Steel. Het probleem is echter waar de staalslakken naartoe
790 kunnen. Eerder zijn partijen staalslakken naar de Baltische Staten verscheept, maar daar is
inmiddels aangegeven dat men die niet langer wil ontvangen. Dat maakt de afvoer complex.
Een vergunning kan volgens de gedeputeerde alleen per direct worden ingetrokken bij acuut
gevaar voor de volksgezondheid of een ernstig milieu-incident. Ook dan moet altijd een
proportionaliteitsafweging worden gemaakt, bijvoorbeeld tussen tijdelijke stillegging of
795 definitieve sluiting. Bij reguliere overtredingen is directe sluiting niet aan de orde. Op de vraag
of economische belangen zwaarder wegen dan volksgezondheid antwoordt hij dat het
provinciale beleidskader Gezonde Leefomgeving juist laat zien dat volksgezondheid centraal
staat. Over het standpunt van ICL om slechts 10% te saneren geeft hij aan dat GS het daar niet
mee eens is.

800 Gedeputeerde **Olthof** wijst erop dat er drie continugiet-machines zijn, waarvan er bij twee
serieuze problemen spelen. Over de volgende stap kan hij nu geen definitieve uitspraak doen.
Dat kan variëren van een nieuwe last onder dwangsom tot zwaardere maatregelen, zoals
(tijdelijke) stillegging. Die afweging wordt opnieuw gemaakt op basis van de situatie; niets doen
is geen optie.

805 Over het elektronisch milieujaarverslag geeft hij aan dat de omgevingsdienst de hogere
uitstootcijfers heeft gesignaleerd. Er is om toelichting gevraagd en die is ontvangen, maar GS is
daar niet tevreden mee. Er wordt doorgevraagd totdat er duidelijkheid is. Interruptie van
statenlid **Laport**, hij wijst erop dat voor de maatwerkafspraken betrouwbare referentiecijfers
nodig zijn. Als 2024 opvallend hoge uitstootcijfers laat zien, kan dat het beeld van toekomstige
810 reducties vertekenen. Gedeputeerde **Olthof** erkent dat dit precies het punt is: welk jaar kies je
als referentie en hoe betrouwbaar zijn die cijfers? Het vertrekpunt is cruciaal voor de

maatwerkafspraken. Hij benadrukt dat uitstootcijfers per jaar kunnen schommelen door factoren als productievolume, capaciteit en weersomstandigheden. Daarom moet zorgvuldig worden bepaald welk referentiejaar passend en representatief is.

815 Volgens de gedeputeerde zijn stappen gezet wat betreft actieve communicatie met de omgeving. Die verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij de provincie, maar ook bij het bedrijf en de gemeente. Bij meerdere klachten wordt contact opgenomen met de omwonenden en zo nodig een bewonersavond georganiseerd. De provincie probeert actief te reageren op signalen, zoals bij geurhinder. Interruptie van mevrouw **Van den Bogaerde** (Vlt), zij wijst erop dat de
820 provincie vooral achteraf reageert bij klachten. In het geval van ICL werd op een bewonersavond een duidelijke toezegging gedaan die later niet werd nagekomen. Zij vraagt of er dan ook een rol is voor de provincie om zelf richting bewoners te communiceren of het gesprek opnieuw aan te gaan. De gedeputeerde noemt het een terechte vraag. Hij zegt dat het steeds een afweging is wanneer de provincie zelf communiceert. Tegelijk wil hij niet de verantwoordelijkheid van een
825 bedrijf overnemen. Als een bedrijf een toezegging doet en die niet nakomt, is het in eerste instantie aan dat bedrijf om dat te communiceren. In dit geval was het een keuze van ICL zelf en ligt de communicatie daar primair bij het bedrijf.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor een reactie in de tweede termijn.

830 De heer **Kes** (SP) zegt dat zijn fractie niet overal blij mee is, maar dat ze verder willen werken aan het vervolg. Hij heeft een twee minuten debat aangevraagd, maar wil daar eerst nog met zijn fractie over overleggen. Interruptie van de heer **Van der Heijden** (D66), hij vraagt wat voor soort motie de heer **Kes** wil indienen. De heer **Kes** geeft aan dat hij dat nog niet kan zeggen,
835 omdat hij eerst met zijn fractie wil overleggen. Misschien dienen ze de motie uiteindelijk niet in. Daarom vindt hij het niet logisch om nu al te vertellen waar die over zou gaan.

De **voorzitter** geeft het woord aan de gedeputeerde voor een reactie in de tweede termijn.

840 Gedeputeerde **Olthof** meldt dat hij te snel heeft geconcludeerd dat het om een hyperscale-datacenter gaat want dat is niet het geval. Er is op dit moment discussie over wanneer iets wel of geen hyperscale is. Zijn eerdere uitspraak was een eerste inschatting, maar er wordt nog verder onderzoek gedaan. Zodra daar meer duidelijkheid over is, informeert hij de PS. Interruptie van de heer **Van der Heijden** (D66), volgens hem maakt het voor eventuele
845 handhaving uiteindelijk niet uit want de vergunningaanvraag loopt al zo lang dat die

850 waarschijnlijk al is ingediend vóór het hyperscale-besluit van het Rijk. Volgens de gedeputeerde is het van belang wanneer de aanvraag is ingediend, wanneer de nieuwe regelgeving is ingegaan en wat de interpretatie van die nieuwe regels is. Er is bijvoorbeeld discussie over wat precies bepalend is: de totale vloeroppervlakte of de footprint van het gebouw. Hij wil daarom nog geen duidelijke uitspraak doen. De provincie onderzoekt wat precies van toepassing is. Hij zegt toe dat zodra er meer duidelijkheid is, hij hierop terugkomt richting de Staten.

16 Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 21.35 uur en dankt de aanwezigen voor hun bijdrage.

Nummer	Onderwerp	Fractie	Datum PS	Inhoud	Portefeuille houder	Stand van zaken GS
M41 – 2026	Doorbreken vrijblijvendheid fusieproces en transparantie besteding middelen OD NHN	BBB, VVD, PVV	02 – 03 – 2026	PS Besluit: 1. Uit te spreken dat de provinciale inzet bij de gesprekken over een fusie, of op andere wijze dan een fusie, tussen de omgevingsdiensten niet langer een 'open eind' mag hebben en dat er vanuit de provincie concreet moet worden ingezet om de beoogde robuustheid en een versterkte governance te verankeren; 2. Het College van Gedeputeerde Staten te verzoeken om van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) te vragen om, voorafgaand aan de definitieve vaststelling van de	Beemsterboer, J.	

				bijdrage 2027, twee gespecificeerde lijsten aan te leveren betreffende de taken die zij voor de provincie uitvoert: – Lijst 1: Middelen die strikt noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de onbespreekbare wettelijke taken. – Lijst 2: Niet- geprioriteerde taken, ambities en provincie- specifieke extra's, inclusief de bijbehorende kosten.		
M38- 2026	Veilige en Toegankelijke Kleedkamer (Noord-Holland)	PvdA, Groen Links, PvdD, SP, Christ enUni e, CDA,	02- 03- 2026	PS verzoeken Gedeputeerde Staten: 1. Te verkennen richting de uitvoeringsagenda hoe een soortgelijke aanpak als De Veilige Kleedkamer uitgewerkt kan worden in Noord-Holland, om bij te dragen aan de	Olthof, J.	

		Volt, VVD, D66, BBB		sociale veiligheid, inclusie en fysieke toegankelijkheid van sport in Noord-Holland; 2. Daarbij aan te sluiten bij de bestaande initiatieven; 3. en hierover in gesprek te treden met gemeenten, Team Sportservice Noord-Holland, NOC*NSF en relevante belangen- en kennisorganisaties		
M37-2026	Verminderen regeldruk voor verenigingen	CDA, D66, PvdA, BBB, JA21, Christ enUni e	02-03-2026	PS verzoeken GS: • Inzichtelijk te maken hoe de provincie aansluit bij de landelijke inzet om regeldruk voorverenigingen te verminderen; • Regeldruk voor verenigingen structureel te agenderen in gesprekken met gemeenten, met aandacht voor de lokale toepassing van landelijke wetgeving;	Olthof, J.	

				• Dit expliciet op te nemen in het Actieprogramma Sport Noord-Holland dat in 2026 verschijnt.		
M114-2025	Verklein achterstand CO2 reductie	Volt, ChristenUnie, PvdD	03-11-2025	PS vraagt Gedeputeerde Staten om: ● In de begroting 2026 rekening te houden met extra inzet op intensivering van controle en handhaving op het energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven; ● hierbij een voorstel te doen voor de benodigde middelen en hiervoor een dekkingsvoorstel te doen bij de eerste begrotingswijziging 2026	Gielen, A.	06-02-2026: Uitvoering motie wordt samen met gemeenten en Omgevingsdiensten opgepakt. Begin december 2025 zijn aan wethouders diverse opties voor versnelling voorgelegd. Januari/februari 2026 worden voorkeuropties bekend. Na uitwerking zal PS worden geïnformeerd.
M72-2025	Onderzoek naar samenvoeging Omgevingsdiensten Noord-Holland	VVD, Groen Links, D66, BBB, CDA,	30-06-2025	Provinciale Staten verzoeken Gedeputeerde Staten: • Te inventariseren wat we kunnen leren van het (beslissings-)proces in de	Beemsterboer, J.	6-02-2026: PS heeft het rapport van Onno Hoes ontvangen. Over de verdere uitwerking van het rapport Hoes informeren wij PS eind Q1 begin Q2 2026.

		PvdA, Volt		provincie Gelderland, waar gekozen is om te komen tot 1 Omgevingsdienst; • Met alle in Noord-Holland betrokken partijen (zoals OD's en gemeenten) te bepalen hoe we tot een betere samenwerking dan wel fusie van de OD's in Noord-Holland kunnen komen; • Hierbij nadrukkelijk mee te wegen hoe de robuustheid en kwaliteit van de OD's het beste gewaarborgd kunnen worden en hierbij de financiële en bestuurlijke consequenties van alternatieven duidelijk in kaart te brengen; • En de externe functiescheiding tussen vergunningsverlening en handhaving hierin te		
--	--	---------------	--	--	--	--

				betrekken; • PS hierover zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval in het eerste kwartaal van 2026, nader te informeren.		
M55-2025	Netcongestie als randvoorwaarde	JA21	02-06-2025	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: ● Wanneer de informatie over netcongestie voorhanden is, bij toekomstige pKEV-doorrekeningen netcongestie standaard als factor te modelleren,	Gielen, A.	5-02-2026: De uitvoering van de motie wordt opgepakt in het traject Voortgangsrapportage Klimaat. De brief met afdoeningsvoorstel volgt in Q2 '26. 11-11-2025: Geen wijzigingen
M54-2025	Maak duidelijk wanneer CO2 reducerende maatregelen effect kunnen hebben	D66, CDA, PvdD, Groen Links	02-06-2025	Provinciale Staten verzoeken het college: • Zich voor het halen van de doelen tot 2030 te concentreren op maatregelen waarvan het ook aannemelijk is dat deze voor eind 2030 gerealiseerd kunnen worden;	Gielen, A.	05-02-2026: De uitvoering van de motie wordt opgepakt in het traject Voortgangsrapportage Klimaat. De brief met afdoeningsvoorstel volgt in Q2 '26. 11-11-2025: Geen wijzigingen

				• Duidelijk inzichtelijk te maken welke maatregelen pas na 2030 een bijdrage zouden kunnen leveren aan het reduceren van de CO2 uitstoot in ons provinciale beleid en deze maatregelen dus ook niet mee te tellen voor de doelen in 2030;		
M53-2025	Versterk cultureel verenigingsleven in Cultuurbeleid	CDA, D66, PvdA, PvdD, BBB, SP	02-06-2025	Provinciale Staten verzoeken GS: • Om ondersteuning van het culturele verenigingsleven expliciet mee te nemen in de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2025-2028 en te betrekken in de gesprekken met de gemeenten.	Olthof, J.	5-2-2026: Geen wijzigingen 11-11-2025: Afdoeningsvoorstel is verzonden aan PS (kenmerk 2440506/2440511) 20-10-2025: Uit besluitenlijst GS d.d. 14-10-2025: Afdoening motie 53-2025 'Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid' Gedeputeerde Staten hebben per brief een reactie gegeven op de door op 2 juni 2025 door Provinciale Staten Noord-Holland aangenomen motie 53: 'Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid'. De strekking van de reactie is als volgt: het cultureel verenigingsleven in Noord-Holland wordt via het 'Uitvoeringsprogramma

					Cultuur 2025–2028’ ondersteund. Specifiek door deelname van de provincie aan de landelijke matchingsregeling Versterken infrastructuur amateurkunst, uitgevoerd door de provinciale cultuureducatie en –participatie ondersteuningspartner stichting Plein C. Besluit: 1. PS door middel van bijgaande brief te informeren over motie 53–2025 ‘Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid’; 2. PS voor te stellen de motie 53–2025 als afgedaan te beschouwen. 29–08–2025: Plein C heeft in 2025 (en volgende jaren) opdracht om het verenigingsleven in de provincie NH te versterken binnen de subsidieregeling Versterking landelijke infrastructuur amateurkunst. Plein C ontvangt voor het uitvoeren van deze regeling een extra subsidie van maximaal € 174.000 jaarlijks van PNH, naast het matchingsbedrag van het Fonds voor Cultuurparticipatie dat ook € 174.000 bijdraagt.
--	--	--	--	--	--

M52–2025	Steunpunt cultuur	D66, CDA, PvdA, Groen Links, PvdD, SP	02–06–2025	Provinciale Staten verzoeken het college: • Een plan uit te werken op welke manier en op welk termijn doorlopende kennisdeling op het gebied van cultuur (bijvoorbeeld een steunpunt cultuur) ingericht kan worden; • Hierbij de cultuursector en de gemeenten te betrekken; • Provinciale Staten hierover uiterlijk in Q4 2025 te informeren;	Olthof, J.	12–02–2026: Uit besluitenlijst GS d.d. 10–02–2026: Afdoening Motie 52–2025 Onderzoeksbureau Berenschot heeft in opdracht van GS onderzoek gedaan bij gemeenten en culturele instellingen in Noord-Holland om de behoeften voor ondersteuning en kennisdeling op te halen. Het uitgevoerde onderzoek laat zien dat er bij het culturele veld en bij gemeenten behoefte is aan netwerkvorming en kennisdeling. GS onderschrijven deze behoefte en stellen voor om de komende jaren als provincie geleidelijk (doorlopende) kennisdeling door te ontwikkelen. Besluit: 1. PS door middel van bijgaande brief te informeren over de uitvoering van motie M52–2025 ‘Steunpunt Cultuur’; 2. PS voor te stellen motie M52–2025 als afgedaan te beschouwen. 05–02–2026: Verzoek tot afdoening van deze motie wordt in februari via brief aan PS gestuurd. 11–11–2025: Bureau Berenschot is gevraagd om een inventarisatie te maken van de wensen van
----------	-------------------	---------------------------------------	------------	---	------------	---

						gemeenten en culturele instellingen. PS wordt in Q1 geïnformeerd over de resultaten. 29-08-2025: In najaar 2025 vindt onderzoek plaats naar hoe andere provincies een dergelijk steunpunt invullen en ter inspiratie voor een mogelijke invulling voor Noord-Holland.
M38-2025	Waterstof uit zout water	SP, PvdD	07-04-2025	Provinciale Staten verzoeken Gedeputeerde Staten: – Waar mogelijk in te zetten op onderzoek en pilotprojecten voor groene waterstofproductie uit zout water in Noord-Holland, waarbij gebruik wordt gemaakt van innovatieve technieken zoals die genoemd worden door TNO, die naast waterstof ook zoet water en strategische grondstoffen als lithium kunnen opleveren; – Provinciale Staten uiterlijk	Gielen, A.	05-02-2026: geen wijzigingen. 11-11-2025: Onderzoek naar toepassing van zout water bij de productie van waterstof loopt. PS wordt in Q1 geïnformeerd over de resultaten

				binnen een jaar te informeren over de voortgang, kansen en belemmeringen, zodat op basis daarvan verdere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt.		
M107-2024	Robuust meten en monitoren door omgevingsdienst	PvdD Volt SP JA21	11-11-2024	PS vraagt GS om: – in overleg met de omgevingsdiensten in kaart te brengen met welke geavanceerde technologie, camera's of extra meetapparatuur emissies in het algemeen en bij Tata in het bijzonder beter gemonitord kunnen worden; – de Staten van Noord-Holland over deze uitkomsten te informeren; – de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, ten behoeve van de uitvoering van motie	Olthof, J.	05-02-2026: Afhandeling voorzien in Q2 2026 11-11-2025: Geen wijzigingen 29-08-2025: Vooruitlopend op de definitieve keuzes voorzien wij de noodzaak van uitvoeringsbudget om het meten en monitoren meer robuust in te richten. Dit budget is beschikbaar gesteld met de vaststelling van de kaderbrief. Recent hebben wij het rapport ontvangen "Verkenning opzetten milieumeetfuncties bij Omgevingsdiensten" van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Dit rapport is een verkenning naar mogelijkheden voor het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, of een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. Het opzetten van een meetdienst

				Teunissen, over de uitkomsten te informeren.	wordt gezien als de oplossingsrichting voor het robuust inrichten van meten en monitoring. De OD NZKG bereidt een oplegnotitie op het rapport voor. Wij zien uit naar een gezamenlijke verkenning met OD NZKG, op basis van de recente inzichten, hoe de meetbehoefte van de provincie Noord-Holland robuust ingericht kan worden. Daarnaast verbinden wij dit traject met de beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving. Hierin verkennen we hoe instrumentarium geoptimaliseerd kan worden, zodat een gezonde leefomgeving volwaardig meeweegt in het handelen van de provincie Noord-Holland. 28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025 De OD NZKG verkent het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, dan wel een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. We kijken uit naar de resultaten van deze verkenning en bekijken gezamenlijk met de OD NZKG hoe de
--	--	--	--	---	---

						meetbehoefte van de provincie Noord-Holland robuust kan worden ingericht. Vooruitlopend op de definitieve keuzes voorzien we dat voor het robuust maken de uitvoering budget nodig is
M105-2024	Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen	PvdD D66 ChristenUnie	11-11-2024	PS vraagt GS: – bij de uitwerking van de Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving te onderzoeken op welke wijze effecten van blootstelling aan een combinatie van gewasbeschermingsmiddelen onderdeel van het provinciale beleid Gezonde Leefomgeving kan uitmaken; – de uitkomsten van het onderzoek met Provinciale Staten te delen.	Olthof, J.	12-02-2026: Uit besluitenlijst GS d.d. 10-02-2026: Beleidskader Gezonde Leefomgeving Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Daarom stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving op. Het beleidskader omvat ambities, doelen, het provinciaal belang en prioritering die we hanteren voor gezonde leefomgeving. Doel van het beleid voor gezonde leefomgeving is om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen. Dit doen we onder andere door in te zetten op ambitieus bronbeleid en door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dit kader vormt de beleidsgrondslag en krijgt uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving. Besluit: 1. PS met bijgaande statenvoordracht voor te

						stellen om het beleidskader Gezonde Leefomgeving vast te stellen; 2. PS voor te stellen om moties M73-2024 en M105-2024 als afgedaan te beschouwen. 29-08-2025: Geen wijzigingen 28-04-2025: Motie is in behandeling. 07-02-2025: Motie is in behandeling.
M95-2024	Motie bij de Noord-Hollandse Klimaataanpak Meetbare en concrete doelen in het vervolgproces	D66 CDA Volt	30-09-2024	PS verzoekt het college: – in het vervolgproces (na de provinciale klimaat en energieverkenning (pKEV)) per transitiepad onder verantwoordelijkheid van de betreffende gedeputeerde concrete, meetbare doelen en keuzes aan Provinciale Staten voor te leggen, waarbij het duidelijk is wat de rol van de provincie is.	Gielen, A.	5-02-2026: De uitvoering van de motie wordt opgepakt in de klimaatbeleidscyclus. De brief met afdoeningsvoorstel volgt in Q2 '26. 11-11-2025: geen wijzigingen 28-04-2025: geen wijzigingen. 07-02-2024: geen wijzigingen 19-11-2024: In de pKEV rapportage, als de voortgang van de provinciale inzet op de huidige doelen bekend is, wordt toegelicht hoe deze motie wordt uitgevoerd.

M73– 2024	Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving	PvdD, Volt, Groen Links, VVD, D66, SP, Christ enUni e	15– 07– 2024	PS roepen GS op: – In het Plan van Aanpak Gezonde Leefomgeving verbinding te maken met andere programma's waarin groen in relatie tot leefomgeving een rol speelt.	Olthof, J.	12–02–2026: Uit besluitenlijst GS d.d. 10–02– 2026: Beleidskader Gezonde Leefomgeving Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Daarom stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving op. Het beleidskader omvat ambities, doelen, het provinciaal belang en prioritering die we hanteren voor gezonde leefomgeving. Doel van het beleid voor gezonde leefomgeving is om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen. Dit doen we onder andere door in te zetten op ambitieuze bronbeleid en door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dit kader vormt de beleidsgrondslag en krijgt uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving. Besluit: 1. PS met bijgaande statenvoordracht voor te stellen om het beleidskader Gezonde Leefomgeving vast te stellen; 2. PS voor te stellen om moties M73–2024 en M105–2024 als afgedaan te beschouwen.
--------------	---	--	--------------------	--	------------	---

						5-02-2026: Afhandeling voorzien in Q1 2026 11-11-2025: Geen wijzigingen 29-08-2025: Geen wijzigingen 28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: geen actualiteit. Het beleid is er nog niet, we gaan bij besluitvorming van beleid voorstellen om de motie af te doen. 19-11-2024: Wij zijn voornemens, zoals afgesproken met PS, om in ons beleid te verwijzen naar ander provinciaal beleid dat een bijdrage levert aan een gezonde leefomgeving, waaronder beleid ten aanzien van Groen en Recreatie. Het beleid is er nog niet, we gaan bij besluitvorming van beleid voorstellen om de motie af te doen.
M58-2024	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed is en blijft belangrijk.	CDA, D66, Volt	08-07-2024	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • In de begroting een aanvullende €1,5 miljoen te reserveren voor het	Olthof, J.	05-02-2026: Geen wijzigingen 11-11-2025: Geen wijzigingen, uitvoering van de uitvoeringsregelingen wordt halverwege 2026 afgerond. Daarna kan de motie worden afgedaan.

				verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed; • Een subsidieregeling op te stellen vergelijkbaar met de regeling uit het herstel- en duurzaamheidsfonds; • Dit te financieren met (een gedeelte van) het positieve saldo van pagina 16 uit de kaderbrief.		29-08-2025: Geen wijzigingen 28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: 13 november 2024 bent u middels een brief geïnformeerd over de stand van zaken rondom de uitvoering van de motie (2333224/2333571). Na uitvoering van de subsidieregelingen wordt een voorstel gedaan om de motie als afgedaan te beschouwen. 12-11-2024: uit besluitenlijst GS d.d. 12-11-2024: Provinciale Staten hebben verzocht €1,5 miljoen extra te reserveren in de begroting van 2025 voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. In februari 2025 worden twee uitvoeringsregelingen, voor dorps-, buurthuizen en wijkcentra en voor culturele instellingen, opengesteld. Besluit GS: 1. De uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland 2025 vast te stellen;
--	--	--	--	--	--	--

						2. Het subsidieplafond van de uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland 2025 vast te stellen op € 500.000,-; 3. De uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland 2025 vast te stellen; 4. Het subsidieplafond van de uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland 2025 vast te stellen op € 1.000.000,-; 5. Bovenstaande besluiten te publiceren in het provinciaal blad; 6. Provinciale Staten te informeren met brief.
M47-2024	Positieve houding naar motie Teunissen	PvdD, JA21, ChristenUnie, SP, D66, 50PLUS, Volt	08-07-2024	PS spreken uit naar GS een positieve houding te hebben over de motie Teunissen c.s. over zo snel mogelijk zorgen voor onafhankelijk, continu en fijnmazig meten van gevaarlijke stoffen bij Tata Steel en het belangrijk te vinden dat het Rijk daar werk van maakt.	Olthof, J.	07-02-2025 t/m 5-02-2026: Geen wijzigingen 19-11-2024: In de kamerbrief van lenW van 5 september 2024 is de stand van zaken ten aanzien van de motie Teunissen aangegeven.

M32– 2024	Eerdere sluiting kookgasfabriek 2 in maatwerkafsprake Tata Steel.	PvdD, JA21, Christ enUni e, D66	13– 05– 2024	PS roepen college van GS OP om zich bij de maatwerkafspraken in te zetten voor sluiting van kookgasfabriek 2 uiterlijk per 1 januari 2026;	Olthof, J.	06–02–2026: Geen wijzigingen, er zijn nog geen maatwerkafspraken. Die zijn voorzien (zie JLOI) eind 2026. 19–11–2024 t/m 11–11–2025: Geen wijzigingen 11–09–2024: Geen nieuwe ontwikkelingen, proces loopt nog
M17– 2024	Vastleggen sluiting kookgasfabriek 2 Tata Steel 2029	BBB, VVD, Groen Links, PvdA	04– 03– 2024	PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten: •Zorg te dragen dat er dit jaar nog, mogelijk in samenspraak met het ministerie van EZK (mbt de zogenoemde maatwerkafspraken), bestaande afspraken worden geformaliseerd en er dus een volledige overeenstemming is met Tata dat de KGF2 uiterlijk in 2029 sluit. •Zorg te dragen dat de gemaakte afspraken hierover worden vastgelegd	Olthof, J.	05–02–2026: Geen wijzigingen, er zijn nog geen maatwerkafspraken. Die zijn voorzien (zie JLOI) eind 2026. 19–11–2024 t/m 11–11–2025: Geen wijzigingen. 11–09–2024: Hangt samen met de maatwerkafspraken, proces loopt. 15–05–2024 Geen ontwikkelingen

				in overeenkomst met Tata, alvorens deze overeenkomst ter goedkeuring voor te leggen aan Provinciale Staten van N-H.		
M16-2024	Technische briefing juridische (on)mogelijkheden en Omgevingsdienst rondom toezicht Tata Steel.	Groen Links, PvdA, VVD, PvdD, BBB, JA21, Volt	04-03-2024	PS verzoeken GS: –Een technische briefing te organiseren rondom de juridische (on)mogelijkheden rondom Tata Steel, en daar niet alleen juristen van de OD NZKG maar ook andere juridisch deskundigen bij te betrekken,	Olthof, J.	05-02-2026: Geen wijzigingen. Bij de appreciatie van de motie is deze toegespitst op KGF2 van Tata Steel. Gezien de vertrouwelijkheid van de onderliggende stukken bij de juridische besluiten over KGF2 is het nog niet mogelijk geweest deze motie uit te voeren. 07-02-2025 t/m 11-11-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: 3 juni 2024 heeft een technische briefing plaatsgevonden over het voorzorgsbeginsel. Een briefing over een ander (juridisch) onderwerp over (on)mogelijkheden is nog niet gepland. 11-09-24: Nieuwe datum moet nog worden gepland 15-05-2024 We willen deze briefing plannen

						voorafgaand aan de commissie leefomgeving van 30 mei 2024.
M100-2023	Motie: Gebruik kennis van dierenwelzijnse xperts	PvdD	10-07-2023	PS verzoeken de OD NHN: – om met dierenwelzijnsorganisaties zoals Faunabescherming en Dierenbescherming in gesprek te gaan over de mogelijkheden om in de toekomst de kennis van de organisaties te betrekken, met als doel het onnodig doden van dieren te voorkomen.	Beemsterboer, J.	11-11-2025: Geen wijzigingen 28-04-2025: Geen wijzigingen 10-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: Planning is verschoven naar kwartaal 1-2025. 11-09-24: Er wordt een overleg georganiseerd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Naar verwachting vindt dat plaats in najaar 2024. 15-05-2024: Op 12-02-2024 is er een technische briefing geweest waar de rol van de OD NHN bij faunabeheer, inclusief de rol van de dierenwelzijnsexperts ter sprake is gekomen. Qua praktische uitvoering van de motie verder geen wijzigingen 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Geen wijzigingen.

						02-08-2023: Uitvoering nog niet opgestart.
M99-2023	Motie: Ook bij OD NHN scherp aan de wind varen voor welzijn inwoners	PvdD	10-07-2023	PS verzoeken de OD NHN – voor de nieuwe VTH-strategie de mogelijkheden te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven, in het belang van het welzijn van inwoners en hun leefomgeving.	Beemsterboer, J.	5-02-2026: Geen wijzigingen 11-11-2025: Geen wijzigingen 28-04-2025: Deze motie wordt meegenomen in de actualisatie van de U&H nota welke voor 2026 voorzien is 10-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: Motie is uitgevoerd, formele afdoening volgt nog. Hoofdstuk 6 van de Nota Uitvoering en Handhaving 2024-2028 beschrijft de voortzetting van scherp vergunnen om bronemissies te minimaliseren. 11-09-2024; Motie is uitgevoerd, formele afdoening volgt nog. Hoofdstuk 6 van de Nota Uitvoering en Handhaving 2024-2028 beschrijft de voortzetting van scherp vergunnen om bronemissies te minimaliseren. 15-05-2024; De Nota Uitvoering en Handhaving

					2024 – 2028 wordt medio 2024 aan PS gestuurd. 08-02-2024: De motie wordt meegenomen in twee documenten: 1. Nota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024 – 2028. In de huidige nota is voorgeschreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Nota (besluitvorming voorzien eerste kwartaal 2024). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op onder meer de onderwerpen natuurbescherming zijn hierin meegenomen. 2. Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2028. De beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering en handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven. Deze is in werking getreden per 1 januari 2024. PS is hierover geïnformeerd 13 december 2023 (2145250/2145255). 20-11-2023: Geen wijzigingen. 10-08-2023: De motie wordt meegenomen in twee documenten:
--	--	--	--	--	---

						1. Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024 – 2028. In de huidige nota is voorgeschreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Beleidsnota (besluitvorming voorzien eind 2023). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op de onderwerpen natuurbescherming worden hierin meegenomen. 2. Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2028. Deze is in voorbereiding en wordt in het najaar aan PS toegezonden. De beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering en handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven.
M42–2023	Borging maatwerkafspraken EZK–TSN in vergunningen	JA21, PvdD, CDA, D66, Groen Links, ChristenUnie	30–05–2023	Provinciale Staten roept Gedeputeerde Staten op: – Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen; – Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk	Olthof, J.	05–02–2026: Geen wijzigingen, motie kan niet worden afgerond voordat de maatwerkafspraken er zijn. 19–11–2024 t/m 11–11–2025: geen wijzigingen. 11–09–2024; Geen nieuwe ontwikkelingen, proces loopt nog. 15–05–2024: Er wordt gewerkt aan de

				(de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN; – TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te nemen in een vergunningsaanvraag.		maatwerkafspraken, de provincie is daarbij betrokken. Motie wordt daarin meegenomen. 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: Wordt waar relevant meegenomen in gesprekken met EZK en Tata Steel.
--	--	--	--	---	--	--

M170-2022	Haalbaarheid Planning Groen Staal	VVD, D66, Groen Links, PvdA, Christ enUni e, PvdD, CDA, DENK, JA21	19- 09- 2022	PS Verzoeken GS: • Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal; • Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe	Olthof, J.	08-02-2024 t/m 05-02-2026: Geen wijzigingen 20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek
-----------	---	---	--------------------	--	------------	--

				Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek; • In aanvulling op het door G5 aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kooksgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kooksgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten. • Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere		aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02-01-2023 De voortgang van deze motie is opgenomen in brief 14 december 2022 (kenmerk 1938667/1943884). Reactie wordt opgenomen in aanbiedingsbrief aan PS over PCR en projectbesluit Heracless (onderdeel groen staal) 18-10-2022 Op dit moment is nog steeds de planning om PS hier voor 1 januari 2023 nader over te informeren.
--	--	--	--	---	--	---

				scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.		
M23-2022	Zicht op verbetering leefomgeving	D66, PvdA, Groen Links, VVD	07-03-2022	PS verzoeken GS: • voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen; • er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden m.b.t.: – gezondheid; een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;	Olthof, J.	05-02-2026: Geen wijzigingen (aantal onderdelen dictum nog onderdeel lopend proces maatwerkafspraken) 19-11-2024 t/m 11-11-2025: geen wijzigingen 15-05-2024: Geen wijzigingen. Verschillende onderdelen van het dictum zijn onderdeel van het lopend proces voor de maatwerkafspraken. 17-05-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 17-10-23 – Cie Leefomgeving heeft niet ingestemd met afdoen van motie 23-2022. 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023:

				• voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn; • met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet –binnen de gestelde termijn– worden behaald; • de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.	Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23–2022 en 45–2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252–2022, M170–2022 en M42–2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6–9–2023: de interimcommissie van 15–05–2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. De planning is dat de afhandeling van deze motie in GS van 12 sept aan de orde komt. 05–06–2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02–01–2023 Zie stavaza motie M170/2022. In de daar
--	--	--	--	---	---

					bedoelde brief wordt ook nader ingegaan op het punt uit deze motie inzake de DRI en een Kooksfabriek en een Hoogoven. 18-10-2022 De voortgang op deze motie zal voortaan gezamenlijk/in samenhang met die op motie 170 worden gecommuniceerd. 15-08-2022 GS hebben op 30 maart 2022 per brief op de motie gereageerd (kenmerk 1796357/1796358). Als er nieuwe ontwikkelingen zijn worden PS daar opnieuw over geïnformeerd. 16-03-2022 GS werken aan een brief in reactie op de motie.
--	--	--	--	--	--

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Onderwerp	Behandeld in	d.d.	Pfh	Inhoud	Stand van zaken
Vervolgonderzoek Small Modular Reactors (SMR's)	Leefomgeving	19-02-2026	Gielen, A.	Binnen het IPO wordt nu besproken of en hoe vervolgonderzoek plaatsvindt. Er zijn nog geen concrete plannen of tijdslijnen. Zodra er meer duidelijkheid is, of een vervolgonderzoek wordt gestart, zal zij PS daarover informeren. De heer De Wit (VVD) vraagt om vóór de zomer een update over de stand van zaken rond de samenwerkingsagenda in IPO-verband. Gedeputeerde Gielen zegt toe dat zij vóór de zomer, via een mededeling over IPO, terugkomt op de voortgang van de werkgroep.	
Ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers meenemen in het uitvoeringsprogramma Sportief Noord-Holland	Leefomgeving	16-02-2026	Olthof, J.	Interruptie van de heer Heijnen (CDA), hij geeft aan dat hij de woorden van de gedeputeerde over ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers waardeert, maar constateert dat dit in de notitie niet expliciet terugkomt bij de oplossingsrichtingen. Het staat wel in de probleemanalyse, maar niet concreet bij de maatregelen. Gedeputeerde Olthof antwoordt dat kennisdeling breder moet worden opgevat en dat ondersteuning	

				van verenigingen en vrijwilligers nadrukkelijk wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma. Daarin zullen de genoemde knelpunten terugkomen. Hij zegt toe dat hij daar opnieuw naar zal kijken.	
Terugkoppeling BAC Cultuur over verdeling van cultuurgelden en de toegankelijkheid van cultuur in landelijke gebieden	Leefomgeving	16-02-2026	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof geeft aan dat in IPO-verband, binnen de bestuurlijke adviescommissie Cultuur, wordt gesproken over de verdeling van cultuurgelden en de toegankelijkheid van cultuur in landelijke gebieden. Hij schetst dat Noord-Holland daarin een dubbele positie heeft: enerzijds Amsterdam met nationale culturele instellingen van betekenis voor heel Nederland, anderzijds landelijke regio's waar de behoefte aan betere bereikbaarheid en spreiding van cultuur groeit. Die spanning speelt ook in andere provincies. De discussie is nog niet afgerond en gedeputeerde Olthof zegt toe de Staten te informeren zodra er meer duidelijkheid of richting is.	
Technische briefing juridisch	Leefomgeving	24-11-2025	Olthof, J.	Statenlid Laport (GL) vraagt bij het planningsoverzicht om uitleg over het juridisch handelingsperspectief voor	Update 20-02-2026: In de eerste helft van 2025 is aangekondigd dat wij met u, op basis

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

handelingsperspectief				gewasbeschermingsmiddelen en of de stukken van Natuur & Milieu en Urgenda in de oordeelsvormende fase kunnen worden meegenomen. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat dit onderwerp terugkomt binnen het beleid Gezonde Leefomgeving en dat hierover een oordeelsvormend gesprek zal plaatsvinden, waarbij ook de genoemde stukken worden betrokken. De gedeputeerde zal met de griffie bespreken of hiervoor eventueel een technische briefing kan worden georganiseerd.	van een integraal beeld van de provinciale handelingsperspectieven en de daarbij behorende afwegingen, aan het einde van dat jaar in gesprek zouden gaan over dit onderwerp. De aanhoudende actualiteiten en onzekerheden in het speelveld maken het momenteel niet mogelijk om een volledig en afgerond integraal beeld voor te leggen. Op 11 februari 2026 heeft u een brief ontvangen, kenmerk GLK150126SB1, waarin GS PS informeren over het dossier.
Gemeenten wijzen op Europees Sociaal Klimaatfonds	PS	03-11-2025	Gielen, A.	Gedeputeerde GIELEN: Ik had nog één vraag van Volt over motie M115, het Europees Sociaal Klimaatfonds, en of daar nog wat meer reflectie over kan komen over het mogelijk nemen van een actieve rol. Nou, dat zouden we zeker kunnen doen. Zoals ik net eigenlijk ook al aangaf, zijn we ook al een aantal werkgroepen actief rondom lobby activiteiten richting Europa, maar ook onder andere richting het HNP, in het IPO en de VNG. Uw specifieke vraag was: kunt u nou	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				ook gemeenten erop wijzen dat dit fonds bestaat en wat ze daarmee kunnen doen. Nou, dat kunnen wij best wel doen. Dat zullen we dan doen via het Servicepunt Duurzame Energie, want daarin liggen die contacten op dit punt toch al met de gemeenten.	
Effect op Kooks 1 Tata Steel in maatwerkafspraken (JLol)	Leefomgeving	13– 10– 2025	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof geeft de heer Kes aan dat hij zal terugkomen op de vraag die eerder door mevrouw Alberts (SP) in de PS-vergadering is gesteld: Ik wil eigenlijk gebruik maken van de gelegenheid dat we nu de inhoud van de Letter of Intent, althans, de berichtgeving daarover, zien. Daar wordt gesproken over bepaalde maatregelen die eigenlijk Kooks 2 betreffen. Ik zou van de gedeputeerden willen horen wat het effect daarvan is op Kooks 1, of u daar inzicht in heeft. Als dat niet zo is, mag dat ook eventueel nog schriftelijk naderhand. Maar er wordt nu heel erg op Kooks 2 gefocust in het verhaal, wat ons betreft.	Update 20-02-2026: Voor Kooksfabriek 1 zijn geen maatregelen of wijzigingen opgenomen in de maatwerkafspraken. Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Discussienota GL, PvdA, D66 en ChristenUnie over provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)	Leefomgeving	15-09-2025	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken zegt dat in algemene zin de commissie niet alles tot in detail nu hoeft vast te leggen, maar dat zij de opmerkingen en voorstellen serieus neemt. Zij herinnert aan de toezegging om met een procesvoorstel te komen en bereidt nu een voortgangsrapportage voor die in het tweede kwartaal van 2026 naar PS gaat, met daarin concrete maatregelen. Het doel is om met PS het gesprek te voeren over bijsturing en versnelling in alle transitiepaden. De opmerking dat het moet gaan om maatregelen met significante opbrengst en binnen de eigen provinciale bevoegdheden, wordt verwerkt in de menukaart. Gedeputeerde vindt het verstandig dat de commissie een voorzet van het college krijgt over waar bijsturing mogelijk is. De gedeputeerde zegt toe dat zij hierover gesprekken met collega-gedeputeerden zal voeren, waarna dit in Q2 in de voortgangsrapportage wordt verwerkt. De heer Klein (ChristenUnie) noemt het spannend hoe de discussie met de kaderbrief	Update 03-02-2026: Wordt afgedaan met de voortgangsrapportage pKEV en kaderbrief.
---	--------------	------------	------------	--	--

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				samenhangt en vraagt of de toezegging geldt dat begin Q2 een plan beschikbaar is. Gedeputeerde Kocken antwoordt dat dit in de kaderbrief zal landen, met een plan voor bijsturing. Over de haalbaarheid van het bod van de RES'en zegt zij dat gemeenten hier in november over beslissen en dat GS werkt aan de regieroute. Zij kan nu nog niet concreet antwoorden, maar neemt de gedane suggesties mee.	
Randstedelijke Rekenkamer rapport Een vol stroomnet	Leefomgeving	15-09-2025	Kocken, R.	GS onderschrijft de aanbevelingen en wil deze uitvoeren. De commissie krijgt in de zomer van 2026 een update over de implementatie.	
Zienswijze begroting OD Noord-Holland Noord	PS	30-06-2025	Beemsterboer, J.	Dan neem ik meteen maar even die 690.000 euro in de VTH-reserve mee. Ja, natuurlijk zullen we daar netjes verslag over doen hoe dat geld besteed wordt. Dus dat kan ik u toezeggen.	Update 04-02-2026: Hoe de ODNHN de middelen voor de uitvoering van de provinciale taken over 2025 heeft besteed wordt verantwoord in de jaarrekening 2025. Naar verwachting wordt deze voor de vergadering van Provinciale Staten op 29 juni 2026 inclusief de voordracht voor de zienswijze op de begroting 2027 van de ODNHN geagendeerd.

Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen / handreiking	Leefomgeving	26- 06- 2025	Olthof, J.	De heer Heijnen ziet dat de gedeputeerde ook bereid is om een handreiking te schrijven. Daarom besluit hij op dit moment geen motie in te dienen. Wel vraagt hij om de Staten eind dit jaar of begin volgend jaar te informeren over de inhoud van die handreiking. Gedeputeerde Olthof zegt toe de besproken handreiking op te pakken. Hij wil hierin geen normenkader opnemen, maar wel onderwerpen benoemen die volgens hem relevant zijn bij het bespreken van voorzieningen. Denk daarbij aan vragen zoals: is er behoefte aan een zwembad, op welke schaal en welk type zwembad past bij de regio? Zo wil hij richting geven aan het gesprek zonder rigide normen op te leggen. Daarbij biedt hij aan om de fracties hierbij te betrekken. Gedeputeerde Olthof verwijst ook naar het cultuurinitiatief van D66, een dossier wat raakt aan het voorzieningenniveau. Hij benadrukt dat dit geen opgave is van het	Update 20-02-2026: In 2e Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen gaan we hierop in. Update 07-08-2025: Op 13 november 2025 vindt het kennis- en netwerkevent Voorzieningen plaats: De kunst van het ontmoeten in beweging. Genodigden hiervoor zijn wethouders en ambtenaren die betrokken zijn bij sport, cultuur en kernenbeleid (dorpswerk), statenleden en betrokken partners cultuur/sport/dorpswerk. Potentiële onderdelen van een handreiking worden onderdeel van het programma. Zo kunnen wij en de potentiële gebruikers verkennen wat in lijn is met hun behoefte aan handvatten voor voorzieningen en wat de gebruikswaarde is van deze onderdelen. Nieuwe informatie over de handreiking zelf is nog niet beschikbaar.
---	--------------	--------------------	---------------	--	---

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				college alleen, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de hele Staten. Op verzoek van de voorzitter bevestigt gedeputeerde Olthof dat hij rond de jaarwisseling een terugkoppeling geeft over de handreiking.	
Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen / pilot	Leefomgeving	26-06-2025	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof zegt concreet toe dat de provincie samen met Dorpswerk aan de slag gaat met een pilot in Medemblik, gericht op de dorpshuizen. Daarnaast wil hij kijken of de provincie een rol kan spelen in de regio Hilversum-Wijdmeren, een fusiegemeente waar behoefte is aan ondersteuning rond de inrichting van voorzieningen.	Update 20-02-2026: In 2e Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen worden PS hierover geïnformeerd. Update 21-08-2025: De contacten met Medemblik zijn gelegd door Dorpswerk-NH. Invulling van de pilot is onderwerp van overleg. De mogelijkheden via het fusieproces Wijdmeren-Hilversum worden nu verkend.
Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale bedrijven 28 mei 2025 /	Leefomgeving	26-06-2025	Olthof, J.	Op de vraag van de Partij voor de Dieren over een nieuw overzicht van ongewone voorvallen, meldt gedeputeerde Olthof dat dergelijke overzichten jaarlijks worden gepubliceerd. Daarnaast is op de website van	Update 20-02-2026: Zie U&H brief bij commissie Leefomgeving 13 oktober 2025. Hiermee kan deze toezegging als

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

jaaroverzicht ongewone voorvallen				de Omgevingsdienst een actueel overzicht te vinden. De gedeputeerde verwacht dat het volgende jaarrapport over ongewone voorvallen in de tweede helft van het jaar zal verschijnen. Hij zegt toe bij de commissie terug te komen met een precieze planning.	afgedaan worden beschouwd. Update 21-08-2025: GS streven ernaar een overzicht met ongewone voorvallen bij de volgende U&H brief als bijlage toe te voegen (B-agenda commissie Leefomgeving 13 oktober 2025).
Herijking van de RES / kleine windmolens	Leefomgeving	19-06-2025	Kocken, R.	De gedeputeerde zegt toe dat zij in Q3 op het Groningse onderzoek naar kleine windmolens terug zal komen.	Update 03-02-2026: Het rapport is vanuit Groningen vertraagd. Zou eind januari 2026 opgeleverd worden, maar is teruggetrokken. Nieuwe datum nog niet bekend.
Herijking van de RES / kernenergie	Leefomgeving	19-06-2025	Kocken, R.	Met betrekking tot kernenergie zegt de gedeputeerde dat zij van de commissie de opdracht heeft gekregen om de voor- en nadelen van kernenergie in beeld te brengen en dat wordt ook gedaan, samen met alle andere provincies. Deze zomer komt daarover een rapport dat hier zal worden besproken. Daarnaast zijn er twee gemeentes in Noord-Holland die op dit gebied zelf ambities hebben, namelijk Den Helder en	Update 03-03-2026: Het onderzoeksrapport is op 19 februari jl. (via een C- naar B agenderingsverzoek van VVD) in de commissie Leefomgeving besproken. Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd. Update 03-02-2026:

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				Opmeer. De provincie houdt hier wel de vinger aan de pols.	Het onderzoek is afgerond en wordt binnenkort naar PS gestuurd.
Herijking van de RES / behalen doelstelling	Leefomgeving	19-06-2025	Kocken, R.	GroenLinks vroeg op welk moment je kunt vaststellen of je de doelstelling al dan niet gaat halen. Gedeputeerde Kocken komt hier na de zomer op terug. D66 had gevraagd of er meer actie nodig is. Gedeputeerde Kocken zegt dat het best ingewikkeld is om tot goede afspraken te komen. Zij komt hier na de zomer graag op terug.	
Jaarstukken 2024	Leefomgeving	19-06-2025	Beemsterboer, J.	Statenlid Laport (GL) had nog gevraagd naar een overzicht van de juridische zaken rondom Tata Steel. Is dat niet een van de factoren waardoor de bijdrage van de provincie steeds verder oploopt? Gedeputeerde Beemsterboer kan zo'n overzicht toezeggen.	Update 20-02-2026: In iedere Uitvoering & Handhaving (U&H) brief is een dergelijk overzicht van juridische zaken opgenomen. Binnenkort deelt de OD een staafdiagram met een overzicht van de juridische zaken rondom Tata Steel.
Openbaarmaking aanzeggingsbesluit Kooksgasfabriek 2	Leefomgeving	19-05-2025	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof weet niet of er voorbeelden zijn van kooksfabrieken waar helemaal geen ongere kooks voorkomen en hij zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden.	Update 20-02-2026: Zie Uitvoering & Handhaving (U&H) brief bij commissievergadering Leefomgeving 26 juni 2025.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

					Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd.
Openbaarmaking aanzeggingsbesluit Kookgasfabriek 2	Leefomgeving	19- 05- 2025	Olthof, J.	Aan motie 107-2024 wordt gewerkt en de gedeputeerde stelt voor om bij het eerstvolgende UNH-brief een update geven over deze motie.	Update 20-02-2026: Zie Uitvoering & Handhaving (U&H) brief bij commissievergadering Leefomgeving 26 juni 2025. Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd.
Uitvoeringsprogram ma Cultuur – Verbreden & Verbinden 2025– 2028	Leefomgeving	19- 05- 2025	Olthof, J.	Over motie M122-2024 stelt gedeputeerde Olthof dat de provincie geen lid kan worden van het wereldwijde netwerk van seniorvriendelijke gemeenten, maar dat enkele gemeenten wel lid willen worden. Mevrouw Van der Helm (50PLUS) betwist dit en wijst erop dat de provincie Brabant wel lid is. Gedeputeerde Olthof antwoordt dat slechts vier gemeenten zijn aangesloten en dat hij voldaan heeft aan het dictum van de motie. GS zal hier bij de volgende bespreking van de voorzieningen aandacht aan besteden.	Update 20-02-2026: Bij de bespreking van het Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen in de commissie Leefomgeving op 26 juni 2025 is een en ander door de leden verder niet meer besproken, en daarmee beschouwd als afgedaan.
Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)	Leefomgeving	19- 05- 2025	Beemst erboer, J.	In reactie op de vraag van de ChristenUnie geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat de agenda duurzame circulaire economie op dit	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				moment nog niet is verwerkt in het beleid en aanvullend daarop nog zal worden meegenomen. Gedeputeerde Beemsterboer zegt toe met een overzicht te komen van cijfers over de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw. De evaluatie van de voedselvisie is in voorbereiding en wordt in september verwacht.	
Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)	Leefomgeving	19-05-2025	Kocken, R.	Na de zomer volgt een brief met de inventarisatie van koolstofverwijdering en een reflectie op de provinciale rol daarin. Deze sluit aan bij de routekaart koolstofverwijdering van het Rijk, zodra die beschikbaar is	Update 03-02-2026: Afdoening volgt in de voortgangsrapportage klimaat welke eind maart in GS wordt behandeld.
Toezegging in PS 16-12-2024 over energiebesparingsplicht	Leefomgeving	24-03-2025	Kocken, R.	De heer Van der Heijden (D66) vraagt naar de status van de toezegging die op 16 december jl. is gedaan in de Provinciale Statenvergadering over het extra budget ter ondersteuning van de handhaving van de energiebesparingsplicht. De voorzitter zegt toe dat hierop schriftelijk wordt teruggekomen met een antwoord door de gedeputeerde.	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen bij de behandeling van de Kaderbrief.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Onderzoek TNO Klimaatrechtvaardigheid	Leefomgeving	13-02-2025	Kocken, R.	Over de vraag van de ChristenUnie naar de indicatoren per transitiepad geeft gedeputeerde Olthof aan dat in Q2 2025 de provincie terugkomt met een provinciaal klimaat- en energieverhaal, waarin per transitiepad wordt bekeken welke indicatoren van toepassing zijn. Dit zal besproken worden met Provinciale Staten en met andere bestuurslagen. In Q3 2025 zal een dashboard worden gepresenteerd om inzicht te bieden in de voortgang.	Update 03-02-2026: In de pKEV is rekening gehouden met rechtvaardigheid. Echter nog niet in de mogelijke maatregelen. Dit zal voor de pKEV 2027 beter in kaart worden gebracht. De aanbeveling om indicatoren op te stellen wordt meegenomen in het dashboard klimaat & energie. Dit wordt via een brief aan PS in Q3 gedeeld.
Informatievoorziening U&H provinciale bedrijven 22 januari 2025	Leefomgeving	13-02-2025	Olthof, J.	Wat betreft de metingen bij ICL geeft gedeputeerde Olthof aan dat er nog vervolgmetingen gepland staan. De resultaten van de metingen uit oktober worden in principe over twee weken openbaar gemaakt. Tot die tijd heeft ICL nog de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, wat de publicatie eventueel kan beïnvloeden. Over de beschikbaarheid van andere data geeft gedeputeerde Olthof aan dat hij dit op	Update 20-02-2026: Zie Uitvoering & Handhaving (U&H)-brief van januari 2026 en de eerdere U&H brieven. Daarnaast is afgesproken dat metingen voortaan, zodra de rapportages beoordeeld zijn door de OD NZKG en deze gedeeld zijn met ICL, gepubliceerd worden op de site van de OD NZKG. Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd.

				dit moment niet zeker weet. Hij zal dit schriftelijk laten beantwoorden.	Update 18-04-2025: Aan ICL is medegedeeld dat OD NZKG van plan is het emissiemeetrapport van 3 oktober jl. op haar website te publiceren. Omdat ICL belanghebbende is, is ICL in de gelegenheid gesteld haar zienswijze hierop te geven. ICL heeft zienswijze ingediend op het moment van openbaar maken van het emissiemeetrapport omdat het onderdeel uitmaakt van het lopende bezwaar op de LOD. De OD NZKG stelt de openbaarmaking van de rapportage uit tot na de behandeling van bezwaar. Door de HAC is de zittingsdatum van 8 mei a.s. verdaagd tot nader order. ICL heeft meer tijd nodig om de stukken te beoordelen. Op 1 april 2025 zijn definitieve meetresultaten van de emissiemetingen – die OD NZKG heeft uitgevoerd november 2024 en in januari 2025 – bekend geworden. De rapportages daarvan worden op dit moment door OD NZKG beoordeeld.
--	--	--	--	---	--

					M.b.t. het emissiemeetrapport van oktober 2024 is een voornemen tot invordering aan ICL gestuurd (€125.000,-) i.v.m. een zoutzuur emissie overschrijding. ICL kan hierop zienswijze indienen. Er wordt volop gewerkt aan de ambtshalve wijziging van de vergunning (actualisatie) en de verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2025 het concept daarvan kan worden overlegd aan ICL en aan de bewoners rondom het bedrijf. Hiervoor zal door OD NZKG een bewonersbijeenkomst worden georganiseerd.
Rondvraag inzake agendapunt 12.c, bestrijdingsmiddelen , ingediend door Partij voor de Dieren.	Leefomgeving	13-02-2025	Olthof, J.	Mevrouw Egbers (PvdD) benadrukt dat het belangrijk is dat bestrijdingsmiddelen niet worden vergeten in de beleidsontwikkeling en vraagt of dit expliciet wordt meegenomen. Gedeputeerde Olthof geeft daarop een volmondige toezegging. Hij wijst erop dat de Staten een motie hierover hebben aangenomen en dat deze zal worden uitgevoerd. In het beleid Gezonde	Update 20-02-2026: Motie 105-2024 Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen. In de brief van GS aan PS over het Beleidskader Gezonde Leefomgeving zit het voorstel, en verwijzing naar de voordracht, om deze motie af te doen. Hiermee kan deze toezegging als

				Leefomgeving zal de provincie terugkomen op haar rol ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen.	afgedaan worden beschouwd. Update 29-04-2025: Gewasbeschermingsmiddelen worden meegenomen in de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving. Effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn breder dan alleen gezonde leefomgeving. Vanuit deze breedte onderzoeken wij momenteel welke juridische opties we als provincie hebben binnen de huidige wet- en regelgeving. Hierbij werken we nauw samen met andere provincies. Na het zomerreces bespreken we de juridische mogelijkheden met Provinciale Staten. Update 07-03-2025: De motie krijgt uitvoering in de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.
Onderzoek publiek warmtebedrijf en	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	De heer Karar (PvdA) vraagt of in het vervolgonderzoek een vergelijking meegenomen kan worden tussen een	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.

mogelijke rolneming provincie				individualistische aanpak door gemeenten en een aanpak waarin de provincie een grotere rol vervult. Dit hoeft niet alleen te gaan over de rol als aandeelhouder (rol vijf), maar ook over de financiële aspecten en het beperken van de onrendabele top (rol vier). Gedeputeerde Kocken bevestigt dat het financieel participeren als aandeelhouder verder wordt uitgezocht en dat dit vergelijk zal worden meegenomen in het vervolgonderzoek.	
Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken reageert op de suggestie van BBB om de rapporten over warmtenetten minder omvangrijk te maken. Ze geeft aan de wens mee te nemen, maar benadrukt dat het onderwerp complexe en belangrijke beslissingen betreft. Daarom acht zij een gedegen en uitgebreide onderbouwing noodzakelijk om tot goede besluiten te komen. Wel belooft zij dat er een korte en krachtige samenvatting zal worden toegevoegd, zodat de kern van het rapport toegankelijk blijft. De omvang van het uiteindelijke rapport zal nog worden bepaald.	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	De gedeputeerde geeft vervolgens aan dat de rechtsvorm van een mogelijke warmte-entiteit deel uitmaakt van het onderzoek en later opnieuw in de Staten besproken zal worden op basis van de resultaten.	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.
Herijking van de RES, Milieueffectrapport Wind op land 2024	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	Ten slotte beantwoordt de gedeputeerde een eerdere vraag van de PVV over Bisfenol A (BPA). Ze meldt dat volgens onderzoek van de provincie Flevoland nauwelijks BPA vrijkomt bij windturbines. Het RIVM voert momenteel aanvullend onderzoek uit, en de provincie volgt dit nauwlettend. Ze voegt toe dat de hoeveelheid BPA die vrijkomt bij windturbines lager is dan wat men in een gemiddelde broodtrommel aantreft. De gedeputeerde zegt toe de bron van deze informatie te delen met de commissie.	
Laatste begrotingswijziging 2024	PS	16-12-2024	Kocken, R.	Dhr. Kanik (D66 verzoekt gedeputeerde: -In 2025 voor de behandeling van de kaderbrief met een voorstel te komen voor een structurele dekking na 2025 voor de handhaving door de omgevingsdiensten op de energiebesparingsplicht van bedrijven. Daarbij rekening te houden met de	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen bij de behandeling van de kaderbrief.

				aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie 'uitvoering energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025'. Gedeputeerde KOCKEN: Ik neem uw suggestie wel mee en ik zal er in ieder geval vanuit mijn eigen Portefeuille zeker op aandringen dat we hier ook naar kijken.	
Concept Energievisie 2.0	Leefomgeving	09-12-2024	Kocken, R.	Mevrouw Vonck (PvdD) wijst erop dat juist de opschaling van decentrale, kleinschalige opwek, zoals door Liander benoemd, grote impact kan hebben op het netwerk. Ze pleit ervoor om in toekomstige energievisies meer aandacht te besteden aan deze ontwikkeling. Gedeputeerde Kocken vraagt verduidelijking of het vooral om bewonersinitiatieven gaat, of om het principe dat opwek en verbruik zoveel mogelijk lokaal moeten worden gekoppeld. Mevrouw Vonck (PvdD) ziet deze zaken als een samenhangende kwestie en stelt dat een koppeling tussen kleinschalige decentrale opwek en bewonerscollectieven een win-winsituatie kan opleveren.	Update 12-03-2025: Dit zal in de discussie rondom de Energievisie 3.0 (2027) terugkomen.

				Gedeputeerde Kocken belooft de suggestie mee te nemen, maar geeft aan nog niet te kunnen zeggen in welke vorm dit zal worden uitgewerkt. Ze sluit af met de belofte om het onderwerp op de agenda te houden voor verdere overweging.	
Rondvraag VVD Normering uitstoot stof, geur en lawaai op basis van werkbezoek NRW (Noordrijn-Westfalen)	Leefomgeving	02-12-2024	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof geeft aan dat aanvullende normeringen, zoals die in Noordrijn-Westfalen, mogelijk interessant zijn, maar dat het lastig wordt als Noord-Holland zelfstandig normen opstelt die juridisch niet afdwingbaar zijn binnen de huidige wetgeving. Hij wil onderzoeken wat de Duitse normen kunnen betekenen binnen de Nederlandse context, inclusief hoe die praktisch toepasbaar zijn en wat de juridische mogelijkheden zijn. Daarnaast belooft gedeputeerde Olthof om dit onderwerp op nationaal niveau aan de orde te stellen. Hij wil samen met andere partijen verkennen of er aspecten van de Duitse aanpak zijn die in Nederland gebruikt kunnen worden, met specifieke aandacht voor de toepassing in Noord-Holland. De	Update 20-02-2026: Er is een extern bureau ingehuurd om een verkenning te doen naar de mogelijkheden en beperkingen van Duitse normen, zoals in Noordrijn-Westfalen, voor depositie van grofstof. Update 18-04-2025: Op 15 april 2025 is het laatste depositieonderzoek (najaar 2024) met Provinciale Staten gedeeld. In de begeleidende brief (2394477/2394480) geven wij een update hoe we normen en bijbehorende handelingsperspectief voor depositie van grofstof verkennen. Update 07-03-2025: Geen update

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

				gedeputeerde vraagt daarbij wel om realistische verwachtingen, omdat het proces tijd vergt en afhankelijk is van bredere regelgeving en samenwerking. Gedeputeerde Olthof erkent het belang van een level playing field op Europees niveau en ondersteunt het idee om dit onderwerp breder te trekken naar nationale en Europese schaal. Hij stelt voor om de normen te bespreken in bredere samenwerkingsverbanden, zoals de Expertgroep Gezonde Leefomgeving, om te verkennen hoe deze richtlijnen een rol kunnen spelen in het Nederlandse en Europese beleid. Gedeputeerde Olthof belooft de Staten op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.	Update 24-01-2025: Geen update
Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale bedrijven 14 november 2024 (U&H brief)	Leefomgeving	02-12-2024	Olthof, J.	De heer Dijkse (SP) vraagt of Provinciale Staten op de hoogte worden gehouden van het onderzoek naar de onafhankelijke meetdiensten bij de omgevingsdiensten. Gedeputeerde Olthof bevestigt dat wanneer er meer duidelijkheid is over de vormgeving	Update 20-02-2026: De regionale meetdienst is 01-01-2026 van start gegaan. Het is nu belangrijk om vliegreuen te maken, dat is nodig voor een accreditatie. U wordt verder geïnformeerd via de stand van zaken

				van een eventuele onafhankelijke meetdienst, Provinciale Staten hierover geïnformeerd zullen worden.	M107-2024 Robuust meten en monitoren door omgevingsdienst. Hiermee kan deze toezegging als afgedaan worden beschouwd. Update 18-04-2025: Het rapport van de verkenning om te komen tot meer landelijke meetdiensten is af als eindconcept. De OD NZKG wacht nu nog op het commentaar van 1 deelnemer, alvorens zij een definitief exemplaar kunnen sturen. Update 07-03-2025: Geen update Update 24-01-2025: Geen update op dit moment.
Noord-Hollandse Klimaataanpak	PS	30- 09- 2024	Kocken, R.	Dan volgens mij meneer Teeuwen. Hij vroeg of er over aardwarmte een update kan komen in de commissie Leefomgeving. Dat lijkt me prima. Dat doen we graag.	27-05-2025: Geen update.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16 maart 2026

Kaderbrief 2025	PS	08-07-2024	Olthof, J.	Motie 56 van JA21, D66 en de SP over een actieve houding ten aanzien van de Tweede Kamermotie onafhankelijk meten Tata Steel: Gedeputeerde Olthof: Ja, ik maak een afspraak met de staatssecretaris en met de minister; ja, ik ga vragen wat hij met deze motie gaat doen; ja, ik ben bereid om de informatie en alles wat hij nodig heeft om advies te krijgen over deze motie ook beschikbaar te stellen. Dus in die zin, om nu vooraf al die informatie op te zoeken en wat er allemaal nodig is, dat doe ik dan even niet. Maar ik ga wel dat gesprek aan.	Update 20-02-2026: Geen update. Update 07-08-2025: Geen update. Update 18-04-2025: Geen update. Update 07-03-2025: Geen update. Update 24-01-2025: Geen update op onderstaande (ligt nog bij het ministerie van IenW). Update 22-11-2024: Geen update op onderstaande. Update sept. 2024: In de brief "Voortgangsbrieven Actieagenda OVV Industrie en Omwonenden" van 5 september 2024 gaat de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in op de
-----------------	----	------------	------------	---	--

					motie Teunissen. De brief is hier te vinden: pdf (overheid.nl). Aangegeven wordt dat als onderdeel van de Actieagenda Industrie en omwonenden een onderzoek wordt uitgevoerd wat in kaart brengt wat nodig is om onafhankelijke emissiemetingen de standaard te maken binnen het VTH-stelsel, welke verbeteringen er mogelijk zijn ten aanzien van het meten en controleren van schadelijke emissies bij bedrijven die de gezondheid van omwonenden nadelig kunnen beïnvloeden en wat hiervan de voor- en nadelen zijn.
--	--	--	--	--	--

Financiële keuzen op hoofdlijnen

Q1 2026:	- Februari: Oordeelsvorming: Startnotitie toekomstbestendige financiële kaders (Rekeningencie.) - Maart: besluitvorming: Startnotitie toekomstbestendige financiële kaders
Q2 2026:	
Q3 2026:	
Q4 2026:	

PLG

Q1 2026:	- Februari: Besluitvorming PLG
Q2 2026	
Q3 2026	
Q4 2026	

Regie op de Ruimte

Q1 2026:	- Februari: Beeldvorming: Sessie over keuzerichting - Oordeelsvorming: Bespreken keuzerichting aanbieding plan MER
Q2 2026:	- Vrijgeven ontwerp omgevingsvisie voor ter inzagelegging
Q3 2026:	- Oordeelsvorming: Verwerking zienswijzen in omgevingsvisie opstellen Nota van beantwoording
Q4 2026:	- Besluitvorming: Bespreken omgevingsvisie en vaststellen omgevingsvisie

Gezonde Leefomgeving

Q1 2026:	- 16 februari?: Beeldvorming gewasbeschermingsmiddelen - 19 februari: Beeldvorming technische briefing Beleidskader Gezonde Leefomgeving - 2 maart: Besluitvorming Gezamenlijk onderzoek RRK en gemeentelijke Rekenkamers naar OD IJmond i.c.m. agenderingsverzoek VVD-BBB-GL: Rapport Onno Hoes Bestuurlijke verkenning samenwerking/samenvoeging Omgevingsdiensten - 30 maart: Besluitvorming Beleidskader Gezonde Leefomgeving
Q2 2026:	- VERVALT? ZIE Q1 Oordeelsvorming: Reactie GS op rapport Bestuurlijke verkenning Onno Hoes samenwerking/samenvoeging Omgevingsdiensten Noord-Holland
Q3 2026:	- Vaststellen Beleidsprogramma door GS (Q3/Q4)
Q4 2026:	- Vaststellen Beleidsprogramma door GS (Q3/Q4)

Planning & Controlcyclus

Q1 2026:	1^e Begrotingswijziging - Aanlevering: 15 januari - Besluitvorming: 2 maart
Q2 2026:	Kaderbief 2027 - Aanlevering: 7 mei - Besluitvorming: 29 juni Jaarstukken 2025 - Aanlevering: 13 mei - Besluitvorming: 29 juni
Q3 2026:	2^e Begrotingswijziging - Aanlevering: 20 augustus - Besluitvorming: 5 oktober Begroting 2027 - Aanlevering: 27 augustus - Besluitvorming: 9 november
Q4 2026:	3^e Begrotingswijziging - Aanlevering: 12 november - Besluitvorming: 14 december

Klimaat/Energietransitie

Q1 2026:	- 19 februari: Oordeelsvorming Onderzoeksrapport Small Modular Reactors in Nederland - 16 maart: Beeldvorming Technische briefing Oprichting regionaal warmtebedrijf - 16 maart: Oordeelsvorming Waterstof uitvoeringsstrategie - 16 maart: Oordeelsvorming Versnellen bouw E-infra - 16 maart: Oordeelsvorming Batterijenbeleid
Q2 2026:	- 18 mei of 15 juni: Oordeelsvorming Voortgangsrapportage Klimaatdoelen - 18 mei of 15 juni: Oordeelsvorming Actief grondbeleid voor E-infra - 1 juni: Besluitvorming Oprichting publiek warmtebedrijf - 29 juni: Besluitvorming Kaderbrief 2027
Q3 2026:	
Q4 2026:	- 9 november: Besluitvorming Klimaatbegroting (bijlage bij Begroting 2027)
2027:	- Oordeelsvorming: Actualisatie provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (pMIEK)

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+19-02	16+19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Algemeen													
Eerste Begrotingswijziging												allen	16 feb. 2026 in cie., 2 mrt. in PS
												allen	15 feb. 2027 in cie., 8 mrt. In PS
Jaarstukken (Kaderbrief alleen in commissie Bestuur)												allen	15 juni 2026 in cie., 29 juni in PS
Tweede begrotingswijziging												allen	21 sept. 2026 in cie., 5 okt. in PS
Begroting												allen	26 okt. 2026 in cie., 9 nov. in PS
Laatste begrotingswijziging												allen	30 nov. 2026 in cie., 14 dec. in PS
Portefeuille Klimaat en Energie													
NH Klimaataanpak – def.												Gielen	30-09-2024 vaststelling PS (1xp.4 jaar) 18-05-2026 Voortgangsrapportage – B-agenda Deze rapportage bestaat uit een korte stand van zaken per transitiepad met aanvullende maatregelen vanuit GS. De kansrijke maatregelen kunnen worden meegenomen in de Kaderbrief 2027 en uiteindelijk de begroting met daarbij de klimaatbijlage.
Klimaatbegroting (v/h Prognose CO2- reductie). De Klimaatbegroting wordt gelijktijdig met de begroting aangeboden												Gielen	Zie klimaatbijlage bij begroting (A-ag.13-10-2025, PS 03-11-2025) 26-10-2026 in cie, 9 nov. in PS
Jaarlijkse update Dashboard Klimaat & Energie 2025												Gielen	24-11-2025 - C-agenda
TNO-onderzoek evaluatie van												Gielen	02-12-2024 brief Klimaatrechtvaardigheid - C-agenda 20-01-2025 technische briefing TNO-onderzoek

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+ 19-02	16+ 19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

klimaatrechtvaardigheid in provinciaal beleid													13-02-2025 TNO onderzoek B-agenda 2026 dashboard t.b.v. inzicht in voortgang - C-agenda
Startnotitie van de actualisatie pMIEK												Gielen	24-11-2025 B-agenda: de commissie heeft input meegegeven
Uitvoeringsprogramma pMIEK 2.0													Volgende actualisatie pMIEK zal vanaf januari 2026 starten met een startnotitie. De actualisatie zal afgerond zijn in feb. 2027.
Provinciale Klimaat en Energieverkenning (pKEV)												Gielen	14-04-2025 Technische briefing 19-05-2025 B-agenda 15-09-2025 Discussienota GL, PvdA, D66, CU 18-05-2026 De nieuwe pKEV prognoses op basis van de landelijke KEV. Met aanvullende maatregelen vanuit GS (B-agenda)
Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Netcongestie												Gielen	10-09-2025 toelichting door Randstedelijke Rekenkamer 15-09-2025 voordracht in cie., 29-09 in PS Zomer 2026 update implementatie aanbevelingen RRK
Resultaat onderzoek governance publiek warmtebedrijf en provinciale rolneming												Gielen	02-12-2024 technische briefing 20-01-2025 B-agenda
Startnotitie onderzoeksvragen verkenning publiek warmtebedrijf													15-09-2025 C-agenda (= vervolg op 'Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie' dat op 20 januari in de commissie is besproken) 18-05-2026 Voordracht in cie., 01-06-2026 in PS

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+19-02	16+19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Oprichting publiek warmtebedrijf													
Vaststellen Waterstofprogramma Noord-Holland (actualisatie Waterstofstrategie 2020)												Gielen	24-03-2025 voordracht in cie., 07-04 in PS Jaarlijks vanaf 2026: update voortgang 19-06-2025 Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten NH 2025-2026 (C-agenda) 16-03-2026 Waterstof Uitvoeringsstrategie (B-agenda)
Noord-Hollandse toelichting bij de halfjaarlijkse NPRS-foto												Gielen	02-12-2024 (C-agenda) 27-02-2025 Technische briefing RES data en cijfers
Afdoeningsvoorstel diverse RES moties												Gielen	19-01-2026 B-agenda
Afdoeningsvoorstel M102-2025 Slimme oplossingen: zet in op versneld leren												Gielen	19-01-2026 B-agenda
Afdoeningsvoorstel moties regieroute												Gielen	19-01-2026 B-agenda
Rapport SMR's/Kernenergie (landelijk onderzoek)												Gielen	C-agenda 16-02-2026 19-02-2026 C- naar B-verzoek VVD
Actief grondbeleid voor E-infra												Gielen	Q2 2026, B-agenda
Versnellen bouw Energie Infrastructuur												Gielen	15-06-2026, C-agenda
Batterijenbeleid												Gielen	18-05-2026, B-agenda

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+19-02	16+19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Portefeuille Gezondheid en Milieu													
Omgevingsdiensten (OD's)													
- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) - Omgevingsdienst (Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) - Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) - Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtsreek (OFGV)												Beemsterboer	19-01-2026 C-agenda Rapport bestuurlijke verkenning Onno Hoes naar samenwerking omgevingsdiensten Noord-Holland; 16-02-2026 agenderingsverzoek VVD, BBB, GL rapport O. Hoes 16-02 in cie., 02-03 in PS Zienswijze PS kadernota 2027 OD NHN 16-03 in cie., 30-03 in PS Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond en Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond 18-05-2026 reactie GS op Rapport Hoes, B-agenda 15-06-2026 in cie, 29-06-2026 in PS jaarstukken alle OD's
Gezamenlijk onderzoek Randstedelijke Rekenkamer (RRK) en gemeentelijke rekenkamers naar OD IJmond												Beemsterboer / Olthof	Wo. 21-01-2026 technische toelichting RRK en gemeentelijke rekenkamers op rapport OD IJmond (met 8 deelnemende IJmond raden en gemeentelijke rekenkamers) 16-02-2026 VD rapport RRK met reactie GS in cie., 02-03 in PS
Viermaandelijke brief Uitvoering & Handhaving (U&H-brief, voorheen VTH-brief)												Olthof	3 x per jaar op B-agenda (gelijk aan P&C cyclus: bij 1 ^e begrotingswijziging, kadernota en begroting)

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+19-02	16+19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Overeenkomsten en uitvoeringsprogramma's 2026 Omgevingsdiensten												Olthof	19-01-2026 C-agenda
Tata Steel													
Voortgangsrapportage programma Tata Steel 2024-2030												Olthof	19-06-2025 C-agenda Q3 2026 C-agenda
-Voortgang project Heracless-Groen Staal Tata Steel -MER en vergunningaanvragen Tata Steel Heracless-Groen Staal												Olthof	16-03-2026 C-agenda 15-09-2025 C-agenda (recente brief n.a.v. publiceren MER met toelichting verdere proces) 19-01-2026 C-ag. toetsingsadvies tussentijdse MER rapportage
Eerste concept monitoring rond Tata Steel												Olthof	Q2 2026 via dashboard waarover PS worden geïnformeerd. (zie brief 2376264/2376267, C-agenda 24 maart 2025)
Brief GS aan PS over Joint Letter of Intent (JLoI) als tussenstap naar de maatwerkafspraken met Tata Steel												Olthof	13-10-2025 C- naar B-verzoek PvdD, Volt en SP
Gezonde Leefomgeving													
Jaarrapportages luchtmeetnetten												Olthof	15-09-2025 voortgang (C-agenda) 13-10-2025 vaststelling (C-agenda) 19-01-2026 Voortgang vervolgacties voortkomend uit de Evaluatie provinciale luchtmeetnetten (C-agenda)

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+19-02	16+19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Jaarverslag eNosenetwerk 2024												Olthof	19-01-2026 C-agenda
6de Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in de IJmond												Olthof	16-02-2026 C-agenda
Voortgang citizen science platform Hollandse Luchten 2025												Olthof	16-02-2026 C-agenda
Decentraal uitvoeringsplan 2026 in het kader van het Schone Lucht Akkoord, MLK Monitoringsronde 2025 en EU-richtlijn luchtkwaliteit												Olthof	16-03-2026 C-agenda
Stortplaats Nauerna												Olthof	16-03-2026 Brief met toelichting op persbericht 18-12-2025 vanuit provinciale belangen (C-agenda)
Beleidsvoorstel Gezonde Leefomgeving: beleidskader												Olthof	16-02-2026 technische briefing 16-03-2026 voordracht in cie., 30-03 in PS
Beleidsvoorstel Gezonde Leefomgeving: programma												Olthof	Q3/Q4 2026 B-agenda (vaststelling door GS)
Onderzoeksrapport Randstedelijke Rekenkamer over Gezonde Leefomgeving												Olthof	Q1/Q2 2027 in cie. en PS
Portefeuille Voorzieningen, Cultuur en Sport													
Beleidskader Nota Sportief Noord-Holland												Olthof	24-03-2025 B-agenda 16-02-2026 in cie, 02-03-2026 in PS

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving

16 maart 2026

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'26					Do.				'27			Behandeling
	19-01	16+ 19-02	16+ 19-03	18-05	15-06	27-08	21-09	26-10	30-11	18-01	15-02	GS	

Afdoeningsvoorstel motie 52-2025 'Steunpunt Cultuur'												Olthof	19-03-2026 B-agenda
Afdoeningsvoorstel motie 53-2025 'Versterk cultureel verenigingsleven in cultuurbeleid'												Olthof	19-03-2026 B-agenda
Onderzoeksrapport Randstedelijke Rekenkamer over Cultuurbeleid												Olthof	Q1/Q2 2027 in cie. en PS
Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen												Olthof	18-05-2026 B-agenda stand van zaken over maatwerk in de regio en kennisontwikkeling

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.W. Voordenhout

CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235143137

voordenhouta@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Omgevingsdienst IJmond

Verzenddatum

05 FEB. 2026

Geachte leden,

Kenmerk

FIN260122wv1

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de voorgenomen wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.
Tevens is bijgevoegd de Kadernota 2027 van de Omgevingsdienst IJmond met de mogelijkheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

5 bijlage(n):

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

- Voordracht
- Voorstel GR wijziging ODIJ
- Was-wordt tabel GR wijziging
- Kadernota 2027 ODIJ
- Bijlage bij Kadernota 2027

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 3 februari 2026

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond en wensen en bedenkingen bij de Kadernota 2027

Kenmerk: FIN260122ww2

Bijlagen: 4

1. Voorstel GR wijziging OD IJmond;
2. Verschillen GR bepalingen;
3. Kadernota 2027 OD IJmond;
4. Rapportage Herijking financiering.

1. Inleiding

Bij voordracht 64-2023 hebben wij u in staat gesteld een zienswijze uit te brengen op het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling (hierna GR) van de Omgevingsdienst IJmond (hierna ODIJ). De uiteindelijke wijziging medio 2024 betrof het wijzigen van de GR ODIJ in verband met de inwerkingtreding van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Bij de genoemde voordracht is aangegeven dat er nog een vervolgspoor zou komen, te weten het toekomstbestendig maken van de GR ODIJ. De toekomstbestendige GR ODIJ sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjarenvisie en borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hier wordt tevens gekeken hoe om te gaan met de nieuwe eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel.

Het AB van de ODIJ heeft op 18 december 2025 het voorstel voor een nieuwe GR gezonden en daarbij de volgende toelichting gegeven:

“In de afgelopen jaren hebben de deelnemers binnen de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ gewerkt aan het op orde brengen van de basis. De aanbidding van de Kadernota 2027 en het wijzigingsvoorstel van de GR ODIJ vormt daarin een belangrijke mijlpaal.

Gedurende dit traject zijn de deelnemers van ODIJ intensief betrokken. Raden en staten zijn op verschillende momenten geïnformeerd via raadsbrieven en bijeenkomsten.

Door beide documenten gelijktijdig aan te bieden, worden raden en staten in staat gesteld om een zienswijze in te dienen op het wijzigingsvoorstel voor de GR en wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de kadernota 2027. Daarmee wordt een proces van twee jaar afgerond”.

2. Wijziging gemeenschappelijke regeling ODIJ

De GR van de ODIJ wordt getroffen door het college van Gedeputeerde Staten (GS). Op grond van de Wgr hebben Provinciale Staten (PS) de mogelijkheid om bij GS binnen acht weken een zienswijze naar voren te brengen over de nu voorliggende concept gewijzigde GR.

Het college stelt in overleg met de ODIJ een reactie op de zienswijzen op en neemt een voorlopig wijzigingsbesluit. Vervolgens wordt dit wijzigingsbesluit aan de raden en PS voorgelegd en wordt toestemming gevraagd om de GR ODIJ te wijzigen.

De beoogde ingangsdatum van de wijziging is 1 januari 2027.

Onderstaand worden de belangrijkste wijzigingen kort toegelicht.

Mandaat: In de huidige situatie zijn er verschillen in de juridische basis waarop deelnemers taken hebben ondergebracht bij de dienst. Enkele deelnemers hebben de bevoegdheden gedelegeerd en de meerderheid heeft deze gemandateerd. Vanaf 2027 kunnen deelnemers hun bevoegdheden voor het uitvoeren van taken alleen mandateren aan de dienst.

Opdrachtgeversplatform: Voor het versterken van de goede samenwerking tussen de ODIJ en de gemeenten en provincie is de mogelijkheid voor een opdrachtgeversplatform in de regeling vastgelegd. Hiermee kunnen gemeenten en provincie als opdrachtgever en de ODIJ als opdrachtnemer de gezamenlijke doelen, de onderlinge samenhang in de uit te voeren taken en de gevolgen van aanpassingen in de dienstverlening voor een of meer deelnemers bespreken.

Takenpakket: Bij de wijziging is onderscheid aangebracht tussen verplichte en facultatieve taken. Verplichte taken worden door alle deelnemers afgenomen. De Omgevingswet verplicht deelnemers om deze taken onder te brengen bij een omgevingsdienst. Het niet afnemen van deze taken betekent uittreding uit de regeling. Bij uittreding is de uittredende deelnemer verplicht om de taken onder te brengen bij een andere omgevingsdienst.

De verplichte taken omvatten het basistakenpakket en enkele adviestaken. Dit is de basis van de samenwerking binnen de regeling. De facultatieve taken omvatten verschillende plustaken, de bouw- en woningtoezichtstaken en enkele aanvullende taken. Voor de facultatieve taken hebben de deelnemers de keuze om deze door de dienst te laten uitvoeren.

Dienstverleningsovereenkomst: De taken uit Bijlage I worden uitgewerkt in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze is voor alle deelnemers in opzet en inrichting gelijk en omvat ook een product-dienstencatalogus van de verplichte en facultatieve taken. De DVO wordt in principe voor onbepaalde tijd aangegaan. De wijze waarop aanpassingen kunnen plaatsvinden wordt in de DVO verder uitgewerkt.

Vaststelling bijdragen: Vanaf 2027 worden de bijdragen door de deelnemers steeds voor vijf jaar vastgesteld op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens.

Wijziging takenpakket: In artikel 19, vierde lid, is een vereenvoudigde procedure opgenomen voor het uitbreiden of afbouwen van taken die door een deelnemer zijn ingebracht. Voor deze onderdelen hoeft niet de volledige wijzigingsprocedure te worden doorlopen, maar volstaat besluitvorming daarover door de betreffende deelnemer en unanieme instemming van algemeen bestuur van de dienst.

Stemverhouding AB: In het algemeen bestuur geldt een gewogen stemverhouding tussen de deelnemers, die gebaseerd is op de financiële inbreng van de betreffende deelnemer in de regeling. De stemverhouding wordt door het algemeen bestuur vastgesteld op grond van de vastgestelde begroting.

Aanvullend recht: De regels en termijnen die de wet al dwingend voorschrijft, zijn uit de regeling geschrapt. In de regeling staan alleen aanvullende bepalingen.

Voor een uitgebreide toelichting en de uitwerking per artikel in de GR wordt verwezen naar bijlage 1. Een overzicht van de verschillen tussen de huidige GR-tekst en de voorgestelde GR-tekst vindt u in bijlage 2.

Bovenstaande punten zijn besproken met alle deelnemers van ODIJ, waarbij ook de provincie Noord-Holland vertegenwoordigd was. De punten die daarbij zijn aangedragen zijn verwerkt in de voorgestelde wijziging van de GR. Inhoudelijk zijn er geen grote wijzigingen voor de Provincie Noord-Holland. Het advies is om geen zienswijze in te dienen.

3. Kadernota 2027

In de Kadernota 2027 worden de ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op de ODIJ en op het meerjarig financieel beleid. Deze Kadernota is een voorloper van de begroting 2027.

Formeel wordt de Kadernota ter informatie naar raden en staten gezonden. Gezien de samenhang tussen de GR-wijziging en de nieuwe financieringsopzet vanaf 2027 heeft het AB van de ODIJ ervoor gekozen wensen en bedenkingen te vragen op deze Kadernota 2027. Uiteraard wordt de komende maanden nog de gelegenheid geboden om een zienswijze in te dienen op de begroting 2027 van de ODIJ.

In de Kadernota 2027 wordt beschreven dat de afgelopen jaren in het teken hebben gestaan van het toekomstbestendig maken van de GR ODIJ. Daarbij zijn drie verbeterisporen doorlopen om de basis op orde te krijgen: het actualiseren van de GR, de DVO's (dienstverlenings-overeenkomsten) en de financieringsstructuur.

Met ingang van 1 januari 2027 is daarmee de financiering structureel op orde. De keuzes die daarbij zijn gemaakt worden in de Kadernota 2027 toegelicht.

Zo is voor alle deelnemers het takenpakket doorgelicht en heeft een herziening van de bijdragen plaatsgevonden. In deze zgn. Ist-Soll analyse is de jaarlijkse bijdrage van de Provincie Noord-Holland gestegen van € 508.800 naar € 581.718.

De effecten van de provinciale taakstelling voor de omgevingsdiensten voor 2027 zijn hierin niet meegenomen.

Met de in de Kadernota 2027 gemaakte keuzes kunnen wij instemmen.

4. Proces en procedure

Nadat PS de zienswijze over de GR-wijziging kenbaar hebben gemaakt aan GS, wordt deze door de portefeuillehouder gedeeld met de ODJ. Aan de hand van de ontvangen zienswijzen van alle deelnemers, wordt een definitieve conceptversie van de GR (met eventuele aanpassingen) opgesteld.

Deze versie wordt aan alle deelnemers gestuurd en dan kan goedkeuring aan PS en de deelnemende raden worden gevraagd voor het wijzigen van de GR.

Na het instemmingsbesluit van PS kunnen GS de gewijzigde GR vaststellen.

Eventuele wensen en bedenkingen bij de Kadernota 2027 kunnen een rol spelen bij het opstellen van de begroting 2027 van de ODJ.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 15- 2026

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 3 februari 2026;

gelet op artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond;
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de Kadernota 2027 van de Omgevingsdienst IJmond.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Besluit tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (9e wijziging)

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Velsen, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Zandvoort, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft;

Overwegende dat

- het Omgevingsbesluit deelnemers verplicht taken onder te brengen bij een omgevingsdienst;
- het algemeen bestuur op 9 juli 2025 besloot om de financiering van Omgevingsdienst IJmond te herijken en hiervoor uitgangspunten vaststelde;
- het algemeen bestuur op 9 juli 2025 uitgangspunten vaststelde voor het wijzigen van de regeling;
- hierdoor wijziging en het opnieuw nummeren van de regeling nodig is;

Gelet op

- de toestemming van provinciale staten van de provincie Noord-Holland;
- de toestemmingen van de raden van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Velsen, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Zandvoort;
- de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Besluiten:

de **Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond** als volgt te wijzigen:

Artikel I

- A. De artikelen 1 tot en met 43, 44 eerste, derde en vierde lid en 44a worden vervangen. Artikel 44 lid 2 wordt vernummerd tot artikel 42, tweede lid.
De tekst van de regeling zal als volgt luiden:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze gemeenschappelijke regeling en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- basistakenpakket: de activiteiten genoemd in bijlage VI van het Omgevingsbesluit en de daarbij horende werkzaamheden genoemd in artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit;
- colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie;
- deelnemer(s): de aan deze regeling deelnemende bestuursorganen van de gemeenten en provincie;
- dienst: het openbaar lichaam, als bedoeld in artikel 2;
- dienstverleningsovereenkomst: de overeenkomst tot opdracht die een deelnemer of derde partij met de dienst kan sluiten over de uit te voeren taken en de voorwaarden waaronder die uitvoering plaatsvindt;
- facultatieve taken: taken die niet verplicht zijn om in de regeling onder te brengen;
- gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van provincie;
- gemeente: gemeente Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Velsen, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Zandvoort;
- provincie: provincie Noord-Holland;
- projecten: alle activiteiten waar de looptijd minder dan twee jaar van is, en waar geen vaste financieringsbron in de begroting is opgenomen;
- regeling: deze gemeenschappelijke regeling;
- samenwerkingsgebied: het gezamenlijk grondgebied van de deelnemende gemeenten aan deze regeling;
- verplichte taken: taken die alle deelnemers in de regeling afnemen, behalve de provincie. Het verplichte takenpakket omvat het basistakenpakket en de gespecificeerde advisering voor de milieutaken. De omvang is in Bijlage I van deze regeling vastgelegd;
- wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam genaamd Omgevingsdienst IJmond.
2. Het openbaar lichaam is gevestigd in Beverwijk.

Artikel 3 Belang

Deze regeling is ter ondersteuning van de colleges bij de uitvoering van hun taken en bevoegdheden voor de fysieke leefomgeving in het algemeen, de Omgevingswet in het bijzonder en vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van het omgevingsrecht.

Hoofdstuk 2 Inrichting, samenstelling en werkwijze van het bestuur

Paragraaf 2.1 Algemeen bestuur

Artikel 4 Samenstelling

1. Het algemeen bestuur bestaat uit vijftien leden.
2. De colleges wijzen ieder uit hun midden één lid van het algemeen bestuur aan.
3. De colleges wijzen ieder uit hun midden één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Het plaatsvervangend lid vervangt het lid, als bedoeld in het tweede lid, bij afwezigheid.
4. Bepalingen in deze regeling voor leden van het algemeen bestuur zijn van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 5 Zittingsperiode en beëindiging lidmaatschap

1. Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om een andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen.
2. Een tussentijds benoemd lid treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd volgens de Gemeentewet of de Provinciewet aftreedt.
3. De colleges kunnen ieder het door hen in het algemeen bestuur aangewezen lid te allen tijde ontslaan, wanneer dit lid het vertrouwen van het betreffende college niet langer bezit.
4. Een lid van het algemeen bestuur kan altijd ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan de voorzitter van de dienst en het college dat hem heeft aangewezen. Een lid dat ontslag neemt, blijft de functie waarnemen, totdat in de opvolging is voorzien.
5. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op het moment van uittreding uit deze regeling van de deelnemer die het lid vertegenwoordigt.

Artikel 6 Taken en bevoegdheden

Het algemeen bestuur is in aanvulling op de wet bevoegd tot:

- a. het vaststellen van het strategische beleidsplan, inclusief organisatieontwikkelings- en kwaliteitsborgingsplan;
- b. het vaststellen van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma en evaluatieverslag;
- c. het doen van voorstellen aan de deelnemers over toetreden tot, wijzigen van of opheffen van de regeling;
- d. het doen van voorstellen aan de deelnemers naar aanleiding van een besluit tot uittreding van een of meerdere deelnemers;
- e. het aanwijzen van een plaatsvervangend voorzitter uit haar leden;
- f. het ontslaan van de plaatsvervangend voorzitter als deze het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Dit geldt niet voor zijn rol als lid van het algemeen bestuur.

Artikel 7 Incompatibiliteit

In aanvulling op de wet is het lidmaatschap van het algemeen bestuur onverenigbaar met een betrekking van ambtenaar of werknemer bij een van de deelnemers van deze regeling of van de dienst.

Artikel 8 Orde

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste vier keer per jaar.
2. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over het vaststellen van de begroting en de jaarrekening.

Artikel 9 Besluitvorming

1. Besluiten worden genomen bij tweederde meerderheid van stemmen met een gewogen stemverhouding per deelnemer, tenzij deze regeling anders bepaalt.
2. De gewogen stemverhouding per deelnemer wordt bepaald op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage van de deelnemer aan de dienst. Dat zijn zowel de verplichte taken als de facultatieve taken van de deelnemer, als percentage van de totale begroting. Projecten worden hierin niet meegerekend.
3. Deze gewogen stemverhouding wordt jaarlijks bepaald op basis van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. Als de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het algemeen bestuur de stemverhouding opnieuw vast direct met het besluit tot vaststelling van de gewijzigde begroting.

Artikel 10 Inlichtingen en verantwoording

1. Een lid van het algemeen bestuur is aan het college dat dit lid heeft aangewezen en aan de eigen raad of staten verantwoording schuldig voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.
2. In de dienstverleningsovereenkomsten kunnen afspraken worden vastgelegd over de manier waarop verantwoording en het verstrekken van inlichtingen plaatsvindt.

Artikel 11 Participatie

1. Inwoners van de deelnemers en belanghebbenden kunnen door de deelnemers bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van de dienst betrokken worden.
2. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur in overleg met de deelnemers tot een andere participatieprocedure besluiten.

Artikel 12 Opdrachtgeversplatform

1. Het algemeen bestuur kan besluiten een opdrachtgeversplatform in te richten.
2. Het opdrachtgeversplatform richt zich op zaken die alle deelnemers betreffen en dient als plek om de samenwerking tussen deelnemers en dienst te bevorderen.
3. Het opdrachtgeversplatform bestaat uit een (ambtelijke) vertegenwoordiging van alle deelnemers.
4. Als een opdrachtgeversplatform wordt ingericht, wordt ook een jaarplan opgesteld met daarin de voorgenomen activiteiten.

Paragraaf 2.2 Dagelijks Bestuur

Artikel 13 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier andere leden.
2. In het dagelijks bestuur neemt tenminste één lid zitting uit regio Zuid-Kennemerland (Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort), één lid uit regio IJmond (Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen) en één lid uit regio Zaanstreek-Waterland (Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Oostzaan, Waterland, Wormerland).

Artikel 14 Zittingsperiode en beëindiging lidmaatschap

1. De leden van het dagelijks bestuur worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling na de dag van aftreden van de colleges.
2. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt op het moment dat het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt.
3. Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om andere redenen openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan altijd ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan het algemeen bestuur. Een lid dat ontslag neemt, blijft lid, totdat in de opvolging is voorzien.

Artikel 15 Orde

1. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen. Dit reglement wordt aan het algemeen bestuur ter informatie toegezonden.
2. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter dit nodig oordeelt of wanneer twee leden hem dit schriftelijk verzoeken onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Als een vergadering is gevraagd door twee leden, wordt zij binnen twee weken gehouden.
3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur vinden achter gesloten deuren plaats.

Artikel 16 Besluitvorming

1. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
2. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan alleen worden beraadslaagd en besloten als meer dan de helft van het aantal leden aanwezig is.
3. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen.
4. Bij staking van de stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

Paragraaf 2.3 Zienswijzen

Artikel 17 Zienswijzen bij voorgenomen besluiten

Buiten de in wet- en regelgeving bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter waarvoor eerst aan de raden en staten van de deelnemers een zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde lid van de wet wordt gevraagd.

Paragraaf 2.4 Secretaris

Artikel 18 Secretaris

1. Het algemeen bestuur benoemt de secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur en kan de secretaris schorsen of ontslaan.
2. De secretaris ondersteunt het algemeen en dagelijks bestuur, de voorzitter en eventuele commissies in de uitoefening van hun taak.
3. Alle stukken die van het algemeen en dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris mede ondertekend.
4. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig, tenzij het algemeen of dagelijks bestuur bepaalt dat de secretaris bij bepaalde (delen van) vergaderingen niet aanwezig is.

5. De secretaris zorgt voor de verslagen van de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.

Hoofdstuk 3 Taken en bevoegdheden

Artikel 19 Taken en bevoegdheden dienst

1. De dienst voert voor de deelnemers het verplichte takenpakket uit en kan daarnaast facultatieve taken uitvoeren.
2. De colleges kunnen het dagelijks bestuur of de directeur van de dienst mandaat geven voor hun bevoegdheden binnen het belang van deze regeling.
3. Voor de uitvoering van de verplichte taken is mandaat van de colleges aan het dagelijks bestuur en de directeur van de dienst nodig.
4. Voor het uitbreiden of afbouwen van taken is instemming van het algemeen bestuur vereist.

Artikel 20 Verplichte taken

1. De uitwerking van het verplichte takenpakket wordt overeengekomen in een dienstverleningsovereenkomst.
2. Voor aanpassing van deze dienstverlening is instemming van het algemeen bestuur nodig. Het dagelijks bestuur bereidt daar een voorstel toe voor.

Artikel 21 Facultatieve taken

1. De uitwerking van de facultatieve taken wordt overeengekomen in een dienstverleningsovereenkomst.
2. Een deelnemer kan het algemeen bestuur schriftelijk verzoeken om aanpassing van de dienstverlening. Bij het verminderen van de dienstverlening worden de frictiekosten gedragen door de deelnemer die de dienstverlening wil verminderen. In de dienstverleningsovereenkomst worden hier afspraken over vastgelegd. Voor aanpassing van deze dienstverlening is instemming van het algemeen bestuur nodig als het financiële effect meer dan 3% van de facultatieve taken van de betreffende deelnemer is.

Artikel 22 Dienstverleningsovereenkomst

1. De dienstverleningsovereenkomst bestaat in elk geval uit drie delen:
 - a. Deel A: Algemeen juridische bepalingen en afspraken;
 - b. Deel B: Product–dienstencatalogus verplichte en facultatieve taken;
 - c. Deel C: Financiën.
2. De dienstverleningsovereenkomst wordt ten minste eens in de vijf jaar geëvalueerd door het algemeen bestuur.

Artikel 23 Beleidskader

1. Op basis van het beleid van de deelnemers stelt de dienst jaarlijks een uitvoeringsprogramma conform artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit op.
2. In het uitvoeringsprogramma legt de dienst vast welke diensten en producten op grond van de dienstverleningsovereenkomsten worden uitgevoerd voor de deelnemers of derden.

Hoofdstuk 4 Directie en personeel

Artikel 24 Directeur

1. De dienst heeft een directeur die onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur leiding geeft aan de ambtelijke organisatie en zorgt voor een juiste uitvoering van de taken van de dienst.
2. De directeur fungeert als secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur, nadat hij door het algemeen bestuur is benoemd tot secretaris.

Artikel 25 Rechtspositie en bezoldiging

Het algemeen bestuur beslist op voorstel van het dagelijks bestuur over de toepassing van de arbeidsvoorwaarden.

Hoofdstuk 5 Financiële bepalingen

Artikel 26 Boekjaar

1. Het boekjaar van de dienst is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het eerste boekjaar loopt vanaf de datum van inwerkingtreding van deze regeling tot en met 31 december daaraanvolgend.

Artikel 27 Begroting

1. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en wijzigingen en wordt ook rekening gehouden met de laatst bekende cao-Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties, het prijsindexcijfer voor de overheidsconsumptie en autonome ontwikkelingen.
2. De begroting wordt voorzien van een toelichting waarin inzicht wordt gegeven in de kosten in relatie tot de te leveren diensten of producten en waarin de hoofdlijnen van de (gewenste) (beleids)ontwikkelingen in het samenwerkingsgebied worden aangegeven.
3. Aan de begroting wordt een meerjarenprognose toegevoegd.
4. De meerjarenprognose omvat een globale raming van uitgaven en inkomsten en wordt van een toelichting voorzien.
5. De in de meerjarenprognose op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting.
6. Op het wijzigen van de begroting zijn het tweede tot en met het vijfde lid van overeenkomstige toepassing, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreft die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor een zienswijze van de raden en de provinciale staten van de deelnemers te verzoeken.

Artikel 28 Rekening

1. Van de baten en lasten van de dienst legt het dagelijks bestuur over elk dienstjaar verantwoording af aan het algemeen bestuur met de jaarrekening en het jaarverslag en de daarbij behorende bescheiden. Het algemeen bestuur onderzoekt de jaarrekening en het jaarverslag zonder uitstel en stelt haar binnen de wettelijke termijn vast.
2. De SiSa-verantwoordingsbijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen maakt deel uit van de toelichting op de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verantwoordt zich met de

jaarrekening over de uitvoering van de regelingen van de specifieke uitkeringen volgens artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet.

3. Het dagelijks bestuur stuurt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag ter kennisneming aan de raden en provinciale staten van de deelnemers.

Artikel 29 Tussenrapportage

1. Het algemeen bestuur stelt een keer per jaar een tussenrapportage vast met daarin informatie over het lopende begrotingsjaar.
2. In de tussenrapportage staan:
 - a. de beleidsmatige en financiële tussenstand;
 - b. de afwijkingen in de geleverde prestaties ten opzichte van de geraamde prestaties met een toelichting.
 - c. overige relevante zaken voor de stand van zaken.
3. Het algemeen bestuur stuurt de tussenrapportage van het betreffende jaar aan de deelnemers.

Artikel 30 Rekeningresultaat

1. Verrekening van het verschil tussen de betaalde voorschotten en het jaarrekeningresultaat volgt meteen na vaststelling van de rekening. Negatieve resultaten worden verrekend met de algemene reserve. Positieve resultaten vullen eerst de algemene reserve aan tot door het algemeen bestuur vastgestelde weerstandsratio bereikt is en worden daarna verrekend met de deelnemers.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot verhoging van de algemene reserve tot boven voornoemd bedrag bij toetreding van nieuwe deelnemers of uitbreiding van ingebrachte taken door bestaande deelnemers.

Artikel 31 Financiering

1. De dienst verantwoordt zich in de begroting en de jaarstukken over de in artikel 8 van de Wet financiering decentrale overheden genoemde gegevens, conform de bij of krachtens die wet gestelde normen en regels. Bij afwijkingen of dreigende overschrijding van de in de Wet financiering decentrale overheden genoemde normen, wordt daarover afzonderlijk en onverwijld gerapporteerd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Als garantstelling van één of meer deelnemers nodig is voor een geldlening of een rekening-courant overeenkomst of het uitlenen van geld, dan wordt het conceptbesluit hiervoor aan de betrokken deelnemer of aan alle deelnemers ter besluitvorming voorgelegd.
3. De betrokken deelnemers staan garant voor het betalen van rente en aflossing van de geldlening en in rekening-courant op te nemen gelden voor zover door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De betrokken deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding van de omzet van die deelnemer in het voorgaande jaar.

Artikel 32 Verdeling van baten en lasten

1. De lasten van de dienst worden gedekt door:
 - a. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van verplichte taken, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst;
 - b. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van facultatieve taken, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst;
 - c. bijdragen van de deelnemers aan schadevergoedingen. Deze schadevergoedingen komen volledig ten laste van de deelnemer voor wie de dienst de taak uitvoert.

- d. subsidies, andere bijdragen dan de onder a. bedoelde bijdragen en schenkingen;
 - e. overige inkomsten;
 - f. reserves.
2. Het algemeen bestuur stelt de hoogte van de bijdragen in het eerste lid, aanhef en onder a en b steeds voor vijf jaar vast op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens.

Hoofdstuk 6 Archiefbescheiden

Artikel 33 Archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur zorgt voor de archiefbescheiden van de dienst volgens de geldende Archiefwet en de door het algemeen bestuur vastgestelde regels op basis van de geldende Archiefwet.
2. Voor de bewaring van de op grond van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden is de gemeente waar de dienst is gevestigd, aangewezen als archiefbewaarplaats.
3. Voor de door de deelnemers gemandateerde taken berust de zorg voor de archiefbescheiden bij deze deelnemers.
4. De archivaris van de deelnemers houdt toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde taken.
5. De secretaris-directeur beheert de archiefbescheiden, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
6. De archivaris houdt toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk 7 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 34 Toetreding

Het algemeen bestuur doet na een verzoek tot toetreding een voorstel over toetreding aan de deelnemers en kan daarbij voorwaarden stellen. Toetreding is alleen mogelijk bij unaniem besluit van het algemeen bestuur.

Artikel 35 Uittreding

1. De procedure van uittreding begint zodra het algemeen bestuur het uittredingsbesluit van de deelnemer ontvangt.
2. De uittredingstermijn is drie jaar. De termijn start na ontvangst van het uittredingsbesluit. De feitelijke uittreding gaat in op 1 januari. Het algemeen bestuur kan van deze termijn afwijken.
3. Bij uittreding komen de gevolgen voor rekening van de uittredende deelnemer. De gevolgen voor het vermogen bestaan in ieder geval uit personeelslasten en overige financiële lasten.
4. Uitgangspunt is dat het personeel, dat toe te rekenen is aan de werkzaamheden voor de uittredende deelnemer, in dienst treedt van de uittredende deelnemer. Als dit niet mogelijk is dan komen de afvloeiingskosten voor rekening van de uittredende deelnemer.
5. Onder overige financiële lasten, als bedoeld in het derde lid, wordt onder meer verstaan financiële, juridische, en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.
6. Het dagelijks bestuur geeft aan een onafhankelijke derde de opdracht om een impactanalyse of uittredingsplan op te stellen. Over deze opdracht heeft het dagelijks bestuur overleg met de uittredende deelnemer.

7. De kosten voor deze impactanalyse of uittredingsplan zijn voor de uittredende deelnemer.
8. Na de impactanalyse of uittredingsplan wordt een projectgroep samengesteld die het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer op basis van de impactanalyse of uittredingsplan adviseert.
9. De projectgroep bestaat in ieder geval uit:
 - a. de financiële controller van de uittredende deelnemer;
 - b. de financiële controller van de dienst;
 - c. een afgevaardigde van het dagelijks bestuur;
 - d. een afgevaardigde van de uittredende deelnemer.
10. De uittreedsom is gelijk aan de afvloeiingskosten, als bedoeld in het vierde lid, en de overige financiële lasten, als bedoeld in het vijfde lid.
11. Het algemeen bestuur stelt de uittreedsom vast met in achtneming van het advies van de projectgroep.
12. De uittreedsom kan door de uittredende deelnemer gespreid betaald worden gedurende een periode van drie jaar na vaststelling van de uittreedsom.

Artikel 36 Wijziging

Als het algemeen bestuur een wijziging van deze regeling wenst, doet het een voorstel aan de deelnemers.

Artikel 37 Opheffing

1. Deze regeling wordt opgeheven wanneer het algemeen bestuur daartoe besluit.
2. De in het eerste lid bedoelde besluitvorming vindt pas plaats nadat het algemeen bestuur een liquidatieplan heeft vastgesteld en de raden en provinciale staten van de deelnemers heeft gehoord.
3. Het liquidatieplan bevat tenminste de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing en in de gevolgen voor het personeel van de dienst, inclusief de toewijzing van personeel van de dienst aan de deelnemers.

Artikel 38 Vereffening vermogen

1. De dienst blijft na zijn ontbinding voortbestaan zolang dit voor de vereffening van zijn vermogen nodig is. Bij de vereffening wordt het liquidatieplan betrokken.
2. Het dagelijks bestuur wordt als vereffenaar aangewezen.

Hoofdstuk 8 Aansprakelijkheid

Artikel 39 Aansprakelijkheid

1. De dienst verzekert zich tegen:
 - a. civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade aan personen en goederen en
 - b. wettelijke aansprakelijkheid voor vermogensschade.
2. Als de verzekering een voor rekening van de dienst komende schade niet dekt, komt deze voor rekening van de deelnemer wiens takenpakket de schade veroorzaakte.
3. De afzonderlijke deelnemers verzekeren zich tegen het risico van bestuurdersaansprakelijkheid voor structurele of incidentele bedrijfsschade en vermogensschade.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 40 Evaluatie

1. Het algemeen bestuur evalueert iedere vier jaar het functioneren van de dienst en de dienstverlening aan de deelnemers en bepaalt hierbij de specifieke onderwerpen waar de evaluatie over gaat.
2. Het algemeen bestuur rapporteert aan de colleges het resultaat en de conclusies van de evaluatie.
3. Het algemeen bestuur bepaalt de wijze waarop de evaluatie en de rapportage plaatsvindt.

Artikel 41 Overgangsrecht

Als door wijziging van wettelijke regelingen de door de dienst uit te voeren taken onder een andere regeling vallen of niet wezenlijk veranderen, blijven het taken die aan de dienst zijn opgedragen.

Artikel 42 Bekendmaking en inwerkingtreding

1. Gedeputeerde staten zorgen voor bekendmaking van deze regeling en van besluiten tot toe- en uittreding, wijziging of opheffing.
2. Deze regeling treedt in werking op 1 januari 1998 dan wel later op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin goedkeuring door gedeputeerde staten en inschrijving in het gemeentelijk register overeenkomstig artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft plaats gevonden.

Artikel 43 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

B Bijlage 1

Bijlage 1 Bevoegdheden en Taken vervalt.

Bijlage 1 zal als volgt luiden:

Bijlage 1 Dienstverlening ODIJmond

Toezicht	
(voorm.) C / controle locatie met vergunningspl. MBA	B
Indirecte lozingen (ex. externe kosten)	B
24 uren bereikbaarheid	B
(voorm.) A / eerste controle	V+
(voorm.) A / hercontrole	V+
Administratieve controle	B
(voorm.) B / controle locatie m. meldingen en maatwerk	B
(voorm.) B / hercontrole locatie met maatwerk	B
Beoordelen van klachten	B
Bodem	B
(voorm.) C / hercontrole locatie m. vergunningspl. MBA	B
Energiecontroles	B
Evenementen advies	B
Evenementen controle	B
Label C	+
Ondermijning	B
Strafrecht (milieu, bodem, asbest, etc.)	B
Toezicht asbest / sloop	B
Bodem overgangsrecht	B
Vergunningverlening en meldingen	
Procedure omgevingsvergunning MBA	B
Actualisatietoets	B
Advies omgevingsplannen	+
Bodem maatwerk en gelijkwaardigheid	B
Bodem MBA informatieplicht	B
Bodem MBA meldingsplicht	B
Melding / advies asbest	B
Procedure informatieplicht MBA	B
Procedure maatwerk / gelijkwaardigheid MBA	B
Procedure meldingsplicht MBA	B
Vragen van derden / adviseren van derden	B
Wettelijk adviseursschap	+
Bodem overgangslocaties / nazorg	B
Advies	
Advisering omgevingsplannen	V+

Omgevingswet en verordeningen	V+
Beleid	+
Ruimtelijke ontwikkelingen en omgevings-vergunningen (Variant A / generiek overleg)	V+
Ruimtelijke ontwikkelingen en omgevings-vergunningen (Variant B / specifieke overleggen)	V+
Juridisch milieu	
Bezwaar, beroep, hoger beroep, vovo's	B
Handhavingzaken	B
Projecten & kwaliteit	B
Juridische ondersteuning	B
Bouwvergunningverlening, toezicht en handhaving	
Bouwen vergunningverlening & toezicht	+
Projecten	
Uitvoering stimuleringsprojecten	Pr
GreenBiz IJmond	Pr
Gezonde leefomgeving IJmond	Pr
IJmond Bereikbaar	Pr
Overig	
Beheer Inrichtingen bestand	B
Contactfunctionaris	B
Data analisten VTH	B
Fondsenwerving	B
Projectleider regionale projecten en programma's	B
Schiphol	+
Alcoholwet	+
Brandveiligheid	+
Natuur en Milieu Educatie (NME)	+
Havens	+

LEGENDA VERPLICHTE / NIET VERPLICHTE TAKEN

Verplichte taken:

- B** Basistaak (B)
- V+** Verplichte (milieugerelateerde) Plustaak (V+)

Niet verplichte taken:

- +** Plustaak (+)
- Pr** Projecten (Pr)

C Toelichting

De toelichting vervalt.

De toelichting zal als volgt luiden:

Toelichting

Algemene toelichting

Deelnemende gemeenten en DVO-partners

In 1997 richtten de raden, colleges en burgemeesters van gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen de Gemeenschappelijke Regeling Milieudienst IJmond (hierna: de regeling) op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: wet) op. Per 1 januari 1999 was de dienst operationeel. In 2001 traden ook de raad, het college en de burgemeester van gemeente Uitgeest toe tot de regeling. De dienst is opgericht voor een efficiënte en kwalitatieve uitvoering van de milieutaken van de deelnemers en volgt het samenwerkingsverband Gewest IJmond op.

De dienst richtte zich vanaf het begin op uitvoering van taken voor meer gemeenten dan alleen de deelnemers en onderzocht de mogelijkheden daartoe. Vanaf 2001 voert de dienst ook taken uit voor de gemeenten Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Noordwijkerhout en Zandvoort en vanaf 2005 voor de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland. Deze taken voerde de dienst uit op basis van afspraken en dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

In 2014 traden de colleges van gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland toe en in 2015 de colleges van de gemeenten Beemster en Purmerend. Door de Wet dualisering gemeentebestuur en de wijziging van de wet zijn per 1 januari 2016 de raden en burgemeesters van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen uit de regeling geschreven. Deze bestuursorganen brachten geen eigen taken of bevoegdheden in de dienst en hadden daarom hier geen plaats meer. De regeling werd vanaf 1 april 2016 met de zesde wijziging een collegeregeling.

In 2017 traden de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Zandvoort toe voor het basistakenpakket door een wijziging van de toenmalige regeling Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Later brachten gemeenten meer taken in de dienst.

Het takenpakket voert de dienst vanaf de negende wijziging in 2027 alleen nog uit op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Dit is vastgelegd in de regeling.

Doel en taakuitvoering dienst

Oorspronkelijk luidde het belang waarvoor de dienst is ingesteld: 'het belang van de bescherming van het milieu in het samenwerkingsgebied'. Dit is later uitgebreid naar 'het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit'. Deze omschrijving sloot meer aan bij de Omgevingswet en het takenpakket dat de dienst uitvoert, dat breder is dan alleen milieu. De dienst voert ook taken uit voor brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht, verkeer en mobiliteit, de Alcoholwet en de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarom wijzigde vanaf 1 januari 2015 de naam van de dienst in Omgevingsdienst IJmond. Het belang is bij de negende wijziging in 2027 aangescherpt en vastgelegd in artikel 3.

Kern van de door de deelnemers in de regeling ingebrachte taken waren de milieutaken (waaronder vergunningverlening, toezicht en handhaving, beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering op milieugebied,

begeleiden van bodemsaneringen) van de IJmondgemeenten. In 2014 is hier het basistakenpakket voor regionale uitvoeringsdiensten in verwerkt. Dit betrof de complexere milieutaken waarvan door het Rijk, samen met IPO en VNG overeen kwamen dat de uitvoering hiervan door uitvoeringsdiensten op schaalgrootte van een veiligheidsregio dient te geschieden. Op verzoek kan de dienst ook taken uitvoeren voor bijvoorbeeld brandveiligheid, Alcoholwet of de Algemene Plaatselijke Verordening.

In 2027 is de regeling grondig gewijzigd en is het onderscheid tussen verplichte en facultatieve taken (niet verplichte taken) in de regeling vastgelegd. Dit onderscheid betekent ook uniformering van afname van taken door de deelnemers. De verplichte taken zijn het basistakenpakket en enkele plustaken (met name de gespecificeerde advisering op milieu). De facultatieve taken zijn alle andere taken die binnen de regeling uitgevoerd worden (met name op bouw- en woningtoezicht).

Bevoegdheden: delegatie en mandaat

Deelnemers en derden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht en de regeling bevoegdheden aan het dagelijks bestuur, een bestuurscommissie of de directeur op- of overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich hiertegen verzet.

Om de ingebrachte taken goed en efficiënt uit te kunnen voeren, droegen de colleges van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen bij de oprichting van de regeling een deel van hun beslissingsbevoegdheden over aan het algemeen bestuur (delegatie). Daarnaast hadden zij ook, net als andere deelnemers aan de regeling en partijen waar de dienst op DVO-basis taken voor uitvoert, in mandaat handhavende of vergunningverlenende bevoegdheden aan het dagelijks bestuur of de directeur opgedragen.

Door de wijziging in 2027 vervalt de combinatie voor deelname aan de regeling via delegatie. Vanaf 2027 kunnen deelnemers hun bevoegdheden voor het uitvoeren van taken alleen mandateren aan de dienst. Hierdoor nemen alle deelnemers op dezelfde wijze deel aan de regeling, namelijk via een mandaat. Van een gelijke deelname in de regeling was vóór 2027 geen sprake.

Beleidskaders en algemeen verbindende voorschriften

Het vaststellen van beleidskaders en algemeen verbindende voorschriften is aan de deelnemers voorbehouden. In de regeling vindt geen rechtstreekse overdracht of mandatering van bevoegdheden voor het vaststellen van beleid plaats, zodat de politieke verantwoordelijkheid voor het (milieu)beleid onaangetast blijft. De door de deelnemers vastgestelde beleidskaders en algemeen verbindende voorschriften zijn kaders die ook bepalend zijn voor de wijze waarop door de dienst aan de haar gemandateerde taken en bevoegdheden invulling wordt gegeven. De dienst vervult wel een rol in de voorbereiding van beleidsplannen en kaders van haar deelnemers en stelt daarnaast periodiek een uitvoeringskader op en jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast (conform artikelen 13.5 en 13.8 van het Omgevingsbesluit).

Bij Omgevingsdienst IJmond zijn contactfunctionarissen aangesteld voor direct contact met de deelnemers en derden, opdrachten ophalen en terugkoppelen over de uitvoering.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2 Openbaar lichaam

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond is een regeling op grond van de wet. Bij het treffen van de regeling is gekozen voor de meest vergaande vorm, waarbij een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is ingesteld. De rechtspersoonlijkheid is geregeld in artikel 8 van de wet en is

daarom uit de regeling gehaald. De regeling is met de zesde wijziging omgevormd naar een collegeregeling. Alleen colleges van gemeenten en provincie brengen namelijk taken en bevoegdheden in de dienst. Artikel 12 lid 1 van de wet regelt dat het bestuur van de dienst uit een algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter bestaat. Daarom is dit uit de regeling gehaald waardoor het artikel, zoals gold na de 8e wijziging, vervalt.

Artikel 3 Belang

Volgens de wet kan een gemeenschappelijke regeling alleen worden opgericht voor het behartigen van een of meer bepaalde belangen van de deelnemers. Bij de negende wijziging is het belang niet meer ondergebracht bij de definities in artikel 1, maar in een apart artikel en herschreven, zodat alle taken die de dienst uitvoert eronder vallen.

Artikel 4 tot en met 10, 13 tot en met 16 Algemeen en dagelijks bestuur

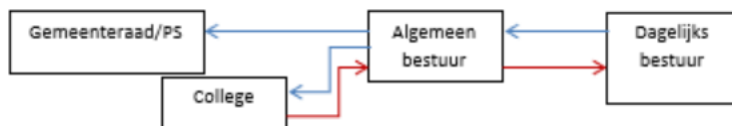
In deze artikelen komt de relatie tussen het algemeen en dagelijks bestuur en de voorzitter en secretaris naar voren. De wet regelt grotendeels al deze samenwerking. Bij de negende wijziging zijn alleen bepalingen opgenomen, die niet in de wet zijn geregeld.

De colleges van de deelnemende gemeenten en provincie wijzen ieder één lid aan dat hun college vertegenwoordigt in het algemeen bestuur van de dienst. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur loopt gelijk met de periode waarvoor het college waarin het betreffende lid zitting heeft benoemd is. Het college dat een lid heeft aangewezen als lid van het algemeen bestuur, kan dit lid wegens het ontbreken van vertrouwen ook weer ontslaan. De Gemeentewet en Provinciewet regelen al het aftreden van leden van het algemeen en dagelijks bestuur en het is daarom niet verder in de regeling uitgewerkt.

In het algemeen bestuur geldt een gewogen stemverhouding tussen de deelnemers, die gebaseerd is op de financiële inbreng van de betreffende deelnemer in de regeling. De stemverhouding wordt door het algemeen bestuur vastgesteld op grond van de vastgestelde begroting. De projecten wegen niet meer voor de stemverhouding. Wat onder projecten wordt verstaan is daarom in artikel 1 van deze regeling gedefinieerd.

Samenwerking in een gemeenschappelijke regeling is primair een vorm van verlengd lokaal bestuur. De leden van het algemeen en dagelijks bestuur zijn in dat kader primair vertegenwoordiger van hun gemeente of provincie die niet zonder last of ruggespraak tot besluitvorming komen. Deze politieke verantwoordelijkheid krijgt op twee manieren vorm, namelijk een interne verantwoordings- en informatierelatie tussen dagelijks en algemeen bestuur en een externe verantwoordings- en informatierelatie tussen (de leden van) het bestuur van het openbaar lichaam en het gemeente- en provinciebestuur.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De blauwe pijlen geven een inlichtingen- en verantwoordingsplicht aan, de rode pijlen het recht van het bestuursorgaan om een door haar aangewezen lid te ontslaan. De informatieplicht van het dagelijks aan het algemeen bestuur is een actieve informatieplicht. Dit laat onverlet de verantwoordingsplicht van de colleges van de gemeenten en provincie aan de raden en provinciale staten.

Een verzoek om inlichtingen te ontvangen kan alleen worden geweigerd of onder geheimhouding worden gegeven als dit is vastgelegd in wetgeving. De Wet gemeenschappelijke regelingen, Provinciewet en Gemeentewet bevatten bepalingen over het opleggen van geheimhouding op grond van de belangen genoemd in de Wet open overheid. Daarnaast bepalen artikel 169, derde lid, van de Gemeentewet en artikel 167, derde lid, van de Provinciewet dat informatie niet wordt gegeven als dit in strijd is met het openbaar belang. Van belang bij het toedelen van bevoegdheden aan het algemeen bestuur recht wordt gedaan aan het principe van een daadwerkelijke interne bestuurlijke aansturing en controle door het algemeen bestuur (als hoogste orgaan binnen een regeling) op het dagelijks bestuur en dat het dagelijks bestuur in beginsel bestuursbevoegdheden uitoefent. Het algemeen bestuur heeft in beginsel alle bevoegdheden die niet bij het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn belegd.

De wet staat het algemeen bestuur toe om bestuurs- of adviescommissies in te stellen. Het dagelijks bestuur mag volgens de wet alleen adviescommissies en geen bestuurscommissies instellen.

Het algemeen bestuur wijst, naast de voorzitter, minimaal drie en maximaal vier andere leden van het dagelijks bestuur uit haar midden aan. Het algemeen bestuur kan de leden van het dagelijks bestuur wegens gebrek aan vertrouwen ook weer ontslaan. In het dagelijks bestuur heeft ieder lid één stem. Sinds de zevende wijziging kan het algemeen bestuur een vijfde lid van het dagelijks bestuur aanwijzen uit haar midden. Met de negende wijziging is de samenstelling van het dagelijks bestuur opengesteld voor alle deelnemers.

De wet regelt in de artikelen 12, 13, 19a de rol van de voorzitter en is daarom niet in de regeling opgenomen. De voorzitter is hierdoor ook een zelfstandig bestuursorgaan van de regeling en kan de dienst naar buiten toe vertegenwoordigen. De procedure hoe de voorzitter wordt aangewezen uit en door het algemeen bestuur kan worden geregeld in een door het algemeen bestuur vastgesteld reglement van orde of protocol.

Artikel 13, negende lid, van de wet regelt dat het algemeen bestuur de (plaatsvervangend) voorzitter aanwijst uit zijn midden. Het algemeen bestuur kan de voorzitter bij gebrek aan vertrouwen ontslaan. De plaatsvervangend voorzitter kan ook in die hoedanigheid worden ontslagen.

Artikel 20 van de wet regelt de onverenigbaarheid van functies van leden van het algemeen bestuur. Met de aanvulling in artikel 7 van deze regeling wordt ook uitgesloten dat een lid van het algemeen bestuur ook een arbeidsovereenkomst heeft of aangaat bij een van de andere deelnemende gemeenten of provincie, dan de gemeente of provincie die het lid vertegenwoordigt.

Artikel 11 Participatie

Op uitdrukkelijke wens van de raden is deze bepaling in 2024 opgenomen in de regeling na de achtste wijziging. De wetswijziging in 2022 versterkte de positie van de raden. Als in de regeling niets bepaald is over participatie, dan gelden de algemene regels uit de Algemene wet bestuursrecht. Dit is geregeld in artikel 10, zevende en achtste lid, van de wet.

Artikel 12 Opdrachtgeversplatform

Voor het versterken van de goede samenwerking tussen Omgevingsdienst IJmond en de gemeenten en provincie is bij de negende wijziging in 2027 de mogelijkheid voor een formeel opdrachtgeversplatform in de regeling vastgelegd (artikel 12). Hiermee kunnen gemeenten en provincie als opdrachtgever en Omgevingsdienst IJmond als opdrachtnemer de gezamenlijke doelen, de onderlinge samenhang in de uit te voeren taken en de gevolgen van aanpassingen in de dienstverlening voor een of meer deelnemers bespreken. Deze formalisering beoogt dus om het opdrachtgeversplatform een duidelijker positie te geven en afstemming tussen de deelnemers makkelijker te maken.

Artikel 17 Zienswijzen bij voorgenomen besluiten

Artikel 10, vijfde lid, van de wet regelt dat de regeling een bepaling inhoudt over welke voorgenomen besluiten van het bestuur van de dienst een zienswijze wordt gevraagd. In deze regeling is gekozen om alleen verplicht om een zienswijze te vragen als dit wettelijk is voorgeschreven.

Artikel 18 en 24 Secretaris en directeur

De secretaris ondersteunt het algemeen en dagelijks bestuur en wordt benoemd door het algemeen bestuur. De secretaris is in de praktijk vaak ook de directeur van de dienst. Het algemeen bestuur is niet bevoegd om de directeur te benoemen. Het aangaan van een arbeidsovereenkomst met de directeur is een privaatrechtelijke rechtshandeling en is daarom een bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Dit is in de wet geregeld. Het algemeen bestuur kan de secretaris schorsen of ontslaan, maar schorst of ontslaat daarmee niet de directeur van de dienst. Deze twee rollen zijn wel verenigd in één persoon, maar het algemeen en dagelijks bestuur hebben dus verschillende bevoegdheden.

In praktijk wordt eerst de secretaris benoemd door het algemeen bestuur en daarna wordt met de directeur een arbeidsovereenkomst door het dagelijks bestuur aangegaan.

Artikel 19 tot en met 21 Taken en bevoegdheden

Bij de negende wijziging is onderscheid aangebracht tussen verplichte en facultatieve taken. Verplichte taken worden door alle deelnemers afgenomen. De Omgevingswet verplicht deelnemers om deze taken onder te brengen bij een omgevingsdienst. Het niet afnemen van deze taken betekent uittreding uit de regeling. Bij uittreding is de uittredende deelnemer verplicht om de taken onder te brengen bij een andere omgevingsdienst.

De verplichte taken omvatten het basistakenpakket en enkele gespecificeerde adviestaken, conform bijlage 1. Dit is de basis van de samenwerking binnen de regeling. De facultatieve taken omvatten verschillende plustaken, de bouw- en woningtoezichtstaken en enkele aanvullende taken. In bijlage I zijn deze taken uitgewerkt.

De deelnemers en derden waarvoor taken worden uitgevoerd, kunnen mandaat verlenen aan het dagelijks bestuur, als uitvoerend orgaan, of rechtstreeks aan de directeur. De Algemene wet bestuursrecht regelt het verlenen van een mandaat.

Artikel 22 Dienstverleningsovereenkomst

De taken uit Bijlage I worden uitgewerkt in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze is voor alle deelnemers in opzet en inrichting gelijk en omvat ook een product-dienstencatalogus van de verplichte en facultatieve taken. De DVO wordt in principe voor onbepaalde tijd aangegaan. De wijze waarop aanpassingen kunnen plaatsvinden wordt in de DVO verder uitgewerkt. Het dagelijks bestuur is bevoegd om de dienstverleningsovereenkomst aan te gaan met de colleges van de deelnemers, omdat het een privaatrechtelijke rechtshandeling is.

Invulling van de concrete uitvoering per jaar vindt plaats in het uitvoeringsprogramma dat door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Facultatieve taken kunnen voor zowel deelnemers als niet-deelnemers op grond van een dienstverleningsovereenkomst worden uitgevoerd. Bij deelname aan de regeling zijn de deelnemers verplicht om het basistakenpakket en de gespecificeerde adviestaken conform Bijlage 1 te laten uitvoeren door de dienst. Voor de facultatieve taken hebben de deelnemers de keuze om deze door de dienst te laten uitvoeren.

Artikel 23 Beleidskader

Artikel 13.5 van het Omgevingsbesluit bepaalt dat bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vaststellen voor de werkzaamheden, Vervolgens regelt artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit dat deze bestuursorganen de vastgestelde uitvoerings- en handhavingsstrategie uitwerken in een uitvoeringsprogramma. De regeling legt aanvullend op de bepalingen uit de Omgevingswet vast dat alles wordt meegenomen in het door de wet vereiste uitvoeringsprogramma.

Artikel 25 Rechtspositie en bezoldiging

Vanaf 1 januari 2020 geldt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Hierdoor vallen ambtenaren onder het private arbeidsrecht, geregeld in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en stelt het bestuur de rechtspositie niet meer vast. Ambtenaren worden ook niet meer benoemd, maar krijgen een arbeidsovereenkomst. Dit is een private rechtshandeling, die wordt uitgevoerd door het dagelijks bestuur of (in mandaat) de directeur. De CAR-UWO is vervangen door de CAO gemeenten en de CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (CAO SGO). De Cao Gemeenten geldt voor werknemers in dienst bij gemeenten en de Cao SGO geldt voor werknemers in dienst bij (aangesloten) gemeentelijke organisaties. Voor omgevingsdiensten geldt het laatste. Als een CAO verbindend is verklaard, dan geldt deze automatisch. Het bestuur kan alleen nog overige arbeidsvoorwaarden vaststellen.

Artikel 26 tot en met 32 Financiële bepalingen

Jaarlijks stelt het algemeen bestuur, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, de begroting vast. Van de baten en lasten van de dienst wordt in de rekening tenslotte door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd. Vaststelling van de begroting kan slechts plaatsvinden nadat de betrokken raden/Provinciale Staten van de deelnemers in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze hierover uit te spreken. De regels en termijnen die de wet al dwingend voorschrijft, zijn uit de regeling geschrapt. In de regeling staan alleen aanvullende bepalingen.

Deze artikelen regelen de financiële planning- en controlcyclus van de dienst in aanvulling op de regels in de artikelen 58, 58a, 58b en 59 van de wet. In de wet staan ook de termijnen genoemd wanneer het bestuur van de dienst de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting toezendt aan de raden en provinciale staten. Omgevingsdienst IJmond stuurt meestal begin april de ontwerpbegroting, inclusief meerjarenprognose, beleidsmatige ontwikkelingen en de voorlopige jaarrekening. De ontwerpbegroting geldt dus ook als stuk waarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar of jaren zijn opgenomen.

In artikel 31 staat waar de inkomsten van de dienst uit bestaan. Vanaf 2027 worden de bijdragen door de deelnemers steeds voor vijf jaar vastgesteld op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens.

Een keer per jaar wordt een tussenrapportage vastgesteld door het algemeen bestuur en aangeboden aan de colleges van de deelnemers, zodat de informatie beter is afgestemd op de planning & control cyclus van de deelnemers.

Onder technische wijzigingen, genoemd in artikel 27 lid 6, worden verstaan wijzigingen die niet van invloed zijn op de opgedragen bevoegdheden en taken of (financiële) gevolgen hebben voor de deelnemers aan de regeling. Het gaat om het in overeenstemming brengen van de regeling met veranderde wet- en regelgeving.

Artikel 33 Archiefbescheiden

De Archiefwet verplicht om in een gemeenschappelijke regeling bepalingen op te nemen over de gevormde en te vormen archiefbescheiden. De bepaling is afgestemd met de archiefinspecteurs van de deelnemers.

De Tweede Kamer stemde op 18 februari 2025 in met het wetsvoorstel voor een nieuwe Archiefwet en deze ligt ter behandeling bij de Eerste Kamer. Inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet wordt medio 2026 verwacht. Hierom is in de regeling gekozen voor 'geldende' Archiefwet.

Artikel 34 tot en met 38 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Volgens artikel 9, eerste lid, van de wet bevat de regeling bepalingen over het toetreden tot, uittreden uit, wijzigen en opheffen van de regeling. Voor toetreden en wijzigen geldt unanieme besluitvorming. Voor uittreden geldt de unanimiteit van besluitvorming alleen voor het bepalen van de financiële en overige gevolgen van het uittreden. Een deelnemer beslist zelfstandig over het uittreden, maar heeft wel te maken met de financiële en overige gevolgen hiervan. De bevoegdheid van de colleges om een regeling te wijzigen is vastgelegd in artikel 51 van de wet. Het algemeen bestuur kan geen wijzigingen in de regeling vaststellen, maar wel voorstellen hierover doen aan de colleges, omdat zij hiervoor een aanleiding zien in de gewijzigde wet- en regelgeving of als de praktijk niet meer overeenstemt met de regeling.

De termijn van drie jaar in artikel 35 lid 2 van de regeling is voor volledige uittreding uit de regeling, omdat een uittreding flinke consequenties heeft voor de deelnemers. Dit is iets anders dan een wijziging in het takenpakket van de deelnemers, dat in de artikelen 19 tot en met 22 van deze regeling is geregeld.

Vervolgens is geregeld dat de uittreding feitelijk pas per 1 januari volgend op de drie jaar termijn ingaat. Deze datum hangt samen met het boekjaar, dat van 1 januari tot en met 31 december loopt, zoals in artikel 26 van deze regeling is geregeld.

Artikel 39 tot en met 43 Aansprakelijkheid en slotbepalingen

Deze bepalingen regelen algemene zaken als aansprakelijkheid, evaluatie, overgangsregeling, bekendmaking, inwerkingtreding en de citeertitel. Wat de wet en de Algemene bestuursrecht hierover zelf regelen is niet meer opgenomen in de regeling.

Volgens artikel 26, eerste lid, van de wet mogen de deelnemers in de regeling bepalen wie het bekendmaakt. Als hierover in de regeling geen bepaling staat, dan is het de verantwoordelijkheid van gemeente Beverwijk, omdat het openbaar lichaam in Beverwijk is gevestigd. In artikel 42 van de regeling is bepaald dat gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland de regeling bekendmaakt. Ook regelt gedeputeerde staten dat de geconsolideerde versie beschikbaar komt. De andere colleges kunnen er facultatief voor kiezen om de negende wijziging van de GR ook in het Gemeenteblad te publiceren. OD IJmond zorgt voor de verwerking in het GR-register (artikel 26, tweede lid, van de wet).

Artikel II

Dit wijzigingsbesluit treedt in werking op 1 januari 2027.

Ondertekening

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beverwijk op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bloemendaal op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heemskerk op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heemstede op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Landsmeer op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oostzaan op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waterland op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wormerland op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Uitgeest op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zandvoort op [DATUM]

De secretaris,

De burgemeester

Vastgesteld door het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland op [DATUM]

De secretaris,

De commissaris van de koning,

Bijlage bij wijziging Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

Was-wordt-tabel artikelen

Leeswijzer

Om de Was-Wordt lijst goed te interpreteren is het van belang dat u de leeswijzer goed doorneemt.

De bestaande tekst is de tekst zoals die luidt na de 8^e wijziging 19 juli 2024.

De nieuwe tekst is de tekst zoals vast te stellen door de deelnemers. Deze is volgens de Aanwijzingen voor de regelgeving opgesteld.

In de bestaande tekst zijn de woorden en leestekens waaraan iets verandert, *cursief* gezet.

In de bestaande tekst is de tekst die vervalt omdat het al in een wet of AMVB staat, *cursief* en onderstreept gezet.

In de nieuwe tekst zijn de nieuwe woorden en leestekens **vet** gedrukt en ook onderstreept als de bestaande tekst al vet was gedrukt.

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 1 <i>Begrippen</i> In deze gemeenschappelijke regeling en de daarop berustende besluiten wordt verstaan onder: a. basistakenpakket: de activiteiten <i>zoals</i> genoemd in bijlage VI van het Omgevingsbesluit en de daarbij horende werkzaamheden <i>zoals</i> genoemd in artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit. b. <i>belang van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit: zorg voor milieu, bodem, lucht, water(systemen), bouwwerken, infrastructuur, landschappen en natuur in ruime zin waarbij in samenspel met andere beleidsterreinen van de deelnemers aan duurzame ontwikkeling vorm wordt gegeven;</i> c. colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten <i>onderscheidenlijk</i> het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland; d. deelnemer(s): de aan deze <i>gemeenschappelijke</i> regeling deelnemende bestuursorganen van de gemeenten, <i>te weten Beemster, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort</i> en van provincie Noord-Holland;	Artikel 1 <u>Definities</u> In deze gemeenschappelijke regeling en de daarop berustende besluiten wordt verstaan onder: – basistakenpakket: de activiteiten genoemd in bijlage VI van het Omgevingsbesluit en de daarbij horende werkzaamheden genoemd in artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit. – colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie ; – deelnemer(s): de aan deze regeling deelnemende bestuursorganen van de gemeenten en provincie; – dienst: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2; – dienstverleningsovereenkomst: de overeenkomst tot opdracht die een deelnemer of derde partij met de dienst kan sluiten over de uit te voeren taken en de voorwaarden waaronder die uitvoering plaatsvindt; – facultatieve taken: taken die niet verplicht zijn om in de regeling onder te brengen ; – gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van provincie; – gemeenten: gemeente Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan,

e. dienst: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2; f. dienstverleningsovereenkomst: de <i>opdrachtovereenkomst</i> die een deelnemer of derde partij met de dienst kan sluiten over <i>door de dienst voor een deelnemer of derde partij</i> uit te voeren taken en de voorwaarden waaronder die uitvoering plaatsvindt, <u>daaronder mede begrepen de financiële voorwaarden</u>; g. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van provincie Noord-Holland; h. provincie: provincie Noord-Holland; i. milieutakenpakket: de <i>adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Waaronder alle vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken in het kader van de Omgevingswet en de Wetmilieubeheer en daaruit voortvloeiende regelgeving en taken op het gebied van milieu. Dit omvat ook de advisering op het gebied van klimaat, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, bodem, water, natuur en biodiversiteit bij beleidsplannen, omgevingsvisies, omgevingsplannen, regelgeving, programma's en projectbesluiten</i>; j. plustaken: taken op het gebied van de Omgevingswet, zoals <i>bouwtaken, de Alcoholwet, de algemene plaatselijke verordening, het omgevingsplan en/of andere taken die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving</i>; k. regeling: deze gemeenschappelijke regeling; l. samenwerkingsgebied: het gezamenlijk grondgebied van de <i>deelnemers</i> aan deze regeling; m. uitvoering: <i>het anders dan via algemeen verbindende voorschriften effectueren van genomen besluiten</i>; n. Wgr: Wet gemeenschappelijke regelingen.	Purmerend, Velsen, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Zandvoort; – provincie: provincie Noord-Holland; – regeling: deze gemeenschappelijke regeling; – samenwerkingsgebied: het gezamenlijk grondgebied van de deelnemende gemeenten aan deze regeling; – verplichte taken: taken die alle deelnemers in de regeling afnemen, behalve de provincie. Het verplichte takenpakket omvat het basistakenpakket en de gespecificeerde adviestaken voor de milieutaken. De omvang is in Bijlage I van deze regeling vastgelegd; – wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.
---	---

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2 Openbaar lichaam 1. Er is een openbaar lichaam, genaamd "Omgevingsdienst IJmond". 2. Het openbaar lichaam is <i>rechtspersoon</i> en gevestigd te Beverwijk. 3. <i>Het openbaar lichaam is primair ingesteld in het belang van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke</i>	Artikel 2 Openbaar lichaam 1. Er is een openbaar lichaam genaamd Omgevingsdienst IJmond. 2. Het openbaar lichaam is gevestigd in Beverwijk.

<i>leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in het samenwerkingsgebied.</i>	
---	--

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<u>Artikel 3 Bestuur van de dienst</u> <i>Het bestuur van de dienst bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.</i>	[Geen nieuwe tekst: is geregeld in artikel 12 lid 1 van de wet.]

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
[Zie art 1 onder b]	Artikel 3 Belang De regeling is ter ondersteuning van de colleges bij de uitvoering van hun taken en bevoegdheden voor de fysieke leefomgeving in het algemeen, de Omgevingswet in het bijzonder en vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van het omgevingsrecht.

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
ALGEMEEN BESTUUR Artikel 4 Samenstelling 1. Het algemeen bestuur bestaat uit vijftien leden. 2. De colleges wijzen ieder uit hun midden één lid van het algemeen bestuur aan. 3. De colleges wijzen ieder uit hun midden één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Het plaatsvervangend lid vervangt het lid, bedoeld in <i>lid 1</i>, bij afwezigheid. 4. <i>Het in deze regeling ten aanzien van leden van het algemeen bestuur bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.</i>	<u>Paragraaf 2.1 Algemeen bestuur</u> Artikel 4 Samenstelling 1. Het algemeen bestuur bestaat uit vijftien leden. 2. De colleges wijzen ieder uit hun midden één lid van het algemeen bestuur aan. 3. De colleges wijzen ieder uit hun midden één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Het plaatsvervangend lid vervangt het lid, bedoeld in het tweede lid, bij afwezigheid. 4. Bepalingen in deze regeling voor leden van het algemeen bestuur zijn van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 5 Zittingperiode en beëindiging lidmaatschap <u>1. De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen voor een periode gelijk aan de periode waarvoor het college wordt benoemd. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op de dag waarop de zittingsperiode van het betreffende college afloopt.</u> <u>2. Hij die ophoudt collegelid te zijn, houdt daarmee tevens op lid van het algemeen bestuur te zijn.</u> - Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om een andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen. - Een plaatsvervangend lid treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, <i>zou hebben moeten aftreden</i>. - De colleges kunnen ieder het door hen in het algemeen bestuur aangewezen lid te allen tijde ontslaan wanneer dit lid het vertrouwen van het betreffende college niet langer bezit. <u>Artikel 50 van de Gemeentewet onderscheidenlijk artikel 50 van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing. Op het ontslagbesluit zijn artikel 4:8 en 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.</u> <i>De leden van het algemeen bestuur kunnen te allen tijde ontslag nemen. Van dit ontslag stellen zij de voorzitter van het algemeen bestuur alsmede de raad die onderscheidenlijk het college dat hen heeft benoemd, schriftelijk op de hoogte. Leden van het algemeen bestuur die ontslag hebben genomen, behouden hun lidmaatschap totdat in hun opvolging is voorzien.</i> - Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt <i>tevens</i> op het moment van uittreding uit de regeling van de deelnemer die het lid vertegenwoordigt.	Artikel 5 Zittingsperiode en beëindiging lidmaatschap - Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om een andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen. - Een tussentijds benoemd lid treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd volgens de Gemeentewet of de Provinciewet aftreedt. - De colleges kunnen ieder het door hen in het algemeen bestuur aangewezen lid te allen tijde ontslaan, wanneer dit lid het vertrouwen van het betreffende college niet langer bezit. - Een lid van het algemeen bestuur kan altijd ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan de voorzitter van het algemeen bestuur en het college of staten dat hem heeft benoemd. Een lid dat ontslag neemt, blijft de functie waarnemen, totdat in de opvolging is voorzien. - Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op het moment van uittreding uit deze regeling van de deelnemer die het lid vertegenwoordigt.

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 6 Incompatibiliteit	Artikel 7 Incompatibiliteit

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur is onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar <i>door of vanwege het bestuur van een deelnemer dan wel door of vanwege het bestuur van de dienst aangesteld of daaraan ondergeschikt. Met ambtenaar worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld zij die op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam zijn voor een deelnemer of de dienst.</i>	In aanvulling op de wet is het lidmaatschap van het algemeen bestuur onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar of werknemer bij een van de deelnemers van deze regeling of van de dienst.
--	---

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 7 Orde <u>Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.</u> - Het algemeen bestuur vergadert tenminste viermaal per jaar. <u>De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.</u> <u>De deuren worden gesloten wanneer een vijfde gedeelte der aanwezige leden daarom verzoeken of de voorzitter het nodig oordeelt. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.</u> - In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of worden besloten over: - de vaststelling van de begroting en de jaarrekening; <u>het toetreden tot en het uittreden uit de regeling;</u> <u>het wijzigen en beëindigen van de regeling.</u>	Artikel 8 Orde - Het algemeen bestuur vergadert tenminste vier keer per jaar. - In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over het vaststellen van de begroting en de jaarrekening.

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 8 Stemrecht - In geval van stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. - Voor het nemen van een besluit geldt, indien de voorzitter of een van de leden om hoofdelijke oproeping verzoekt, een gewogen stemverhouding tussen de deelnemers.	Artikel 9 Besluitvorming Besluiten worden genomen bij tweederde meerderheid van stemmen met een gewogen stemverhouding per deelnemer, tenzij deze regeling anders bepaalt. De gewogen stemverhouding per deelnemer wordt bepaald op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage van de deelnemer aan de dienst. Dat zijn zowel de verplichte taken als de facultatieve taken van

3. De <i>verhouding</i> van de stemmen over de leden van <i>de verschillende deelnemers</i> wordt bepaald op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage van <i>iedere</i> deelnemer aan het openbaar lichaam. 4. Het algemeen bestuur stelt deze verhouding vast op basis van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. <i>Indien</i> de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het algemeen bestuur de stemverhouding opnieuw vast direct met het besluit tot vaststelling van de gewijzigde begroting.	de deelnemer, als percentage van de totale begroting. Projecten worden hierin niet meegerekend. 3. Deze gewogen stemverhouding wordt jaarlijks bepaald op basis van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. Als de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het algemeen bestuur de stemverhouding opnieuw vast direct met het besluit tot vaststelling van de gewijzigde begroting.
--	--

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 9 Inlichtingen en verantwoording 1. <u>Het bestuur van de omgevingsdienst verstrekt aan gedeputeerde staten, de colleges, provinciale staten en de raden van de deelnemers alle inlichtingen die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. De inlichtingen worden verstrekt bij de periodieke rapportages.</u> 2. Een lid van het algemeen bestuur is aan het college dat dit lid heeft aangewezen en de eigen raad verantwoording schuldig voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid. 3. <u>Een verzoek om inlichtingen te verschaffen of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd op grond van de Wet open overheid.</u>	<u>Artikel 10</u> Inlichtingen en verantwoording 1. Een lid van het algemeen bestuur is aan het college dat dit lid heeft aangewezen en de eigen raad of staten verantwoording schuldig voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid. 2. In de dienstverleningsovereenkomsten kunnen afspraken worden vastgelegd over de manier waarop verantwoording en het verstrekken van inlichtingen plaatsvindt.

Artikel 9a wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 9a Participatie 1. Inwoners van de deelnemers en belanghebbenden kunnen door de deelnemers bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van het openbaarlichaam betrokken worden. 2. Het algemeen bestuur kan in overleg met de deelnemer tot een participatieprocedure besluiten <i>die afwijkt van het eerste lid</i>.	<u>Artikel 11</u> Participatie 1. Inwoners van de deelnemers en belanghebbenden kunnen door de deelnemers bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van het openbaarlichaam betrokken worden. 2. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur in overleg met de deelnemers tot een participatieprocedure besluiten.
Bestaande tekst	Nieuwe tekst

	<u>Artikel 12 Opdrachtgeversplatform</u> 1. Het algemeen bestuur kan besluiten een opdrachtgeversplatform in te richten. 2. Het opdrachtgeversplatform richt zich op zaken die alle opdrachtgevers betreffen en dient als plek om de samenwerking tussen deelnemers en dienst te bevorderen. 3. Het opdrachtgeversplatform bestaat uit een (ambtelijke) vertegenwoordiging van alle deelnemers. 4. Als een opdrachtgeversplatform wordt ingericht, wordt ook een jaarplan opgesteld met daarin de voorgenomen activiteiten.
--	--

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
DAGELIJKS BESTUUR <i>Artikel 10 Samenstelling</i> 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit vier leden, inclusief de voorzitter, met inachtneming van de mogelijkheid tot benoeming van een vijfde lid op grond van het derde lid. 2. De in het eerste lid bedoelde leden worden, naast de voorzitter, door het algemeen bestuur aangewezen uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten Beverwijk, Haarlem, Heemskerk en Velsen. 3. Het algemeen bestuur kan uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Waterland, Wormerland en Zandvoort en van provincie Noord-Holland een vijfde lid van het dagelijks bestuur aanwijzen.	<u>Paragraaf 2.2 Dagelijks bestuur</u> <u>Artikel 13 Samenstelling</u> 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier andere leden. 2. In het dagelijks bestuur neemt tenminste één lid zitting uit regio Zuid-Kennemerland (Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort), één lid uit regio IJmond (Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen) en één lid uit regio Zaanstreek-Waterland (Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Oostzaan, Waterland, Wormerland).

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<i>Artikel 11 Zittingperiode en beëindiging lidmaatschap</i>	<u>Artikel 14 Zittingsperiode en beëindiging lidmaatschap</u>

1. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling, <i>volgend op</i> de dag van aftreden van de colleges. 2. <i>Hij die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt daarmee tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn. Hij blijft, indien en voor zover hij nog lid is van het college, als lid van het dagelijks bestuur functioneren tot het moment waarop in zijn opvolging is voorzien.</i> 3. Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen. 4. <u>Een plaatsvervangend lid treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd zou hebben moeten aftreden.</u> 5. <u>Het algemeen bestuur kan één of meer door hem aangewezen leden van het dagelijks bestuur ontslaan indien deze het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezitten. Artikel 50 van de Gemeentewet onderscheidenlijk artikel 50 van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing. Op het ontslagbesluit zijn artikel 4:8 en 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.</u> 6. Een lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. <i>Hij doet hiervan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur. Een lid dat ontslag heeft genomen, neemt zijn betrekking waar totdat zijn opvolger het lidmaatschap van het dagelijks bestuur heeft aanvaard.</i>	1. De leden van het dagelijks bestuur worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling na de dag van aftreden van de colleges. 2. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt op het moment dat het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt. 3. Het aanwijzen van een lid ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na dit openvallen. 4. Een lid van het dagelijks bestuur kan altijd ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan het algemeen bestuur. Een lid dat ontslag neemt, blijft lid, totdat in de opvolging is voorzien.
---	--

Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 12 Orde 1. Het dagelijks bestuur <i>stelt</i> voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast. Dit reglement wordt aan het algemeen bestuur <i>medegedeeld</i>. 2. Het dagelijks bestuur vergadert zo <i>dikwijls</i> als de voorzitter dit nodig oordeelt of wanneer twee leden hem dit schriftelijk verzoeken onder opgave van de te behandelen onderwerpen. <i>Indien</i> een vergadering is gevraagd door <i>het vereiste aantal</i> leden, wordt zij binnen twee weken gehouden. 3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur <i>zijn niet openbaar</i>.	Artikel 15 Orde 1. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen. Dit reglement wordt aan het algemeen bestuur ter informatie toegezonden. 2. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter dit nodig oordeelt of wanneer twee leden hem dit schriftelijk verzoeken onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Als een vergadering is gevraagd door twee leden, wordt zij binnen twee weken gehouden. 3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur vinden achter gesloten deuren plaats.

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 13 Stemmen en besluitvorming 1. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. 2. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan <i>slechts</i> worden beraadslaagd en besloten <i>indien</i> meer dan de helft van het aantal <i>zitting hebbende</i> leden tegenwoordig is. 3. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. 4. Bij staking <i>der</i> stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.	<u>Artikel 16 Besluitvorming</u> 1. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. 2. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan alleen worden beraadslaagd en besloten als meer dan de helft van het aantal leden aanwezig is. 3. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. 4. Bij staking van de stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<u>Artikel 14 Inlichtingen en verantwoording</u> 1. <u>Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.</u> 2. <u>Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.</u> 3. <u>Het reglement van orde van het algemeen bestuur regelt de wijze waarop aan het eerste en tweede lid invulling wordt gegeven.</u> 4. <u>Over al hetgeen het openbaar lichaam betreft dient het dagelijks bestuur de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het provinciebestuur desgevraagd van bericht en raad.</u> 5. <u>Het dagelijks bestuur doet mededeling van het in het vierde lid bedoelde verzoek en de inhoud daarvan aan de deelnemers.</u>	[Geen nieuwe tekst: Eerste lid is geregeld in artikel 19a, tweede lid van de wet Tweede lid is geregeld in artikel 19a, eerste lid van de wet Derde lid is geregeld in artikel 19b, eerste lid van de wet Vierde lid is geregeld in artikel 19b, tweede lid van de wet]

Artikel 15 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 15 De voorzitter	

<u>1. Het algemeen bestuur wijst uit haar leden, aangewezen door de colleges van Beverwijk, Haarlem, Heemskerk en Velsen, de voorzitter aan.</u> <u>2. Het algemeen bestuur wijst uit haar leden, aangewezen door de colleges van Beverwijk, Haarlem, Heemskerk en Velsen, een plaatsvervangend voorzitter aan.</u> <u>3. De voorzitter is aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hem gevoerde bestuur. Hij geeft het algemeen bestuur mondeling of schriftelijk de door één of meer leden gevraagde inlichtingen. Indien het algemeen bestuur dit wenselijk acht, worden deze inlichtingen periodiek verstrekt.</u> <u>4. Het algemeen bestuur kan de voorzitter ontslaan indien deze het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Artikel 50 van de Gemeentewet onderscheidenlijk artikel 50 van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing. Op het ontslagbesluit zijn artikel 4:8 en 7:1 van de Algemene wetbestuursrecht niet van toepassing.</u> <u>5. Lid 3 is van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangend voorzitter. Lid 4 is niet van toepassing op de plaatsvervangend voorzitter in diens rol als lid van het algemeen bestuur.</u>	[Geen nieuwe tekst: is geregeld in de artikelen 10:9 en 16 van de wet. Aanvullende regels over de plaatsvervangend voorzitter zijn verplaatst: Zie artikel 6 onder e en f (nieuw) bij artikel 20 (bestaand)]
--	---

Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK III TAKEN EN BEVOEGDHEDEN Artikel 16 Taken en bevoegdheden dienst - De deelnemers uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen dragen bij deze regeling de bevoegdheden beschreven in Bijlage I bij deze regeling aan het algemeen bestuur over. - Deelnemers en derden als bedoeld in artikel 18 kunnen aan het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de directeur mandaat verlenen ter uitvoering van de bevoegdheden van de betreffende deelnemer. - Het nemen van zelfstandige besluiten op verzoeken om schadevergoedingen die veroorzaakt zouden zijn binnen het kader van de uitoefening van de onder de leden 1 en 2 van dit artikel genoemde bevoegdheden, is aan de deelnemers voorbehouden. Het nemen van deze besluiten wordt noch aan de bestuursorganen van de dienst overgedragen, noch opgedragen.	<u>Hoofdstuk 3</u> Taken en bevoegdheden <u>Artikel 19</u> Taken en bevoegdheden dienst - De dienst voert voor de deelnemers het verplichte takenpakket uit en kan daarnaast facultatieve taken uitvoeren. De colleges kunnen het dagelijks bestuur of de directeur van de dienst mandaat geven voor hun bevoegdheden binnen het belang van deze regeling. Voor de uitvoering van de verplichte taken is mandaat van de colleges aan het dagelijks bestuur en de directeur van de dienst nodig. - Voor het uitbreiden of afbouwen van taken is instemming van het algemeen bestuur vereist.

4. De dienst voert voor de deelnemers in ieder geval het basistakenpakket uit en kan daarnaast ook het milieutakenpakket en/of plustaken uitvoeren. Bijlage I benoemt welke taken de dienst uitvoert. 5. Voor een uitbreiding van de door de dienst uit te voeren taken en/of van de aan de dienst overgedragen bevoegdheden, is de goedkeuring van de raad, onderscheidenlijk provinciale staten van de betreffende deelnemer, alsmede unanieme instemming van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur vereist. 6. Na besluitvorming als bedoeld in het vijfde lid wordt Bijlage I bij deze regeling aangepast zonder dat sprake is van een wijziging als bedoeld in artikel 37 van deze regeling. 7. Een deelnemer kan een verzoek tot vermindering van het takenpakket schriftelijk ter kennis brengen van de dienst, hetgeen wordt gelijkgesteld met een verzoek tot gedeeltelijke uittreding voor wat betreft deze taken zoals bedoeld in artikel 36 van de regeling. 8. Het voorgaande lid is niet van toepassing, wanneer wijzigingen in nationale en bovennationale wet- en regelgeving nopen tot wijzigingen in de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van het takenpakket.	<u>Artikel 20 Verplichte taken</u> 1. De uitwerking van het verplichte takenpakket wordt overeengekomen in een dienstverleningsovereenkomst. 2. Voor aanpassing van deze dienstverlening is instemming van het algemeen bestuur nodig. Het dagelijks bestuur bereidt daar een voorstel toe voor. <u>Artikel 21 Facultatieve taken</u> 1. De uitwerking van de facultatieve taken wordt overeengekomen in een dienstverleningsovereenkomst. 2. Een deelnemer kan het algemeen bestuur schriftelijk verzoeken om aanpassing van de dienstverlening. Bij het verminderen van de dienstverlening worden de fRICTIEkosten gedragen door de deelnemer die de dienstverlening wil verminderen. In de dienstverleningsovereenkomst worden hier afspraken over vastgelegd. Voor aanpassing van deze dienstverlening is instemming van het algemeen bestuur nodig als het financiële effect meer dan 3% van de facultatieve taken van de betreffende deelnemer is.
--	--

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 17 Relatie deelnemers – dienst 1. Met betrekking tot de uitvoering en nadere invulling van de taken en bevoegdheden genoemd in artikel 16 worden door of namens het dagelijks bestuur en de deelnemers schriftelijke afspraken gemaakt in de vorm van een afsprakenkader. 2. In het afsprakenkader kunnen bepalingen komen te staan inzake: - de omvang en kwaliteit van de te verlenen diensten en te leveren producten door de dienst; - de uitvoering in relatie tot de bepalingen in artikel 33; - de samenwerkingsstructuur en het -overleg; - informatieverstrekking en rapportages; - verplichtingen en kwaliteitsborging, daaronder begrepen de verordeningen als bedoeld in artikel 18.23 van de Omgevingswet; - mandaten en machtigingen;	<u>Artikel 22 Dienstverleningsovereenkomst</u> 1. De dienstverleningsovereenkomst bestaat in elke geval uit drie delen: - Deel A: Algemeen juridische bepalingen en afspraken; - Deel B: Product-dienstencatalogus verplichte en facultatieve taken; - Deel C: Financiën. 2. De dienstverleningsovereenkomst wordt ten minste eens in de vijf jaar geëvalueerd door het algemeen bestuur. <u>Artikel 23 Beleidskader</u>

g. archivering; h. aansprakelijkheden en risico's; i. gegevensbeveiliging en klachten; j. duur, wijziging en opzegging van het afsprakenkader. 3. Elke deelnemer stelt periodiek beleid vast, waarin de ontwikkelingsrichtingen in het te voeren beleid met betrekking tot de in deze regeling ingebrachte taken uiteen wordt gezet. Mede op basis van dit beleid stelt de dienst jaarlijks een uitvoeringsprogramma op. 4. In het uitvoeringsprogramma legt de dienst vast welke diensten en producten op grond van de dienstverleningsovereenkomsten bedoeld in het eerste lid van dit artikel worden geleverd aan de deelnemer of derde.	1. Op basis van het beleid van de deelnemers stelt de dienst jaarlijks een uitvoeringsprogramma conform artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit op. 2. In het uitvoeringsprogramma legt de dienst vast welke diensten en producten op grond van de dienstverleningsovereenkomsten worden uitgevoerd voor de deelnemers of derden.
---	---

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 18 Taken op verzoek 1. De in artikel 16 aangeduide taken kunnen door de dienst op verzoek voor deelnemers en derden op grond van een dienstverleningsovereenkomst worden uitgevoerd. 2. In de dienstverleningsovereenkomst worden in ieder geval bepalingen opgenomen met betrekking tot de kosten van de uitvoering van de taak en de bepalingen zoals genoemd in artikel 17 tweede lid. 3. In het uitvoeringsprogramma bedoeld in artikel 20 tweede lid onder b, legt de dienst vast welke diensten en producten op grond van de afsprakenkaders bedoeld in het eerste lid van dit artikel worden geleverd aan de deelnemer of derde.	[Zie artikelen 19-21 (nieuw) bij artikel 16 (bestaand)]

Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 19 Delegatie en mandaat door de deelnemers Vervallen.	[Geen nieuwe tekst]

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Gewijzigde tekst
Artikel 20 Algemeen bestuur 1. <i>Bij het algemeen bestuur berusten alle bevoegdheden die niet bij of krachtens deze regeling aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn voorbehouden.</i> 2. Het algemeen bestuur is <i>in ieder geval belast met en</i> bevoegd tot: - het vaststellen van het <i>tweejaarlijkse</i> strategische beleidsplan (inclusief organisatie-ontwikkelings- en kwaliteitsborgingsplan); - het vaststellen van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma; - het doen van voorstellen aan de deelnemers <i>omtrent toetreding tot, uittreding uit</i>, wijziging van of opheffing van de regeling; <i>het besluiten tot deelname aan en samenwerken met gemeenschappelijke regelingen en het (mede) oprichten van privaatrechtelijke rechtspersonen, nadat de raden en provinciale staten van de deelnemers in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen;</i> <i>het instellen van commissies met het oog op de behartiging van bepaalde belangen zoals bedoeld in artikel 25 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;</i> <i>tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling indien en voor zover nieuwe wetten en/of regels hiertoe nopen en het uitsluitend technische wijzigingen betreft. Voor een wijziging als hier bedoeld behoeft niet de procedure als omschreven in artikel 37 te worden gevolgd.</i> 3. <i>Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of aan een bestuurscommissie als bedoeld in het tweede lid onder e bevoegdheden van het algemeen bestuur over- of opdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen deze overdracht verzet. Het dagelijks bestuur kan deze bevoegdheden mandateren aan de directeur.</i>	Artikel 6 Taken en bevoegdheden Het algemeen bestuur is in aanvulling op de wet bevoegd tot: - het vaststellen van het strategische beleidsplan, inclusief organisatieontwikkelings- en kwaliteitsborgingsplan; - het vaststellen van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma en evaluatieverslag; - het doen van voorstellen aan de deelnemers over toetreden tot, wijzigen van of opheffen van de regeling; het doen van voorstellen aan de deelnemers naar aanleiding van een besluit tot uittreding van een of meerdere deelnemers; het aanwijzen van een plaatsvervangend voorzitter uit haar leden; het ontslaan van de plaatsvervangend voorzitter als deze het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Dit geldt niet voor zijn rol als lid van het algemeen bestuur.

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 21 Commissies	[Geen nieuwe tekst]

Vervallen.

Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 22 Dagelijks bestuur 1. Het dagelijks bestuur is in ieder geval bevoegd en/of belast met: <u>het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;</u> <u>beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;</u> <u>regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de dienst;</u> <u>ambtenaren te benoemen, te schorsen en te ontslaan;</u> <u>tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de dienst te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 55 van de Wgr;</u> <u>te besluiten, namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist.</u> 2. <u>Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van bezit of recht.</u> 3. In aanvulling op het eerste lid onder e kan het dagelijks bestuur slechts besluiten tot het aangaan van geldleningen tot een totaalbedrag van 113.445,- euro per jaar. Voor het aangaan van geldleningen die dat bedrag overstijgen dient goedkeuring van het algemeen bestuur te worden verkregen.	[Geen nieuwe tekst: is geregeld in de artikelen 57b van de wet en Boek 7, titel 710 van het Burgerlijk wetboek (overeenkomsten). Zie verder paragraaf 2.2 Dagelijks bestuur, artikelen 13 tot en met 16 (nieuw).]

Artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 23 Voorzitter	

<u>1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.</u> <u>2. De stukken die van het algemeen bestuur of van het dagelijks bestuur uitgaan, worden door de voorzitter ondertekend. Het dagelijks bestuur kan hem toestaan de ondertekening op te dragen aan een ander lid van dit bestuur, aan de secretaris-directeur of aan een of meer andere ambtenaren van de dienst.</u> <u>3. De voorzitter vertegenwoordigt de dienst in en buiten rechte. Indien de voorzitter behoort tot het bestuur van een deelnemer die partij is in een geding waarbij de dienst betrokken is, oefent een ander door het dagelijks bestuur uit zijn midden aan te wijzen lid deze bevoegdheid uit.</u>	[Geen nieuwe tekst: is geregeld in de artikelen 12 en 57d van de wet en voor het verlenen van mandaat in de Algemene wet bestuursrecht.]
---	---

Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 24 Secretaris 1. Het algemeen bestuur benoemt de secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur en <i>kan hem tevens</i> schorsen en ontslaan. 2. De secretaris <i>staat</i> het algemeen, en <i>het</i> dagelijks bestuur, de voorzitter en eventuele commissies <i>bij</i> de uitoefening van hun taak <i>terzijde</i>. 3. Alle stukken die van het algemeen en dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris mede ondertekend. 4. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig, tenzij het algemeen <i>en/of</i> dagelijks bestuur bepaalt dat de secretaris bij bepaalde (<i>onderdelen</i> van) vergaderingen niet aanwezig <i>dient te zijn</i>. 5. De secretaris <i>is verantwoordelijk voor het opmaken van</i> de verslagen van de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.	<u>Paragraaf 2.4 Secretaris</u> <u>Artikel 18 Secretaris</u> 1. Het algemeen bestuur benoemt de secretaris en kan de secretaris schorsen of ontslaan. 2. De secretaris ondersteunt het algemeen en dagelijks bestuur, de voorzitter en eventuele commissies in de uitoefening van hun taak. 3. Alle stukken die van het algemeen en dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris mede ondertekend. 4. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig, tenzij het algemeen of dagelijks bestuur bepaalt dat de secretaris bij bepaalde (delen van) vergaderingen niet aanwezig is. 5. De secretaris zorgt voor de verslagen van de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.

Artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK IV DIRECTIE EN PERSONEEL	<u>Hoofdstuk 4 Directie en personeel</u>

Artikel 25 Directeur 1. De directeur is het hoofd van de dienst. 2. De secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur wordt door het dagelijks bestuur benoemd en ontslagen als directeur. 3. De directeur kan worden geschorst door het dagelijks bestuur. 4. De directeur kan zich in zijn taken en onder zijn verantwoording laten bijstaan door door hem aan te wijzen personen.	Artikel 24 Directeur 1. De dienst heeft een directeur die onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur leiding geeft aan de ambtelijke organisatie en zorgt voor een juiste uitvoering van de taken van de dienst. 2. De directeur fungeert als secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur, nadat hij door het algemeen bestuur is benoemd tot secretaris.
---	--

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 26 Rechtspositie en bezoldiging 1. Het algemeen bestuur stelt voor het personeel van het openbaar lichaam de rechtspositie vast conform de CAR/UWO voor het gemeentepersoneel. 2. Met betrekking tot tussentijdse wijzigingen van de CAR/UWO is het dagelijks bestuur bevoegd deze reeds toe te passen voor het personeel. Het algemeen bestuur stelt deze tussentijdse wijzigingen in de rechtspositie periodiek vast, waar nodig met terugwerkende kracht. 3. Het algemeen bestuur beslist op voorstel van het dagelijks bestuur over de toepassing van overige arbeidsvoorwaarden.	Artikel 25 Rechtspositie en bezoldiging Het algemeen bestuur beslist op voorstel van het dagelijks bestuur over de toepassing van de arbeidsvoorwaarden.

Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK V FINANCIËLE BEPALINGEN <u>Artikel 27 Financieel beheer</u> <u>Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot:</u> a. <u>de organisatie van de administratie en het kasbeheer;</u> b. <u>de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding.</u>	<u>Hoofdstuk 5 Financiële bepalingen</u> [Geen nieuwe tekst. Is geregeld in de Provinciewet.]

De artikelen 216 tot en met 219 van de Provinciewet zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 28 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 28 Boekjaar 1. Het boekjaar van de dienst is gelijk aan het kalenderjaar. 2. Het eerste boekjaar loopt vanaf de datum van inwerkingtreding van deze regeling tot en met 31 december daaraanvolgend.	Artikel 26 Boekjaar 1. Het boekjaar van de dienst is gelijk aan het kalenderjaar. 2. Het eerste boekjaar loopt vanaf de datum van inwerkingtreding van deze regeling tot en met 31 december daaraanvolgend.

Artikel 29 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 29 Begroting 1. <u>Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.</u> 2. <u>Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande dat waarvoor de begroting dient, toe aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.</u> 3. <u>Het dagelijks bestuur zendt de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening vóór 30 april toe aan de raden van de deelnemende gemeenten resp. provinciale staten van de provincie.</u> 4. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en wijzigingen en wordt tevens rekening gehouden met de laatst bekende <i>cao-afspraken zoals deze gelden voor de gemeentelijke overheid</i> , het prijsindex-cijfer voor de overheidsconsumptie en inclusief autonome ontwikkelingen. 5. De begroting wordt voorzien van een <i>memorie van toelichting</i> waarin voldoende inzicht wordt gegeven in de kosten in relatie tot de te leveren diensten en/of producten.	Artikel 27 Begroting 1. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en wijzigingen en wordt ook rekening gehouden met de laatst bekende cao-Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties , het prijsindexcijfer voor de overheidsconsumptie en inclusief autonome ontwikkelingen. 2. De begroting wordt voorzien van een toelichting waarin voldoende inzicht wordt gegeven in de kosten in relatie tot de te leveren diensten of producten en waarin de hoofdlijnen van de gewenste (beleids)ontwikkelingen in het samenwerkingsgebied worden aangegeven. 3. Aan de begroting wordt een meerjarenprognose toegevoegd. 4. De meerjarenprognose omvat een globale raming van uitgaven en inkomsten en wordt van een toelichting voorzien. 5. De in de meerjarenprognose op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting. 6. Op het wijzigen van de begroting zijn het tweede tot en met het vijfde lid zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreft die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde

6. De begroting gaat vergezeld van een beredeneerde toelichting, waarin de hoofdlijnen van de gewenste (beleids)ontwikkelingen in het samenwerkingsgebied worden aangegeven. 7. Aan de begroting wordt een meerjarenprognose toegevoegd. 8. De meerjarenprognose omvat een globale raming van uitgaven en inkomsten en wordt van een toelichting voorzien. 9. De in de meerjarenprognose op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting. 10. <u>De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie kunnen binnen twaalf weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting bij het dagelijks bestuur hun zienswijze naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin die zienswijze is vervat, bij de begroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.</u> 11. Op het wijzigen van de begroting zijn de leden 2 tot en met 7 zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreft die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor een zienswijze van de deelnemers te verzoeken.	begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor een zienswijze van de deelnemers te verzoeken.
---	--

Artikel 29a wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 29a Zienswijzen bij voorgenomen besluiten Buiten de <i>bij of krachtens de wet</i> bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter, waarvoor aan de raden <i>van de deelnemende gemeenten of provinciale staten van de deelnemende provincies een zienswijze</i>, als bedoeld in artikel 10, vijfde lid <i>jº artikel 52 eerste lid</i>, van de wet wordt gevraagd.	<u>Artikel 17</u> Zienswijzen bij voorgenomen besluiten Buiten de in wet- en regelgeving bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter waarvoor eerst aan de raden en staten van de deelnemers een zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde lid van de wet wordt gevraagd.

Artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
-----------------	--------------

Artikel 30 Rekening 1. Van de baten en lasten van de dienst <i>wordt</i> door het dagelijks bestuur over elk dienstjaar verantwoording <i>afgelegd</i> aan het algemeen bestuur <i>onder overlegging van</i> de jaarrekening en het jaarverslag met de daarbij behorende bescheiden. Het algemeen bestuur onderzoekt de jaarrekening en het jaarverslag zonder uitstel en stelt haar vast <u>vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de rekening en het verslag betrekking hebben</u>. 2. De SiSa-verantwoordingsbijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen maakt onderdeel uit van de toelichting op de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verantwoordt zich door middel van de jaarrekening over de uitvoering van de regelingen van de specifieke uitkeringen <i>overeenkomstig het bepaalde in</i> artikel 17a van de Financiële- verhoudingswet <u>uiterlijk 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties</u>. 3. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag ter kennisneming aan de raden <i>van de gemeenten</i> en provinciale staten <i>van de provincie</i>.	Artikel 28 Rekening 1. Van de baten en lasten van de dienst legt het dagelijks bestuur over elk dienstjaar verantwoording af aan het algemeen bestuur met de jaarrekening en het jaarverslag en de daarbij behorende bescheiden. Het algemeen bestuur onderzoekt de jaarrekening en het jaarverslag zonder uitstel en stelt haar binnen de wettelijke termijn vast. 2. De SiSa-verantwoordingsbijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen maakt deel uit van de toelichting op de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verantwoordt zich met de jaarrekening over de uitvoering van de regelingen van de specifieke uitkeringen volgens artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet. 3. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag ter kennisneming aan de raden en provinciale staten van de deelnemers.
---	--

Artikel 30a wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 30a Tussenrapportage 1. Het algemeen bestuur stelt tweemaal per jaar een tussenrapportage vast met daarin informatie over het lopende begrotingsjaar. 2. In <i>deze</i> rapportage <i>wordt ingegaan op</i> de beleidsmatige en financiële tussenstand. 3. In de rapportage <i>worden</i> de afwijkingen in de geleverde prestaties ten opzichte van de geraamde prestaties <i>benoemd en toegelicht</i>. 4. In de rapportage <i>wordt ingegaan op</i> de overige zaken die van belang zijn om kennis te kunnen nemen van de stand van zaken. 5. De vastgestelde rapportages worden door het algemeen bestuur <i>vóór 15 juli en 15 december aan de colleges gezonden</i>.	Artikel 29 Tussenrapportage 1. Het algemeen bestuur stelt een keer per jaar een tussenrapportage vast met daarin informatie over het lopende begrotingsjaar. 2. In de rapportage staan: a. de beleidsmatige en financiële tussenstand; b. de afwijkingen in de geleverde prestaties ten opzichte van de geraamde prestaties met een toelichting; c. overige relevante zaken voor de stand van zaken. 3. Het algemeen bestuur stuurt de tussenrapportage van het betreffende jaar aan de deelnemers.

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 31 Rekeningresultaat Verrekening van het verschil tussen de betaalde voorschotten en het jaarrekeningresultaat <i>vindt plaats onmiddellijk</i> na vaststelling van de rekening, <i>waarbij</i> negatieve resultaten worden verrekend met de algemene reserve <i>en positieve resultaten eerst dienen tot aanzuivering van de algemene reserve tot 260.000,-euro en waarna verrekening dient plaats te vinden</i> met de deelnemers. <i>Ophoging van de algemene reserve tot boven voornoemd bedrag ten gevolge van toetreding van nieuwe deelnemers of de uitbreiding van ingebrachte taken door bestaande deelnemers kan plaatsvinden bij besluit van het algemeen bestuur.</i>	Artikel 30 Rekeningresultaat 1. Verrekening van het verschil tussen de betaalde voorschotten en het jaarrekeningresultaat volgt meteen na vaststelling van de rekening. Negatieve resultaten worden verrekend met de algemene reserve. Positieve resultaten vullen eerst de algemene reserve aan tot door het algemeen bestuur vastgestelde weerstandsratio bereikt is en worden daarna verrekend met de deelnemers. 2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot verhoging van de algemene reserve tot boven voornoemd bedrag bij toetreding van nieuwe deelnemers of uitbreiding van ingebrachte taken door bestaande deelnemers.

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 32 Financiering 1. De dienst verantwoordt zich in de begroting en de jaarstukken over de in artikel 8 van de Wet financiering decentrale overheden genoemde gegevens, conform de bij of krachtens die wet gestelde normen en regels. Bij afwijkingen dan wel dreigende overschrijding van de in de Wet financiering de centrale overheden genoemde normen, wordt daarover afzonderlijk en onverwijld gerapporteerd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. 2. Als de garantstelling van één of meer deelnemers nodig is, <i>in verband met het aangaan van geldleningen en/of rekening courantovereenkomsten</i>, dan wordt het conceptbesluit <i>tot het aangaan van een geldlening, een rekening-courant-overeenkomst of het uitlenen van geld</i>, aan de <i>desbetreffende respectievelijk</i> aan alle deelnemers ter goedkeuring voorgelegd. 3. Voor het betalen van rente en aflossing van <i>aan te gane</i> geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden staan de deelnemers garant voor zover <i>ter zake</i> door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de	Artikel 31 Financiering 1. De dienst verantwoordt zich in de begroting en de jaarstukken over de in artikel 8 van de Wet financiering decentrale overheden genoemde gegevens, conform de bij of krachtens die wet gestelde normen en regels. Bij afwijkingen of dreigende overschrijding van de in de Wet financiering decentrale overheden genoemde normen, wordt daarover afzonderlijk en onverwijld gerapporteerd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. 2. Als garantstelling van één of meer deelnemers nodig is voor een geldlening of een rekening-courant overeenkomst of het uitlenen van geld, dan wordt het conceptbesluit hiervoor aan de betrokken deelnemer of aan alle deelnemers ter besluitvorming voorgelegd. 3. De betrokken deelnemers staan garant voor het betalen van rente en aflossing van de geldlening en in rekening-courant op te nemen gelden voor zover door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De betrokken deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding van de omzet van de deelnemer in het voorgaande jaar.

verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar voorafgaande aan dat waarin de garantie is verleend.	
---	--

Artikel 33 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 33 Verdeling van baten en lasten 1. De lasten van de dienst worden gedekt door: a. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van <i>taken zoals bedoeld in artikel 16</i>; b. bijdragen van de deelnemers aan schadevergoedingen. Deze schadevergoedingen komen volledig ten laste van de deelnemer <i>binnen wiens aan de dienst opgedragen of overgedragen takenpakket, besluiten als bedoeld in artikel 22 zijn genomen</i>; c. <i>inkomsten uit de uitvoering van dienstverleningsovereenkomsten, onder meer op grond van artikel 18</i>; d. subsidies, andere bijdragen dan de onder a van dit artikel bedoelde bijdragen en schenkingen; e. overige inkomsten; f. reserves. 2. <i>De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Uitgeest, Velsen en de provincie Noord-Holland voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 per deelnemer telkens voor een periode van 3 jaar op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens door het algemeen bestuur vastgesteld.</i> 3. <i>De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Purmerend, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Zandvoort voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 gesteld op jaarlijks een bedrag in een keer. De som in een keer wordt jaarlijks door het algemeen bestuur vastgesteld. De basis voor de berekening van de som in een keer is de minimale afname van 1.115 uur voor gemeente Bloemendaal, 1.917 uur voor gemeente Edam-Volendam, 1.115 uur voor gemeente Heemstede, 680 uur voor gemeente Landsmeer, 621 uur voor gemeente Oostzaan, 1.070 uur</i>	<u>Artikel 32</u> Verdeling van baten en lasten 1. De lasten van de dienst worden gedekt door: a. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van verplichte taken, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst; b. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van facultatieve taken, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst; c. bijdragen van de deelnemers aan schadevergoedingen. Deze schadevergoedingen komen volledig ten laste van de deelnemer voor wie de dienst de taak uitvoert. d. subsidies, andere bijdragen dan de onder a. bedoelde bijdragen en schenkingen; e. overige inkomsten; f. reserves. 2. Het algemeen bestuur stelt de hoogte van de bijdragen in het eerste lid, aanhef en onder a en b steeds voor vijf jaar vast op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens.

voor gemeente Waterland, 1.384 uur voor gemeente Wormerland en 1.346 uur voor gemeente Zandvoort.

Artikel 34 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK VI ARCHIEFBESCHEIDEN Artikel 34 Archiefbescheiden 1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van de dienst, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995 vast te stellen <i>regeling (Archiefverordening), die aan gedeputeerde staten moet worden medegedeeld.</i> 2. <i>Het dagelijks bestuur is tevens belast met de zorg voor de archiefbescheiden die worden gevormd krachtens de aan het samenwerkingsverband gedelegeerde taken.</i> 3. Voor de bewaring van de op grond van <i>artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995</i> over te brengen archiefbescheiden <i>van de in deze regeling genoemde bestuursorganen is aangewezen de archiefbewaarpplaats van de gemeente waarbinnen de dienst is gevestigd.</i> 4. Voor de door <i>deelnemende gemeenten of provincie(s)</i> gemandateerde taken berust de zorg voor de <i>desbetreffende</i> archiefbescheiden bij deze <i>gemeenten of provincie(s).</i> 5. De <i>secretaris (-directeur) is belast met het beheer van de</i> archiefbescheiden, <i>voor zover deze archiefbescheiden</i> niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats. 6. De archivaris <i>is belast met het</i> toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, <i>voor zover deze archiefbescheiden</i> niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats. 7. <i>Met het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde taken is belast de archivaris van de desbetreffende gemeente of provincie.</i> 8. <u><i>Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.</i></u>	<u>Hoofdstuk 6 Archiefbescheiden</u> <u>Artikel 33</u> Archiefbescheiden 1. Het dagelijks bestuur zorgt voor de archiefbescheiden van de dienst volgens de geldende Archiefwet en de door het algemeen bestuur vastgestelde regels op basis van de geldende Archiefwet. 2. Voor de bewaring van de op grond van de geldende Archiefwet over te brengen archiefbescheiden is de gemeente waar de dienst is gevestigd, aangewezen als archiefbewaarpplaats. 3. Voor de door de deelnemers gemandateerde taken berust de zorg voor de archiefbescheiden bij deze deelnemers. 4. De archivaris van de deelnemers houdt toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde taken. 5. De directeur beheert de archiefbescheiden, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats. 6. De archivaris houdt toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK VII TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING Artikel 35 Toetreding 1. Het algemeen bestuur doet <i>naar aanleiding van</i> een verzoek tot toetreding een voorstel <i>omtrent</i> toetreding aan de deelnemers en kan daarbij voorwaarden stellen. 2. <i>Toetreding vindt plaats bij daartoe strekkende besluiten van de bevoegde bestuursorganen van alle deelnemers.</i> 3. <i>De toetreding gaat in met ingang van een nader te bepalen datum, vastgesteld door het algemeen bestuur en de nieuwe deelnemer, een en ander met inachtneming van bekendmaking van de benodigde besluiten conform artikel 44 van deze regeling.</i>	<u>Hoofdstuk 7 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing</u> <u>Artikel 34 Toetreding</u> Het algemeen bestuur doet na een verzoek tot toetreding een voorstel over toetreding aan de deelnemers en kan daarbij voorwaarden stellen. Toetreding is alleen mogelijk bij unaniem besluit van het algemeen bestuur.

Artikel 36 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 36 Uittreding 1. <i>Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden.</i> 2. De procedure van uittreding begint zodra het algemeen bestuur het uittredingsbesluit van de deelnemer heeft ontvangen. 3. De uittredingstermijn is drie jaar. De termijn begint te lopen na het uittredingsbesluit. De feitelijke uittreding gaat in op 1 januari. Het algemeen bestuur kan van deze termijn afwijken. 4. Uitgangspunt bij uittreding is dat de gevolgen voor rekening komen van de uittredende deelnemer. De gevolgen voor het vermogen bestaan in ieder geval uitpersoneelslasten en overige financiële lasten. 5. Uitgangspunt is dat het personeel, dat toe te rekenen is aan de werkzaamheden voor de uittredende deelnemer, in dienst treedt van de uittredende deelnemer. Als dit niet mogelijk is dan komen de afvloeiingskosten voor rekening van de uittredende deelnemer.	<u>Artikel 35 Uittreding</u> 1. De procedure van uittreding begint zodra het algemeen bestuur het uittredingsbesluit van de deelnemer ontvangt. 2. De uittredingstermijn is drie jaar. De termijn start na ontvangst van het uittredingsbesluit. De feitelijke uittreding gaat in op 1 januari. Het algemeen bestuur kan van deze termijn afwijken. 3. Bij uittreding komen de gevolgen voor rekening van de uittredende deelnemer. De gevolgen voor het vermogen bestaan in ieder geval uit personeelslasten en overige financiële lasten. 4. Uitgangspunt is dat het personeel, dat toe te rekenen is aan de werkzaamheden voor de uittredende deelnemer, in dienst treedt van de uittredende deelnemer. Als dit niet mogelijk is dan komen de afvloeiingskosten voor rekening van de uittredende deelnemer. 5. Onder overige financiële lasten als bedoeld in het derde lid, wordt onder meer verstaan financiële, juridische, en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.

6. Onder overige financiële lasten als bedoeld in het <i>vierde</i> lid, wordt onder meer verstaan financiële, juridische, en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding. 7. Het dagelijks bestuur geeft aan een onafhankelijke derde de opdracht om een impactanalyse op te stellen. Over deze opdracht heeft het dagelijks bestuur overleg met de uittredende deelnemer. 8. De kosten voor de impactanalyse zijn voor de uittredende deelnemer. 9. Na de impactanalyse wordt een projectgroep samengesteld die het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer op basis van de impactanalyse adviseert. 10. De projectgroep bestaat in ieder geval uit: - de financiële <i>controllers</i> van de uittredende deelnemer; - de financiële controller van de dienst; - een afgevaardigde van het dagelijks bestuur; - een afgevaardigde van de uittredende deelnemer. 11. De uittreedsom is gelijk aan de afvloeiingskosten als bedoeld in <i>lid 4</i>, de overige financiële lasten als bedoeld in <i>lid 6</i>. 12. Het algemeen bestuur stelt de uittreedsom vast met in achtneming van het advies van de projectgroep. 13. De uittreedsom kan door de uittredende deelnemer gespreid betaald worden gedurende een periode van drie jaar na vaststelling van de uittreedsom.	6. Het dagelijks bestuur geeft aan een onafhankelijke derde de opdracht om een impactanalyse of uittredingsplan op te stellen. Over deze opdracht heeft het dagelijks bestuur overleg met de uittredende deelnemer. 7. De kosten voor deze impactanalyse of uittredingsplan zijn voor de uittredende deelnemer. 8. Na de impactanalyse of uittredingsplan wordt een projectgroep samengesteld die het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer op basis van de impactanalyse of uittredingsplan adviseert. 9. De projectgroep bestaat in ieder geval uit: - de financiële controller van de uittredende deelnemer; - de financiële controller van de dienst; - een afgevaardigde van het dagelijks bestuur; - een afgevaardigde van de uittredende deelnemer. 10. De uittreedsom is gelijk aan de afvloeiingskosten als bedoeld in het vierde lid, de overige financiële lasten als bedoeld in het vijfde lid. 11. Het algemeen bestuur stelt de uittreedsom vast met in achtneming van het advies van de projectgroep op basis van unanimititeit. 12. De uittreedsom kan door de uittredende deelnemer gespreid betaald worden gedurende een periode van drie jaar na vaststelling van de uittreedsom.
--	--

Artikel 37 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 37 Wijziging 1. <u>De regeling kan worden gewijzigd indien de deelnemers hiertoe besluiten.</u> 2. <i>Indien het algemeen bestuur wijziging wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan de deelnemers.</i> 3. <u>Een wijziging treedt in werking op een nader te bepalen datum, vastgesteld door het algemeen bestuur, een en ander met inachtneming van bekendmaking van de benodigde besluiten conform artikel 44 van deze regeling.</u>	Artikel 36 Wijziging <i>Als het algemeen bestuur een wijziging van de regeling wenst, doet het een voorstel aan de deelnemers.</i>

Artikel 38 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 38 Opheffing 1. De regeling wordt opgeheven wanneer <i>tenminste tweederde van het aantal deelnemers</i> daartoe besluit. 2. De in het eerste lid bedoelde besluitvorming vindt <i>niet plaats dan</i> nadat het algemeen bestuur een liquidatieplan heeft vastgesteld, de raden <i>onderscheidenlijk</i> provinciale staten van de deelnemers gehoord. 3. Het liquidatieplan <i>voorziet</i> tenminste <i>in</i> de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing en <i>voorziet tevens</i> in de gevolgen <i>die de opheffing heeft</i> voor het personeel van de dienst, <i>waaronder mede wordt verstaan</i> de toewijzing van personeel van de dienst aan de deelnemers.	<u>Artikel 37</u> Opheffing 1. De regeling wordt opgeheven wanneer het algemeen bestuur daartoe besluit. 2. De in het eerste lid bedoelde besluitvorming vindt pas plaats nadat het algemeen bestuur een liquidatieplan heeft vastgesteld en de raden en provinciale staten van de deelnemers heeft gehoord. 3. Het liquidatieplan bevat tenminste de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing en in de gevolgen voor het personeel van de dienst, inclusief de toewijzing van personeel van de dienst aan de deelnemers.

Artikel 39 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 39 Vereffening vermogen 1. De dienst blijft na zijn ontbinding voortbestaan <i>voor zover dit tot</i> vereffening van zijn vermogen <i>noodzakelijk</i> is. Bij de vereffening wordt het liquidatieplan betrokken. 2. Het dagelijks bestuur wordt als vereffenaar aangewezen.	<u>Artikel 38</u> Vereffening vermogen 1. De dienst blijft na zijn ontbinding voortbestaan zolang dit voor de vereffening van zijn vermogen nodig is. Bij de vereffening wordt het liquidatieplan betrokken. 2. Het dagelijks bestuur wordt als vereffenaar aangewezen.

Artikel 40 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK VIII GESCHILLEN Artikel 40 <i>Vervallen.</i>	[Geen nieuwe tekst]

Artikel 41 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
-----------------	--------------

HOOFDSTUK IX AANSPRAKELIJKHEID Artikel 41 Aansprakelijkheid 1. De dienst verzekert zich tegen: - civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade aan personen en goederen; - wettelijke aansprakelijkheid voor vermogensschade. 2. <i>Indien en voor zover de verzekering een voor rekening van de dienst komende schade niet dekt, komt deze voor rekening van de desbetreffende deelnemer binnen wiens aan de dienst overgedragen of opgedragen takenpakket de schadeveroorzakende gebeurtenis is voorgevallen of de dienst.</i> 3. De afzonderlijke deelnemers verzekeren zich tegen het risico van bestuurdersaansprakelijkheid voor structurele <i>en/of</i> incidentele bedrijfsschade en vermogensschade.	<u>Hoofdstuk 8 Aansprakelijkheid</u> Artikel 39 Aansprakelijkheid 1. De dienst verzekert zich tegen: - civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade aan personen en goederen; - wettelijke aansprakelijkheid voor vermogensschade. 2. Als de verzekering een voor rekening van de dienst komende schade niet dekt, komt deze voor rekening van de deelnemer wiens takenpakket de schade veroorzaakte . 3. De afzonderlijke deelnemers verzekeren zich tegen het risico van bestuurdersaansprakelijkheid voor structurele of incidentele bedrijfsschade en vermogensschade.
--	--

Artikel 42 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
HOOFDSTUK X OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN Artikel 42 Titel en looptijd regeling 1. <i>De regeling wordt aangehaald als: de</i> Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. 2. <u><i>De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.</i></u>	Artikel 43 Citeertitel Deze regeling wordt aangehaald als: Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Artikel 43 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 43 Wijziging wettelijke regelingen <i>Indien ten gevolge van wijziging van wettelijke regelingen werkzaamheden als bedoeld in artikel 16 gaan strekken ter uitvoering van een andere</i>	Artikel 41 <u>Overgangsrecht</u> Als door wijziging van wet- en regelgeving de door de dienst uit te voeren taken onder een andere wet- of regelgeving vallen, of niet

<i>regeling dan ter uitvoering waarvan zij ten tijde van het van kracht worden van deze gemeenschappelijke regeling strekten, dan wel indien in deze werkzaamheden ten gevolge van een dergelijke wijziging veranderingen optreden, blijven zij, voor zover hun strekking en omvang door die wijziging niet wezenlijk veranderen, behoren tot de taken die overeenkomstig artikel 16 aan de dienst zijn opgedragen en overgedragen.</i>	wezenlijk veranderen, blijven het taken die aan de dienst zijn opgedragen.
---	---

Artikel 44 wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 44 Toezending, bekendmaking en inwerkingtreding <i>Het provinciebestuur draagt zorg voor de toezending van deze regeling en van de besluiten tot toe- en uittreding, wijziging of opheffing aan gedeputeerde staten.</i> - Deze regeling treedt in werking op 1 januari 1998 dan wel later op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin goedkeuring doorgedeputeerde staten en inschrijving in het gemeentelijk register overeenkomstig artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft plaatsgevonden. <u>De colleges van de deelnemers dragen op de gebruikelijke wijze zorg voor bekendmaking van besluiten tot toe- en uittreding, wijziging of opheffing.</u> <i>Het provinciebestuur maakt de (gewijzigde) regeling tijdig in de provincie en alle deelnemende gemeenten bekend in het provincieblad.</i>	Artikel 42 Bekendmaking en inwerkingtreding Gedeputeerde staten zorgen voor bekendmaking van deze regeling en van besluiten tot toe- en uittreding, wijziging of opheffing. - Deze regeling treedt in werking op 1 januari 1998 dan wel later op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin goedkeuring door gedeputeerde staten en inschrijving in het gemeentelijk register overeenkomstig artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft plaats gevonden.

Artikel 44a wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 44a Evaluatie Het algemeen bestuur evalueert iedere vier jaar het functioneren van de omgevingsdienst en de dienstverlening aan de deelnemers en bepaalt hierbij de specifieke onderwerpen waar de evaluatie over gaat.	<u>Hoofdstuk 9 Slotbepalingen</u> <u>Artikel 40 Evaluatie</u> Het algemeen bestuur evalueert iedere vier jaar het functioneren van de dienst en de dienstverlening aan de deelnemers en bepaalt hierbij de specifieke onderwerpen waar de evaluatie over gaat.

2. Het algemeen bestuur rapporteert <i>aan gedeputeerde staten en de colleges wat het resultaat is van de evaluatie en vermeld daarbij de conclusies.</i> 3. <i>De wijze waarop de evaluatie en de rapportage plaatsvindt, wordt nader bepaald door het algemeen bestuur.</i>	2. Het algemeen bestuur rapporteert aan de colleges het resultaat en de conclusies van de evaluatie. 3. Het algemeen bestuur bepaalt de wijze waarop de evaluatie en de rapportage plaatsvindt.

Kadernota 2027

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Toekomstbestendig ODIJmond	1
1.2	Doorontwikkeling interne organisatie.....	2
2	Opzet en opbouw kadernota	5
3	Ontwikkelingen & dienstverlening	6
3.1	Aangepaste dienstverlening	6
3.2	Ontwikkelingen.....	8
4	Doorontwikkeling organisatie.....	10
5	Uitgangspunten en omvang nieuwe financiering	12
5.1	Uitgangspunten nieuwe financiering	12
5.2	Wijzigingen in de opzet van de financiering	13
5.3	Uitgangspunten bij het berekenen van de nieuwe uren (de SOLL-situatie)	13
5.4	Bestuurlijke keuzes richting het financieel effect begroting 2027.....	14
5.5	Uurtarief ODIJmond	15
5.6	Ramingen van het Centraal Planbureau	16
5.7	Voorlopig financieel effect begroting 2027.....	17
6	BIJLAGE - Resultaten kadernota 2027	18
6.1	De productgroepen	18
6.2	Bedrijfsvoering en overhead.....	19

1 Inleiding

In opdracht van ons bestuur is in 2024 een analyse uitgevoerd naar waar de organisatie staat met de uitvoering van haar opdracht en in welke mate de organisatie in staat is deze opdracht te kunnen blijven uitvoeren, met borging van kwaliteit van de dienstverlening en met oog voor de toekomstige opgave. De rapportage 'Twee zijden van de medaille' gaf het beeld van een kostenefficiënte dienst, die nabij haar deelnemers acteert met een hoge mate van maatwerk en flexibiliteit in haar dienstverlening. Aan de andere kant kwam een dienst naar voren waarbij de opdracht en middelen structureel uit balans zijn, waardoor ook niet de gehele opdracht kon worden uitgevoerd. Vanuit deze analyse kwam de aanbeveling naar voren om de basis op orde te brengen door het actualiseren van de gemeenschappelijke regeling, de dienstverleningsovereenkomsten en de financieringsstructuur (inclusief het financieel volume).

Sinds 2024 werken wij, samen met onze deelnemers, via het programma Toekomstbestendig ODIJmond aan het op orde brengen van de basis. Daarbinnen is oog voor de veranderende opgave in de leefomgeving en het op het juiste niveau brengen van onze dienstverlening richting onze deelnemers. Ook brachten wij de stappen in beeld die nodig zijn om te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria. Via een begrotingswijziging 2025, begroting 2026 en diverse raadsessies en -brieven informeerden wij onze deelnemers over deze noodzakelijke stappen.

Deze kadernota 2027 markeert voor onze organisatie, het programma en de deelnemers een belangrijk moment. Met de, in deze kadernota beschreven, extra structurele financiële middelen zijn wij in staat om een meerjarig begrotingstekort op te lossen. Een begrotingstekort dat wij al aankondigden in onze begroting 2026. Nog belangrijker, met de extra middelen zijn wij in staat een belangrijke volgende stap te zetten naar toekomstbestendigheid.

1.1 Toekomstbestendig ODIJmond

Basis op orde - financieringsstructuur

Met de kadernota 2027 zetten wij de noodzakelijke stap om de basis structureel op orde te brengen. Dit betekent het herijken van de financieringsstructuur, het actualiseren van de GR en DVO-structuur. Parallel hieraan onderzoeken wij toekomstscenario's waarmee wij een laatste stap kunnen zetten richting de robuustheidscriteria waaraan omgevingsdienst dienen te voldoen. Afgelopen twee jaar werkten wij samen met onze deelnemers aan het herijken van de financieringsstructuur. Hiermee leggen wij de spelregels vast om de financiering naar de toekomst toe actueel te houden. Met deze spelregels vereenvoudigden wij onze financieringsstructuur en zorgen wij ervoor dat de financiering blijft aansluiten op de opdracht. Verder brengen wij met deze kadernota de opgaven en middelen weer structureel in balans. Dit stelt ons in staat om de opdrachten van onze deelnemers met borging van kwaliteit uit te blijven voeren op het minimaal noodzakelijke niveau. Daarmee herstellen wij ook het meerjarige begrotingstekort en borgen wij dat deelnemers weer betalen voor de eigen opdracht. In deze stap zochten wij ook naar alle mogelijkheden om, in antwoord op het verzoek van een aantal van onze deelnemers, om tot een lagere gemeentelijke bijdrage te komen. Daar gaan wij met deze

kadernota in hoofdstuk 5 verder op in.

Basis op orde – GR & governance

Door de gemeenschappelijke regeling (GR) te actualiseren zorgen wij ervoor dat deze weer aansluit op de huidige situatie. Er ontstaat een balans tussen de omvang van de opdracht en de zeggenschap voor onze deelnemers. In de GR staat de manier beschreven waarop de deelnemers met elkaar participeren en samenwerken. Ook pasten wij onder andere de zeggenschap, het stemrecht, de verdeelsleutel en de bestuurssamenstelling aan op de actuele situatie. Met de actualisatie vereenvoudigen wij de GR- en DVO-structuur en brengen wij uniformiteit tussen onze deelnemers. Ook actualiseerden wij het overzicht van de taken die zijn ingebracht en wat de deelnemer aan dienstverlening mag verwachten voor de ingebrachte middelen. Deze uniformiteit zorgt ervoor dat onze organisatie als uitvoeringsorganisatie slagvaardiger en efficiënter wordt. Uniformiteit waar het kan, maatwerk waar het moet.

Om dit proces zorgvuldig te doorlopen formuleerden wij, samen met onze deelnemers, de uitgangspunten die door ons Algemeen Bestuur op 9 juli 2025 zijn vastgesteld. We deelden deze uitgangspunten, tezamen met een individueel advies, met onze deelnemers om deze te behandelen in de colleges, vooruitlopend op de formele zienswijzeprocedure richting raden en staten.

Toekomstbestendig versus robuust - Toekomstscenario's

Naast de noodzakelijke stappen om de opdracht van onze deelnemers naar de toekomst toe uit te kunnen blijven voeren, keek ons bestuur afgelopen jaren ook naar landelijke robuustheidseisen. Het bestuur onderzocht daartoe het beste scenario voor de lange termijn. Hierbij wordt door een extern bureau in drie fasen onderzocht op welke wijze de uitvoering van de dienstverlening het beste kan worden georganiseerd. Het bestuur stelt hierbij de inhoudelijke opgave centraal, kijkt kritisch naar voor haar belangrijke uitgangspunten en kijkt ook naar kwaliteit- en robuustheidseisen die de rijksoverheid aan omgevingsdiensten stelt. De planning is dat medio 2026 een keuze gemaakt kan worden voor een definitief scenario voor de lange termijn. Voor alle scenario's geldt, zo stelde ons Algemeen Bestuur op 9 juli 2025 vast, dat het op orde brengen van de basis een noodzakelijke stap is. Onafhankelijk van welk scenario er gekozen wordt voor de lange termijn.

1.2 Doorontwikkeling interne organisatie

Inspelen op de veranderde opgave

Het besef groeit dat het noodzakelijk is te blijven werken aan een gezonde leefomgeving. Zeker binnen onze regio's, die te maken hebben met schaarse ruimte en een stevige druk op het milieu. Dat zorgt voor extra uitdagingen. Het wordt steeds duidelijker hoe belangrijk het is om stappen te zetten om onze leefomgeving te verduurzamen, de economie te versterken en de leefomgeving te beschermen. Daardoor wordt het werk van omgevingsdiensten steeds belangrijker. De Omgevingswet geeft hierin een impuls. Om deze veranderingen goed te kunnen ondersteunen, is het nodig om te investeren in onze medewerkers. De afgelopen drie jaar hebben wij via onze

interne-opleiding junior medewerkers (waaronder zij-instromers) opgeleid. We verbreden eerder in het opleidingstraject al van voornamelijk toezicht naar ook de vakgebieden advies en vergunningverlening. Om ervoor te zorgen dat onze collega's zich ook na hun eerste werkjaar blijven ontwikkelen, zijn we een tweede traject gestart. In dit traject helpen we collega's, die twee tot vier jaar bij ons werken, om sneller een specialisme te ontwikkelen. Dit doen we samen met de ODNL-academie. De kern van dit traject is het versnellen van het leerproces door de theorie te koppelen aan praktijksituaties waarmee onze medewerkers te maken krijgen.

Versterken centrale sturing

In 2024 en 2025 hebben wij grote stappen gezet om als organisatie goed te kunnen sturen op onze uitvoering. Centraal daarin staan de Uitvoering- & Handhavingsstrategie, de afspraken met de deelnemers en de prioriteiten die in het jaar ontstaan in de uitvoering van de VTH-taken. Wij actualiseerden onze Uitvoering- & Handhavingsstrategie door hierin samen op te trekken met de Provincie Noord-Holland en de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland. Verder hebben wij het risico- & prioriteitenmodel doorontwikkeld om datagericht te kunnen werken. Wij versterkten in 2025 ons management en maakten een verbeteringslag in onze planning & controlcyclus, onder meer door ons uitvoeringsprogramma (onze jaaropdracht) realistisch en concreet op te stellen. Ook werken wij aan een nieuwe verantwoordingsrapportage die de voortgang van het uitvoeringsprogramma en de werkelijke inzet goed in beeld brengt. Hierdoor ontstaat er voor de deelnemers inzicht in wat zij krijgen voor de ingebrachte middelen en waar er ruimte is voor keuzes, waar juist keuzes gemaakt moeten worden en waar ruimte is voor lokale prioriteiten.

Inlopen achterstand (beheersmaatregelen)

Doordat afgelopen jaren binnen de bestaande middelen veel van onze inzet is uitgegaan naar nieuwe thema's en ontwikkelingen, waaronder de Omgevingswet, ontstond een verdringingseffect. Hierdoor zijn achterstanden ontstaan op het gebied van toezichtcontroles milieu. Sinds 2024 lopen wij deze achterstanden in en informeren wij onze deelnemers actief over de voortgang. In de eerste twee jaar lag onze focus op vergunningplichtige en milieubelastende activiteiten, vanaf 2025 voegden wij hier de meldingsplichtige bedrijven met een hoger risicoprofiel aan toe. In de praktijk zien wij hiervan direct het belang. Vanuit de controletrajecten komen aanleidingen naar voren om vergunningen te actualiseren of maatwerk toe te passen voor bedrijven. Ook gedurende 2026 is onze inzet erop gericht om achterstanden op het gebied van milieutoezicht in te lopen. Naar verwachting is de achterstand eind 2026 voor de vergunningplichtige bedrijven ingelopen. Voor de meldingsplichtige bedrijven is meer tijd nodig. Het gaat hier om de bedrijven waarvan wij de inschatting hebben gemaakt dat er een hoger risico is op omgevingsveiligheid. Voor deze inhaalslag geldt dat wij deze vanaf 2027 oppakken binnen de reguliere programmering, waarbij het uitgangspunt is dat er eens per vier jaar een controle plaatsvindt.

Naast een achterstand op milieutoezicht, informeerden wij onze deelnemers ook over de achterstand in de actualisatie van vergunningen. Onder meer de invoering van de Omgevingswet, nieuwe thema's zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen en ketenrichtlijn water geven aanleiding om

vergunningen te actualiseren. Aanleiding van de achterstanden is een te beperkte formatie voor vergunningverlening over de afgelopen jaren. Formatie die volledig werd benut voor de afhandeling van nieuwe meldingen en aanvragen. Om ook deze achterstanden in te kunnen lopen, besloot ons bestuur om vanuit de nieuwe financiering in te zetten op actualisatie. Voor de eerste 4 jaar heeft het bestuur besloten 10% extra capaciteit op te nemen en deze tot en met 2030 mee te nemen in de begroting, zodat de belangrijkste vergunningen sneller kunnen worden geactualiseerd. Deze keuze is verwerkt in deze kadernota.

2 Opzet en opbouw kadernota

Zoals wij in het vorige hoofdstuk beschreven vragen wij met deze kadernota de structurele financiering op bij onze deelnemers, waarmee wij in staat zijn om de opdracht naar de toekomst toe uit te kunnen blijven voeren, met borging van kwaliteit en met oog voor de toekomstige opgave. Ook herstellen wij het meerjarige begrotingstekort en de scheefgroei tussen de deelnemers.

Op totaalniveau betekent dit dat het omzetvolume van de dienst ongeveer 20% stijgt, met 2,6 miljoen euro. Ongeveer 1,7 miljoen euro is ter dekking van al bestaande vaste kosten, hiermee wordt het meerjarig begrotingstekort ondervangen. De resterende 0,9 miljoen euro is gericht op het versterken van de uitvoeringsorganisatie. Diverse bedrijfsvoeringselementen, zoals hardware, ICT-licenties, werkplekken en overhead worden op het minimaal noodzakelijke niveau gebracht. Daarnaast wordt de organisatie versterkt met 7,27 FTE. De organisatie borgt hiermee het minimaal noodzakelijk uitvoeringsniveau om een bijdrage te leveren aan het beschermen van de kwaliteit van onze leefomgeving.

Opbouw kadernota

We bouwen deze kadernota op via de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen met oog op de effecten daarvan op onze dienstverlening.
- Noodzakelijke elementen en stappen voor de doorontwikkeling van onze organisatie.
- Uitgangspunten van onze nieuwe financieringsstructuur, zoals deze zijn vastgesteld op 9 juli 2025 door ons Algemeen Bestuur.

De definitieve financiële uitwerking werken wij uit in de begroting 2027. Daarmee geldt deze kadernota als belangrijke basis van de begroting 2027.

Onderdeel planning & control cyclus

Onze kadernota maakt onderdeel uit van onze planning & control cyclus, waarbij wij via een Uitvoeringsprogramma, een tussenrapportage, een jaarverslag, jaarrekening, begroting en kadernota onze deelnemers meenemen in de programmering, voortgang en realisatie van onze uitvoering. Via de tussentijdse rapportages is er ruimte voor onze deelnemers om bij te sturen, waar nodig.

Met deze kadernota geven wij onze deelnemers beeld bij onze verwachtingen over 2027, waaronder de ontwikkelingen in de reguliere exploitatie (GR en DVO). In onze begroting 2027 vullen wij dit aan met de kortlopende opdrachten en projecten per deelnemer. Dit betreffen activiteiten met een tijdelijk karakter, die geen onderdeel uitmaken van structurele financiering waarvoor 1 op 1 afspraken zijn gemaakt tussen de deelnemers.

3 Ontwikkelingen & dienstverlening

Met onze voorgaande kadernota's schetsten wij in dit hoofdstuk alle relevante ontwikkelingen waarmee wij naar verwachting in het aankomende jaar te maken krijgen en waarom het noodzakelijk is op deze ontwikkelingen in te spelen. Dit koppelden we vervolgens aan de benodigde middelen.

Afgelopen twee jaar namen wij onze deelnemers mee in waar de organisatie staat. We beschreven dit in de bestuursrapportage 'Twee zijden van de medaille', de begrotingswijziging 2025 en het online Webinar waarin de belangrijkste resultaten van het programma Toekomstbestendig ODIJmond worden toegelicht.

Voor deze kadernota kiezen wij een andere invulling. We gaan niet opnieuw in op deze ontwikkelingen, maar presenteren de uitgangspunten van onze nieuwe financieringsstructuur. Om deze te kunnen herijken zijn alle onderdelen waaruit de financiering bestaat opnieuw getoetst en waar nodig aangepast. We maakten over deze ontwikkelingen en de impact daarvan op onze opdracht afspraken met al onze deelnemers. Hiermee ontstond inzicht in de SOLL-situatie. De situatie waarbij wij de opdracht met ingang van 2027 volledig op uren en middelen hebben gezet. Tussen april en oktober 2025 zijn deze SOLL-situaties ambtelijk en bestuurlijk besproken met de deelnemers. Voor 1 oktober hebben wij de totale uren en de uren per productgroep met onze deelnemers afgestemd en dit verwerkt in deze kadernota. Via deze SOLL-situatie hebben wij ook alle relevante ontwikkelingen al op kunnen nemen in de nieuwe financiering.

We kiezen ervoor om in dit hoofdstuk in te gaan op de volgende twee punten:

- Productgroepen waar we de dienstverlening aanpasten ten opzichte van de voorgaande jaren.
- Ontwikkelingen waarvan nog weinig ervarings- en benchmarkgegevens beschikbaar zijn. Hier zijn in de nieuwe financiering naar beste inschatting aannames gedaan. De eerste uitvoeringsjaren zullen gebruikt worden om een gezamenlijk beeld op te bouwen van de werkelijke impact. Het bestuur heeft hiervoor een periode van vier jaar, met een evaluatie na twee jaar afgesproken.

3.1 Aangepaste dienstverlening

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Voor de uitvoering van onze VTH-taak milieu ligt de prioriteit in 2026 en 2027 op het inlopen van achterstanden. Verder koos ons bestuur ervoor om vast te houden aan het huidige niveau van uitvoering. Voor het bestuur cruciaal om eraan bij te dragen dat de kwaliteit van de leefomgeving wordt beschermd. Het minimale niveau van uitvoering is bepaald op basis van praktijkervaring en een landelijke benchmark.

In de wijze waarop wij de taak uitvoeren voor de verschillende deelnemers bestaat een redelijke uniformiteit. Deze is echter niet eenduidig geformuleerd in de belegde afspraken. In 2026

presenteren wij een document waarin wij de afspraken en dienstverleningsniveaus omschreven. In dit document beschrijven wij ook de kengetallen. Hierdoor ontstaat een beter zicht op wat van ons verwacht mag worden en wat de te begrote bijbehorende uren zijn per taak.

Milieuadvisering

Advisering over de fysieke leefomgeving komt terug in de gehele beleidscyclus. Het heeft betrekking op regionale afstemming in relatie tot ruimtelijk ordening, maatschappelijke ontwikkelingen als ook regionale- en lokale initiatieven. Onze advisering inzake de fysieke leefomgeving vormt een essentiële schakel vanuit milieu- en gezondheidsoptiek in de complexe opgaven waar deelnemers voor staan. Dit vraagt specialistische kennis op verschillende milieuthema's, kennis die een aantal kleine gemeenten binnen ons werkgebied niet meer zelf in huis hebben.

Ondanks dat met de invoering van de Omgevingswet omgevingsvisies en plannen een lokale verantwoordelijkheid zijn geworden, vraagt juist het milieuaspect vaak regionale afstemming. Als dit in onvoldoende mate gebeurt, zal dit zowel de effectiviteit als de efficiency in de inzet van het VTH-instrumentarium raken. Wij verwachten dat onze deelnemers gedurende 2026-2028 druk bezig zijn met het wijzigen, evalueren en aanscherpen van omgevingsplannen. Wij kunnen deze plannen voor de gemeenten opstellen of ondersteunen voor de milieukant. Vanaf 2027 willen wij naast deze vraaggestuurde aanpak ook proactief gaan adviseren op relevante milieuontwikkelingen maar ook specifiek regionale vraagstukken gekoppeld aan de prioritaire thema's uit de Uitvoering- & Handhavingsstrategie. Bij dergelijke adviestrajecten is de uitkomst relevant voor alle of meerdere deelnemers en zullen de uren verdeeld worden.

Met onze deelnemers hebben wij voor 2027 de belangrijkste adviesonderwerpen en de benodigde aantal uren hiervoor afgestemd en vormen nu onderdeel van deze kadernota:

- Beleidsvoorbereiding en -uitvoering van milieuthema's.
- Milieuadvisering over ruimtelijk ontwikkelingen met hierbij aandacht voor de (milieu) effecten van de ontwikkeling van de leefomgeving.
- Het opstellen van verplichte en vrijwillige programma's, als deze milieuonderwerpen betreffen.
- Het adviseren over de monitoring van de basis geluidsemissies.
- Het voorbereiden, opstellen en monitoren van regels voor milieubelastende activiteiten (MBA's) in de omgevingsplannen.

Projecten

ODIJmond voert sinds haar oprichting projecten uit voor haar deelnemers. De meest zichtbare projecten zijn gericht op duurzaamheid en/of de maatschappelijke transitieopgaven. Daarnaast pakken wij ook verschillende thema's projectmatig aan op het gebied van VTH-milieu. In hoofdstuk 5 gaan wij nader in op de gewijzigde financiering van projecten. Uitgangspunt voor projecten vanaf 2027 is dat deze kostendekkend worden uitgevoerd. Voor het jaar 2027 verwachten we een ander beeld in de projecten ten opzichte van voorgaande jaren omdat een

aantal projecten zal aflopen. De verwachting is dat er nieuwe projecten zullen worden opgestart, echter zijn deze bij het opstellen van de kadernota nog niet bekend. In de afspraken met onze deelnemers hebben wij tenminste de volgende projecten opgenomen:

- **Programma Gezonde Leefomgeving**

In Q3 2025 is besloten het Programma Gezonde Leefomgeving te actualiseren en verlengen. Op dit moment wordt de opzet van het programma nog uitgewerkt. We houden als uitgangspunt dezelfde projectdekking aan als in 2025-2026.

- **IJmond Bereikbaar**

In 2025 zijn er nieuwe afspraken gemaakt over het programma IJmond Bereikbaar. De verwachting is dat de uitvoering van het programma doorloopt in 2027. Wij houden als uitgangspunt dezelfde projectdekking aan als in 2026. Het project IJmond Bereikbaar was in voorgaande jaren niet dekkend, hierover worden afspraken gemaakt met de betrokken deelnemers.

- **Indirecte lozingen (provinciale samenwerking)**

Vanaf 2023 werkt ODIJmond samen met ODNZKG, ODNHN en HHNK aan de uitvoering van indirecte lozingen. In eerste instantie als pilot, daarna vanuit het uitvoeringsprogramma 2024-2026. In 2027 wordt de VTH-taak voor indirecte lozingen onderdeel van de reguliere exploitatie en opgenomen in ons uitvoeringsprogramma. De verwachting is dat de taak wordt uitgebreid naar alle gemeenten. OFGV sluit zich aan voor de uitvoering en de samenwerkingspartners PWN, HHNK, Rijnland, RWS en PNH blijven betrokken. Hiervoor zal een samenwerkingsovereenkomst of gezamenlijk projectplan worden opgesteld. Hierin zullen elementen zitten die we samen met de andere omgevingsdiensten zullen oppakken en projectmatig sturen.

- **GreenBiz IJmond**

De stichting GreenBiz IJmond is een initiatief van ondernemers uit de IJmond, waarbij de gemeenten en omgevingsdienst zich heeft aangesloten. De samenwerkingsovereenkomst loopt af en moet worden geactualiseerd. In 2026 zal de huidige vorm samen met de betrokken partijen worden geëvalueerd en waar nodig herijkt. Op basis van deze uitkomst zullen wij een afweging maken of de GreenBiz-doelstelling voldoende in lijn blijft liggen met de primaire doelstellingen van onze organisatie. Hierdoor is de omvang van het project met het opstellen van deze kadernota nog niet te beoordelen voor 2027.

3.2 Ontwikkelingen

Omgevingswet

Sinds 2024 is de Omgevingswet van kracht. Daarmee is er landelijk nog maar anderhalf jaar ervaring met de nieuwe wet. De wet heeft zowel procesmatig als inhoudelijk impact op de werkzaamheden van gemeenten en omgevingsdiensten. Gedurende de eerste jaren zullen we landelijk ervaringscijfers opbouwen, die de bestaande kengetallen zullen aanscherpen.

Verder hebben wij te maken met enkele onderdelen die gefaseerd intreden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bruidsschat, die de eerste jaren van kracht is en straks omgezet moet worden in beleid en omgevingsplannen. Maar ook de Wet Kwaliteitsborging Bouw is vooralsnog

maar gedeeltelijk ingevoerd. Daarnaast hebben gemeenten en omgevingsdiensten te maken met opstartwerkzaamheden, bijvoorbeeld het omzetten van bedrijven (inrichtingen) naar milieubelastende activiteiten (MBA's). Dit omzetten vraagt om extra administratieve handelingen, maar pakken wij ook op gelijktijdig met onze fysieke inspecties. Het omzetten naar MBA's draagt er ook aan bij dat wij onze bedrijvenbestand actueel houden.

VTH-thema (indirecte lozingen)

In de opbouw van onze nieuwe financieringsstructuur en de herijking van de afspraken om de opdracht en middelen in balans te brengen hebben wij opnieuw gekeken naar alle VTH-thema's. Een thema waarvan de taakuitvoering is belegd bij de omgevingsdienst maar welke nog niet volledig was geoperationaliseerd is indirecte lozingen. De omgevingsdiensten in Noord-Holland werkten, samen met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), mee aan de landelijke pilot. Ons Algemeen Bestuur besloot deze taakuitvoering voor alle deelnemers onderdeel te maken van de SOLL-situatie. Deze uren zijn dan ook opgenomen in de kadernota. In 2025 zijn de gesprekken met Rijnland gestart om gedurende 2026 de voorbereidingen te kunnen treffen op de uitvoering.

4 Doorontwikkeling organisatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste thema's waarop wij de organisatie afgelopen twee jaar, maar ook aankomende jaren doorontwikkelen. Deze thema's maken onderdeel uit van onze ontwikkelijnen van het programma toekomstbestendig ODIJmond, waarvoor wij afgelopen twee jaar incidentele middelen ontvingen vanuit onze deelnemers.

Versterken interne sturing

De werkzaamheden van een omgevingsdienst zijn maar gedeeltelijk planbaar. Een groot deel van onze werkzaamheden is vraaggestuurd of zijn opvolgingsacties naar aanleiding van constateringen tijdens bedrijfscontroles. Daarnaast wordt ons werk voor een aanzienlijk deel bepaald door de prioritaire thema's die staan beschreven in de Uitvoerings- & Handhavingsstrategie. Dit betekent dat sturing op de opdracht en bijsturing op ontwikkelingen essentieel is voor het goed functioneren van de dienst.

Vanaf 2024 werken wij gericht aan het versterken van de interne sturing. Belangrijke stappen zijn het versterken van het management, het verbeteren van de planning & control cyclus en het beter aansluiten van het operationele proces op deze cyclus. Dit zijn belangrijke stappen om vanaf 2027 ook te kunnen sturen op de opdracht, goed te kunnen verantwoorden op de voortgang en - waar nodig - samen met de deelnemers te kunnen bijsturen.

Planning & control cyclus

Onderdeel van onze planning & control cyclus is ons uitvoeringsprogramma die wij jaarlijks opstellen en door ons bestuur wordt vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma vertalen wij op teamniveau naar teamplannen. De programmering maken wij daarna zichtbaar via een dashboard in PowerBi. Door een koppeling met onze operationele VTH-systemen ontstaat real-time inzicht in de voortgang, waarmee wij de interne sturing kunnen versterken. Om ook onze deelnemers mee te nemen in de voortgang (uitvoering en uren) van de (individuele) opdracht, rapporteren wij via een tussentijdse rapportage en een jaarverslag. Hiermee borgen wij een duidelijke verzakelijking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en bieden wij onze opdrachtgever handvaten om actief het gesprek aan te gaan als er sprake is van onder- of overbesteding van uren. Dit is zakelijk, maar ook noodzakelijk. Omdat hierdoor een gezamenlijk beeld ontstaat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer over wat er wel en niet gebeurt. Hiermee voorkomen we dat onbewust prioriteiten, actualiteiten of externe ontwikkelingen ertoe leiden dat reguliere werkzaamheden onvolledig of helemaal niet worden uitgevoerd. Want juist in het werkveld van een omgevingsdienst raakt het zicht op hoe het er in de leefomgeving voorstaat uit beeld. Daarom zullen wij blijven investeren op het aanscherpen van de planning & control cyclus maar ook op de afstemming tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Goed werkgeverschap

De arbeidsmarkt staat onder druk. Dat vraagt van ons om slim en creatief te zijn in hoe we mensen aantrekken én behouden. We zetten daarom in op meerdere sporen: actief werven met een recruiter en het onderzoeken van structurele samenwerkingen met bureaus. Minstens zo

belangrijk is het behouden en ontwikkelen van onze huidige medewerkers. We investeren in opleidingen en moderne regelingen die passen bij deze tijd. Daarbij staat de medewerker centraal: goed werkgeverschap betekent dat we oog hebben voor werkplezier, ontwikkeling, vitaliteit en balans. Zo blijven we een aantrekkelijke werkgever – nu en in de toekomst.

Inkoop, aanbesteden en financiële huishouding

We blijven scherp op onze financiële huishouding. Dat betekent: uitgaven bewaken, keuzes onderbouwen en waar mogelijk kosten besparen zonder concessies te doen aan kwaliteit. Een belangrijk instrument daarbij is professioneel inkopen en aanbesteden. Dit zorgt voor duidelijke contractuele afspraken tegen scherpe prijzen en duurzame, toekomstbestendige oplossingen. Waar mogelijk sluiten we aan bij bestaande (regionale) aanbestedingen van andere omgevingsdiensten of gemeenten. Door samen op te trekken vergroten we onze inkoopkracht en beperken we de overhead.

Financiële- en projectenadministratie

Onze financiële- en projectenadministratie is qua opbouw en systematiek nog gelijk aan de oprichting 26 jaar geleden. Inmiddels zijn zowel de systeem mogelijkheden, als de financiële regelgeving voor administratie verder ontwikkeld. In overleg met ons bestuur en de accountant werken we vanaf 2026 stapsgewijs aan het moderniseren van de financiële- en projectadministratie. Hiermee verbeteren we de sturingsrapportage, de rechtmatigheid en verkleinen wij de risico's. Als onderdeel van dit proces actualiseren wij ook de uitgangspunten voor onze financiële huishouding, zoals het weerstandsvermogen, fraude- en risicomanagement en drempelwaarden voor verantwoording en rechtmatigheid.

Integraal risicomanagement

Moderne organisaties hebben een goed en in hoge mate gedigitaliseerd risicomanagementsysteem. Dit systeem is een belangrijk management- en verantwoordingstool waarmee risico's in beeld komen en daarmee beter beheersbaar worden. Verschillende regelgeving zoals de BIO en de NIS2 vragen om een integraal risicomanagementsysteem. Dit is ook noodzakelijk om de bestuurlijke aansprakelijkheid goed te borgen. Vanaf 2026 maken wij een start om onze huidige fraude- en risicoanalyse te verbeteren en te verdiepen. Dit zal ook in 2027 een belangrijk speerpunt zijn voor ons management.

Innovatie, datakwaliteit, informatievoorziening en dataveiligheid

Een toekomstgerichte organisatie kan niet zonder goede informatievoorziening en innovatie. We zoeken naar moderne systemen en digitale ondersteuning die ons werk slimmer, sneller en beter maken. Om data gedreven te kunnen werken, verbeteren wij de kwaliteit van onze gegevens en zorgen wij dat die op een veilige, gestructureerde manier beschikbaar zijn. We blijven ook investeren in informatieveiligheid en privacybescherming, zodat we kunnen werken in vertrouwen – zowel intern als richting partners en inwoners. Het innovatiebudget, wat een landelijke verplichting is en vanaf 2027 onderdeel uitmaakt van onze begroting, ondersteunt de noodzakelijk versnelling op dit vlak.

5 Uitgangspunten en omvang nieuwe financiering

In dit hoofdstuk gaan we in op de nieuw uitgewerkte opzet en omvang van de financiering. In dit hoofdstuk beschrijven we de kern, hetgeen er verandert en de samenvatting van het resultaat. Voor de volledigheid verwijzen wij naar de rapportage 'Herijking financiering ODIJmond per 2027', die als bijlage bij deze kadernota is toegevoegd.

5.1 Uitgangspunten nieuwe financiering

Als onderdeel van de nieuwe financieringsstructuur stelde ons bestuur op 9 juli 2025 spelregels vast. Deze regels zullen wij verankeren in de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling. De belangrijkste spelregels beschrijven wij hieronder.

1. De nieuwe financiering is gebaseerd op de individuele SOLL-situatie per deelnemer.
In april 2025 ontvingen alle deelnemers een IST-SOLL-analyse, waarbij de bestaande situatie (IST) wordt vergeleken met welke uren en middelen werkelijk nodig zijn voor de volledige uitvoering van de opdracht (SOLL-situatie). Tussen april en oktober 2025 zijn deze SOLL-situaties ambtelijk en bestuurlijk besproken met de deelnemers. Voor 1 oktober gaven de deelnemers ambtelijk akkoord op de SOLL-situatie, hiermee zijn de totale uren en de uren per productgroep vast komen te staan. Deze SOLL leggen we voor vier jaren vast, met een evaluatie na twee jaren. Afwijkingen in de SOLL uren vinden alleen plaats als er substantiële wijzigingen in taken en omvang van taken plaatsvindt.
2. Er wordt jaarlijks met de individuele deelnemers afgerekend op basis van de realisatie van daadwerkelijk gemaakte uren. Dit zorgt voor:
 - a. Inzicht in de (voortgang van de) uitvoering van de opdracht;
 - b. Mogelijkheid tot bijsturing van de opdracht;
 - c. Streven naar uniformiteit, wat kan leiden tot efficiency voor onze deelnemers.Afgesproken is om deze spelregel vast te leggen voor een periode van vier jaren met na twee jaar een evaluatiemoment. Waarbij de evaluatie in het eerste kwartaal van 2029 wordt opgeleverd. Op basis van die evaluatie wordt besloten of deze wijze van afrekening wordt gecontinueerd of dat er een andere vorm van afrekening plaats gaat vinden na die periode van vier jaren.
3. Het niveau van onze uitvoering is bestuurlijk vastgesteld, als uitgangspunt wordt gehanteerd dat we vergunningsplichtige bedrijven jaarlijks controleren, meldingsplichtige bedrijven controleren wij eens per vier jaar. De overige bedrijven alleen bij klachten. Voor het actualiseren van vergunningen geldt dat wij eens per tien jaar beoordelen of deze geactualiseerd dient te worden. Gezien de achterstand op dit vlak, koos ons bestuur ervoor om onze inzet hierop de eerste vier jaar te verhogen. Voor advisering en VTH-bouw geldt dat dit vraaggestuurde activiteiten zijn. Er is voor bouw gekozen alleen toezicht te houden op lopende projecten en aanvragen.
4. Om zowel aan de opdrachtgevers- als aan de opdrachtnemerszijde kennis op te bouwen is besloten om de eerste vier jaar te verrekenen op basis van realisatie. Hiermee ontstaat naast inzicht ook de mogelijkheid om bij te sturen en te corrigeren als blijkt dat de praktijk afwijkt. Dit geldt vooral voor de elementen die wij in het hoofdstuk 3 apart benoemden.

5. Als onderdeel van het verrekenen op realisatie is goede sturing en eventuele bijsturing noodzakelijk. Hiervoor dient de bestuursrapportage, die inzicht geeft in de uitvoering over de eerste zes maanden. Dan is er op basis van realisatie over de productgroepen een goede prognose te maken tot einde jaar.
6. Het opvragen van de financiering blijft ongewijzigd en wordt daarmee opgevraagd per vier maanden. Jaarlijks volgen daarmee drie voorschotfacturen. Verrekening vindt achteraf plaats, na opstellen van het eindoverzicht van uren per deelnemer
7. Ons bestuur koos, als onderdeel van de nieuwe financiering, voor een opleidingsbudget van 3% en een innovatiebudget van 1%. Beide gelden ook als verplichting die IenW middels de robuustheidscriteria stelt aan omgevingsdiensten. De lonen zijn opgenomen op basis van eindschaal en de productiviteitsnorm is 1.320 uur.

5.2 Wijzigingen in de opzet van de financiering

Hieronder volgt een bondige weergave van de veranderingen in de opzet van de financiering zoals ons bestuur heeft besloten op 9 juli 2025.

	Oude situatie	Nieuwe situatie
Inschatting uren per deelnemer	Op basis van verleden en sinds 2018 niet geactualiseerd	Op basis van actuele situatie van opgaven, Omgevingswet, regionale ambities en actuele kengetallen
Uurtarief	Tarief zonder management en ontwikkeling/ innovatie	Integraal tarief inclusief management en ontwikkeling
Afrekening	Geen afrekening per deelnemer	Afrekening op basis van daadwerkelijke bestede uren (deze vorm van afrekenen wordt voor een periode van 4 jaar aangegaan en na 2 jaren geëvalueerd en daarna als nodig aangepast na 4 jaren)
Opdrachtgeverschap - opdrachtnemerschap	Niet structureel geregeld	Structureel geregeld

5.3 Uitgangspunten bij het berekenen van de nieuwe uren (de SOLL-situatie)

Voor de nieuwe urenberekening per deelnemer hebben we de volgende toepassingen gehanteerd:

1. Een actueel overzicht van bedrijven (inrichtingen).
2. Het vastgestelde niveau van uitvoering.
3. Ervaringscijfers van de dienst, waar mogelijk gemiddeld over drie jaren.
4. De beschikbare kengetallen bij ODIJmond.
5. De kengetallen van 7 andere omgevingsdiensten.
6. Inschatting van het effect van de Omgevingswet .

Onze organisatie bestaat eind 2025 uit 155 medewerkers, die samen 145 FTE invullen. Voor de uitvoering van specifiek het primaire proces zien wij dat de formatie over de hele linie stijgt van 105,78 FTE (IST) naar de beoogde situatie met 113,05 FTE (SOLL-situatie). Dit betekent een stijging van 7,27 FTE.

5.4 Bestuurlijke keuzes richting het financieel effect begroting 2027

Gelijktijdig met het proces waarin wij onze organisatie toekomstbestendig maken, ontvingen wij van een aantal van onze deelnemers ook het verzoek om rekening te houden met een lagere gemeentelijke bijdrage en hiervoor scenario's uit te werken. Aanleiding hiervoor is de financiële positie van onze deelnemers, die komende jaren zwaar onder druk komt te staan.

Afgelopen jaar verkenden wij, samen met onze deelnemers, de mogelijkheden om onze dienstverlening efficiënter in te regelen en werkten wij diverse kostenbesparende keuzes uit, die wij voorlegden aan ons bestuur. Vertrekpunt hierin was het rapport opgesteld door een extern adviesbureau 'Twee zijden van een medaille', dat wij via onze begrotingswijziging 2025 aan onze raden cq. Staten toelichtten. In deze rapportage staat een diepgaande analyse van de staat van de organisatie en de noodzakelijke stappen om de organisatie toekomstbestendig te maken. Op basis van de situatie van dat moment én de inschatting hoeveel FTE er daadwerkelijk nodig zou zijn om de totale opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit uit te kunnen voeren, was de aanbeveling vanuit het externe adviesbureau om toe te werken naar een versterking van de organisatie met 17-21 FTE. Vanuit een gezamenlijk inzicht, dat wij uitwerkten via een aantal bestuurlijke keuzes zijn wij erin geslaagd om het benodigde aantal FTE terug te brengen tot de 7,27 FTE die wij in deze kadernota beschrijven.

Als onderdeel van de kostenbesparende keuzes brachten wij voor zowel de verplichte als de facultatieve taken diverse niveaus van onze dienstverlening in kaart en de potentiële impact daarvan op de leefomgeving. We keken daarbij onder meer naar de controlefrequentie bij bedrijven, onze inzet op projecten die ons primair proces ondersteunen, de verdeling van onze capaciteit over de behandeling van nieuwe meldingen en vergunningen en de actualisatie van bestaande vergunningen en de efficiencywinst door onze dienstverlening te uniformeren. Vanuit dit geschetste beeld koos ons Algemeen Bestuur op 9 juli om vast te houden aan het huidige niveau van uitvoering. Belangrijke afweging daarbij was een benchmark waaruit naar voren kwam dat het huidige niveau van uitvoering zich gemiddeld aan de onderkant bevindt van het niveau van uitvoering bij andere omgevingsdiensten. Ook komen wij uit een situatie met achterstanden, die gedeeltelijk nog moeten worden ingelopen. Het bestuur stelt als uitgangspunt dat deze niet meer moeten mogen en moeten kunnen ontstaan. Vanuit deze overwegingen koos ons bestuur voor het borgen van voldoende capaciteit en daarmee inzet om de leefomgeving nu en naar de toekomst toe te blijven beschermen en om achterstanden in de uitvoering te voorkomen.

Een laatste stap die wij hebben gezet is met de individuele deelnemers te verkennen welke niet verplichte taken terug naar de gemeenten konden. Waar hierover afspraken zijn gemaakt, is dat ook gecommuniceerd tijdens de raadsbijeenkomsten in september.

Het structurele, financiële effect van deze keuzes legden wij vast in deze kadernota. Hierbij moeten wij opmerken dat er zowel qua uitvoerende capaciteit en overhead nog steeds sprake is

van een efficiënte dienst, door in FTE alleen de echt noodzakelijke stappen te zetten. Ook gaat de voorgestelde capaciteit primaire proces en bedrijfsvoering uit van een hogere mate van uniformiteit in de werkwijze en verantwoording richting de deelnemers. Het overzicht per deelnemer beschrijven wij verderop in dit hoofdstuk.

5.5 Uurtarief ODIJmond

Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief

Voor het berekenen van het nieuwe uurtarief hanteerden we de volgende grondslagen:

1. SOLL uren zijn vertaald naar formatie primair proces op basis van een productiviteitsnorm van 1.320 uur/ FTE.
2. Voor de formatieve overhead (management, secretariaat en PIOFACH functies) hanteren we een grens van maximaal 24%.
3. Loonsom van de formatie bepalen we op einde loonschalen en de ramingen van het CPB.
4. Voor personele ontwikkeling hanteren we 3% van de loonsom.
5. Voor innovatie hanteren we 1% van de loonsom, conform de landelijke eisen. De uitvoering programmeerden we via een innovatieprogramma.

Ons Algemeen Bestuur legde deze grondslagen op 9 juli 2025 vast voor een periode van vier jaren. Het gaat om uitgangspunten die noodzakelijk zijn om de basis op orde te brengen. Na twee jaren evalueren wij deze grondslagen en passen deze daarna als nodig aan als de periode van vier jaar is afgelopen. Uitgangspunten 4 en 5 gelden als verplichting, onder meer vanuit de robuustheidscriteria die IenW stelt aan omgevingsdiensten.

Opbouw uurtarief

Ons uurtarief is afhankelijk van individuele wijzigingen die een effect hebben op het collectief. Wij berekenen de bedrijfsvoerings- en overheadkosten over de omvang van de opdracht. Als de omvang van de opdracht krimpt neemt de druk van bedrijfsvoering- en overheadkosten toe, hierin dient onderscheidt gemaakt te worden tussen wijzigingen die ontstaan zijn tijdens het gezamenlijk opstellen en valideren van de IST-SOLL analyse en wijzigingen na vaststelling van de financieringsstructuur.

Proces IST-SOLL

In april 2025 presenteerde Seinstra & Partners de eerste versie van de IST/SOLL-analyse richting bestuur en deelnemers. Hierbij is tevens de werking van het model uitgelegd en gewaarschuwd dat wijzigingen op individueel niveau effect zullen hebben op het collectief. Via regiosessies informeerden wij de gemeenteraden binnen ons werkgebied hierover. Vanaf dit punt, richting 1 oktober zijn de individuele SOLL-berekeningen op onderdelen verscherpt, bijvoorbeeld omdat deelnemers in het niet-verplichte deel keuzes maakten. Verder kozen de gemeenten Edam-Volendam, Haarlem en Purmerend ervoor de aan ons overgedragen taak advisering uit te breiden. Op 1 oktober stelden wij met al onze deelnemers de definitieve SOLL-situatie vast. Hierna waren wij in staat om de definitieve berekening te maken. De keuzes die onze deelnemers richting 1 oktober maakten, betroffen kleine aanpassingen over verschillende productgroepen en

diensten. Dit zorgt voor een daling van de uren, maar daarmee wel een lichte stijging van het uurtarief. Dit ontstaat doordat de aanpassingen geen aanleiding geven om de overhead en bedrijfsvoering te verlagen.

Wijzigingen na vaststelling

Ook na vaststelling van deze kadernota en implementatie van de nieuwe structuur en kosten per 1 januari 2027 kan de omvang van de uren fluctueren. In de GR maken wij afspraken hoe om te gaan met het aanpassen van de opdracht door het inbrengen en terughalen van taken. Indien dit gebeurt zal moeten worden bepaald of er sprake is van desintegratie en/of er aanleiding is om de overhead aan te passen. Via onze nieuwe GR leggen wij vast dat de betreffende deelnemer zowel ons Algemeen Bestuur als ons hierover tijdig informeert.

SOLL omzetten naar kadernota

Met deze kadernota leggen wij ons (voorlopige) uurtarief voor 2027 - op basis van de in deze kadernota beschreven grondslagen - vast op EUR 116,95. De grondslagen hebben betrekking op bedrijfsvoerings- en overheadkosten. In het herijken van de financiering zijn historisch bepaalde vaste budgetten voor onder andere werkplekken, hardware, ICT-licentie, wagenpark en persoonlijke beschermingsmiddelen aangesloten op huidige omvang van de organisatie. In de nieuwe financieringsstructuur is de dekking voor deze onderwerpen gekoppeld aan de omvang van onze organisatie.

5.6 Ramingen van het Centraal Planbureau

Voor de kosten van ons personeel gebruiken we de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze staan in de 'Aanvullende kerngegevens Actualisatie MLT juli 2025'. Bij het maken van de definitieve begroting zullen wij rekenen met de meest recente ramingen of met de dan geldende CAO-afspraken.

Tabel aanvullende kerngegevens actualisatie MLT-juli 2025	Indexatie	% lasten	Indexatie2
Loonvoet voor de overheidssector	4,2	85%	3,57%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,2	15%	0,33%
Indexatie tarief 2027			3,90%

5.7 Voorlopig financieel effect begroting 2027

De herijking van de financiering heeft geleid tot aanpassingen in de uren per deelnemer (de SOLL) en een nieuw uurtarief. Op basis daarvan kan ook de voorlopige deelnemersbijdrage worden bepaald als resultaat. Deze bijdragen stemden wij de afgelopen periode met alle deelnemers af.

Onderstaand overzicht geeft het voorlopige te verwachten financieel effect weer van de herijking van de financiering.

Deelnemer	IST begroting	IST in uren	IST in fte	SOLL in uren	SOLL in fte	SOLL begroting	Verschil in uren	Verschil in FTE	Verschil begroting
Beverwijk	€ 1.752.827	16.773	12,52	16.784	12,72	€ 1.962.918	11	0,20	€ 210.091
Bloemendaal	€ 452.354	4.329	3,23	4.808	3,64	€ 562.304	479	0,41	€ 109.950
Edam-Volendam	€ 465.008	4.450	3,32	5.634	4,27	€ 658.906	1.184	0,95	€ 193.898
Haarlem	€ 1.913.375	18.310	13,66	18.637	14,12	€ 2.179.629	327	0,45	€ 266.255
Heemskerk	€ 1.275.297	12.204	9,11	14.172	10,74	€ 1.657.440	1.968	1,63	€ 382.143
Heemstede	€ 383.170	3.667	2,74	4.821	3,65	€ 563.824	1.154	0,92	€ 180.654
Landsmeer	€ 963.404	9.219	6,88	9.654	7,31	€ 1.129.052	435	0,43	€ 165.648
Oostzaan	€ 563.390	5.391	4,02	6.038	4,57	€ 706.154	647	0,55	€ 142.765
Provincie Noord-Holland	€ 508.800	4.869	3,63	4.974	3,77	€ 581.718	105	0,13	€ 72.918
Purmerend	€ 799.305	7.649	5,71	10.216	7,74	€ 1.194.779	2.567	2,03	€ 395.474
Uitgeest	€ 616.016	5.895	4,40	7.906	5,99	€ 924.620	2.011	1,59	€ 308.604
Velsen	€ 2.408.876	23.051	17,20	18.738	14,20	€ 2.191.441	-4.313	-3,01	-€ 217.435
Waterland	€ 535.370	5.123	3,82	4.880	3,70	€ 570.724	-243	-0,13	€ 35.355
Wormerland	€ 813.711	7.787	5,81	7.588	5,75	€ 887.453	-199	-0,06	€ 73.742
Zandvoort	€ 1.304.832	12.486	9,32	14.373	10,89	€ 1.680.947	1.887	1,57	€ 376.116
Subsidie verstrekker	€ 56.012	536	0,40	0	0,00	€ 0	-536	-0,40	-€ 56.012
Totaal	€ 14.811.744	141.739	105,78	149.223	113,05	17.451.910	7.484	7,27	2.640.166

NB: In bovenstaande tabel is in de IST een regel met als deelnemer Subsidieverstrekker opgenomen. In de SOLL is deze deelnemer niet meer meegenomen. Om toch een volledig beeld te laten zien is deze regel meegenomen als rekenregel in bovenstaande tabel.

De definitieve financiële uitwerking volgt in de begroting 2027.

6 BIJLAGE - Resultaten kadernota 2027

Zoals eerder aangegeven markeert de kadernota 2027 een belangrijk moment. Wij vragen de structurele financiering aan en sluiten daarmee het spoor af waarin wij onze financiering herijken. Tegenover deze financiering staan ook resultaten voor de deelnemers. In dit hoofdstuk gaan wij in op welke stappen wij zullen zetten op basis van de nieuwe financiering. Wij hanteren hierbij de opbouw van de productgroepen die wij gebruiken binnen onze gehele P&C-cyclus.

6.1 De productgroepen

Hieronder staat een korte toelichting per productgroep waarin wij in 2027 investeren en welk resultaat wij hiermee verwachten te bereiken.

➤ Toezicht & handhaving milieu

De formatie voor de uitvoering van onze toezicht & handhavingstaken milieu worden uitgebreid, zodat er voldoende capaciteit ontstaat om het minimaal noodzakelijke uitvoeringsniveau te kunnen borgen.

➤ Vergunningverlening milieu

De formatie voor de uitvoering van onze taak vergunningverlening was berekend op basis van het afgeven van nieuwe vergunningen. Deze formatie breiden wij uit, zodat er capaciteit ontstaat om de vergunningen tijdig te beoordelen of actualisatie nodig is. *Zie ook paragraaf 1.2 inlopen achterstanden.*

➤ VTH-bouw

Doordat wij de uitgangspunten voor de werkzaamheden harmoniseren ontstaat de mogelijkheid voor de medewerkers om efficiënter te werken en de productie te verhogen. Daarnaast zullen wij investeren in het ontwikkelen van het kennisniveau en afstemming met de deelnemers op management en bestuurlijk niveau.

➤ Juridische advisering

Afgelopen jaren zagen wij de vraag naar onze juridische advisering toenemen. De formatie voor de uitvoering van onze taak juridische advisering breiden wij uit met 1FTE. Daarmee zijn wij ook in staat om extra te investeren in het kennisniveau van het team.

➤ Advisering

Binnen onze advisering investeren wij in formatie-uitbreiding op enkele kritische milieuthema's. Daarnaast investeren wij, samen met alle andere omgevingsdiensten, in het opbouwen van de kennisinfrastructuur van het VTH-stelsel, dat landelijk wordt gefaciliteerd door OmgevingsdienstNL. Hiermee kunnen wij gebruikmaken van expertise uit het hele land, waardoor wij de kennis voor een aantal thema's niet meer in huis opbouwen.

➤ Projecten

Wij zullen de opzet van projectsturing en de projectadministratie professionaliseren en vereenvoudigen. Deze zal voldoen aan de BBV-regels en sturingsinformatie voor de interne organisatie en de deelnemers. Ook zullen wij sturen op kostendekkende projecten. In de huidige situatie kennen wij nog teveel projecten die niet kostendekkend zijn en waaraan de reguliere exploitatie bijdraagt. In de reguliere exploitatie worden dan werkzaamheden niet uitgevoerd. Binnen onze formatie investeren wij in de huidige, kleine groep vaste projectenleiders zodat zij inhoudelijk op zowel de VTH-projecten als duurzaamheidsprojecten zijn in te zetten. We dekken de loonkosten uit de vaste vergoeding vanuit de financieringsstructuur. Gedurende het jaar verrekenen wij de daadwerkelijke inzet met de deelnemers waarvoor wij de projecten uitvoeren. Hiermee vermijden wij hoge inhuurkosten en het risico op gebrek aan vakinhoudelijke kennis.

➤ Overige

Op de overige dienstverlening zullen wij niet extra investeren. Wel maakten wij de keuze om enkele, relatief kleine, diensten niet meer uit te voeren. Hierover maakten wij afspraken met de deelnemers waarvoor wij deze diensten uitvoerden.

6.2 Bedrijfsvoering en overhead

Hieronder staat een korte toelichting op de belangrijkste thema's op het gebied van bedrijfsvoering waarin wij in 2027 investeren en welk resultaat wij hiermee verwachten te bereiken.

➤ Huisvesting- en werkplekken kostendekkend

In de nieuwe opzet van de financiering zijn de huisvestings- en werkplekkosten kostendekkend opgenomen in de begroting. Dit was in de oorspronkelijke opzet niet het geval. Het risico op een meerjarige exploitatietekort is gemitigeerd. Belangrijke kanttekening is dat wij (nog) niet beschikken over een huisvestingsvisie en de huidige huisvesting minimaal aansluit op de huidige omvang van de organisatie, uitgaand van het hybride werken. Wij zijn eigenaar van ons kantoorpand in Beverwijk. Kanttekening daarbij is dat het meerjarig onderhoudsplan in 2026 wordt geactualiseerd. Daarmee zijn de kosten, die hieruit voortkomen, nog niet meegenomen in de nieuwe financiering en daarmee in deze kadernota. Evenals het eventuele kosteneffect als de financiering voor het pand zal moeten worden verlengd.

➤ ICT-hardware en software

In de nieuwe financieringsstructuur koppelden wij de kosten voor hardware en software aan de omvang van de organisatie. Dit betekent dat de dekking meebeweegt met het aantal FTE. Hiermee is een financieel tekort in de huidige financieringsopzet gemitigeerd.

➤ Overhead

Wij kenden in onze voormalige organisatievorm een zeer laag overheadpercentage.

Daarnaast was onze overhead ingericht op een organisatie met een omvang van 70-90 medewerkers. Inmiddels is onze organisatie gegroeid naar 155 medewerkers (eind 2025). In de nieuwe financieringsstructuur en daarmee via deze kadernota pasten wij onze overhead hierop aan. We kozen daarbij voor een efficiënt overheadmodel. De 'span of control' van onze leidinggevende is over het algemeen groot. Daarnaast sturen wij er bewust en actief op om verantwoordelijkheden laag in de organisatie te leggen en houden. In de komende jaren zullen wij dit model monitoren.

➤ ERP-systemen

Wij investeren in ons ERP-systeem. Dit is een softwareoplossing die verschillende bedrijfsprocessen integreert in één systeem om efficiëntie en besluitvorming te verbeteren. Wij zetten dit in voor onze VTH-taken en een goed personeelssysteem. In de huidige financieringsopzet zaten alleen de vaste lasten. Deze waren niet kostendekkend en voor ons personeelsystemen geldt dat deze verouderd zijn en niet toereikend is voor de omvang van onze organisatie. De investering in deze systemen zal op langere termijn efficiencywinst opleveren bij de teams financiën en personeelszaken.

Omgevingsdienst IJmond
Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

24 november 2025 | versie 1.4

Herijking van de financiering van de ODIJ per 2027

Eindrapportage

Status en toelichting op deze rapportage

In voorliggende rapportage wordt de aanleiding en de uitwerking van de herijking van de financiering van ODIJmond (hierna: ODIJ) beschreven, die per 1-1-2027 moet ingaan. Deze rapportage dient als bijlage bij de kadernota 2027, waarin het bestuur de kaders en opzet van de financiering van de ODIJ weergeeft vanaf 2027. Deze kadernota vormt vervolgens weer de opmaat voor de begroting 2027.

Zowel de opzet als de omvang van de ODIJ wordt aan de hand van deze rapportage fundamenteel veranderd. In deze rapportage wordt uiteengezet waarom dat nodig is en hoe deze verandering eruit ziet. Ook wordt een doorkijk gegeven naar de financiële effecten van het traject dat is doorgelopen. De definitieve effecten zullen zoals aangegeven in de begroting 2027 landen. Deze begroting zal in het voorjaar van 2026 de gebruikelijke procedure doorlopen met zienswijzen per deelnemer.

Deze rapportage is opgedeeld in drie delen (deel A, B en C) en een bijlage. In deel A staat het waarom van de herijking centraal en wordt de uitkomst van herijking toegelicht. Deel B gaat over de bijbehorende financiële spelregels. Deel C beschrijft de toelichting op de SOLL uren uit de herijking.

In Bijlage 1 is een nadere toelichting gegeven op de voorlopige exploitatie 2027, waarop ook het voorlopige uurtarief is gebaseerd.

Deel A – De herijking van de opzet en omvang van de financiering

1. Het waarom van een herijking van de financiering
2. Doelstellingen van de financiering
3. Uitgangspunten en grondslagen voor de nieuwe financiering
4. De huidige omvang van de financiering (we noemen dit de IST)
5. De financiering die er eigenlijk had moeten zijn geweest (deze noemen de SOLL)
6. Overzicht IST en SOLL voor het geheel en per deelnemer
7. Doorkijk indicatief fair uurtarief 2027
8. Deelnemersbijdrage in 2027: definitieve SOLL maal het uurtarief

Deel B – De financiële spelregels behorend bij de financiering

9. SOLL uren
10. Bevoorschotting
11. Periodieke stand van zaken
12. Omgaan met pieken en dalen gedurende het jaar
13. Afrekenen op basis van nacalculatie
14. Rekeningresultaat

Deel C – Toelichting op de opzet en werking van de SOLL uren

Nadere toelichting op de totstandkoming van de SOLL uren.

DEEL A – De herijking van de opzet en omvang van de financiering

1. Het waarom van een herijking van de financiering van de ODIJ

Omgevingsdienst IJmond komt voort uit Milieudienst IJmond. Sinds de oprichting is het aantal deelnemers gegroeid tot vijftien en zijn er uiteenlopende extra taken ingebracht. Deze toevoegingen hebben geleid tot een ingewikkelde financieringsopzet met GR-deelnemers en taken én tot een complex geheel van aanvullende afspraken via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en losse afspraken. Deze DVO's zijn ook nog divers van aard, met verschillende uitgangspunten en kengetallen.

Het maakt dat de opzet van de huidige financiering nauwelijks meer transparant en uitlegbaar is.

Daarnaast is de omvang van de financiering toe aan een herijking. Sinds 2018 is er door de deelnemers en de dienst niet meer gekeken of de financiële middelen nog matchen met de ontwikkelingen en de uitvoering in de praktijk. Bestaande budgetten zijn steeds leidend geweest voor de inzet van uren. Nieuwe taken hebben daardoor bestaande taken voor een deel verdrongen. Hierdoor is er geen gezamenlijk beeld tussen deelnemers en de dienst wat er aan dienstverlening is uitgevoerd, c.q. moet worden uitgevoerd.

De organisatie heeft de afgelopen jaren een stabiel financieel resultaat gepresenteerd. In werkelijkheid is dit echter een kunstmatig resultaat: er wordt cijfermatig toegerekend naar wat hetgeen er beschikbaar is en maar beperkt gekeken naar hetgeen er met de deelnemers is afgesproken/ de werkelijke productie.

Het resultaat is in de afgelopen jaren positief geweest om twee redenen; ten eerste wordt niet al het werk uitgevoerd en ten tweede worden werkzaamheden die verbonden zijn aan extra opdrachten en subsidies uitgevoerd door medewerkers die daardoor de eigenlijke werkzaamheden dan niet of beperkter uitvoeren, terwijl hiervoor wel vergoeding wordt ontvangen. Hierdoor ontstaat financieel resultaat, maar met verdringing van de uitvoering van de eigenlijke taken. Geconcludeerd kan worden dat als de externe subsidies niet zouden worden meegewogen en als de dienst zou hebben uitgevoerd wat zij had moeten uitvoeren, er een negatief resultaat zou zijn ontstaan. Dit is ook door de dienst zichtbaar gemaakt in de begrotingswijzing 2025 en de begroting 2026, waar een negatief meerjaren resultaat is opgenomen.

De aansluiting van opdracht, middelen en capaciteit is de afgelopen jaren kort gezegd uit balans geraakt. Ook werd zichtbaar dat onderdelen van de reguliere bedrijfsvoering, zoals werkplekken en ICT structureel niet goed begroot zijn. Uiteindelijk is gebleken dat de gehele omvang van de financiering te laag was en derhalve ook de bijdragen van de individuele deelnemers.

Dit alles is voor de lange termijn niet duurzaam, ook de omvang van de financiering was derhalve toe aan een herijking.

Het bovenstaande is aanleiding voor het bestuur van de ODIJ geweest om een traject van herijking uit te voeren. Seinstra & Partners heeft de dienst daarbij begeleid en dat resulteert in voorliggende rapportage.

Bij deze uitwerking is ook het landelijke voorstel voor uniforme financiering betrokken zoals dat in het kader van het Inter Bestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH is uitgewerkt.

2. Doelstellingen bij de financiering

Overall doel: een doelmatige en doeltreffende dienst

Bestuurlijk is uitgesproken dat er een doelmatige en doeltreffende ODIJ moet zijn. Dat betekent dat er efficiënt wordt gewerkt en dat de uitvoering daadwerkelijk bijdraagt aan de bestuurlijk vastgestelde ambities en beoogde resultaten. Hiermee zou ODIJ in staat moeten zijn om de opgaven in haar verzorgingsgebied te kunnen beantwoorden, de deelnemers goed te adviseren en de kwaliteit van de leefomgeving te borgen.

Financiering in het licht van een regionaal vastgesteld ambitieniveau

Een belangrijke basis voor het ontstaan van omgevingsdiensten is het zorgen voor een 'level playing field' voor bedrijven. In de kern betekent dat dat gelijksoortige bedrijven binnen de regio op gelijke wijze worden behandeld, dat wil zeggen vanuit een regionale ambitie. Dit vraagt om uniformiteit in optreden en minimaliseert inmenging van het bevoegd gezag bij individuele besluiten, wat bijdraagt aan consistent en doortastend handhaven.

Ook de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) benadrukt een regionaal vastgelegd speelveld voor bedrijven.

Voor de ODIJ vraagt dit dat zij de verplichte basistaken uitvoeren vanuit een bestuurlijk vastgesteld regionaal ambitieniveau. Voor de financiering van de ODIJ betekent dit dat de deelnemers dus samen een ambitieniveau moeten bepalen en dat deze ambitie vervolgens wordt uitgevoerd in iedere individuele gemeente.

Balans tussen opgaven en ambities én uren en een tarief dat alle kosten dekt

Zoals aangegeven matcht in de huidige situatie het aantal uren dat beschikbaar is voor de uitvoering niet meer met de uitvoeringspraktijk van opgaven en ambities. Dat moet in uren worden hersteld. Voor het geheel en per deelnemer.

Daarnaast is ook het uurtarief niet meer actueel. In de huidige begroting zijn bijvoorbeeld geen budgetten voor management en ook is er niet/ nauwelijks ruimte om te ontwikkelen. Het uurtarief moet worden gerepareerd toewerkend naar 1 integraal uurtarief waarin alle kosten van de dienst zijn opgenomen.

Duidelijke afspraken over verrekenen als realisatie afwijkt van begroting

In de huidige situatie wordt er niet individueel met deelnemers afgerekend. Zo is een situatie ontstaan dat een aantal deelnemers structureel meebetalen aan de kosten van anderen. In een gemeenschappelijke regeling kan dat incidenteel een keer voorkomen, maar als dat structureel wordt, is aanpassing van deelnemersbijdragen noodzakelijk.

Resume: de doelstellingen voor de opzet van de financiering

Zoals hierboven aangegeven moet de opzet van de financiering, in het licht van de regionale ambities, in gezamenlijkheid herijkt worden. En kijkend naar de huidige financiering zijn daarbij voor het bestuur de volgende doelstellingen relevant:

Doelstelling	Toelichting
Duidelijkheid	Voor dienst en deelnemers Heldere afspraken
Solidariteit	De dienst is er voor het geheel/ de regio, een deel van de financiering ook
Stabiliteit	Continuïteit en kwaliteit Geen financiële verrassingen
Actualiteit	Periodiek kijkend naar opgaven, ambities en ontwikkelingen
Redelijkheid	Ontvangen en betalen conform afspraak
Eenvoud	Navolgbaar en uitlegbaar Efficiënte verantwoording

De doelstellingen voor de opzet financiering zijn leidend voor de uitgangspunten van de financiering. Bovenal moet de opzet duidelijker en eenvoudiger dan dat deze nu is en moet deze zorgen voor financiële stabiliteit, waarbij begroting en werk met elkaar in balans zijn.

Kernpunt van de financiering is dat de bijdrage die iedere deelnemer inbrengt klopt bij de omvang van taken en ambities.

3. Uitgangspunten en grondslagen voor de nieuwe financiering

Door het AB zijn in de zomer van 2025 ter ondersteuning van deze herijking de volgende uitgangspunten van financiering vastgesteld:

1. Er wordt een nieuwe begroting gemaakt op basis van een inhoudelijke analyse van omvang en complexiteit van de opgaven en een regionaal vastgelegd ambitieniveau, vertaald naar een urenoverzicht per deelnemer en vermenigvuldigd met één integraal uurtarief waarvoor de dienst in alle redelijkheid haar werk kan uitvoeren.
2. Er wordt aan het einde van het jaar afgerekend per deelnemer op basis van daadwerkelijk bestede uren en deze vorm van afrekenen wordt voor een periode van 4 jaar aangegaan en na 2 jaren geëvalueerd en daarna als nodig aangepast na 4 jaren.

Voor de nieuwe begroting gelden dan twee grondslagen:

1. De uren die per deelnemer worden begroot (en daarmee voor het totaal van de dienst).
2. Een fair uurtarief voor de uitvoering van het werk door de dienst

De uren worden per deelnemer begroot. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de verplichte taken die de deelnemers moeten inbrengen bij de dienst en de facultatieve taken die deelnemers kunnen inbrengen, en als zodanig ook met de dienst zijn overeengekomen.

De verplichte taken zijn:

- a. Vergunningverlening en meldingen Milieu/ Omgevingswet
- b. Toezicht en handhaving Milieu/ Omgevingswet
- c. Aanpalende adviestaken Milieu/ Omgevingswet

De facultatieve taken zijn:

- a. Bouw en woningtoezicht
- b. Projecten
- c. Overige taken (divers in soort en omvang)

De dienst maakt uiteindelijk in afstemming met de deelnemers en met verwijzing van het regionaal vastgestelde ambitieniveau een uitvoeringsprogramma. Hierin is het werk uitgedrukt in uren en gebaseerd op de taken die de dienst voor een deelnemer uitvoert.

De tweede grondslag voor de begroting is het uurtarief. De dienst heeft een fair uurtarief nodig om haar werk te kunnen doen. Een fair tarief wil zeggen een tarief dat efficiënt is maar de dienst ook de mogelijkheid geeft om naast de uitvoering van het primaire proces ook over een overhead te beschikken, die nodig is om de dienst aan te sturen en te draaien. Tot slot: landelijk is voorgesteld om de omgevingsdiensten een innovatiebudget van 1% mee te geven om te kunnen ontwikkelen. Ook dat is opgenomen in het nieuwe uurtarief.

4. De huidige omvang van de huidige uren: de IST (sinds 2018 niet meer ge-update)

In de beschrijving van de huidige situatie (we noemen dat de IST) zijn alle bestaande afspraken met een deelnemer, zowel op basis van de GR als op basis van een DVO op een rij gezet, qua budget en qua uren.

De IST is uitgewerkt op basis van het laatste geactualiseerde overzicht van budgetten, dit stamt uit 2018. Verder zijn de cijfers betrokken van nieuwe DVO afspraken die daarna zijn overeengekomen.

Per deelnemer is deze IST teruggekoppeld en uitvoerig besproken om de feitelijk huidige situatie te laten kloppen. Van alle deelnemers is een gedetailleerd IST overzicht beschikbaar.

5. De financiering die er had moeten zijn: de SOLL

Omdat de IST sterk verouderd is, is een SOLL bepaald op basis van de meest actuele gegevens.

De SOLL is een begroting van uren. Het beschrijft de situatie die er vandaag de dag eigenlijk had moeten zijn, als de IST periodiek was geactualiseerd, de opdracht van de deelnemers was uitgevoerd en er geen verdringingseffect zou zijn geweest. Met andere woorden om de basis op orde te brengen en de huidige gecontracteerde opdrachten volledig te kunnen uitvoeren is de SOLL nodig.

De SOLL is uitgewerkt volgens de eerder genoemde onderscheid tussen verplichte taken en facultatieve taken en is meer concreet gebaseerd op:

- Een actueel overzicht van bedrijven (inrichtingen)
- De huidige vastgestelde ambities, die aangepast kunnen worden (zie hierna paragraaf bestuurlijke keuzes)
- Ervaringscijfers van de dienst, waar mogelijk gemiddeld over drie jaren
- De beschikbare kengetallen bij de ODIJ
- De kengetallen van 7 andere omgevingsdiensten
- Inschatting van het effect van de Omgevingswet (dit is nog een onzekerheid)

Ten aanzien van het regionale bestuurlijke ambitieniveau is gesproken over deze ambities en mogelijke knoppen daarin om naar boven en naar beneden bij te stellen. Daarbij zijn verschillende varianten besproken en voorzien van inhoudelijke en financiële gevolgen. Het resultaat van dit bestuurlijke gesprek stellen we vast als het level playing field van de ODIJ en zijn mede de basis geweest van de berekeningen van de uren per deelnemer.

De regionale bestuurlijke ambities zijn als volgt weer te geven:

Taak	Ambitie
Meldingen Milieu	Alle meldingen worden integraal opgepakt
Vergunningverlening Milieu	Jaarlijks 10% van de vergunningsplichtige bedrijven actualiseren (gedurende periode van 4 jaar)
Toezicht Milieu	Categorie A Bedrijven: alleen bij klachten Categorie B Bedrijven: 1 keer per 4 jaar Categorie C Bedrijven: 1 keer per jaar

Naast ambities zijn er kengetallen. De kengetallen zijn een weergave van het werk en de uren die de ODIJ doet per product of dienst. In de SOLL zijn kengetallen gehanteerd op basis van deels ervaringsgegevens van de dienst zelf als ook die van andere collega omgevingsdiensten. Deze kengetallen zijn zo goed mogelijk bepaald maar blijven indicatief, niet in de laatste plaats omdat er nog relatief weinig ervaringen zijn met uren per product onder de Omgevingswet. Periodieke evaluaties van kengetallen zijn nodig.

De kengetallen zijn terug te vinden op de SOLL overzichten. Bij de kengetallen is uitgegaan van reguliere zaken: dat wil zeggen normale gemiddelde zaken. In de praktijk zijn er altijd individuele zaken die meer tijd kosten, omdat er meer aan de hand is. Er zullen nadere afspraken met de deelnemers moeten worden gemaakt, wanneer afwijkingen worden gecommuniceerd door de dienst.

Het resultaat is een dus een begroting van SOLL uren per deelnemer, zo goed mogelijk ingeschat en in ieder geval transparant herleidbaar naar uren, ambities en waar beschikbaar uren per product. In de toekomst moeten deze cijfers worden geëvalueerd en worden geactualiseerd om te zorgen dat deze actueel blijven en aansluiten bij de opdracht die de dienst heeft.

NB. Voor sommige taken bestaan ook nog out of pocket kosten, zoals Indirecte Lozingen en een aantal programma's. Deze kosten zitten nu nog niet in de SOLL, omdat deze zijn gericht op alleen de uren voor de ODIJ.

In deel C van deze rapportage is meer in detail toegelicht hoe er tot de SOLL is gekomen. Van alle deelnemers is een gedetailleerd overzicht van de SOLL beschikbaar en gedeeld.

6. Overzicht IST versus SOLL per deelnemer en voor het totaal

Als we de totalen van de IST en de SOLL op een rij zetten, dan ontstaat het volgende overzicht:

Deelnemer	IST begroting	IST in uren	IST in fte	SOLL in uren	SOLL in fte	Vershil in uren	Vershil in FTE
Beverwijk	€ 1.752.827	16.773	12,52	16.784	12,72	11	0,20
Bloemendaal	€ 452.354	4.329	3,23	4.808	3,64	479	0,41
Edam-Volendam	€ 465.008	4.450	3,32	5.634	4,27	1.184	0,95
Haarlem	€ 1.913.375	18.310	13,66	18.637	14,12	327	0,45
Heemskerk	€ 1.275.297	12.204	9,11	14.172	10,74	1.968	1,63
Heemstede	€ 383.170	3.667	2,74	4.821	3,65	1.154	0,92
Landsmeer	€ 963.404	9.219	6,88	9.654	7,31	435	0,43
Oostzaan	€ 563.390	5.391	4,02	6.038	4,57	647	0,55
Provincie Noord-	€ 508.800	4.869	3,63	4.974	3,77	105	0,13
Purmerend	€ 799.305	7.649	5,71	10.216	7,74	2.567	2,03
Subsidie verstrek	€ 56.012	536	0,40		0,00	-536	-0,40
Uitgeest	€ 616.016	5.895	4,40	7.906	5,99	2.011	1,59
Velsen	€ 2.408.876	23.051	17,20	18.738	14,20	-4.313	-3,01
Waterland	€ 535.370	5.123	3,82	4.880	3,70	-243	-0,13
Wormerland	€ 813.711	7.787	5,81	7.588	5,75	-199	-0,06
Zandvoort	€ 1.304.832	12.486	9,32	14.373	10,89	1.887	1,57
Totaal	€ 14.811.744	141.739	105,78	149.223	113,05	7.484	7,27

Noot: toegelicht dient te worden dat de fte in de IST zijn gebaseerd op 1350 productieve uren, in de SOLL is gerekend met de door het bestuur voor een periode van vier jaren vastgestelde 1320 productieve uren per fte.

De overall stijging voor de ODIJ van de IST naar de SOLL is circa 7,3 fte.

Belangrijkste oorzaken van deze stijgingen liggen in:

- Herijking van de uren vergunningverlening (actualisaties) en stijging meldingen obv Omgevingswet
- Herijking van de uren toezicht (basis actueel overzicht bedrijven en bestaande bestuurlijke ambities)
- Opnemen realistische kengetallen voor controles en uren voor hercontroles (voorheen niet)
- Nieuwe taken bij toezicht: Indirecte lozingen, Energie en Label C
- Ervaringscijfers van stijgende uren voor Advies
- Inzet van data analisten

Per deelnemer zien we ook verschuivingen ontstaan, die allen een individuele achtergrond en toelichting kennen. Alle deelnemers ontvangen een detailoverzicht van hun IST en SOLL en hoe deze is opgebouwd en waar deze op is gebaseerd.

Nota bene: bij de uitwerking van de SOLL zijn de huidige afspraken en de huidige opdracht centraal gesteld. Er is niet gekeken of de dienst ook op alle vlakken aan de kwaliteitscriteria voldoet, noch is gekeken naar de landelijke robuustheidscriteria. Deze aspecten worden betrokken bij de uitwerking van de toekomstscenario's, die parallel aan deze herijking van de financiering plaatsvindt.

7. Doorkijk indicatief uurtarief 2027

Om een doorkijk te geven van het mogelijke financiële effect voor de begroting 2027, is door de ODIJ indicatief een nieuw uurtarief 2027 berekend. Dat fairtarief is op de volgende uitgangspunten gebaseerd:

Opbouw uurtarief 2027	Advies
Loonsom	Bepaald op basis van het einde van de schaal
Productiviteit	1.320 uur per productieve fte (evaluatie na 4 jaar met als doel de productiviteit omhoog bij te stellen)
Overhead (management/secretariaat/PIOFACH)	Maximaal 24% van het totaal
Personele ontwikkeling	3% van de loonsom
Innovatie (o.b.v. innovatie agenda)	1% van de loonsom

Deze uitgangspunten zijn voor wat betreft de loonsom gebaseerd op hoe gemeenten begroten.

De productiviteitsnorm en overheadnorm zijn afgeleid van wat landelijk gangbaar is bij Omgevingsdiensten. Voor de ODIJ is de berekening tot 1320 productieve uren als volgt opgebouwd.

Omschrijving	uren
aantal werkdagen	261,00
aantal feestdagen op een werkdag	7,00
bruto productieve dagen	254,00
bruto productieve uren norm 7,2	1.829
vakantie uren	-202
ziekte uren (percentage 2024: 5,38)	-98
Ouderschapsverlof 1%	-18
aanwezige uren	1.510
Indirecte uren 10%	-151
Opleiding en ontwikkeling 2,5%	-39,00
Normering	1.320

Over de productiviteit moet worden opgemerkt dat deze wel afhankelijk is van de mate waarin de dienst goed opgeleide mensen kan aantrekken. De afgelopen jaren ontbrak het aan strategische personeelsbeleid waardoor er onvoldoende is geanticipeerd op het opvangen van senioriteit wat reeds is vertrokken of binnen vier jaar vertrekt. Momenteel is de arbeidsmarkt zodanig dat de dienst veel moet inzetten op het (intern) opleiden van (jonge nog onervaren) mensen. Dit zal moeten om zowel in te spelen op de te verwachten

uitstroom als de benodigde groei van de formatie op basis van deze herijking. Het intern opleiden van mensen legt druk op de productiviteitsnorm, omdat deze nieuwe collega's nog niet volledig productief kunnen zijn én het veel vraagt van de begeleiding door de meer ervaren mensen binnen de dienst.

De normen over ontwikkeling is gebaseerd op hetgeen landelijk is uitgewerkt onder het IBP.

De uitgangspunten onder het uurtarief worden voor een periode van 4 jaar vastgesteld en na twee jaar (dus in 2029) geëvalueerd en als nodig aangepast voor de begroting die daarop volgt.

Op basis van de uitgangspunten is een inschatting gemaakt van de totale exploitatiebegroting van de dienst voor 2027. Deze gedeeld door het totaal aantal productieve uren leidt tot een indicatief uurtarief voor 2027 van EUR 116,95 (dit is gebaseerd op prijspeil 2025 en dus exclusief eventuele loon- en prijsstijgingen). Het tarief voor 2025 was EUR 104,50.

Deze inschatting en het daaruit volgende uurtarief, is gebaseerd op onderstaande tabel:

LASTEN	FTE totaal inclusief bedrijfsvoering	146,14 Prijspeil 2025
Personele lasten		
Salarissen en sociale lasten uitvoering		11.375.000
Salarissen en sociale lasten bedrijfsvoering		3.516.000
Werving & personeelsbeleid		62.000
Inhuur personeel - risico 2%		-
Scholing & employability		296.000
Overige personeelslasten		190.000
Subtotaal personele lasten		15.439.000
Kapitaalslasten		
Afschrijvingslast Gebouw		65.000
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris		121.000
Afschrijvingslast Vervoermiddelen		6.000
Afschrijvingslast ICT		15.000
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)		15.000
Subtotaal kapitaalslasten		222.000
Overige bedrijfslasten		
PZ-zaken/ salarisadministratie		60.000
Organisatieontwikkeling		25.000
Accountants- en advieskosten		50.000
Huisvestingskosten		326.000
Facilitaire kosten		36.500
ICT-kosten		799.000
Handhavingskosten		15.000
Algemene kosten		339.000
Bankkosten		1.500
Subtotaal overige bedrijfslasten		1.652.000
Externe projectkosten		-
Aanpassing externe projectkosten niet voor kostprijs		-
Vennootschapsbelasting		-
LASTEN - Totaal		17.313.000
Innovatie budget 1%		148.910
Dekking vanuit bestemming reserves		-10.000
Te dekken door kostprijs		17.451.910
Productieve FTE x productiviteit 1320		149.223
Kostprijs	€	116,95

Een nadere toelichting op deze tabel is opgenomen in Bijlage 1. Bovenstaande cijfers zijn indicatief en worden in de uiteindelijke begroting 2027 definitief en daar waar nog nodig extra toegelicht.

8. Deelnemersbijdrage is uiteindelijk de definitieve SOLL maal uurtarief

Op basis van de SOLL is het eerder genoemde uurtarief gebaseerd. De begrote uren maal dit tarief geeft een indicatie van de te verwachten (ontwikkeling van de) deelnemersbijdragen.

De tabel met de voorlopige financiële effecten als het bovenstaande wordt doorberekend is dan:

Deelnemer	IST begroting	IST in uren	IST in fte	SOLL in uren	SOLL in fte	SOLL begroting	Verschil in uren	Verschil in FTE	Verschil begroting
Beverwijk	€ 1.752.827	16.773	12,52	16.784	12,72	€ 1.962.918	11	0,20	€ 210.091
Bloemendaal	€ 452.354	4.329	3,23	4.808	3,64	€ 562.304	479	0,41	€ 109.950
Edam-Volendam	€ 465.008	4.450	3,32	5.634	4,27	€ 658.906	1.184	0,95	€ 193.898
Haarlem	€ 1.913.375	18.310	13,66	18.637	14,12	€ 2.179.629	327	0,45	€ 266.255
Heemskerk	€ 1.275.297	12.204	9,11	14.172	10,74	€ 1.657.440	1.968	1,63	€ 382.143
Heemstede	€ 383.170	3.667	2,74	4.821	3,65	€ 563.824	1.154	0,92	€ 180.654
Landsmeer	€ 963.404	9.219	6,88	9.654	7,31	€ 1.129.052	435	0,43	€ 165.648
Oostzaan	€ 563.390	5.391	4,02	6.038	4,57	€ 706.154	647	0,55	€ 142.765
Provincie Noord-Holland	€ 508.800	4.869	3,63	4.974	3,77	€ 581.718	105	0,13	€ 72.918
Purmerend	€ 799.305	7.649	5,71	10.216	7,74	€ 1.194.779	2.567	2,03	€ 395.474
Uitgeest	€ 616.016	5.895	4,40	7.906	5,99	€ 924.620	2.011	1,59	€ 308.604
Velsen	€ 2.408.876	23.051	17,20	18.738	14,20	€ 2.191.441	-4.313	-3,01	-€ 217.435
Waterland	€ 535.370	5.123	3,82	4.880	3,70	€ 570.724	-243	-0,13	€ 35.355
Wormerland	€ 813.711	7.787	5,81	7.588	5,75	€ 887.453	-199	-0,06	€ 73.742
Zandvoort	€ 1.304.832	12.486	9,32	14.373	10,89	€ 1.680.947	1.887	1,57	€ 376.116
<i>Subsidie verstrekker</i>	€ 56.012	536	0,40	0	0,00	€ 0	-536	-0,40	-€ 56.012
Totaal	€ 14.811.744	141.739	105,78	149.223	113,05	17.451.910	7.484	7,27	2.640.166

DEEL B – De spelregels behorend bij de financiering

De volgende spelregels worden voorgesteld:

- SOLL uren
- Bevoorschotting
- Periodieke stand van zaken
- Omgaan met pieken en dalen gedurende het jaar
- Afrekenen op basis van nacalculatie
- Rekeningresultaat

1. SOLL uren

De SOLL uren vormen de begrote uren waarvan is afgesproken dat aan het einde van het jaar, voor in ieder geval een periode van vier jaar, wordt afgerekend op basis van daadwerkelijke uren.

De SOLL uren worden vastgelegd voor een periode van 4 jaar. Na twee jaar (dus in 2029) vindt er een evaluatie plaats van deze uren, waarbij op basis van de jaren 2027 en 2028 een actualisatie kan plaatsvinden van kengetallen en productie aantallen voor de begroting van 2031.

Alleen indien er in de tussenliggende periode bovenmatige en onvoorziene wijzigingen ontstaan in deze SOLL uren, kan in overleg tussen dienst en deelnemer de omvang van deze SOLL uren worden aangepast. Dit geldt bijvoorbeeld voor het ontstaan of inbrengen van nieuwe taken, of bij het beëindigen van taken. Bij een substantiële afname van uren, kunnen mogelijk frictiekosten ontstaan.

2. Bevoorschotting

Op basis van de begroting is de financiële bijdrage van een deelnemer bekend. Vanwege liquiditeitsredenen wordt de ODIJ door de deelnemers gefinancierd op basis van bevoorschotting.

Voorgesteld wordt dat de ODIJ bevoorschot blijft conform de huidige opzet dat wil zeggen per 4 maanden. Er komen derhalve drie voorschotfacturen per jaar naar de deelnemers.

3. Periodieke stand van zaken

De ODIJ geeft maandelijks na afloop van iedere maand een bondig overzicht van de realisatie van uren. Dit overzicht is gebaseerd op het uitvoeringsprogramma en geeft als zodanig de stand van zaken weer van dat programma.

Daarnaast wordt twee keer per jaar een meer uitgebreide managementrapportage gemaakt, die in samenvattende vorm ook aan het bestuur wordt voorgelegd. Deze rapportage betreft de periode van de eerste zes maanden en het jaarverslag. In deze rapportage wordt een overall beeld gegeven van de uitvoering en de stand van zaken aangaande de financiën.

4. Omgaan met pieken en dalen gedurende het jaar

Het uitvoeringsprogramma is opgebouwd aan de hand van productgroepen. In beginsel wordt er tussen de productgroepen niet geschoven met uren, gedurende het uitvoeringsjaar, tenzij daar in bijzondere omstandigheden wel aanleiding toe is en de ODIJ en de deelnemer dat in dat geval samen overeenkomen..

5. Afrekenen op basis van nacalculatie

Na afronding van een uitvoeringsjaar wordt er per deelnemer een overzicht gemaakt van de realisatie van uren en waar relevant productie per productgroep.

Vervolgens wordt er per deelnemer een afrekeningsoverzicht gemaakt en over het geheel van uren maal het tarief uit de (laatst vastgestelde) begroting een eindafrekening opgesteld.

Op basis van deze eindafrekening vindt, na de accountantscontrole, afrekening plaats per deelnemer.

Deze wijze van afrekening is voor 4 jaar vastgelegd door het bestuur en wordt na 2 jaar geëvalueerd.

6. Rekeningresultaat

Op basis van (laatst vastgestelde) begroting, realisatie en de daarop gebaseerde afrekening per deelnemer ontstaat er voor de dienst een rekeningresultaat over het beëindigde jaar.

Het rekeningresultaat wordt zoals gebruikelijk door het AB vastgesteld en wordt ofwel toegevoegd aan het algemeen eigen vermogen van de dienst, specifiek van een bestemming voorzien ofwel vloeit terug naar de deelnemers naar rato van hun aandeel in de begroting.

DEEL C – Toelichting op opzet en werking van de SOLL uren

Bij de SOLL is het meest recente overzicht van Bedrijven meegenomen. Dit overzicht ziet er als volgt uit:

	Beverwijk	Heemskerk	Velsen	Uitgeest	Haarlem	Zandvoort	Heemstede	Bloemendaal	Purmerend	Wormerland	Oostzaan	Waterland	Landsmeer	Edam-Volendam	Totaal aantal
Voormalig type A	487	331	814	136	1583	115	376	137	66	138	90	209	95	282	4859
Voormalig type B	593	424	1008	176	2064	296	257	190	518	237	106	275	132	194	6470
Voormalig type C	19	7	49	4	26	2	3	4	31	17	7	11	6	17	203

Voor de provincie worden 4 bedrijven van toezicht voorzien.

De SOLL heeft verder de volgende toelichting.

Vergunningverlening en meldingen Milieu

De begroting van deze uren is gebaseerd op:

- Actueel overzicht van meldings- en vergunningsplichtige inrichtingen
- Een inschatting van het aantal vergunningsaanvragen per jaar gebaseerd op ervaringen van afgelopen drie jaar aangevuld met de resultaten van een actualisatietoets
- Een aanname dat jaarlijks 10% van de meldingsplichtige inrichtingen een melding doet (soms gebaseerd op voorlichting, soms op basis van controle of zelfstandig)
- Een inschatting van de meldingen bodem die binnen komen gebaseerd op de ervaringen van drie jaren
- Idem voor asbestmeldingen
- Idem voor uren voor wettelijk adviseurschap
- Kengetallen voorzien van een inschatting van het werk van de Omgevingswet

Toezicht Milieu

De begroting van deze uren is gebaseerd op:

- Een actueel overzicht van bedrijven, verdeeld over type A, B en C
- Frequenties van toezicht op basis van de huidige ambities:
 - o Type A: geen controle, alleen als er een klacht is
 - o Type B: 1 per 4 jaar een controle
 - o Type C: jaarlijks controle
- Uren ten behoeve van hercontroles (over de afgelopen jaren bleek dat er gemiddeld 25% van de controles leidde tot een hercontrole)
- Uren ten behoeve van energiecontroles: aantal maal kengetal
- Inschattingen van uren voor Label C en Indirecte lozingen
- Uren voor klachten en evenementen gebaseerd op aantallen van de afgelopen drie jaren
- Kengetallen voorzien van een inschatting van het werk van de Omgevingswet
- Uren voor de collectieve taken 24- uren bereikbaarheid en strafrecht
- Uren zoals afgesproken per deelnemer voor de inzet van het tegen gaan van Ondernijning

Handhaving Milieu

De begroting van deze uren is gebaseerd op totale inzet van uren voor handhavingszaken, bezwaren en beroepen en juridische kwaliteit. Een gedetailleerde inschatting per deelnemer is nu niet te geven en afhankelijk van daadwerkelijke zaken. Om die reden zijn de totale uren die gedeeld door het aantal deelnemers leiden tot een begroting per deelnemer.

Advies

De begroting van deze uren is gebaseerd op:

- Ervaringscijfers over de afgelopen jaren
- Uren toebedeeld naar gemeenten in drie categorieën onderscheidend aantal inwoners, oppervlakte en gemaakte afspraken uit het verleden naar: grote, middel, kleine gemeenten.
 - o Grote gemeenten: Haarlem, Velsen, Purmerend, Beverwijk en Heemskerk
 - o Middel gemeente: Edam-Volendam
 - o Kleine gemeenten: Bloemendaal, Heemstede, Uitgeest, Oostzaan, Wormerland, Waterland, Landsmeer en Zandvoort
- Voor de provincie is een aparte analyse gemaakt kijkend naar inhoudelijke vraagstukken en ervaringen
- Uren die zijn overeengekomen voor inzet bij individuele projecten/ vragen van deelnemers
- Inschattingen van vragen die gaan komen als gevolg van de Omgevingswet

Bouwen en woning toezicht

De uitvoering van de BWT-taken door de ODIJ is erg divers van aard: een aantal deelnemers heeft zowel de vergunningverlening als het toezicht ondergebracht bij ODIJ, een aantal deelnemers alleen het toezicht en een aantal deelnemers voert deze taak geheel zelf uit. Ook zijn er als het gaat om de reikwijdte van uitvoering verschillende afspraken gemaakt. Soms zijn er ook helemaal geen afspraken gemaakt en voert de dienst de taken uit op basis van de formatie die al jaren geleden is overgekomen.

De SOLL is om die reden nu niet goed te objectiveren, maar is gebaseerd op ervaringscijfers van inzet van de uren over de afgelopen twee jaren. De komende tijd is op deze SOLL nog wel verdieping nodig. Dit geldt dan vooral voor:

- Relatie tussen de omvang van de vergunningen en de daarop te baseren omvang van het toezicht
- Het niveau van de dienstverlening naar burgers/ bedrijven (bestaan geen concrete afspraken voor)
- De vraag of ook bestaande bouw moet worden gecontroleerd (dit gebeurt nu voor geen van de deelnemers)
- De mogelijke effecten van de Wet Kwaliteitsborging Bouw

Daarbij is nog relevant dat naast de kosten voor de uitvoering van deze taak ook inkomsten tegenover staan in de vorm van leges. In beginsel zou een stijging van de inzet van de ODIJ (deels) gedekt moeten worden door legesinkomsten, dit afhankelijk van de legesverordening die in de gemeenteraad is vastgesteld met daarbij behorend de mate van kostendekkendheid van deze leges.

Voorgesteld wordt nu de SOLL te hanteren gebaseerd op de genoemde uren van de afgelopen twee jaren, totdat bovengenoemde verdieping heeft plaatsgevonden.

Projecten

De begroting van deze uren is gebaseerd op bestaande projectplannen (en de deelnemers aan deze projecten) vooral op het gebied van stimulering, of op verwachtingen van de dienst als het gaat om deze projecten.

Daarnaast is er een drietal programma's specifiek voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen alleen.

Voor deze programma's is de volgende verdeelsleutel toegepast:

Verdeelsleutel in % van de totale uren	Beverwijk	Heemskerk	Velsen	Uitgeest	Totaal aantal uren
Gezonde leefomgeving IJmond	25%	25%	50%	-	1542
Greenbiz IJmond	27%	22%	32%	19%	3.297
IJmond bereikbaar	33%	33%	33%	-	1181

Overige taken

De begroting van deze uren is gebaseerd op:

- Een aantal collectieve taken (1:1 verdeeld over de deelnemers) zoals:
 - o Regionale projecten (2 fte),
 - o Fondsverwerving (1 fte)
 - o Contactfunctionarissen (3 fte)
 - o Beheer bedrijvenbestand (0,5 fte)
 - o Data analisten (3 fte)
- Een aantal specifieke taken die de dienst uitvoert voor 1 of meerdere deelnemers met daarbij de ervaringscijfers van de afgelopen jaren/ dan wel de verwachtingen die de dienst heeft voor de komende tijd.

BIJLAGE 1 – Nadere toelichting op de voorlopige exploitatie 2027

1. Salarissen en sociale lasten

Loonkosten zijn voor uitvoering en bedrijfsvoering apart berekend.

- Basis loonkosten januari 2025 + indexatie van 3,9%
- Eindschalen per functie
- Geen inhuur budget moet vanaf salarissen gefinancierd worden, door aanpassing naar eindschalen.

Kanttekening:

- Cao-afspraken onbekend
- Functiehuis verouderd moet worden herzien
- Geen FTE voor landelijk KIS platform

Uitvoering: FTE op basis van Soll

Bedrijfsvoering & Sturing:

Toegevoegd ten opzichte van de huidige situatie:

- Manager bedrijfsvoering ten behoeve van sturing
- Vaste formatie voor inzet recruitment
- Uitvoeringscapaciteit op informatiemanagement
- Capaciteit op inkoop
- 2 x teamleider uitvoering

Ombuiging binnen de begroting:

- Manager primair proces
- Manager/ teamleider advies en projecten

2. Kapitaalslasten

- Verschuiving van kapitaalslasten naar ICT kosten voor berekening. In begroting moet dit aangepast worden vanwege regelgeving.

Aanpassing gedaan voor de kapitaalslasten voor aangeschafte apparatuur in de uitvoering die gekocht is met subsidies, in tarief moet hier vervang investering voor mogelijk zijn.

- Vervanging van toen tweedehands bureaus bijgesteld naar vervanging wat er nu nodig is voor ook Arborichtlijnen.

Kanttekeningen

- Gebruik van het pand is niet uitgerust op groei en met opnieuw worden bepaald. Hiervoor moet eerst de toekomstverkenning helder zijn. Er is geen rekening gehouden met eventuele verbouwingen.
 - Financiering pand is aflossingsvrij en tegen 0,38% rente. In deze berekening is geen rekening gehouden met een andere financieringsvorm
3. PZ-salaris administratie betreft uitbesteding van loonadministratie bij IJk aangepast naar groei en prijs.
4. Organisatieontwikkeling minimaal budget
5. Accountants & advieskosten, alleen voor reguliere P&C cyclus geen extra adviezen

6. Huisvestingslasten

- aanpassing alleen voor ingeschatte aanpassing voor groot onderhoud in verband met onvolledig MJOP en het inzetten van een externe partij ten behoeve van het beheer van het pand.
- Huisvestingslasten bestaan alleen uit VVE & MJOP

7. ICT kosten:

- Alle huidige licenties gekoppeld naar gebruik FTE uitvoering en bedrijfsvoering
- Randapparatuur gekoppeld aan FTE
- Bijstelling gedaan voor headcount inschatting 12%

Kanttekening:

- Voor inhuur voor projecten moeten de ICT kosten in project begrotingen worden meegenomen. Dit zit niet berekend in de licentiekosten.
- Prijsinflatie op IMOC gehouden 2,2% in praktijk is dit voor ICT mager.

8. Algemene kosten

- Wagenpark gebaseerd op 14 x leaseauto
- Bijstelling gedaan voor ODNL-contributie omdat deze afhankelijk is van aantal FTE uitvoering en 'omzet'
- Geen rekening gehouden met events zoals de IJMOND-duurzaamheid award

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M. van Hal

BEL/GLK

Telefoonnummer +31235143910
maurik.van.hal@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

12 FEB. 2026

Kenmerk

GLK100226MH6

Uw kenmerk

Betreft: Beleidskader Gezonde Leefomgeving

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over het beleidskader Gezonde Leefomgeving. Daarbij stellen wij voor om moties M73-2024 en M105-2024 als afgedaan te beschouwen. In de voordracht lichten wij de uitvoering van beide moties toe.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

E.A.S. Rommel

1 bijlage

Voordracht beleidskader Gezonde Leefomgeving

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 10 februari 2026

Onderwerp: Vaststellen beleidskader Gezonde Leefomgeving

Kenmerk: GLK100226CT1

Bijlagen:

1. Beleidskader Gezonde Leefomgeving
2. Participatieverslag beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving
3. Inzichten uit participatietraject

1. Inleiding

Dit is de voordracht voor het beleidskader Gezonde Leefomgeving. De basis voor het beleidskader vormen de startnotitie Gezonde Leefomgeving (kenmerk 2289147/2289165), vastgesteld door Uw Staten op 15 juli 2024, en het daarmee verbonden plan van aanpak (kenmerk 2321372/2321381) dat Gedeputeerde Staten op 15 oktober 2024 hebben vastgesteld. De startnotitie markeerde het beginpunt van de beleidsontwikkeling voor Gezonde Leefomgeving en gaf ons de uitgangspunten voor het beleid voor gezonde leefomgeving mee. Dit beleidskader beschrijft wat wij zien als onze ambities, doelen en ons provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving. Het beleidskader vormt de beleidsgrondslag voor de inzet van Provincie Noord-Holland voor een gezonde leefomgeving en krijgt verdere uitwerking in een programma Gezonde Leefomgeving, dat in 2026 van start gaat. Kortom, waar de startnotitie de richting aangeeft, vertelt het beleidskader wat we willen bereiken en zegt het programma straks hoe we dat concreet gaan doen. Bij het opstellen van het beleidskader Gezonde Leefomgeving is voor het onderdeel participatie, het Participatie- en communicatieplan beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving 2024/2025 uitgevoerd, waarover u per brief op 24 april 2025 bent geïnformeerd. Het beleidskader Gezonde Leefomgeving zelf vindt u in bijlage 1.

Waarom beleid voor Gezonde Leefomgeving?

Een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland, dat is waar wij naar streven. Dit betekent dat gezonde leefomgeving volwaardig moet worden meegewogen bij keuzes die worden gemaakt in het ruimtelijk domein, net als andere provinciale belangen, zoals woningbouw, industrie, natuur en economie. Dat is nodig omdat we steeds vaker zien dat een gezonde leefomgeving onder druk komt te staan. Tegelijkertijd moeten ook de belangen van bedrijven voldoende geborgd zijn. Daarom is het nodig om beleid op te stellen voor Gezonde Leefomgeving.

De gezonde leefomgeving komt steeds vaker onder druk te staan

Ruimte in Noord-Holland is schaars; de provincie staat voor een groot aantal maatschappelijke opgaven die ieder hun aanspraak maken op ruimte. Zo moet er ruimte zijn om te wonen, voor bedrijvigheid en de energietransitie, infrastructuur, de omslag naar een toekomstbestendige economie, water(berging), duurzame landbouw, mobiliteit en natuurontwikkeling. Vaak moeten deze opgaven in hetzelfde gebied, in elkaars nabijheid en gelijktijdig, plaatsvinden. Dit kan gaan schuren en knellen, nu en in de toekomst. Daarom is het belangrijk dat bij de ruimtelijke afwegingen die gemaakt worden voor de inrichting van een gebied ook aandacht is voor het belang van een gezonde leefomgeving. Dat wil niet zeggen dat het belang van een gezonde leefomgeving altijd voorrang krijgt –soms kunnen andere afwegingen worden gemaakt bijvoorbeeld ten gunste van bedrijvigheid, infrastructuur of energievoorzieningen- maar het belang van een gezonde leefomgeving moet wél volwaardig en transparant worden meegewogen bij de ruimtelijke keuzes die we maken bij de inrichting van een gebied.

In Noord-Holland verkeren bronnen van uitstoot en mensen vaak in elkaars nabijheid. Daardoor worden in verschillende delen van de provincie mensen te vaak blootgesteld aan schadelijke stoffen en hinder uit hun leefomgeving. Dit gaat om uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem en om hinder door geluid, geur en (grof)stof. En hoewel het voldoen aan wettelijke milieunormen verplicht is, bieden deze normen onvoldoende garantie voor een gezonde leefomgeving. Sterker nog; ook wanneer formeel aan wettelijke milieunormen wordt voldaan, kunnen mensen aanzienlijke hinder ervaren en gezondheidseffecten ondervinden.

De urgentie om te handelen neemt toe

De aandacht voor een gezonde leefomgeving is de afgelopen jaren sterk toegenomen. We worden ons steeds meer bewust van de mogelijke invloed van de leefomgeving en de uitstoot van bronnen op onze gezondheid. Ook accepteren inwoners minder gezondheidsrisico's en verwachten ze een actievere rol van de overheid. Tegelijkertijd laten ook bedrijven van zich horen: door maatschappelijke pressie en nieuwe gebiedsontwikkelingen in hun directe nabijheid voelen zij zich beperkt in hun ruimte om te kunnen ondernemen. Dit terwijl bedrijven milieuruimte nodig hebben om te kunnen ondernemen, onder andere vanuit het oogpunt van continuïteit van hun bedrijfsvoering en investeringszekerheid. Zij willen weten waar ze aan toe zijn en vragen duidelijkheid van de overheid over het te voeren beleid. Dit vraagt om beleid voor Gezonde Leefomgeving.

Onze verantwoordelijkheid

De provincie heeft een duidelijke verantwoordelijkheid. Als bevoegd gezag voor onder andere grote industriële bedrijven, stortplaatsen, regionale luchthavens en provinciale infrastructuur kan de provincie daadwerkelijk bijdragen aan het beperken van schadelijke uitstoot en hinder naar de omgeving. Daarnaast heeft de provincie als ruimtelijk ordenaar een belangrijke rol om een gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Tenslotte kan de provincie vanuit haar samenwerking met andere overheden en gebiedspartijen benadrukken dat het belangrijk is dat zij in hun beleid ook gezonde leefomgeving meewegen.

Het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving

De Omgevingswet regelt dat gemeenten aan de basis staan voor de algemene zorg voor de fysieke leefomgeving. De provincie kan beleid vaststellen (onder andere via de Omgevingsvisie), regels stellen (bijvoorbeeld via de Omgevingsverordening) en toezicht houden op aspecten van de fysieke leefomgeving die een provinciaal belang hebben. Dit geldt met name voor zaken die niet door een gemeente kunnen worden uitgevoerd.

Hierbij is het van belang dat de provincie duidelijk aangeeft middels beleid, wat zij ziet als provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving. Anders gezegd: met het formuleren van het provinciaal belang geeft de provincie aan waar het over gaat, of over wil gaan, bij aspecten die de fysieke leefomgeving raken. Met het beleidskader Gezonde Leefomgeving willen wij duidelijk maken wat wij zien als een provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving.

Daarnaast zijn vanaf het begin van de beleidsontwikkeling 2 moties ingediend die de beleidsontwikkeling raken. Verderop in deze voordracht wordt aangegeven hoe we invulling geven aan het uitvoeren van deze moties.

Het beleidskader Gezonde Leefomgeving

Met het beleid voor Gezonde Leefomgeving hebben we als doel om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen.

Dit doen we ten eerste door in te zetten op ambitieus bronbeleid, waarbij we sturen op het verminderen van schadelijke en hinderlijke uitstoot vanuit bronnen waar wij bevoegd gezag voor zijn. Ten tweede gaan we ook sturen via het ruimtelijke spoor door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dat betekent dat we als provincie een nadrukkelijke rol innemen bij het inrichten en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving, vanuit het belang van gezonde leefomgeving. Tot slot, zetten we meten en monitoren van de leefomgeving strategisch in, waarbij we vooral kijken naar gebieden waar de meeste gezondheidswinst te behalen is.

Om de uitwerking van ons beleid verder vorm te geven, stellen wij, Gedeputeerde Staten, in dit beleidskader vast wat wij zien als provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving, en welke uitgangspunten hieraan ten grondslag liggen. Zoals in de vorige paragraaf aangegeven: dit is immers de beleidsruimte die ons als provincie gegeven wordt vanuit de Omgevingswet. Dit beleidskader leggen wij ter besluitvorming voor aan u, Provinciale Staten.

Om te bepalen wanneer er sprake is van een provinciaal belang voor gezonde leefomgeving, laten wij ons leiden door een zestal uitgangspunten:

1. We gaan uit van landelijke wet- en regelgeving.
2. We richten ons op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar)wegen waar wij bevoegd gezag voor zijn.
3. We zetten ons wettelijk VTH-instrumentarium optimaal in: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.
4. We meten en onderzoeken de gezonde leefomgeving alleen op het moment dat er ook daadwerkelijk een handelingsperspectief is én het ondersteunend is aan het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving.
5. We richten ons op gebieden, waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen en hinder.
6. We vinden maximale normopvulling niet vanzelfsprekend.

Met het beleidskader maken we duidelijk wanneer wij in actie komen ten behoeve van een gezonde leefomgeving, welk (wettelijk) instrumentarium wij hierbij willen inzetten en in welke gebieden we dit in eerste instantie willen doen. Hiermee prioriteren we onze inzet voor een gezonde leefomgeving.

Bij dit beleidskader Gezonde Leefomgeving horen 3 bijlagen: (A) Informatieblad Gezonde Leefomgeving, (B) Raakvlakken andere beleidsopgaven met gezonde leefomgeving, (C) Beleidsinstrumentarium - voorbeelden.

De basis voor het beleidskader Gezonde Leefomgeving vormt de startnotitie Gezonde Leefomgeving, die Provinciale Staten op 15 juli 2024 hebben vastgesteld. In dit beleidskader worden de kaders uit de startnotitie verder uitgewerkt in ambities en doelen. Ook wordt in dit beleidskader het provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving vastgelegd.

Hieronder worden de zes uitgangspunten nader toegelicht.

1. We gaan uit van landelijke wet- en regelgeving.

We gaan uit van de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van een gezonde leefomgeving. Zoals de landelijke regelgeving op het gebied van industriële emissies naar lucht (de Richtlijn industriële emissies en algemene regels), en de landelijke regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit (zoals opgenomen in het Besluit Kwaliteit leefomgeving). Alleen waar de landelijke wet- en regelgeving onderdelen niet dekt of ons ruimte biedt om eigen doelstellingen te formuleren, verkennen we die ruimte en stellen beleid vast. Zoals bijvoorbeeld voor geurhinder en geluidhinder van de industrie, en omgevingsveiligheid. Bij ruimtelijke opgaven gaan we voldoen aan de geldende milieunormen. Dat betekent dat wij er bij de ontwikkeling, herinrichting en het beheer voor zorgen dat we binnen wettelijk toegestane grenzen blijven.

Het gevolg van dit principe is dat we *niet* uitgaan van de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid. De belangrijkste reden daarvoor is dat deze waarden op heel veel plekken in onze provincie niet haalbaar zijn. Wij hebben ruimtelijke opgaven, die met het hanteren van de WHO-advieswaarden niet gerealiseerd kunnen worden. Bovendien missen we bevoegdheden voor een aanzienlijk deel van de bronnen die bijdragen aan luchtverontreiniging en geluidhinder. Zoals mobiliteit en houtstook. Daarnaast houdt luchtverontreiniging zich niet aan grenzen: veel luchtverontreiniging komt letterlijk aanwaaien vanuit andere delen van Nederland of zelfs andere landen.

Een ander gevolg van dit principe is dat we *niet* inzetten op het volledig voorkomen van gezondheidsrisico's. Binnen de geldende wet- en regelgeving accepteren we dat er in onze provincie een bepaalde mate van blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder zal blijven bestaan. Bovendien geeft het volgen van landelijke wet- en regelgeving aan dat de landelijke overheid bepaalt 'wanneer het gezond genoeg is', en niet de provincie. In dit beleidskader geven we dan ook geen antwoord op deze vraag

2. We richten ons op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar)wegen waar wij bevoegd gezag voor zijn.

We richten ons alleen op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar)wegen, waar wij bevoegd gezag voor zijn. Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben we bevoegdheden en wettelijk instrumentarium om te sturen op vermindering van uitstoot van schadelijke stoffen en hinder.

Dit geldt ook voor omgevingsveiligheid, waarbij het gaat om het voorkomen en beperken van ongevallen en schadelijke effecten van bijvoorbeeld industrie, transport en opslag van gevaarlijke stoffen. Hiermee werken we aan het terugdringen van de uitstoot, vanuit onze rol als bevoegd gezag.

Dit houdt in dat we ons niet richten op bronnen waar andere overheden bevoegd gezag voor zijn, zoals bedrijven die onder bevoegd gezag van gemeenten staan of Rijkswegen. Wel streven we harmonisatie van beleid na met gemeenten, zoals op geurbeleid en beleid ten aanzien van omgevingsveiligheid.

3. *We zetten ons wettelijk VTH-instrumentarium optimaal in: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.*

We zetten ons wettelijk instrumentarium voor de vergunningsverlening, toezicht en handhavingstaken (VTH) (ook wel Uitvoerings- & Handhavings (U&H)-taken genoemd) optimaal in. Hierbij blijven we binnen de wettelijke kaders. Dit beleid geldt voor reeds bestaande bedrijven en voor nieuwe bedrijven of bedrijfsontwikkelingen.

Waar wet- en regelgeving ruimte biedt, zullen we onze vergunningverlening maximaal benutten. Waar mogelijk brengen we scherpere aan in de vergunningvoorschriften. Voor nieuwe ontwikkelingen of vestigingen van bedrijven passen we dit direct toe. Bij bestaande bedrijven kan dit niet altijd direct, omdat zij al beschikken over een vergunning die hun rechtszekerheid biedt. Bij de actualisatie van vergunningen toetsen we of nog wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving en of het al mogelijk is om scherper te vergunnen. Daarbij stimuleren we de toepassing van innovaties die schonere technieken mogelijk maken.

Het optimaal inzetten van het VTH-instrumentarium is kostbaar. Wij realiseren ons dat het niet haalbaar is om dit voor alle bedrijven waar wij bevoegd gezag voor zijn met dezelfde intensiteit te doen. Daarom richten wij ons op situaties waar we de meeste gezondheidswinst kunnen behalen. Hierbij werken we aan het opstellen van een prioriteringssysteem, zodat we op een heldere manier inzichtelijk maken in welke situaties en gebieden we het VTH-instrumentarium optimaal gaan inzetten.

4. *We meten, onderzoeken en monitoren in een gebied alleen op het moment dat er ook daadwerkelijk een handelingsperspectief is en het ondersteunend is aan het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving.*

Metten, onderzoeken en monitoren zijn cruciaal om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de (gezonde) leefomgeving. Bij metingen gaat het om metingen bij de bron (uitstoot), metingen in de leefomgeving (blootstelling) en om metingen die informatie opleveren over de impact van de betreffende stoffen of stressoren op de gezondheid. Inzichten uit meten, onderzoeken en monitoren vormen mede de basis voor onze beleidsvorming en uitvoering in het ruimtelijk domein.

De vraag naar metingen en onderzoek is groot. Inwoners maken zich zorgen over hun gezondheid of wantrouwen bedrijfsmetingen. Het bevoegd gezag wil onafhankelijke controlemetingen kunnen uitvoeren. En instituten, zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid, roepen ons op om een nieuwsgierige overheid te zijn.

Metten, onderzoeken en monitoren is kostbaar. Ook geeft meer meten niet altijd meer inzicht om te kunnen handelen. Bovendien is het soms onbekend wat de invloed van een bepaalde stof op de gezondheid is. Wij willen ervoor zorgen dat er zo effectief mogelijk wordt omgegaan met de beschikbare financiële middelen. En dat betekent dat we keuzes moeten maken. Daarbij zijn twee factoren van belang. Allereerst vinden we het belangrijk dat er een handelingsperspectief is, voor onze rol als bevoegd gezag of onze rol als ruimtelijk ordenaar.

Daarnaast kunnen we vanuit het provinciale belang prioriteren, bijvoorbeeld door nadruk te leggen op de gebieden waar de blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder het grootst is.

5. *We richten ons op gebieden waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen en hinder.*

Cumulatie is de optelsom van uitstoot van dezelfde soort bronnen. Bijvoorbeeld een slechtere luchtkwaliteit, doordat er uitstoot is vanuit zowel industrie, verkeer als andere bronnen in een bepaalde omgeving. Of een hoge geluidbelasting in een bepaald gebied, doordat er zowel verkeer, industrie, luchtvaart als andere lokale bronnen zijn. Stapeling is de optelsom van verschillende soorten van uitstoot. Denk bijvoorbeeld aan de optelsom van geluid van de industrie, terwijl er in hetzelfde gebied ook veel geuroverlast is en er veel uitstoot van fijnstof wordt gemeten. Bij cumulatie en/of stapeling is de kans op schadelijke effecten en/of hinder groter. Ook een stapeling van de gecumuleerde uitstoot van verschillende soorten bronnen kan zorgen voor een ongunstige situatie in een gebied. Denk hierbij aan een gebied waar zowel geur- en geluidsoverlast alsook luchtverontreiniging optreedt.

We richten ons op gebieden waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem en hinder door cumulatie en/of stapeling. Wij willen ons *in eerste instantie* richten op Industrierterreinen van Provinciaal Belang (IPB) inclusief de milieucontouren. In *tweede instantie* richten we ons op gebieden waar de blootstelling hoog is en we vanuit ons instrumentarium de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.

6. *We vinden maximale normopvulling niet vanzelfsprekend.*

Maximale normopvulling betekent dat activiteiten en ontwikkelingen worden toegestaan tot aan de uiterste grenzen van de geldende milieunormen, zoals voor luchtkwaliteit, geluid, geur, omgevingsveiligheid en schadelijke stoffen. Wij vinden het niet vanzelfsprekend om in ruimtelijke opgaven altijd uit te gaan van maximale normopvulling. Zo kunnen we de (toekomstige) bewoners in de nabijheid van schadelijke en hinderlijke bronnen beter beschermen.

Leidend voor ons handelen is het blootstellingsniveau aan schadelijke en hinderlijke stoffen/stressoren in de fysieke leefomgeving. Hiermee bedoelen we de concentratie van schadelijke stoffen en de hoeveelheid hinder op de plek waar deze daadwerkelijk wordt ervaren door mensen. Dit betreft dus het eindresultaat van alle bronnen bij elkaar, zoals verkeer, industrie, landbouw en achtergrondwaarden. En dit wordt gemeten of berekend bij de ontvanger. Wanneer het blootstellingsniveau het belang van een gezonde leefomgeving onder druk zet, stellen wij het gebruik van de maximale normopvulling ter discussie. Dit kan leiden tot een gerichte en stevige aanpak van de bronnen waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Waar nodig spreken wij ook andere bevoegd gezagen aan om vergelijkbare maatregelen te treffen voor de bronnen waar zij verantwoordelijk voor zijn. Daarnaast zullen wij vanuit onze verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ordening het belang van een gezonde leefomgeving volwaardig meewegen bij de ruimtelijke opgaven waar wij voor aan de lat staan. En onze medeoverheden aanspreken op hun verantwoordelijkheden in de ruimtelijke afweging, waaronder het volwaardig meewegen van gezonde leefomgeving. Zoals de keuze voor woningbouwlocaties en het treffen van compenserende maatregelen.

Reikwijdte en gevolgen van ons beleid voor Gezonde Leefomgeving

De focus van ons beleidskader ligt op gezondheidsbescherming: het beperken van schadelijke en hinderlijke uitstoot naar lucht, water en bodem, binnen de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de provincie en met name daar waar de grootste gezondheidswinst te behalen is.

Dit betekent dat het kader niet gaat over aspecten die meer gezondheid bevorderend werken of waar gemeenten primair voor aan de lat staan; zoals voldoende groen in de leefomgeving, het tegengaan van hittestress in de stad en zaken die raken aan het sociaaleconomisch domein.

Met het vastleggen van het beleid voor Gezonde Leefomgeving, ontstaat een transparant en navolgbaar kader om afwegingen te maken, prioriteiten te stellen en duidelijkheid te bieden aan partijen die een belang hebben en effect gaan ondervinden van ons beleid. Zoals gemeenten, bedrijven en inwoners van Noord-Holland. Hiermee dragen wij bij aan een voorspelbare en betrouwbare overheid.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De beleidsontwikkeling voor Gezonde Leefomgeving heeft als doel om het belang voor een gezonde leefomgeving volwaardig te laten meewegen in het handelen van de provincie. Verder beoogt de beleidsontwikkeling om schadelijke en hinderlijke uitstoot vanuit bronnen zoveel mogelijk te verminderen en tegelijkertijd ook ruimte te houden voor bedrijvigheid in Noord-Holland. Dit doen wij door in dit beleidskader het provinciaal belang voor gezonde leefomgeving vast te leggen. Ook worden hier de kaders uit de startnotitie verder uitgewerkt in ambities en doelen. Wij hebben uitgangspunten geformuleerd voor het provinciaal belang waarvan wij vinden dat ze het meest recht doen aan de problematiek, onze rol en verantwoordelijkheden en de invloed die we kunnen uitoefenen vanuit onze bevoegdheid en instrumenten. Deze uitgangspunten zijn richtinggevend bij wanneer wij in actie komen ten behoeve van een gezonde leefomgeving, welk (wettelijk) instrumentarium wij hierbij willen inzetten en in welke gebieden we dit in eerste instantie willen doen.

In het programma Gezonde Leefomgeving zal een evaluatieparagraaf worden opgenomen ten aanzien van het vastgestelde beleid.

3. Financiering en communicatie

Voor de ontwikkeling van het programma Gezonde Leefomgeving zal gebruik worden gemaakt van het budget dat beschikbaar is in de Begroting 2026 bij beleidsdoel 2.2 Bevorderen Gezonde Leefomgeving, waar eveneens de inzet vanuit de vier omgevingsdiensten is ondergebracht.

De deelnemers aan het participatietraject zal worden gecommuniceerd wat er met hun inbreng is gebeurd en hoe dit in het beleidskader is opgenomen of op een andere wijze is verwerkt. Zie hieronder bij participatie.

Op de website van de provincie wordt onder Gezonde Leefomgeving op hoofdlijnen en in toegankelijke teksten het beleidskader en het vervolg toegelicht.

4. Proces en procedure

In het coalitieakkoord 2023–2027 *Verbindend vooruit!* is vastgelegd dat wordt gewerkt aan een gezonde leefomgeving. De startnotitie Gezonde Leefomgeving, vastgesteld door Uw Staten, heeft hiervoor vervolgens de inhoudelijke kaders meegegeven. In het plan van aanpak Gezonde Leefomgeving, vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 15 oktober 2024, is aangegeven hoe de beleidsontwikkeling is ingericht.

Met het voorliggende beleidskader zet de provincie een volgende stap door het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving expliciet vast te leggen, zodat het beleidskader richtinggevend, navolgbaar en voorspelbaar wordt in het provinciale handelen. De verdere uitwerking van het beleidskader in concrete acties vindt plaats binnen het programma Gezonde Leefomgeving, dat in 2026 van start gaat.

Doorkijk naar de volgende fase: programma Gezonde Leefomgeving

Het beleidskader Gezonde Leefomgeving is de basis voor het programma Gezonde Leefomgeving. Dit is een programma onder de Omgevingswet. In dit programma worden de ambities en doelen uit het beleidskader verder uitgewerkt in concrete activiteiten, maatregelen en prioriteiten. Ook vindt bundeling plaats met bestaand milieubeleid, zodat dit in samenhang gebracht wordt met de ambities en doelen uit het beleidskader. Het programma krijgt een adaptief karakter, zodat het tussentijds kan worden bijgesteld bij nieuwe inzichten, veranderingen in wet- en regelgeving of gewijzigde omstandigheden. Het programma Gezonde Leefomgeving wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten, waarna het op de B-agenda wordt aangeboden ter bespreking met Provinciale Staten.

Dit beleidskader gaat geen keuzes maken over hoe gebieden in Noord-Holland moeten worden ingericht. Dat wordt immers gedaan via het traject Regie op de Ruimte, dat leidt tot de actualisatie van de provinciale Omgevingsvisie. Wel vormt dit beleidskader een bouwsteen voor het traject Regie op de Ruimte en zorgt het ervoor dat het belang van een gezonde leefomgeving hierin volwaardig wordt meegenomen in de geactualiseerde versie van de provinciale Omgevingsvisie.

Het beleidskader Gezonde Leefomgeving is van invloed op diverse andere beleidsthema's van de provincie binnen het fysieke domein en vice versa: zoals mobiliteit, wonen, economie, industrie. In bijlage B van het beleidskader zijn deze raakvlakken nader in beeld gebracht.

Participatie

Bij het opstellen van het beleidskader is een uitgebreid participatieproces doorlopen voor professionele belanghebbenden, waaronder georganiseerde vertegenwoordiging van inwoners. Dit participatietraject vond plaats tussen begin 2025 en november 2025. De provincie heeft ernaar gestreefd het participatieproces zorgvuldig en breed op te zetten, door in een vroeg stadium van de beleidsontwikkeling medeoverheden, kennisinstellingen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en georganiseerde bewoners te betrekken. Doel was om deze partijen te informeren over het beleidskader en om kennis, ervaringen en aandachtspunten op te halen om, waar mogelijk, het beleidskader verder te kunnen verrijken.

Om het participatieproces goed te faciliteren zijn verschillende typen bijeenkomsten georganiseerd, zoals lunchbijeenkomsten voor bestuurders, werkateliers, een excursie met leden van Provinciale Staten en een symposium. Aan het hele participatietraject hebben ongeveer 300 personen deelgenomen, van circa 120 verschillende partijen. Deelnemende partijen waren onder andere bestuurders en medewerkers van gemeenten, het Rijk, andere provincies, bewonersorganisaties, bedrijfsleven en brancheorganisaties, omgevingsdiensten, GGD's, kennisinstellingen en waterschappen.

Het participatietraject is opgezet in samenwerking met de Statencommissie Leefomgeving, hiervoor is speciaal vanuit Provinciale Staten de werkgroep Gezonde Leefomgeving geïnstalleerd. Door middel van verschillende sessies met deze werkgroep zijn aandachtspunten opgehaald voor de verschillende participatieonderdelen.

Specifiek voor de excursie en het symposium is inhoudelijk meegedacht vanuit de werkgroep. Daarnaast hebben diverse leden van Provinciale Staten deelgenomen aan verschillende onderdelen van het participatietraject.

De participatie van individuele inwoners vond plaats via het traject Regie op de Ruimte, dat ongeveer in dezelfde periode van start ging. Om te voorkomen dat er gelijktijdig twee verschillende participatietrajecten vanuit de provincie zouden lopen, wat mogelijk verwarrend kan werken, is ervoor gekozen om de participatie van individuele inwoners op deze manier onder te brengen en daarmee te borgen. Wel zijn tussenliggende inzichten vanuit het participatietraject Regie op de Ruimte, waar mogelijk, betrokken bij het opstellen van het beleidskader Gezonde Leefomgeving.

Opbrengst en verwerking

Tijdens het participatietraject zijn een aantal onderwerpen bij verschillende participatieonderdelen bij herhaling genoemd. Voorbeelden hiervan zijn dat een gezonde leefomgeving méér is dan het voldoen aan wettelijke normen, dat focus nodig is op onderwerpen waar de provincie wettelijke bevoegdheden heeft én effectief kan zijn en dat het belangrijk is om goed samen te werken met omgevingspartijen. Daarbij laten de opbrengsten een genuanceerd en soms gemengd beeld zien. Zo vragen partijen enerzijds om een actieve provincie die duidelijke, concrete en toetsbare ambities stelt voor een gezonde leefomgeving, zodat helder is waar de provincie voor staat en waar zij op kan worden aangesproken. Anderzijds is er ook een brede oproep om gezondheid niet te smal te benaderen en naast normen nadrukkelijk aandacht te houden voor beleefde hinder, cumulatie van effecten en kwetsbare groepen. De participatie bevestigt daarmee zowel de behoefte aan scherpe keuzes als aan een brede blik op wat een gezonde leefomgeving omvat. Ook komen er gemengde signalen terug in de verwachtingen over de rol van de provincie. Partijen hechten waarde aan voorspelbare provinciale kaders, met name bij complexe en gemeentegrensoverschrijdende situaties, zodat gemeenten, bedrijven en inwoners weten waar zij aan toe zijn. Tegelijkertijd is er nadrukkelijk behoefte aan ruimte voor maatwerk. Bij een aantal sessies is daarnaast ingebracht door deelnemers dat er zorgen leven over specifieke thema's, zoals de impact van schadelijke stoffen op de gezondheid van omwonenden. Voor een volledig overzicht van de verslaglegging van de afzonderlijke participatieonderdelen, de deelnemende partijen en de opbrengst die het participatietraject heeft opgeleverd verwijzen wij u naar bijlage 2. Hierin is het 'Participatieverslag beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving' opgenomen, dat is opgesteld door bureau EMMA, het bureau dat ons geholpen heeft bij het participatietraject en het ontsluiten van de resultaten daarvan.

De opbrengst is in het beleidskader verwerkt door:

- Vast te houden aan de afbakening tot de fysieke leefomgeving en provinciale bevoegdheden;
- Genoemde onderwerpen explicieter en herkenbaarder op te nemen in het beleidskader;
- Te benadrukken dat thema's als groen, recreatie en natuur, voor zover zij gezondheid en welzijn raken, buiten de scope van dit beleidskader vallen en elders worden behandeld;
- In het beleidskader stelling in te nemen ten aanzien van blootstelling aan gezondheidsrisico's van schadelijke stoffen (zoals gewasbeschermingsmiddelen, stortplaatsen en secundaire bouwstoffen) in relatie tot gezonde leefomgeving;
- Rekenschap te geven aan de wens van bedrijven om duidelijkheid en continuïteit te bieden en te borgen door middel van het te voeren beleid.

In bijlage 3 is een verantwoording opgenomen hoe de opbrengst van de participatie is verwerkt in het beleidskader of wordt een onderbouwing gegeven als dat niet gebeurt is.

Behandeling van moties

Tijdens de beleidsontwikkeling zijn door Provinciale Staten twee moties aangenomen, namelijk Motie M73-2024 'Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving' en Motie M105-2024 'Onderzoek naar voorkomen combinaties van bestrijdingsmiddelen'. Met deze voordracht informeren wij u over de uitvoering van beide moties.

Motie M73-2024 – Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving

Provinciale Staten hebben op 15 juli 2024 de motie 'Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving (M. Van Aesch – PvdD)' aangenomen. In deze motie vragen Uw Staten aandacht voor het positieve perspectief van groen in de nabije leefomgeving en roepen zij Gedeputeerde Staten op om verbinding te maken met andere programma's waarin groen in relatie tot leefomgeving een rol speelt.

Uitvoering van de motie

Met het vaststellen van de startnotitie Gezonde Leefomgeving in 2024 hebben Uw Staten bepaald dat de focus van de beleidsontwikkeling ligt op gezondheidsbescherming binnen de fysieke leefomgeving. Groen en natuur worden daarom niet binnen dit beleidskader uitgewerkt, maar krijgen een plek in andere beleidskaders van de provincie, zoals bij Natuur en Groen Kapitaal, die zich vooral richten op het gezondheidsbevorderende karakter van de natuur. Daarnaast is er ook in de integrale afweging binnen het traject Regie op de Ruimte, dat leidt tot de actualisatie van de Omgevingsvisie, aandacht voor het positieve aspect van natuur en groen in de leefomgeving. Wij stellen u voor om deze motie hiermee als afgedaan te beschouwen.

Motie M105-2024 – Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen

Provinciale Staten hebben op 11 november 2024 de motie 'Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen (I. Haas – PvdD)' aangenomen. In de motie wordt geconstateerd dat toetsing plaatsvindt op afzonderlijke middelen terwijl in de praktijk blootstelling aan combinaties voorkomt, en dat deze combinaties schadelijker kunnen zijn. De motie verzoekt Gedeputeerde Staten om bij de uitwerking van de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving te onderzoeken op welke wijze effecten van blootstelling aan een combinatie van gewasbeschermingsmiddelen onderdeel van het provinciale beleid Gezonde Leefomgeving kan uitmaken en de uitkomsten van het onderzoek met Provinciale Staten te delen.

Uitvoering van de motie

In lijn met onze ambities voor een gezondere leefomgeving, willen we ook de blootstelling aan mogelijke gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen terugdringen. Toelating van gewasbeschermingsmiddelen is op landelijk en Europees niveau geregeld. Dat betekent dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt, volgens internationale afspraken en in de wetgeving verankerde criteria, of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu én of ze werkzaam zijn.

Het Ctgb geeft aan dat ondanks het hoge beschermingsniveau de toelatingssystematiek geen absolute zekerheid kan bieden of mens, natuur en milieu voldoende beschermd worden. Het gaat bijvoorbeeld om neurodegeneratieve aandoeningen (zoals de ziekte van Parkinson) en om effecten van cumulatieve blootstelling (het "cocktaileffect"). Op basis van de huidige inzichten is geen grond om de toelating van individuele middelen in te trekken.

Daarbij geeft het Ctgb aan dat de toelatingssystematiek niet bedoeld is voor het reguleren van gebruik, ruimtelijke keuzes of belangenafwegingen.

Daar waar de Europese Unie en het Rijk verantwoordelijk zijn voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, zijn gemeenten primair verantwoordelijk om te bepalen welk ruimtelijk beleid nodig is om haar inwoners te beschermen tegen mogelijke gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen. Dit is het gevolg van het subsidiariteitsbeginsel uit de Omgevingswet. Hoe onze medeoverheden hun verantwoordelijkheid nemen om mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden te beperken, beïnvloedt de grondslag waarop de provincie beleidsacties onderneemt voor dit vraagstuk. Op dit moment ontbreekt daarbij nog een eenduidig wetenschappelijk beeld dat directe, generieke provinciale ingrepen zonder nadere onderbouwing rechtvaardigt.

De provincie is op basis van de Omgevingswet medeverantwoordelijk voor het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Het vraagstuk rondom gewasbeschermingsmiddelen kent een grote dynamiek, wat vraagt om een zorgvuldig proces richting onze medeoverheden, waarin we ook bereid zijn onze eigen verantwoordelijkheid te pakken. We blijven alert op nieuwe wetenschappelijke- en juridische inzichten. Daarom volgen we de ontwikkelingen en relevant gezondheidsonderzoek nauwgezet. Het programma Gezonde Leefomgeving krijgt een adaptief karakter, zodat onze inzet kan worden opgeschaald mochten nieuwe inzichten daarom vragen. Zie het kader hieronder voor maatregelen die we als provincie gaan inzetten om de blootstelling aan schadelijke stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen te beperken. Deze maatregelen worden nader uitgewerkt in het programma Gezonde Leefomgeving.

Kader: Voorbeelden van maatregelen om blootstelling aan gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen te beperken

Gemeenten

De provincie gaat actief het gesprek aan met gemeenten waar de kans op blootstelling aan gezondheidsrisico's zich concentreert. Van die gemeenten vragen we een nieuwsgierige en proactieve houding om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken. We vragen aan gemeenten om hun inzet op te nemen in beleid (zoals in de Omgevingsplannen) en te betrekken in ruimtelijke keuzes. Als onze inzet richting gemeenten niet tot voldoende beweging leidt om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken, overwegen we om op meer dwingende wijzen hierop aan te sturen.

Rijk en EU

We trekken samen met andere provincies op, via het Interprovinciaal Overleg (IPO), in kennisontwikkeling en om onze lobby richting het Rijk en de EU voort te zetten. Wij vragen aan het Rijk om blootstelling aan gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen in kaart te brengen, en mee te wegen in de regelgeving van deze middelen.

5. Voorstel

Wij danken alle partijen die hebben bijgedragen, voor hun inzet en betrokkenheid bij de beleidsontwikkeling voor Gezonde Leefomgeving en stellen u voor om te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 16- 2026

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 10 februari 2026;

besluiten:

Het beleidskader Gezonde Leefomgeving vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Beleidskader Gezonde Leefomgeving

Inhoud

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding

- 1.1 Waarom beleid voor een gezonde leefomgeving?
- 1.2 Wat zijn onze verantwoordelijkheden en bevoegdheden?
- 1.3 Wat bedoelen we met een gezonde leefomgeving?
- 1.4 Provinciaal belang gezonde leefomgeving– richtinggevend voor onze inzet
- 1.5 Hoe is dit beleidskader vervolgens opgesteld?

2. Van algemene ambities naar concrete doelen voor een gezonde leefomgeving

- 2.1 Wat zijn onze ambities voor gezonde leefomgeving?
- 2.2 Wat zijn onze doelen voor gezonde leefomgeving?

3. Instrumenten verder ontwikkelen voor ambitieus bronbeleid

- 3.1 Scherp vergunnen
- 3.2 Het actualiseren van vergunningen

4. Ruimtelijke afwegingen

- 4.1 Het beleidskader Gezonde Leefomgeving als bouwsteen in de omgevingsvisie
- 4.2 Gezonde Leefomgeving als volwaardig belang bij ruimtelijke afwegingen
- 4.3 Welk instrumentarium kunnen we inzetten voor een volwaardige afweging van een gezonde leefomgeving?
- 4.4 Prioriteren

5

5. De leefomgeving in beeld: meten, onderzoeken en monitoren

- 5.1 De betekenis van meten, onderzoeken en monitoren
- 5.2 Prioriteren
- 5.3 Leidende principes

Bijlage A. Informatieblad Gezonde Leefomgeving

Bijlage B. Raakvlakken andere beleidsopgaven met gezonde leefomgeving

Bijlage C. Beleidsinstrumentarium - voorbeelden

30

30

31

31

34

38

43

7

8

9

10

10

15

17

17

17

24

24

25

27

27

27

27

27

Voorwoord

Voorwoord

De Zaanstreek, het oudste industriegebied van West-Europa, is de plek waar ik ben geboren en opgegroeid en waar ik nog steeds woon. Lange tijd was het heel normaal om tussen de fabrieken te wonen en de bijbehorende hinder te ervaren. De laatste jaren zie ik dat mensen steeds meer belang hechten aan een gezonde leefomgeving. We worden ons steeds meer bewust van de invloed van de omgeving op onze gezondheid. Ook weten we nu veel meer dan in het verleden wat de effecten van stoffen en uitstoot van fabrieken op de gezondheid zijn. We doen meer onderzoek en meten meer. We hebben daarmee de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan in de IJmond, de omgeving van de staalfabriek Tata Steel.

In het coalitieakkoord 2023–2027 *Verbindend vooruit!* maken we werk van een gezonde leefomgeving. Voor een provinciebreed beleid ontwikkelen we dit beleidskader Gezonde Leefomgeving. Daarin geven we aan hoe de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid als bevoegd gezag principes voor een gezonde leefomgeving toepast bij vergunningverlening, toezicht en handhaving van bedrijven die onder het bevoegd gezag van de provincie Noord-Holland vallen.

Daarnaast is het van belang dat een gezonde leefomgeving wordt meegewogen in de ruimtelijke inrichting van Noord-Holland. Want de ruimte in onze provincie is immers beperkt. Waar is er ruimte voor industrie en waar voor wonen? Het kan betekenen dat in de buurt van bestaande industrieterreinen vanuit een gezonde leefomgeving het verstandig is om geen woningen te bouwen. Bij bestaande woonwijken kan het beleid zijn om strengere eisen te stellen aan de vergunningen van bedrijven, zodat zij de best beschikbare technieken toepassen om blootstelling en hinder te beperken.

Onderdeel van het beleid is dat we bij gemeenten benadrukken dat zij in hun beleid nadrukkelijker een gezonde leefomgeving meewegen. Bij het Rijk brengen we onder de aandacht dat een gezonde leefomgeving een plek verdient in de wet- en regelgeving en in de uitvoering.

Een gezonde leefomgeving gaat iedereen aan. Ik constateer dat het vertrouwen tussen bedrijven, omwonenden en overheden is afgenomen. De provincie vindt het belangrijk om het vertrouwen te vergroten en transparant te zijn over een gezonde leefomgeving en daarover in gesprek te gaan met omwonenden, bedrijven, overheden en andere organisatie. Ik vind het waardevol om ideeën, meningen en voorstellen vanuit de Noord-Hollandse samenleving voor een gezonde leefomgeving te horen. De afgelopen periode hebben we gesproken met vertegenwoordigers van uiteenlopende groeperingen in de provincie, vanuit milieu, bedrijfsleven, wetenschap, ministeries, waterschappen, gemeenten en bewonersgroepen. Waar lopen zij tegenaan, hoe gaan zij om met dilemma's en hoe kunnen we richting geven? Hoe verschillend de geluiden ook zijn, duidelijk blijkt dat de provincie het vertrouwen heeft gekregen om te handelen op het gebied van de gezonde leefomgeving.

Met dit beleidskader willen we u, inwoners, organisaties en bedrijven, inzicht geven in de wijze waarop de provincie een gezonde leefomgeving volwaardig meeweegt in haar beleid. Zo willen we bijdragen aan een Noord-Holland waar inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Nu en in de toekomst. Ik woon nog steeds in Zaanstad, niet ver van mijn ouderlijke huis, in een minder vervuilde omgeving dan vroeger. Bedrijven zijn soms verhuisd naar een bedrijventerrein en door milieumaatregelen is vervuilende uitstoot van bedrijven minder geworden. Een gezondere leefomgeving wens ik ook de volgende generatie toe.

Jeroen Olthof
Gedeputeerde Milieu en Gezonde leefomgeving

Inleiding

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland streeft naar een gezondere leefomgeving voor iedereen. Een gezonde leefomgeving telt voortaan volwaardig mee in alle ruimtelijke keuzes. Vanuit onze verantwoordelijkheid richten we ons op het beschermen en verbeteren van het leefmilieu. We zetten onze instrumenten gericht in waar de gezondheidswinst het grootst is. Met stevig bronbeleid pakken we de bronnen aan waarvoor wij bevoegd gezag zijn; dat wil zeggen waar wij wettelijke taken voor hebben. Zo verminderen we schadelijke uitstoot en hinder, en beperken we blootstelling eraan. Met meten, onderzoeken en monitoren versterken we het bronbeleid en onze kennis om effectief de leefomgeving te verbeteren. Als wij geen bevoegd gezag zijn, laten we onze stem horen en benadrukken we het belang van een gezonde leefomgeving.

Dit vormt de kern van de startnotitie, die Provinciale Staten van Noord-Holland op 15 juli 2024 hebben vastgesteld¹. Deze notitie is het startpunt voor verdere beleidsontwikkeling. Op basis hiervan ligt nu het beleidskader Gezonde Leefomgeving voor.

Dit beleidskader is vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Holland op [datum]. Het beschrijft wat wij zien als onze ambities, doelen en ons provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving. Dat maakt dat het beleidskader onze beleidsgrondslag is en uitwerking krijgt in een programma Gezonde Leefomgeving. Dit wordt een programma onder de Omgevingswet. In het programma staan de concrete activiteiten die we de komende jaren uitvoeren en de maatregelen die we gaan treffen om de gezonde leefomgeving beter te beschermen. Kortom, waar de startnotitie de richting aangeeft, vertelt het kader wat we willen bereiken en zegt het programma straks hoe we dat concreet doen.

Het beleidskader is ook een belangrijke bouwsteen voor de actualisatie van de omgevingsvisie van de provincie en krijgt hierin een stevige verankering. Zo bereiken we dat een gezonde leefomgeving als volwaardig belang meetelt in de afweging van ruimtelijke belangen (zie kader 1.1 voor een toelichting op de actualisatie van de omgevingsvisie). Dat doen we door het bepalen van het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving, en door de ambitie te beschrijven aan de hand van beleidsdoelen. Ook maken we in dit beleidskader duidelijk in welke gebieden we in eerste instantie ons instrumentarium willen inzetten.

1.1 Actualisatie omgevingsvisie

Om voor de omgevingsvisie verstandige, goed afgewogen ruimtelijke keuzes te maken, loopt bij de provincie het traject 'Regie op de Ruimte', waarvan de start is gemarkeerd door de notitie 'Op weg naar het ruimtelijk voorstel' (30 september 2024)². Deze notitie laat zien welke ruimtelijke opgaven en vraagstukken er zijn in de provincie. De keuzes die de provincie op basis hiervan maakt, worden vastgelegd bij het actualiseren van de Omgevingsvisie NH2050. Met het beleidskader Gezonde Leefomgeving bieden we bouwstenen aan voor de actualisatie van de omgevingsvisie. Provinciale Staten van Noord-Holland heeft op 29 september 2025 richtingen en ambities voor de ontwerp-omgevingsvisie vastgesteld. De richtingen en ambities voor gezonde leefomgeving en veiligheid uit dit document zijn:

We werken aan een gezondere leefomgeving voor onze inwoners. Dit doen we door de nieuwe EU-normen voor luchtkwaliteit die in 2030 van kracht worden als uitgangspunt te nemen. De WHO-advieswaarde voor luchtkwaliteit en geluid beschouwen we voorsnog als niet haalbaar. Gezonde leefomgeving heeft een volwaardige plek in de afweging ten opzichte van andere doelstellingen die we willen bereiken, waarbij we accepteren dat gezonde leefomgeving niet altijd prevaleert. We zetten ons in voor een gezondere leefomgeving op die onderdelen waar we invloed op hebben:

- *We zetten ons in om hinder door geuroverlast te verminderen.*
- *We houden ruimte tussen nieuwe woonlocaties en industrie waarbij het uitgangspunt is om niet strak tegen milieucontouren aan te bouwen.*
- *We zetten verder in op aanpak bij de bron om uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen. Dit betekent een verdere verduurzaming van bestaande uitstootrijke activiteiten in luchtvaart en industrie.*
- *Consequentie kan zijn dat een aantal woningbouwlocaties en wegeaanleg stilligt en uitbreiding van industriële activiteiten en luchtvaart pas kan wanneer aanwijsbaar is dat uitstoot vermindert.*

Met het actualiseren van de omgevingsvisie wil de provincie waarborgen dat het provinciale belang van een gezonde leefomgeving voortaan volwaardig wordt meegenomen bij ruimtelijke keuzes. Daarmee willen we in de toekomst knelpunt-situaties ten aanzien van een gezonde leefomgeving voorkomen óf aan de voorkant helder en transparant maken dat er keuzes gemaakt moeten worden op basis van een belangenafweging en dat soms een andere keuze prevaleert.

¹ Startnotitie Gezonde Leefomgeving 22-5-24.pdf

² Startnotitie regie op de ruimte digitale versie 30-09-2024.pdf

Het beleidskader dient ook een ander belangrijk doel: duidelijkheid bieden aan partijen die een belang hebben en effect gaan ondervinden van ons beleid. Zoals bedrijven, gemeenten en inwoners van Noord-Holland. Hiermee dragen we bij aan een voorspelbare en betrouwbare overheid. Wij verwachten met dit beleidskader voor de komende jaren een grondslag te hebben voor onze activiteiten en maatregelen, als onderdeel van het programma Gezonde Leefomgeving. Zie kader 1.2 voor een korte toelichting op het voorziene programma Gezonde Leefomgeving.

1.2 Programma Gezonde Leefomgeving

Ons doel is om met dit beleidskader voor de komende jaren een grondslag te creëren voor onze activiteiten en maatregelen, als onderdeel van het programma Gezonde Leefomgeving. Het instrument 'programma' onder de Omgevingswet is een uitwerking voor (multi)sectoraal of gebiedsgericht beleid. Het programma dat we hierna gaan uitwerken, krijgt een adaptatief karakter; het kan tussentijds worden bijgesteld, mochten de omstandigheden daarom vragen. Denk aan verandering van wet- en regelgeving of aan verandering van de ambities in een nieuwe collegeperiode. Het programma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

1.1 Waarom beleid voor een gezonde leefomgeving?

Wij streven naar een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor iedereen in Noord-Holland. Daar is beleid voor nodig, omdat een gezonde leefomgeving steeds verder onder druk komt te staan en een volwaardige plek verdient bij ruimtelijke keuzes. En ook omdat de belangen van bedrijven voldoende geborgd moeten zijn.

De gezondheid van de leefomgeving komt steeds verder onder druk te staan

In Noord-Holland zijn veel verschillende (maatschappelijke) opgaven, die ieder hun eigen aanspraak maken op ruimte. Zo moet er ruimte zijn om te wonen, voor bedrijvigheid en energietransitie, infrastructuur, water (berging), natuur en landbouw. Vaak moeten deze opgaven in hetzelfde gebied, naast elkaar en tegelijkertijd, gerealiseerd worden.

De slag om de ruimte leidt ertoe dat bijna elk vrij plekje in onze provincie wordt benut. Er wordt steeds dichter tegen gebieden aangebouwd waar bronnen van schadelijke uitstoot gelegen zijn. En de ruimte die milieunormen bieden om schadelijke stoffen uit te stoten, wordt maximaal benut. Dat is zorgwekkend, zeker als we bedenken dat deze normen geen garantie bieden voor een gezonde leefomgeving. In een gebied kan namelijk worden voldaan aan alle milieunormen, terwijl mensen toch gezondheidsklachten krijgen (denk aan stress, longziekten en hart- en vaatziekten). En zo kan het gebeuren dat de milieunormen in de provincie nauwelijks worden overschreden, terwijl in grote delen van onze provincie bewoners gezondheidsrisico's lopen en worden blootgesteld aan schadelijke stoffen in hun leefomgeving.

Naast de blootstelling aan schadelijke stoffen kunnen inwoners ook hinder ervaren door geluid, geur en (grof)stof. Dit speelt bijvoorbeeld in de IJmondregio, maar ook op andere plaatsen in Noord-Holland en langs drukke wegen. Onderzoek wijst uit dat ook deze vormen van overlast relatief veel gezondheidsschade kan veroorzaken, mede door de mate van hinderbeleving en slaapverstoring in de nacht. Een overzicht van het meest recente onderzoek op dit gebied vindt u in Bijlage A. Informatieblad Gezonde Leefomgeving.

Een gezonde leefomgeving heeft een volwaardige plek nodig in de afweging bij ruimtelijke besluiten

Bij ruimtelijke opgaven moet altijd worden voldaan aan de milieunormen voor bijvoorbeeld geluid en luchtkwaliteit. Dit is randvoorwaardelijk voor het nemen van een ruimtelijk besluit. Maar als provincie willen we een stap extra zetten: wij willen dat een gezonde leefomgeving als volwaardig belang wordt meegewogen bij ruimtelijke afwegingen. Net als andere provinciale belangen, zoals woningbouw, industrie, natuur en economie. Dit is ook in lijn met wat de Omgevingswet van ons vraagt (artikel 2.1 lid 4 Ow).

In het verleden is een gezonde leefomgeving vaak te weinig meegewogen bij ruimtelijke keuzes. Met als gevolg dat een gezonde leefomgeving nu in sommige gebieden of situaties in de knel komt. Hierdoor nemen de maatschappelijke spanningen steeds vaker toe en verwachten bewoners, die ernstige hinder ervaren, actie van de overheid. Ook wordt vanuit diverse onderzoeksinstituten (zoals Gezondheidsraad, RIVM, Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV), Planbureau voor de Leefomgeving) in toenemende mate een beroep op de overheid gedaan om bewoners beter te beschermen. Ook de bedrijven laten van zich horen: door maatschappelijke pressie en nieuwe gebiedsontwikkelingen in hun directe nabijheid voelen zij zich beperkt in hun ruimte om te kunnen ondernemen. Zij willen terecht weten waar ze aan toe zijn en vragen om duidelijkheid van de overheid over het te voeren beleid.

Naast het bereiken en instandhouden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving hebben we als provincie allerlei maatschappelijke opgaven die om aandacht en om ruimte vragen. Zoals de energietransitie, wonen, de omslag naar een toekomstbestendige economie, duurzame landbouw, mobiliteit en natuurontwikkeling. Vaak moeten deze opgaven ook gelijktijdig en in hetzelfde gebied worden gerealiseerd. Op 30 september 2024 hebben Provinciale Staten het beleidsvoorstel 'Op weg naar het Ruimtelijk Voorstel' vastgesteld. Uit de verkenning die hiervoor is uitgevoerd blijkt dat we in Noord-Holland ongeveer 27 procent te weinig ruimte hebben om alle opgaven te kunnen inpassen. Dit gaat knellen. Daarom moeten keuzes worden gemaakt. Dat vergt moed, want soms kan de keuze voor het ene, ten koste gaan van een andere opgave. Deze keuzes worden gemaakt in de actualisatie van de omgevingsvisie. Door het belang van een gezonde leefomgeving aan de voorkant volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke keuzes (net als

bijvoorbeeld het belang van wonen, economie en energiezekerheid), willen we als overheid transparant en navolgbaar zijn over ons denken en handelen bij de keuzes die we maken bij de inrichting van een gebied.

Economische activiteit in Noord-Holland heeft milieuruimte nodig

Onderdeel van de Noord-Hollandse economie zijn zware industriële bedrijven, waaronder die met een hoge milieucategorie. Voor deze categorie bedrijven is de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag en daarmee verantwoordelijk voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Bedrijven hebben milieuruimte nodig om te kunnen ondernemen. Dat betekent dat zij de mogelijkheid moeten hebben om binnen wettelijke grenzen emissies uit te stoten, grondstoffen te gebruiken en overige milieubelastende activiteiten te verrichten. Milieuruimte is essentieel om meerdere redenen: continuïteit van de bedrijfsvoering, economische stabiliteit, investeringszekerheid, voorspelbaarheid en rechtszekerheid. Deze milieuruimte heeft impact op de leefomgeving, dit wordt ruimtelijk vertaald in milieucontouren. Denk aan grenslijnen rond een bedrijf (activiteit) waarbinnen een bepaalde milieubelasting (zoals geluid, geur of omgevingsveiligheid) een norm bereikt. Milieucontouren leggen beperkingen op andere activiteiten en ontwikkelingen, zoals woningbouw. Dit wordt ook wel milieuzonering genoemd. Hierdoor wordt zowel het bedrijf als de leefomgeving van onze inwoners beschermd. De provincie verleent milieuruimte aan bedrijven en stuurt hiermee op een evenwichtige verdeling van economische activiteit en milieubelasting. Door een gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen wordt die evenwichtige verdeling expliciet benadrukt in het handelen van de provincie.

De provincie heeft gebieden aangewezen voor het realiseren van een aantal opgaven die om ruimte vragen, zoals energietransitie, circulaire economie en havengebonden activiteiten. Deze gebieden bieden ruimte voor bedrijven van een hogere milieucategorie. Met de aanwijzing van deze Industrieterreinen van Provinciaal Belang (IPB) heeft de provincie ruimtelijk aangegeven waar zij economische activiteit wil accommoderen. Om een IPB ligt een milieucontour, deze is momenteel gelijk aan de geluidscontour van het industrieterrein, omdat dit de grootste contour is in de praktijk. Een verandering van bestemmingen binnen de IPB-milieucontour is mogelijk, zolang de nieuwe activiteit of wijziging van bestaande activiteit geen milieuruimte (op het gebied van geluid, omgevingsveiligheid en/of geur) wegneemt van de industrie op het IPB. Dit om te voorkomen dat een IPB aan milieuruimte inlevert. Ook is het aan gemeenten om gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen in ruimtelijke keuzes in de milieucontour van het IPB en daarmee bewoners te beschermen tegen blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder.

1.2 Wat zijn onze verantwoordelijkheden en bevoegdheden?

De provincie Noord-Holland is medeverantwoordelijkheid voor de bescherming van de fysieke leefomgeving én de doelmatige benutting ervan voor maatschappelijke behoeften. Dit is vastgelegd in artikel 21 van de Grondwet en overgenomen in artikel 1.3 van de Omgevingswet.

De Omgevingswet richt zich op:

- het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook gezien de intrinsieke waarde van de natuur;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving voor de vervulling van maatschappelijke behoeften.

De provincie kan werken aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving, omdat zij bevoegd gezag is voor grote industriële bedrijven. De rol van de provincie als bevoegd gezag voor bedrijven is vastgelegd in nationale en Europese milieuwetgeving, waaronder de Omgevingswet en specifieke wet- en regelgeving voor industriële emissies. De bevoegdheid hebben we in mandaat belegd bij de omgevingsdiensten. Zij voeren namens ons de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving uit bij de bedrijven. Daarnaast zijn we bevoegd gezag van regionale luchthavens en beheerder van provinciale (vaar)wegen.

De industriële bedrijven die onder het bevoegd gezag van de provincie vallen, hebben door hun aard en omvang vaak een grote impact op de kwaliteit van de leefomgeving. Bij deze bronnen heeft de provincie een wettelijke taak om vergunningen te verlenen, toe te zien op de naleving hiervan en om op te treden op het gebied van handhaving. Doorgaans is bij deze bronnen sprake van uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem en uitstoot van hindercomponenten, zoals geluid, geur en (grof)stof. Regionale luchthavens kunnen een negatieve impact op de leefomgeving hebben door de uitstoot van geluid en luchtverontreinigende stoffen. De provincie heeft ook een rol als beheerder van provinciale (vaar)wegen. Verkeer over deze (vaar)wegen kan leiden tot geluidhinder en verslechtering van luchtkwaliteit, vooral in de buurt van woningen (of andere kwetsbare functies).

Het doel van onze rol als ruimtelijk ordenaar³ is om een duurzame en leefbare omgeving te creëren, waarin de verschillende functies zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. Vanuit die regierol stuurt de provincie op een gezonde en veilige fysieke leefomgeving in Noord-Holland. Dit gebeurt door het maken van regels en plannen voor het gebruik van

³ Zie ook 2.1 lid 4 Ow. Bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

de leefomgeving. Hierbij houden we rekening met de verschillende maatschappelijke belangen (denk aan wonen, werken, landbouw, natuur, recreatie en infrastructuur) en betrekken we maatschappelijke ontwikkelingen.

Rollen en verantwoordelijkheden van medeoverheden

De overheid bewaakt via wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en de Wet milieubeheer, een gezonde leefomgeving voor alle Nederlanders. De Wet milieubeheer richt zich op het beperken van vervuiling, afvalbeheer en duurzaam gebruik van energie en grondstoffen, en vormt het kader voor veel andere milieuwetten. Sinds 1 januari 2024 zijn grote delen van deze wet opgenomen in de Omgevingswet, die regels voor milieu, water, bouw en natuur samenbrengt tot één integraal stelsel. Hierbij gaat de Omgevingswet uit van het subsidiariteitsbeginsel: volgens dit principe moeten hogere overheden niet iets doen wat door een lagere overheid kan worden afgehandeld. Dit betekent dat bevoegdheden en taken zoveel mogelijk bij de gemeenten liggen, tenzij er een goede reden is om deze op een hoger niveau (provincie of Rijk) te beleggen. In paragraaf 1.4 gaan wij er nader op in wat dit betekent voor de provincie.

Naast de primaire verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving, zijn gemeenten eveneens bevoegd gezag voor bedrijven die invloed hebben op de leefomgeving. Onder de Omgevingswet hebben zij hiervoor extra taken en verantwoordelijkheden gekregen, zoals het opstellen van geurbeleid. Daarnaast vervullen gemeenten een belangrijke rol als ruimtelijk ordenaar, waarbij zij bij nieuwe ontwikkelingen de kwaliteit van de leefomgeving moeten meewegen. De verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving ligt dus niet alleen bij de provincie, maar ook bij andere overheden, zoals de Europese Unie, het Rijk, gemeenten en waterschappen. In dit beleidskader pakken wij onze eigen rol zorgvuldig op, maar erkennen en benoemen we nadrukkelijk ook de verantwoordelijkheden van deze partners. Waar nodig werken we samen en stimuleren we andere overheden ook te (blijven) werken aan een gezonde leefomgeving.

1.3 Wat bedoelen we met een gezonde leefomgeving?

Wij realiseren ons dat een gezonde leefomgeving een breed begrip is, papier geduldig is en dat we niet alles kunnen doen wat wenselijk is. Daarom maken wij heel duidelijk wat wij met een gezonde leefomgeving bedoelen en waar wij op inzetten.

Als we in het beleidskader het begrip 'gezonde leefomgeving' gebruiken, bedoelen we: een gezonde en veilige fysieke leefomgeving in de provincie Noord-Holland. Hierbij gaan wij uit van de taken waarvoor wij als provincie Noord-Holland verantwoordelijk zijn én waar we bevoegdheden hebben. Het is voor ons belangrijk om deze verantwoordelijkheid te nemen en vanuit onze bevoegdheden het meeste verschil te kunnen maken.

Met 'gezondheid' doelen we op 'milieu-gerelateerde gezondheid'. Blootstelling aan schadelijke stoffen via lucht, water en bodem en hinder (door geluid, geur en (grof)stof) hebben daar invloed op. Hiermee leggen wij de focus op wat 'gezondheidsbescherming' wordt genoemd. Beleid van de provincie dat bijdraagt aan gezondheidsbevordering valt buiten dit beleidskader. Denk aan de aanleg van fietspaden, groenvoorzieningen, het tegengaan van hittestress in de stad, het stimuleren van gezonde voeding en voldoende beweging, en de inrichting van dorpen en steden. Sommige van deze onderwerpen krijgen aandacht vanuit aanpalend provinciaal beleid (zie Bijlage B), maar voor veel van deze zaken is een andere overheid, in het bijzonder gemeenten, verantwoordelijk en primair aan zet.

Verdere afbakening is van toepassing op de ruimtelijke afwegingen die wij maken. Deze vinden namelijk niet plaats binnen dit beleidskader, maar binnen het traject Regie op de Ruimte, waar de actualisatie van de omgevingsvisie onderdeel van uitmaakt. Het beleidskader Gezonde Leefomgeving is een bouwsteen voor de actualisatie van de omgevingsvisie. In dit beleidskader laten we zien welke keuzes we maken als het gaat om de gezonde leefomgeving bij het navolgbaar en integraal afwegen van de verschillende belangen (zoals economie, woningbouw, energietransitie, mobiliteit en natuur) bij ruimtelijke besluiten, keuzes en beslissingen over ruimtelijke plannen.

Wij bepalen in dit beleidskader niet welke economie we willen accommoderen in Noord-Holland. En daarmee welke industrie wij wenselijk vinden. We bepalen ook niet waar deze industrie geacomodeerd wordt. Deze vragen vallen binnen ons economisch beleid en komen aan de orde bij het maken van ruimtelijke afwegingen, zoals bij de actualisatie van de omgevingsvisie. Zo bepalen we ook niet waar Industrierterreinen van Provinciaal Belang (IPB) aangewezen worden. Het kader is wel de beleidsgrondslag voor de milieucontouren van deze IPB's en de inzet van ander instrumentarium.

1.4 Provinciaal belang gezonde leefomgeving – richtinggevend voor onze inzet

Zoals in paragraaf 1.2 al is aangegeven, gaat de Omgevingswet uit van het subsidiariteitsbeginsel (decentraal, tenzij). Dit betekent dat de taken en de bevoegdheden in principe worden uitgevoerd door gemeenten en waterschappen, tenzij anders is aangegeven. De gemeenten staan aan de basis voor de algemene zorg voor de fysieke leefomgeving. De provincie kan gebruik maken van bevoegdheden onder de Omgevingswet als sprake is van een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende manier door een gemeente kan worden uitgevoerd (Artikel 2.3, lid 2 van de Omgevingswet). De Omgevingswet geeft vervolgens geen uitputtende lijst of strikte definitie van wat tot een provinciaal belang behoort. Hieruit volgt dat een provincie ruimte heeft om het provinciaal belang voor een onderwerp (zoals leefomgeving, economie, toekomstbestendige natuur

en landbouw, of bereikbaarheid) verder in te vullen en te definiëren. Binnen het wettelijk kader zijn drie richtinggevendende principes geformuleerd waaraan het provinciaal belang moet voldoen, te weten: subsidiariteit, proportionaliteit en voorspelbaarheid.

Om het provinciaal belang voor gemeenten, andere overheden en samenwerkingspartners van de provincie goed navolgbaar te maken, stellen wij in dit beleidskader vast wat we verstaan onder het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving. Dit provinciaal belang is richtinggevend voor onze inzet en helpt ons om te prioriteren. En zal onder andere als bouwsteen dienen in de actualisatie van de omgevingsvisie.

Provinciaal belang Gezonde Leefomgeving

Met het beleid voor Gezonde Leefomgeving hebben we als doel om blootstelling van onze inwoners aan schadelijke stoffen en hinder in hun leefomgeving te verminderen.

Dit doen we ten eerste door in te zetten op ambitieus bronbeleid, waarbij we sturen op het verminderen van schadelijke en hinderlijke uitstoot vanuit bronnen waar wij bevoegd gezag voor zijn. Ten tweede gaan we ook sturen via het ruimtelijke spoor door gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke besluitvorming. Dat betekent dat we als provincie een nadrukkelijke rol innemen bij het inrichten en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving, vanuit het belang van gezonde leefomgeving. Tot slot, zetten we meten en monitoren van de leefomgeving strategisch in, waarbij we vooral kijken naar gebieden waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. Om de uitwerking van ons beleid verder vorm te geven, beschrijft dit beleidskader wat wij zien als provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving, en de uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen. Immers, dit is de beleidsruimte die ons als provincie gegeven wordt vanuit de Omgevingswet.

Om te bepalen wanneer er sprake is van provinciaal belang voor gezonde leefomgeving, laten wij ons leiden door deze zes uitgangspunten:

1. We gaan uit van landelijke wet- en regelgeving.
2. We richten ons op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar-)wegen waar wij bevoegd gezag voor zijn.
3. We zetten ons wettelijk VTH-instrumentarium optimaal in: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.
4. We meten en onderzoeken de gezonde leefomgeving alleen op het moment dat er ook daadwerkelijk een handelingsperspectief is én het ondersteunend is aan het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving.
5. We richten ons op gebieden, waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen en hinder.
6. We vinden maximale normopvulling niet vanzelfsprekend.

Hieronder worden de punten nader toegelicht.

1. We gaan uit van landelijke wet- en regelgeving.

We gaan uit van de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van een gezonde leefomgeving. Zoals de landelijke regelgeving op het gebied van industriële emissies naar lucht (de Richtlijn industriële emissies en algemene regels), en de landelijke regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit (zoals opgenomen in het Besluit Kwaliteit leefomgeving). Alleen waar de landelijke wet- en regelgeving onderdelen niet dekt of ons ruimte biedt om eigen doelstellingen te formuleren, verkennen we die ruimte en stellen beleid vast. Zoals bijvoorbeeld voor geurhinder en geluidhinder van de industrie, en omgevingsveiligheid. Bij ruimtelijke opgaven gaan we voldoen aan de geldende milieunormen. Dat betekent dat wij er bij de ontwikkeling, herinrichting en het beheer voor zorgen dat we binnen wettelijk toegestane grenzen blijven.

Het gevolg van dit principe is dat we *niet* uitgaan van de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid. De belangrijkste reden daarvoor is dat deze waarden op heel veel plekken in onze provincie niet haalbaar zijn. Wij hebben ruimtelijke opgaven, die met het hanteren van de WHO-advieswaarden niet gerealiseerd kunnen worden. Bovendien missen we bevoegdheden voor een aanzienlijk deel van de bronnen die bijdragen aan luchtverontreiniging en geluidhinder. Zoals mobiliteit en houtstook. Daarnaast houdt luchtverontreiniging zich niet aan grenzen: veel luchtverontreiniging komt letterlijk aanwaaien vanuit andere delen van Nederland of zelfs andere landen.

Een ander gevolg van dit principe is dat we *niet* inzetten op het volledig voorkomen van gezondheidsrisico's. Binnen de geldende wet- en regelgeving accepteren we dat er in onze provincie een bepaalde mate van blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder zal blijven bestaan. In dit beleidskader geven we dan ook geen antwoord op de vraag 'wanneer is het gezond genoeg?'.
 <
 >

2. We richten ons op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar) wegen waar wij bevoegd gezag voor zijn.

We richten ons alleen op bedrijven, (regionale) luchthavens en provinciale (vaar-)wegen, waar wij bevoegd gezag voor zijn (zie figuur 1.1). Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben we bevoegdheden en wettelijk instrumentarium om te sturen op vermindering van uitstoot van schadelijke stoffen en hinder. Dit geldt ook voor omgevingsveiligheid, waarbij het gaat om het voorkomen en beperken van ongevallen en schadelijke effecten van bijvoorbeeld industrie, transport en opslag van gevaarlijke stoffen. Hiermee werken we aan het terugdringen van de uitstoot, vanuit onze rol als bevoegd gezag. Dit houdt in dat we ons niet richten op bronnen waar andere overheden bevoegd gezag voor zijn, zoals bedrijven die onder bevoegd gezag van gemeenten staan of Rijkswegen. Wel streven we harmonisatie van beleid na met gemeenten, zoals op geurbeleid en beleid ten aanzien van omgevingsveiligheid.

0 10 20
Km.

Provincie
Noord-Holland
Sector Onderzoek en Informatie

Datum: 03-12-2025
Copyright: Provincie Noord-Holland
Formaat: A4

Figuur 1.1 Bronnen onder het bevoegd gezag van Provincie Noord-Holland.

3. We zetten ons wettelijk VTH-instrumentarium optimaal in: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.

We zetten ons wettelijk instrumentarium voor de vergunningsverlening, toezicht en handhavingstaken (VTH) (ook wel Uitvoerings- & Handavings (U&H)-taken genoemd) optimaal in. Hierbij blijven we binnen de wettelijke kaders. Dit beleid geldt voor reeds bestaande bedrijven en voor nieuwe bedrijven of bedrijfsontwikkelingen.

Waar wet- en regelgeving ruimte biedt, zullen we onze vergunningverlening maximaal benutten. Waar mogelijk brengen we scherpere aan in de vergunningvoorschriften. Voor nieuwe ontwikkelingen of vestigingen van bedrijven passen we dit direct toe. Bij bestaande bedrijven kan dit niet altijd direct, omdat zij al beschikken over een vergunning die hun rechtszekerheid biedt. Bij de actualisatie van vergunningen toetsen we of nog wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving en of het al mogelijk is om scherper te vergunnen. Daarbij stimuleren we de toepassing van innovaties die schonere technieken mogelijk maken.

Het optimaal inzetten van het VTH-instrumentarium is kostbaar. Wij realiseren ons dat het niet haalbaar is om dit voor alle bedrijven waar wij bevoegd gezag voor zijn met dezelfde intensiteit te doen. Daarom richten wij ons op situaties waar we de meeste gezondheidswinst kunnen behalen. Hierbij werken we aan het opstellen van een prioriteringssysteem, zodat we op een heldere manier inzichtelijk maken in welke situaties en gebieden we het VTH-instrumentarium optimaal gaan inzetten.

4. We meten, onderzoeken en monitoren in een gebied alleen op het moment dat er ook daadwerkelijk een handelingsperspectief is en het ondersteunend is aan het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving.

Meten, onderzoeken en monitoren zijn cruciaal om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de (gezonde) leefomgeving. Bij metingen gaat het om metingen bij de bron (uitstoot), metingen in de leefomgeving (blootstelling) en om metingen die informatie opleveren over de impact van de betreffende stoffen of stressoren op de gezondheid. Inzichten uit meten, onderzoeken en monitoren vormen mede de basis voor onze beleidsvorming en uitvoering in het ruimtelijk domein.

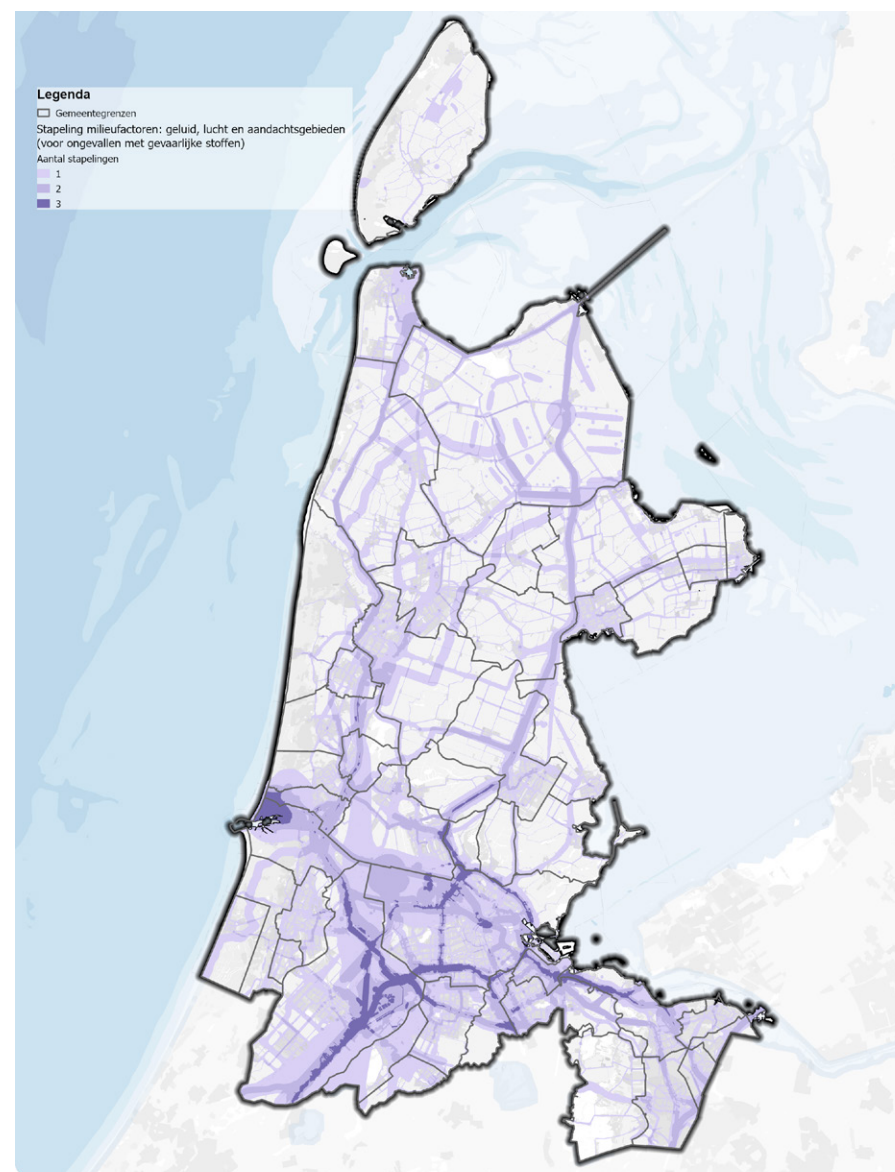
De vraag naar metingen en onderzoek is groot. Inwoners maken zich zorgen over hun gezondheid of wantrouwen bedrijfsmetingen. Het bevoegd gezag wil onafhankelijke controlemetingen kunnen uitvoeren. En instituten, zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid, roepen ons op om een nieuwsgierige overheid te zijn.

Meten, onderzoeken en monitoren is kostbaar. Ook geeft meer meten niet altijd meer inzicht om te kunnen handelen. Bovendien is het soms onbekend wat de invloed van

een bepaalde stof op de gezondheid is. Wij willen ervoor zorgen dat er zo effectief mogelijk wordt omgegaan met de beschikbare financiële middelen. En dat betekent dat we keuzes moeten maken. Daarbij zijn twee factoren van belang. Allereerst vinden we het belangrijk dat er een handelingsperspectief is, voor onze rol als bevoegd gezag of onze rol als ruimtelijk ordenaar. Daarnaast kunnen we vanuit het provinciale belang prioriteren, bijvoorbeeld door nadruk te leggen op de gebieden waar de blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder het grootst is.

5. We richten ons op gebieden waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen en hinder.

Cumulatie is de optelsom van uitstoot van dezelfde soort bronnen. Bijvoorbeeld een slechtere luchtkwaliteit, doordat er uitstoot is vanuit zowel industrie, verkeer als andere bronnen in een bepaalde omgeving. Of een hoge geluidbelasting in een bepaald gebied, doordat er zowel verkeer, industrie, luchtvaart als andere lokale bronnen zijn. Stapeling is de optelsom van verschillende soorten van uitstoot. Denk bijvoorbeeld aan de optelsom van geluid van de industrie, terwijl er in hetzelfde gebied ook veel geuroverlast is en er veel uitstoot van fijnstof wordt gemeten. Bij cumulatie en/of stapeling is de kans op schadelijke effecten en/of hinder groter. Ook een stapeling van de gecumuleerde uitstoot van verschillende soorten bronnen kan zorgen voor een ongunstige situatie in een gebied. Denk hierbij aan een gebied waar zowel geur- en geluidsoverlast alsook luchtverontreiniging optreedt. Figuur 1.2 is een voorbeeld van stapeling van milieufactoren. We richten ons op gebieden waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem en hinder door cumulatie en/of stapeling.

0 10 20 Km.

Provincie
Noord-Holland
Sector Onderzoek en Informatie

Datum: 03-12-2025
Copyright: Provincie Noord-Holland
Formaat: A4

Figuur 1.2 Stapeling milieufactoren geluid, lucht en aandachtsgebieden.

6. We vinden maximale normopvulling niet vanzelfsprekend.

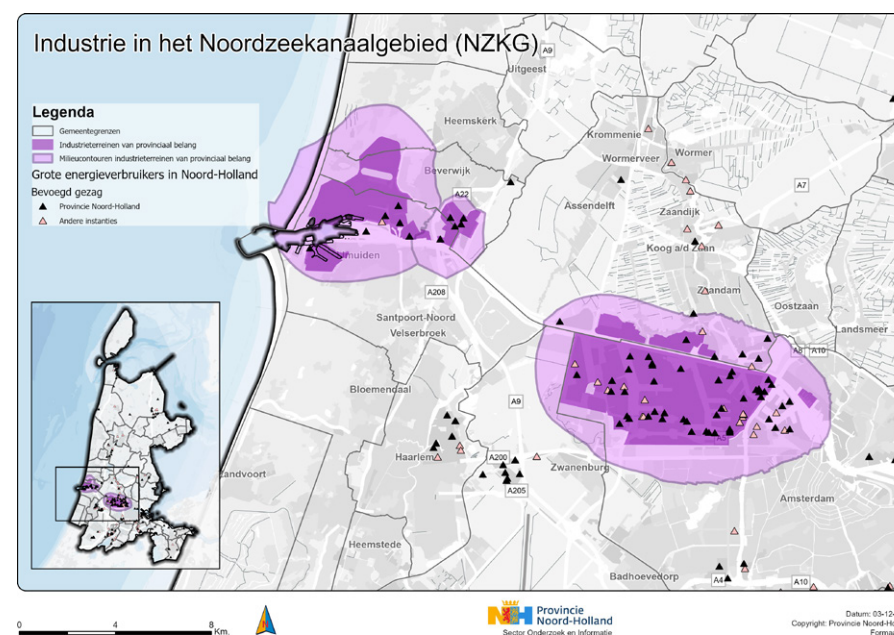
Maximale normopvulling betekent dat activiteiten en ontwikkelingen worden toegestaan tot aan de uiterste grenzen van de geldende milieunormen, zoals voor luchtkwaliteit, geluid, geur, omgevingsveiligheid, en schadelijke stoffen. Wij vinden het niet vanzelfsprekend om in ruimtelijke opgaven altijd uit te gaan van maximale normopvulling. Zo kunnen we de (toekomstige) bewoners in de nabijheid van schadelijke en hinderlijke bronnen beter beschermen. Leidend voor ons handelen is het blootstellingsniveau aan schadelijke en hinderlijke stoffen/stressoren in de fysieke leefomgeving.

Hiermee bedoelen we de concentratie van schadelijke stoffen en de hoeveelheid hinder op de plek waar deze daadwerkelijk wordt ervaren door mensen. Dit betreft dus het eindresultaat van alle bronnen bij elkaar, zoals verkeer, industrie, landbouw en achtergrondwaarden. En dit wordt gemeten of berekend bij de ontvanger. Wanneer het blootstellingsniveau het belang van een gezonde leefomgeving onder druk zet, stellen wij het gebruik van de maximale normopvulling ter discussie. Dit kan leiden tot een gerichte en stevige aanpak van de bronnen waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Waar nodig spreken wij ook andere bevoegd gezagen aan om vergelijkbare maatregelen te treffen voor de bronnen waar zij verantwoordelijk voor zijn. Daarnaast zullen wij vanuit onze verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ordening het belang van een gezonde leefomgeving volwaardig meewegen bij de ruimtelijke opgaven, waar wij voor aan de lat staan. En onze medeoverheden aanspreken op hun verantwoordelijken in de ruimtelijke afweging, waaronder het volwaardig meewegen van gezonde leefomgeving. Zoals de keuze voor woningbouwlocaties en het treffen van compenserende maatregelen.

Wat geven we prioriteit?

We vinden het belangrijk om aan te geven welke gebieden we prioriteit geven bij het inzetten van onze instrumenten voor een gezonde leefomgeving. Allereerst omdat dit beleidskader een bouwsteen vormt voor de actualisatie van de omgevingsvisie, een ruimtelijk instrument. Daarnaast dwingt de schaarse capaciteit – in menskracht en financiële middelen – ons tot gerichte inzet op basis van prioriteiten. Tegelijk willen we voorkomen dat er sprake is van willekeur. Daarom leggen we met dit beleidskader de basis om op een gestructureerde manier tot keuzes te komen. Goed beredeneerd, navolgbaar, herhaalbaar. En daarmee voorspelbaar voor onze inwoners, bedrijven en andere overheden.

In Noord-Holland is een aantal gebieden aan te wijzen waar industrie met hoge milieulast, wegverkeer, vliegverkeer en scheepvaart samenkomen met plekken waar mensen (komen te) wonen. Juist hier kan de gezonde leefomgeving onder druk (komen te) staan. In deze gebieden, die vaak in het zuidelijk deel van onze provincie gelegen zijn, liggen ook de Industrierterreinen van Provinciaal Belang (IPB), zie figuur 1.3. We willen ons in *eerste instantie* richten op IPB's, inclusief de milieucontouren. In *tweede instantie* richten we ons op gebieden waar de blootstelling hoog is en waar we met ons instrumentarium de grootste gezondheidswinst kunnen boeken.

Figuur 1.3 Industrie in het Noordzeekanaalgebied.

1.5 Hoe is dit beleidskader vervolgens opgesteld?

Met dit beleidskader pakt de provincie door: waar we in de afgelopen jaren in uiteenlopende dossiers al hebben bijgedragen en een gezonde leefomgeving steeds meer een plek heeft in de belangenafweging, zetten we nu een stap vooruit. We leggen vast wat het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving is en dat is richtinggevend voor onze belangenafweging en inzet. Daarmee bestendigen en verstevigen we de richting die we zijn ingeslagen. Daarbij willen we met dit beleidskader duidelijkheid geven aan onder meer gemeenten en bedrijven wanneer en in welke mate zij met ons beleid voor gezonde leefomgeving te maken krijgen. Hiermee geven we de kaders aan voor ons handelen als provincie voor een gezonde leefomgeving. Hoe gaan we hier vervolgens mee aan de slag? Daar stellen we een aantal stappen voor op, die we uitwerken in de volgende hoofdstukken.

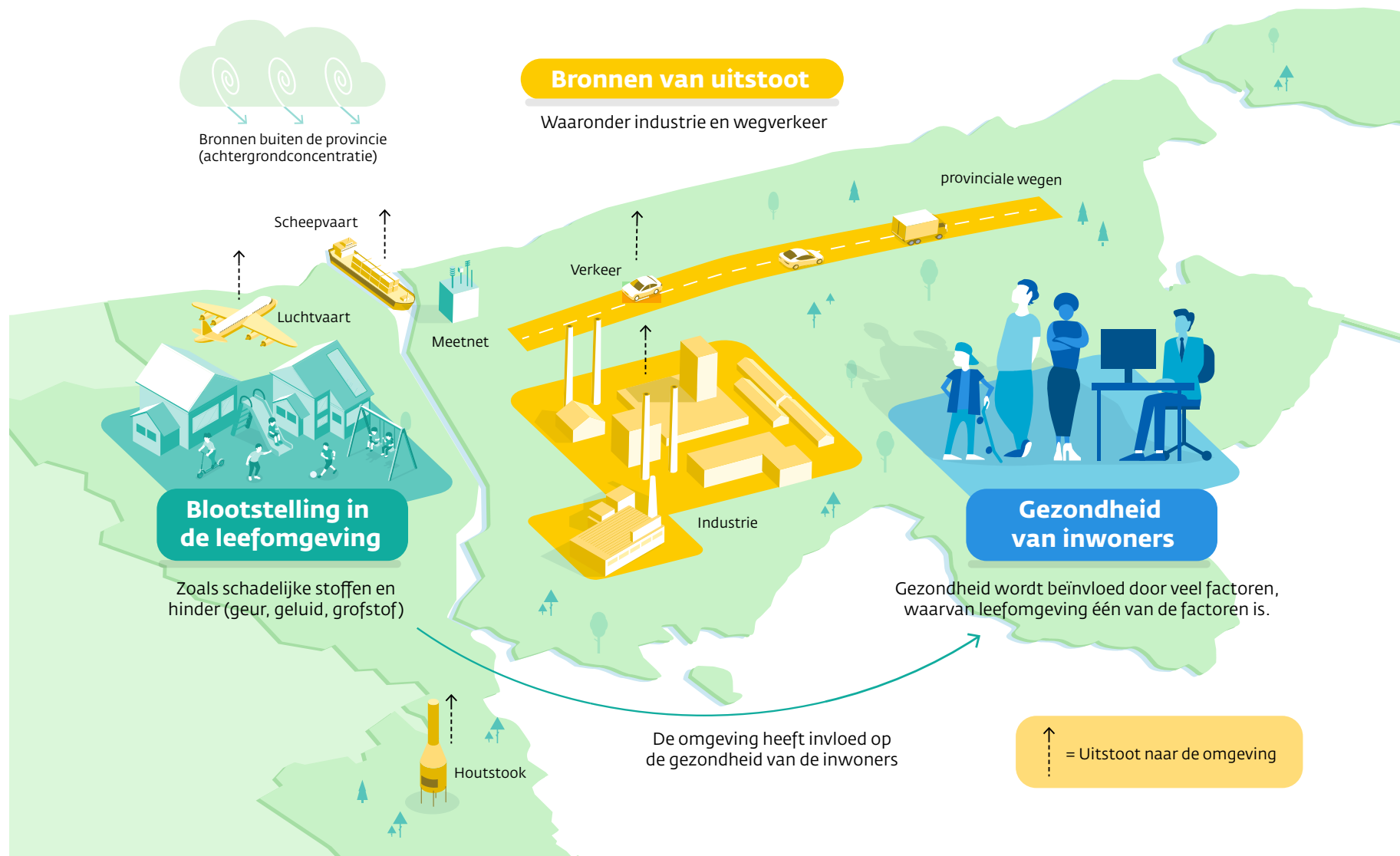
Wat betekent onze ambitie voor een gezonde leefomgeving voor onze doelen voor een gezonde leefomgeving? Dit werken we uit in Hoofdstuk 2. Welk instrumentarium gaan we inzetten vanuit onze rol als verantwoordelijke overheid en bevoegd gezag? In Hoofdstuk 3 gaan we hier op in. Welk instrumentarium gaan we inzetten vanuit onze rol als betrokken overheid en ruimtelijk ordenaar? Dit komt aan bod in Hoofdstuk 4. Welk instrumentarium gaan we inzetten vanuit onze rol als nieuwsgierige overheid met onderzoek en inzicht? Dat is aangegeven in Hoofdstuk 5.

Bij dit beleidskader zitten vier bijlagen. De eerste bijlage (A) biedt een overzicht van kennis en inzicht over gezonde leefomgeving. De tweede bijlage (B) geeft overzicht van raakvlakken tussen gezonde leefomgeving en verwante beleidsopgaven. In de derde bijlage (C) wordt een toelichting gegeven op niveaus van gezonde leefomgeving. De laatste bijlage (D) geeft een toelichting op beleidsinstrumenten.

Van algemene ambities naar concrete doelen voor een gezonde leefomgeving

Niveaus van gezonde leefomgeving

2.1 Niveaus van gezonde leefomgeving

We onderscheiden drie niveaus van milieubelasting.

1. Het niveau van uitstoot aan de bron. Dat wil zeggen: de directe of indirecte uitstoot uit puntbronnen (bijvoorbeeld een schoorsteen of een lozingsput) of diffuse bronnen (bronnen die gelijkmatiger, over een groter gebied uitstoten, zoals wegen), van stoffen, geur of geluid in de lucht, het water of de bodem⁴.
2. Het niveau van blootstelling (aanwezigheid van stoffen in de lucht, de bodem of in het water) en leefomgeving (de mate waarin mensen deze stoffen bereiken, bijvoorbeeld geur, geluid of een concentratie van een verontreinigende stof door een bron)⁵. Hinder is een optelsom van herhaalde overlast (geur, geluid, stof) gedurende een langere periode. Kenmerken hierbij zijn gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing⁶.
3. Het niveau van effect op de gezondheid van de mens. Met effect op de gezondheid bedoelen we: waarneembare schadelijke gevolgen voor de gezondheid, op relatief korte termijn (bijvoorbeeld een toename van luchtwegklachten) of op langere termijn (bijvoorbeeld het ontstaan van kanker) (PoC, RIVM, 2023).

Luchtkwaliteit – uitstoot vanuit industrie (bronniveau)

Voor het stellen van doelen op het niveau van uitstoot voor luchtkwaliteit voor de zwaardere industrie volgen we de normen uit de Europese Richtlijn Industriële Emissies (Rie). Deze richtlijn is in augustus 2024 aangescherpt vanuit Europa en wordt omgezet in landelijke wet- en regelgeving in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Naar verwachting is dat per 1 juli 2026 een feit. De Rie verplicht de EU-lidstaten om emissies naar lucht, water en bodem van IPPC (integrated pollution prevention and control-installaties) te reguleren. Dit betreft bepaalde typen grote milieuvervuilende bedrijven en intensieve veehouderijen. Daarnaast zijn algemene regels voor milieubelastende activiteiten opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Luchtkwaliteit – blootstelling in de leefomgeving

Voor doelen voor luchtkwaliteit op blootstellingsniveau (dat wil zeggen in de leefomgeving), gelden Europese normen voor luchtkwaliteit. De Europese Raad evalueert deze normen periodiek en stelt ze zo nodig bij. De Europese Raad heeft de laatste aanscherping doorgevoerd in oktober 2024 in de Richtlijn Luchtkwaliteit. Dit betekent dat er vanaf 2030 in heel Europa strengere eisen gelden voor bijvoorbeeld fijnstof en stikstofdioxide. Uiterlijk eind 2026 moet Nederland, net als de andere Europese lidstaten, de aangescherpte

EU-normen hebben doorgevoerd in de nationale wet- en regelgeving. Op dit moment stellen we als doel: voldoen aan de nieuwe, aangescherpte wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit. In het programma Gezonde Leefomgeving gaan we verkennen met welk instrumentarium de provincie kan bijdragen aan deze doelen voor luchtkwaliteit. Zie kader 2.2 voor toelichting op onze inzet voor het halen van deze nieuwe normen voor luchtkwaliteit.

Naast de Europese normen voor luchtkwaliteit, zijn er advieswaarden van de WHO. Het coalitieakkoord *Verbindend Vooruit!* volgend, koppelen we onze doelen nu nog niet aan de WHO-advieswaarden. De provincie heeft namelijk geen bevoegdheid over een belangrijk deel van de bronnen die bijdragen aan luchtverontreiniging. De WHO-advieswaarde voor luchtkwaliteit (en geluid) opnemen als doelstelling beschouwen we daarom vooralsnog als niet haalbaar.

2.2 Toelichting op inzet voor aangescherpte EU-normen voor luchtkwaliteit

Op basis van analyse van het RIVM (september 2025, zie referentie) is geconstateerd dat we in Nederland nog niet op alle plekken tijdig gaan voldoen aan de aangescherpte EU-normen voor luchtkwaliteit in 2030. Zo worden langs drukke wegen, in de IJmond, op de Maasvlakte en rond Schiphol nog overschrijdingen verwacht⁷. Nederland moet daarom voor eind 2028 routekaart(en) opstellen met beleid en maatregelen gericht op het voorkomen van die overschrijdingen. De verdeling van bevoegdheden, zowel met betrekking tot emissie als immissie, over de verschillende overheden maakt het noodzakelijk dat we samenwerken met medeoverheden, zoals gemeenten en het Rijk. Wij maken ons, samen met de andere provincies, er hard voor bij het Rijk om hiervoor een nationaal samenwerkingsprogramma op te stellen, waarbij het Rijk middelen beschikbaar stelt om maatregelen te treffen om te voldoen aan de EU-normen. Belangrijk is dat in dat programma ook voor nieuwe ruimtelijke plannen in voldoende maatregelen wordt voorzien.

Geluid – uitstoot en hinder vanuit industrie

Voor het stellen van doelen op het gebied van industrie geluid volgen we de regels van de Omgevingswet. Sleutelbegrip in dit verband zijn de zogeheten geluidproductieplafonds (gpp's). Gpp's geven aan wat de maximaal toegestane hoeveelheid geluid is op een geluidreferentiepunt nabij de geluidsbron. De gpp-systeematiek geldt onder andere voor industrieterreinen van regionaal belang. Dit is opgenomen in de Omgevingswet onder de noemer SWUNG-2 (Samen Werken aan de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid). Hierbij heeft de provincie een wettelijke taak. De provincie stelt gpp's vast aan de hand van een

4 Emissie | Informatiepunt Leefomgeving

5 Immissie | Informatiepunt Leefomgeving

6 2.2.2 Hinder: geuremissie en hedonische waarde | Informatiepunt Leefomgeving

7 RIVM (2025) *Tussenrapportage overschrijdingen EU-grenswaarden in 2030* | RIVM

aantal geluidreferentiepunten. Per gpp geldt een maximaal toegelaten hoeveelheid geluid, uitgedrukt in Lden (een Europese maat om geluidbelasting door omgevingslawaaï over een heel etmaal uit te drukken). In deze [link](#) vindt u hierover meer informatie⁸.

Wij voeren de wettelijke taak uit door de huidige emissierechten van bedrijven op industrieterreinen van regionaal belang beleidsneutraal om te zetten naar het nieuwe gpp-kader. Dit betekent dat de omzetting geen gevolgen heeft voor de bestaande rechten van bedrijven of voor de huidige gezondheidsbescherming van omwonenden. Voor het stellen van doelen voor geluid vanuit de industrie op leefomgevingsniveau (blootstelling), volgen we eveneens de landelijke wetgeving.

Ook als wordt voldaan aan de normen voor industriegeluid, kan er sprake zijn van ernstige hinder met mogelijke gevolgen voor de gezondheid van mensen. Bijvoorbeeld geluid dat wordt veroorzaakt door een bepaald type geluid of piekgeluid. De normen voor geluid die in de landelijke wetgeving zijn opgenomen, schieten tekort om hinder te voorkomen. Sterker nog; de normen accepteren dat mensen geluidhinder ondervinden. Waar de provincie de bevoegdheid heeft, willen we beleid opstellen om industriegeluid te verminderen. We werken in het programma Gezonde Leefomgeving uit hoe we de doelstelling voor geluidhinder vanuit de industrie kunnen opstellen en welke instrumenten we kunnen inzetten om dat doel te bereiken. Zie kader 2.3 voor enkele voorbeelden hiervan.

2.3 Voorbeelden beleidsinstrumentarium voor geluidhinder vanuit industrie

Voorbeelden van beleidsinstrumenten voor terugdringen van geluidhinder uit industrie kunnen zijn: inzet van scherper vergunnen, hinderbelevingsonderzoeken, gezamenlijke visievorming op hoe een gezonde (stillere) leefomgeving eruit ziet voor gemeentelijke woningbouwplannen, en kennisontsluiting met concrete voorbeelden voor hinderreductie.

Geluid – uitstoot en hinder vanuit wegverkeer

De ambities van het beleidskader Gezonde Leefomgeving en de beleidsdoelen voor mobiliteit zijn sterk verbonden. Op grond van de EU-richtlijn Omgevingslawaaï geldt een verplichting voor lidstaten, bestuursorganen en bevoegde gezagen om geluidhinder door wegverkeer te verminderen. Hiervoor heeft de provincie het Actieplan Geluid opgesteld. Als ambitie voor het Actieplan Geluid hebben Provinciale Staten (op 10 maart 2025) een plandremmel van 50 dB vastgesteld. Die waarde geldt alleen buiten op de gevels van geluidgevoelige gebouwen, zoals woningen en verzorgingshuizen, veroorzaakt door geluid van provinciale wegen. Komt het geluid boven deze waarde, dan moet de provincie

geluidmaatregelen onderzoeken. Omdat de financiële middelen van de provincie niet onbeperkt zijn, is een instrument ontwikkeld: het doelmatigheidscriterium (DMC)⁹. Een geluidmaatregel wordt namelijk alleen uitgevoerd als deze doelmatig is: als de kosten redelijk zijn in verhouding tot de gezondheidswinst die deze maatregel oplevert. Het Actieplan Geluid kan zich zo effectief richten op het verbeteren van bestaande, ongezonde locaties. Hierbij krijgen de zwaarst belaste locaties extra aandacht, met hulp van subsidies van het Rijk.

De provincie stelt ook geluidproductieplafonds (gpp's) vast voor provinciale wegen en werkt plannen uit voor geluidsanering. De methodiek voor gpp's van provinciale wegen is vergelijkbaar met die van de gpp's voor industrieterreinen. Met de gpp's krijgt de provincie een instrument waarmee wordt voorkomen dat geluid door wegverkeer ongeremd kan toenemen.

Geur – uitstoot en hinder vanuit industrie

We hebben sinds 2014 (geactualiseerd in 2024) een provinciale beleidsregel voor de geuremissie door de industrie, met normen gebaseerd op uitstoot vanuit de industrie. We constateren dat op een aantal locaties in de provincie sprake is van forse geurhinder. We gaan verkennen of ons huidige kader voor industriële geur voldoende handvatten biedt om geurhinder verder terug te dringen in de provincie. En of we ons huidige kader voor industriële geur willen versterken, bijvoorbeeld met een cumulatienorm voor geur. Met de komst van de Omgevingswet is het stellen van doelen voor geur vanuit de industrie zowel een verantwoordelijkheid van provincies als van gemeenten geworden. Daarom is er in 2025 een landelijke handreiking opgesteld Geur Industrie 2025, in samenwerking met provincies en gemeenten, met uitgangspunten onderbouwd door verschillende geurdeskundigen en gebaseerd op eerdere geuronderzoeken. Wat we gaan doen in het programma Gezonde Leefomgeving leest u in kader 2.4.

2.4 Beleidsacties voor terugdringen geurhinder

De handreiking geeft de provincie handvatten om beter om te gaan met cumulatie van geuren en om beleid op te stellen om geurhinder te voorkomen. Dit gaan we uitwerken in het programma Gezonde Leefomgeving. Het volgen van dezelfde handreiking voor geur door industrie in Noord-Holland draagt bij aan duidelijkheid aan omwonenden en bedrijven. Hierover gaan we in gesprek met onze medeoverheden.

8 Geluidproductieplafond industrieterrein opvragen

9 Zie: Besluitenlijst GS-vergadering 2 september 2025

Omgevingsveiligheid – gevaarlijke stoffen en risico's in de leefomgeving

Omgevingsveiligheid gaat over het beschermen van mensen tegen de risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen en windturbines en het mogelijk maken van ruimtelijke en economische ontwikkeling. Denk aan het gebruik of de productie van gevaarlijke stoffen bij industriële bedrijven, transport van gevaarlijke stoffen, buisleidingen en opslag. Rondom deze risicobronnen zijn een of meer aandachtsgebieden aanwezig; zones waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende bescherming, onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van incidenten met gevaarlijke stoffen. Binnen deze zones moet bij ruimtelijke plannen aandacht worden besteed aan de mogelijke effecten van een incident met gevaarlijke stoffen, en de mogelijkheden om personen die zich in het aandachtsgebied bevinden (extra) te beschermen. Binnen een aandachtsgebied moet er rekening worden gehouden met het groepsrisico¹⁰.

Groepsrisico is de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als direct gevolg van een incident. Dat risico is het grootst op plekken waar mensen in de buurt wonen bij risicogevende activiteiten, denk aan woonkernen nabij industrie-terreinen. De provincie heeft de ambitie om de risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen die kunnen leiden tot veel slachtoffers te beperken. De Omgevingswet biedt ruimte om invulling te geven aan de afweging van het groepsrisico binnen aandachtsgebieden. Voor een gezonde leefomgeving vinden wij het van belang dat die afweging zorgvuldig en gestructureerd plaatsvindt. Daarom stellen wij als provincie beleid voor groepsrisico op, waarbij wij op twee manieren sturen:

1. Van het vergunningenspoor voor milieubelastende activiteiten met omgevingsveiligheidsrisico's bepalen we aan welke aspecten het groepsrisico moet worden getoetst. Ook bepalen we wanneer bijvoorbeeld het berekenen van het groepsrisico verplicht is. Daarmee wordt inzicht verkregen in de veiligheidssituatie.
2. Vanuit het ruimtelijk domein door beleid te maken waar gemeenten rekening mee moeten houden bij ruimtelijke ontwikkelingen in aandachtsgebieden. De gemeente beslist uiteindelijk over haar ruimtelijke plannen.

Een gevolg van risico gevende activiteiten zijn aandachtsgebieden. Op dit moment zijn aandachtsgebieden vanuit landelijke wet- en regelgeving onbegrensd. Voor het Industrie-terrein van Provinciaal Belang (IBP) Westpoort is, in overleg met medeoverheden en andere belanghebbenden, overeenstemming bereikt om aandachtsgebieden te begrenzen. Het begrenzen biedt duidelijkheid tot waar de effecten mogen reiken (aan de industrie) en tot waar er rekening gehouden moet worden met effecten van risico gevende activiteiten (aan ontwikkelaars van ruimtelijke plannen). Dit doen wij met het doel om (toekomstige) risico gevende activiteiten te faciliteren en inwoners voldoende te beschermen. We

verkennen hoe we de aandachtsgebieden rondom Westpoort kunnen vastleggen. Verder verkennen we of het nodig is om rondom andere IBP's aandachtsgebieden te begrenzen.

ZZS – uitstoot vanuit industrie en blootstelling in de leefomgeving

Het RIVM definieert zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) als stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu, omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. Denk hierbij aan lood en andere zware metalen, en ook de PFAS-groep (poly- en perfluoralkylstoffen). Wij volgen de landelijke grenswaarden voor uitstoot van ZZS naar lucht, water en bodem, voor de bronnen waar wij bevoegd gezag voor zijn. De grenswaarden voor uitstoot van ZZS zijn per stof vastgesteld. Zie kader 2.5 voor een korte toelichting op de uitvoering en handhaving van de ZZS-regelgeving¹¹.

2.5 Uitvoering en Handhaving van ZZS-regelgeving

Bedrijven met ZZS-uitstoot moeten continu streven naar vermindering van deze uitstoot. Hoe een bedrijf hieraan invulling geeft, legt het bedrijf vast in een vermijdings- en reductieprogramma (VRP). Als bevoegd gezag van het bedrijf ziet de provincie hierop toe.

Voor onze doelen op blootstellingsniveau volgen we de landelijke MTR-waarden van de ZZS-lijst voor concentraties in lucht, water en bodem. MTR staat voor: maximaal toelaatbaar risiconiveau en is een vertaling van de gezondheidsimpact die gehanteerd wordt. De hoeveelheid ZZS in de leefomgeving waaraan mensen blootgesteld worden, kan afkomstig zijn vanuit meerdere bronnen in een bepaald gebied. Dit wordt cumulatie genoemd. Voor cumulatie van ZZS in de leefomgeving bestaat nog geen normering. In het programma Gezonde Leefomgeving verkennen we onder welke beleidsgrondslag we hiervoor als provincie effectief een ambitie kunnen formuleren, en wat het handelingsperspectief vervolgens kan zijn. Hiervoor volgen we actief de landelijke ontwikkelingen, ook op het gebied van potentiële ZZS.

¹⁰ Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden | Informatiepunt Leefomgeving

¹¹ Regels over vermijdings- en reductieprogramma Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) | Informatiepunt Leefomgeving

PFAS – uitstoot vanuit industrie en blootstelling in de leefomgeving

PFAS is de afkorting voor poly- en perfluoralkylstoffen, een groep van duizenden door de mens gemaakte chemische stoffen. In Nederland leidt PFAS-vervuiling tot steeds meer problemen, zoals gezondheidsrisico's en waterverontreiniging, waardoor KRW-doelstellingen niet gehaald worden. Zo heeft het RIVM recentelijk geconstateerd dat vrijwel alle mensen in Nederland te veel PFAS in hun bloed hebben. Om de natuur, onze leefomgeving en ook de gezondheid van onze inwoners te beschermen, moeten wij ervoor zorgen dat de concentraties PFAS in het milieu zo snel mogelijk dalen. De provincie streeft samen met andere provincies naar een verbod op de uitstoot van PFAS, zoals vastgesteld door het interprovinciaal overleg (IPO) op 28 september 2023.. Dit betekent dat de provincie samenwerkt met andere overheden om aan te blijven dringen op een zo volledig mogelijk Europees PFAS-verbod op een zo kort mogelijke termijn. We zetten ons vergunning- en toezichtinstrumentarium in om emissies binnen Noord-Holland zoveel mogelijk terug te dringen voor de bronnen waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Ook dringen we aan op het onderzoeken van alternatieven voor PFAS.

Gewasbeschermingsmiddelen

In lijn met onze ambities voor een gezondere leefomgeving, willen we ook de blootstelling aan mogelijke gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen terugdringen. Toelating van gewasbeschermingsmiddelen is op landelijk en Europees niveau geregeld. Dat betekent dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt, volgens internationale afspraken en in de wetgeving verankerde criteria, of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu én of ze werkzaam zijn.

Het Ctgb geeft aan dat ondanks het hoge beschermingsniveau de toelatingssystematiek geen absolute zekerheid kan bieden of mens, natuur en milieu voldoende beschermd worden. Het gaat bijvoorbeeld om neurodegeneratieve aandoeningen (zoals de ziekte van Parkinson) en om effecten van cumulatieve blootstelling (het "cocktaileffect"). Op basis van de huidige inzichten is geen grond om de toelating van individuele middelen in te trekken. Daarbij geeft het Ctgb aan dat de toelatingssystematiek niet bedoeld is voor het reguleren van gebruik, ruimtelijke keuzes of belangenafwegingen.

Daar waar de Europese Unie en het Rijk verantwoordelijk zijn voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, zijn gemeenten primair verantwoordelijk om te bepalen welk ruimtelijk beleid nodig is om haar inwoners te beschermen tegen mogelijke gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen. Dit is het gevolg van het subsidiariteitsbeginsel uit de Omgevingswet. Hoe onze medeoverheden hun verantwoordelijkheid nemen om mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden te beperken, beïnvloedt de grondslag waarop de provincie beleidsactie onderneemt voor dit vraagstuk. Op dit moment ontbreekt

daarbij nog een eenduidig wetenschappelijk beeld dat directe, generieke provinciale ingrepen zonder nadere onderbouwing rechtvaardigt.

De provincie is op basis van de Omgevingswet medeverantwoordelijk voor het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Het vraagstuk rondom gewasbeschermingsmiddelen kent een grote dynamiek, wat vraagt om een zorgvuldig proces richting onze medeoverheden, waarin we ook bereid zijn onze eigen verantwoordelijkheid te pakken. We blijven alert op nieuwe wetenschappelijke- en juridische inzichten. Daarom volgen we de ontwikkelingen en relevant gezondheidsonderzoek nauwgezet. Het programma Gezonde Leefomgeving krijgt een adaptief karakter, zodat onze inzet kan worden opgeschaald mochten nieuwe inzichten daarom vragen. Zie kader 2.6 voor maatregelen die we als provincie gaan inzetten om de blootstelling aan schadelijke stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen te beperken. Deze maatregelen worden nader uitgewerkt in het programma Gezonde Leefomgeving.

2.6 Voorbeelden van maatregelen om blootstelling aan gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen te beperken

Gemeenten

De provincie gaat actief het gesprek aan met gemeenten waar de kans op blootstelling aan gezondheidsrisico's zich concentreert. Van die gemeenten vragen we een nieuwsgierige en proactieve houding om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken. We vragen aan gemeenten om hun inzet op te nemen in beleid (zoals in de Omgevingsplannen) en te betrekken in ruimtelijke keuzes. Als onze inzet richting gemeenten niet tot voldoende beweging leidt om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken, overwegen we om op meer dwingende wijzen hierop aan te sturen.

Rijk en EU

We trekken samen met andere provincies op, via het Interprovinciaal Overleg (IPO), in kennisontwikkeling en om onze lobby richting het Rijk en de EU voort te zetten. Wij vragen aan het Rijk om blootstelling aan gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen in kaart te brengen, en mee te wegen in de regelgeving van deze middelen.

Grofstof – uitstoot en hinder vanuit industrie

Grofstof kan hinder veroorzaken. Daarnaast kan de samenstelling grofstof schadelijk zijn voor de mens. Dat komt doordat grofstof – net als fijnstof – ZS-deeltjes (zoals lood en andere zware metalen) aan zich kan binden en via inademing en hand-mondcontact kan worden opgenomen in het menselijk lichaam. Vanuit dit beleidskader Gezonde Leefomgeving onderzoeken wij de effectiviteit en het handelingsperspectief om provinciaal beleid voor grofstof op te stellen. Dit werken wij verder uit in het programma Gezonde Leefomgeving.

Stortplaatsen – uitstoot, hinder en blootstelling in de leefomgeving

Een stortplaats kan invloed hebben op zowel de leefomgeving als de directe omgeving van bewoners. Stoffen uit afval kunnen de kwaliteit van de bodem en het grondwater aantasten. Daarnaast kunnen omwonenden hinder ervaren en zorgen hebben over geur, geluid, stof en gassen die tijdens het beheer van de stortplaats vrijkomen. De provincie Noord-Holland heeft acht stortplaatsen waar wij vanuit onze rol als bevoegd gezag wettelijk verantwoordelijk zijn voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving.

Vanuit het beleidskader Gezonde Leefomgeving zien we erop toe dat de uitstoot wordt beperkt naar de bodem, het grondwater en de leefomgeving, in relatie tot stortplaatsen, zodat deze goed worden beschermd. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de eigenaar van de stortplaats (of gesloten stortplaats), het bevoegd gezag en omwonenden in goed contact staan met elkaar. Het beleidskader Gezonde Leefomgeving doet geen uitspraken over de rol van stortplaatsen in de transitie naar een circulaire economie en over duurzaam stortbeheer.

Secundaire bouwstoffen – uitstoot, hinder en blootstelling in de leefomgeving

Secundaire bouwstoffen zijn materialen die al een eerdere functie hebben gehad en via bewerking, scheiding of reiniging opnieuw geschikt worden gemaakt voor toepassing in de bouw of infrastructuur. Ze vervangen daarmee primaire grondstoffen zoals zand, grind of nieuwe steenslag. Voorbeelden van secundaire bouwstoffen zijn: staalslakken of granulaten uit industriële processen, thermisch of biologisch gereinigde grond. De producent die de secundaire bouwstof op de markt wil brengen, is ervoor verantwoordelijk dat eerst is onderzocht en aangetoond dat de bouwstof voldoet aan de milieukwaliteitseisen (samenstelling en uitloging).

Er bestaan zorgen over de milieu- en gezondheidsschade bij het verantwoord toepassen van secundaire bouwstoffen, vooral bij het gebruik van staalslakken. Het Rijk werkt aan een beleidskader voor de hele keten, waarin producenten meer verantwoordelijkheid krijgen, registraties worden verbeterd en toezichthouders hun taken goed kunnen uitvoeren. In 2026 wordt meer duidelijkheid verwacht, zowel over het algemene kader als over staalslakken specifiek.

Wij vinden het gebruik van secundaire bouwstoffen wenselijk, mits veilig en verantwoord toegepast. De landelijke wet- en regelgeving is voor ons leidend. Daar waar situaties in onze provincie ontstaan waarbij de toepassing van secundaire bouwstoffen leidt tot milieu- natuur of gezondheidsschade, zullen we voor die locaties waar wij bevoegd gezag of eigenaar van zijn, bestuderen in hoeverre er maatregelen genomen moeten worden.

Instrumenten verder ontwikkelen voor ambitieuus bronbeleid

3. Instrumenten verder ontwikkelen voor ambitieus bronbeleid

Het is zaak dat we ons wettelijk instrumentarium voor de uitvoerings- en handhavingstaken (U&H-taken) optimaal kunnen inzetten. De Omgevingswet biedt ons de mogelijkheid om dit instrumentarium toe te spitsen op lokale situaties. In het kader van deze beleidsontwikkeling zetten wij in op 'scherp vergunnen' en het actualiseren van vergunningen. Dat doen wij voor de bronnen waarvoor we wettelijke taken hebben. We blijven als provincie binnen de kaders van de Omgevingswet, maar willen wel bereiken dat ons U&H-instrumentarium zo goed mogelijk aansluit bij de lokale situaties en onze ambities voor een gezonde leefomgeving.

De provincie als bevoegd gezag

De provincie is bevoegd gezag voor de zwaardere industrie, regionale luchthavens en provinciale (vaar)wegen. Deze bronnen van uitstoot hebben een grote invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. De provincie is vanuit haar rol als bevoegd gezag wettelijk verantwoordelijk voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (ook wel aangeduid als U&H-taken). Daarmee hebben we instrumenten in handen om te werken aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Dat betekent concreet: de uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem én de uitstoot van 'hindercomponenten' als geluid, geur en (grof)stof, verminderen (zoals uitgewerkt in hoofdstuk 2). In de startnotitie is de keuze al gemaakt om ons U&H-instrumentarium optimaal in te zetten: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen.

Uit een inventarisatie die in 2024 is uitgevoerd door het bureau KokxDeVoogd, blijkt dat bij vergunningverlening van een milieubelastende activiteit vooral de instrumenten 'scherp vergunnen' en 'actualiseren van vergunningen' bijdragen aan het verlagen van de uitstoot van industriële bronnen. Met dit beleidskader leggen we de grondslag vast om deze instrumenten optimaal te benutten op die locaties waar we verwachten grote gezondheidswinst te kunnen behalen. Dit biedt omgevingsdiensten een (juridische) ruggensteun bij de onderbouwing van ontwerpbesluiten, in gesprekken met gebiedspartijen en in het geval van juridische procedures. We beogen hiermee ook duidelijkheid te bieden aan belanghebbenden, zoals bedrijven en bewoners. Dit beleid zal effect hebben op zowel bestaande als nieuwe bedrijfsactiviteiten.

3.1 Scherp vergunnen

Bij vergunningverlening stellen wij grenswaarden voor uitstoot die zo scherp mogelijk zijn. Een ander woord voor uitstoot is 'emissie'. Dat betekent dat we in de vergunning zo laag mogelijke waarden voor schadelijke of hinderlijke uitstoot, oftewel zo laag mogelijke 'emissiewaarden' die nadelig zijn voor de gezondheid, opnemen. Dit is in lijn met de wet- en regelgeving onder de Omgevingswet en de ambities van de provincie om gezondheidsaspecten zwaarder te laten meewegen in de vergunningverlening. De provincie past scherp vergunnen al toe bij een beperkt aantal bedrijven. We willen met scherp vergunnen nog een stap verder gaan.

De provincie is bevoegd gezag voor de zwaardere industrie. Een deel hiervan betreft IPPC-installaties. IPPC-installaties zijn grote industriële bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (Rie). Bij het verlenen van een vergunning voor dit soort bedrijven gelden voorwaarden waaraan de aanvrager moet voldoen. Zo moet minimaal de 'best beschikbare technieken' (BBT) worden toegepast. Aan die technieken zijn uniforme bandbreedten van emissieniveaus gekoppeld (of anderzijds, zoals verbruik) die voorgeschreven kunnen worden in de vergunning. Voor de toegestane emissieniveaus geldt een bovengrens (hoge emissiewaarden) en een ondergrens (lage emissiewaarden). De herziene versie van de Rie, die naar verwachting per 1 juli 2026 in werking treedt, schrijft voor dat het bevoegd gezag van IPPC-installaties (lees: de provincie) aan de onderkant van de BBT-range (strengste kant) moet vergunnen.

Scherp vergunnen, zoals hier beschreven, wordt nu met name toegepast voor bedrijfsactiviteiten die onder de Rie vallen. Wij willen dat scherp vergunnen breder toegepast kan worden: wij willen namelijk ook scherp aanbrengen in vergunningen voor activiteiten die niet onder de Rie vallen. Omdat in deze situaties de Rie niet kan worden gevolgd, gaan we onderzoeken wat mogelijk is. Wij werken dit verder uit in het programma Gezonde Leefomgeving.

Scherp vergunnen kan consequenties hebben voor bedrijven, omdat wij in sommige gevallen van ze gaan vragen om extra maatregelen te treffen om de uitstoot te verminderen. Het kan zijn dat een bedrijf hierdoor extra kosten moet maken om aan de vergunningvereisten te voldoen. Tegelijk kan dit voor een bedrijf ook gunstig uitpakken, omdat het laat zien dat het oog heeft voor de leefomgeving, waarmee het maatschappelijk draagvlak voor het bedrijf wordt vergroot. In opdracht van de provincie voert de Omgevingsdienst NZKG sinds 2022 een pilot uit met scherp vergunnen. De ervaringen die voortkomen uit de pilot scherp vergunnen benutten we bij de provinciale beleidsontwikkeling van scherp vergunnen. Zie kader 3.1 voor een toelichting op deze pilot met scherp vergunnen.

3.1 Pilot scherp vergunnen: lagere emissies

De bevindingen tot nu toe laten zien dat scherp vergunnen bijdraagt aan lagere emissies, verbetering van de milieugerelateerde gezondheid en vermindering van overlast voor de omgeving. De pilot wijst uit dat het voor nieuwe installaties redelijk goed mogelijk is om scherp vergunnen toe te passen bij vergunningverlening. Bij bestaande installaties is scherp vergunnen echter ingewikkelder. Dit komt omdat een goede onderbouwing voor lagere emissiegrenswaarden noodzakelijk is, en deze is vaak niet voorhanden. Wat evenmin helpt, is het ontbreken van landelijke wetgeving voor de manier om met verouderde installaties om te gaan. Het laatste deel van de pilot wordt gebruikt om ervaring op te doen met de aanpak, kosten en capaciteit, juist bij dit type procedures.

3.2 Het actualiseren van vergunningen

Voor milieuvergunningen geldt een actualisatieplicht. Dit houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig, en in bepaalde gevallen binnen wettelijk voorgeschreven termijnen, moet controleren of de voorschriften in de milieuvergunning nog toereikend zijn of dat de omgeving al beter beschermd kan worden. De Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT) concludeert in een rapportage dat het vernieuwen van vergunningen meer prioriteit verdient. Tegelijk constateren we dat omgevingsdiensten daarvoor beperkte capaciteit hebben. Dit komt onder meer door de krappe arbeidsmarkt, maar ook door de prioritering van het werk. Nieuwe aanvragen voor een milieuvergunning moeten namelijk binnen een bepaalde termijn behandeld zijn. Het vernieuwen van bestaande vergunningen kan dan op de achtergrond raken, terwijl hiermee juist veel gezondheidswinst te behalen is. Daarnaast heeft de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 geleid tot een grote actualiseringsopgave en veel vergunningen wachten nog op actualisatie. Om hoeveel vergunningen dit gaat, is nu niet duidelijk. Wij gaan met de Noord-Hollandse omgevingsdiensten in het programma Gezonde Leefomgeving de aanpak van actualisatie van vergunningen nader invullen, met gebruik van innovatie. Zie kader 3.2 voor een toelichting hierop.

Een ordeningsprincipe als antwoord

Gezien de omvang van de actualiseringsopgave is prioritering nodig om het actualiseren van vergunningen voldoende aandacht te geven. In de Nota U&H 2024–2027 is opgenomen dat de provincie van de omgevingsdiensten verwacht dat zij jaarlijks een actualisatieplan opstellen op basis van een ordeningsprincipe, waarbij vergunde activiteiten met de grootste invloed op de leefomgeving voorrang krijgen. Dit is in lijn met het coalitieakkoord. Om te komen tot een overzicht van deze bedrijven kan het ordeningsprincipe worden ingericht op basis van een risico- en impactanalyse voor een gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij is het uitgangspunt dat vergunningen van bedrijven die, vanwege de uitstoot van schadelijke en hinderlijke stoffen, de meeste invloed op de leefomgeving hebben, met voorrang worden geactualiseerd. Dit wordt verder uitgewerkt in het programma Gezonde Leefomgeving.

3.2 Innovatie bij actualisatie van vergunningverlening

De aanpak richt zich op het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving, geeft invulling aan de wettelijke actualisatieplicht en geeft de omgevingsdiensten richting bij het stellen van prioriteiten bij het actualiseren van vergunningen. Wij geven prioriteit aan situaties waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. Daarom is het uitgangspunt dat vergunningen van bedrijven met de grootste invloed op een gezonde en veilige fysieke leefomgeving met voorrang worden geactualiseerd.

Verder zetten we in op 'Altijd Actuele Digitale Vergunning' (AADV). Het AADV is erop gericht om het huidige proces van vergunningverlening te moderniseren. Het doorontwikkelen van een digitaal systeem draagt bij aan robuuste vergunningen die minder onderhevig zijn aan veranderingen en die ook ruimte bieden voor innovatie-experimenten. Daarnaast zijn we hiermee beter in staat om binnen de geldende termijnen een vergunning af te geven. De verdere ontwikkeling en implementatie van AADV vraagt een extra inspanning van mensen en middelen en zal meerdere jaren beslaan. Dit werken wij verder uit in het programma Gezonde Leefomgeving.

Ruimtelijke afwegingen

4. Ruimtelijke afwegingen

De provincie Noord-Holland werkt bij het actualiseren van haar omgevingsvisie aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving, door gezondheid als volwaardig belang mee te wegen bij ruimtelijke keuzes. Hiervoor vormt het beleidskader Gezonde Leefomgeving een belangrijke bouwsteen. Daarnaast is het beleidskader de basis voor het programma Gezonde Leefomgeving, dat in 2026 wordt opgesteld. De provincie zet verschillende instrumenten in om haar ambities waar te maken. Dit varieert van beleidsvorming en juridische kaders tot gebiedsgerichte samenwerking met partners. Per geval bepalen we welk instrument passend is. Dit hoofdstuk geeft een beeld van de wijze waarop we het beschikbare instrumentarium kunnen inzetten in het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving. Zie Bijlage C voor meer voorbeelden van mogelijk instrumentarium.

4.1 Het beleidskader Gezonde Leefomgeving als bouwsteen in de omgevingsvisie

Om verstandige, goed afgewogen ruimtelijke keuzes te maken, loopt bij de provincie het traject 'Regie op de Ruimte'. De uitgangspunten zijn vastgesteld in de startnotitie 'Regie op de Ruimte' (30 september 2024). Hierin staat hoe de provincie toewerkt naar het maken van keuzes en welke planning daarbij geldt. De start van de bijbehorende beleidsontwikkeling werd gemarkeerd door de notitie 'Op weg naar het ruimtelijk voorstel'. Deze notitie laat zien welke ruimtelijke opgaven er liggen en welke vraagstukken zich aandienen. De keuzes die de provincie op basis hiervan maakt, worden vastgelegd bij het actualiseren van de Omgevingsvisie NH2050. Met het beleidskader Gezonde Leefomgeving bieden we, voor het onderwerp gezonde leefomgeving, een bouwsteen aan voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

4.2 Gezonde Leefomgeving als volwaardig belang bij ruimtelijke afwegingen

Zoals eerder genoemd, hebben we als provincie allerlei maatschappelijke opgaven die om aandacht en om ruimte vragen, zoals de energietransitie, wonen en de omslag naar een toekomstbestendige economie. Omdat niet altijd alles past, zullen we keuzes moeten maken bij ruimtelijke afwegingen in Noord-Holland. In de omgevingsvisie worden eerste keuzes gemaakt en wordt de koers uitgezet voor de inrichting van Noord-Holland op gebiedsniveau. Maar ook in de toekomst zullen er nog veel lokale situaties zijn waarin een ruimtelijke afweging moet worden gemaakt en waarbij een gezonde leefomgeving moet worden meegewogen. Door het provinciaal belang voor een gezonde leefomgeving op te stellen en dit aan de voorkant volwaardig mee te wegen bij ruimtelijke afwegingen, zorgen wij ervoor dat gezondheid een plek krijgt bij het inrichten van een gebied. Op deze manier zijn wij transparant en navolgbaar voor gebiedspartijen en partners over ons denken en op basis waarvan wij handelen en keuzes maken bij de inrichting van een gebied.

4.3 Welk instrumentarium kunnen we inzetten voor een volwaardige afweging van een gezonde leefomgeving?

De provincie beschikt over uiteenlopende instrumenten om te sturen op een gezonde leefomgeving. In de kaders zijn al een aantal instrumenten genoemd die we kunnen inzetten. Vanuit onze rol als gesprekspartner en medeoverheid werken we samen en zetten we ons netwerk, onze kennis en onze middelen in om oplossingen te realiseren. Als ruimtelijk ordenaar dragen we bij aan gebiedsanalyses en reageren we op ruimtelijke plannen; als kadersteller borgen we beleid via regels. Daarnaast kunnen we met juridische instrumenten, zoals projectbesluiten, invloed uitoefenen op projecten en plannen van andere overheden, om een gezonde leefomgeving te bevorderen. Voor voorbeelden van instrumentarium verwijzen we naar bijlage D.

4.4 Prioriteren

We hebben eerder gesteld dat ons provinciaal belang voor gezonde leefomgeving richtinggevend is voor onze inzet bij het beschermen en verbeteren van de leefomgeving en dat het ons helpt om te prioriteren bij de keuzes die gemaakt moeten worden. Zo stellen we, onder andere, dat we ons richten op gebieden waar inwoners het meest blootgesteld worden aan schadelijke stoffen en hinder. Dat we maximale normopvulling in het ruimtelijk domein niet meer vanzelfsprekend vinden. En dat we ons wettelijk VTH-instrumentarium optimaal inzetten: daar waar we de grootste gezondheidswinst kunnen behalen. In Noord-Holland zijn een aantal gebieden aan te wijzen, waar deze belangen in grotere mate aan de orde zijn. De gebieden waar het provinciaal belang aan de orde is, zijn gebieden waar industrie met hoge milieulast, wegverkeer, vliegverkeer en scheepvaart samenkomen met plekken waar mensen (komen te) wonen. Juist hier kan de gezonde leefomgeving onder druk (komen te) staan. In deze gebieden, die vaak in het zuidelijk deel van onze provincie gelegen zijn, liggen ook de Industrierreinen van Provinciaal Belang (IPB). Daarom richten we ons:

- in eerste instantie op IPB's, inclusief de bijhorende milieucontouren;
- en in tweede instantie ook op andere gebieden.

Soms hebben we als provincie geen formele bevoegdheid, maar constateren we wel dat het belang van een gezonde leefomgeving lokaal onder druk staat. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer bewoners, of toekomstige bewoners, worden blootgesteld aan hoge niveaus van schadelijke stoffen of ernstige hinder. In zulke situaties brengen wij als provincie actief het belang van een gezonde leefomgeving onder de aandacht.

Gebiedsgerichte prioriteit: Industrierterreinen van Provinciaal Belang

Om in de prioritaire gebieden daadwerkelijk verschil te maken, zetten we onze middelen optimaal in daar waar we de meeste gezondheidswinst kunnen behalen. In de prioritaire gebieden is onze inzet op verschillende manieren merkbaar:

- Het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving en de milieuocontour van het IPB geeft ons mandaat om aan tafel te zitten bij ruimtelijke ontwikkelingen rondom deze industrierterreinen. In deze gebieden, en met name binnen de milieuocontouren van het IPB, weegt het belang van een gezonde leefomgeving zwaar tijdens ruimtelijke keuzes. Mede doordat we maximale normopvulling in het ruimtelijk domein niet vanzelfsprekend vinden, zijn er keuzes nodig. Bijvoorbeeld als het gaat om de locaties voor woningbouw.
- Als er woningen worden gerealiseerd, zullen wij actief sturen op compenserende maatregelen.
- Met inachtneming dat deze industrie gewenst is op deze locaties, zetten wij voor de bedrijven waarvoor we bevoegd gezag zijn ons U&H instrumentarium optimaal in. Dit om blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder zo veel mogelijk te beperken (zoals eerder beschreven in hoofdstuk 3). In situaties waarin wij geen bevoegd gezag zijn, stimuleren wij andere bevoegd gezagen, zoals gemeenten, hetzelfde te doen.

Zo beschermen we bestaande en toekomstige bewoners tegen schadelijke gezondheidseffecten van nabijgelegen industrie en beschermen we ook de industrie tegen een toenemende druk door (nieuwe) bewoning. In het programma Gezonde Leefomgeving gaan wij na of onze inzet en instrumenten leiden tot het gewenste resultaat of dat er aanscherping nodig is, zo ook de randvoorwaarden die we stellen binnen de milieuocontouren van het IPB.

De leefomgeving in beeld: meten, onderzoeken en monitoren

5. De leefomgeving in beeld: meten, onderzoeken en monitoren

Om effectief beleid te vormen, uit te voeren en te evalueren, is het essentieel om te meten, te onderzoeken en te monitoren. We richten ons op emissie (uitstoot van bronnen), immissie (kwaliteit van de leefomgeving), de mate van blootstelling en de gezondheids-impact van schadelijke stoffen en hindercomponenten. Deze gegevens tonen wanneer het provinciaal belang van een gezonde leefomgeving in het geding is en vormen de basis voor beleidskeuzes en belangenafwegingen in de ruimtelijke ordening. Het systematisch verzamelen, analyseren en toepasbaar maken van data maakt ons beleid transparant en navolgbaar, onderbouwt beslissingen die genomen worden bij ruimtelijke keuzes en ondersteunt gebiedsgericht werken.

De vraag naar metingen en onderzoek is groot. Zo maken inwoners zich zorgen over hun gezondheid of wantrouwen bedrijfsmetingen. En diverse instituten, zoals de eerder genoemde Onderzoeksraad voor Veiligheid, roepen ons op om een nieuwsgierige overheid te zijn. Het bevoegd gezag wil onafhankelijke controlemetingen kunnen uitvoeren. In dit hoofdstuk lichten we nader toe hoe meten, onderzoeken en monitoren ons kan helpen bij het realiseren van onze ambities op het gebied van een gezonde leefomgeving, vanuit het perspectief dat we een nieuwsgierige en onderzoekende overheid willen zijn. Zo stellen wij voor om meer emissiemetingen aan de bron uit te voeren en stapelkaarten op te stellen om ruimtelijke analyses te maken.

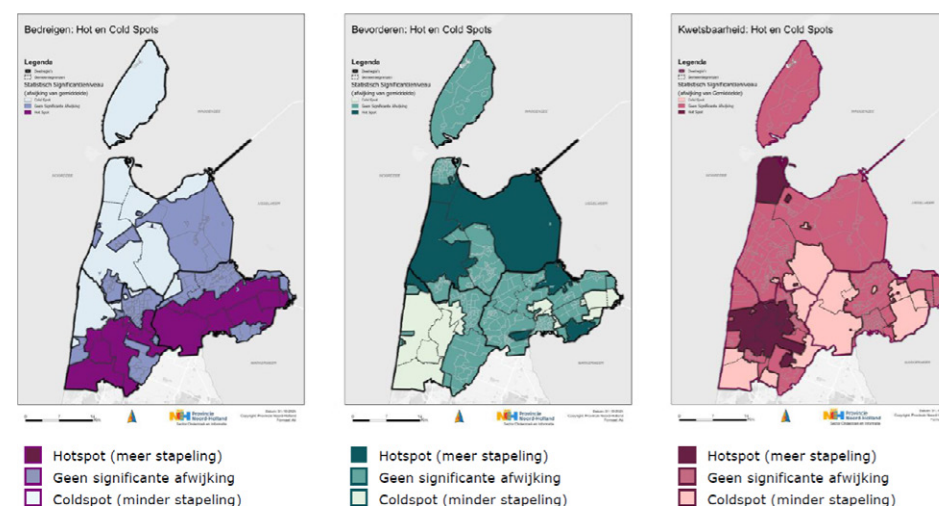
5.1 De betekenis van meten, onderzoeken en monitoren Ondersteuning van het beleidsproces

Meten, onderzoeken en monitoren zijn cruciaal om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de (gezonde) leefomgeving. Bij metingen gaat het om metingen bij de bron (emissies), metingen in de leefomgeving (immissies), blootstelling en om metingen die informatie opleveren over de impact op de gezondheid. Inzichten uit meten, onderzoeken en monitoren vormen mede de basis voor onze beleidsvorming en uitvoering in het ruimtelijk domein.

Goede ruimtelijke besluitvorming

Als ruimtelijk ordenaar is een bredere blik op een gezonde leefomgeving nodig. Hierbij kijken we zowel naar gezondheidsbescherming (ook genoemd: bedreigende aspecten) en gezondheidsbevordering, en hebben we ook aandacht voor de kwetsbaarheid van de inwoners. Daarom brengen we de kwaliteit van de leefomgeving vanuit deze bredere blik in kaart door de mate van stapeling te visualiseren, zoals de optelsom van verschillende soorten milieukwaliteiten, de toegang tot groen en de nabijheid van voorzieningen (zie figuur 5.1). Dit dient als basisinformatie voor het maken van nadere ruimtelijke analyses, het in kaart brengen van risico's, het herkennen van kansen en het afwegen van het

belang van een gezonde leefomgeving tegen andere belangen. Zie kader 5.1 voor een toelichting op de ontwikkeling van zulke stapelkaarten. Eerder hebben we een dergelijke kaart gemaakt voor Noord-Holland Noord. Vanuit deze beleidsontwikkeling gaan we ook een dergelijke kaart opstellen voor het zuidelijk deel van onze provincie. De uitwerking hiervan vindt plaats binnen het programma Gezonde Leefomgeving.

Figuur 5.1 voorbeelden van stapelkaarten.

Hierboven staan de hotspotkaarten voor respectievelijk indicatoren van bedreigende omgevingsfactoren, bevorderende omgevingsfactoren en indicatoren van kwetsbaarheid van de bevolking. Voor alle kaarten geldt: hoe donkerder de kleur, hoe ongunstiger de stapeling op de betreffende dimensie. Deze hotspotkaarten worden gebruikt om de vlekkenkaarten, die op de volgende pagina's staan, op te bouwen.

Meten, onderzoeken en monitoren: wat gaan we doen?

Met een geïntegreerde benadering van emissiemetingen, milieumonitoring en hinder, versterken we onze rol in het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving. Het combineren van technologische innovaties met actieve betrokkenheid van de gemeenschap stelt ons in staat om effectief en responsief milieubeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Bovendien draagt het samen meten bij aan het verkrijgen van een gezamenlijk beeld over een bepaalde situatie (bijvoorbeeld de luchtkwaliteit). Dit bevordert de dialoog

tussen overheid en inwoners. In het programma Gezonde Leefomgeving krijgen genoemde initiatieven een plek.

Naast brongerichte metingen richten we ons op het monitoren van de algehele leefomgeving. Dit doen wij met landelijke data en kennisinzichten. Daarnaast maken wij gebruik van een provinciaal luchtmeetnet. In situaties waarin specifieke gezondheidsrisico's worden vermoed, voeren we gerichte, incidentele metingen uit. In het programma Gezonde Leefomgeving werken wij een meet- en onderzoeksagenda uit. Meer meten is geen doel op zich en ook vaak niet zinvol. Het verkrijgen van een handelingsperspectief is daarom uitgangspunt voor het opstellen van de agenda. Zie kader 5.1 voor voorbeelden van meten en monitoren die terecht komen in het programma Gezonde Leefomgeving.

5.2 Prioriteren

Metten, onderzoeken en monitoren is kostbaar. Ook geeft meer meten niet altijd meer inzicht om te kunnen handelen. Bovendien is het soms onbekend wat de invloed van een bepaalde stof op de gezondheid is. Wij willen ervoor zorgen dat er zo effectief mogelijk wordt omgegaan met de beschikbare financiële middelen. En dat betekent dat we keuzes moeten maken. Daarbij zijn twee factoren van belang. Allereerst vinden we het belangrijk dat er een handelingsperspectief is, voor onze rol als bevoegd gezag of onze rol als ruimtelijk ordenaar. Daarnaast kunnen we vanuit het provinciale belang prioriteren, bijvoorbeeld door nadruk te leggen op de gebieden waar de blootstelling aan schadelijke stoffen en hinder het grootst is, en waar we de meeste gezondheidswinst kunnen behalen.

5.3 Leidende principes

1. Een data- en kennisgedreven aanpak
2. Inzet op innovatieve methoden
3. Inbedding in de beleidscyclus
4. Doorlopende monitoring en evaluatie
5. Samen kennis opbouwen

Een data- en kennisgerichte aanpak

Onze beslissingen baseren we op wetenschappelijke, gevalideerde en gezondheidkundig erkende databronnen en inzichten. Deze komen voort uit onderzoek, metingen en monitoring. We blijven daarbij actief in gesprek met belanghebbenden en kennispartners. Samen werken we aan het versterken van onze datapositie door relevante data beschikbaar te maken en te gebruiken voor ons beleid.

5.1 Voorbeelden van meten en monitoren die terechtkomen in het programma Gezonde Leefomgeving

Het meten en monitoren van emissies bij complexe industrie

Bedrijven hebben in Nederland zelf de verantwoordelijkheid om hun emissies te meten en hierover te rapporteren. Dit is echter niet altijd goed navolgbaar. Gezien de onzekerheden over emissies willen we ons ook kunnen baseren op onafhankelijke data. Afgelopen jaren heeft de Omgevingsdienst NZKG in opdracht van de provincie al (steekproefsgewijs of gericht) emissiemetingen bij een aantal industriële bronnen uitgevoerd. Zo krijgen we een beter beeld van de emissies van complexe industriële bronnen. Dat gebruiken we bijvoorbeeld om de informatie in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) van bedrijven te verifiëren en om een completer beeld te krijgen van niet-verplicht gerapporteerde stoffen. Daarnaast kunnen metingen inzicht geven in de effecten van nieuwe, meer duurzame technologieën die bedrijven toepassen. Wij erkennen de meerwaarde van de emissiemetingen en verkennen hoe we het instrument optimaal kunnen inzetten voor onze ambitie en wat daarvoor nodig is.

Een eerste stap hierin is het meten van emissies met de Omgevingsdienst NZKG robuust in te richten. Daarvoor willen we het zelfstandig emissiemeten beter mogelijk maken, zodat de Omgevingsdienst NZKG flexibel en snel kan reageren. Hiermee zijn we al gestart, in het programma Gezonde Leefomgeving werken we uit hoe we dit voor de langere termijn willen inrichten. Uitgangspunt is dat bedrijven zelf verantwoordelijk blijven voor eigen metingen. Met de metingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de provincie worden de metingen van bedrijven beter navolgbaar en toetsbaar. Daarbij geldt dat we een prioritering zullen moeten aanbrengen in de uitvoering op basis van het provinciaal belang. De prioritering werken we ook uit in het programma Gezonde Leefomgeving.

Lokale inzichten en bronanalyse als instrument voor (hinder)beleid

Het verkrijgen van gedetailleerde, lokale inzichten in de effecten van specifieke bronnen op de leefomgeving en op het ontstaan van hinder is essentieel voor het formuleren van beleid. Projecten zoals 'Hollandse Luchten', 'GeluidsLandschap Instant Monitoring Infrastructuur (GLIMI)' en 'GeurInzicht' (eNose-netwerk) spelen hierbij een belangrijke rol. 'Hollandse Luchten' is een initiatief waarbij inwoners van Noord-Holland zelf de luchtkwaliteit meten met betaalbare sensoren. Dat leidt tot een beter begrip van lokale luchtkwaliteitsproblemen en dit kan bijdragen aan een verminderde hinderervaring. GLIMI richt zich op het onderzoeken van geluidsniveaus in combinatie met geluidbeleving rondom industriële complexen, zoals Tata Steel en langs verkeerswegen. Projecten zoals GLIMI kunnen als instrument fungeren in ons hinderbeleid. Daarnaast geven overlastmeldingen ontvangen door de Omgevingsdienst NZKG, Ipsos peiling en de gezondheidsmonitor van de GGD'en ons een beeld van de hinder, de zorgen die leven en de wijze waarop de leefomgeving wordt ervaren.

Inzet op innovatieve methoden

Door te experimenteren met nieuwe meetmethoden en het verder ontwikkelen van innovatieve instrumenten verkrijgen we nieuwe inzichten. Deze helpen ons om complexe opgaven beter in beeld te brengen en om beleid effectiever uit te voeren. Innovatieve instrumenten kunnen zowel technische meetapparatuur zijn als participatieve methoden, waarbij bewoners en belanghebbenden actief meewerken aan onderzoek en metingen.

Inbedding in de beleidscyclus

Het moet duidelijk zijn waar inzichten bijdragen in onze beleidscyclus. Onderzoeksresultaten of aanbevelingen op basis van onderzoek dienen een bijdrage te leveren aan een of meerdere onderdelen van het beleid van een gezonde leefomgeving. Denk aan beleidsontwikkeling-, uitvoering- en evaluatie van het beleid. Dit versterkt het vermogen om adequaat te handelen, te communiceren en vergoot dus het handelingsperspectief.

Doorlopende monitoring en evaluatie

Door te werken binnen een beleidscyclus evalueren we onze processen en passen we onze werkmethoden en uitvoeringskaders aan op basis van nieuwe inzichten en technologische ontwikkelingen. We monitoren ontwikkelingen en trends in relatie tot onze doelen (milieucomponenten en beleidsambities) van dit beleidskader, onder andere met behulp van de Brede Basismonitor Noord-Holland.

Samen kennis opbouwen

Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving in Noord-Holland. Daarom is het belangrijk om, bij een complexe opgave als gezonde leefomgeving, te werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling met medeoverheden, kennispartners, omwonenden en andere belanghebbenden. Hiermee bundelen we de expertise, voegen we meer gelaagde kennis en inzichten toe en werken we aan draagvlak. Zie kader 5.2 voor voorbeelden van samen kennis opbouwen.

5.2 Voorbeelden van samen kennis opbouwen

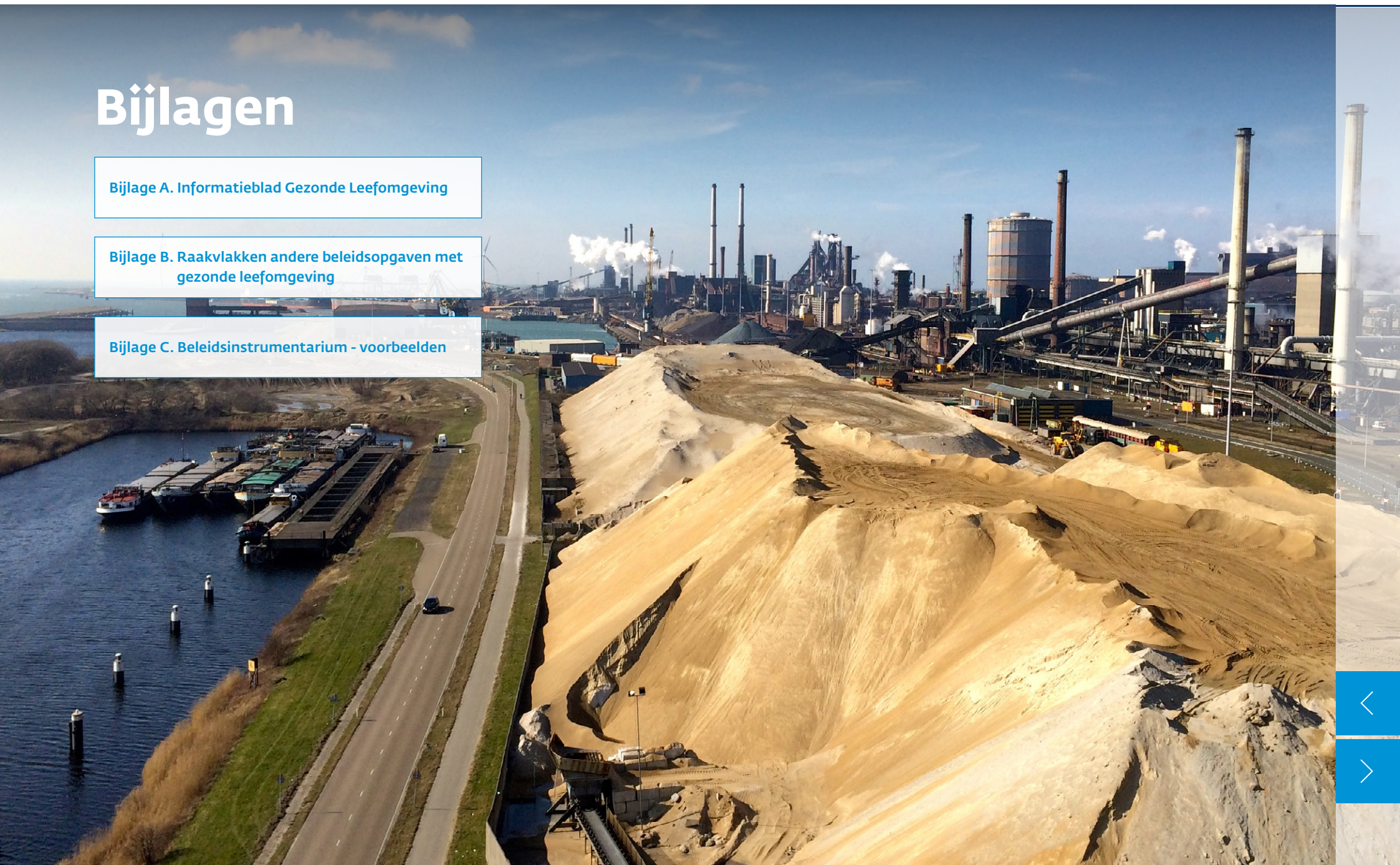
In de uitvoering zoeken we naar passende manieren om samenwerking in kennisopbouw te realiseren. Een voorbeeld is een citizen science gedreven onderzoeksproject zoals 'Hollandse Luchten', wat bijdraagt aan samen kennis opbouwen. Een ander voorbeeld is de onderzoeks- en ontwikkelingssamenwerking die we zijn aangegaan met marktpartijen en kennisinstellingen in opdrachten. Een ander voorbeeld is inwonersvertegenwoordiging in klankbordgroepen als onderdeel van een evaluatie of start van een onderzoek. Of het versterken van de samenwerking met kennisinstituten en marktpartijen om kennisontwikkeling te stimuleren daar waar sprake is van kennisleemte. Dit kan gaan om gebiedsontwikkeling in hoogbelaste gebieden, maar ook om het faciliteren van kennisontwikkeling voor de uitvoering van onze VTH-taken. Met deze werkwijze versterken we de effectiviteit van kennisontwikkeling en creëren we innovatieve oplossingen die bijdragen aan een duurzame samenwerking en het samen werken aan een gezonde leefomgeving.

Bijlagen

[Bijlage A. Informatieblad Gezonde Leefomgeving](#)

[Bijlage B. Raakvlakken andere beleidsopgaven met
gezonde leefomgeving](#)

[Bijlage C. Beleidsinstrumentarium - voorbeelden](#)

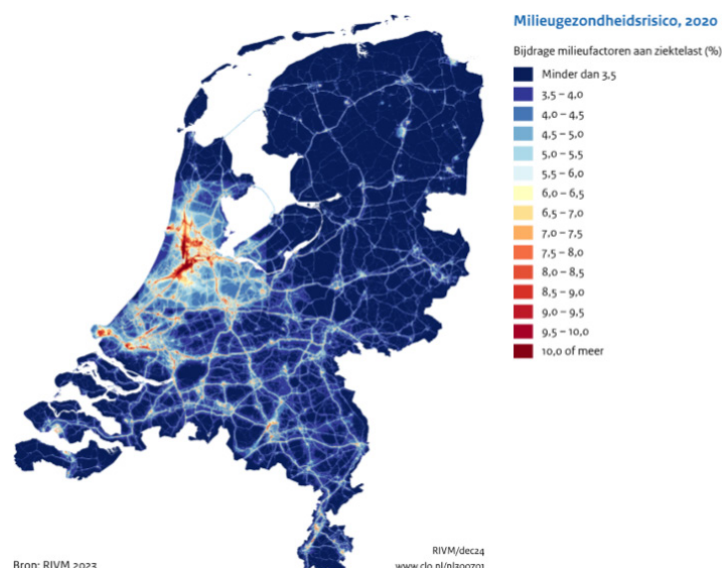
Bijlage A. Informatieblad Gezonde Leefomgeving

Doelstelling van dit informatieblad:

- Het bieden van de meest recente en relevante wetenschappelijke inzichten over de gezonde leefomgeving.
- Een wetenschappelijke onderbouwing geven om het belang van een gezonde leefomgeving te agenderen.
- Bouwen aan een gemeenschappelijk feitelijk referentiekader.

Wat is er aan de hand? Inzicht in de gezonde leefomgeving: stand van zaken Milieugerelateerde ziektelast en belang van een gezonde leefomgeving (RIVM, 2003)

Onderzoek laat zien dat milieufactoren in een leefomgeving een grote invloed hebben op de gezondheid van omwonenden¹². Luchtverontreiniging levert de grootste bijdrage aan de milieugerelateerde ziektelast, gevolgd door geluid. De hoogste milieugerelateerde ziektelast treedt op in de Randstad, vooral in de grote steden. Vooral de cumulatieve milieugerelateerde ziektelast (het gecombineerde effect van afzonderlijke omgevingsfactoren) kan lokaal een groot probleem zijn. Zie figuur A.1 voor een beeld van de gestapelde milieugezondheidsrisico's van luchtkwaliteit en geluidhinder.

Figuur A.1
Milieugezondheids-
risico's voor lucht-
kwaliteit en geluid
(Bron: RIVM).

Impact van luchtkwaliteit op gezondheid (Gezondheidsraad, 2018)

De Gezondheidsraad geeft in een advies uit 2018 aan dat luchtverontreiniging een belangrijke bijdrage levert aan ziekte en sterfte. Na roken, behoort luchtverontreiniging tot een van de belangrijkste risicofactoren, in dezelfde orde van grootte als overgewicht en weinig lichamelijke activiteit. De lucht is een stuk schoner geworden, maar er is nog aanzienlijke gezondheidswinst te behalen. De Gezondheidsraad adviseert de (Rijks) overheid dan ook om hiernaar te handelen. Mede naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad is in 2020 het **Schone lucht akkoord** (SLA) opgesteld tussen het Rijk, alle provincies en tientallen gemeenten. Het SLA is een bestuurlijk akkoord, dat loopt tot 2030, en richt zich op een betere luchtkwaliteit en een afname van gezondheidsschade door luchtverontreiniging. Zie figuur A.2, met een overzicht van de doelen uit het SLA.

[Gezondheidswinst door schonere lucht](#) | [Advies](#) | [Gezondheidsraad](#)

Figuur A.2 Overzicht van doelen uit het SLA (Bron: [Home - Schone lucht akkoord](#)).

Impact ultrafijnstof op gezondheid (RIVM, 2022)

Het RIVM heeft onderzocht wat het effect is van ultrafijnstof (UFS) op de gezondheid van omwonenden rond Schiphol. De conclusies zijn dat blootstelling aan UFS van vliegtuigen rond Schiphol mogelijk kan leiden tot nadelige effecten op het hart- en vaatstelsel en de ontwikkeling van het ongeboren kind. Bestaande aandoeningen aan de luchtwegen kunnen door korte blootstelling tijdelijk verergeren. Inmiddels is het RIVM ook gestart

met het opzetten van een landelijk meetprogramma voor UFS. Nederland is hiermee het eerste land in Europa dat dit doet. Zie ook de studie naar: [gezondheidseffecten van ultrafijn stof van vliegverkeer rond Schiphol](#). Ook in de IJmondregio heeft het RIVM in het verleden gekeken naar de concentraties ultrafijnstof. Zie: [Vragen en antwoorden ultrafijnstof in de IJmond | RIVM](#).

Impact van geluid op gezondheid (RIVM en GGD, doorlopend)

Verkeer over onze provinciale wegen kan hinder veroorzaken bij omwonenden. Industriële activiteiten van bedrijven onder bevoegd gezag van de provincie produceren diverse geluiden die ook hinder kunnen veroorzaken, denk aan continue en kortstondige (piek) geluiden, bestaande uit bromtonen, tonale geluiden en laagfrequente geluiden. Deze geluidhinder van verkeer en industrie kan leiden tot gezondheidsschade, onder andere door stress en slaapverstoring. Meer informatie over de relatie geluidoverlast en gezondheid is te vinden de website van het RIVM [Gezondheidseffecten van geluid](#) en de GGD [Omgevingsgeluid en gezondheid](#).

Onderzoek over slaapverstoring en hinder (RIVM, 2003)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) wil weten hoe bewoners in heel Nederland hun woonomgeving beleven. Het RIVM onderzoekt dat sinds 2016 samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Sinds 2019 wordt dit onderzoek jaarlijks uitgevoerd. Het RIVM heeft hierbij onder andere onderzocht hoe bewoners geluid, trillingen, geur, licht en veiligheid in de woonomgeving ervaren. Via deze [link](#) kunt u het rapport inzien.

Directe relatie uitstoot industrie en effect op gezondheid (RIVM, 2023)

In 2023 is een directe relatie (in een *proof of concept*) aangetoond tussen de uitstoot van de industrie (in dit geval Tata Steel) en de gezondheid van omwonenden in de IJmond. Dit onderzoek toont een opeenstapeling van effecten van luchtverontreiniging, hinder (geur, geluid, grof stof), zeer zorgwekkende stoffen, zware metalen (lood) en PAKS (BaP). Zie ook: [Rapport Bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit](#).

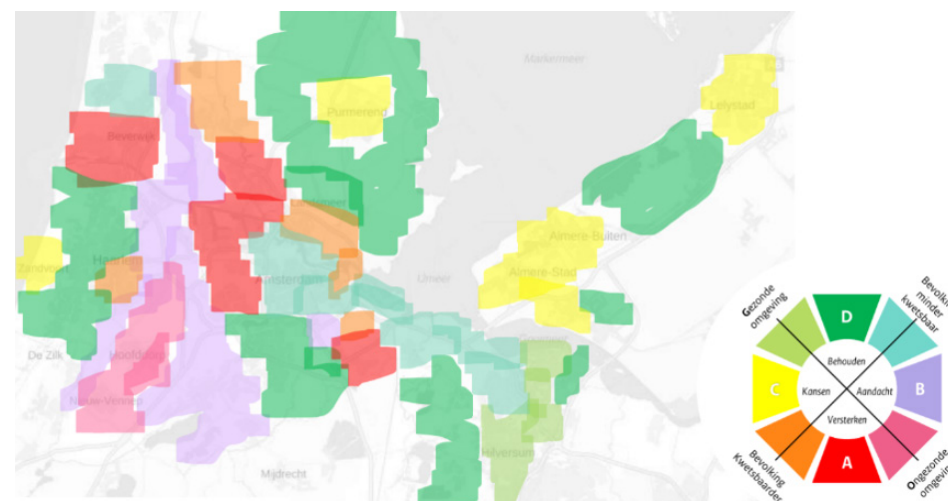
Gezondheid rondom staalindustrie (Expertgroep Gezondheid IJmond, 2024)

De Expertgroep is in het najaar van 2023 ingesteld door het Rijk om te adviseren over de effecten van Tata Steel Nederland op de gezondheid van omwonenden. Dit naar aanleiding van de plannen om de fabriek in IJmond te vernieuwen en te vergroenen. Inmiddels heeft de Expertgroep twee adviezen uitgebracht: [Advies 1](#) en [Advies 2](#). De Expertgroep bevestigt de observaties van het RIVM van de gezondheidsimpact van de staalindustrie op omwonenden in de IJmond, en bevestigt de conclusie dat luchtkwaliteit en hinder van geur, geluid en stof belangrijke veroorzakers zijn van gezondheidsschade. Daarbij geeft

het advies van de Expertgroep aan dat de gezondheidsimpact een onderschatting is, gezien de historische belasting van zeer zorgwekkende stoffen, de cumulatie van blootstelling en hinder, en het feit dat niet alle stoffen en alle vormen van hinder zijn meegenomen in de impactstudie van het RIVM. Ook stipt het advies een aantal punten aan die meer aandacht verdienen in het beoordelen van de impact op de gezondheid, omdat zij een groter effect hebben dan waarmee eerder rekening werd gehouden. Dit geldt bijvoorbeeld voor ultrafijnstof, geluid en dioxines.

Impact van leefomgeving op gezondheid in metropoolregio (RIVM, 2021)

Het onderzoek is een verkennende analyse van het RIVM en geeft een blik op de situatie van de leefomgeving en gezondheid in de MRA. Met deze schets is inzichtelijk gemaakt waar welke aspecten van de leefomgeving in relatie tot gezondheid stapelen. Het RIVM heeft deze analyse uitgevoerd met behulp van experts van het RIVM en betrokken GGD-en, provincies en gemeenten. Zie figuur A.3 voor een beeld van deze gebieden. De inzichten die zijn verkregen uit het onderzoek worden gebruikt voor de verstedelijkingsstrategie MRA en verschillende NOVEX-trajecten. Meer informatie is beschikbaar via de volgende link: [Blik op leefomgeving en gezondheid voor de verstedelijkingsstrategie Metropoolregio Amsterdam vanuit beschikbare data en trends. | RIVM](#).

Figuur A.3 Schets gezondheid en leefomgeving MRA (Bron: RIVM, 2021, Eindverslag Verstedelijking Metropoolregio Amsterdam en Gezondheid).

Gezonde leefomgeving en kwetsbaarheid Noord-Holland Noord: een ruimtelijke analyse (RIVM, 2024)

De provincie Noord-Holland heeft een ruimtelijke analyse laten maken van de gezonde leefomgeving in de regio Noord-Holland Noord. Om dit te ondersteunen, heeft de provincie het brede spectrum van een gezonde leefomgeving in kaart gebracht. De analyse is in opdracht van de provincie Noord-Holland uitgevoerd door het RIVM, samen met de provincie en GGD Hollands Noorden en de regio's, onder andere met gemeenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de Veiligheidsregio NHN en de Omgevingsdienst NHN. De analyse beschrijft de combinatie van bedreigende en bevorderende omgevingsindicatoren en indicatoren van de kwetsbaarheid van de bevolking in Noord-Holland Noord. In het rapport worden onder andere samengestelde kaarten getoond die de stapeling van de (on)gezonde leefomgeving en kwetsbaarheid inzichtelijk maakt en er wordt per regio een ruimtelijke analyse beschreven. De verkregen inzichten vormen een basis om een gezonde leefomgeving als gelijkwaardig belang mee te nemen bij ruimtelijke afwegingen in Noord-Holland Noord. Voor meer informatie zie de [ruimtelijke analyse](#).

Gezonde leefomgeving in data (TNO en RIVM, doorlopend)

TNO en het RIVM hebben samen een universele indicatorenset ontwikkeld om een gezonde leefomgeving te meten, te monitoren en te verbeteren. Er zijn twaalf doelen voor een gezonde leefomgeving vastgesteld. Onder elk van deze doelen vallen thema's en daaraan gekoppelde indicatoren. Onder de doelstelling 'Gezonde Fysieke Leefomgeving' vallen bijvoorbeeld thema's als geluid en luchtkwaliteit. Als indicator voor luchtkwaliteit kan dan vervolgens gekozen worden voor blootstellingsgemiddelde (buurt)fijnstof. In totaal zijn er zo'n dertig indicatoren voor een gezonde leefomgeving benoemd. Voor meer informatie zie [Universele indicatorenset voor een gezonde leefomgeving](#).

Infographic over luchtverontreiniging – EU (2024)

De EU heeft een infographic gepresenteerd over luchtverontreiniging in de EU. De infographic is gemaakt vanwege de aanscherping van de EU-richtlijn voor luchtkwaliteit. Het geeft een beeld van bronnen, de gevaarlijkste componenten, (lichamelijke) effecten en gevolgen van luchtverontreiniging binnen de EU en ook een overzicht van steden met de hoogste blootstelling. Voor meer informatie zie [Luchtverontreiniging in de EU: feiten en cijfers – Consilium \(europa.eu\)](#).

Wat is van invloed? Waardoor is de leefomgeving niet gezond?

Normen zijn onvoldoende gebaseerd op gezondheid (Gezondheidsraad, 2016)

In 2016 al adviseerde de Gezondheidsraad om gezondheid mee te wegen in omgevingsbeleid. Dit om de ziektelast veroorzaakt door milieufactoren verder terug te dringen. Daarvoor is het nodig om in de regelgeving striktere normen op te nemen die gebaseerd zijn op gezondheidskundige advieswaarden. Zie: [Meewegen van gezondheid in omgevingsbeleid | Gezondheidsraad](#).

Kwaliteit van de ruimtelijke ordening, onvoldoende spreiding van de voorzieningen (PBL, 2023)

De gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden mensen in Nederland zijn groot en hardnekkig. Binnen het beleid om hier iets aan te doen is er nog te weinig aandacht voor voldoende woningaanbod op de juiste plek en onvoldoende spreiding van voorzieningen. Zie: [Gezondheidsachterstanden: kijk ook eens naar de ruimtelijke uitsortering van mensen en voorzieningen | Planbureau voor de Leefomgeving \(pbl.nl\)](#).

Ook bij wonen, onderwijs en arbeid focus op gezondheid (SER, 2023)

De SER roept het komende kabinet op om snel werk te maken van gezondheidsbevordering en sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen. De SER adviseert het beleid vooral te richten op het wegnemen van maatschappelijke oorzaken van gezondheidsrisico's en op het verbeteren van de gezondheid van iedereen, met extra aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Zie ook dit [rapport Gezond opgroeien, wonen en werken](#).

Wat kunnen we doen om de leefomgeving gezonder te maken?

Gezonde leefomgeving concreter maken (Gezondheidsraad, 2022)

Vaak wordt in de praktijk alleen uitgegaan van wat wettelijk is toegestaan. Het doel van gezondheidsbescherming kan daardoor buiten beeld raken. Bij de toepassing van normen om de blootstelling aan schadelijke stoffen te beperken, kan de overheid duidelijker sturen op gezondheidswinst. De Gezondheidsraad adviseert daarom om een afwegingskader te ontwikkelen, waarmee gezondheid expliciet en op gelijkwaardig niveau kan worden afgewogen tegen andere omgevingsdoelen. Zie: [Kansen voor gezondheidswinst in omgevingsbeleid | Milieu | Gezondheidsraad](#).

De normen baseren op gezondheid, meer gebruik van U&H instrumentarium, meer kennis, en beter luisteren (OvV, 2023)

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van soms jarenlange industriële uitstoot. Blootstelling aan industriële stoffen kan schade veroorzaken aan de gezondheid. De OvV concludeert dat de gezondheid van omwonenden van industrie betere bescherming verdient door bedrijven, lokale overheden en omgevingsdiensten. Lokale overheden en omgevingsdiensten gebruiken niet alle beschikbare middelen om de uitstoot van de industrie te verminderen en bedrijven te houden aan bestaande normen en regelgeving. Ook toetsen zij gezondheidsrisico's niet systematisch en hebben zij niet altijd een compleet beeld van de uitstoot. Zie: [Industrie en Omwonenden - ovv \(onderzoeksraad.nl\)](#).

Bijlage B. Raakvlakken andere beleidsopgaven met gezonde leefomgeving

Inleiding

Het beleidskader Gezonde Leefomgeving heeft als doel om het belang van een gezonde leefomgeving volwaardig te laten meewegen in het handelen van de provincie binnen het fysieke domein. Het beleidskader richt zich hierbij op het beschermen en verbeteren van de gezonde en veilige fysieke leefomgeving. In het bijzonder op het verminderen van schadelijke uitstoot naar lucht, water en bodem en het verminderen van hinder van geur, geluid en (grof)stof.

De provincie kan werken aan het beschermen en verbeteren van een gezonde leefomgeving, omdat zij bevoegd gezag is voor grote industriële bedrijven en regionale luchthavens en beheerder van een deel van de infrastructuur zoals (vaar)wegen. Daarnaast kan de provincie vanuit haar rol als ruimtelijk ordenaar invloed uitoefenen op belangrijke maatschappelijke transities, zoals: energietransitie, circulaire economie, verduurzaming van de agrarische sector, de woningbouwopgave en klimaatadaptatie.

Vanuit verschillende beleidsvelden dragen we als provincie bij aan een gezonde leefomgeving. De samenhang van de gezonde leefomgeving met deze beleidsvelden is belangrijk. Beleid op het gebied van gezonde leefomgeving kan implicaties hebben binnen andere beleidsvelden, maar dat geldt ook andersom. Wat doen we in de andere beleidsvelden al aan de bescherming en bevordering van de gezonde leefomgeving?

Voor de volgende beleidsvelden is het raakvlak met de gezonde leefomgeving hieronder in beeld gebracht: economie, circulaire economie, secundaire bouwstoffen, stortplaatsen, wonen, landbouw, gewasbescherming, natuur en groen kapitaal, mobiliteit en luchtvaart. Genoemde beleidsvelden zijn in beeld gebracht vanwege politieke vragen, interne werkateliers die in het teken stonden van de beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving en het in kaart brengen van de koppelkansen in de uitwerking. Vanuit meerdere beleidsopgaven wordt een bijdrage geleverd aan een gezonde leefomgeving, zowel aan gezondheidsbevordering, zoals sociale aspecten en bewegen, als aan gezondheidsbescherming. Veel beleid is nog in conceptfase en dus nog niet bestuurlijk vastgesteld.

Gezonde leefomgeving binnen verschillende beleidsvelden

Economie

Vanuit economie wordt gewerkt aan een toekomstbeeld economie. Meerdere schaarsten zoals gebrek aan ruimte, milieuruimte, energievoorziening, arbeidscapaciteit en drinkwater, leiden ertoe dat de provincie begonnen is met het verkennen van beleid voor economie¹³. De schaarste in de ruimte bijvoorbeeld maakt dat de provincie bij sommige ruimtelijke ontwikkelingen wellicht een belangenafweging moet maken tussen verschillende beleidsopgaven, zoals duurzame economie en woningbouw. Daarbij kunnen er strategische belangen zijn om bepaalde industrieën of andere economische activiteiten in onze regio te huisvesten (net zoals die bijvoorbeeld ook op Europese schaal spelen). Voor het toekomstbeeld economie wordt gezocht naar een balans tussen economische toegevoegde meerwaarde en het beroep wat economische activiteiten doen op de verschillende schaarsten. Het toekomstbeeld kan worden gebruikt om een toekomstvisie op de economie te maken, die vervolgens een plek krijgt in de omgevingsvisie.

Circulaire economie

De provincie Noord-Holland streeft naar een circulaire economie in 2050. Dit is vastgelegd in het Ontwikkelperspectief Circulaire Economie, het provinciale beleidskader. In de Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie is benoemd hoe de provincie hiernaartoe werkt¹⁴. In een circulaire economie is het grondstoffenverbruik sterk verminderd, worden er zoveel mogelijk hernieuwbare grondstoffen gebruikt en wordt afval zoveel mogelijk voorkomen. Circulaire economie heeft milieuruimte nodig, omdat het schadelijke en hinderlijke uitstoot naar de omgeving met zich mee kan brengen.

Het realiseren van een circulaire economie en een gezonde leefomgeving zijn twee samenhangende opgaven die integraal moeten worden aangepakt. De transitie naar een circulaire economie kan bijdragen aan een schonere leefomgeving: door het verminderen van het primaire grondstoffengebruik en de schadelijke effecten die gepaard gaan met de winning en verwerking hiervan, door afval te voorkomen en door zo mogelijk (zeer) op den duur het gebruik van zeer zorgwekkende stoffen tot nul terug te dringen. De circulaire economie kan echter ook gepaard gaan met risico's voor de kwaliteit van de leefomgeving. Een toename van recyclingactiviteiten in Nederland kan bijdragen aan een schonere

¹³ Economisch beleid Noord-Holland

¹⁴ Uitvoeringsagenda duurzame en circulaire economie 2025-2028.pdf

leefomgeving in landen waar de grondstoffen worden gewonnen, maar tegelijk leiden tot meer uitstoot en hinder in Noord-Holland. Kortom, een circulaire economie is niet altijd of vanzelf gezond en veilig voor mens en milieu. Alleen door de samenhang te borgen en integrale afwegingen te maken, kan de provincie haar ambities waarmaken op beide terreinen.

Secundaire bouwstoffen

Zoals genoemd in Hoofdstuk 2, zijn secundaire bouwstoffen materialen die overblijven na productieprocessen. Het doel van secundaire bouwstoffen is het verminderen van grondstoffengebruik, het beperken van afvalstromen, het verlagen van milieubelasting en CO₂-uitstoot. Ze leveren daarmee een bijdrage aan een transitie naar een circulaire economie.

De huidige regelgeving voor het op de markt brengen én toepassen van secundaire bouwstoffen op of in de bodem is gericht op het voorkomen van milieuschade. De bouwstof moet voldoen aan de milieukwaliteitseisen, zoals opgenomen in de Regeling Bodemkwaliteit 2022. Het toepassen van bouwstoffen is geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. In deze regelgeving zijn voorschriften (en de zorgplicht) opgenomen die bedrijven in acht moeten nemen: de producent die de secundaire bouwstof op de markt wil brengen, is ervoor verantwoordelijk dat eerst is onderzocht en aangetoond dat de bouwstof voldoet aan de milieukwaliteitseisen (samenstelling en uitloging).

Het is de vraag of secundaire bouwstoffen verantwoord kunnen worden toegepast, zonder milieu- en gezondheidsschade. De discussie hierover spitst zich momenteel vooral toe op de toepassing van staalslakken. Het Rijk heeft het initiatief genomen om meer duidelijkheid te verschaffen over het systeem dat nodig is om secundaire bouwstoffen, en staalslakken in het bijzonder, verantwoord toe te passen. Zij is voornemens om een beleidskader voor de hele keten van secundaire bouwstoffen te ontwikkelen. Producenten dienen dan hun verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van het materiaal. Er moet goed geregistreerd worden waar secundaire bouwstoffen worden toegepast en de toezichthouders moeten in staat worden gesteld hun rol te vervullen. We verwachten dat er in 2026 hierover meer duidelijkheid komt. Ook zal het Rijk naar verwachting in 2026 meer duidelijkheid geven over staalslakken in het bijzonder. Op dit moment geldt een tijdelijke noodregeling voor toepassingen van staalslakken op locaties waar direct contact mogelijk is of voor grootschalig gebruik. Voor andere toepassingen op land geldt een vergunningsplicht om veilig gebruik te garanderen.

Stortplaatsen

Een stortplaats kan invloed hebben op zowel de leefomgeving als de directe omgeving van bewoners. Stoffen uit het afval kunnen de kwaliteit van de bodem en het grondwater aantasten. Daarnaast kunnen omwonenden hinder ervaren. Bijvoorbeeld door geur, geluid, stof en gassen die tijdens het beheer van de stortplaats vrijkomen. Deze effecten verschillen per locatie en hangen sterk af van de wijze waarop de stortplaats wordt beheerd en welke maatregelen zijn genomen om overlast te beperken. Daar waar wij bevoegd gezag zijn van een stortplaats, dragen we er zorg voor dat de activiteiten plaatsvinden volgens de landelijke wet- en regelgeving. In Noord-Holland zijn drie operationele locaties waar nog kan worden gestort: stortplaats Wieringermeer (Middenmeer), stortplaats Sortiva (Alkmaar) en baggerstortplaats Amerikahaven (Amsterdam, onder water). Vijf locaties zijn gesloten, maar vallen nog onder provinciale nazorg: baggerstortplaats De Poel (Zaandam), baggerstortplaats Insteekhaven (Den Helder), stortplaats Schoteroog (Haarlem), stortplaats Hollandse Brug (Naarden) en stortplaats Nauerna (Assendelft).

Vanuit het beleidskader Gezonde Leefomgeving zien we erop toe dat de bodem, het grondwater en de leefomgeving, in relatie tot stortplaatsen, goed worden beschermd. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de eigenaar van de stortplaats (of gesloten stortplaats), het bevoegd gezag en omwonenden in goed contact staan met elkaar. Dit beleidskader doet nadrukkelijk géén uitspraken over de rol van stortplaatsen in de transitie naar een circulaire economie en over duurzaam stortbeheer.

We hebben het voornemen om een bredere beleidsvisie te ontwikkelen voor stortplaatsen, die al deze facetten omvat. De onderbouwing van deze beleidsvisie wordt gevoed door een recente evaluatie van de verbonden partijen, die in november van 2025 door Gedeputeerde Staten is behandeld. Een van deze verbonden partijen is N.V. Afvalzorg. N.V. Afvalzorg draagt zorg voor de opslag, recycling en het storten van afval. Ook is dit bedrijf gespecialiseerd in de nazorg van verontreinigde locaties en in het ontwikkelen van gesloten stortlocaties tot veilige, nieuwe (recreatieve) bestemmingen. Zij zetten zich in om innovatieve technieken te ontwikkelen om afval nuttig toe te passen. De beleidsvisie stortplaatsen moet ervoor zorgen dat we inhoudelijk kunnen sturen op de strategie van N.V. Afvalzorg, voor zover dit past bij in onze rol van aandeelhouder.

Wonen

Een belangrijke doelstelling van de provincie Noord-Holland voor de komende jaren is het snel terugdringen van de woningnood, mét aandacht voor een gezonde leefomgeving. Samen met onze woningbouwpartners, waaronder het Rijk, gemeenten, woningcorporaties, marktpartijen en waterschappen, zetten wij ons actief in om veel meer woningen te helpen bouwen. We maken afspraken over voldoende plancapaciteit, bouwlocaties, betaalbare huizen en voldoende woningen voor ouderen (nultredenwoningen, geclusterde woonvormen en verpleegzorgplekken), zodat ruimte ontstaat voor doorstroming. Waar dat haalbaar is, richten we ons op woningen met een toekomstbestendige kwaliteit in een groene en gezonde leefomgeving. Dat doen we door hierover met gemeenten afspraken te maken over aantallen woningen en hen hulp te bieden bij de realisatie. Daarnaast zien we toe op een evenwichtige verdeling van de huisvesting van aandachtsgroepen en vragen we aandacht voor jongeren en starters.

Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen zou het belang gezonde leefomgeving mee-gewogen moeten worden. Bij ontwikkelingen die al definitief zijn, zoals vastgelegd in de Woondeal, is er mogelijk nog invloed vanuit de beleidsopgave Wonen op de uitvoering en het gebruik van materialen. Er is een Actieagenda Wonen waarin een gezonde leefomgeving genoemd wordt¹⁵. Ook het toekomstbestendig bouwen is opgenomen in deze Actieagenda.

Landbouw

Landbouw en landbouwgronden vervullen in Noord-Holland meerdere functies. Ze zorgen voor de productie van voedsel, grondstoffen en sierteeltproducten, leveren ecosysteemdiensten zoals klimaatadaptatie en CO₂-vastlegging in de bodem. Daarnaast versterken ze de leefbaarheid van gebieden door hun sociaal-culturele betekenis, bijdrage aan het verdienvermogen en werkgelegenheid, en behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Landbouw is ook een belangrijk onderdeel voor een transitie naar een gezond, eerlijk en duurzaam voedselsysteem. Daarmee heeft landbouw impact op doelstellingen die we hebben voor milieu, klimaat, water en natuur, en ook voor gezondheid. Daarbij legt landbouw relatief gezien veel beslag op de ruimte, en zorgt voor uitstoot van meststoffen zoals stikstof en gewasbeschermingsmiddelen.

Verder zijn er raakvlakken met een gezonde leefomgeving, vanwege risico's met zogeheten zoönosen vanuit de landbouw. Zoals de afweging tussen het bouwen van een woonwijk naast een geitenhouderij en de gezondheidsrisico's vanwege de emissie van schadelijke bacteriën.

Verduurzaming van de landbouw draagt bij aan een gezonde leefomgeving. Verduurzaming kan zorgen voor minder emissie van bijvoorbeeld stikstof en zorgen voor verminderd gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door natuurinclusieve landbouw. Agrarisch natuurbeheer is ook een actueel thema. Dit kan de biodiversiteit ten goede komen, wat weer een positief effect kan hebben op de leefomgeving.

Water

Voor het verminderen van de schadelijke uitstoot naar water, zoals via indirecte lozingen, vanuit de bronnen waarvoor de provincie bevoegd gezag is, dragen we bij aan het zo snel mogelijk voldoen aan de Kaderrichtlijn Water binnen Noord-Holland (uiterlijk in 2027). De provincie heeft een directe wettelijke taak om de waterkwaliteit van grondwaterbeschermingsgebieden, oppervlaktewaterlichamen en Natura2000-gebieden te beschermen. Vanuit deze taak hebben GS [reeds besloten de mogelijkheid te onderzoeken om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken](#)¹⁶. Deze verkenning richt zich op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van grondwaterbeschermingsgebieden en Natura 2000, niet specifiek op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in nabijheid van omwonenden.

Natuur en groen kapitaal

Natuur biedt de basis voor heel veel 'diensten'. Voldoende natuur kan bijdragen aan een verbetering van de milieukwaliteit, doordat natuur fungeert als een filter voor water en lucht. Andersom heeft de natuur een goede milieukwaliteit nodig om te kunnen floreren. De versturende werking van de hoge stikstofuitstoot is op dit moment een bekend probleem. Door het verminderen van de schadelijke uitstoot naar de bodem vanuit de bronnen waarvoor de provincie bevoegd gezag is, dragen we bij aan het zo snel mogelijk voldoen aan de landelijke wet- en regelgeving voor stikstofdepositie. Daarnaast willen we zo snel mogelijk de bodemverontreinigingsproblematiek beheersen (uiterlijk in 2030). De provincie zet zich in voor het afmaken van het zogenaamde Natuurnetwerk Nederland als basis voor een gezonde leefomgeving voor plant, dier en mens. De provincie doet dit op basis van het Programma Landelijk Gebied (PLG)¹⁷.

De provinciale aanpak Groen Kapitaal richt zich op het versterken van biodiversiteit in Noord-Holland door de komst van meer slimme natuurcombinaties te bevorderen¹⁸. Het is een netwerkplatform dat groene projecten en initiatieven aanjaagt en verbindt in de hele provincie. Een van de pijlers van de aanpak Groen Kapitaal is een groene, gezonde leefomgeving. Groen Kapitaal en de initiatieven die zich daar melden, richten zich vooral

¹⁵ Document Noord-Holland - Actieagenda wonen en woningbouwversnelling 2024-2028

¹⁶ Gedeputeerde Staten willen waterkwaliteit verbeteren

¹⁷ Programma Landelijk Gebied (PLG/PPLG) Noord-Holland

¹⁸ Groen Kapitaal

op het gezondheidsbevorderende karakter van natuur. Natuur draagt op verschillende manieren bij aan een betere gezondheid, zoals alleen al het kijken naar natuur helpt om te ontspannen, en het stimuleren van ontmoeten en bewegen. De rust in de natuur of in parken of binnentuinen of zelfs op bedrijventerreinen kan mensen laten ontsnappen aan en herstellen van milieuverstoring.

Mobiliteit

In Noord-Holland ervaren naar schatting 17.100 inwoners ernstige geluidhinder door provinciale wegen. Het doel is om dit aantal in 2050 met de helft terug te dringen, omdat geluidhinder grote gevolgen kan hebben voor de gezondheid, zoals slaapproblemen en een verhoogd risico op hart- en vaatziekten. In het besef dat niet alle hinder kan worden voorkomen, zet de provincie concrete stappen om deze in elk geval te beperken.

In het Perspectief Mobiliteit wordt ingezet op slimmere, gezondere, duurzamere en veiligere vervoerswijzen, beginnend met minder vervoersbewegingen. Deze inzet draagt bij aan het verminderen van luchtverontreiniging en geluidbelasting voor de omgeving. De ambities krijgen een concrete uitwerking in de Investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse Infrastructuur (iNHi) 2024-2028¹⁹. Hierin, en in het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI), krijgen provinciale wegen met een negatieve impact op de gezonde leefomgeving een hogere prioriteit²⁰. De startnotitie Gezonde Leefomgeving vormde hiervoor de basis. Dit beleidskader zal vanuit het thema gezonde leefomgeving richting geven aan de actualisatie van het Perspectief Mobiliteit en de iNHi.

De ambities van het beleidskader Gezonde Leefomgeving en de beleidsdoelen voor mobiliteit zijn sterk verbonden. Op grond van de EU-richtlijn Omgevingslawaaï geldt een verplichting voor lidstaten, bestuursorganen en bevoegde gezagen om geluidhinder door wegverkeer te verminderen. Hiervoor heeft de provincie het Actieplan Geluid opgesteld. Als ambitie voor het Actieplan Geluid hebben Provinciale Staten (op 10 maart 2025) een plandrempe van 50 dB vastgesteld²¹. Die waarde geldt alleen buiten op de gevels van geluidgevoelige gebouwen, zoals woningen en verzorgingshuizen, veroorzaakt door geluid van provinciale wegen. Komt het geluid boven deze waarde, dan moet de provincie geluidmaatregelen onderzoeken.

Omdat de financiële middelen van de provincie niet onbeperkt zijn, is een instrument ontwikkeld: het doelmatigheidscriterium (DMC)²². Een geluidmaatregel wordt namelijk alleen uitgevoerd als deze doelmatig is: als de kosten redelijk zijn in verhouding tot de gezondheidswinst die deze maatregel oplevert. Het Actieplan Geluid kan zich zo effectief richten op het verbeteren van bestaande, ongezonde locaties. Hierbij krijgen de zwaarst belaste locaties extra aandacht, met hulp van subsidies van het Rijk.

Op locaties waar het geluid op de gevel van bijvoorbeeld woningen of scholen hoger is dan 50 decibel, wordt onderzocht welke maatregelen mogelijk zijn om het geluid terug te dringen. In Noord-Holland gaat het om 20.200 gebouwen. De provincie pakt hiervan eerst ongeveer een derde aan. Dit zijn de gebouwen langs provinciale wegen waar de komende acht jaar al werkzaamheden gepland staan, zodat maatregelen kunnen worden gecombineerd. Daarbij wordt gekeken naar de technische haalbaarheid en naar de balans tussen gezondheidswinst en kosten. Met het Actieplan Geluid verwacht de provincie de komende acht jaar te investeren in stiller asfalt op 51 kilometer provinciale weg, veertien kilometer geluidschermen en snelheidsverlaging op anderhalve kilometer weg (N521 en N248). Wanneer de provincie op een locatie daadwerkelijk aan de slag gaat, wordt samen met de omgeving bepaald welke maatregelen worden toegepast en hoe deze eruit komen te zien.

Zoals genoemd in Hoofdstuk 2, stelt de provincie ook geluidproductieplafonds (gpp's) vast voor provinciale wegen en werkt plannen uit voor geluidsanering. Met de gpp's krijgt de provincie een instrument waarmee wordt voorkomen dat geluid door wegverkeer ongeremd kan toenemen. Voor de provinciale wegen stelt de provincie geluidbelastingkaarten op²³. In het kader van ontwerp Actieplan Geluid is de geluidbelastingkaart 2021 geactualiseerd. Deze is te bekijken via de [digitale kaart](#) die hoort bij het ontwerp Actieplan Geluid²⁴. Verder draagt de provincie met innovatie zoals Smart Mobility²⁵ bij aan het reduceren van uitstoot vanuit mobiliteit wat bijdraagt aan minder luchtverontreiniging en minder geluidsoverlast.

19 [Rapport investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse infrastructuur 2024-2028.pdf](#)

20 [Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2026-2033 \(A-agenda Ruimte 06-10-2025\) Noord-Holland](#)

21 [Actieplan Geluid 2025-2029. Effectief en Realistisch Noord-Holland](#)

22 Zie: [Besluitenlijst GS-vergadering 2 september 2025](#)

23 Voor de kaart uit 2021 zie: [Geluidbelastingkaart provinciale wegen](#)

24 [Actieplan geluid 2025-2029](#)

25 [Over Smart Mobility](#)

Luchtvaart

Regionale luchtvaart kenmerkt zich met name door uitstoot van geluid en stoffen die slecht zijn voor de luchtkwaliteit. Voor de 12 vliegvelden waarvoor de provincie bevoegd gezag is proberen wij de uitstoot van geluid en schadelijke stoffen naar de lucht zoveel mogelijk te beperken. In Noord-Holland zijn ook een grote landelijke luchthaven (Schiphol) en een militaire luchthaven (Maritiem Vliegveld De Kooy in Den Helder) gelegen. Voor deze twee luchthavens zijn wij geen bevoegd gezag, dat is het Rijk.

Rijk en regio willen de balans herstellen tussen de economische functie van Schiphol en de negatieve gevolgen voor de leefomgeving, zoals geluidhinder en luchtverontreiniging. Dit is een kernambitie binnen de NOVEX-aanpak voor de Schipholregio. In de NOVEX-uitvoeringsagenda zijn daarom gerichte maatregelen opgenomen om de geluidbelasting van het vliegverkeer te verminderen en de luchtkwaliteit rond Schiphol te verbeteren. Deze inzet sluit aan bij de ambitie van het beleidskader voor een gezonde leefomgeving.

Bijlage C. Beleidsinstrumentarium - voorbeelden

In het beleidskader Gezonde Leefomgeving zijn al een aantal instrumenten genoemd die we kunnen inzetten om het belang van een gezonde leefomgeving volwaardig te laten meewegen, te weten de omgevingsvisie en het programma onder de Omgevingswet. Daarnaast zijn er andere generieke instrumenten die we kunnen inzetten. We lichten ze hier toe.

Gesprekspartner en medeoverheid

De verschillende overheden hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving. Zoals eerder genoemd in paragraaf 2.4, geldt onder de Omgevingswet in principe 'decentraal, tenzij', wat betekent dat gemeenten primair verantwoordelijk zijn voor de fysieke leefomgeving. Provincies kunnen zich inzetten voor een gezonde leefomgeving als sprake is van een provinciaal belang. Hoe dit provinciaal belang eruitziet, is aan de betreffende provincie om in te vullen. Als het provinciaal belang in het geding is (zie hoofdstuk 2), dan kunnen we verschillende instrumenten inzetten, vanuit verschillende rollen. De provincie kan sturen op een gezonde leefomgeving via interacties met provinciale partners, zoals het Rijk, gemeenten en waterschappen. Ook inwoners en bedrijven zijn op basis van de Omgevingswet verantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving via het stelsel van de algemene zorgplicht, algemene verboden en specifieke zorgplichten.

Vanuit die rol als gesprekspartner en medeoverheid kunnen we als provincie bijvoorbeeld:

- De dialoog voeren met andere bestuursorganen en andere betrokken partijen, zoals groepen inwoners of belanghebbende organisaties.
- Vroeg aanschuiven in een gebiedsproces als actieve en meedenkende gesprekspartner op beleids- of uitvoeringsniveau (overlegtafels en co-creatie).
- Uitvoering door andere partijen stimuleren door het vrijmaken van middelen en capaciteit.
- Interactie stimuleren en faciliteren door participatie, handreikingen en afstemming en (informeel) overleg.
- Ons provinciaal netwerk beschikbaar stellen en kennis over een gezonde leefomgeving inbrengen.
- Een regierol vervullen bij gemeentegrensoverschrijdende opgaven voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.
- Lobby voeren richting Rijk en Europa.

Ruimtelijk instrumentarium als ruimtelijk ordenaar

Om te sturen op een gezonde leefomgeving kunnen we vanuit onze rol als ruimtelijk ordenaar bijvoorbeeld:

- Sturen en bijdragen aan gebiedsanalyses en een gebiedsgerichte aanpak. Denk aan participatie in NOVEX-trajecten of kennisontwikkeling, zoals het rapport 'Gezonde Leefomgeving' en 'Kwetsbaarheden Analyse Noord-Holland Noord' voor het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord.
- Reageren op ruimtelijke ontwikkelingen met een bestuurlijke brief (zoals de brief aan de gemeente Beverwijk over ontwikkelingsplannen voor het Bazaarterrein). Overigens kan de provincie (net als iedere andere belanghebbende) een zienswijze indienen als ze het niet eens is met een ontwerp-omgevingsplan of in beroep gaan tegen een definitief omgevingsplan.

Juridisch instrumentarium als kadersteller

Als kadersteller kunnen we regels opstellen. Daarbij is de provinciale omgevingsverordening een belangrijk instrument dat de regels met een werking naar derden bij elkaar brengt. De omgevingsverordening bevat alle provinciale regels over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. En bevat daarnaast alle regels die nodig zijn vanwege de provinciale sturing op het evenwicht tussen de functies van de leefomgeving. De omgevingsverordening kan worden gebruikt om het beleid uit de omgevingsvisie concreet met regels te borgen.

Projectbesluit – beleidsuitvoering

Daarnaast kan de provincie ook op andere manieren juridische kaders stellen met bijvoorbeeld voorschriften voor een projectbesluit. Een projectbesluit betreft een uniforme procedure voor besluitvorming over complexe projecten van het Rijk, een provincie of een waterschap. Op basis van het provinciaal beleid uit de omgevingsvisie en door instructieregels in de omgevingsverordening, kan het bij projecten verplicht worden om zo adequaat mogelijk concrete mogelijkheden voor de bevordering van gezondheid 'mee te koppelen'. Die mogelijkheden moeten wel concreet gemaakt worden. Het projectbesluit hebben we toegepast voor het faciliteren van de vergunningaanvraag voor Groen Staal van Tata Steel Nederland in de IJmond.

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland
Directie Beleid | Sector Gezonde Leefomgeving en Klimaat

Fotografie

P.1 Ruud Karstens | Bas Beentjes
P.2 Martijn Beekman | Loek Buter
P.4 Annoesjka Brohm | Loek Buter
P.6 Ruud Karstens | Michiel Wijnbergh
P.16 Ted Jansen | Martijn Beekman
P.23 Ruud Karstens | Aerovista Luchtfotografie BV
P.26 Ted Jansen | OORgineel
P.29 Joni Spaan | Port of Amsterdam
P.33 Dirk Jan van Dijk | Ingrid Kooiker
P.44 Dirk Jan van Dijk | Peter van Aalst / Red Mouse

Grafische verzorging

The Creative Hub - Canon

Haarlem, januari 2026

Participatieverslag beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving

Opbrengsten uit het participatietraject

Opgesteld door EMMA, in opdracht van en in
samenwerking met de provincie Noord-Holland
December 2025

E:M+MA.

Inhoudsopgave

Samen voor een gezonde leefomgeving	3
Participatieproces.....	4
Belangrijkste opbrengsten	6
Bijlagen: Deelverslagen en deelnemers.....	10
Bijlage 1: Opbrengsten bestuurlijke lunches.....	11
Bijlage 2: Samenvatting deelverslag Regie op de Ruimte.....	12
Bijlage 3: Deelverslag werkateliers	13
Bijlage 4: Excursie	23
Bijlage 5: Deelverslag Symposium gezonde leefomgeving	30
Bijlage 6: Deelnemende partijen.....	46

Samen voor een gezonde leefomgeving

Noord-Holland is een veelzijdige provincie waar mensen wonen, werken, leven en recreëren - met elkaar en naast elkaar. Op sommige plekken staat de kwaliteit van de leefomgeving echter onder druk. Dat komt onder meer doordat het belang van een gezonde leefomgeving in ruimtelijke besluiten nog niet altijd als vanzelfsprekend wordt meegewogen. De provincie Noord-Holland wil hier verandering in brengen en maakt een gezonde en veilige fysieke leefomgeving tot een volwaardig uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De provincie werkt daarom aan het opstellen van een beleidskader Gezonde Leefomgeving. Hierin formuleert zij ambities om de gezonde leefomgeving volwaardig mee te wegen in ruimtelijke keuzes. Daarbij richt de provincie zich op

gezondheidsbescherming: het beperken van blootstelling van mensen aan schadelijke stoffen en hinder in de fysieke leefomgeving. Voldoen aan wettelijke normen, bijvoorbeeld voor geluid en luchtkwaliteit, blijft de basis. Tegelijkertijd is het voldoen aan de normen op zichzelf nog geen garantie voor een gezonde leefomgeving. Met het beleidskader Gezonde Leefomgeving wil de provincie effectief bijdragen aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving voor alle Noord-Hollanders.

Een gezonde leefomgeving is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Dit vraagt om samenwerking en afstemming tussen onder meer overheid, bedrijven, kennisinstellingen en bewoners. Ambities voor beleid moeten worden vertaald naar de praktijk, besproken en gewogen, en aansluiten bij de dagelijkse realiteit. Tijdens de totstandkoming van dit beleidskader heeft de provincie daarom de afgelopen maanden op verschillende manieren kennis, ervaring en ideeën opgehaald bij professionele belanghebbenden: overheid, bedrijfsleven, kennisorganisaties, brancheverenigingen en vertegenwoordigers van bewonersorganisaties. Verspreid over verschillende bijeenkomsten en momenten hebben meer dan 300 mensen, afkomstig uit circa 120 organisaties uit de regio én daarbuiten, hun perspectieven gedeeld met elkaar en met de provincie. Zo zijn er drie informele lunchbijeenkomsten met bestuurders geweest, zijn er drie werkateliers met verschillende omgevingspartijen georganiseerd, heeft een excursie voor leden van Provinciale Staten plaatsgevonden én een symposium om het participatietraject voor professionele belanghebbenden mee af te sluiten. Dit alles heeft geleid tot verschillende inzichten die zullen worden betrokken bij het beleidskader voor Gezonde Leefomgeving. De participatie van individuele inwoners voor deze beleidsontwikkeling vindt plaats via het traject *Regie op de Ruimte*. Belangrijke inzichten die daaruit naar voren komen worden waar mogelijk eveneens betrokken bij het beleidskader.

Dit verslag beschrijft het participatietraject en vervolgens de hoofdlijnen van de opbrengsten daarvan. De (deel)verslagen van de afzonderlijke participatiemomenten zijn opgenomen als bijlage.

Participatieproces

Het participatieproces is gestart begin 2025 en afgerond in november 2025. Vanuit uiteenlopende vragen en invalshoeken hebben omgevingspartijen hun belangen, perspectieven, kennis, ervaringen en ideeën over de gezonde leefomgeving ingebracht. Hieronder volgt per participatie-onderdeel een beknopte toelichting.

Bestuurlijke lunchbijeenkomsten

In het voorjaar zijn op het provinciehuis drie bestuurlijke lunches georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten gingen bestuurders en directeurs van diverse omgevingspartijen in informele setting met elkaar in gesprek over de gezonde leefomgeving en de ontwikkeling van een provinciaal beleidskader. Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder meer wonen, industriële bronnen, uitstoot en blootstelling.

Regie op de Ruimte

In het kader van de Omgevingsvisie 2050 organiseert de provincie een participatieproces gericht op welke ruimtelijke ingrepen onder welke voorwaarden voorrang krijgen. En wat de consequenties zijn van die keuzes. In dit proces wordt op verschillende manieren, online en offline, input opgehaald onder inwoners van Noord-Holland. Rondom vier thema's, deels over de gezonde leefomgeving. Eind augustus zijn de opbrengsten opgeleverd uit de eerste fase van dit proces. Die eerste fase geeft een kwalitatief beeld over hoe er in de provincie gedacht en gesproken wordt over de toekomstige inrichting en verdeling van de ruimte. De tweede fase, die doorloopt tot begin 2026, gaat over het bepalen van draagvlak voor de te maken keuzes.

Werkateliers

In elk werkatelier zijn circa 40-50 deelnemers van o.a. gemeenten, omgevingsdiensten, GGD's, bewonersorganisaties, ondernemersorganisaties,

kennisinstellingen, belangenorganisaties en verschillende andere provincies met elkaar in gesprek en aan de slag gegaan:

- Werkatelier I: provinciaal belang. Het eerste werkatelier vond plaats op 1 september 2025, op het provinciehuis in Haarlem. In dit werkatelier stond het provinciaal belang centraal; wanneer en in welke rol moet de provincie een stap naar voren zetten om de gezonde leefomgeving te beschermen en verbeteren?
- Werkatelier II: Ambities. Het tweede werkatelier vond plaats op 10 september 2025, ook op het provinciehuis. In dit werkatelier stonden drie thema's centraal: omgevingsveiligheid, geluidshinder industrie en luchtkwaliteit.
- Werkatelier III: Instrumentarium. Het derde en laatste werkatelier vond plaats op 15 september 2025, in het Seinwezen in Haarlem. In dit werkatelier stonden de verschillende wettelijk instrumenten die de Omgevingswet biedt centraal, die de provincie kan inzetten om de gezonde leefomgeving te beschermen en te verbeteren. Die instrumenten vallen onder een bepaalde rol voor de provincie: de verantwoordelijke overheid, de nieuwsgierige overheid, en de betrokken overheid.

Excursie Provinciale Staten

Op donderdag 16 oktober 2025 is een excursie georganiseerd voor leden van Provinciale Staten. De excursie had als doel om leden een beeld te laten vormen over verschillende onderwerpen uit het conceptbeleidskader en de verschillende belangen die spelen bij ruimtelijke afwegingen. En tevens leden van Provinciale Staten de gelegenheid te geven om verschillende belangenvertegenwoordigers hierover te bevragen.

Symposium

Op 17 november 2025 is een symposium georganiseerd met circa 160 deelnemers. Het doel van het symposium was om naast informeren, ook verschillende doelgroepen met elkaar en met de provincie in gesprek te laten gaan om hun waarden, ideeën en zorgen met elkaar te delen. Het symposium startte met een plenaire opening, met vervolgens deelsessies over verschillende thema's. Deels gericht op informatieoverdracht en deels op uitwisseling van ideeën en het ophalen van inbreng middels interactieve werkvormen.

Deelnemers

Aan het hele participatietraject – de bestuurlijke lunches, werkateliers en het symposium – hebben ca. 300 personen deelgenomen, van ca. 120 verschillende partijen. Met o.a. bestuurders en medewerkers van gemeenten, het Rijk, provincies, bewonersorganisaties, bedrijfsleven, omgevingsdiensten, GGD's, kennisinstellingen en belangenorganisaties. In de bijlage is een overzicht te vinden van alle deelnemende partijen.

Figuur 1 Verbeelding participatieproces in stappen

Belangrijkste opbrengsten

Een gezonde leefomgeving vraagt om een integrale aanpak waarin gezondheid een belangrijk uitgangspunt is, maar waar ook ruimte is voor andere belangrijke opgaven zoals woningbouw en economische ontwikkeling. De provincie wordt door omgevingspartijen gezien als regisseur die kaders biedt, samenwerking stimuleert en transparantie waarborgt. Heldere doelen, participatie en innovatie zijn sleutelwoorden.

Uit alle onderdelen van het participatietraject – bestuurlijke lunches, Regie op de Ruimte, werkateliers en het symposium – komt een samenhangend beeld naar voren. Met de volgende hoofdlijnen:

Regierol voor de provincie

De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder bij complexe en grensoverschrijdende vraagstukken rond de gezonde leefomgeving. Met name bij cumulatie van effecten, gemeentegrens-overstijgende problematiek en stapeling van opgaven wordt van de provincie verwacht dat zij richting geeft, kaders stelt en het grotere geheel bewaakt, zonder taken van gemeenten over te nemen.

Gezonde leefomgeving is meer dan voldoen aan normen

Deelnemers benadrukken dat een gezonde leefomgeving niet uitsluitend kan worden beoordeeld aan de hand van wettelijke normen. Ook ervaren hinder, cumulatie van milieufactoren, sociale en ruimtelijke context, en de bescherming van kwetsbare groepen moeten worden meegewogen. Tegelijkertijd blijft voldoen aan normen een noodzakelijke basis.

Integrale afweging van belangen

Gezondheid krijgt prioriteit bij ruimtelijke keuzes, maar staat niet los van andere maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, economische ontwikkeling, landbouw, energie en mobiliteit. Er is behoefte aan een integrale benadering waarin deze belangen transparant worden afgewogen, met duidelijke kaders en ruimte voor maatwerk.

Duidelijkheid, voorspelbaarheid en juridische houdbaarheid

Overheden, bedrijven en andere partijen vragen om helderheid over ambities, rollen en verwachtingen, ook op de langere termijn. Consistent beleid, duidelijke afspraken en een goede juridische onderbouwing dragen bij aan vertrouwen en uitvoerbaarheid. Dit geldt zowel voor bedrijven als voor gemeenten en inwoners.

Dialogoog en samenwerking als vertrekpunt

Samenwerking en dialoog vormen het vertrekpunt. De provincie zet in op overleg en het gezamenlijk zoeken naar oplossingen met gemeenten, bedrijven en bewoners. Juridische instrumenten worden pas ingezet wanneer overleg onvoldoende resultaat oplevert. De provincie kan hierbij een faciliterende rol vervullen door partijen bij elkaar te brengen.

Kennisdeling, meten en transparantie

Er is een duidelijke wens voor een actieve rol van de provincie in kennisdeling, advisering en harmonisatie van aanpakken. Meten bij de bron, monitoring van effecten en het transparant delen van gegevens zijn essentieel om gezondheidsrisico's inzichtelijk te maken, hinder te objectiveren en het gesprek met inwoners en bedrijven goed te kunnen voeren.

Flexibiliteit, maatwerk en innovatie

Beleid moet ruimte bieden voor maatwerk en verschillen tussen gebieden, met uitlegbare prioritering. Creatieve oplossingen en innovatie zijn nodig om in complexe situaties – zoals woningbouw in belaste gebieden – gezondheid en andere opgaven met elkaar te verbinden. Experimenten, nieuwe instrumenten en

vormen van participatie (zoals *citizen science* en stapelkaarten) worden hierbij als kansrijk gezien.

Structurele en vroegtijdige participatie

Het vroeg en structureel betrekken van bewoners, bedrijven en andere stakeholders is cruciaal voor draagvlak en vertrouwen, vooral in gebieden met veel uitstoot of hinder. Heldere communicatie en goed verwachtingsmanagement zijn daarbij onmisbaar: niet alles kan, maar duidelijkheid over wat wel en niet mogelijk is vergroot de geloofwaardigheid van beleid.

Onderstaand zijn de belangrijkste opbrengsten per participatiemoment samengevat.

Uit de bestuurlijke lunches

De bestuurlijke lunches waren informeel van aard, er is geen verslag van gemaakt. In algemene zin zijn een aantal hoofdlijnen uit de gesprekken te halen:

- **Duidelijkheid en samenwerking zijn cruciaal.** Bedrijven erkennen hun invloed op de leefomgeving en willen weten waar ze aan toe zijn; welk beleid wil de provincie voeren richting omgevingspartijen, waar bedrijven toe horen, ook op de langere termijn. Ook voor gemeenten is het belangrijk om heldere afspraken te maken over welke rol bij wie ligt.
- **Gezonde leefomgeving is meer dan normen.** De *beleefde* hinder, cumulatie en sociale factoren zou idealiter ook moeten worden meegenomen als de gezondheid van de leefomgeving wordt beoordeeld.
- **Creatieve oplossingen en gebiedsgericht denken.** In sommige situaties zijn creatieve oplossingen en innovaties nodig om woningbouw in belaste gebieden te kunnen verenigen met een goede kwaliteit van de leefomgeving.
- **Handvatten voor bestuurders.** Handvatten voor bestuurders zijn gewenst om keuzes te maken in een stapeling van opgaven.

Uit Regie op de Ruimte

In het participatietraject Regie op de ruimte is online en offline input opgehaald, o.a. onder inwoners van de provincie. Deze inzichten zijn breder dan alleen relevant voor het beleidskader Gezonde Leefomgeving en vooral gericht op de actualisatie van de Omgevingsvisie 2050. De eerste fase is afgerond, de tweede (en laatste) fase wordt begin 2026 afgerond. Een aantal hoofdlijnen uit de opbrengsten tot nu toe:

- Deelnemers zien voor de provincie een **regierol om integraal te sturen** op gezondheid, natuur en leefbaarheid.
- Deelnemers hebben een kritische blik op **waterverbruik en vervuiling** door industrie en landbouw, steunen het principe '**de vervuiler betaalt**'.
- **Schoon water en waterveiligheid** krijgen prioriteit.
- Inwoners willen ruimte voor **natuur en biodiversiteit; duurzame landbouw en duurzame energie**. Maar zien ook de noodzaak van woningen voor jongeren.

Uit de werkateliers

Tijdens de werkateliers met diverse omgevingspartijen kwam een aantal thema-overstijgende hoofdlijnen naar voren, die herhaaldelijk terugkwamen in verschillende groepjes en deelsessies:

- **Regierol provincie bij complexe, grensoverschrijdende vraagstukken.** De provincie moet vooral optreden bij gemeentegrens-overstijgende problemen, cumulatie van effecten, en waar de eigen bevoegdheid dat vraagt. Ze wordt gezien als regisseur, aanjager en bewaker van het grotere geheel.
- **Dialogoog en samenwerking als basis.** Eerst inzetten op dialoog en samenwerking met gemeenten, bedrijven en bewoners. Juridische instrumenten pas inzetten als overleg niet werkt. De provincie kan bemiddelen als gemeenten er niet uitkomen. Er is ook een duidelijke wens voor een faciliterende rol vanuit de provincie door partijen samen te brengen op

bepaalde thema's. Dit kan in de vorm van bestuurlijke lunches, of juist naar voorbeeld van de deelsessies tijdens de werkateliers.

- **Kennisdeling en advisering.** Van de provincie wordt verwacht kennis te delen, gemeenten te adviseren en te zorgen voor harmonisatie van aanpak. Dit geldt ook voor het stimuleren van innovatie en het faciliteren van kennisnetwerken.
- **Bescherming gezondheid als uitgangspunt.** Gezondheid moet centraal staan, met een breed perspectief op wat 'gezonde leefomgeving' inhoudt. Let niet enkel op schadelijke milieufactoren, maar ook op positieve gezondheid. Houdt wel aandacht voor cumulatie en stapeling, het bescherming van kwetsbare groepen en het zichtbaar maken van gezondheidsrisico's voor inwoners.
- **Ambities en doelen: duidelijk en meetbaar.** Formuleer heldere, ambitieuze doelen voor gezonde leefomgeving, waarin de intensiteit en reikwijdte van die doelen duidelijk wordt neergezet. Maak deze doelen meetbaar en toetsbaar. Ook het sociale aspect van de gezonde leefomgeving wordt het liefst hierin meegenomen.
- **Metten, monitoren en transparantie.** Zet in op meten bij de bron, continue monitoring en het delen van meetgegevens. Transparantie richting inwoners en bedrijven is essentieel, net als het objectiveren van klachten en hinder.
- **Flexibiliteit en maatwerk.** Beleid moet ruimte bieden voor maatwerk, met oog voor lokale omstandigheden en verschillen tussen gebieden. Prioritering moet uitlegbaar zijn voor inwoners en bedrijven.
- **Proactieve participatie en communicatie.** Betrek bewoners, bedrijven en andere stakeholders vroegtijdig en actief. Gebruik bestaande netwerken, organiseer omgevingsdialogen en zorg voor laagdrempelige communicatie. Ontwikkel bijvoorbeeld smartphone applicaties waarop inwoners gemakkelijk meldingen kunnen maken en informatie kunnen krijgen over bronnen van uitstoot in hun leefomgeving, of zet een ombudsman in als verbindende link tussen inwoners en provincie.
- **Innovatie stimuleren.** De provincie moet innovatie stimuleren, zowel bij bedrijven als gemeenten, en experimenteren met nieuwe instrumenten en participatievormen (zoals *citizen science* en stapelkaarten).

- **Consistentie, juridische houdbaarheid en vertrouwen.** Zorg voor consistent beleid, goede juridische onderbouwing en duidelijke communicatie. Dit versterkt het vertrouwen van inwoners en bedrijven in de overheid.

De uitwerking van de opbrengsten van de werkateliers is opgenomen als bijlage bij dit verslag.

Uit de excursie

De excursie van Provinciale Staten was beeldvormend voor de leden, hier is geen input opgehaald voor het beleidskader. Hieruit zijn hier dus geen hoofdlijnen opgenomen. Wel is een verslag van de excursie opgenomen als bijlage.

Uit het symposium

Op het symposium was er niet alleen een plenair gesprek, maar gingen deelnemers in verschillende rondes en op verschillende manieren met elkaar in gesprek en met elkaar aan het werk. De inzichten op hoofdlijnen:

- **De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder.** De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder, die proactief handelt, vanuit een integrale overkoepelende blik, maar niet alles overneemt. Structurele communicatie en maatwerk zijn essentieel. Dit inzicht kwam voort uit meerdere deelsessies.
- **Duidelijke rolverdeling.** Er is behoefte aan duidelijkheid over de rolverdeling tussen provincie, gemeenten en andere partijen. Dit inzicht kwam bij vrijwel alle deelsessies van het symposium naar voren.
- **Betrekken van bewoners.** Het structureel betrekken van bewoners, vooral in gebieden met veel uitstoot, is essentieel voor vertrouwen en draagvlak. Verwachtingsmanagement is belangrijk: niet alles kan, maar duidelijkheid over wat wel en niet mogelijk is, draagt bij aan geloofwaardigheid. Dit inzicht kwam vooral uit de deelsessie 'samenwerken in de regio', maar werd ook nadrukkelijk aangestipt tijdens de plenaire opening van het symposium.

- **Kaders bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken.** Partijen in de regio willen dat de provincie kaders biedt, vooral bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken, maar ook ruimte laten voor lokaal maatwerk. In complexe situaties is voorspelbaarheid belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn voor flexibiliteit. Dit inzicht kwam voort uit meerdere deelsessies, met name de deelsessies over 'wonen landelijk gebied', 'wonen en industrie' en 'hinder'.
- **Stapelkaarten als hulpmiddel.** Dit inzicht kwam specifiek naar voren uit de deelsessies over 'stapelings van leefomgevingsfactoren'. Het gebruik van 'stapelkaarten' wordt als waardevol gezien om de status van de leefomgeving inzichtelijk te maken en ruimtelijke afwegingen te ondersteunen. Tegelijkertijd is het belangrijk om kritisch te blijven op de gebruikte indicatoren en de context van de kaarten. Niet alle relevante factoren zijn altijd goed in beeld, en de kaarten moeten gezien worden als een hulpmiddel, geen absolute waarheid.
- **Gezondheid, maar ook economie en woningbouw.** Bij ruimtelijke keuzes, zoals woningbouw in of nabij industriegebieden, spelen verschillende belangen. Gezondheid krijgt prioriteit, maar economische ontwikkeling en woningbouw zijn ook belangrijk. De provincie heeft een rol in het scheppen

van duidelijke kaders, het faciliteren van participatie en het zoeken naar integrale oplossingen. Dit inzicht is voornamelijk van toepassing op de deelsessies over 'wonen en industrie' en 'wonen en landbouw'. Daarnaast werd het ook in de plenaire sessie al aangestipt tijdens het panelgesprek.

- **Duidelijke normen voor hinder.** Er is behoefte aan duidelijke normen voor wat acceptabele hinder is en aan een goede uitwerking van het begrip hinder. Partijen in de regio wensen dat de provincie haar rol pakt bij de industrie waar zij bevoegd gezag voor is, maar ook als regionale partij met een visie op gezonde leefomgeving. Samenwerking met gemeenten en andere partijen blijft cruciaal. Dit inzicht komt voornamelijk voort uit de deelsessie over hinder.
- **Aandacht voor gewasbeschermingsmiddelen.** Op meerdere momenten tijdens de deelsessies is aandacht gevraagd voor gewasbeschermingsmiddelen en de mogelijke invloed hiervan op een gezonde leefomgeving.

De uitwerking van de opbrengsten van het symposium is opgenomen als bijlage bij dit verslag.

Bijlagen: Deelverslagen en deelnemers

Bijlage 1: Opbrengsten bestuurlijke lunches

In informele setting hebben drie lunchbijeenkomsten plaatsgevonden met bestuurders en directeurs van omgevingspartijen waaronder gemeenten, bedrijven, GGD's en omgevingsdiensten. Met als doel om in gesprek te gaan over de beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving. De bestuurlijke lunches waren informele bijeenkomsten, zonder formele verslaglegging. Daarom zijn er geen gedetailleerde opbrengsten vastgelegd. Wel zijn uit de gesprekken een aantal inzichten op hoofdlijnen genoteerd, die hieronder worden benoemd.

Eerste gesprek: Industriële bronnen en blootstelling (23 mei 2025)

- Bedrijven erkennen hun invloed op de leefomgeving en willen duidelijkheid van de overheid: wat mag wel en niet?
- Sommige gemeenten willen meer sturing vanuit de provincie, andere gemeenten willen juist geen extra provinciale regels.
- Bedrijven benadrukken het belang van kennisdeling en samenwerking tussen bedrijven.
- Normering versus beleving: de beleefde hinder wijkt vaak af van wettelijke normen. Ook als normen worden nageleefd ervaren bewoners vaak overlast, dit maakt het vraagstuk complex.
- Transparantie en informatievoorziening: er is behoefte aan inzicht in uitstoot en calamiteiten.
- De informatievoorziening is verbeterd, zo kunnen klachten worden ingediend. Vraag is hoe dit nog verder kan worden verbeterd.

Tweede gesprek: Gezonde leefomgeving en wonen in balans (28 mei 2025)

- Door een bredere blik op het gebied en bestaande bebouwing ontstaan kansen voor meer woningen.
- Creatieve inrichting en aandacht voor sociale netwerken zijn belangrijk.
- Gemeenten zoeken richting bij nieuwbouwopgaven.
- Balans is nodig tussen bouwen en gezondheid.
- De vraag is of tijdelijke woningen in gebieden met hinder wel gewenst zijn
- Gemeenten hebben kaders nodig voor woningbouw, over welke ruimte er is, hoe je data weegt en hoe je een gebied gezond inricht.
- Meer groen draagt bij aan positieve gezondheidseffecten.
- Voorkomen van cumulatie van milieubelasting is van belang.
- Er zijn voldoende en betaalbare woningen nodig voor diverse doelgroepen, met variatie in bouwvormen.

Derde gesprek: Industriële bronnen van uitstoot naar lucht, water en bodem en blootstelling aan omwonenden (4 juni 2025)

- Bestuurders hebben behoefte aan handvatten voor gezonde leefomgeving bij complexe besluitvorming.
- Stapeling van opgaven maakt keuzes lastig.
- Er is onzekerheid over impact van emissies en vertaling naar normen.
- Er is een risico op bestuurlijke verlamming door gebrek aan duidelijkheid.
- Specifieke zorgen worden geuit over o.a. de impact van medicijnresten, die veel minder aandacht krijgen dan bijvoorbeeld gewasbeschermingsmiddelen, maar een groter probleem zouden vormen.
- De provincie werkt aan beleid en handvatten om gemeenten te ondersteunen, rekening houdend met verschillen tussen grote en kleine gemeenten.

Bijlage 2: Samenvatting deelverslag Regie op de Ruimte

Met het programma Regie op de ruimte bepaalt de provincie met inbreng van medeoverheden, maatschappelijke partners en inwoners waar welke ruimtelijke ingrepen onder welke voorwaarden voorrang krijgen. Ook brengt het programma in beeld wat de consequenties zijn van die keuzes. De uitkomsten worden verwerkt in een vernieuwde Omgevingsvisie 2050.

In de periode van april tot eind augustus is hiervoor een intensief participatietraject uitgevoerd door de provincie. Rond vier thema's: omgaan met water, evenwicht landbouw en natuur, duurzame economie en energie en leefbare regio's, steden en dorpen. Via diverse bijeenkomsten, tijdens evenementen en via online participatie nodigde de provincie Noord-Hollanders en medewerkers van medeoverheden en maatschappelijke organisaties uit om te laten weten wat zij belangrijk vinden. Eind augustus is er een verslag opgeleverd met de opbrengsten van de eerste fase. Deze eerste fase geeft een kwalitatief beeld van hoe er in de provincie gedacht en gesproken wordt over de toekomstige inrichting en verdeling van de ruimte.

Op hoofdlijnen: wat vinden deelnemers belangrijk?

In het verslag zijn de opbrengsten terug te lezen, die deels ook betrekking hebben op onderwerpen in het beleidskader Gezonde Leefomgeving. Onderstaand een aantal van deze opbrengsten:

- Inwoners maken zich zorgen over vervuiling van grond- en oppervlaktewater door pesticiden, PFAS, microplastics en industrie.

- Deelnemers hebben een kritische blik op waterverbruik en vervuiling door industrie en landbouw, steunen het principe 'de vervuiler betaalt'.
- Inwoners willen ruimte houden voor natuur, rust en biodiversiteit. Maar zien ook dat meer woningen nodig zijn; betaalbare woningen voor jongeren zijn urgent.
- Oproep tot minder gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Integrale benadering: landbouw, natuur, water en recreatie worden als samenhangend gezien.
- Een sturende rol in verduurzaming voor de provincie.
- Geen nieuwe datacenters vanwege hun grote verbruik van water, energie en ruimte.
- Meer groen en recreatie in en om steden is essentieel voor gezondheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie.
- Duurzame mobiliteit: investeren in OV en fietsinfrastructuur, minder autogebruik.
- Daadkrachtige rol voor de provincie in integrale gebiedsprocessen, prioriteiten stellen en ruimte reserveren voor toekomstfuncties (water, natuur, energie, wonen).
- Bewoners en maatschappelijke partners vragen om meer betrokkenheid en maatwerk bij beleid en uitvoering.

De tweede fase gaat over het bepalen van draagvlak voor de te maken keuzes. Inwoners konden in november en december (ook tijdens het symposium Gezonde Leefomgeving) een online keuzewijzer invullen, er zijn bijeenkomsten voor inwoners en er wordt een representatief onderzoek uitgevoerd. Ook is er een webinar en een conferentie voor medeoverheden en maatschappelijke partners. De resultaten van deze tweede fase volgen begin 2026.

Bijlage 3: Deelverslag werkateliers

Werkatelier I: Provinciaal belang

Het eerste werkatelier vond plaats op 1 september 2025, op het Provinciehuis van Noord Holland in Haarlem. In dit werkatelier stond het *provinciaal belang* centraal; wanneer en in welke rol moet de provincie een stap naar voren zetten om de gezonde leefomgeving te beschermen en verbeteren?

Na een plenaire opening, met toelichting over het participatietraject en het beleidskader in wording, gingen de deelnemers uiteen in 3 groepen. Elke deelgroep ging aan de slag met een spel. In dit spel werden deelnemers aan de hand van verschillende casussen meegenomen in de overweging wanneer de provincie aan zet is om een stap naar voren te zetten en in welke rol de provincie dan moet aannemen. Bij elke casus gingen de deelnemers na of er sprake was van de volgende situaties, waarbij de provincie heeft aangegeven dat ze willen ingrijpen:

- A. Als er ambities en of doelen op het gebied van een gezonde leefomgeving te realiseren zijn.
- B. Als we vanuit onze rol als bevoegd gezag een bijdrage kunnen leveren aan een ruimtelijke opgave.
- C. Als er zaken spelen bij bronnen (bijvoorbeeld industriële bedrijven) waarvoor de provincie het bevoegd gezag is en waarbij derden een beroep op ons doen.
- D. Als er bronnen zijn met effecten op de gezonde leefomgeving die de gemeentegrens overschrijden.
- E. Als er sprake is van cumulatie en/of stapeling.

Vervolgens gingen zij in gesprek over in hoeverre de provincie in haar belang geraakt is, oftewel: hoe zwaar de provincie de situatie moet wegen. Daarna werden daar

passende instrumenten bij geplaatst, waaronder de rol die de provincie kan aannemen.

Dit spel was een manier om het gesprek vorm te geven en deelnemers aan te sporen met elkaar in discussie te gaan. Hieruit zijn een aantal thema's naar voren gekomen, waarop deelnemers een rol voor de provincie zien en daar ook bepaalde instrumenten bij plaatsen:

- **Ambities en doelen stellen:** Duidelijke ambities formuleren voor gezonde leefomgeving, mobiliteit, groen, landschap, en voorzieningen. Niet alleen op milieufactoren richten, maar op het gehele spectrum van gezonde leefomgeving.

- **Rugdekking en normering:** Provinciale regels bieden gemeenten rugdekking, vooral bij zachte normen (zoals groen en bewegen).
- **Kennisdeling en advisering:** De provincie kan gemeenten adviseren, kennis delen (zoals via het Servicepunt Duurzame Energie), en zorgen voor harmonisatie van aanpak.
- **Bescherming van gezondheid:** De provincie kan het grotere plaatje bewaken, cumulatie van effecten in beeld brengen, en inwoners beschermen bij complexe vraagstukken.
- **Regierol en gebiedsgerichte aanpak:** De provincie kan een stap naar voren zetten bij gemeente-overstijgende problematiek, als ruimtelijk ordenaar, in het stellen van regels, toezicht & handhaving, en het uitvoeren van gebiedsanalyses.
- **Dialoog en samenwerking:** Eerst inzetten op dialoog met gemeenten en bedrijven, daarna juridische middelen inzetten indien nodig. De provincie kan bemiddelen als gemeenten er onderling niet uitkomen.
- **Innovatie en meten:** Stimuleren van innovatieve maatregelen, meten en monitoren van hinder, en het zichtbaar maken van stapeling van effecten.

Werkatelier II: Ambities

Het tweede werkatelier vond plaats op 10 september, ook op het Provinciehuis van Noord-Holland in Haarlem. In dit werkatelier stonden drie thema's centraal, waarop nieuw ambities worden geformuleerd in het beleidskader. Tijdens het werkatelier in deelsessie lag de focus op drie thema's: omgevingsveiligheid, geluidshinder industrie en luchtkwaliteit.

Na een plenaire sessie, waarin werd teruggeblikt op het vorige werkatelier en het beleidskader nogmaals kort werd toegelicht, verdeelden de deelnemers zich over de thematische deelsessies. Elke deelsessie had een eigen thema en eigen doelstellingen en werden begeleid door inhoudelijke deskundigen en gespreksbegeleiders. Onder de beschrijving van de deelsessie zijn de opbrengsten beknopt beschreven.

Deelthema Omgevingsveiligheid: het doel van deze sessie was het toetsen van het *conceptbeleid groepsrisico*, dat in samenwerking met Haskoning is opgesteld. Het groepsrisicobeleid is uitgewerkt langs twee sporen: het vergunningenspoor en het ruimtelijke spoor. In het vergunningenspoor wordt aangegeven hoe een

verantwoording op groepsrisico plaats moet vinden bij een aanvraag omgevingsvergunning milieubelastende activiteit (mba) en in het ruimtelijke spoor hoe deze afweging plaats moet vinden bij een ruimtelijke ontwikkeling in een aandachtsgebied. Deze sporen zijn uitgewerkt in beslisbomen. Deze beslisbomen zijn besproken en getoetst met de aanwezigen aan de hand van casussen.

Algemeen

- In het algemeen is waardering uitgesproken voor het proces, maar er leven ook zorgen over de manier waarop maatschappelijke belangen en stijgingen van het groepsrisico worden meegewogen. De oriëntatiewaarde blijft een belangrijk ijkpunt, maar er is discussie over de betekenis van stijgingen onder deze waarde.
- Er zijn zorgen over het maatschappelijk belang meegewogen in besluitvorming.

Vergunningenspoor (MBA)

- De toepassing van het beleid binnen het GAG (gifwolkaandachtsgebied): de huidige lijn wordt als toekomstbestendig gezien.
- De rol van kwalitatieve versus kwantitatieve beoordeling, met aandacht voor het domino-effect en risico's van onderschatting.
- De noodzaak van handvatten voor besluitvorming: er is behoefte aan een extra beslisblok in de beslisboom en aan processtappen zoals omgevingstafels en stakeholderonderzoek.
- Bronmaatregelen: discussie over of deze onder BBT of BBT+ vallen, met input van brandweer, OD en bedrijfsleven

Ruimtelijk Spoor (ETFAL)

- De rol van provincie en omgevingsdienst (OD): OD moet vanaf het begin betrokken worden, provincie neemt regie als gemeenten er niet uitkomen.
- Drempelwaarden: 100 personen als grens voor verantwoording wordt als laag ervaren, maar sluit aan bij Zuid-Holland.

- i. Beleidsruimte: zolang onder de oriëntatiewaarde, wordt stijging vaak niet relevant geacht.
- j. Maatregelen: eerst bronmaatregelen, daarna omgevingsmaatregelen. Bouwkundige maatregelen worden als aanvullend gezien, niet als Bbl-maatregelen.
- k. Besluitvorming: het “nee” in het HBA-beleid wordt als streng ervaren, maar biedt ook duidelijkheid. Er is behoefte aan controle op gemeentelijke afwegingen.

Deelthema geluidshinder industrie: het doel van deze deelsessie was om te verkenningen hoe we doelstellingen kunnen ontwikkelen en instrumentarium kunnen inzetten binnen de ruimte die de landelijke wet- en regelgeving rondom geluidshinder

van industrie biedt. Daarbij werd extra aandacht geschonken aan de invloed die de provincie wel of niet kan hebben, ook als het gaat om geluiden die niet in een norm gevat worden, zoals laagfrequent geluid of piekgeluiden. De focus van het gesprek lag op een aantal onderwerpen: hinderlijke geluiden, meten en monitoren, samenwerking tussen partijen, en woningbouw op hoogbelaste locaties.

Hinderlijke geluiden

- Onderzoek naar geluidshinder moet gekoppeld worden aan milieueffectrapportages (MER) en er moet een meerjarig monitoringsplan komen bij nieuwbouw op locaties met hoge geluidsbelasting.
- Het is belangrijk om hinderbeleving in beeld te brengen en het gesprek hierover te organiseren, bijvoorbeeld via klachtensporen en community management die snel kan reageren op bewoners.
- Normeren op laagfrequent geluid is mogelijk, maar kost geld; daarom wordt er meer ‘zacht’ gestuurd.
- Beleving van geluid verschilt van de papieren werkelijkheid (normering); het is belangrijk om beleving mee te nemen in metingen.
- Er is koudwatervrees bij politici: het gevoel dat als je bewoners laat meten, je een ‘doos van Pandora’ opent die niet meer dichtgaat.

Meten en monitoren

- Er wordt gepleit voor meer continue metingen rondom industrieterreinen, met bronduiding. Let op: een meetnet helpt niet per se om hinder te verminderen.
- Proactieve rol: meetopdrachten niet te lang laten liggen, hiervoor is een ondernemende attitude nodig.
- De meetdrempel is een aandachtspunt: wanneer ga je meten? Bij hoeveel klachten? Wanneer is er handelingsperspectief?
- Wie betaalt voor meten en maatregelen? Bedrijven die hinder veroorzaken, gemeenten of provincie?
- Meet niet alleen industrie, maar ook wegverkeerslawaai en luchtvaartgeluid.
- Neem beleving mee in metingen en organiseer communicatie vanuit bedrijven over werkzaamheden die mogelijk hinder kunnen veroorzaken.

Samenwerking

- Goed samenwerken met gemeenten is essentieel, ook om alternatieven in kaart te brengen en samen op te trekken richting het Rijk.
- GGD's en gemeenten moeten geattendeerd worden op opties en bandbreedte bij het meewegen van de gezonde leefomgeving, bijvoorbeeld in wettelijk vooroverleg.
- Platformen voor communicatie tussen bewoners, bedrijven, kennisinstellingen en overheden zijn belangrijk.
- Gesprek aangaan tussen provincie en gemeenten over geschikte bouwlocaties, en aangeven waar en wat er wél mogelijk is (niet vrijblijvend).
- Samenwerking van bedrijven is belangrijk; mogelijkheid om in vergunningen te regelen dat een bedrijf moet acteren als er klachten zijn.

Woningbouw op hoogbelaste locaties

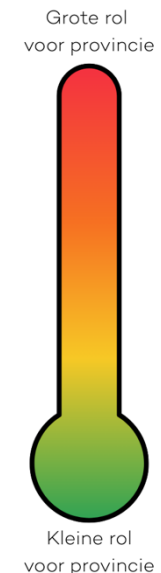
- De provincie moet zo vroeg mogelijk gemeenten adviseren in planvorming voor woningbouw op hoogbelaste locaties.
- Beperkingen opleggen op woningbouw op hoogbelaste locaties en specifieke instructies geven (bijvoorbeeld stille zijde, geluidsluwe achterzijde).
- Nieuwe woonlocaties toestaan op onbebouwde locaties, zoals landelijk gebied, en meer sturen op regels via verordening.
- In kaart brengen wat daadwerkelijke schade is voor gezondheid en wat onderdeel is van de leefomgeving.
- Bouwkundige maatregelen zijn nodig om toch te kunnen bouwen op hoogbelaste locaties (vorm en positie van woningen).
- Focus op wat wél kan en alternatieve gebieden mogelijk maken voor woningbouw.

Kortom:

- Provincie kan impact maken door te meten, te monitoren, samenwerking met gemeenten, adviseren bij woningbouw op hoogbelaste locaties, en het ontwikkelen van visie op gezonde leefomgeving.
- Proactieve rol: meetopdrachten snel uitvoeren, communicatieplatform opzetten, normeren op laagfrequent geluid, klachtenspoor organiseren, alternatieven zoeken voor woningbouw.

- Kansen: samenwerking, kennisdeling, vroegtijdig adviseren, focus op wat wél kan, communicatie met bedrijven en bewoners.
- Zorgen: politieke ruimte, financiering, meetdrempel, beleving versus normering, bedrijven betrekken bij oplossingen.

Deelthema luchtkwaliteit: In deze deelsessie werd verkend of de provincie in de breedte meer impact kan maken, naast het voldoen aan de EU-richtlijnen. Dus, waar de provincie ook buiten eigen strikte bevoegdheden een positieve invloed kan hebben. Daarbij werd gekeken naar welke en op welke manier instrumenten ingezet kunnen worden. De deelnemers gaven daarbij voor verschillende mogelijkheden aan of de provincie daarin een grote of kleinere rol heeft, aan de hand van een thermometer.

Grote rol van de provincie

- **Regionale kennisontwikkeling en netwerk:** De provincie brengt partijen samen, stimuleert samenwerking en kennisdeling tussen gemeenten, en organiseert netwerkbijeenkomsten zoals werkateliers en beleidstafels.
- **Metten en monitoren:** De provincie faciliteert en coördineert (citizen science) metingen, ondersteunt gemeenten bij het bepalen van luchtkwaliteitsproblemen en zorgt voor gebiedsoverstijgende monitoring.
- **Bewustwording inwoners:** De provincie vergroot bewustwording door inwoners transparant te informeren, te betrekken bij het verkrijgen van inzicht en door eerlijke communicatie over keuzes en gevolgen.
- **Innovatie:** De provincie bundelt kennis, stimuleert innovatie bij bedrijven en gemeenten, en subsidieert innovatieve maatregelen. Ook wordt samengewerkt met wetenschap en kennisinstellingen.

Groot-medium rol van de provincie

- **Bescherming kwetsbare groepen:** De provincie neemt een actieve rol in het beschermen van kwetsbare groepen door beleid te ontwikkelen en gemeenten te stimuleren om extra maatregelen te nemen waar nodig.
- **Mobiliteit:** De provincie stimuleert en verbetert het openbaar vervoer, neemt maatregelen om uitstoot van wegen te beperken en bekijkt mobiliteitsmaatregelen integraal op regionaal niveau.
- **Beleidsontwikkeling houtstook:** De provincie ontwikkelt beleid rondom houtstook, stimuleert gemeenten om dit op te nemen in hun beleid en ondersteunt bij het beperken van emissies.

Medium rol van de provincie

- **Regionale kennisontwikkeling en netwerk:** De provincie ondersteunt bestaande campagnes en legt een grondhouding vast in de omgevingsvisie, zodat gemeenten hierop kunnen terugvallen. Ook wordt verbinding gelegd met Europees en nationaal beleid.
- **Meten en monitoren:** De provincie pleit voor betere dekking van meetstations, ondersteunt bij monitoring en adviseert gemeenten, maar de uitvoering ligt vooral bij gemeenten.
- **Bewustwording inwoners:** De provincie ondersteunt bestaande campagnes en vergroot bewustwording, maar de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten.
- **Innovatie:** De provincie faciliteert gemeenten die actief aan de slag willen met innovatieve maatregelen en vertaalt beleid naar uitvoering.

Medium-kleine rol van de provincie

- **Regionale kennisontwikkeling en netwerk:** Kennisontwikkeling vindt plaats door regionale samenwerking, waarbij voor ieder gebied een andere inzet van instrumenten nodig is. De provincie faciliteert en ondersteunt waar nodig.
- **Meten en monitoren:** De provincie ondersteunt gemeenten bij het opzetten van meetnetwerken en het uitvoeren van monitoring, maar de regie ligt bij de gemeenten.
- **Innovatie:** De provincie ondersteunt gemeenten bij het implementeren van innovatieve maatregelen en bereidt zich voor op toekomstige normeringen.

Kleine rol van de provincie

- **Regionale kennisontwikkeling en netwerk:** De provincie biedt vooral kennis en advies, ondersteunt bij monitoring en communicatie, maar de uitvoering en primaire verantwoordelijkheid liggen bij de gemeenten.
- **Meten en monitoren:** De provincie adviseert en biedt kennis aan, maar de uitvoering ligt bij gemeenten. De provincie pleit voor betere dekking van meetstations, maar voert dit niet zelf uit.
- **Bewustwording inwoners:** De provincie ondersteunt bestaande campagnes, maar de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten.
- **Bescherming kwetsbare groepen, mobiliteit, beleidsontwikkeling houtstook, innovatie:** De provincie biedt advies en kennis, maar de uitvoering en regie liggen bij gemeenten. De provincie ondersteunt waar nodig, maar heeft een beperkte rol.

Werkatelier III: Instrumenten

Het derde en laatste werkatelier vond plaats op 15 september 2025, in het Seinwezen in Haarlem. In dit werkatelier stonden de verschillende wettelijke instrumenten centraal die de Omgevingswet biedt en die de provincie kan inzetten om de gezonde leefomgeving te beschermen en te verbeteren. Gekoppeld aan een bepaalde rol voor de provincie: de *verantwoordelijke overheid*, de *nieuwsgierige overheid*, en de *betrokken overheid*.

Langs dat onderscheid werden de deelsessies georganiseerd, waarbij elke deelsessie inging op verschillende instrumenten. In de deelsessies ging het met name over de verschillende instrumenten die de provincie wil doorontwikkelen. Aan deelnemers werd gevraagd hoe zij denken dat de provincie die instrumenten in de toekomst structureel en doelmatig kunnen inzetten.

Werktafel 1: Verantwoordelijke overheid

In deze deelsessie werden twee instrumenten van de provincie besproken: scherp vergunnen en het actualiseren van vergunningen. Voor die twee instrumenten gingen deelnemers in gesprek over het type emissies waar het over zou moeten gaan, wanneer en in welke gebieden het instrument ingezet kan worden, wat de kansen en risico's zijn van het instrument en algemene opmerkingen daarover.

Actualiseren van vergunningen

Type emissies waarover deelnemers aangaven zich zorgen te maken in relatie tot schadelijke en hinderlijke uitstoot:

- Fijnstof (prioriteit, want minder aandacht voor maar meer schade)
- ZZS (zeer zorgwekkende stoffen)
- Geluid
- Geur
- Gewasbeschermingsmiddelen
- Stookinstallaties
- ZZS bij afvalverbranding
- Kleine oude installaties (BAL met meldingsplicht)
- Puntbronlozing op riool (indirecte lozingen)
- Lichthinder (donkerte beschermen) (valt onder ZZS bij afvalverbranding)
- Ultrafijnstof

Wanneer en in welke gebieden inzetten

- Prioritering moet uitlegbaar zijn voor inwoners en bedrijven; nu ontbreekt dat vaak.
- Op basis van analyse en objectieve criteria: waar de meeste impact te maken is.
- Breed kijken: totale overlast, inclusief cumulatie (bijvoorbeeld rondom Schiphol, IJmond, Weesp, bollenconcentratiegebieden, haven/marine in de kop van NHN).
- Niet alles optellen op een stapelkaart; uitzonderingen en pieken zijn belangrijk.
- Nachtelijke capaciteit is een issue bij meldingen.
- Herziening van vergunningen na 10 jaar is wenselijk.
- Gebieden met veel cumulatie en stapeling van veiligheid, geluid en fijnstof verdienen extra aandacht.

Algemene opmerkingen:

- Ambitieuze beleid is nodig: streng zijn, maar ook meedenken met bedrijven over wat haalbaar is qua investeringen (vestigingsklimaat).
- Meten is weten: meer meten geeft bedrijven inzicht en helpt klachten objectiveren.

- Flexibiliteit en maatwerk blijven belangrijk.
- Voorspelbaarheid is essentieel voor bedrijven en inwoners.
- Bedrijven hebben rechten, maar actualisatie is nodig voor maatschappelijke doelen.
- Meetverplichtingen en technieken ontwikkelen zich; verplichtingen moeten worden doordacht.
- Bewoners ervaren vaak hinder van uitzonderingen en pieken.
- Bedrijven moeten na verloop van tijd kunnen worden aangesproken op nieuwe inzichten en normen.

Scherp vergunnen

Wat versta je eronder?

- Flinke ambities op gezondheid (GGD).
- Vergunningverlening aan de onderkant van de Europese normstelling (BREF).
- Niet zonder meer opleggen aan bedrijven, maar in gesprek gaan.
- Bedrijven moeten meer onderbouwen hoe ze uitstoot beperken, en meer meten dan de norm vereist.
- Per gebied kijken wat een veilige norm is en daarop scherp vergunnen.
- Cumulatie van emissies meenemen.
- In beleid vastleggen wat scherp vergunnen is, voor juridische onderbouwing en consistentie.
- Doelvoorschriften zijn kansrijk als middelvoorschriften niet werken.
- Zorgplicht kan onder de Omgevingswet veel beargumenteren.

Wanneer scherp vergunnen?

- Wanneer industrie en woningen dicht op elkaar liggen.
- Waar ZZS en fijnstof hoog zijn.
- Bij momentum: als bedrijven installaties vervangen, verbeteringen integreren.
- In stedelijke en dichtbevolkte gebieden.
- Als natuurbelangen significant worden geraakt.
- Bij cumulatie van risico's (gebied, emissietype, hinder).
- Focus op meest risicovolle verontreinigingen.

- Wanneer bedrijven niet onder de Richtlijn industriële emissies (Rie--) vallen, via omgevingsvergunningen.

Kansen:

- Uitgangspunten in beleid opnemen helpt bij motivatie van besluiten.
- Doelvoorschriften en monitoringsverplichtingen zijn kansrijk.
- Meer aandacht voor verantwoordingseisen.
- Focus op stedelijk gebied en plaatsen met veel cumulatie.
- Pleiten voor scherpere BBT in Europa.
- Zorgplicht inzetten als extra instrument.

Risico's:

- Bedrijven kunnen niet altijd alles veranderen (bijvoorbeeld door netcongestie).
- Kans op vertrek van bedrijven bij te strenge eisen.
- Bezwaartrajecten van bedrijven.
- Weinig vertrouwen in de overheid; communicatie is belangrijk.
- Juridische houdbaarheid van normen is soms onzeker.
- Kosteneffectiviteit en bedrijfseconomische haalbaarheid moeten worden meegewogen.
- Soms duurt het jaren voordat technische aanpassingen mogelijk zijn.

Algemene opmerkingen:

- Gesprek met bedrijven is belangrijk, niet alleen normen opleggen.
- Meer aandacht voor cumulatie en lange termijn effecten.
- Bewoners vragen om inzicht in gegevens; communicatie en transparantie zijn essentieel.
- Prioritering op basis van risico's en gezondheid.
- Flexibiliteit en maatwerk blijven nodig.
- Focus op juridische onderbouwing en consistent beleid.

Kortom: Zorg voor een ambitieuze, maar realistische en uitlegbare aanpak. Zet in op meten, flexibiliteit, en duidelijke communicatie. Leg beleid goed vast, focus op de

grootste risico's en kansen, en wees je bewust van de bedrijfseconomische en juridische grenzen. Het gesprek met bedrijven én bewoners is minstens zo belangrijk als het opleggen van regels.

Werktafel 2: Nieuwsgierige overheid

In deze deelsessie ging het over de nieuwsgierige overheid. Een overheid die onderzoek doet, data ophaalt, de leefomgeving inzichtelijk maakt en in gesprek is met haar bewoners. Deelnemers bespraken aan verschillende tafel de drie instrumenten die de provincie al inzet, maar verder wil ontwikkelen: 1. meten bij de bron, 2. in gesprek gaan met bewoners, 3. het maken en gebruiken van zogenoemde stapelkaarten. Deelnemers bespraken daarover onder andere de kansen die ze daarvoor zagen. Daarnaast brachten deelnemers ook hun eigen ideeën in voor instrumenten die de provincie mogelijk kan inzetten.

1. Meten bij de bron

- Wanneer inzetten: Bij gerichte aanpak van klachten, vaak op advies van OD/GGD/RIVM, bij veel klachten, onverwacht of onaangekondigd, en langdurige metingen.
- Opbrengst: Geeft direct inzicht in de bron van hinder, maakt pinpointen van uitstoters mogelijk, en zorgt voor transparantie door verplichte openbaarmaking van metingen. Ook kunnen nieuwe stoffen worden gemeten, niet alleen de stoffen die in vergunningen staan.
- Kansen: Permanente meetteams in hotspots, langdurige aanbestedingen voor meetapparatuur, en actieve rol van TNO/ILT.
- Zorgen: Kost veel geld, arbeidsmarktkrapte, complexiteit bij het aanwijzen van de uitstoter, en vaak nog veel berekeningen in plaats van echte metingen.

2. Inzetten van stapelkaarten

- Wanneer inzetten: Bij gebiedsprocessen, proactief in plaats van reactief, om inzicht te krijgen in cumulatie van hinder.
- Opbrengst: Geeft inzicht in wat nog niet bekend is, welke data nog toegevoegd moet worden, en kansen voor nieuwe ontwikkelingen. Het is gebaseerd op beschikbare data en biedt lokale inzichten.

- Kansen: Proactief beleid, gezamenlijke producten van overheden, en vertaling van data naar bewoners.
- Zorgen: Stapelkaarten geven slechts 'platte data', geen gedwongen weergave. Er is behoefte aan duiding en vertaling van data naar de praktijk.

3. In gesprek gaan met bewoners/gehinderden

- Wanneer inzetten: Selectief, vooral in aandachtsgebieden en bij bevoegd gezag.
- Opbrengst: Aanhaken op buurtcoaches, wijkcoördinatoren en gebiedsmakelaars. Gesprekken zorgen voor meer betrokkenheid en kunnen leiden tot handelingsperspectief.
- Kansen: Gebruik van bestaande netwerken, koppeling met gezondheidsmonitor, en het bundelen van klachten.
- Zorgen: Zolang niemand verantwoordelijk is, lijkt het geen probleem. Mensen worden 'klaagmoe' en klachten komen bij verschillende partijen binnen.

Andere mogelijke instrumenten

- Gezondheidsmonitor: Wordt gezien als middel om het gesprek te starten en duurzame samenwerking te creëren tussen partijen. Kansen liggen in transparantie en jaarlijkse terugkoppeling. Zorgen zijn hoe je harde en zachte data koppelt en hoe je daadwerkelijk tot actie komt.
- App voor meldingen: Laagdrempelig melden van hinder via een app, met goede terugkoppeling en actieve communicatie. Kansen liggen in het bundelen van klachten en transparantie, zorgen zijn onderhoud van de app, bekendheid en communicatie.
- Gezondheidsombudsman: Onafhankelijke functie, aanspreekpunt voor bewoners, met slagkracht en integrale aanpak. Zorgen zijn drukte bij gemeenten en andere partijen.

Werktafel 3: Betrokken overheid

In deze deelsessie stond de betrokken overheid centraal, met name de rol van de provincie als proactieve gespreksleider. Waar de provincie voorheen vooral een reactieve houding aannam, zet zij nu stappen richting een meer proactieve benadering, waarbij actief wordt ingezet op het versterken van de samenwerking en

communicatie met andere partijen in de leefomgeving. In de deelsessie werden deelnemers bevraagd over wat zij verstaan onder een proactieve gesprekspartner, wat zij daarbij als kansen of zorgen zien en welke behoeften de verschillende partijen daarin hebben.

Hoe ziet de rol van de provincie als proactieve gesprekspartner eruit?

- **Brede betrokkenheid:** De provincie betreft alle relevante doelgroepen bij specifieke problemen, informatie vindbaar en openbaar maken, en werken aan een cultuur van wederzijds vertrouwen en versterking.
- **Burgerschap stimuleren:** Door omgevingsdialogen aan te jagen en burgers actief te informeren en te betrekken, ontstaat meer draagvlak voor problemen en oplossingen.
- **Kennisdeling:** De provincie deelt actief kennis tussen regio's, nodigt inwoners uit voor bijeenkomsten en zorgt voor consistente, betrouwbare communicatie.
- **Integraal en selectief:** De provincie werkt vanuit een integraal uitgangspunt (niet één belang) en pakt brede problemen op die voor kleine gemeenten lastig zijn.
- **Actief meedenken:** De provincie denkt actief mee, voert dialoog, ondersteunt beleidsvorming en werkt samen met belanghebbende partijen.
- **Monitoren en evalueren:** De provincie kan gericht sturen en bijsturen door te monitoren en te evalueren.

Waar zitten kansen?

De kansen liggen vooral in het versterken van samenwerking en betrokkenheid. Door vroegtijdige en open communicatie kan er meer draagvlak ontstaan voor beleid en oplossingen. De provincie heeft de mogelijkheid om ambitieuze doelen te stellen voor gezondheid en leefomgeving, en door kennisdeling met andere regio's en organisaties kan het beleid effectiever worden. Een collectieve aanpak tussen gemeenten en regio's helpt om brede problemen gezamenlijk aan te pakken. Innovatieve participatie-instrumenten, zoals de "thermometer", bieden nieuwe inzichten in de stand van zaken en versterken de dialoog.

Waar zitten de risico's?

Er is bezorgdheid over willekeur en inconsistentie in beleid, wat het vertrouwen in de overheid onder druk zet. Transparantie en openheid zijn daarom cruciaal. De provincie moet selectief opereren – daar inzetten waar de meeste of ernstigste signalen zich voordoen is - en zich richten op maatregelen met het meeste effect. De complexiteit van belangen – zoals gezondheid, economie en milieu – maakt het lastig om keuzes te maken en deze goed te communiceren, kijk bijvoorbeeld naar de woningbouwopgave. Bovendien hebben kleinere gemeenten vaak onvoldoende capaciteit en kennis om grootschalige, of gemeentegrensoverschrijdende, problemen zelfstandig aan te pakken, waardoor provinciale ondersteuning als gewenst wordt gezien.

Welke behoeftes hebben omgevingspartijen?

- Gemeenten: Willen een actieve provincie die meedenkt, hen betreft bij afwegingen en zorgt voor een gelijk speelveld.
- GGD: Wil een geformaliseerde, stevige rol in advisering en periodiek overleg met de provincie.
- Bewoners: Willen goed geïnformeerd worden, betrokken worden bij beleid en dat hun belangen serieus worden genomen.
- Kennisinstellingen: Willen dat kennis en wetenschap (ook burgerwetenschap) wordt ingezet bij leerlingen en bewoners.
- Brandweer/veiligheidsregio: Wil vroegtijdig betrokken zijn bij beleidsontwikkeling en meegenomen worden in dilemma's.
- Landbouw: Wil brede uitnodiging en betrokkenheid van agrariërs.

werkateliers gezonde leefomgeving

Werkatelier I: provinciaal belang

Rollen voor de provincie

- **Regierol en gebiedsgerichte aanpak:** De provincie kan een stap naar voren zetten bij gemeente- overstijgende problematiek, als ruimtelijk ordenaar, in het stellen van regels, toezicht & handhaving, en het uitvoeren van gebiedsanalyses
- **Dialogoog en samenwerking:** Eerst inzetten op dialoog met gemeenten en bedrijven, daarna juridische middelen inzetten indien nodig. De provincie kan bemiddelen als gemeenten er onderling niet uitkomen.
- **Kennisdeling en advisering:** De provincie kan gemeenten adviseren, kennis delen (zoals via het Servicepunt Duurzame Energie), en zorgen voor harmonisatie van aanpak.
- **Bescherming van gezondheid:** De provincie kan het grotere plaatje bewaken, cumulatie van effecten in beeld brengen, en inwoners beschermen bij complexe vraagstukken.
- **Ambities en doelen stellen:** Duidelijke ambities formuleren voor gezonde leefomgeving, mobiliteit, groen, landschap, en voorzieningen.
- **Innovatie en meten:** Stimuleren van innovatieve maatregelen, meten en monitoren van hinder, en het zichtbaar maken van stapeling van effecten.
- **Rugdekking en normering:** Provinciale regels bieden gemeenten rugdekking, vooral bij zachte normen (zoals groen en bewegen)

Werkatelier II: ambities

Omgevingsveiligheid:

- Duidelijkheid over verantwoording groepsrisico gewenst.
- Beslisbomen helpen bij vergunningverlening en ruimtelijke afweging.
- OD en provincie moeten vroeg betrokken worden.
- Afweging bron- en omgevingsmaatregelen.
- Beleidsruimte onder oriëntatiewaarde is onderwerp van discussie.

Geluidshinder industrie

- Hinderbeleving meenemen in beleid en metingen.
- Continue metingen en bronduiding belangrijk.
- Samenwerking met gemeenten en bedrijven cruciaal.
- Woningbouw op hoogbelaste locaties vraagt vroegtijdig advies.
- Bouwkundige maatregelen en alternatieve locaties bieden kansen.

Luchtkwaliteit

- Provincie speelt grote rol in kennisdeling en netwerkvorming.
- Faciliteren van metingen en bewustwording bij inwoners.
- Innovatie stimuleren via subsidies en samenwerking.
- Beleidsontwikkeling houtstook en mobiliteit vraagt actieve rol.
- Rol varieert afhankelijk van instrument en bevoegdheid.

Werkatelier III: instrumenten

Werktafel 1: Verantwoordelijke overheid

- Focus op fijnstof, stikstofdioxide, ZZS, geluid en geur bij vergunningactualisatie.
- Prioritering bij actualisatie van vergunningen op basis van risico- en impactanalyse
- Scherp vergunnen is proberen om, vanuit het oogpunt gezondheid, schadelijke en hinderlijke uitstoot vanuit een industriële bron zoveel mogelijk te verminderen.
- Richt op gebieden waar gezondheid onder druk staat, bijvoorbeeld bij stapeling en cumulatie

Werktafel 2: Nieuwsgierige overheid

- Meten bij de bron biedt inzicht en transparantie, maar is kostbaar.
- Stapelkaarten geven inzicht in cumulatie, maar vragen duiding.
- Gesprekken met bewoners versterken betrokkenheid.
- Gezondheidsmonitor en meldapps bieden kansen voor participatie.
- Zorgen over verantwoordelijkheden en 'klaagmoeheid'.

Werktafel 3: Betrokken overheid

- Provincie moet brede betrokkenheid organiseren en transparant communiceren.
- Burgerschap stimuleren en kennisdeling tussen regio's essentieel.
- Integraal werken en selectieve inzet voorkomt versnippering.
- Proactief meedenken en monitoren versterkt beleidsvorming.
- Behoeft aan actieve rol bij gemeenten, GGD, bewoners en andere partijen.

Bijlage 4: Excursie

Op donderdag 16 oktober is een excursie georganiseerd voor leden van Provinciale Staten, met als doel om de leden een beeld te laten vormen over thema's en doelstellingen die in het beleidskader Gezonde Leefomgeving aan de orde komen. Omdat de excursie beeldvormend bedoeld is voor Provinciale Staten, zonder inbreng op te halen voor het beleidskader, is er geen inhoudelijk verslag gemaakt. Dit hoofdstuk geeft een impressie van de excursie.

In het kader van de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving werden leden van PS uitgenodigd om aan boord te springen van een tourbus en onder begeleiding van bureau EMMA en beleidsadviseurs van de provincie op locatie bezoek te gaan naar Opperdoes en Beverwijk Bazaar. Deze locaties zijn bewust gekozen omdat hier uiteenlopende belangen samenkomen. Tijdens het bezoek gingen zij in gesprek met inwoners, ondernemers, agrariërs, bouwbedrijven, deskundigen en de GGD. Het is onmogelijk om aan alle wensen tegemoet te komen, wat politieke keuzes noodzakelijk maakt. Statenleden worden geconfronteerd met dilemma's bij het beoordelen van het beleidskader voor een gezonde leefomgeving.

- **Woningbouw versus milieubelasting:** Hoe realiseer je voldoende woningen in een gebied met industrie, verkeersdruk en geluidsoverlast?
- **Landschap versus leefbaarheid:** Hoe behoud je natuur- en agrarische gebieden terwijl er ook behoefte is aan nieuwe woningen?
- **Economie versus gezondheid:** Hoe zorg je voor werkgelegenheid en bedrijvigheid zonder dat dit ten koste gaat van schone lucht en een veilige omgeving?

De gesprekken met geluid- en milieuspecialisten, ondernemers, bestuurders en bewoners in Opperdoes en Beverwijk bieden Provinciale Staten waardevolle inzichten om het beleidskader Gezonde Leefomgeving verder vorm te geven.

Dagprogramma

Tijdens de excursie werd een strak programma aangehouden. Er was beperkte tijd om de locaties te bezoeken én voldoende informatie op te halen. Een aantal kleine verschuivingen daargelaten, zag het dagprogramma er als volgt uit:

12:00	Wegrijden in Haarlem - naar Opperdoes
13:00	Aankomst Opperdoes locatie: Almereweg 19
13:25	Aankomst Opperdoes locatie: Verify (Zwaagdijk-Oost)
13:30-14:10	Speeddaten over casus Opperdoes
14:20	Wegrijden Zwaagdijk - naar Beverwijk
15:15	Aankomst Beverwijk Bazaar
15:15-16:15	Perspectievenroute rondom Beverwijk Bazaar
16:30	Wegrijden Beverwijk – naar Haarlem
17:00	Aankomst in Haarlem

Etappe 1: Haarlem > Opperdoes (Medemblik)

Om 11:45u verzamelde iedereen zich bij de tourbus op de Dreef in Haarlem, naast het Provinciehuis.

Bij aankomst kregen alle deelnemers een *reisboekje*, met daarop een gekleurde sticker die aangaf in welk 'team' ze zouden zitten tijdens de excursie. Het reisboekje was gevuld met: een introductie over de excursie, het dagprogramma, beschrijvingen van de twee casussen, een korte benoeming van de personen die ze op locatie zouden treffen en instructies voor de werkvormen op locatie. Het reisboekje sloot af met een woordzoeker over het thema gezonde leefomgeving.

In de bus kregen alle deelnemers een lunchpakketje uitgedeeld. Daarna heette Jeroen Olthof – initiatiefnemer van de excursie en lid van Gedeputeerde Staten – iedereen

welkom in de bus. Hij zette daarbij scherp waar het beleidskader om gaat en benadrukte het belang van de gezonde leefomgeving voor Noord-Holland.

Daarna lichtte een medewerker van de provincie Noord-Holland het beleidskader toe en vertelde over de verschillende onderdelen van het participatietraject dat daaraan gekoppeld is.

Na een half uur rijden werd de casus van Opperdoes, in gemeente Medemblik, toegelicht. Vlak daarna reden we langs het gemeentehuis in Medemblik, waar we wethouder Jeroen Broeders en de programmanager ophaalden. Al in de bus vertelde de wethouder over het gebied en de plannen voor woningbouw bij Opperdoes. Dit verhaal lichtten zij verder toe op de locatie in kwestie: Soppediep.

Locatiebezoek 1: Casus Opperdoes

De casus Opperdoes

In Opperdoes (gemeente Medemblik) is woningbouw gepland bij het Soppediep, in een agrarisch gebied dat is aangemerkt als 'Beschermd Landschap' (voorheen: Bijzonder Provinciaal Landschap). Dit betekent dat nieuwe woningen alleen gerealiseerd mogen worden als de kernkwaliteiten van het landschap behouden blijven. Het gaat om woningbouwplannen die relatief groot zijn voor de regio West-Friesland, ongeveer 200 woningen onherroepelijk. Er zijn twee provinciale N-wegen in de buurt: de N239 en N240. Relatief dichtbij zit een grote afvalverwerker onder provinciaal bevoegd gezag, HVC Middenmeer (op ongeveer 500m).

In dit gebied komen diverse belangen samen: de behoefte aan woningen, het behoud van het landschap, de agrarische functie, de leefbaarheid van dorpen, en gezondheid en welzijn als integraal onderdeel van gebiedsontwikkeling. Deze combinatie maakt het tot een relevante en complexe casus binnen het kader van het Beleidskader Gezonde Leefomgeving, waarin de provincie streeft naar een volwaardige afweging van gezonde leefomgeving in ruimtelijke besluitvorming.

Locatiebezoek Soppediep

De eerste stop met de bus ging langs het gemeentehuis Medemblik, in Wognum, om wethouder Jeroen Broeders en de programmamanager op te halen. In de bus vertelde de wethouder als iets meer over het gebied en de geplande woningbouw in de regio, waaronder in Soppediep, aan de zuidkant van Opperdoes. Op de locatie van de geplande woningbouw lichtte Jeroen Broeders en Henk Hansen gezamenlijk de plannen toe en konden er vragen worden gesteld door deelnemers.

Speeddaten bij Vertify

Na deze korte stop reed de bus verder naar de volgende locatie in Zwaagdijk-Oost, waar we werden ontvangen in het onderzoekscentrum van Vertify. Hier stonden een tiental personen op ons te wachten die onderdeel waren van de *perspectieven-speeddate*. Bij Vertify waren 5 groepjes tafels opgesteld waaraan verschillende vertegenwoordigers van belangrijke perspectieven zaten. De tafels werden bemand door:

1. Onderzoeker Vertify
2. GGD
3. Gemeente Medemblik - Wethouder Jeroen Broeders & projectmanager gebiedsontwikkeling
4. LTO – en een lokale agrariër
5. Dorpsraad Opperdoes

Elke tafel had een gekleurd label die correspondeerde met de sticker op het reisboekje, waardoor deelnemers wisten aan welke tafel ze als eerste mochten aanschuiven. Zo begon de speeddate.

Leden van PS konden bij elke ronde vragen stellen aan de vertegenwoordigers van de perspectieven. Na elke 5 minuten klonk een bel en bewogen de deelnemers zich naar de volgende tafel, waar de nieuwe ronde zou beginnen. Dit ging door tot leden van PS alle perspectieven hadden bezocht.

Aan het eind van de speeddate nam een vertegenwoordiger van de agrarische ondernemers uit het gebied nog kort het woord en gaf iedereen een zakje Opperdoezers mee.

Etappe 2: Zwaagdijk-Oost > Beverwijk Bazaar

Na de speeddate-sessie bij Verify stapte iedereen weer terug in de tourbus. In het reisboekje konden deelnemers een QR-code scannen, waarmee ze een digitaal formulier konden invullen over hun opgedane kennis en hetgeen ze het meest was bijgebleven van het locatiebezoek.

Daarnaast was het onderweg tijd voor de Noord-Holland BusQuiz! Kennis van de PS-leden werd zo even getest op een aantal thema's. Er werden vragen gesteld over o.a. geluidsoverlast, de agrarische sector, het aantal provinciale ambtenaren en een record dat Noord Holland verbroken heeft (antwoord: Noord-Holland heeft als eerste provincie van Nederland de grens van 3 miljoen inwoners overschreden!). De gezelligste provincie van Nederland, dus.

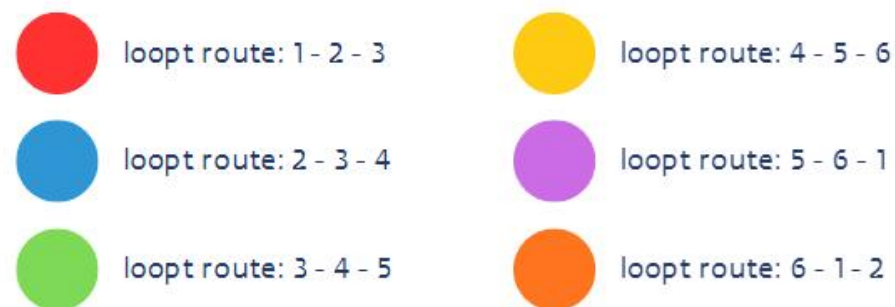
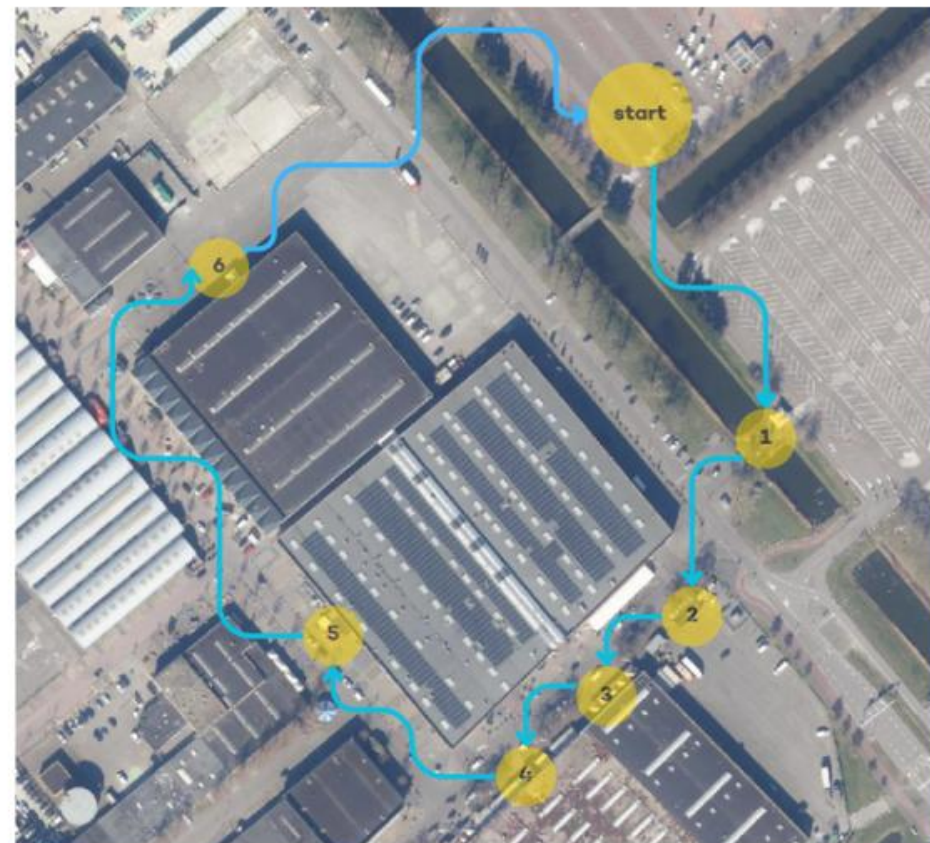
Voor de aankomst in Beverwijk werd de casus Beverwijk Bazaar toegelicht door een beleidsadviseur van de provincie.

Casus Beverwijk Bazaar

Het complex van De Bazaar ligt tussen havengebied De Pijp en het Aagtenpark, omsloten tussen de snelwegen A9 en A22 en langs de provinciale wegen N197 en N246. De gemeente Beverwijk werkt samen met bouwbedrijf Heijmans aan Bazaarstad: plannen om het gebied te transformeren naar een nieuwe woonwijk.

De provincie heeft hierbij zorgen over de haalbaarheid van een gezonde leefomgeving in de geplande wijk, gezien de hoge milieudruk en de stapeling van milieueffecten. Een deel van het plangebied ligt binnen de milieucontour van Industrierterrein van Provinciaal belang én doorkruist het werkingsgebied industrierterreinen met geluidsproductieplafond (voorheen industrie terreinen van Regionaal Belang). Daarnaast wordt er juist gewerkt aan de revitalisering van het bedrijventerrein de Pijp en met name de havengebonden functie van het terrein.

In de Bazaar komen meerdere, soms tegenstrijdige, belangen samen. Denk aan de grote woningbehoefte, de economische waarde van De Bazaar en omliggende bedrijven, de aanwezigheid van industrie en de noodzaak tot het waarborgen van een gezonde leefomgeving voor toekomstige bewoners, een relevante thematiek voor de het Beleidskader Gezonde Leefomgeving.

Vragen voorbereiden

Na de introductie van de casus konden leden van PS een aantal vragen voorbereiden voor de partijen die ze op locatie bij Beverwijk zouden treffen. In het reisboekje waren de aanwezige vertegenwoordigers kort geïntroduceerd en konden deelnemers hun vraag daarbij schrijven. Zo kon iedereen goed voorbereid starten met de *perspectieven route*!

Locatiebezoek 2: Casus Beverwijk Bazaar

Bij aankomst stond er een twintigtal personen ons op te wachten. Dit waren vertegenwoordigers van de verschillende perspectieven die aan het bod zouden komen. De aanwezige partijen waren:

1. Gemeente Beverwijk
2. Heijmans
3. Omgevingsdienst IJmond en Omgevingsdienst NZKG
4. Provincie Noord-Holland
5. Stichting Business Docks en Directeur Bazaar
6. GGD Kennemerland

Zij waren allemaal aanwezig om deel te nemen aan de *perspectievenroute*.

Leden van PS hadden een uur de tijd om hun perspectieven route te lopen. Daarvoor waren de deelnemers opgesplitst in groepjes. Elk PS- lid had aan het begin van de excursie een kleur toegewezen gekregen. Tijdens de perspectievenroute volgende zij voor hun eigen kleur een route, geleid door hun 'reisleader', een medewerker van provincie Noord-Holland. Voor het gemak had iedere 'reisleader' daarom een gekleurde pet opgedaan.

Elk groepje bezocht 3 perspectieven, in 3 rondes van 15 minuten. Zo liepen zij een route om het Beverwijk Bazaar gebouw heen, nabij de locatie waar de gemeente woningbouw wil realiseren. De route eindigde weer bij de tourbus. Leden van PS werden uitgenodigd om voor de terugweg plaats te nemen naast een PS met een andere 'kleur', om onderweg perspectieven uit te wisselen.

Door alle vertegenwoordigers werden we uitgezwaaid en vervolgen we onze weg. Terug naar Haarlem!

Eindetappe: terug naar Haarlem

Op de terugweg konden leden van PS napraten over hun opgedane kennis en indrukken tijdens de excursie, onder het genot van een hapje en drankje. Ook konden zij weer de QR-code scannen om digitaal hun indrukken vast te leggen.

Om 17:00u arriveerden we (op tijd!) terug in Haarlem en namen we afscheid. Het was een geslaagde dag vol perspectieven en gesprekken die snel tot de kern van de zaak kwamen.

Ter afsluiting kregen alle deelnemers nog een *ansichtkaart* mee, als aandenken aan deze excursie.

Bijlage 5: Deelverslag Symposium gezonde leefomgeving

Op 17 november 2025 organiseerde provincie Noord-Holland het **Symposium Gezonde Leefomgeving** in de *Phil* in Haarlem.

Het doel van het symposium was om naast informeren, ook verschillende doelgroepen met elkaar en met de provincie in gesprek te laten gaan om hun waarden, ideeën en zorgen voor gezonde leefomgeving met elkaar te delen. Aan het symposium namen ongeveer 160 genodigden deel, vanuit een brede achtergrond: bestuurders en ambtenaren van provincies en gemeenten, bedrijven, omgevingsdiensten, GGD's, kennisorganisaties, vertegenwoordigers van bewonersorganisaties, veiligheidsregio's, en meer. De provincie is zeer erkentelijk dat er zo veel en verschillende partijen hebben deelgenomen aan het symposium en daar hun kennis en ervaring met elkaar en met de provincie hebben gedeeld. Dit heeft een rijke opbrengst aan inzichten opgeleverd. En sluit aan bij de ambitie van de provincie om verschillende partijen samen te brengen om gezamenlijk te werken aan een gezonde leefomgeving.

Het symposium startte met een plenaire opening, met vervolgens deelsessies over verschillende thema's die het beleidskader raken. Deels om informatie over te dragen

en deels om inbreng van deelnemers op te halen. Dit verslag beschrijft het programma en de opbrengst van het symposium in drie delen:

1. **Over het symposium:** Een beschrijving van het dagprogramma en inhoud van de verschillende onderdelen van het symposium.
2. **Rode draden in de opbrengsten:** De belangrijkste inzichten voor het beleidskader.
3. **Opbrengsten deelsessies:** De uitgewerkte opbrengsten per deelsessie.

Afbeelding door Buro Brand

Programma en opzet

Het symposium bestond uit een plenaire opening, waarna de deelnemers in drie rondes verschillende deelsessies konden volgen. Parallel aan de deelsessies was de *inspiratiemarkt* geopend en de dag sloot af met een borrel en een beeldende terugkoppeling door Hugo Serieze van Buro Brand. Die heeft gedurende het symposium illustraties gemaakt, waarvan een aantal in dit verslag zijn opgenomen.

Plenaire opening

Dagvoorzitter Imre de Roo heette de aanwezigen welkom. Vervolgens startte het symposium met een korte video waarin bewonersorganisaties hun visie op een gezonde leefomgeving deelden. Vertegenwoordigers van Frisse Wind, Het Zijper Landschap, Adem Vrij aan 't IJ en Hollandse Luchten vertelden daarin over het belang om burgers te beschermen tegen vervuiling uit hun leefomgeving en om de natuur te versterken. En riepen de provincie op om o.a. kennis te delen, daadkrachtig te zijn, scherp beleid en scherpe normen te formuleren, daarop te controleren en te handhaven. Gedeputeerde Jeroen Olthof schetste vervolgens de ambities van de provincie voor de gezonde leefomgeving en reageerde op de video: "De samenleving mag van ons verwachten dat de overheid iedere dag werkt aan een schone omgeving."

Marij Swinkels van de Universiteit Utrecht leidde een inspirerende denkoefening waarin bezoekers zich verplaatsten naar de leefomgeving van vroegere én toekomstige generaties. In stilte, met gesloten ogen, ontstonden persoonlijke visies op een gezonde leefomgeving van de toekomst.

Deze oefening vormde ook de start voor het panelgesprek. Vijf genodigde partijen deelden, onder leiding van Imre de Roo, hun perspectief op de gezonde leefomgeving: Gedeputeerde van de provincie Noord-Holland Jeroen Olthof, Wethouder van de gemeente Beverwijk Suzanne Klaassen, directeur van de Natuur en Milieu Federatie Sijas Akkerman, Maaike Verharen van GGD Hollands Noorden en Arnoud Verhage van ORAM. Hierin kwam o.a. naar voren hoe belangrijk het is om kennis uit te wisselen en samen te werken om de gezondheid te bevorderen. En dat hier op verschillende plekken aan gewerkt wordt, zoals in het Schone Lucht Akkoord. Ook werd gesproken over grote vervuilers. Naast belangen van bewoners, moeten ook de belangen van ondernemers in het vizier blijven, zonder dat dit de gezonde leefomgeving hoeft te 'bijten'. Zo is er behoefte aan duidelijkheid vanuit de overheid. En liggen er binnen de industrie kansen om de gezonde leefomgeving te verbeteren.

Tot slot gaf de dagvoorzitter uitleg over het verdere verloop van de dag en de opzet van de deelsessies en de informatiemarkt. Lees verder [op de website van de provincie](#)¹ voor een impressie van het plenaire deel.

¹ "We weten steeds meer en accepteren steeds minder" (18 november 2025): https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2025/November_2025/We_weten_steeds_meer_en_accepteren_steeds_minder

Deelsessies

Deelnemers konden kiezen uit 7 thematische deelsessies én een inspiratiemarkt, gedurende 3 rondes. De deelsessies werden begeleid door beleidsmedewerkers Gezonde Leefomgeving van de provincie Noord-Holland. Hieronder staat een korte beschrijving van de verschillende deelsessies, verder in dit verslag zijn de opbrengsten opgenomen.

	Ronde 1 14.30-15.10	Ronde 2 15.20-16.00	Ronde 3 16.10-16.50
PHIL CAFÉ	Toelichting op het beleidskader	Toelichting op het beleidskader	Toelichting op het beleidskader
VAN WARMER-DAM ZAAL	Stapelen van leefomgevingsfactoren	Bronbeleid en schadelijke stoffen (vergunningen)	Samenwerken in de regio
VAN BEINUM ZAAL	Wonen en Landelijk gebied	Hinder	Wonen en Industrie
GROTE FOYER	Inspiratiemarkt	Inspiratiemarkt	Inspiratiemarkt

De deelsessie over het beleidskader was informatief van aard. Medewerkers van de provincie lichtten de motivaties, doelen en ambities van de beleidsontwikkeling toe. Deelnemers aan de sessie werden meegenomen in de 'rode draad', de hoofdlijnen van het beleidskader, en het participatietraject dat is uitgevoerd. Hierbij werd de focus van het beleidskader neergezet:

gezondheidsbescherming door het verminderen van schadelijke en hinderlijke uitstoot, gericht op de situaties waar de provincie specifieke wettelijke taken en bevoegdheden heeft. Na de toelichting was er ruimte voor vragen uit het publiek.

De deelsessie over het stapelen van leefomgevingsfactoren was informatief en interactief. In deze deelsessie vertelden medewerkers van de provincie over het gebruik van *stapelkaarten*. Een instrument van de provincie om de gezonde leefomgeving in kaart te brengen, waarbij verschillende leefomgevingsfactoren gestapeld worden. Zo kunnen er 'aandachtsgebieden' in beeld komen, bijvoorbeeld op plekken waar veel factoren samenkomen. Deelnemers beoordeelden in groepjes verschillende typen stapelkaarten; één waarop milieufactoren gestapeld werden en één waarop bredere gezondheidsfactoren ook meegenomen werden. Per kaart konden deelnemers bespreken en aangeven wat volgens hen de voor- en nadelen daarvan waren. Ook konden zij op een blanco kaart aangeven welke factoren zij vinden dat er gestapeld zouden moeten worden.

De sessie over bronbeleid en schadelijke stoffen werd begeleid door GGD Amsterdam en een medewerker van de provincie Noord-Holland. Deze sessie was grotendeels informatief van aard, maar er was ook ruimte voor discussie en vragen vanuit het publiek. De sessie begon met een quiz over schadelijke stoffen, om het publiek uit te dagen en hun kennis te toetsen. Deelnemers benadrukten hierop dat het belangrijk is om

duidelijk af te kaderen over welke stoffen we het hebben bij de beleidsontwikkeling voor gezonde leefomgeving, als we spreken over 'schadelijke stoffen'. Daarna gaf GGD Amsterdam aan wat de effecten van bepaalde schadelijke stoffen kunnen zijn en wat de provincie kan doen om de gezondheidsschade van met name luchtverontreiniging te beperken. De sessie werd afgerond met een korte toelichting door de provincie Noord-Holland op het beleidskader en het bronbeleid rondom het verminderen van uitstoot van schadelijke stoffen en hinder. Hierbij kwamen de instrumenten 'scherp vergunnen' en 'actualisering van vergunningen' aan bod.

De deelsessie over samenwerken in de regio was vooral interactief ingericht. De sessie werd begeleid door Anne Verschraagen van bureau EMMA en een medewerker van de provincie Noord-Holland. De sessie begon met een korte terugblik op de gesprekken die tijdens de werkateliers zijn gevoerd over de rol van de provincie in de regio. Vervolgens stond de vraag centraal: wanneer neemt de provincie een proactieve rol? Aan de hand van stellingen konden deelnemers plaatsnemen op een lijn, met aan de ene kant een voorbeeld van een proactieve rol voor de provincie, en aan de andere kant een reactieve rol. Deelnemers konden zo letterlijk een positie innemen en hun standpunt toelichten.

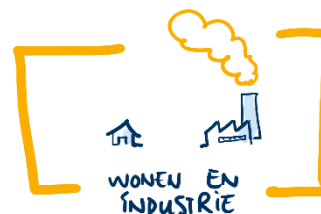

De sessie over toekomstige Woningbouw in landelijk gebied, geleid door drie medewerkers van de provincie, was deels informatief en grotendeels interactief. De dialoog tussen de aanwezige partijen stond centraal. Na een korte presentatie over het 'provinciaal belang' en de doelen en rollen van de provincie, werd een casus

uitgedacht: toekomstige woningbouw in het landelijk gebied. In groepjes gingen deelnemers met elkaar in gesprek over hun perspectief op de verschillende belangen die in de casus meespelen en de rol van de provincie daarin.

De sessie over hinder werd begeleid door twee medewerkers van de provincie Noord-Holland. Zij vertelden over de verkenning van de provincie op het beleid voor hinder door geur, geluid en stof. En dan specifiek gericht op bronnen waar de provincie het bevoegd gezag voor is. Zo werd toegelicht welke rollen de provincie kan hebben in het geval van gemeentegrensoverschrijdende hinder, cumulatie en stapeling. In deze sessie stond de vraag centraal: welke rol neemt de provincie in, in het verminderen van hinder? Wat is er van belang voor de rol van de provincie en waarom? Aan de hand van een casus gingen deelnemers in groepjes met elkaar in gesprek over hinder, verschillende belangen van omgevingspartijen en de rol van de provincie.

Twee medewerkers van de provincie vertelden over het beleidskader met de focus op de plekken in Noord-Holland waar de leefomgeving slechter is dan op andere plekken. Ook hier werd met een casus gewerkt: er ligt een woningbouwopgave, maar meerdere locaties voor nieuwe woningbouw liggen in of nabij gebieden met bestaande industrie. Er komen dus verschillende belangen

samen in een gebied: die van de gezonde leefomgeving, van de bewoner en van de industrie. Deelnemers gingen in groepjes aan de slag en verplaatsten zich in de verschillende perspectieven op de casus, om vervolgens met elkaar te reflecteren op rol die de provincie zou kunnen of moeten hebben in dit voorbeeld.

Inspiratiemarkt

Op de inspiratiemarkt werden voorbeelden uit de praktijk gedeeld. Burgerwetenschappers van *Hollandse Luchten* vertelden over het meetnetwerk dat zij opzetten om de luchtkwaliteit te monitoren en beschermen. Ondernemer *Munisense* liet beelden en informatie zien van de innovatieve oplossingen voor het stimuleren van positief gedrag - van mensen in uitgangsgedrag of op de weg - om zo geluidsoverlast tegen te gaan. Initiatief *Caring Farmers* liet zien hoe zij een gezondere landbouwpraktijk nastreven waar mens en dier profijt van hebben. Het initiatief *Meer Bomen Nu* liet zien hoe het verplanten van bomen bijdraagt aan een (duurzame) groenere leefomgeving. Daarnaast werden door bureau EMMA de resultaten van de werkateliers gedeeld.

Bingokaart

Alle deelnemers ontvingen bij binnenkomst een *bingokaart*. De opdracht was om met zo veel mogelijk verschillende partijen te spreken en dit af te vinken op de bingokaart. Deelnemers met een gevulde kaart konden deze op de inspiratiemarkt inleveren en ontvingen een klein geschenk van de provincie.

Afsluiting

Aan het einde van de middag werd het symposium afgesloten met een netwerkborrel in de grote foyer van de Phil, bij de inspiratiemarkt. Daarnaast werd ook een reflectie op de dag geboden door Hugo Serie van Buro Brand. Hij liep als tekenaar de hele dag rond langs alle deelsessies en gesprekken en hield tijdens zijn presentatie alle bezoekers een spiegel voor. Zo vatte hij de dag samen met beeld en humor.

Inzichten uit het symposium: de rode draad

Uit een grote hoeveelheid opbrengsten komt een aantal rode draden naar voren:

- **De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder.** De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder, die proactief handelt, vanuit een integrale overkoepelende blik, maar niet alles overneemt. Structurele communicatie en maatwerk zijn essentieel. Dit inzicht kwam voort uit meerdere deelsessies.
- **Duidelijke rolverdeling.** Er is behoefte aan duidelijkheid over de rolverdeling tussen provincie, gemeenten en andere partijen. Dit inzicht kwam bij vrijwel alle deelsessies van het symposium naar voren.
- **Betrekken van bewoners.** Het structureel betrekken van bewoners, vooral in gebieden met veel uitstoot, is essentieel voor vertrouwen en draagvlak. Verwachtingsmanagement is belangrijk: niet alles kan, maar duidelijkheid over

wat wel en niet mogelijk is, draagt bij aan geloofwaardigheid. Dit inzicht kwam vooral uit de deelsessie 'samenwerken in de regio', maar werd ook nadrukkelijk aangestipt tijdens de plenaire opening van het symposium.

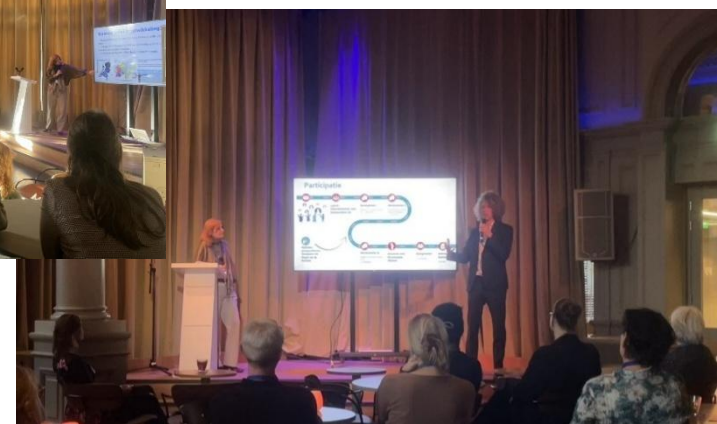
- **Kaders bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken.** Partijen in de regio willen dat de provincie kaders biedt, vooral bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken, maar ook ruimte laten voor lokaal maatwerk. In complexe situaties is voorspelbaarheid belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn voor flexibiliteit. Dit inzicht kwam voort uit meerdere deelsessies, met name de deelsessies over 'wonen landelijk gebied', 'wonen en industrie' en 'hinder'.
- **Stapelkaarten als hulpmiddel.** Dit inzicht kwam specifiek naar voren uit de deelsessies over 'stapel van leefomgevingsfactoren'. Het gebruik van 'stapelkaarten' wordt als waardevol gezien om de status van de leefomgeving inzichtelijk te maken en ruimtelijke afwegingen te ondersteunen. Tegelijkertijd is het belangrijk om kritisch te blijven op de gebruikte indicatoren en de context van de kaarten. Niet alle relevante factoren zijn altijd goed in beeld, en de kaarten moeten gezien worden als een hulpmiddel, geen absolute waarheid.
- **Gezondheid, maar ook economie en woningbouw.** Bij ruimtelijke keuzes, zoals woningbouw in of nabij industriegebieden, spelen verschillende belangen. Gezondheid is belangrijk, maar economische ontwikkeling en woningbouw zijn ook belangrijk. De provincie heeft een rol in het scheppen van duidelijke kaders, het faciliteren van participatie en het zoeken naar integrale oplossingen. Dit inzicht is voornamelijk van toepassing op de deelsessies over 'wonen en industrie' en 'wonen en landbouw'. Daarnaast werd het ook in de plenaire sessie al aangestipt tijdens het panelgesprek.
- **Duidelijke normen voor hinder.** Er is behoefte aan duidelijke normen voor wat acceptabele hinder is en aan een goede uitwerking van het begrip hinder. Partijen in de regio wensen dat de provincie haar rol pakt bij de industrie waar zij bevoegd gezag voor is, maar ook als regionale partij met een visie op gezonde leefomgeving. Samenwerking met gemeenten en andere partijen blijft cruciaal. Dit inzicht komt voornamelijk voort uit de deelsessie over hinder.
- **Aandacht voor gewasbeschermingsmiddelen.** Op meerdere momenten tijdens de deelsessies is aandacht gevraagd voor gewasbeschermingsmiddelen en de mogelijke invloed hiervan op een gezonde leefomgeving.

Opbrengst per deelsessie

De deelsessies van het symposium hadden elk een ander karakter. De een was vooral informierend en anderen hadden interactieve componenten en actieve werkvormen. De werkvormen waren gericht op het stimuleren van dialoog tussen de aanwezigen en het delen van perspectieven, meningen, zorgen en ideeën. Deelnemers werden vanuit hun eigen expertise en ervaring bevraagd of juist uitgedaagd vanuit een andere invalshoek naar een bepaalde situatie te kijken. Door zo veel verschillende partijen te laten participeren in gesprekken over de gezonde leefomgeving, werden iedereen uitgenodigd om aandachtspunten uit te wisselen en van elkaar te leren.

Toelichting op het beleidskader

In deze deelsessie werden de motivaties, doelen en ambities achter de beleidsontwikkeling toegelicht. De deelnemers kregen inzicht in de focus en afbakening van het beleidskader en het participatietraject dat is doorlopen. Daarbij werd duidelijk gemaakt dat de focus van het beleidskader ligt op gezondheidsbescherming door het verminderen van schadelijke en hinderlijke uitstoot, specifiek op terreinen waar de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag is. Na de toelichting was er ruimte voor vragen en discussie.

Onderstaand een aantal gestelde vragen, toelichtingen en aandachtspunten die werden meegegeven.

Vragen en toelichtingen

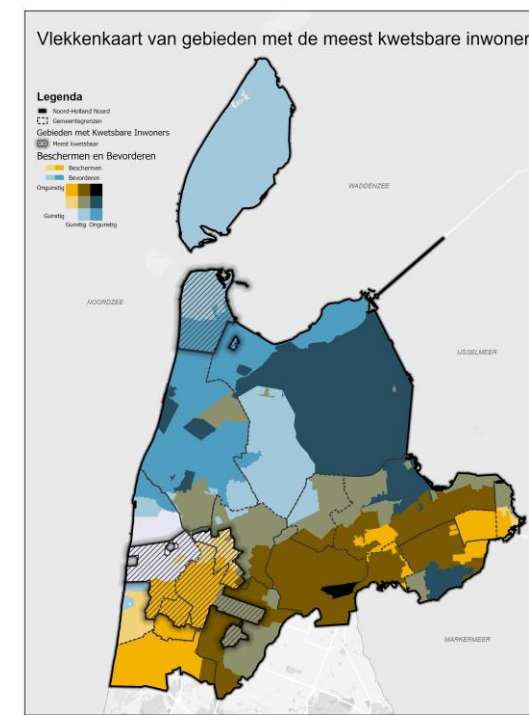
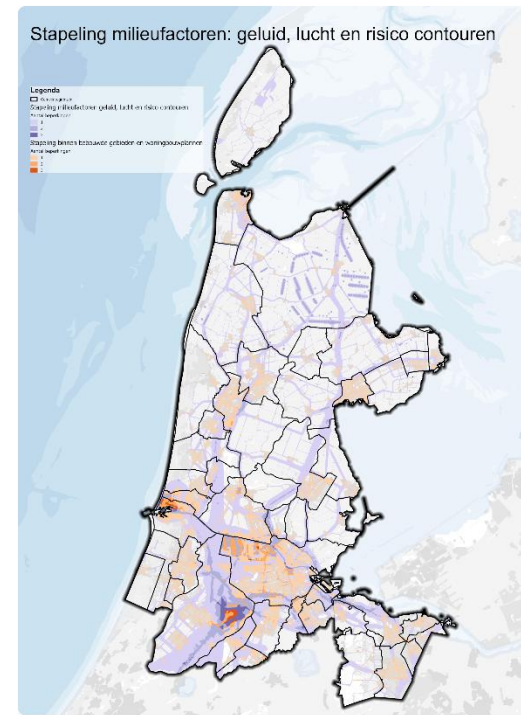
- Afbakening van het beleidskader: Meerdere deelnemers vroegen waarom het beleidskader niet breder wordt getrokken naar het sociale domein. Dit is niet het geval omdat het beleidskader gericht is op de bevoegdheden van de provincie: het beperken van hinder en het uitvoeren van toezicht- en handhavingstaken. Het verbeteren van levensstijl of sociaaleconomische aspecten valt buiten deze scope.
- Samenhang met andere beleidsterreinen: Hoewel het beleidskader zich richt op fysieke leefomgeving, wordt in besluitvorming aandacht besteed aan raakvlakken met andere domeinen, zoals recreatie, groen, hittestress en mobiliteit. Deze worden opgenomen in een bijlage bij het beleidsdocument.
- Relatie met andere trajecten: Parallel aan deze beleidsontwikkeling lopen ook de NOVEX en de Omgevingsvisie. De provincie stemt planning en borging zorgvuldig af en zorgt dat het belang van een gezonde fysieke leefomgeving vanaf de Startnotitie wordt meegenomen in lopende trajecten.
- Samenwerking: De provincie werkt nauw samen met gemeenten, omgevingsdiensten, gezondheids- en kennisinstellingen en andere organisaties. Deze samenwerking blijft een speerpunt om hinder te beperken.

Vragen en aandachtspunten vanuit bewonersorganisaties

- Gewasbeschermingsmiddelen: Er is discussie over de vraag of dit thema binnen het beleidskader Gezonde Leefomgeving moet worden opgenomen, of onder andere kaders zoals de Kaderrichtlijn Water. Het belang van het onderwerp wordt erkend, maar er is nog geen definitieve keuze gemaakt.
- Gezonde bodem en voedsel: Bewonersorganisaties en agrariërs pleiten voor aandacht voor gezonde landbouwbodems, omdat deze essentieel zijn voor goed voedsel.
- Houtstook: Dit is een bron van hinder, maar valt niet onder het bevoegd gezag van de provincie.

Stapelning van leefomgevingsfactoren

In deze deelsessie heeft de provincie laten zien hoe een 'stapelkaart' als instrument/middel gebruikt kan worden om de status van de leefomgeving in kaart te brengen. En daarmee te gebruiken om de gezonde leefomgeving te agenderen en volwaardig mee te wegen, bijvoorbeeld in de provinciale omgevingsvisie. Maar hoe breng je de leefomgeving in beeld? Deelnemers hebben in deze deelsessie voorbeelden van stapelkaarten bekeken en op basis van twee specifieke voorbeelden: 'stapelning van milieufactoren' en de 'brede analyse leefomgeving Noord-Holland Noord', ook wel de 'vlekkenkaart' genoemd. Plenair en in groepjes werd het gesprek gevoerd over wat er verbeterd kan worden aan deze stapelkaarten.

Twee verschillende stapelkaarten: 'stapelning van milieufactoren' en de 'vlekkenkaart'

Deelnemers waren over het algemeen enthousiast over het instrument en zien dat dit kan helpen bij ruimtelijke afwegingen. Het werd ook duidelijk hoe complex het is om de status van de leefomgeving in kaart te brengen, en hoe de keuzes die ten

grondslag liggen aan een stapelkaart (randvoorwaarden, indicatoren) van invloed zijn op het resultaat. En dat dus van belang is altijd goed zelf te blijven nadenken bij afwegingen.

Genoemde voordelen van de stapelkaarten:

- Het geeft inzicht in de stapeling van bekende gegevens.
- In de brede analyse gezonde leefomgeving is ook de bevorderende kant meegenomen en de kwetsbaarheid.
- Goed dat in de stapeling ook de externe risico's in kaart zijn gebracht.
- Milieu-hotspots worden bevestigd.
- Als de kaart duidelijk is, biedt dit een basis om het gesprek hierover te voeren met elkaar.
- Voor gemeenten zijn de kaarten 'bevorderen en beschermen' goed om beleid op te maken.
- Het levert inzichten op, ruimtelijk. Altijd relatief, een indicatie en geen waarheid. Het kan ruimtelijke inrichting beter vormgeven, en bestaande situaties scherp krijgen.
- De kaart met stapeling van milieufactoren geen enig idee, zet aan tot denken.
- Op basis van de kaart weet je waar je wel en waar je niet wil wonen.

Genoemde verbeterpunten van deelnemers:

- De 'basisset' van informatie, waarop het stapelen is gebaseerd, geeft mogelijkheden maar ook beperkingen. De kaart is gebaseerd op een set aan bestaande data, aansluitend op het beleidskader gezonde leefomgeving. Een aantal deelnemers miste hierin actualiteiten die zorgen opleveren voor de gezonde leefomgeving, zoals gewasbeschermingsmiddelen of staalslakken. En vindt dat die informatie belangrijk is om een volledige afweging op basis van de kaart te kunnen maken.
- In de stapelkaarten wordt gemist: water, bodem(kwaliteit), trilling, geur, geluid, hinder, beleving, staalslakken, gewasbeschermingsmiddelen en klachten van omwonenden.
- De indicatie voor de gezondheid wordt niet duidelijk. De kaarten geven ook geen inzicht in medische kosten.

- De milieukaart is erg algemeen en heeft een hoog schaalniveau. De kaart over de brede leefomgeving is ingewikkeld en abstract.
- Deelnemers geven aan dat het nooit een helemaal complete kaart kan worden, omdat alles plotten ook leidt tot een onoverzichtelijke kaart. De maakbaarheid is beperkt, daarom is ook van belang de kaart niet zonder context te gebruiken.
- Er wordt een goede legenda gemist, om de kaart goed te kunnen interpreteren. Het kleurgebruik op de kaart van Noord-Holland Noord was niet voor iedereen duidelijk, en er waren vragen over waarom welke gebieden donkergekleurd waren. Bijvoorbeeld door industrieterreinen in het gebied rond Schiphol. Omdat de kaart moeilijk interpreteerbaar is, is het in de praktijk ook moeilijk om te gebruiken.
- Om de kaarten te verduidelijken zouden er misschien QR-codes op de kaarten geprint kunnen worden zodat mensen zelf meer informatie kunnen vinden over de kaarten, bijvoorbeeld ook over het kleurgebruik.

In algemene zin adviseren deelnemers om stapelkaarten te gebruiken, maar altijd goed per vraagstuk de context erbij te houden en kritisch te bekijken voor welk doel de kaart wordt ingezet. Verschillende onderdelen kunnen bijvoorbeeld onbedoeld tot verwarring, generalisatie of negativiteit leiden. En verschillende (actuele) indicatoren worden gemist in de kaarten door deelnemers.

Bronbeleid en schadelijke stoffen

In deze deelsessie stond luchtkwaliteit centraal als een belangrijke factor voor gezondheidsschade. GGD Amsterdam trapte af met een interactieve quiz (via Mentimeter) en een presentatie waarin zij toelichtten welke stoffen in de lucht het meest schadelijk zijn voor de gezondheid. Daarbij werd benadrukt dat fijnstof en stikstofoxiden de grootste impact hebben. Deze stoffen komen vrij uit diverse bronnen, zoals verkeer, houtstook en industrie. Voor enkele van deze bronnen – zoals zware industrie en provinciale wegen – is de provincie het bevoegd gezag. Daar liggen kansen voor de overheid om gezondheidswinst te realiseren.

Aansluitend gaf de provincie een korte presentatie over hoe deze inzichten van GGD Amsterdam worden vertaald naar beleid en uitvoering binnen het beleidskader

Gezonde Leefomgeving, onder andere via vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Inzichten, discussiepunten en aanvullingen in het gesprek met deelnemers:

- Gewasbeschermingsmiddelen werden in de presentatie van GGD Amsterdam niet als gezondheidsrelevant bestempeld. Hier zijn nog niet voldoende wetenschappelijk onderbouwde gegevens over en voor de korte termijn is de gezondheidsschade van bijvoorbeeld fijnstof veel groter. De effecten op langere termijn zijn niet bekend. Een aantal deelnemers uitte hier zorgen over.
- De provincie heeft in het participatieproces met verschillende professionele stakeholders, waaronder bedrijven en belangenorganisaties, gesproken over het voldoen aan strengere eisen door bedrijven. Dit kan flinke (financiële) consequenties hebben voor bedrijven. Door het bedrijfsleven is hierop met name aangegeven dat er behoefte is aan duidelijkheid vanuit de overheid: wat mag wel en wat kan niet, nu en in de toekomst.
- Afstemming met diverse partijen blijft belangrijk, ook als later het beleidskader is vastgesteld. Dit blijft een continuproces waarbij uitvoering en handhaving wordt ingezet om de leefomgeving te beschermen en te verbeteren, om gezondheidswinst te behalen.

Samenwerken in de regio

In deze deelsessie is kort teruggekeken op de gesprekken in de werkateliers over de rol van de provincie in de regio. Als het gaat om de gezonde leefomgeving, wanneer zou de provincie proactief of juist reactief moeten optreden? In de deelsessie is vervolgens hierover het gesprek gevoerd, aan de hand van een aantal stellingen. Deelnemers konden bij elke stelling een positie innemen op de lijn, van proactief naar reactief, en hun keuze toelichten.

In algemene zin wordt de provincie gezien als regisseur en verbinder, die proactief handelt, maar niet alles overneemt. Die kaders en kennis biedt, zodat gemeenten en inwoners weten waar ze aan toe zijn. En structureel communiceert en participeert, met oog voor efficiëntie en maatwerk. Onderstaand de opbrengsten per stelling.

Stelling 1: Gemeenten meenemen in beleid voor de gezonde leefomgeving

Proactief: de provincie informeert gemeenten actief over provinciebeleid en neemt gemeenten hier uit eigen initiatief in mee.

Bijna alle deelnemers kiezen voor een proactieve rol van de provincie. Twee argumenten die hierbij werden genoemd:

- Lokaal is belangrijk, maar het is toch gewenst dat de provincie actief naar voren treedt, de regio ingaat. En beter benaderbaar is.
- De provincie is een politieke organisatie, er moet rekening gehouden worden met politieke besluitvorming die uiteindelijk bij de provincie plaatsvindt.

Een aantal mensen staat in het **midden**, met argumenten:

- Het is voor provincie én gemeenten van belang om elkaar vroegtijdig te betrekken bij beleidsvorming.

- Op een aantal onderwerpen willen gemeenten een coördinerende rol vanuit de provincie, zoals industrie en houtstook. Bij andere zaken is het duidelijker dat gemeenten het prima zelf af kunnen.
- Zoek elkaar op, vraag het aan de provincie als je behoefte hebt aan kaders. Maar voor onderwerpen waar de gemeente zelf over gaat, moeten gemeenten zelf verantwoordelijkheid nemen.

Reactief: De provincie komt in actie als gemeenten vragen hebben over beleid.

Een klein aantal deelnemers kiest voor een reactieve rol van de provincie, met argumenten:

- De provincie moet helpen met kaders waar gemeenten op terug kunnen vallen. Verder kennen gemeenten hun inwoners en de lokale situatie het beste, dat is voor de provincie lastiger.
- De gemeente heeft een andere coalitie dan de provincie, politieke kleuring is van belang.

Stelling 2: Kennisdelen tussen regio's

Proactief: Zelf het initiatief nemen om partijen bij elkaar te brengen voor uitwisseling. Een grote meerderheid kiest ook bij dit tweede onderwerp voor de proactieve rol van de provincie, met argumentatie:

- Er is een groot gebrek aan capaciteit bij gemeenten.

- De provincie moet heel helder en duidelijk zijn in kader en regelgeving.
- Is van belang welke kennis. Als GGD heb je makkelijk toegang tot kennis vanuit het RIVM. Het ontsluiten van die kennis is ingewikkeld, maar wel belangrijk.
- Lokale besluitvorming en situaties kan gemeente prima, ruggenspraak met provincie kan altijd. Gemeenten heeft een rol in ontsluiten van die kennis. Regio accountmanagers zijn daarin een belangrijke spil.

Midden: er is bij deze stelling ook een groep deelnemers in het midden, met argumenten:

- Bij grote provinciale opgaven moet de provincie een verbindende rol spelen en mensen bij elkaar zetten.
- Pas op dat je niet over alles een overkoepelend overleg in het leven roept, want dan zijn we alleen nog aan het overleggen. Overlegstructuren vormen ook een belasting, dus de balans hierin houden is belangrijk
- Soms is het beter om zelf te doen en de provincie te betrekken voor een laatste stukje draagvlak. Het draait om balans.
- Hoe meer je zelf doet, hoe beter je als lokaal orgaan betrokken bent.
- Hangt van het onderwerp af. Als vergunningverlener is het minder noodzakelijk, maar wel belangrijk om te communiceren naar inwoners toe. Bij probleemplekken kan de provincie het voortouw nemen.

Reactief: In actie komen als partijen aankloppen bij de provincie voor netwerk en kennis. Een aantal deelnemers kiest voor een reactieve rol, met argumenten:

- Regionale samenwerking tussen gemeenten kunnen gemeente heel goed zelf. De provincie is daarin één van de partners, op initiatief van gemeenten.
- Als de provincie gemeenten voor eigen beleid bij elkaar wil hebben, kan een regio daar prima en makkelijk bij aansluiten.
- Collega's bij de provincie moeten de regio goed kennen.
- Er gebeurt al van alles in de regio's, vergeet dat niet.

Stelling 3: Betrekken van bewoners

Proactief: Omwonenden (van uitstootrijke gebieden van provinciaal belang) proactief benaderen. Bijna alle deelnemers kiezen voor een proactieve rol van de provincie in het betrekken van bewoners, met argumenten:

- Voor inwoners is het lastig om te weten wie waarvoor verantwoordelijk is. Als het over provinciaal belang gaat, ligt deze rol bij de provincie en als het over gemeentelijke vraagstukken gaat, ligt deze rol bij de gemeente.
- Voor vertrouwen is het belangrijk dat het betrekken van bewoners structureel is. Dat je het doorlopend blijft doen. Dus niet incidenteel.
- De provincie heeft ook te maken met de participatieverordening. Dat kun je niet altijd aan de gemeenten overlaten.
- De omgevingswet heeft een aantal vaste momenten bepaald, dit geldt ook voor gemeenten. Het is zaak om te zorgen dat inwoners niet 'participatiemoe' worden, en dat niet alleen de activistische inwoners meedenken, maar ook het stille midden.

Een aantal deelnemers staat in het **midden**, met argumenten:

- Proactief én reactief; je moet klaarstaan voor inwoners. Proactief op pad, maar als iemand met vragen of zorgen komt, moet je reactief zijn.
- Verwachtingenmanagement is belangrijk. Wat kun je verwachten van de provincie? Nee is ook een antwoord.

Reactief: Afgaan op hulpvragen en behoeften van individuele bewoners of groepen

Slechts een klein aantal deelnemers kiest voor de reactieve rol, met argumenten:

- Als je heel proactief bent veroorzaak je ruis. Laat de gemeente het reactieve oppakken. Als het niet nodig is, communiceer dan niet. Dan maak je het onnodig ingewikkeld voor inwoners.
- Voor inwoners zijn de gemeenten en provincie één overheid. Dus handel samen. Daarbij is de gemeente de meest directe partij voor inwoners.
- Als provincie moet je laten zien wat je hebt bereikt en geregeld voor inwoners. Niet alleen luisteren, ook resultaten laten zien. Dan kom je als overheidsorganisatie geloofwaardig over en dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid.

Toekomstige woningbouw in het landelijk gebied

In deze deelsessie stond het provinciaal belang centraal: wanneer is de provincie aan zet? Wanneer is er voor de provincie een belang om naar te handelen? In deze sessie gingen deelnemers hierover in gesprek aan de hand van een casus: toekomstige woningbouw in het landelijk gebied. De presentatie lichtte onderdelen uit van provinciaal belang in de gezonde leefomgeving, die dan van belang zijn om te overwegen, zoals:

- Om wat voor soort milieubelasting gaat het? Gaat het bijvoorbeeld om effecten waar de provincie ambities heeft, zoals hinder (geur, geluid, stof), zeer zorgwekkende stoffen (zzs) of externe veiligheid?
- Vanuit welke bronnen komt de milieubelasting in het gebied? Gaat het hier om bronnen waar de provincie bevoegd gezag voor is, zoals industrie en N-wegen?

- Welke ruimtelijke maatschappelijke opgaven zijn er waar de provincie een belang bij heeft? Bijvoorbeeld de woningbouwopgave, duurzame landbouw of grondwaterbeschermingsgebieden.

Deelnemers gingen aan de slag met verschillende perspectieven en belangen en wat de rol van de provincie kan zijn in dit type casus. In het gesprek kwam naar voren hoe ingewikkeld het is om verschillende belangen te wegen. Hoe bepaal je wie ruimte krijgt? En hoe wordt het belang van de gezonde leefomgeving ingebracht naast andere belangen? En ook dat er behoefte is aan duidelijkheid over taken en rollen, maar dat er tegelijkertijd ook vaak maatwerk nodig is.

Er werden aan de tafels en plenair verschillende gesprekken en discussies gevoerd over de rolverdeling tussen partijen. Ideeën vanuit deelnemers over de rol van de provincie:

- De provincie kan overkoepelend afwegingen maken. Over de waarde van het landelijk gebied en binnen stedelijke context.
- De provincie kan een sturende rol nemen bij gemeentegrensoverstijgende vraagstukken.
- De provincie moet duidelijkheid geven over wat waar kan plaatsvinden, gemeentegrensoverstijgend en met aandacht voor de gezondheid.
- De provincie kan een regierol vervullen en aan de voorkant sturen op welke bouwplannen bijvoorbeeld wel of niet kansrijk zijn. Dus regie pakken en toetsen, vooraf. Vanuit een integrale blik.
- Het is goed als de provincie partijen bij elkaar brengt.
- De provincie kan een rol nemen als gemeenten tekortschieten.
- In de rolverdeling tussen gemeenten en provincies kan de provincie in sommige gevallen een 'leidende' rol op zich nemen. In andere gevallen is van belang om gemeenten juist ruimte te geven om zelf te interpreteren en te sturen, afhankelijk van de lokale context.
- Er is behoefte aan duidelijkheid over welke bestuurslaag welke taken heeft, zodat het voor gemeenten duidelijker is wat er van hen wordt verwacht en waar zij op moeten acteren. Hoe bepaal je als dit niet direct duidelijk is, in een 'grijs gebied', welke afweging je aan een gemeente laat en wanneer je je als provincie gaat mengen? Er is behoefte aan voorspelbaarheid enerzijds, maar ook aan ruimte voor maatwerk en lokale afweging anderzijds.
- Over een proactieve rol van de provincie als het gaat om impact van bronnen waar de provincie niet bevoegd gezag voor is, zijn verschillende meningen. Van juist terughoudend zijn (laat het bij de gemeenten), tot juist proactief acteren en lobby inzetten bij het Rijk voor het terugdringen van uitstoot van schadelijke stoffen.
- Er is discussie over of de provincie wel of niet een proactieve rol inneemt als het gaat over gewasbeschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld uitspraken doen over welke middelen zijn toegestaan in de provincie (zoals in Drenthe), of moet de provincie aansluiten bij het Europees en landelijk kader dat bepaalt welke middelen toegestaan zijn voor gebruik in de teelten? Er wordt hier ook op aangevuld dat de provincie kan bijdragen aan de omslag naar biologische teelt, door te subsidiëren en te helpen over te stappen naar kringlooplandbouw. En duidelijkheid bieden over spuitvrije zones en verduurzaming van landbouw.
- De provincie mag een stevigere rol pakken als het gaat om grond, weg en waterbouw en over PFAS.
- Ook als het gaat om landbouw kan de provincie een 'helicopterview' voor beleid van gemeenten hebben, hierin agrariërs als partner zien en meenemen.

Deelnemers hebben naar aanleiding van de casus ook aandachtspunten, soms specifiek voor de rol van andere partijen:

- Beleid moet gaan over wat, niet hoe.
- Kijk naar een adequate definiëring van gezonde leefomgeving: niet alleen normen spelen een rol, ook beleving en sociale aspecten.
- Doelgroepen (bewoners, agrariërs, ondernemers) kennen onderling enorme diversiteit waardoor hun belang ook anders is (generatieverschillen, sectorale verschillen).
- Kijk ook naar het recreatieperspectief, dat bijvoorbeeld mist in deze casus. Dit is een integraal onderdeel van bouwplannen. Natuurrecreatie moet meegenomen worden in plannen.
- Voor bestaande bewoners is van belang om voorzieningen in infrastructuur te handhaven en te verbeteren, huidige voorzieningen op wijkniveau te behouden, (verkeers)veiligheid en klimaatbestendige bouw. En recreatieve voorzieningen te behouden.

- Rol van het waterschap is om overloopgebieden te blijven houden, waterberging. En schoon drinkwater heeft ook ruimte nodig, denk aan klimaatadaptief bouwen. Ten aanzien van het waterschap wordt ook genoemd om te bouwen waar het verzilt.
- Focus op N2000-gebieden, geen terugtrekkende beweging voor natuur nu. Focus ook op die andere gebieden, meer in het Noorden.
- Vanuit het perspectief van de GGD wordt aangevuld dat recreatie en natuur voor beweging van belang is, en dat huizen zelf ook gezond moeten zijn (denk aan stof/ventilatie/hitte).
- Voor toekomstige bewoners van woningbouwprojecten is snelheid van belang, en dat het algemeen belang prevaleert. Dat mensen werk hebben in de buurt, kunnen wonen met ruimte, grondgebonden met tuin, en er ruimte is voor recreatie en goede mobiliteit is (nieuwe wegen naast OV).
- Over scheepvaart wordt een vraag gesteld. Dat valt onder het Rijk, maar is wel vervuילend.
- Werk natuurinclusief in alle plannen.

Hinder

Deze deelsessie ging over het thema hinder. Er was een toelichting op de provinciale verkenning van beleid rondom hinder door geur, geluid en stof, specifiek vanuit bronnen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, zoals industrie en N-wegen. Daarbij werd ingegaan op de verschillende rollen die de provincie kan vervullen, bijvoorbeeld bij gemeentegrensoverschrijdende hinder, cumulatie en stapeling van milieubelasting.

Aan de hand van een casus gingen deelnemers in groepjes in gesprek over hinder, de uiteenlopende belangen van omgevingspartijen en de rol van de provincie. Het gesprek verliep constructief, ook bij tegengestelde belangen (zoals Tata Steel versus inwoners). Daarnaast werd benadrukt dat deelnemers het waardevol vonden om in deze setting met elkaar van gedachten te wisselen.

De sessie liet zien dat er behoefte is aan duidelijkheid over hoe de provincie hinder tegen gaat over het bepalen van wat nog acceptabele hinder is: sluiten we aan bij landelijke normen of stelt de provincie zelf grenzen vast? Daarnaast is het belangrijk om in complexe gebieden met cumulatie en stapeling bronnen van hinder goed te identificeren, zeker waar de provincie bevoegd gezag is. Tot slot bleek dat er verschillende verwachtingen zijn over samenwerking met gemeenten: sommige willen zelf regie, terwijl anderen nadrukkelijk vragen om ondersteuning en afstemming vanuit de provincie.

Hoofdthema en kernvragen

De centrale vraag in deze sessie was: *Welke rol neemt de provincie in het verminderen van hinder? Wat is daarbij van belang en waarom?*

De presentatie belichtte hoe het provinciaal belang gezonde leefomgeving toegepast kan worden op hinder. Daarbij kwamen onder meer de volgende vragen aan bod:

1. Welke perspectieven bestaan er vanuit verschillende belangen op onderdelen van het provinciaal belang gezonde leefomgeving?
2. Welke rol heeft of kan de provincie hebben bij het verminderen van hinder, en waar liggen de grenzen van die rol?

Belangrijke discussiepunten waren:

- Hoe bepaal je wat hinder precies is, gezien het grijze gebied en verschillen in gezondheidsimpact?
- Waar ligt de grens tussen acceptabele en onacceptabele hinder?
- Wie draagt verantwoordelijkheid bij hinder in bestaande woonwijken, ontstaan door opeenstapeling van regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen?
- De rol van de provincie: alleen bij bronnen waar zij bevoegd gezag is, of ook breder als regionale partij met een visie op gezonde leefomgeving?
- Gemeentegrensoverschrijdende casuïstiek: provincie als mediator, verbinder en harmonisator van beleid.
- Spanningsveld tussen duidelijkheid vooraf en maatwerk bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw. Gemeenten vragen om vroegtijdige duidelijkheid om vertraging en onwenselijke situaties te voorkomen.

Wonen en Industrie

Deze deelsessie ging over de combinatie van wonen en industrie. De provincie wil de gezonde leefomgeving volwaardig laten meewegen in (ruimtelijke) afwegingen die in Noord-Holland gemaakt worden. In die afwegingen spelen verschillende belangen, zoals de woningbouwopgave en tegelijkertijd de industrie. In deze deelsessie gingen deelnemers in gesprek over deze belangen en de rol die de provincie hierin op zich kan nemen, aan de hand van een fictieve casus. In groepjes gingen deelnemers aan de slag in twee rondes: ronde 1 over welke belangen in de casus spelen, en ronde 2 over de rol van de provincie.

De casus: Het Noordzeekanaalgebied (NKZG) staat voor een complexe opgave. De milieudruk is hoog, de gemiddelde levensverwachting ligt lager dan in andere delen van Nederland en er is een tekort aan woningen. Op meerdere locaties wordt nieuwe woningbouw gepland, vaak in of nabij gebieden met bestaande industrie. Dit leidt tot een situatie waarin - door de mate van milieubelasting en cumulatie van verschillende bronnen - de gezonde leefomgeving onder druk staat.

De opbrengsten van deze gesprekken geven een beeld van de dilemma's en kansen in deze opgave: van het belang van duidelijke kaders en participatie tot het zoeken naar balans tussen gezondheid, economische ontwikkeling en woningbouw. Deelnemers zien het belang om gezondheid prioriteit te geven, en zien een rol voor de provincie bij complexe en gemeente-overschrijdende opgaven, voor een integrale kijk/visie en in het zoeken naar oplossingen en het gesprek daarover. En zien kansen voor participatie, vergunningverlening en handhaving. Onderstaand in de tabel de opbrengsten.

Belangen (ronde 1)

Deelnemers hebben belangen in kaart gebracht van wonen, de gezonde leefomgeving en industrie.

Wonen	- Natuur als buffer tussen wonen en industrie - Adviesrol GGD - Zorg voor voldoende en goede woningen - Informeert de huidige bewoners voldoende - Biedt nieuwe inwoners toekomstperspectief/ transparantie - Adaptief bouwen - Zorg voor een gezonde leefomgeving - Door middel van een gebiedsaanwijzing sturen op de bestemming.
Gezonde leefomgeving	- Gezondheid heeft prioriteit. Wat ook bijdraagt aan een gezonde economie. - Natuur als buffer tussen wonen en industrie - Mitigerende maatregelen - Compenserende maatregelen - Regiorol van de provincie bij ruimtelijke ordening als het gemeentegrens- overstijgend is - Schep duidelijke kaders als provincie
Industrie	- Natuur als buffer - Vergroening - Scherper vergunnen - Investeringszekerheid bieden aan bedrijven voor lange termijn

	- Welke instrumenten biedt de Nota ruimte van het Rijk ten opzichte van de instrumenten die de provincie heeft om te sturen op industrie - Vanuit industrie is het wenselijk dat de provincie stuurt op Industrieruimten van Provinciaal belang om duidelijkheid te scheppen voor de industrie. - Wees duidelijk en voorspelbaar - Verduurzaming kost mogelijk eerst wat ruimte en wat zijn daar de milieueffecten van? - Zorg voor een gelijk speelveld - Belangrijk dat de industrie voldoende werknemers heeft - Het Rijk heeft soms andere belangen dan een gemeente ((bv snelweg snelheidsreductie) - Stedelijke vernieuwing realiseren vraagt (extra) woonruimte - Geluidshinderwinst aan de ene kant, wordt weer uitgegeven aan de andere kant.
--	--

De rol van de provincie (ronde 2)

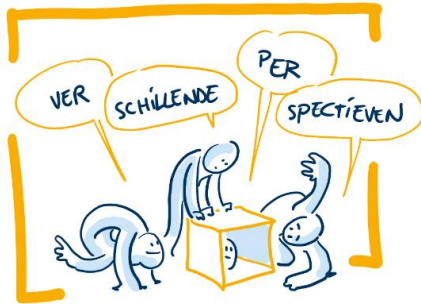
Deelnemers zijn in gesprek gegaan over de rol van de provincie en wat hierbij aandachtspunten zijn, vanuit verschillende perspectieven: gemeenten, bewoners, industrie en Provinciale Staten. Hiervoor hebben deelnemers zich verplaatst in verschillende perspectieven. En hebben zij nagedacht over wat belangrijk is vanuit de perspectieven van o.a. woningbouw en de gezonde leefomgeving.

Deelnemers denken dat voor gemeenten belangrijk is om:

- Duidelijkheid bieden over de rol van gemeenten
- De Omgevingsvisie te benutten
- Ruimte om maatwerk te bieden
- Als gesprekspartner op te treden
- Duidelijkheid te bieden over hoe we de verschillende belangen worden geborgd
- Bij te dragen in het gesprek met bijvoorbeeld het Rijk, als het gaat om het afwaarderen van een Rijksweg om milieuruimte vrij te spelen, wat deels ten goede kan komen aan nieuwe woningen, maar ook aan de gezonde

leefomgeving. De provincie kan een rol spelen om samen met de gemeente op te trekken richting het Rijk. .

- Bewust te zijn dat er een grote woningbouwopgave ligt bij gemeenten. Hierover moet ook afstemming zijn binnen de provincie. Als maximale normopvulling niet kan, dan kan veel woningbouw niet doorgaan.
- Informatie te bieden over hoe voldaan moet worden aan de gezonde leefomgeving.
- Woningdruk te dempen op andere manieren, zoals het tegengaan van verkamering en het beperken van arbeidsmigratie in hoogbelast gebied.

Deelnemers denken dat voor bewoners belangrijk is om:

- Perspectief te bieden op wat je kan doen als een gemeente belangen van de gezonde leefomgeving niet afweegt (evenredigheid)
- Iets te mogen vinden van de belangenafweging
- Belang laten prevaleren van een gezonde leefomgeving
- Hen te beschermen tegen bestaande emissies, ook voor bestaande woningen.

Deelnemers denken dat vanuit de industrie belangrijk is om:

- Te zorgen voor vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- Duidelijkheid in de ruimtelijke ordening
- Investeringszekerheid te bieden
- Duidelijk beleid te voeren

Deelnemers denken dat vanuit Provinciale Staten van belang is om:

- Rolopvatting van de provincie te bepalen
- Democratisch proces te respecteren
- Mede ervoor te zorgen dat het aantal woningen tot en met 2030 193.000 woningen gebouwd worden.
- Te zorgen voor participatie voor inwoners en toekomstige inwoners

Wat voor rol?

Deelnemers hebben verschillende opvattingen over de manier waarop de provincie een rol zou moeten nemen. Een aantal genoemde punten:

- Pak een regierol hierin als de opgave gemeente-overschrijdend is. Een rol aan de voorkant in het proces.
- Instructieregels en de handleiding benutten om inwoners zo min mogelijk bloot te stellen aan schadelijke stoffen.
- In gesprek gaan
- Heldere keuzes maken
- Perspectief voor een langere termijn maken en daaraan vasthouden. Hierin worden verschillende termijnen genoemd.
- Regie nemen, omdat er te veel partijen zijn die een rol hebben. En daarmee verder gaan dan alleen de wettelijke taak.
- Integraal kijken, integrale visievorming op een gebied.
- Een rol nemen vanuit vergunningverlening en ruimtelijke ordening
- Milieucontouren handhaven, zodat er geen woningen binnen de contouren gebouwd worden.
- Meedenken en adviseren.
- Bij gemeentegrenzen waar milieufactoren samenkomen kan de provincie adviseren.

Tot slot zijn er suggesties gedaan over de rol van andere partijen:

- Als het gaat over industrie: betrekken van Agro industrie (Openluchtfabriek)
- RIVM gezondheidsmonitor (gemeente/ GGD) benutten in beleid
- Laat GGD advies geven

Bijlage 6: Deelnemende partijen

Gemeenten

Aalsmeer, Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Bergen, Beverwijk, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Gooise Meren, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede, Hilversum, Hollands Kroon, Hoorn, Huizen, Medemblik, Purmerend, Schagen, Uithoorn, Velsen, Zaanstad.

Provincies/IPO/Provinciale Staten

Provinciale Staten – 50PLUS, Provinciale Staten – BBB, Provinciale Staten – CDA, Provinciale Staten – ChristenUnie, Provinciale Staten – D66, Provinciale Staten – GroenLinks, Provinciale Staten – Noord Holland, Provinciale Staten – Partij voor de Dieren, Provinciale Staten – PvdA, Provinciale Staten – SP, Provinciale Staten – Volt, Provincie Drenthe, Provincie Flevoland, Provincie Gelderland, Provincie Noord-Holland, Provincie Overijssel, Provincie Utrecht, Provincie Zeeland, Provincie Zuid-Holland, IPO

Rijksoverheid / agentschappen

Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Ministerie van Klimaat en Groene Groei, Nationaal Programma Regionale Energiestrategie, Nationaal Milieubeleidsplan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (NMP IenW), Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Rijkswaterstaat, Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving.

Veiligheidsregio's en Brandweer

Brandweer Amsterdam Amstelland, Brandweer Flevoland, Brandweer Flevoland & Gooi en Vechtstreek, Brandweer Gooi en Vechtstreek, Brandweer Kennemerland,

Veiligheidsregio Kennemerland, Veiligheidsregio Noord Holland Noord, Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland

GGD's

GGD Amsterdam, GGD Gooi en Vechtstreek, GGD Hollands Noorden, GGD Kennemerland, GGD Zaanstreek-Waterland

Omgevingsdiensten

OD Flevoland, Gooi en Vechtstreek, OD IJmond, OD Noord-Holland Noord, OD Noordzeekanaalgebied

Kennisinstellingen

RIVM, TNO, Universiteit Utrecht, Waag Futurelab

Water/drinkwater/Hoogheemraadschap

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, PWN

Havens/ havenbedrijven

Havenbedrijf Amsterdam, Port of Amsterdam, Port of Den Helder, Programmabureau NZKG, Zeehaven IJmuiden

Regionale netwerken/programma's

ANV Hollands Noorden, Greenport NHN, IPO, Metropoolregio Amsterdam, Programmabureau NZKG.

Bewoners- en belangenorganisaties

AARDige Buren, Adem Vrij, Belang woningzoekende, Biodiversiteit Koggenland, Caring Farmers Caring Movement, Dorpsraad Wijk aan Zee, Hollandse Luchten, KAVB, Landschap Noord Holland, LTO Noord Holland, MVO Nederland, Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG), n4o, Natuur en Milieufederatie Noord Holland, ORAM, Platform Groen Haarlem en bewonersgroep Groene Esplanade, Stichting de Waag, Stichting Frisse Wind Nu, Stichting Gezondheid op 1, Stichting IJmond IJzersterk en Gemeente Heemskerk, Stichting Stedenband Haarlem Mutare, Stichting Tuin van Haarlem, VELIN, Vereniging Nederlandse Chemisch Industrie (VNCI), VNO NCW

West, Vollegrondsgroente.net, VOTOB, Wijkbewoner Ramplaankwartier, XR
Landbouw, Zaan Food Makers, ZONH.

Bedrijfsleven/koepels

AEB Amsterdam, Haskoning, Ketjen, KokxDeVoogd, Mediahuis Nederland,
Munisense, Port of Amsterdam, PosadMaxwan, Tata Steel

think. do. connect.

E:M+MA.

Wijnhaven 88

2511 GA Den Haag

070 - 87 00 460

info@emma.nl

www.emma.nl

Volg ons op [LinkedIn](#)

Inzichten uit participatietraject gezonde leefomgeving

Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving

Dec 2025 – Jan 2026

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	2
2. Hoe is het participatieproces verlopen?	2
3. Wat zijn de resultaten vanuit het participatieproces?	3
4. Welke inzichten geeft het ons en hoe hebben we het verwerkt?	3
4.1 Inzicht en reactie over inhoudelijke scope gezonde leefomgeving	4
4.2 Inzicht en reactie over rol van de provincie, proces, en instrumentarium	4
4.3 Inzicht en reactie op inwonersparticipatie	7
Bijlage 1. Overzicht van rode draden uit het participatieproces	9

1. Aanleiding

De provincie Noord-Holland is naar aanleiding van het vaststellen van de startnotitie Gezonde Leefomgeving (15 juli 2024) gestart met de beleidsontwikkeling voor Gezonde Leefomgeving. Met het doel om te komen tot het beleidskader Gezonde Leefomgeving. Een gezonde leefomgeving is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Dit vraagt om samenwerking en afstemming tussen onder meer overheid, bedrijven, kennisinstellingen en inwoners. Daarom heeft de provincie tijdens de totstandkoming van dit beleidskader afgelopen maanden op verschillende manieren kennis, ervaring en ideeën opgehaald bij professionele belanghebbenden: overheid, bedrijfsleven, kennisorganisaties, brancheverenigingen en vertegenwoordigers van bewonersorganisaties. Voor een overzicht van de betrokken stakeholders zie in het Participatieverslag beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving bijlage 6: Deelnemende partijen.

Het participatieproces voor de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving vond plaats tussen begin 2025 en november 2025. Het doel was om een brede vertegenwoordiging van belanghebbenden te informeren over het beleidskader in ontwikkeling, praktijkervaringen en perspectieven op te halen voor het optimaal inzetten van instrumentarium, en om onderdelen van het beleidskader te toetsen. Individuele bewoners zijn daarnaast betrokken via het traject Regie op de Ruimte; de resultaten uit de eerste fasen van deze participatie zijn meegenomen in het beleidskader. De totale inbreng wordt benut bij de actualisatie van de Omgevingsvisie. De provincie heeft ernaar gestreefd het participatieproces zorgvuldig op te zetten, door in een vroeg stadium verschillende belanghebbenden te betrekken en de dialoog te faciliteren waarbij verschillende perspectieven gezamenlijk aan tafel zaten, zodat de provincie vanuit de brede dialoog tot inzichten is gekomen en deze inzichten mee te nemen in haar beleid.

Dit document beschrijft in hoofdlijnen hoe het participatieproces is verlopen, welke resultaten dit heeft opgeleverd en welke inzichten dit de provincie heeft gegeven. Daarnaast wordt toegelicht hoe deze inzichten zijn meegewogen en waar passend, binnen de opdracht en bevoegdheden van de provincie, zijn verwerkt in het beleidskader Gezonde Leefomgeving.

2. Hoe is het participatieproces verlopen?

Om het participatieproces te faciliteren zijn verschillende typen bijeenkomsten georganiseerd. Zo is er via twee ambtelijke werkgroepen doorlopend in 2025 onderzocht hoe emissies kunnen worden teruggedrongen door scherper vergunnen en het actualiseren van bestaande vergunningen. Daarnaast vonden in april-mei 2025 drie bestuurlijke lunchbijeenkomsten plaats waarin bestuurders informeel met elkaar spraken over onder meer industriële bronnen en blootstelling, woningbouw, en industriële uitstoot naar bodem, water en lucht. In drie werkateliers in september stonden achtereenvolgens het provinciaal belang, nieuwe beleidsambities en het beschikbare instrumentarium van de provincie centraal. Het proces werd afgesloten met een beeldvormende excursie voor Provinciale Staten in oktober en een breed bezocht symposium in november waarin is geïnformeerd, de opgaven zijn geschetst en de inzichten uit de eerdere participatiemomenten gedeeld zijn en in werksessies zijn aangescherpt.

Zie figuur 1 hieronder voor een beeld van de participatiemomenten voor de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving. We hebben een professioneel bureau ingehuurd, bureau EMMA uit Den Haag, met veel ervaring op het gebied van participatieprocessen, om het proces te organiseren en te faciliteren. Voor een goede afstemming met Provinciale Staten is een werkgroep Gezonde Leefomgeving opricht, daarmee is regelmatig overleg geweest over participatiemomenten, de excursie voor Provinciale Staten en het brede symposium Gezonde Leefomgeving.

Figuur 1. Participatiemomenten bij de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.

3. Wat zijn de resultaten vanuit het participatieproces?

De opbrengsten van de participatie laten een genuanceerd en soms gemengd beeld zien. Enerzijds vragen partijen om een actieve provincie die duidelijke, concrete en toetsbare ambities stelt voor een gezonde leefomgeving, zodat helder is waar de provincie voor staat en waar zij op kan worden aangesproken. Anderzijds is er ook een brede oproep om gezondheid niet te smal te benaderen en naast normen nadrukkelijk aandacht te houden voor beleefde hinder, cumulatie van effecten en kwetsbare groepen. De participatie bevestigt daarmee zowel de behoefte aan scherpe keuzes als aan een brede blik op wat een gezonde leefomgeving omvat.

Vergelijkbare gemengde signalen komen terug in de verwachtingen over de rol van de provincie. Partijen hechten waarde aan voorspelbare provinciale kaders, met name bij complexe en gemeentegrensoverschrijdende situaties, zodat gemeenten, bedrijven en inwoners weten waar zij aan toe zijn. Tegelijkertijd is er nadrukkelijk behoefte aan ruimte voor maatwerk, om verschillen tussen gebieden te kunnen meewegen en keuzes te maken die recht doen aan de situatie. Ook wordt van de provincie gevraagd om vooral te verbinden en samen te werken, en juridische instrumenten pas in te zetten wanneer overleg onvoldoende resultaat oplevert. Deze uiteenlopende signalen heeft de provincie inzicht in gegeven.

Voor een samenvatting van de rode draden in de resultaten, zie bijlage 1 in dit document. Voor een volledig overzicht van de resultaten uit het participatieproces, zie het Participatieverslag beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.

4. Welke inzichten geeft het ons en hoe hebben we het verwerkt?

De inzichten zijn zorgvuldig gewogen bij het uitwerken van dit beleidskader. Inbreng die past binnen de opdracht die we kregen hebben vanuit de startnotitie Gezonde Leefomgeving – zoals het expliciteren van provinciale belangen, het verduidelijken van doelen voor hinder en het benoemen van leidende principes voor instrumentkeuze – krijgen een plaats bij de verdere uitwerking van het beleidskader Gezonde Leefomgeving en later bij het programma Gezonde Leefomgeving. Signalen die buiten de reikwijdte van de opdracht vallen zijn waar mogelijk verbonden aan andere beleidsvelden van de provincie (zoals mobiliteit, water, economie) of worden niet overgenomen (met motivatie waarom). Daarmee is de participatie niet alleen breed en inclusief geweest, maar ook herkenbaar en navolgbaar verwerkt. Dit biedt comfort dat de eerdere aandachtspunten van Provinciale Staten over het participatieproces serieus en zorgvuldig zijn meegenomen. Hieronder worden de inzichten, afweging en keuze die de provincie heeft gemaakt beschreven.

4.1 Inzicht en reactie over inhoudelijke scope gezonde leefomgeving

Gezonde leefomgeving is integraal, maar vraagt om duidelijke taakafbakening

Gezonde leefomgeving is integraal. Fysieke en sociale aspecten zijn verbonden en vervlochten met elkaar, en dragen gezamenlijk bij aan de gezondheid van mensen. Dit komt ook duidelijk naar voren in de participatie. Tegelijk komt uit de gesprekken naar voren dat het belangrijk wordt gevonden dat de provincie de bestaande taakverdeling tussen overheden respecteert.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

In de startnotitie is daarom bewust gekozen om te focussen op de fysieke leefomgeving. Voor dit domein heeft de provincie specifieke wettelijke taken en kan zij daadwerkelijk impact maken. Volgens het subsidiariteitsbeginsel liggen bevoegdheden voor het sociale domein en gezondheidsbevordering bij gemeenten. Het beleidskader sluit hierbij aan en benadrukt dat samenwerking noodzakelijk is, ieder vanuit de eigen taak en verantwoordelijkheid.

Ambities en doelen moeten duidelijk en meetbaar zijn

De provincie begrijpt uit de participatie dat ambities en doelen rondom gezonde leefomgeving duidelijk en meetbaar moeten zijn. Alleen dan hebben zij zeggingskracht en kunnen ontwikkelingen in de tijd gevolgd en besproken worden.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Zoals vastgelegd in de startnotitie, verankert de provincie haar ambities stevig in het beleidskader Gezonde Leefomgeving. Voor de onderwerpen waarvoor de provincie specifieke wettelijke taken heeft, streeft zij ernaar ambities en doelen zo helder en concreet mogelijk te formuleren, zodat monitoring en verantwoording mogelijk zijn.

Focus nodig op onderwerpen waar de provincie bevoegd en effectief is

Uit de participatie blijkt het belang om keuzes te maken en focus aan te brengen op thema's waar de provincie daadwerkelijk een rol en invloed heeft. Daarbij is genoemd dat de provincie specifieke wettelijke taken heeft op onderdelen van de fysieke leefomgeving, zoals geur, geluid en (grof)stof, en daar een duidelijke bijdrage kan leveren aan een gezonde leefomgeving.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie borgt deze focus door in het beleidskader aan te sluiten bij de afbakening uit de startnotitie. De inzet richt zich op aspecten van de fysieke leefomgeving waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Daarmee wordt voorkomen dat het beleidskader te breed of vrijblijvend wordt, en blijft het gericht op waar de provincie daadwerkelijk kan sturen en handelen.

Zorgen over gewasbeschermingsmiddelen uit de samenleving

De provincie hoort in de participatie zorgen vanuit de samenleving over het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen, gezien vanuit het belang van een gezonde leefomgeving. Deze zorgen raken aan meerdere beleidsvelden, waaronder water en natuur.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Het thema gewasbeschermingsmiddelen viel niet onder de reikwijdte bij het vaststellen van de startnotitie. Mede als uitkomst van de participatie willen wij in lijn met onze ambities voor een gezondere leefomgeving ook de blootstelling aan mogelijke gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen terugdringen.

4.2 Inzicht en reactie over rol van de provincie, proces, en instrumentarium

Samenwerking tussen overheden blijft noodzakelijk

Uit de participatie volgt het signaal dat, ondanks de gekozen focus en taakafbakening, samenwerking tussen overheden noodzakelijk blijft om te werken aan een gezonde leefomgeving. Verschillende beleidsvelden en bevoegdheden grijpen in de praktijk immers op elkaar in.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Het beleidskader benadrukt dat de provincie deze samenwerking belangrijk vindt. Binnen het kader wordt ingezet op samenwerking met gemeenten en andere overheden, ieder vanuit de eigen rol en bevoegdheid. Hiermee wordt recht gedaan aan de integraliteit van het vraagstuk, zonder de taakafbakening los te laten.

Behoeftte aan duidelijke kaders én ruimte voor maatwerk

Uit de participatie begrijpt de provincie dat er behoefte is aan duidelijke en voorspelbare provinciale kaders, met name bij complexe en gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken. Tegelijk willen omgevingspartijen binnen die kaders ruimte houden voor lokaal maatwerk en flexibiliteit. Ook wordt benadrukt dat keuzes uitlegbaar moeten zijn richting inwoners en ondernemers en dat verschillen tussen regio's moeten kunnen worden meegewogen.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie geeft hieraan invulling door in het beleidskader expliciet het provinciaal belang gezonde leefomgeving te benoemen. Daarmee wordt vastgelegd waarom en wanneer de provincie actief wordt. Dit biedt de gevraagde duidelijkheid en voorspelbaarheid. Tegelijk kiest de provincie er bewust voor om binnen dat kader ruimte te laten voor gebiedsgericht maatwerk, door het beschikbare wettelijke instrumentarium per situatie af te wegen. Op deze manier wordt recht gedaan aan regionale verschillen zonder het kader los te laten.

Behoeftte aan een leidende en verbindende, maar niet overnemende rol

De provincie leidt uit de participatie af dat omgevingspartijen behoefte hebben aan een leidende en verbindende rol van de provincie bij bovenlokale en complexe afwegingen. Daarbij wordt nadrukkelijk gevraagd om een balans: richting geven vanuit samenhang en duidelijke kaders stellen, samenwerking stimuleren, maar geen verantwoordelijkheden van andere overheden overnemen. Ook wordt een procesgerichte werkwijze gewenst waarin overleg en gezamenlijke verkenning centraal staan.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie verwerkt dit inzicht door in het beleidskader vast te leggen dat zij per situatie afweegt welk instrumentarium passend en proportioneel is. Dialoog, samenwerking en faciliteren vormen het uitgangspunt. Pas wanneer afstemming onvoldoende resultaat oplevert, wordt overwogen om andere instrumenten in te zetten. Hiermee geeft het kader richting aan een rolopvatting waarin de provincie verbindt en stuurt, zonder de rol van andere overheden over te nemen.

Behoeftte aan ondersteuning, kennisdeling en vernieuwing

Uit de participatie blijkt dat van de provincie een ondersteunende en coördinerende rol wordt verwacht. Die rol is gericht op het delen van expertise, het versterken van samenhang en het stimuleren van vernieuwing. Daarnaast wordt van de provincie een aanjagende rol verwacht bij experimenten en nieuwe manieren van samenwerken om vraagstukken rond gezonde leefomgeving aan te pakken.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie kiest ervoor om deze rol niet projectmatig vast te leggen, maar kaderstellend te borgen. In het beleidskader wordt kennisontsluiting en kennisontwikkeling expliciet benoemd als onderdeel van het instrumentarium. Daarbij bevat het beleidskader leidende principes die richting geven aan hoe ondersteuning, samenwerking en innovatie worden ingezet wanneer de provincie actief wordt.

Behoeftte aan meer inzicht, monitoring en zorgvuldige duiding

De provincie maakt uit de participatie op dat er behoefte is aan meer betrouwbare metingen en doorlopende monitoring om effecten inzichtelijk te maken. Het open delen van gegevens draagt volgens partijen bij aan het onderbouwen van signalen en aan vertrouwen. Tegelijk wordt aangegeven dat visualisaties alleen waardevol zijn als zij zorgvuldig worden gebruikt en kritisch worden geëvalueerd, omdat context en indicatoren bepalend zijn voor interpretatie.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Het beleidskader vertaalt dit inzicht door kennis en inzicht als expliciete basis voor provinciaal handelen te benoemen. De provincie bepaalt per situatie welk instrumentarium op het gebied van monitoring en kennisontwikkeling passend is. Leidende principes in het kader geven richting aan het gebruik van data en visualisaties, zodat deze ondersteunend zijn aan afwegingen en besluitvorming.

Belang van consistentie, participatie en vertrouwen

Uit de participatie begrijpt de provincie dat consistentie, juridische stevigheid en een heldere uitleg van keuzes cruciaal zijn voor geloofwaardigheid richting samenleving en bedrijfsleven.

Daarnaast wordt het belang benadrukt van tijdige en structurele participatie, met realistische en transparante verwachtingen, met name in gebieden met een hoge belasting.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie herkent deze punten als fundamentele uitgangspunten voor haar beleid. Het beleidskader en het nog op te stellen programma Gezonde Leefomgeving sluiten hierop aan door expliciet te maken wanneer de provincie actief wordt en wanneer niet. Deze helderheid is bedoeld om verwachtingen te managen en bij te dragen aan vertrouwen en uitvoerbaarheid in de praktijk.

Actieve lobby en inzet richting andere overheden

Tot slot blijkt uit de participatie dat omgevingspartijen behoefte hebben aan een actieve lobby- en aanjagende rol van de provincie bij het terugdringen van schadelijke stoffen. Daarbij wordt gevraagd om terughoudendheid waar gemeenten leidend zijn en om een stevigere inzet richting Rijk en Europa.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie plaatst deze oproep binnen de kaders van de startnotitie en het beleidskader. Dat betekent dat zij zich richt op bronnen waarvoor zij bevoegd gezag is en waar relatief de meeste gezondheidswinst te behalen valt. Tegelijk roept zij medeoverheden op om gezamenlijk op te trekken en zich in te zetten voor ambitieus bronbeleid.

4.3 Inzicht en reactie op inwonersparticipatie

Naast de participatie met professionele belanghebbenden is via het traject Regie op de Ruimte ook inbreng van inwoners opgehaald (zie [Participatieverslag - Regie op de Ruimte](#)). Deze inbreng bevestigt signalen die de provincie eerder van inwoners heeft ontvangen. Deze signalen vormden mede aanleiding voor het opstellen van het beleidskader Gezonde Leefomgeving. De inbreng benadrukt het belang van een gezonde leefomgeving, gezondheid en de dagelijkse ervaring van de leefomgeving.

Gezonde leefomgeving als volwaardig belang

Uit de inwonersparticipatie komt naar voren dat gezondheid niet als één van de vele afwegingen wordt gezien, maar als een fundamenteel belang dat richtinggevend zou moeten zijn bij ruimtelijke en beleidsmatige keuzes.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Bij ruimtelijke opgaven moet altijd worden voldaan aan de milieunormen voor bijvoorbeeld geluid en luchtkwaliteit. Dit is randvoorwaardelijk voor het nemen van een ruimtelijk besluit. De provincie wil hierin een stap extra zetten. De provincie wil dat een gezonde leefomgeving als volwaardig belang wordt meegewogen bij ruimtelijke afwegingen. Wij zien het belang van een gezonde leefomgeving net als andere provinciale belangen, zoals woningbouw, industrie, natuur en economie. Om dit te bewerkstelligen stelt de provincie het beleidskader Gezonde Leefomgeving vast.

Dit beleidskader maakt geen keuzes over hoe gebieden in Noord-Holland moeten worden ingericht. Dat gebeurt via het traject Regie op de Ruimte, dat leidt tot de actualisatie van de provinciale Omgevingsvisie. Het beleidskader vormt wel een bouwsteen voor dit traject en zorgt ervoor dat het belang van een gezonde leefomgeving volwaardig wordt meegenomen in de geactualiseerde provinciale Omgevingsvisie.

Schone leefomgevingskwaliteiten met zorgen over vervuilde bronnen en landbouw

Inwoners geven aan dat schoon (drink)water en waterveiligheid absolute randvoorwaarden zijn voor een gezonde leefomgeving. Er bestaan grote zorgen over vervuiling van grond- en oppervlaktewater door onder meer medicijnresten, pesticiden, PFAS en andere stoffen. Daarbij wordt benadrukt dat vervuiling zoveel mogelijk bij de bron moet worden aangepakt; vervuilde industrieën en landbouw moeten zich aanpassen of verdwijnen. Inwoners wijzen op gezondheidsrisico's en de noodzaak om keuzes te maken die de leefomgeving beschermen.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

Wij richten ons op daar waar wij bevoegd gezag voor zijn. De industriële bedrijven die onder het bevoegd gezag van de provincie vallen, hebben door hun aard en omvang vaak een grote impact op de kwaliteit van de leefomgeving. Bij deze bronnen heeft de provincie een wettelijke taak om vergunningen te verlenen, toe te zien op de naleving hiervan en om op te treden op het gebied van handhaving. Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben we bevoegdheden en wettelijk

instrumentarium om te sturen op vermindering van uitstoot van schadelijke stoffen en hinder. In het beleidskader is het optimaal inzetten van het wettelijk instrumentarium vastgelegd: “We zetten ons wettelijk instrumentarium voor de vergunningsverlening, toezicht en handhavingstaken (VTH) (ook wel Uitvoerings- & Handavings (U&H)-taken genoemd) optimaal in. Hierbij blijven we binnen de wettelijke kaders. Dit beleid geldt voor reeds bestaande bedrijven en voor nieuwe bedrijven of bedrijfsontwikkelingen. Hiermee werken we aan het terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem en uitstoot van hindercomponenten, zoals geluid, geur en (grof)stof, vanuit onze rol als bevoegd gezag”.

Voor agrarische inrichtingen in Noord-Holland heeft de provincie niet de eerder beschreven wettelijke taak en daarmee het bijhorende instrumentarium ter beschikking. Dit is veelal bij gemeenten belegd.

De provincie gaat actief het gesprek aan met gemeenten waar de kans op blootstelling aan gezondheidsrisico's zich concentreert. Van die gemeenten vragen we een nieuwsgierige en proactieve houding om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken. We vragen aan gemeenten om hun inzet op te nemen in beleid (zoals in de Omgevingsplannen) en te betrekken in ruimtelijke keuzes. Als onze inzet richting gemeenten niet tot voldoende beweging leidt om blootstelling aan gezondheidsrisico's te beperken, overwegen we om op meer dwingende wijzen hierop aan te sturen.

We trekken samen met andere provincies op, via het Interprovinciaal Overleg (IPO), in kennisontwikkeling en om onze lobby richting het Rijk en de EU voort te zetten. Wij vragen aan het Rijk om blootstelling aan gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen in kaart te brengen, en mee te wegen in de regelgeving van deze middelen.

Aandacht voor groen, natuur en recreatie

Meer groen en natuur in en om steden wordt door inwoners gezien als essentieel voor gezondheid, het tegengaan van hittestress, waterberging en biodiversiteit. Leefbaarheid en gezondheid moeten leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Zo geven inwoners aan dat natuur niet zomaar mag wijken voor nieuwbouw. Ook benadrukken zij dat meer groen en recreatiegebied in en om steden, zoals parken, vijvers, speelvelden, bomen en groene daken, essentieel is om te kunnen recreëren, hittestress tegen te gaan, biodiversiteit te bevorderen en water beter in de bodem te laten infiltreren.

Hoe de provincie dit inzicht verwerkt in het beleidskader

De provincie herkent het nut van groen, natuur en recreatie voor de gezondheid. Het beleidskader stelt geen nieuwe kaders voor groen, natuur en recreatie. Hiervoor geldt afzonderlijk provinciaal beleid. Het thema Gezonde Leefomgeving raakt aan andere provinciale beleidsvelden binnen het fysieke domein, waaronder natuur, recreatie, mobiliteit en duurzame economie. Deze raakvlakken zijn nader uitgewerkt in bijlage B van het beleidskader Gezonde Leefomgeving.

Het belang van een gezonde leefomgeving wordt volwaardig meegewogen bij ruimtelijke keuzes en gebiedsgerichte aanpakken. In samenwerking met gebiedspartijen ziet de provincie kansen om gezondheid als volwaardig belang mee te wegen in integrale afwegingen en uitvoering, en in samenhang met de gezondheidsbevorderende aspecten van groen, natuur en recreatie.

Bijlage 1. Overzicht van rode draden uit het participatieproces

Deze bijlage bevat tabellen. De tabellen geven de rode draden weer uit het participatieverslag en de belangrijkste inzichten die dit oplevert. Per inzicht is een korte toelichting opgenomen, gevolgd door een reactie waarin wordt aangegeven wat we met dit inzicht gaan doen.

De inzichten zijn geclusterd in twee groepen:

- Tabel 1: een groep die betrekking heeft op de inhoudelijke scope van het beleidskader;
- Tabel 2: een groep die gaat over rolverdeling, proces en instrumentarium.

Tabel 1: Rode draden uit de inbreng over de inhoudelijke scope van het beleidskader

Rode draad uit de participatie over inhoudelijke scope van het beleidskader	Toelichting	Inzicht
Gezonde leefomgeving is meer dan normen.	De beleefde hinder, cumulatie en sociale factoren moeten ook worden meegenomen als de gezondheid van de leefomgeving wordt beoordeeld.	De provincie begrijpt dat gezonde leefomgeving integraal is, en dat fysieke en sociale aspecten verbonden en vervlochten zijn en ook bijdragen aan de gezondheid van mensen.
Sociaal domein en gezondheidsbevordering (incl groen), gezondheidsbescherming (hittestress, licht, straling emv).	Bescherming van gezondheid als uitgangspunt. Gezondheid moet centraal staan, met een breed perspectief op wat 'gezonde leefomgeving' inhoudt. Let niet enkel op schadelijke milieufactoren, maar ook op positieve gezondheid. Houdt wel aandacht voor cumulatie en stapeling, het beschermen van gevoelige groepen en het zichtbaar maken van gezondheidsrisico's voor inwoners.	De provincie begrijpt dat gezonde leefomgeving integraal is, en dat fysieke en sociale aspecten verbonden en vervlochten zijn en ook bijdragen aan de gezondheid van mensen.
Ambities en doelen: duidelijk en meetbaar.	Formuleer heldere, ambitieuze doelen voor gezonde leefomgeving, waarin de intensiteit en scope van die doelen duidelijk wordt neergezet. Dit is niet alleen gewenst voor omgevingsveiligheid, geluid en luchtkwaliteit, maar zeker ook voor groen, water, natuur, stikstof. Ook het sociale aspect van gezonde leefomgeving wordt het liefst hierin meegenomen. Maak deze doelen meetbaar en toetsbaar.	De provincie begrijpt het belang dat ambities en doelen duidelijk en meetbaar moeten zijn, zodat deze ook zeggingskracht hebben, en te monitoren zijn over de tijd.
Hinder. Duidelijke normen voor hinder.	Oproep tot breed aanvliegen van hinder. Wat betekent milieuoverlast voor de	De provincie begrijpt de oproep om hinder niet smal te definiëren,

	beleving, en wat betekent dat voor gezondheid. Er is behoefte aan duidelijke normen voor wat acceptabele hinder is en aan een goede operationalisatie van het begrip hinder.	en het belang dat ook de doelen voor hinder duidelijk moeten zijn.
Gewasbeschermingsmiddelen (gbm).	Nadrukkelijke en herhaalde oproep aan de provincie om zich in te zetten voor reductie van gbm, vanuit het belang gezondheid/gezonde leefomgeving. Daarbij een enkele oproep aan de provincie om dit niet te doen, kaders voor gbm liggen bij EU en Rijk.	De provincie hoort de zorgen vanuit de samenleving, om gmb terug te dringen, vanuit belang gezonde leefomgeving.
Secundaire bouwstoffen/staalslakken.	Oproep aan de provincie om nadrukkelijker in te zetten op het terugdringen van schadelijke effecten van secundaire bouwstoffen, zoals bijvoorbeeld staalslakken.	De provincie hoort de zorgen vanuit de samenleving, om schadelijke effecten van secundaire bouwstoffen terug te dringen, vanuit belang gezonde leefomgeving.

Tabel 2: Rode draden uit de inbreng over rol van de provincie, proces, en instrumentarium

Rode draad uit de participatie over rol, proces en instrumentarium	Toelichting	Inzicht
Duidelijkheid en samenwerking zijn cruciaal. Duidelijke rolverdeling. Kaders bij gemeente-grensoverschrijdende vraagstukken.	Bedrijven erkennen hun invloed op de leefomgeving en willen weten waar ze aan toe zijn, welke normen gelden en ook voor een langere termijn. Ook voor gemeenten is het belangrijk om heldere afspraken te maken over welke rol bij wie ligt. Partijen in de regio willen dat de provincie kaders biedt, vooral bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken, maar ook ruimte laat voor lokaal maatwerk. In complexe situaties is voorspelbaarheid belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn voor flexibiliteit. Er is behoefte aan duidelijkheid over de rolverdeling tussen provincie, gemeenten en andere partijen.	De provincie begrijpt hieruit dat er behoefte is aan duidelijke en voorspelbare provinciale kaders, vooral bij complexe en gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken. Tegelijk willen partijen binnen die kaders ruimte voor lokaal maatwerk en flexibiliteit, zodat rekening kan worden gehouden met specifieke situaties.
Flexibiliteit en maatwerk.	Beleid moet ruimte bieden voor maatwerk, met oog voor lokale omstandigheden en verschillen tussen gebieden. Prioritering moet uitlegbaar zijn voor inwoners en bedrijven.	De provincie begrijpt hieruit, dat er behoefte is aan een gebiedsgerichte benadering, om recht te doen aan verschillen tussen regio's. Tegelijk is het van belang dat gemaakte keuzes begrijpelijk zijn en goed kunnen worden toegelicht aan betrokkenen, zoals inwoners en ondernemers.
Regierol provincie bij complexe, gemeente-grensoverschrijdende vraagstukken. De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder. Rol provincie voor integrale vraagstukken: het gaat om gezondheid, maar ook om economie en woningbouw.	De provincie moet vooral optreden bij gemeente-overstijgende problemen, cumulatie van effecten, en als de eigen bevoegdheid van de provincie Noord-Holland daarom vraagt. Ze wordt gezien als regisseur, aanjager en bewaker van het grotere geheel. De provincie wordt gezien als regisseur en verbinder, die proactief handelt, vanuit een integrale overkoepelende blik, maar niet alles overneemt. Structurele communicatie en maatwerk zijn essentieel. Bij ruimtelijke keuzes, zoals woningbouw in of nabij industriegebieden, spelen verschillende belangen. Gezondheid krijgt prioriteit, maar economische ontwikkeling en woningbouw zijn ook belangrijk. De provincie heeft een rol in het scheppen van duidelijke kaders, het faciliteren van participatie en het zoeken naar integrale oplossingen. Partijen in de regio wensen dat de provincie haar rol pakt bij bronnen waar zij	Hieruit maakt de provincie op dat er behoefte is aan een leidende en verbindende rol, specifiek bij bovenlokale en complexe afwegingen. Met het liefst een gulden middenweg van richting geven vanuit een brede samenhang, duidelijke kaders stellen en samenwerking stimuleren, zonder verantwoordelijkheden van anderen over te nemen.

	bevoegd gezag voor is, maar ook als regionale partij met een visie op gezonde leefomgeving. Samenwerking met gemeenten en andere partijen blijft cruciaal.	
Dialogoog en samenwerking als basis.	Eerst inzetten op dialoog en samenwerking met gemeenten, bedrijven en inwoners. Juridische instrumenten pas inzetten als overleg niet werkt. De provincie kan bemiddelen als gemeenten er niet uitkomen. Er is ook een duidelijke wens voor een faciliterende rol vanuit de provincie door partijen samen te brengen op bepaalde thema's. Dit kan in de vorm van bestuurlijke lunches, of juist naar voorbeeld van de deelsessies tijdens de werkateliers.	De provincie leidt hieruit af dat, naast de behoefte aan heldere doelen en kaders, een procesgerichte werkwijze wordt gevraagd waarin overleg en gezamenlijke verkenning centraal staan. Daarbij wordt verwacht dat de provincie verbindt en faciliteert en alleen ingrijpt als afstemming onvoldoende oplevert.
Kennisdeling en advisering.	De provincie wordt verwacht kennis te delen, gemeenten te adviseren en te zorgen voor harmonisatie van aanpak. Dit geldt ook voor het stimuleren van innovatie en het faciliteren van kennisnetwerken.	De provincie begrijpt hieruit dat een ondersteunende en coördinerende rol wordt verwacht, gericht op het delen van expertise, het versterken van samenhang en het stimuleren van vernieuwing door samenwerking.
Metten, monitoren en transparantie.	Zet in op meten bij de bron, continue monitoring en het delen van meetgegevens. Transparantie richting inwoners en bedrijven is essentieel, net als het objectiveren van klachten en hinder.	De provincie maakt op dat er behoefte is aan meer betrouwbare metingen en doorlopende monitoring, om meer inzicht te bieden in effecten. Open delen van gegevens helpt daarbij om signalen te onderbouwen en het vertrouwen van betrokkenen te versterken.
Stapelkaarten als hulpmiddel.	Het gebruik van 'stapelkaarten' wordt als waardevol gezien om de status van de leefomgeving inzichtelijk te maken en ruimtelijke afwegingen te ondersteunen. Tegelijkertijd is het belangrijk om kritisch te blijven op de gebruikte indicatoren en de context van de kaarten. Niet alle relevante factoren zijn altijd goed in beeld, en de kaarten moeten gezien worden als een hulpmiddel, geen absolute waarheid	De provincie maakt op dat visualisaties een belangrijk hulpmiddel zijn bij analyse en besluitvorming, mits ze zorgvuldig worden gebruikt. Kritische duiding blijft nodig, omdat indicatoren en context bepalend zijn voor de juiste interpretatie.
Handvatten voor bestuurders bij stapeling opgaven.	Handvatten voor bestuurders zijn gewenst om keuzes te maken in een stapeling van opgaven.	De provincie maakt, net als hierboven, op dat er een gemengde behoefte is. Aan zowel een proces-georiënteerde aanpak, als aan praktische ondersteuning om weloverwogen keuzes te maken bij samenlopende en complexe vraagstukken.

Innovatie stimuleren. Creatieve oplossingen en gebiedsgericht denken.	De provincie moet innovatie stimuleren, zowel bij bedrijven als gemeenten, en experimenteren met nieuwe instrumenten en participatievormen (zoals citizen science en stapelkaarten). Er zijn creatieve oplossingen nodig voor woningbouw en leefkwaliteit.	De provincie maakt hieruit op dat er van ons een aanjagende rol wordt verwacht voor vernieuwing, door experimenten en nieuwe vormen van samenwerking te stimuleren om vraagstukken voor gezonde leefomgeving op te lossen.
Consistentie, juridische houdbaarheid en vertrouwen.	Zorg voor consistent beleid, goede juridische onderbouwing en duidelijke communicatie. Dit versterkt het vertrouwen van inwoners en bedrijven in de overheid.	De provincie begrijpt dat consistentie, juridische stevigheid en heldere uitleg essentieel zijn om geloofwaardigheid en vertrouwen richting samenleving en bedrijfsleven te behouden.
Betrekken van inwoners.	Het structureel betrekken van inwoners, vooral in gebieden met veel uitstoot, is essentieel voor vertrouwen en draagvlak. Verwachtingsmanagement is belangrijk: niet alles kan, maar duidelijkheid over wat wel en niet mogelijk is, draagt bij aan geloofwaardigheid.	De provincie begrijpt het signaal dat tijdige en structurele participatie, met realistische en transparante verwachtingen, cruciaal is voor draagvlak en geloofwaardigheid in gebieden met hoge belasting.
Oproep aan de provincie om zich actief in te zetten om uitstoot te verminderen waar de provincie niet bevoegd gezag voor is.	Gemengd signaal: Waarbij voor houtstook terughoudend wordt gevraagd (laat het aan de gemeente). En voor gewasbeschermingsmiddelen, PFAS en andere ZZS, juist actieve inzet wordt gevraagd bij Rijk en EU.	De provincie maakt hieruit op dat er behoefte is aan een actieve lobby- en aanjagende rol van de provincie voor het terugdringen van schadelijke stoffen, met terughoudendheid waar gemeenten leidend zijn, en stevig richting Rijk en Europa.

M73/15-7-2024
punt 19

AANGENOMEN

Motie Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 15 juli 2024, ter behandeling van de Startnotitie Gezonde Leefomgeving (VD-40);

constaterende dat:

- de provincie een gezonde leefomgeving centraal stelt in de Startnotitie Gezonde Leefomgeving¹;
- er daarbij echter alleen aandacht is voor reductie van schadelijke stoffen, terugdringen van geluidshinder en stankoverlast;
- de Startnotitie Gezonde Leefomgeving het kader vormt voor de uitwerking van het beleid;

overwegende dat:

- een gezonde, fysieke en duurzame leefomgeving breder is dan het terugdringen van het negatieve: schadelijke stoffen, geluidshinder en stankoverlast;
- in de commissie is uitgesproken dat het belangrijk is om het positieve te versterken;
- onderzoeken uitwijzen dat groen in de nabije leefomgeving (zoals straat, buurt, werkplek) een positieve uitwerking heeft op de mentale en fysieke gezondheid² van al onze inwoners;
- groen daarnaast bijdraagt aan het voorkomen van hittestress, fijnstof opvangt en helpt bij het opvangen van water bij extreme weersomstandigheden;
- juist ook voor mensen met een lager inkomen en voor mensen zonder eigen tuin zorgt toegang tot groen in de openbare ruimte tot minder gezondheidsklachten³;

roepen GS op:

- in het Plan van Aanpak Gezonde Leefomgeving verbinding te maken met andere programma's waarin groen in relatie tot leefomgeving een rol speelt;

en gaan over tot de orde van de dag.

maaike van aesch, PvdD

¹ Provincie stelt gezonde leefomgeving centraal - Provincie Noord-Holland

² Zie onder andere <https://www.rivm.nl/nieuws/effecten-van-groen-op-fysieke-en-mentale-gezondheid>

³ <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/environmental-research/show-wenr/minder-gezondheidsklachten-bij-mensen-met-groene-tuin.htm>

m73

Marieke van Aesch
Partij voor de Dieren

Julia Schneemann
Volt

Paul Laport
GroenLinks

Nick Roosendaal
VVD

Krista Jansen
D66

Heidi Bouhlef-Lascaris
SP

Michel Klein
CU

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Noord-Holland

**Christen
Unie**

Motie Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 11 november 2024, ter behandeling van agendapunt 10, 'Begroting 2025 en Memorie van Antwoord' (VD-60);

constaterende dat:

- het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bij toetsing van nieuwe bestrijdingsmiddelen niet toetst op een mix van meerdere verschillende middelen (cocktails), terwijl in de praktijk een combinatie vaak voorkomt;

overwegende dat:

- uit allerlei onderzoeken blijkt dat dergelijke cocktails meerdere malen giftiger zijn dan losse middelen^{1 2};
- ook als een agrariër maar één middel gebruikt boeren, tuinders, omwonenden en burgers worden blootgesteld aan cocktails van middelen door verwaaing;
- de provincie een gezonde leefomgeving centraal stelt in de Startnotitie Gezonde Leefomgeving³;
- het grootschalig gebruik maatschappelijk tot steeds meer ophef leidt, zie onder andere de recente oproep van AARDige burens aan GS en PS⁴;
- al meerdere uitspraken van rechtbanken stellen dat meer maatregelen nodig zijn om een gezonde leefomgeving te waarborgen dan alleen een toetsing van het Ctgb⁵;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de uitwerking van de Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving te onderzoeken op welke wijze effecten van blootstelling aan een combinatie van gewasbeschermingsmiddelen onderdeel van het provinciale beleid Gezonde Leefomgeving kan uitmaken;
- de uitkomsten van het onderzoek met Provinciale Staten te delen.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ilona Haas	Krista Jansen	Michel Klein
Partij voor de Dieren	D66	ChristenUnie

¹ [Zembla - Bollengif in Boterveen - Zembla - BNNVARA](#))

² Uitspraak van prof.dr.mr. C.J. (Kees) Bastmeijer RU-Groningen in Expertmeeting Rechten voor de Waddenzee. Linkje: [Vergadering Expertmeeting Rechten voor de Waddenzee 16-10-2024 Provincie Noord-Holland](#)

³ [Provincie stelt gezonde leefomgeving centraal - Provincie Noord-Holland](#)

⁴ Commissie Landelijk Gebied 17 oktober 2024; Oproep AARDige burens; [Document NoordHolland - C naar B verzoek Partij voor de Dieren ingekomen stuk Aardige burens - iBabs Publieksporaal](#)

⁵ O.a. ['Nieuwe landbouwcrisis dreigt' na uitspraak rechtbank Leeuwarden over bestrijdingsmiddelen - Omrop Fryslân](#); [Opnieuw verbod op lelieteelt, nu bij Limburgs dorp](#); [Uitspraak Sint-Michielsgestel - Aardige Burens](#)